

DENİZDE BİR DAMLA

ALÎ KİÇÎ

Abdullah Öcalan Sosyal Bilim Akademisi Yayınları

Denizde Bir Damla

Alî Kiçi

Abdullah Öcalan Sosyal Bilim Akademisi Yayınları

Basım Tarihi: 2024

Basım Yeri: Azadi Matbaası

Önsöz

Başlamadan önce belirtmeliyim ki arkadaşların, geçmiş gerilla tarihimiz ve pratiğimiz kaybolmasın diye yazıya geçirilmesi yönünde 10 yıla yakındır hep ısrarları oldu. Daha önce mücadeledeki yaşamıma ilişkin böyle bütünlüklü bir çalışmayı yapmamıştım. Geçmiş zamanlarda, farklı tarihlerde HPG, YJA-STAR basın çalışmalarında yer alan Esat ve Şehit Seyit Evran arkadaşlarla, ayrıca PKK basının da yer alan Harun arkadaşla özgürlük mücadelesindeki şahit olduğum bazı konulara ilişkin röportajlarım oldu. Yine birlikte kaldığım bazı arkadaşlarla yaşadığım anılarıma dönük anlatımlarım oldu. Ancak ilk kez bu çalışmamla biyografi-anı türünde böyle bir çalışmayı yapmayı önemli buldum. İçinden geçtiğimiz sürecin zorluklarını bilerek imkanlar çerçevesinde, elimden geldiğince olaylara boğulmadan, mücadele içerisindeki uzun yıllarımı okuyucularla paylaşmak istedim. Aslında arkadaşların bu çalışmayı yapmama dönük ısrarları olmasına rağmen geçmişte yaşanan bazı nedenlerden dolayı yapamadım. Bir dönem bir grup arkadaşla ortak bir komisyon oluşturarak, tüm eyaletlerin geçmiş pratiği, askeri gelişmeleri, ideolojik-örgütsel sorunlarımızı da kapsayan ortak bir kitap çalışması yapmayı karargâha önerdik, fakat gerçekleşmedi. Geçen yıllarla birlikte ortak komisyon şeklinde çalışmak istediğimiz arkadaşların çoğu şahadette ulaştı. Yaşadıklarımız birlikte yarattığımız tarihimizin bir parçasıydı ve geçen her gün yazılmayan tarih olup unutulup gidiyor. Özellikle Şehit Heval Sara'nın (Sakine Cansız) kitabını okuduktan sonra önemli gördüğüm bütün anılarımı yazmanın ihtiyacını daha iyi anladım ve yazmaya karar verdim. Belki birçok okuyucu biyografimi de kapsayan anılarımı neden daha erken yazmadığıma ilişkin bir merak içinde olabilir. Nedeni geçmişte yaşadığım bazı süreçler, olaylar, kötü anılar yazmam önünde engel oldu. Özellikle 1999-2004 arası yıllarda geçmiş pratiklerime ilişkin çok şey tartışıldı, bazı olumsuz değerlendirmeler oldu. O süreçleri hatırladığımda kimi zaman 'keşke hiç yaşamasaydım' dediğim günler oldu. Ancak bir insanın kendi geçmişini, iyi ya da kötü fark etmez, inkâr edemeyeceği gerçeğinin farkına vardım. Bir insan eğer geçmişini inkâr ederse, bu durum er ya da geç, o yaşanan geçmişten pişman

olmak anlamına gelecektir. Pişmanlık ise benim için özgürlüğe ihanet etmekle eşdeğerdir. Tüm bu sebeplerden dolayı da olsa geçmiş tarihi kısa da olsa şahadete ulaşan arkadaşlara bağlılık ve saygı temelinde anlatmak, yazıya dökmek mecburiyetindeyim. Geçmişte yaşanan olayları, iyi yönleri ve tüm zorluklarıyla birlikte anılarımın kaybolmaması, özgürlük tarihinin bir parçası olması inancımla bu çalışmayı biyografi-anı şeklinde kaleme alarak tamamladım.

Adımın Hikayesi

Adım Alî Kiçi'dir. Bu adı almamın bir anlamı ve öyküsü var. PKK'ye ilk katılıp Lübnan'a gittiğimde kod adım Ali Koçer'di. Önder APO, bana parti resmîyetinde ve verdiği talimatlarında Ali Kiçi kod adıyla hitap ettiği için adım Ali Kiçi olarak kaldı. Partiye katıldığım ilk günden bu yana yaklaşık 40 yıldır bu kod ismi kullanıyorum. 1985 yılında Gabar dağının eteklerinde bir grup arkadaş düşmanla girdikleri çatışmada şahadete ulaştı, o arkadaşlardan birinin adı Ali'ydi. Ben de bu arkadaşın ismini aldım. Milislik yaparken de bu kod ismi kullandım.

Çocukluğum

Türk devletinin resmi kayıtlarına göre 1970 yılında Cizre'ye bağlı Bêaqubiye köyünde dünyaya geldim. Cizre'ye bağlı küçük bir köydü. Aşiretimiz koçer olduğu için köylere bağlılık yoktu, her mevsim hareket halindeydiler, yazları farklı kışları farklı yerlerdeydik. Ben katılana kadarda kışları genel olarak Cizre ve Hezax çevresinde, yazları ise genelde Hakkâri, Van ve Şırnak arasında konaklardık. Cizre, Silopi ve Hezax ilçeleri 1990 yılına kadar coğrafik olarak Mardin'e bağlıydı, daha sonra Şırnak'a bağlandı. Bu nedenle içinde büyüdüğüm kültür hem Mardin hem Botan kültürünü içinde barındırıyordu. Aşiret olarak yaylalarda, ovalarda pek çok alanda yaşadık sadece bir yere bağlı değildik. Bilindiği gibi Koçerlerin geçim kaynağı yaylalarda hayvancılık üzerine kuruludur, fakat biz bazen yaylada bazen ovalarda kaldığımız için Cizre ve Hezax bölgelerinde bazen tarımcılık işleriyle de uğraşıyorduk.

Ailemin 7 çocuğu vardı, ben evin en büyük çocuğuydum. Fakir bir ailede büyüdüğüm için, ben hep babamla birlikte ailenin geçimi için çalışıyordum. O dönem yaşadığım bölgede Türk devletinin pek bir etkisi yoktu, bazı bölgelerde karakolları vardı. Türk kültürünün de bölgede bir etkisi yoktu, özellikle dağlık alanlarda Türk devletinin askerliğini yapmamak için her zaman gençler 20 kişilik silahlı guruplar halinde halkın içinde saklanırdı. Örneğin Kato jirka'da, Kato Xelila'da, halk onlara 'Nijde' diyordu hepsinde silah ve dürbün vardı. Bölgemizin gençleri gece gündüz halkın içerisinde geziyorlardı, o dönem devletin otoritesi bu bölgede fazla yoktu.

Bölgemizdeki halk dindardı, dinin örf ve adetlerine göre yaşamını sürdürse de bu dindarlık çok katı değildi. Bölgemiz Güney, Batı ve Kuzey Kürdistan üçgeninde olduğu için burada yaşanan gelişmelerden hemen haberdar oluyordu. Bilinçli olmasa da yurtseverlik, topraklarına olan bağlılık bölgede hakimdi. Yaşlılarımız bizlere geçmişte Kürdistan da yaşanan gelişmeleri, katliamları anlatıyorlardı. Ailemin yurtsever olması ve aşiretimizin büyüklerinin sözlü anlatımları çocukluk yıllarımda yurtseverlik duygusunu bende de geliştirdi. Cizre'ye bağlı Stewrikê köyünde kaldığımız dönemlerde akşamları köyün coğrafik konumundan dolayı sınırda olması nedeniyle Güney Kürdistan'da Barzani ve Irak devleti arasındaki çatışmaları takip ediyorduk. O dönemlerde, 70 yaşındaki nenem bize Irak ordusunun Kürt köylerini yaktığını anlatıyordu. Nenem gece geç saatlere kadar Kürtlerin isyanlarından, Türk devletinin Kürtlere neler yaptıklarından bahsederdi. Bu sözlü anlatımlar giderek bende bir bilinçlenmeyi geliştirmiş ve yapılanlara karşı bir tepki geliştirmişti.

Babamın da çok yurtsever olması nedeniyle nerede Kürtler adına bir çalışma varsa, KDP ve YNK'de dahil, onlara ulaşip yardım etmesi beni etkiliyordu. Ben daha küçük yaşlardayken Talabanilere ait bazı silahları bizim oradaki köylüler Cizre ve Hezax arasında kaçak olarak geçiriyor ve saklıyorlardı. Babam da onlara yardım ediyordu. Hatta o sakladığımız silahları ben kendimde temizliyordum. Bu silahların nereye götürüldüğünü bilmiyordum ama bu silahların Güney Kürdistan'a götürüldüğü ve Talabani için olduğu söyleniyordu. Onların kim olduklarını bilmiyorduk, tanıımıyorduk ama Kürtlük adına mücadele ettikleri için babam onlara yardım ediyordu. Batı Kürdistanı'na bağlı Derika Hemko'da bizim akrabalarımız ve dostlarımız vardı babam bazen onların yanına da gidiyordu. Bende 81-82 yıllarında babamla birlikte sınırı geçerek oraya gidip gelmiştim. Bu geliş ve gidişlerde bazen sınırda çatışmalar yaşanıyor ve insanlarımız katlediliyordu, bu yüzden babamın devlete karşı her zaman bir kını vardı. Bunun dışında, Kürdistan'daki diğer farklı örgütler hakkında o dönem herhangi bir bilginim yoktu.

Yaşadığımız coğrafyada kendi halimizdeydik. Dünya genelinde neler olup bittiğinden çabuk haberdar olmuyorduk. Koçer-göçebe rutin bir yaşam tarzımız vardı. Hakkâri, Van, Mardin arasında sürekli hareketliydik ve bu da yaşam koşullarımızı

oldukça zor kılıyordu. Örneğin gece yarısı Cizre'den Hakkari'ye doğru yolla çıkıyorduk, sabah güneş çıkınca durup çadırımızı kuruyorduk, aynı günün gecesi tekrardan yola çıkıyorduk ve güneş çıkana kadar yürüyorduk. Bu her yıl devam eden ve içinde birçok zorluğu barındıran bir yaşamdı. Bu yüzden ben katılana kadarda genelde yaşamım bu dar üçgende geçti ve dünyada olup bitenden bihaberdim, çok fazla gezip farklı yerleri görme şansım da hiç olmadı. Sadece daha önce belirttiğim gibi, babamla birlikte Batı Kürdistan'da Derika Hemko'ya gitmiştik. Koçer olarak hareket ettiğimiz coğrafyada Van, Bitlis, Hakkâri, Şırnak, Cizre ve Mardin'e gidişlerim oldu. Bu yerler dışında başka herhangi bir yeri görmedim. Bu kaldığımız ve gezdiğimiz yerlerde de aşiret meseleleri, yaylaların paylaşılması üzerine yaşanan kavgalar hiç eksilmiyordu.

Ailem ise dışa kapalı genelde kendi halindeydi. İşlerinde çok temiz ve titiz olan bir aileydi, bununla birlikte dinin etkisi de ailemde açıkça kendini gösteriyordu: Düzenli olarak oruç tutma, namaz kılma gibi dini gereklilikler yerine getiriliyordu. Bunun için de küçük yaşta camiye gitmek, hutbeye katılmak en çok ilgimi çeken şeylerdi. Kendi yaşıtım olan arkadaşlarımla fazla ilişkim yoktu, yine toplumun geleneklerinden olan yas, düğün ya da eğlence gibi toplu yerlere fazla katılmazdım. Köyün yaşlı insanları bazen bir araya gelirlerdi, bende onların arasına katılıp onları dinlemeyi severdim. Çocukluk yıllarımda genellikle kendi halinde ve içine kapanık bir yapım vardı ama inandığım ve önem verdiğim işi temiz bir şekilde yerine getirirdim. Bunun içinde özellikle köydeki yaşlılar arasında sevilirdim. Örneğin benim yaşıtım olan bazı çocuklar köydeki insanların arazilerine, bahçelerine zarar verirlerdi ama ben böyle şeyler yapmadığımdan dolayı köyün büyükleri beni severlerdi. Bu da kaynağını ailedeki ahlaki ölçülerden alıyordu. PKK'ye katılana kadar ki yaşamımı bu kısa özetten ibaret.

15 Ağustos Atılımı

1984 yazında Başkale'nin etrafındaki yaylalarda konakladığımız süreçte oradaki halkın Erüh'ta ve Şemdinli'de 15 Ağustos Atılımı'nın yapıldığından bahsettiklerine tanık oldum. Bizim o dönemde herhangi bir şeyden haberimiz yoktu ve bu nedenle de bu söylenenleri tam anlayamıyorduk. Birkaç çoban bir

araya gelip kendi aramızda bu konu üzerine tartışıyorduk. Barzanilerin Kürtlük adına gelip Türk devletinin kontrolündeki şehirlere saldırdığını düşünüyorduk. Çünkü o zaman kadar Cizre ve Hezax taraflarında PKK'nin varlığıyla ilgili bir bilgimiz olamamıştı. Başkale çevresindeki Zeyîska yaylasındayken bir gün hastalandım ve o zaman beni hemen Başkale merkezine götürdüler. Orada fôtr şapkaklı ve 60-70 yaşlarında ihtiyar bir adam yanıma gelerek bana nereden geldiğimi sordu, bende Zeyiska yaylasından geldiğimi söyledim, oda bana, "Teröristler hiç sizin oraya gelip gidiyor mu" diye sordu. Bende bu soruya şaşırarak, hiçbir şeyden haberimizin olmadığını, kimseyi görmediğimi söyledim. Buradan anlaşıldığı gibi daha o dönemde, 15 Ağustos sürecinde bile halkın arasında devletin ajanları vardı. Daha sonra kaldığımız yere geri gittik. Bir süre sonrada koyunlarımızı Van'da satıp oradan da arabayla Cizre'ye geri döndük. Cizre'ye giderken Şırnak ile Eruh arasındaki yolun üzerinde binlerce askerin olduğunu ve operasyon düzenlediklerini gördük bu duruma şaşırdık fakat nedenini anlayamadık ve Şırnak'a doğru yolumuza devam edip Cizre'ye ulaştık.

O dönem ailemle birlikte Cizre ve Hezax arasında bulunan Herbaqa köyünde kalıyorduk. Özgürlük mücadelesine katılana kadarda bu köyde yaşadım. Zor bir yolculuktan sonra köye ulaştığımızda, köy halkının Kürt kimliği adına hareket eden bir grup hakkında kendi aralarında konuştuklarını gördük. Bu guruba köylülerden bazıları 'talebeler', bazıları da 'Apocular' diyordu. PKK ismini henüz kimse bilmiyordu. 15 Ağustos 1984'te Eruh ve Şemdinli'ye yapılan silahlı eyleminin etkisiyle PKK bölgede yavaş yavaş tanınmaya başlamıştı. Köy halkı bu konu hakkında çok fazla konuşmuyordu. 1984 yılının sonlarında kış hazırlığı ve koyunlarımızın beslenmesi için Sırsirkê köyünde kalmaya başladım. Kaldığım Sırsirkê köyü ile ailemin kaldığı Herbaqa Köyü arası 1 saatlik yürüme mesafesindeydi. Bir kış gecesinde ailemin yanına gittiğimde babam bana, geçen günlerde evimize 4-5 kişinin gelip bir süre kaldığını, bu kişilerin kendilerini PKK'li olarak tanıttıklarını, Kürdistan için savaştıklarını, Türk devletinin kontrolündeki şehirlere kendilerinin eylem yaptığını ve bundan sonrada hep bu coğrafyada olacaklarını belirttiklerini söyledi. Bizim köyümüz çevre köylerde yurtseverliğiyle bilinen bir köydür. Köyümüz Hezax ve Cizre arasındaki ana yolun üzerinde olan bir

köydür. Köyün yerinin güvenlik nedeniyle uygun olmamasına rağmen, arkadaşlar köyümüzün yurtsever olduğu bilgisi üzerine bizim köyümüze gelmiş ve tekrar geleceklerini babama belirtmişler. O süreçte artık arkadaşların varlığı o bölgede hem görülüyor hem de etkisi yayılıyordu.

Çobanlık yaptığım yere yakın olan Çiyayê Spi dediğimiz bir bölge vardı. Bu bölgede ağaçların az olmasına rağmen çok sayıda doğal mağara bulunuyordu. Hayvanları otlattığım yerde bir vadi, bu vadide içi kuru olan doğal bir mağara vardı. Kaldığım yer köye yakındı, akşamları naylon bir çadırda kalıyordum. Bir gün akşam üstü çadırıma doğru dinlenmek için giderken vadinin ağzında bulunan doğal mağaranın önünde 2-3 kişi gördüm, biraz dikkatlice baktığımda bu kişilerin silahlı olduğunu fark ettim ama beklemeden geçip çadıra doğru gittim. Çadırımdayken köpeklerin havladığını duydum ve dışarı çıktığımda çadırımın yanında silahlı iki kişinin olduğunu gördüm. Bu kişilerle selamlaştık. İlk kez arkadaşlarla bu şekilde karşılaşmıştım. Çadırımın önünde gördüğüm bu arkadaşlar bulduğum bölgedeki koçer çadırlarını gezeceklerini ve halka toplantılar yapacaklarını söylediler. Kısa bir süre sonra yanımdan ayrılarak gittiler. O zaman nereye gittikleri hakkında hiçbir fikrim yoktu.

O bölgede Bazirtê adında bir köyde devlet için ajanlık yapan, Köyün muhtarı olan Şêx Murat isminde biri vardı ve bu şahıs o bölgede tanınan biriydi. Bazirtê köyü Batı ve Kuzey Kürdistan sınırında olduğu için düşmanın karakolları ve taburlarca askeri bu köyün çevresinde mevcuttu. Bir gün Şex Murat isimli ajanın cezalandırıldığı haberi o bölgede yayılınca arkadaşların bölgedeki etkisi daha fazla artmaya başladı. Artık PKK'yi herkes duyup tanımaya başlamıştı. 1985 yılının baharında arkadaşları görme, onlarla konuşma ve Özgürlük Hareketine katılma isteği ilk kez bende gelişti. Daha önce de bazen babamla tartıştığımız zaman, babam bana ya ikimiz birlikte ya da ikimizden birinin Irak'a gidip peşmergelere katılması gerektiğini söylüyordu, babamın bu düşüncesini de bilerek babama artık Sırsırkê köyüne gidip çobanlık yapmak istemediğimi, gidip PKK'ye katılmak istediğimi söyledim. O dönemde babam Cizre ve Hezax arasında arkadaşların notlarını götürüp getiriyor, yani arkadaşlara milislik yapıyordu. Arkadaşlar sivil elbise ve tabancayla bazen gündüz, bazen de gece köyümüze sık sık geliyorlardı. Bahar ayında bir arkadaş bizim evimize geldi,

bu arkadaş tabancasını montunun altında saklamıştı ve üzerinde sivil elbise vardı. Bu gelen arkadaşın ismi Cahit'ti, Hezax'a bağlı Baharmê köyündendi. Bizden daha önce arkadaşlarla ilişkilendi, çok eski olmamasına rağmen Cizir ve Hezax çevresinde milis örgütlemesi çalışmalarını yürütüyordu. Cahit arkadaş bizim çevremizdeki köyleri iyi tanımadığı için, bu köylerde toplantı yapacağı zaman kendisine yardımcı olmamı benden istedi. O günden sonra, bizim çevremizdeki köylerde çalışma yapacağı zaman ben bu arkadaşla yardımcı oluyordum. Bu köylerden bazıları Kıcı aşiretinin, bazıları da farklı aşiretlerin köyleriydi. Birlikte geceleri köylere gidiyorduk, gündüz olduğunda da arkadaş köylerin çevresinde gizleniyordu. Ben ve babam, arkadaşlarla birlikte çalıştığımızda çoğunlukla Cahit'i görüyorduk.

İlk Görevim

Bir gün arkadaşlar köyümüze geldiler ve köyümüzden 4-5 kişinin, arkadaşların bazı cephane vb. ihtiyaçlarını Dêra dağına götürmek için kendilerine yarım etmesini istediler. Bizim köyümüzde bizim aile dışında da yurtsever olan ve arkadaşlara milislik yapan aileler vardı. Arkadaşların isteği üzerine köyümüzden 4-5 kişi arkadaşlara yardım etmesi için belirledik. Arkadaşlar her birimiz için bir yük hazırladılar, yüklerimizi alarak yola çıktık. Haziran ayında, bizim bölgede Ava-mezin dediğimiz, Dicle nehrini gece vakti kayıkla geçtik. Daha sonra tabura Keraşa tarafına, oradan Fındıkê ve bana köylerine doğru yürüdük. Bu bölgelerden ilk kez geçiyordum, sürekli mermi sesleri geliyordu, operasyon vardı ve düşman hep hareket halindeydi. O bölgede çeteler yani korucular yeni yeni oluşturuluyordu. Çetelere silah veriliyor, bu çeteler askerlerle birlikte köylere baskı yaparak zorla köyleri boşaltılıyordu. Düşmanın saldırıları çok yoğun. Bizim bölgede baskıların etkisi çok fazla yoktu, fakat dağlık bölgelerde saldırıların etkisi büyüktü. 10-15 gün boyunca yürüyüp Çiyayê Reş bölgesine ulaştık, orada bir köyde durup ihtiyaçlarımızı karşılamak istedik. Gece kapının önünde nöbet tutuyordum, evin arkasında taşların yuvarlanma sesi geldi, daha sonra karanlıkta birinin geldiğini gördüm. Gelenin kadın ya da erkek olduğunu çıkaramadım. Konuştuğunda sesini çocuk sesine benzetim ve elimi kafasına vurdum daha sonra kadın arkadaş olduğunu fark ettim. Adı Xezal'dı, bu kişi 87 Sonbaharında ihanet etti. Daha sonra

ardında Şahin Balıç (Metin) geldi, onu ilk kez orda gördüm, selamlaşıp birlikte köyden ayrıldık.

Dağda bir noktaları vardı oraya gidip birkaç gün onlarla birlikte kaldık. İlk bize askeri eğitim vermek istediler, fakat benimle birlikte köyden gelen milisler pek sıcak yaklaşmadılar, çünkü Cizre ve Hezax taraflarında ova yaşantısına alışmışlardı. Bu dağlarda aç ve susuz kalma düşüncesi onların orada kalmaya sıcak bakmamasına neden oluyordu. Biz orada kalıp kalmama konusunu aramızda çok tartıştık ama ortak bir görüşe ulaşamadık, bunun içinde arkadaşlara, kendilerine gereken yardımı yaptığımızı ve yerimize geri dönmek istediğimizi söyledik. Arkadaşlarda bu konuda bizleri zorlamadı, her birimizin yanında arkadaşlara ait bir silah vardı. Mahir adında bir arkadaş vardı, arkadaşlar kendi aralarında ona Sarı Mahir diyorlardı. Mahir Arkadaş Mardinliydi. Arkadaşlar, Mahir arkadaşla birlikte bir arkadaş daha görevlendirerek bizi Keraşa'ya kadar götürmelerini belirttiler. Keraşa'ya kadar birlikte gittik. Bu iki arkadaş, kayıkla Dicle nehrini nasıl aşarak karşıya geçeceğimizi bizim bildiğimizi söyleyip bizden ayrıldılar. Geç olduğu için o gün Dicle nehrini geçemedik, uygun bir yer bulup yarın akşama kadar gizlenmemiz gerekiyordu. Tabi bizlerin gizlenmek için hiçbir tecrübesi yoktu orada bir vadi vardı, o vadide bodur ağaçlar vardı, kendimizi o ağaçların içinde saklamayı düşündük. Yanımızdaki silahları önümüzde duran ağaçların içine, kendimizi de 200 metre uzağındaki ağaçlara doğru gidip sakladık. Yani silahlarımızı ayrı bir yerde, kendimizi de ayrı bir yerde saklamıştık. Sonraki günün akşam üzerine bir saat kala yerimizden çıkarak etrafımıza baktık. Sakladığımız silahlarımızın dışardan çok rahatlıkla görüldüğünü fark ettik. Hemen yanımızda askeri tabur vardı ve bizi fark etmemişti. Gece bastırınca karanlıkta kayığa binerek Dicle suyunu geçerek Kıcı aşiretinin bir köyüne doğru yol aldık. Köye girip yemek yedikten sonra köyden aldığımız erzakla tekrar yola koyulduk. Cizre-Hezax karayoluna çıktık, köyümüz de zaten caddenin üzerindeydi. Oralara çok iyi tanıdığım için uygun bir yer bulup yanımızdaki silahlarımızı saklayıp evlerimize dağıldık.

İlk Eylemim

Bu görevimizi başarıyla yerine getirip köyümüze döndükten kısa bir süre sonra bir grup arkadaş köyümüze geldi. Arkadaşların

geliş nedeni Cizre’de eylem yapmaktı. Eylem için beni de yanlarına çağırdılar. Bana bir yer belirtip sonraki günün akşamı orada olmamı söylediler. Belirttikleri vakitte oraya gittiğimde arkadaşları görmedim, arkadaşlar daha önce gitmişlerdi. Daha sonra arkadaşlar eylemden dönüp geldiklerinde tekrardan birbirimizi gördük. O bölgedeki petrol hattını patlatmak istediklerini söyleyip bunu nasıl yapabileceklerini sordular, daha sonra bu eylem üzerine tartıştık. Ancak ortak bir fikirde buluşamayınca o eylemi iptal edip petrol nöbeti tutan askerlerin silahlarını almak için eylem planlaması yaptık. Daha sonra iki gurup şeklinde yola çıktık. Biz Cahit’in komutasında Hezax tarafına doğru yola çıktık. Ayrıldığımız gün diğer grup Dera dağına doğru yolla çıktılar ve aynı gün iki askerinin silahlarına el koydular. Biz de Hezax’a vardık, zaten gruptaki herkes Hezax’ı iyi tanıyordu. Grubumuzda, sadece Cahit arkadaş kadroydu, diğer hepimiz milistik. Hezax’ın şehir içi yollarında askeri araçlar sıklıkla gidip geliyordu, bizlerde kendi aramızda tartışıp bu geçen askeri araçları vurabileceğimize karar verdik. Elimizdeki silahları tam olarak kullanmayı da bilmiyorduk. Benim elimde G-3 vardı ve G-3 silahıyla ateşlenebilen bir roket takılıydı, fakat ben kullanmayı bilmiyordum. Diğer arkadaşların elinde de kaleşnikof vardı. Yanımızda bildiri ve arkadaşların fotoğrafı vardı, gidip onları okulun duvarlarına asıp okul bahçesine bir sandık bıraktık, mayın süsü vermek için. Daha sonra okul duvarının önünde bekledik. Askeri aracın gelmesiyle birlikte bu aracı vurduk. Araçtaki askerlerin kaçının ölüp kaçının yaralandığını bilmiyorduk, fakat askerlerin araziye dağıldığını gördük. Daha sonra her taraftan mermi sesleri üzerimize gelmeye başlayınca o bölgeyi tanımanın vermiş olduğu avantajı kullanarak hızlıca şehirden ayrılıp araziye ulaştık.

Daha önce yaptığımız planlama kapsamında eylemden sonra Batı Kürdistan’a geçip oradan arkadaşların bizden istediği eşyaları alıp Kuzey Kürdistan tarafına geçirecektik. Eylem gecesi yürüyerek o bölgede bulunan ve oranın halkı için kutsal olan Êlim dağına sabaha doğru ulaştık. Sonraki gün, akşam saatlerine kadar bu dağda etrafı gözledik, bizim ve diğer gruptaki arkadaşları yaptığı eylem ortalığı karıştırmıştı. Bizim bulunduğumuz alanda askerlerin herhangi bir hareketliliği yoktu. Akşam olunca yola çıktık ve sınıra doğru yürüdük. Eğer sınıra yaklaşırsak o gece sınırı geçecektik. Êlim dağına kadar olan bölgede çobanlık yaptığımız için bölgeyi

çok iyi tanıyorduk, ama Êlim dağından sonrasını hiçbirimiz tanımiyorduk. Yönu belirleyip sınırına doğru yürüdük, sınıra yakın olan Nêrinci köyüne ulaştığ. Köyün buğday tarlası henüz hasat edilmemişti, bizde buğday tarlasına girip kendimize buğdayların arasında kalmak için gölgelik bir yer yaptık. Temmuz ayının sıcağında akşama kadar neredeyse susuzluktan boğulmuştuk. O gün mecburen akşama kadar orda kaldık, akşam olunca gizlice Nêrinci köyünün yukarısındaki çeşmeye gidip su aldık. O gece sınırı geçmek istiyorduk, sınıra doğru yürüdük, sınıra yaklaşınca sınırdaki bazı yerlerde tellerin alçak bazı yerlerde ise yüksek olduğunu gördük. Sınırdaki yaklaşık her biner metrede bir nöbet kulübesi bulunuyordu. Bu nöbet kulübelerinde gündüzleri birer asker nöbet tutarken, geceleri ise her 200 metrelik mesafede ikişer asker devriye geziyordu. Yani bizim 4 asker arasından geçip sınırı geçmemiz gerekiyordu. Sınıra yakın olan arpa tarlasına girip bekledik, yanımızda çok az su vardı ve o yüzden sınırı bir an önce geçmek zorundaydık. Askerlerin mevzi yerlerini tespit etmek istedik, ama tespit edemedik. Bunun için de uzun bir süre bekledik. Sınırdaki hiçbir hareketlilik yoktu, daha sonra ay ışığının çıkmasıyla bulunduğumuz yer aydınlandı. Bulunduğumuz yer ve sınır arası 150 metreye yakın bir mesafeydi, bundan dolayı ne ilerleyip sınırı geçebilirdik ne de geri dönebilirdik. Aramızda tartışıp orada kalmaya ve gündüz sınırı geçmeye karar verdik. Gündüz vakti askerler mevzilerini bırakıyorlardı. 200 metrede bir şeklinde kurulmuş olan mevziler gündüz vakti boş kalıyordu. Gündüz vakti sadece kulübelerde askerler vardı ve iki kulübe arası da yaklaşık iki kilometreydi. Bunun için de koşarak sınırı geçebiliriz diye düşündük. Eğer kulübelerle aramızdaki mesafeyi iyi ayarlarsak, kulübelerdeki askerlerin silahlarını etkili kullanabilecekleri mesafeden çıkarsak, nöbet tutan askerler bizi fark edip vurmadan sınırı geçmiş oluruz diye planlama yaptık. Hava aydınlanıp güneş çıkınca, mevzilerde bulunan askerler gittiler ama cadde üzerinde devriye gezen 2 askerın gitmediğini gördük ve bu da bizim gündüz vakti sınırı geçme planımızı bozdu. Suyumuz olmadığından dolayı akşam olmasına 2 saat kala öğleden sonra grubun susuzluktan dolayı baygın bir hale düştüğünü gördük.

Grubumuzda Hezalı Didêri aşiretine bağlı koçer bir arkadaş olan Ali Faraş arkadaş vardı. Bu arkadaş kilolu ve yapılı biriydi, bu arkadaşın durumu giderek ağırlaştı, susuzluktan boğulma

noktasına gelmişti. Bizim durumumuz da iyi değildi, fakat fiziki yapısından dolayı en çok etkilenen Ali arkadaş olmuştı. Ne yapabiliriz diye tartıştık, grup komutanımız olan Cahit, bana dönerek yanıma bir arkadaşı alıp, Nêrinci köyüne gidip bir bidon su getirmemi söyledi. Elbiselerimiz sivil olduğu için, tarlaların içinden köye doğru gittiğimizde, gece nöbetine giden askerler bizi uzaktan görmüş olmasına rağmen bu askerlerin dikkatini çekmemiştik. Bizim de durumumuz iyi olmadığı için yanımızda silah bile götüremedik. Çeşmeye ulaştığımızda çok fazla su içtiğimiz için sersemleyip kustuk, daha sonra elimizi yüzümüzü yıkadık. O zamana kadar güneş batmış karanlık çökmüştü, askerler de nöbet yerlerini almışlardı. Ben ve yanımdaki Beşir arkadaşın durumu da o kadar kötüydü ki elimizdeki 5 litrelik su bidonunu her 10 dakika bir birbirimize veriyorduk. İkimiz de diğer arkadaşların bulunduğu yerin küçük bir vadide olduğunu biliyorduk. Bu vadiye bir yerden girip, vadinin aşağısında ya da yukarı kısmında arkadaşları bulabileceğimizi düşündük. Bu şekilde ilerledik ama durumumuz o kadar kötüydü ki, arkadaşların bulunduğu vadiyi geçtiğimizi fark etmemiştik ve kendimizi bir anda sınırdaki 2 mevzi arasında bulduk. Bir anda 4 adet G3 silahı birlikte bize ateş etmeye başladı. Ben öndeydim ve su bidonu da benim elimdeydi. İlk ateşle birlikte, sanki sağ ayağıma bir yumruk vurulmuş gibi hissettim. Sendeledim ama düşmedim, soğukkanlılığımı koruyup su bidonunu attım ve yanımdaki arkadaşla birlikte geriye doğru koşmaya başladık. Askerlerin attığı mermilerle birlikte arazi ateş aldı. Sınıra yakın olan caddede panzerin gelmesiyle, biz kendimizi caddenin diğer tarafına atıp koşmaya başladık. Tekrardan o çeşmenin başına gittik. Çeşmenin başına gidene kadar tempomuzu kaybetmedik. Ama tecrübesizliğimiz nedeniyle ayağımdaki yarayı bağlamadık. Bu da çok kan kaybetmeme neden oldu. Ayrıca, çeşmede de çok su içtiğim için midem bulanmaya başladı. Daha sonra, Hezex'e doğru, geldiğimiz yoldan geri dönmeye başladık. Diğer kalan arkadaşlarla iletişimimiz koptu. Biz, bir köye ulaştık ve yanımdaki Beşir arkadaş gidip bir evden biraz ekmek ve salatalık getirdi. Yemeye çalıştık fakat midemiz bulandığı için yiyemedik, o sırada ay ışığı da çıkmıştı ve biz Êlim dağına doğru yürümeye başladık. Êlim'ı zaten tanıyorduk, ondan sonraki araziye de bildiğimiz için oraya doğru gittik. Yolda giderken ben yaralı olduğum için hızlı yürüyemiyordum, bundan dolayı yanımdaki Beşir arkadaş,

durmadan bana, “Hızlı yürü ben seni bekleyemem” diyordu. Ben yürüyüşte zorlandığım için bir taşa sırtımı dayayıp dinlenmek istedim. O ara bana “Ben seni bekleyemem, ben gidiyorum” dedi ve beni o halde bırakıp gitti. Beşir Hezax’a bağlı bir köyden bir milisti. Daha sonra ben yürümeye devam ettim, bir süre sonra tekrardan dinlenmek için bir taşa yaslandım, o kadar yorgun düşmüştüm ki yaslandığım taşa kendimden geçmişim. Kendime geldiğimde havanın aydınlandığını, güneşin tepemde olduğunu fark ettim.

Bulunduğum coğrafya ovaydı ve Temmuz ayında olduğumuz için bunaltıcı bir sıcak vardı. Etrafıma baktım hiç kimse yoktu, Êlim’e yakın bir yerdeydim, yürümeye devam ettim. Fakat ayağımdaki yaramdan dolayı çok acı çekiyordum. Yol üstünde bulunan bahçeden susuzluğumu gidermek için birkaç salatalık alıp yoluma devam ettim. Daha önce de gördüğüm Baharmî köyüne ulaştım. Köye ulaştığımda öğle vaktiydi, o köyden daha önce birkaç aileyi tanıyordum. Köyün arka tarafında bir gölet vardı, kimse beni görmeden gidip o gölette ayağımı temizleyip tanıdığım ailenin yanına gidip durumları öğrenmek istedim. Cahit’te o köyden olduğu için bilgilerinin olabileceğini düşündüm. Ayağımı ve yaramı iyice temizledikten sonra köye yakın olan buğday tarlasında toplanan buğday balyalarının gölgesinde biraz dinlenmek istedim. Ama ben bunları yaparken köylülerin beni gördüğünü fark edememişim, ben dinlenirken birden bir grup insanın bana doğru geldiğini gördüm. Zaten eylemlerden ve gece sınırda yaşadığımız olaydan dolayı her yerde devlet harekete geçmişti. Bu grup yanıma geldi ve içlerinden biri bana nerden geldiğimi sordu, bende hayvanlarımın kaybolduğunu ve onları aradığımı söyledim. Bana hayvanlarımın nerede kaybolduğunu buralarda neden gezdiğimi ve benimde terörist olup olmadığını sordu. Gelenler eğer doğru söylemezsem beni karakola teslim etmekle tehdit ettiler. Ben tekrardan hayvanlarımı aradığımı söyleyip konuyu değiştirmek istedim, ama onlar ısrarla üzerime gelip beni tehdit ettiler, hangi köyden ve kimlerden olduğumu sordular. O coğrafyada her aşiretin konuşma tarzı-şivesi farklı olduğundan benim konuşma tarzımdan dolayı Kiçi aşiretine mensup olduğumu anladılar. Aşiretimin Hezax’taki etkisinden dolayı beni çok zorlamaya cesaret edemediler, yani aşiretimin sayesinde beni rahat bıraktılar. Onlar gittikten sonra öğlen vakti olmasına rağmen bende oradan kalkıp tanıdığım ailenin yanına gidip oralara kimsenin gelip gelmediğini

sordum. Bana kimsenin gelmediğini söyleyince yanıma erzak ve su bile almadan çabucak oradan ayrılıp Çiyayê Spi silsilesinde bulunan eski ve bozuk bir yolda saatlerce yürüdüm. Bu silsilenin tamamını öğlen sıcağında susuz bir şekilde geçtim. İçimden köylülerin karakola gidip beni ihbar edeceklerini hep düşündüğüm için yakalanma korkusu vardı. Bu korkudan dolayı hiç ara vermeden yürümeye devam ettim ve izimi kaybettirdim. Normalde bir günden fazla süren bu yolu, yaralı olmama rağmen, yakalanmamak için birkaç saatte yürüdüm. Kışları kaldığımız Sırsirkê köyünü geçip o bölgede bulunan akarsuya ulaştım. Babamın bu akarsuyun kenarında bostanı vardı. Gidip bu bostanda babamı bekledim, çünkü babam geldiğinde bana saklanabileceğim bir yer ayarlayabilirdi. Daha sonra akarsuyun üzerine gidip elimi yüzümü yıkadım ve bostana gidip babamı beklemeye başladım fakat akşama kadar kimse gelmedi. Ben de akşam olunca gidip gizlice Herbaqa Köyü'ndeki evimize girmeye karar verdim. Köye gidince kimsenin beni görmemesi gerekiyordu çünkü ayağımdan yaralanmıştım.

Bulunduğum yerle köy arasında yaklaşık bir saatlik mesafe vardı. Yola çıkıp köye vardığımda karanlık çökmüştü. Bizim ev köyün aşağısında yer alıyordu ve etrafında fazla ev yoktu. Bende gizlice eve doğru gittim tam eve girecekken komşumuz beni fark etti. Komşumuzun oğlu da bizim gurupta yer alıyordu. Ben fark edildiğimi anlayınca evdeki oturma odasına hiç gitmeden hayvanları beslemek için otların konulduğu depoya gidip otların arasında saklandım. Komşumuz evimize gelip bağırarak babama seslendi ve benim nerde olduğumu sordu. Babamın benim geldiğimden haberi olmadığı için nerde olduğumu bilmediğini söyledi, fakat komşumuz biz kendimiz gördük oğlun eve geldi diyerek baba kızarak bağırmaya başladı. Babama bağırıp çağırmasından dolayı ben bulunduğum yerden çıkıp onların yanına gittim. Selamlaştık, benim yaralı halimi görünce durumu anlayıp nasihat vermeye başladı. Biryandan da "Bizim başımıza siz bela açtınız" diyerek sitem etmeye başladı. Bana oğlunu sordu, bende bir süredir birbirimizden koptuğumuzu ve haberimin olmadığını söyledim. Durmadan söylenip duruyordu daha sonra babam araya girerek söylenmeyi bırakıp bu duruma nasıl bir çare bulacağımızı yani yaralı ayağımla beni nasıl saklayabileceklerini düşünmeleri gerektiğini söyledi. Kendi aralarında tartışıp, beni, köye yaklaşık 2-

3 saat uzakta bulunan ve arkadaşlarında kullandığı bir sığınağa götürme kararı aldılar. Bu arada başka bir akrabamızı ilaç almak için Cizre'ye göndereceklerdi. Ayrıca, iğne vurmaya bilen bir akrabamızı da bana iğne vurmak için getirecekti. Karara göre sabah olunca Cizre'ye ilaç almaya gidilecekti, ilaçlar geldikten sonra iğne vurmaya bilen akrabamız da gelip bana ilaçları verecekti. Bunun üzerine yanıma bir tanıdığımızı da verip o gece hiç dinlenmeden beni saatlerce uzakta olan sığınağa götürdüler. Bana orada kalmamı, sonraki günün akşamı geleceklerini söylediler ve gittiler. Ben de yorgun ve halsiz bir şekilde uzandım ve uykuya daldım.

Uyandığımda sabah olduğunu ve etrafta kuş seslerinin geldiğini duydum. Bulduğum yerden etrafı kolaçan ettim ve kimselerin olmadığını gördüm. Yemek yemek istedim ama erzakımı bulamadım, daha sonra dışarı çıktığımda kırmızı renkli bir bezin, bulduğum yerde bayrak gibi dalgalandığını gördüm, bu bez kilometrelerce uzaktan görölüyordu. Birilerinin bu bezi görmüş olabileceğini düşündüm ama orada kalmaya devam ettim. Öğleden sonra sığınağın bulunduğu kayanın çevresinde ayak sesleri geldiğini fark ettim ve korktum. Çünkü yanımda hiçbir şey yoktu. Taşların arasından baktım ve başka bir köyden olan yaşlı bir amcanın bana doğru geldiğini gördüm. Bu yaşlı adamın sığınağa doğru geliş amacının, orayı yıkmak olduğunu fark ettim. Düşmanın her yerde harekete geçmesi herkeste bir korku yaratmıştı bundan dolayı o yaşlı adam sığınağı düşman görmeden yıkmak istiyordu. Ben ona seslendim ve içeriye geldi selamlaştıktan sonra benim orada ne işim olduğunu sorarak, "Bu iş size mi kalmış? Zengin insanlar neden bir şey yapmıyor da zaten fakir olan siz bu işleri yapıyorsunuz?" diye söylenmeye başladı. Sonra daha önceleri partiye katılan bir akrabasının durumunu sordu, bende haberimin olmadığını söyledim. Sohbetimiz bittikten sonra bana orayı şimdilik yıkmayacağını söyledi ve gitmek istedi. Ben ona nereye gideceğini sordum, bana karakolun kendisini çağırdığını ve karakola gideceğini söyledi. Adamı tanımama ve katılımlarının olduğunu bilmeme rağmen güvenemedim ve o yaşlı adam gittikten sonra ben de oradan ayrıldım.

Aşağıda bulunan su yatağının olduğu yerde kamışların arasında gizlendim. Akşam olana kadar bekledim, akşam olunca yanıma gelmeleri gereken babam ve akrabam yukarıdaki yoldan aşağı doğru inmeye başladılar ve yanıma geldiler. Bana ilaçları

verip yarama pansuman yaptılar. Ben onlara o gün buraya birinin yanıma geldiğini ve sığınağı yıkmaya çalıştığını, kendisinin daha sonra karakola gitmek üzere yanımdan ayrıldığını söyledim. Bu nedenle artık orada kalamayacağımı söyledim. Kısa süre tartıştıktan sonra beni farklı bir yere götürdüler, birkaç gün boyunca uygun bir zamanda yanıma gelip yaramla ilgilendiler. Çok fazla kan kaybetmiştim, fakat toparlanıyordum. Köyün etrafında farklı farklı yerlerde saklanıyordum her akşam yanıma gelip gidiyorlardı. Vücudumdaki yaraların çabuk iyileşmesinden dolayı birkaç iğneden sonra yaram kendini toparlamaya başladı, elbiselerin altında pansuman vardı. Her gün pansumanı değiştiriyorduk, onların gelmediği zamanlarda ben kendi pansumanımı kendim değiştiriyordum. Daha sonra ne yapacağımızı tartıştık, orada daha fazla kalamayacağımı biliyordum, fakat hiç tecrübem de yoktu. Daha sonra bana o yaralı halimle köyden Cizre'ye amcamın yanına gitmemi söylediler. Sonraki gün caddeye yakın bir yerde durdum, gelen bir arabaya binip karakolların arasından Cizre'ye amcamın yanına gittim. Arkadaşlar köye gelene kadar Cizre'de amcamın yanında kaldım.

Birkaç gün sonra kız kardeşim yanıma gelerek arkadaşların köye ulaştıklarını söyledikten sonra birlikte köye gittik. Akşam olunca daha önce sınır hattında birbirimizden koptuğumuz arkadaşları gördüm. Birbirimizden ayrıldığımız o gece Ali Saraç arkadaş susuzluktan dolayı şehit düştüğünü öğrendim. Ali arkadaş şehit olmadan önce yanındaki arkadaşlar su aramak için etrafı dolaştıklarında 200 metre yakınlarında çeşme olduğunu fark ediyorlar, fakat arkadaşlar su getirene kadar arkadaş şahadete ulaşıyor. Deşifre olmamak için arkadaşlar Ali arkadaşın cenazesinin ellerini arkadan bağlayıp adli bir vaka görüntüsü vermek istiyorlar, fakat Ali arkadaşın üzerinde rozeti fark etmiyorlar. Ayrıca silahlarımız ve çantalarımızı da arkadaşlar taşıyamadığı için oraya yakın bir yerde saklamak istiyorlar, ama daha sonra askerler arkadaşların sakladığı silahları ve çantaları da buluyorlar ve herşey deşifre oluyor. Diğer arkadaşlar yorgun oldukları için sınır hattından çok uzaklaşamıyorlar ve Nerince köyünün ziyaret yerinde ara vermek zorunda kalıyorlar. Nêrinc köyü konum olarak Cizre ve Nusaybin arasındaki karayolunun üzerinde bulunan bir köy olmasından dolayı saklanmak için uygun bir yer olmamasına rağmen arkadaşlar mecburiyetten orda

kalıyorlar. Sabah olunca Ali arkadaşın cenazesi bulunuyor zaten daha önce çıkan olaylardan dolayı düşman alarm durumunda olduğundan her yerde sıkı tedbirler alınıyor. İkinci vaktine kadar kimse arkadaşları görmüyor ama daha sonra bir köylü arkadaşları görüyor, arkadaşlar köylüyle konuştuktan sonra köylünün kötü biri olmadığını fark ediyorlar daha sonra köylü arkadaşlara erzak getiriyor ve akşam olunca oradan ayrılıp birkaç gün sonra köye ulaşıyorlar.

Arkadaşlarla birlikte köyden çıkıp araziye gittik ve ne yapacağımızı tartıştık. Artık köyde kalamazdık çünkü her akşam askerler köylere gidip geliyorlardı. Birkaç gün gündüzleri köye gelip akşamları araziye gidiyorduk, bir süre böyle devam etti. Ayağımdaki yarada gün geçtikçe iyileşiyordu. Grupta olan diğer gençler evlerine geri dönmüşlerdi ve yavaş yavaş haberler yayılıyordu bu nedenle kaygılanıyorduk. Bir gün gidip arkadaşlarıma, “Gelin gidip Parti saflarına katılalım yoksa düşman tarafından yakalanacağız” dedim, ama arkadaşlarım katılmak istemediklerini, çünkü gerilla şartlarının onlara ağır geldiğini söylediler. Bir süre daha kendimi köyün etrafında sakladım, fakat bunun böyle devam edemeyeceğini bu şekilde çalışma yürütemeyeceğimi anladım. Hatırlayabildiğim kadarıyla tarih 15 Temmuz’du arkadaşlar bizim eve geldi, bende gidip babama katılmak istediğimi söyledim, annem geldi ve ağlamaya başladı katılmamı istemiyordu. O dönemde katılım yapanın, ailesini gözünden çıkarması gerekiyordu, değil katılım yapmak, arkadaşlara bir parça ekmek verdiğinde bile devlet tarafından insanlar katlediliyor, köyler yakılıyor, insanlar panzer altında eziliyor, helikopterlerden atılıyordu. Bu nedenle annemin kaygıları vardı, fakat babam “Tamam istiyorsan git, özgürlük mücadelesine katıl” dedi. Bende o akşam katılım kararımı verdim ve arkadaşlarla birlikte evden çıktık.

LÜBNAN: Helve Kampı

Hezax’a doğru yolla çıktık. Hezax’ta bazı köylerde çalışma yürüttük ve daha sonra tekrardan Batı Kürdistan’a geçmek istedik. Grubumuz 4-5 arkadaştı daha önceki gruptan sadece Cahit vardı, diğer arkadaşların hepsi de daha önce katılıp dağda kalmış arkadaşlardı. Bu defa sınırı geçme konusunda kararlıydık, fakat bizi geçirecek kimse olmadığı için kendi imkanlarımızla geçmeye

çalışacaktık. Arkadaşların elinde kaleşnikof vardı, bende ise MP-5 silahı vardı. Sınıra yaklaştığımızda, sızma yaparak sınırı geçtik, fakat askerler yine bizi fark ettiler ve çatışma çıktı. Benim elimde MP-5 silahı vardı askerlerin kullandığı G-3 silahlarından dolayı ben bir şarjör mermi atmama rağmen askerlerin silahlarının sesinden dolayı kendi silahımın sesini hiç alamadım. Arazide yangın çıktı, fakat biz yolumuza devam ettik ve sınırı geçtik.

Rojava'da bazı köylerden geçtikten sonra ilk gittiğimiz ev şehit Mihyedin arkadaşın evi oldu. Mihyedin arkadaş Dicle nehrinde 2 arkadaşla birlikte şahadete ulaşan arkadaş. Ava Mezin türküsü Mihyedin arkadaş ve onunla birlikte şahadete ulaşan 2 arkadaş üzerine söylendi. O sıralar Mihyedin arkadaş milis olarak parti çalışmalarında yer alıyordu. Mihyeddin arkadaş onların evinde kaldığımız süreçte, saklanmak zorunda olduğumuz için evden hiç çıkmadık. Orada çalışma yürüten arkadaşlar bizim grubun Rojava'ya geçtiği haberinin Önderliğe ulaştığını ve Önderliğin bizi kendi yanına çağırdığını söyledi. Ben yeniydim ve bir şey bilmiyordum ne oraları ne oranın kültürünü ne de halkını tanıyordum. Önderlik; gidip 15 gün arkadaşların yanında kalarak, eğitim görüp arkadaşları tanımamız ve parti ortamına alışmamız gerektiğini, ondan sonra tekrar ülkeye dönebileceğimizi söyledi. Arkadaşlar bizi oradan Lübnan'a Helvê Kampına gönderdiler. Helvê Kampı'nda o zamanlar yaklaşık 30-35 arkadaş vardı. Bu kampın yanındaki diğer kampta yaklaşık 10-15 arkadaş vardı. Diğer kampın adı ise, Ş.Ehmed Kampı'ydı. Bu iki kamp arasında yaklaşık 1-1,5 saatlik mesafe vardı. Biz Helvê kampına gittiğimizde arkadaşlar o kampı yeniden kurabilmek için çalışıyorlardı. Çünkü o kamp Filistinlilerin eski kampıydı ve viran olmuştu. Arkadaşlar pencerelerin bazılarını içi toprak dolu olan torba ve naylonlarla bazı pencereleri de cam takarak kapatmaya çalışıyorlardı. Arkadaşların imkanları ve sayıları da kısıtlıydı, bu koşullar altında kampı eğitim için hazırlamaya gayret ediyorlardı.

1985 yılının Ağustos ya da Eylül aylarıydı, arkadaşlar o kampta askeri eğitim devresinin açılacağını belirttiler. Bu esas üzerine ben de oradaki çalışmalara katıldım. Başlarda yabancılik çekiyordum hem kültürel yönden hem de askeri yaşam tarzı nedeniyle zorlanıyordum. Askeri düzen disiplin, rojbaş saati, spor vb konularda zorlanıyordum. Oradaki arkadaşların arasında da Botanlı arkadaş yoktu, hepsi farklı coğrafyalardan gelen

arkadaşlardı. Arkadaşların bazıları Avrupa'dan, bazıları Türkiye şehirlerinden gelmişlerdi, bir grup arkadaş da Rojava'lı olan ve üniversite okurken katılmış olan arkadaşlardı. Yani oradaki arkadaşlarla ne konuşma tarzı ne de kültürümüz fazla uyuşmuyordu, bu durum da bende bir daralma yarattı. O zamanlar tecrübem de olmadığı için hangi arkadaşla diyalog kuracağımı, kiminle kurmayacağımı kestiremiyordum. Bulunduğumuz yerin coğrafyası da bana yabancıydı. Bu da partideki ilk süreçlerimin sıkıntılı geçmesine yol açtı. Bazı arkadaşlar ülkeden yeni dönüyordu, bu arkadaşların gelmesiyle eğitim devremiz başladı. Bir süre askeri eğitim görüp silahları tanıdım, zaten o süreçte ancak kısmi bir eğitim görebiliyorduk, çünkü imkanlarımız çok sınırlıydı.

O dönemde benim yaşım uygun olmadığı için arkadaşlar, ben ve Bahri (Bahri, Gabar'ın Deşta Lalo Köyü'ndendi. 1987 yılında Garzan grubunda yer almıştı ve 1988 yılında Garzan tarafındaki Çîyayê Melefa'da ihanet etmiş ve gidip düşmana teslim olmuştu. Daha sonra da düşmanı arkadaşların bulunduğu yere götürmüştü ve düşmanla arkadaşlar arasında çatışma çıkmıştı. Yaşanan o çatışmalarda, gruptaki sadece bir arkadaş oradan sağ kurtulmayı başarmış, diğer arkadaşların hepsi şahadete ulaşmışlardı) adındaki birinin orada kalacağımızı, Cahit ve başka iki arkadaşın ülkeye gideceklerini söylediler. (Yanımızdan ayrılan Cahit ve beraberindeki 2 arkadaş içeri girdiklerinde, Hezex tarafında bu gruptaki asıl ismi Abdurrahman, kod adı da Yaser olan şahıs, ihanet ediyor ve düşmanı arkadaşların bulunduğu yere getiriyor. Düşman ile arkadaşlar arasında çatışma yaşanıyor ve bu çatışmalarda orada Cahit yaralı olarak düşmana esir düşüyor, diğer arkadaş da şahadete ulaşıyor.) Bizim grubumuzdan 3 arkadaşın gitmesi bende daha fazla daralmaya yol açtı, çünkü ben sadece o arkadaşlarla diyalog kurabiliyordum. Bir keresinde, biz bir kadın arkadaş grubu ile birlikte aynı yemek masasında oturmuştuk. Ben daha önce kadınlarla hiç aynı sofrada yemek yememiştim ve bu yüzden de yemek yemeye utanıyordum. Kadın arkadaşların arasında bulunan Jîyan (Yıldız Durmuş) arkadaş benim utandığımı fark ederek, bana utanmamamı ve yemeğimi yememi söyledi. Ancak, arkadaş öyle söyleyince, ben daha fazla utandım ve kendimi biraz oyaladıktan sonra, yemek yemeden masadan kalktım. Bu şekilde o gün aç kaldım. Eğitim ilerledikçe askeri yaşama daha fazla alışıyordum.

Kampta Eğitim

Eğitim gördüğümüz süreç kış süreciydi, oranın kışları kar yağmamasına rağmen çok sert geçiyordu. Oradaki İsrail ve Filistinli güçler arasındaki savaş durumu da sıcak bir şekilde devam ediyordu. Sık sık İsrail uçaklarının ve onlara karşılık veren Filistinli güçlerin doçka ve benzeri silahlarının seslerini duyuyorduk. Oradaki Filistinli güçler, bütünlüğünü yitirmiş ve daha çok parçalı guruplar halinde kalıyorlardı. Yine düşmanın ajanlar aracılığıyla kampa sızma yapma çabaları da vardı ve biz bu çabaların farkındaydık. Bu durumlar, ortamın gergin olmasına yol açıyordu. Bu şartlar altında, kısıtlı imkanlarla eğitim görmek bizi ciddi anlamda zorluyordu. İmkanların olmamasından dolayı her gün sabahın erken saatlerinde Şam'a doğru giden yolun etrafındaki ağaçları kesip kampa getirmeye gidiyorduk. Getirdiğimiz ağaçlar ıslak olduğu için çok ağırdı ve kampımıza giden yol da zor bir yol olduğu için ağaçları taşıırken ciddi anlamda zorlanıyorduk. Örneğin o zorlanmadan dolayı bir omuzum zarar görmüştü ve halende ara ara omuzum ağrıyor. Filistinliler birkaç günde bir bize bir araba kadar erzak getiriyorlardı. Onun dışında bizim de bir arabamız vardı. Bu arabayı Çiya arkadaş kullanıyordu. Çiya arkadaş bu arabayla bazen Lübnan tarafına gidip, oradaki bazı işçi Kürt ailelerle irtibata geçerek erzak topluyor ve kampımıza getiriyordu. Kamp yerimizde bir cephane depomuz vardı, fakat içinde çok kısıtlı bir miktarda cephane vardı. O dönemde kampın deposunda bulunan genel cephane, bizim şimdiki bir tepemizin cephanesinden daha azdı. Depoda birkaç kutu biksi ve kleş mermisi, birkaç roket ve bomba mevcuttu.

1982 yılındaki İsrail-Lübnan Savaşı'ndan sonra, Filistinli gruplar dağınık bir hal almışlardı. Bizim çevremizde bulunan noktalarda kalan Filistinliler, moralsiz düşmüşlerdi ve kendilerini bırakmışlardı. Bulundukları noktalarda nöbet tutmuyorlar ve eşyalarını etrafa atıyorlardı. Biz de o zamanlar imkanlarımız çok az olduğu için gidip onların attığı mont vb. eşyaları kendimiz için alıyor ve kullanıyorduk. Bir keresinde, onların attığı eşyaların arasında, bir gazete üzerinde onların bir şehidinin resmi olduğunu görmüştük ve üzerinde şehit resmi olduğu halde o gazeteyi öyle çöp gibi atmalarına çok şaşırıyorduk. Gördüğümüz askeri eğitim genelde arkadaşların Filistinli gruplardan gördüğü eğitimin

kitaplaştırılmasıyla oluşan materyaller kapsamında teorik bir eğitimdi, çok fazla pratik eğitim görme şansımız olmadı. İmkanlarımız o kadar kısıtlıydı ki biki silahının teorik eğitimini görüyorduk, ama silahın kendisi elimizde yoktu. En sonunda arkadaşlar çareyi, eğitim görmek için bir tane biki silahını Filistinlilerden almakta gördüler. Arkadaşlar silahı getirdiğinde eğitim gurubundaki bütün arkadaşlar silahın etrafında toplanıp merakla incelediler. Bu silah üzerinde eğitimimizi gördükten sonra, silahı Filistinlilere geri verdiler. O dönemler biki silahı yerine bizim elimizde afarof silahı vardı. Hantal bir silah olduğu için 1990'lı yıllardan sonra kullanmamaya başladık. Bu silahın dışında diktiryof, B-7, bitto gibi silahlarda elimizde vardı. Yine G-3, G-1 gibi ferdi silahlarda vardı. Kampımızda sadece bir M-16 silahı vardı. Bu silah, bize eğitim veren Orhan arkadaşın yanındaydı. (Orhan arkadaş askeri özellikleri güçlü olan bir arkadaştı, o zamanlar birbirimize nereli olduğumuz gibi sicili belli eden sorular sormamız yasaktı, bu yüzden daha sonraları Orhan arkadaşın Türkmen olduğunu öğrendim. Orhan arkadaş benden önce ülkeye geri döndü, 1986 ya da 1987 yılında Kela Memê ve Hezil suyu arasında bulunan Bêlatê bölgesinde bir mağarada kalırken Segirkê çeteleri onları fark ederek düşmana haber veriyor, orada sabahtan akşama kadar çatışma yaşanıyor ve o çatışmada Orhan arkadaş şahadete ulaşıyor. Segirkê çeteleriyle aramızdaki düşmanlık o zamandan kaynağını alıyor.)

Gördüğümüz askeri eğitimin dışında Önderlik bazen gelip ideolojik eğitim veriyordu, ama o zamanlar güvenlik nedeniyle Önderlik kampımıza çok nadiren gelebiliyordu. 1985 yılının sonlarından 1987 yılının Mayıs-Haziran aylarının sonuna kadar o kampta kalmama rağmen Önderliği sadece birkaç kez görebildim. Sadece kongre sürecinde bir süre kamp yerimizde kaldı, onun dışında birkaç kez eğitim vermeye geldi. Eğitimimiz genelde komisyonlar tarafından veriliyordu. Farklı ülkelerdeki halk kurtuluş savaşlarının tecrübeleri ve özellikle Mao'nun gerilla taktikleri üzerine olan kitapları okunarak eğitim görülüyordu. Gittiğimiz o süreçte her şey yeniydi, arkadaşlar gelip köylerde nasıl toplantı yapacağımız, köylere nasıl girip çıkacağımız, nasıl yardım toplayacağımız, nasıl yeni savaşçı katacağımız gibi hususlar üzerine seminerler veriyorlardı. Silahlı propagandanın nasıl yapılacağı bile o zamanlar yeni yeni eğitimlerde seminer konusu yapılıyordu. Yani

eğitim programımız yeni yeni şekilleniyordu. Bununla birlikte, kamp düzenimiz de yeni yeni biçim alıyor, arkadaşların sayısı da yavaş yavaş artıyordu. Kampımızın bulunduğu yer eskiden Filistinlilerin kullandığı bir yer olduğu için kamp yerinin çevresi de savaş düzenine göre hazırlanmıştı. Örneğin kampımızın çevresindeki her derede bir koğuş bulunuyordu. Bu koğuşlar, kampın etrafını çembere alacak şekilde ve yukarı kısımlardaydı. Her bir koğuş, 20 arkadaştan oluşuyordu. Her bir koğuşun arasında 20-30 dakikalık mesafe vardı ama her koğuş bir diğerini görebiliyordu.

Kampın ortasında mutfak vardı, her gün mecburen o yüksek yerlerden aşağıya inerek mutfığa gidip yemek alıyorduk. Kurallar çok katıydı ve her şey ölçülüydü. Kim bardak kırsa, o kırdığı bardağın hesabını vermeliydi. Büyük tencerelerde çay yapılıyordu çay demi ve şeker iç içeydi, kimin içip içmediği çok önemli olmayıp çayı tek bir ölçüde yapıyorlardı. Her bir koğuşun kendi teneke kutusu vardı, gelip o tenekeyle çay alıyorlardı. Bir gün ben gidip çay aldım, yolda tenekenin kulpu koptuğu için çay döküldü ve o gün benim eksikliğimden dolayı bizim koğuş çaysız kaldı. Erzak az da olsa, çok da olsa her şey ölçülü olarak harcanıyordu. Arkadaşlar ülkeye döndüklerinde zorlanmasınlar diye açlığa ve elindeki değerleri ölçülü kullanmaya alıştırılıyordu. Bunun yanında dağ yürüyüşlerine alışmamız için hava koşullarının en kötü olduğu dönemde ağır yüklerle o çamurlu yollarda akşamdan sabaha kadar yürüyorduk. Açık havada yürümüyorduk, hava kötü olunca yürüyorduk. Silahımız hep elimizde olmalıydı, silahı omuza atmak yasaktı, tüm bunların amacı fizik olarak dağ yaşantısına alışmamızı sağlamaktı. Yorulup terlememize rağmen daha terimiz kurumadan acele bir şekilde yemek yiyip eğitime katılmak zorundaydık. Lübnan'ın o dağlarında hep susuz bir şekilde yürüyüş yapıyorduk ki, Kürdistan dağlarında ve şartlarında zorlanmayalım. Eğitimin genel mantığı böyleydi.

Ülkedeki arkadaşlar eğitim kampına geldiği zaman, biz o arkadaşların etrafında toplanıp A'dan Z'ye kadar ülkeyle ilgili bütün ayrıntıları soruyorduk. Biz de ülkeye döneceğimiz için gitmeden önce o arkadaşların tecrübelerini almak istiyorduk. Eylemden turalım arkadaşların geldiği bölgedeki halkın tutumuna kadar her şeyin en ince ayrıntısını öğrenmek istiyorduk. Bu konuda bize en çok yardımcı olan arkadaşta Şiyar arkadaştı. (Şiyar yani

Kazım Kulu arkadaş Dersimli bir arkadaştı.) Biz ülkeyle ilgili merak ettiğimiz şeyleri en çok Şiyar arkadaşla tartışıyorduk, Şiyar arkadaş da Kürtçeyi iyi bilmemesine rağmen bizimle ülke üzerine sürekli tartışıp tecrübeleriyle bize yardımcı oluyordu. Kongre sürecinde biz yeni olan arkadaşlar Kongre'ye katılmadık, diğer arkadaşlar katıldılar. Kongre'den önce yoğun tartışmalar yürütülüyordu. O süreçte, bir sabah spordan döndüğümüzde herkesin toplandığı ve elini yüzünü yıkadığı sırada Egit yani Mahsum Korkmaz arkadaşın şahadette ulaştığı yönündeki BBC haberi üzerine arkadaşlar tartışıyorlardı. O zaman ben Egit arkadaşını tanıımıyordum, bu şahadet haberiyle birlikte ilk kez kim olduğunu öğrendim. Kamp ortamımız zaten yoğun bir ortamdı, Kongre süreci ve şahadet haberiyle birlikte yoğunluk daha da artmıştı. Kongre'nin hazırlık süreci tamamlandıktan sonra Kongre yeri belirlendi ve arkadaşlar bizi, Yusuf Sersipi arkadaşın komutası altında, Kongre yerinin yukarısında yüksek bir yerde nöbet tutmak için görevlendirdiler. Kongre bitene kadar da biz Kongre'nin güvenliğini sağlamak için nöbet tutuk. Kongre bittikten sonra Kongre'de alınan kararlar ve tartışılan hususlar bütün koşullarda okundu ve bu esas üzerine ülkeye dönüş hazırlıklarımız başladı. Kongre'de, ARGK'nin kurulması ve ilan edilmesi, askeri kanun ile katılım yaptırılması ve eğitim kampına 'Mahsum Korkmaz Akademisi' adının verilmesi gibi kararlar alınmıştı.

Temel tartışma konumuz 1987 baharında ülkeye geri dönmek için 1986-87 kışında gerekli hazırlıkları tamamlamaktı. Her eyalet için ayrı ayrı planlama yapılıyordu: Örneğin yapılan ilk planlamaya göre ben Garzan eyaleti gurubunda yer alıyordum. Garzan eyaleti gurubunun yönetiminde hatırladığım kadarıyla Delil ve Hasan arkadaş yer alıyordu. Ben ilk başlarda bu grubun planlamalarına katılıyordum, o zamanlar hangi eyaletin ne eylem yapacağı, nasıl hareket edeceği gibi birçok konu en ince ayrıntısına kadar Lübnan'da merkezi olarak yapılıyordu. Bu nedenle hiçbir şey rastgele yapılmıyordu. Örneğin Garzan'da hangi şehir ve karakollara eylem yapacağımız, yine o bölgede cezalandırmamız gereken işbirlikçiler kimlerdir gibi konuların hepsini biz Lübnan'da eyalet planlamasında netleştiriyorduk. Örneğin Sabri Ok arkadaşın yakalanmasına neden olan Ramo Şerık'ın cezalandırılması da planlamada vardı. Yani bütün tartışmalar somuttu. Kongre süreciyle birlikte birçok yeni gelişmeler ortaya çıktı. Örneğin

ordumuz olan ARGK yeni kurulmuş ve ilan edilmişti yine eğitim kampımıza Mahsum Korkmaz ismi yeni verilmişti ve manga, takım, birlik gibi askeri sistem yeni yeni oluşturuluyordu. Askeri kanun kararı da yeni alınmıştı ve bu kararın uygulanması gerekiyordu. Bütün tartışmalarımız bu konular üzerineydi, ülkeye gidip bunları nasıl uygulayacağımız konusunda yoğunlaşıyorduk.

Ana Birliğimiz

1987 bahar aylarıydı, Mayıs veya Haziran ayıydı, tarihi tam hatırlamıyorum, özgürlük yürüyüşü yapmıştık; Önderlik önde, bizlerde arkasında yürüyorduk. Bu yürüyüşe Önderlik, 'Özgürlük Yürüyüşü' adını vermişti. Bizde o yürüyüşten sonra ülkeye dönmek için kendimizi hazırladık. Önce Garzan grubu geçti, arkadaşlar şehirlerde askeri elbiseyle dolaşınca, Suriye devleti sorun çıkarmıştı ve bazı arkadaşları tutuklamışlardı. Bu da sorun oluşturmuş ve eleştiri konusu yapılmıştı. Daha sonra sınırı geçip Kuzey Kürdistan'a geçtiler. Mardin eyaletinden bazı arkadaşlar gelmişti, onlarda bizden önce gittiler. Kongre'de alınan bir diğer karar gereği, ilk kez oluşturulan ana birlik ise, bizim grubumuzdu. Bu ana birlik genel Kürdistan'dan sorumluydu. Her yere gidebilme, her yerde eylem yapabilme, örgütsel müdahalede bulanabilme ve düzenlemeler yapabilme yetkisi vardı. O zamanın kararına göre parti merkez üyesinden bir arkadaşın bu birlikten sorumlu olması gerekiyordu. Mardinli Salih arkadaş vardı, gerçek adı Abdurrahman Motur'du. Ana birlikten bu arkadaş sorumluydu. Salih arkadaş gelip bana "Biz kendimizi ülkeye gitmek için hazırlıyoruz, seni de ana birliğe alacağız" dedi. Başka arkadaşların da olduğunu ve onların da kendilerini hazırladığını söyledi. Ana birliğe seçilecek arkadaşların en azından ailelerinin tanınması, yurtsever olup olmadıklarının bilinmesi gerekiyordu bu partinin belirlediği bir ölçüydü. Ana birlik yaklaşık 16 arkadaştan oluşuyordu çoğu arkadaş Mardinliydi ve bu arkadaşlar, zamanında Mardin'den Lübnan'a gelip yerleşmiş olan ve aileleri parti tarafından tanınan arkadaşlardı. Birliğin yaş ortalaması 18-25 arasıydı. Benim bu birliğe dahil olmamın nedeni ise Botan coğrafyasını tanımamdı. Grubumuzun içinde, Rojava'lı olarak, sadece İsmail arkadaş vardı. İsmail arkadaş 1990'lı yıllarda Başkale'de şahadette ulaştı. Grubumuz 16 kişiydi, sayısı az olmasına rağmen ana birlik olarak örgütlendirilmişti.

Bu ana birlik grubumuzun içerisinde herkesin bildiği Hogır da vardı. Biz, Lübnan'da Hogır ile birlikte kaldık ve sonra birlikte ana birliğe girip ülkeye birlikte gittik. Hogır, Lübnan ya da Libya'dan katılmıştı. Hogır, kampta her zaman sorunlu ve gündemde olan bir şahsiyetti. Hogır, arkadaşları sevmiyor ve sürekli huzursuzluk çıkarıyordu. Onun bu durumu bulunduğu takım içerisinde de kampta da kabul edilmiyordu. Bundan dolayı bir seferinde arkadaşlar onu kamptan kovmayı bile düşündüler. O zamanlar Hogır'ın kullandığı kod isim Serdar'dı. Arkadaşlar, Serdar'ın durumu konusunda bizi uyararak Serdar'ın Muşlu olduğunu, Muş'tan katılımın az olduğunu ve eğer iyi hazırlanırsa, Muş ve çevresinde parti çalışmalarının gelişmesi noktasında rol oynayabileceğini, bunun için de Serdar'a destek olarak, kendisini ülke gurubu içerisinde tutabilmemizin önemli olduğunu belirttiler. Serdar, grubumuzda manga komutanı yardımcısı olarak görev alıyordu. Salih arkadaş birlik komutanıydı, İsmail arkadaş ise o zamanın sistemine göre 'siyasi komiser' olarak görev alıyordu. Bizler bu şekilde kendimizi hazırladık ve en son Önderlik bizim gurubumuzu toplayarak bizlere tek tek yoğunlaşmalarımızı sorup, hazır olup olmadığımızı hem bize hem de salih arkadaş sordu. Çünkü, Serdar dışında gruptaki bütün arkadaşları Salih arkadaş toplamıştı. Sıra bana geldiğinde Önderlik hazır olup olmadığımı, orada zorlanıp zorlanmayacağımı sordu, bende ülkeye dönmeye ve pratikte yer almaya hazır olduğumu belirttim, ama hem yaşımdan hem de genel durumumdan dolayı bu cevabımın Önderliği tam olarak ikna etmediğini hissettim. Önderlik bir süre düşünüp Salih arkadaş benim hazır olup olmadığımı sordu. Salih arkadaş ise beni ve ailemi daha önceden tanıdığı için net bir şekilde benim hazır olduğumu söyledi. Önderlik yine de tam ikna olmadığından dolayı bana, "Eğer çok zorlanırsan arkadaşlara haber ver ve yine buraya gel" dedi. Bu tartışmalar tamamlandıktan sonra artık ülkeye dönmek için yola çıkacaktık.

Ülkeye Dönüş

Ülkeye dönüşümüz Rojava üzerinden olacaktı. Bu dönüşün nasıl olacağını tartışırken, bazı arkadaşlar gelip oralardaki inşaatlarda çalışan Mardinli işçi ailelerin kamuflajı altında geçebileceğimizi belirttiler. O sıralar hangi bayram olduğunu hatırlamıyorum ama bir bayram vaktiydi. Mardinli işçi aileleri,

bayram için evlerine gideceklerini belirterek izin kağıtlarını aldılar ve arkadaşlar da o izin kağıtlarını o ailelerden alarak, bizim için getirdiler. Gidebilmemiz için gereken izin kağıtlarını o aileler almıştı, ama biz kullanmıştık. Bu izin kağıtlarıyla, Lübnan'dan Şam'a doğru yola çıktık. Orada tekrar Önderliğin yanına gittik, daha sonra yola çıkmak için vedalaşırken Önderlik, biz görüş açısından kaybolana kadar hep bize el salladı ve bize "Bizi unutmayın" dedi. O anlar, hiç unutmadığım, hep aklımda olan anlardır. Önderlik, sınır hattında çalışan ve ismini unuttuğum bir arkadaşın bize yardımcı olacağını belirtti. Bu şekilde oradan ayrılıp sınır hattına gittik. Sınır hattının öbür tarafında Mardin şehir merkezinin doğusu yer alıyordu. Bu sınır hattında kaldığımız yere bizi bir traktörle getirdiler ve orada bir eve yerleştirdiler. Önderliğin bize ismini verdiği arkadaş, bizim için bazı eşyalar getirmişti, o eşyaları alıp kendimizi hazırlamamızı söylese de o arkadaş bizim için iyi bir hazırlık yapmamıştı. İmkanların olmayışından mı yoksa o arkadaşın kendisi üzerinde durmadığı için mi bilmiyorduk, ama ortada herhangi ciddi bir hazırlık söz konusu değildi. Bu durumu eleştirmemizin altyapısı da yoktu. Arkadaş bazı eski silahları getirip bize verdi. Bu silahların bazıları eski, bazıları yeniydi. Bazıları pas içerisindeydi. Bazı arkadaşların 3, bazı arkadaşların da 4 şarjörü vardı. Yine bazı arkadaşların şarjörü darbe almış ve delinmişti. Bazı arkadaşların bombası yoktu, bazı arkadaşların yanında ise Çini bomba vardı. Bazı arkadaşların üzerinde askeri üniforma, bazı arkadaşların üzerinde de sivil elbise vardı. Arkadaşlar, insanı yürümekte zorlayan spor ayakkabılardan her birimize bir çift verdiler. Yine her birimize 1-2 ekmek ve 1 şişe su da verildi. Bu şekilde, eşyalarımız az, silah ve cephanemiz de eksik bir vaziyette yola çıktık ve sınıra gittik.

Ana birlik grubumuz, küçük bir gruptu ve elimizde bulunan teknik ve silah yönünden imkanlar çok sınırlıydı. Buna rağmen, ana birlik grubumuzda özgüven ve cesaret çok fazlaydı. Zaten o özgüven ve cesaret olmasaydı, Lübnan dağlarından Mardin ovasına, Mardin ovasından da Botan'a gitmemiz mümkün olamazdı. Kendine güvenmek ve cesaret, savaşta her zaman kader belirleyen hususlardır. Önümüzdeki kurye arkadaş ile birlikte Mardin şehir merkezinin doğusunun karşı tarafından sınırı geçerek, Kuzey Kürdistan'a ulaştık. Sınırı geçene kadar, yani sabaha kadar ayağımdaki ayakkabı yırtıldı. İçimizde Mardin'i tanıyan

arkadaşlar vardı. Bu arkadaşlar bizi ağaçlık ve taşlık olan bir yere götürdüler. Biz orada daha istirahat bile edemedik, bizim yerimizin karşısında çetelerin harekete geçtiğini gördük. Çeteler bulunduğumuz yere doğru gelirken, biz de manevra yaparak başka bir yere gittik. O yaz sıcağında, gittiğimiz yerde akşama kadar bekledik. Akşam olunca, su kuyularının olduğu bir yere gittik. Kuyu başına gittiğimizde, kuyudan su çıkarmayı başaramayınca tekrar susuz bir şekilde oradan ayrıldık.

Sonraki günün akşamında, yurtsever olan bir köyün yakınına gittik. Bir grup arkadaş köye gidip, oradan bir miktar erzak ve su getirdiler. Bu gelen erzak ve suyla birlikte kendimizi biraz toparlayabildik. Daha sonra, Mardin Eyaleti'ndeki arkadaşlarla belirlenen randevu yerine doğru yola çıktık. Dinlenmek için durduğumuz ağaçlık bir yerde konumlandık. Öğle vaktinden sonra, bir grup askerin araziye çıktığını fark ettik. Orada bir yamaç vardı. Biz manevra yapıp o yamaca çıktık, akşama kadar bekledik ama gelmediler. Akşam olunca, randevu yerimiz olan Hebîsê köyüne doğru gidiyorduk. Her taraftan mermi sesi geliyordu. Bölgeyi tanımadığımız için o 2-3 gün içinde çok zorlandık. Her şey bize yabancı geliyordu. Köye yaklaşıncı, 2 arkadaş grubumuzdan ayrılıp köyü keşfetmeye gittiler. Bulduğumuz yamaçtan ayrıldığımızda bir arkadaş, yukarımızda su kuyusu olduğunu, oraya gidip su içebileceğimizi belirtti. Gideceğimiz yönde ekilmemiş tarlalar ve meyve ağaçları vardı. Biz o tarafta da askerlerin olduğundan habersizdik. Havanın kararmasına 1 saat kala tek sıra halinde yürüyorduk. Önde öncü arkadaş ve onun arkasında da Salih arkadaş olmak üzere sıralanmış, tek sıra halinde yürüyorduk. Bizim sağ tarafımızda bir sırt vardı. O sırtta kekliklerin bir anda havalandığını gördüm. Dönüp sırtta baktığımda, sırtında çanta olan 2 kişiyi fark ettim. Onlar da bizim gittiğimiz yöne doğru yürüyorlardı. Onların köye keşif için giden arkadaşlar olduğunu sanıp, yanımdaki arkadaşlara bir şey söylemedim. Bu benim eksikliğimdi. Onların asker olduğunu bilmiyordum. Diğer arkadaşlar askerleri fark edememişti. Ben ise kekliklerin aniden havalanmasından orada birilerinin olduğunu fark etmişim. O günden sonra bir yerde ani bir hayvan hareketliliği görürsem, şüphelenmem ve tedbir almam gerektiği kanısına vardım. Onları fark ettikten 2-3 dakika sonra bir anda, bulunduğumuz yerin dört bir yanından mermi sesleri gelmeye başladı. Askerlerin orada

pusuya yattığını fark ettik. Önde giden arkadaşlar kuyu başında pusuya yatan askerleri fark edip vurmuşlardı ve birkaç asker orada ölmüştü. Biz de hem bizim bulunduğumuz taraftaki sırttan hem de en başta gördüğüm sırt çantalı askerlerin bulunduğu karşı sırttan bize doğru yapılan silah atışlarının arasında kaldık. Vakit, gündüz vaktiydi ve bulunduğumuz arazi de az sayıda ağaç ve taş kümeleri barındırmasına rağmen, genelde çıplak olan bir araziydi. Bu arazide askerlerle çatışmaya başladık. Tecrübesiz olduğumuz için cephanemizin yarısını burada harcadık, hatta bazı arkadaşlar tabancayla çatışıyordu.

İlk açılan ateşle birlikte, Mardinli olan Hogir arkadaş, bir taş kümesinin arasına düştü. Bununla birlikte, grubumuz da dağılmıştı ve artık Salih arkadaşın bu grubu koordine etmesinin imkânı kalmamıştı. Çünkü zaten daha önce 2 arkadaş keşif için bizden ayrılmıştı, bunun üzerine kuyu başında askerlerle çatışmaya giren arkadaşlar da grubumuzdan ayrılmıştı ve dağınık bir haldeydik. Ben ve Salih arkadaş yan yanaydık Hogir arkadaşta yaklaşık 200 metre yanımızdaydı. Gündüz vakti olmasına rağmen herkes ayakta çatışıyordu, kimse kendini eğmiyordu bile. Hogir arkadaş bize yakın olmasına rağmen yanına gidemiyorduk. Salih arkadaş bana, “Ne yapalım” diye sordu. Daha tartışmamız devam ediyorken Hogir arkadaş, “Biji Serok APO” diyerek kendi mermisiyle şahadete ulaştı. Hogir arkadaş, Xelîl Xemgîn’in Hogir kılamını üzerine söylediği arkadaştır. Hogir arkadaşın şahadetinden sonra biz de kendimizi geri çektik. Arkamızda olan tepenin yamacına gittiğimizde çoğu arkadaşında orda olduğunu gördük. Orda toplandıktan sonra kimlerin olup olmadığını kontrol ettik, Hogir arkadaş şehit olmuştu, iki arkadaş ise köye keşif için gitmişti. Ayrıca Ahmet ve Mazlum adında iki Mardinli arkadaş da gruptan kopmuştu, grubumuz dağılmıştı. Sonra ne yapacağımızı tartıştık, içimizden bir arkadaş bize öncülük yapıyordu, bir yerin adını söyleyip “Oraya gidelim” dedi. Aslında hiç şansımız yoktu, biz Hebîsê köyüne gidip, Mardin eyalet komutanı olan Mehmet Emin Ayaz yani Sabri arkadaşı görüp geldiğimizi haber vermeliydik. Mardin’i tanımadığımız için Sabri arkadaşla ‘nasıl yapalım, hareket tarzımız nasıl olmalı’ diye tartışmamız gerekiyordu. Daha sonra öncü arkadaşın belirttiği yöne giderek 1-1,5 saat yürüdükten sonra gittiğimiz köyde arkadaşları gördük. Fakat moralimiz bozulmuştu,

şahadet yaşanmıştı, arkadaşlarımız guruptan kopmuştu, grup olarak darbe yemiştik.

Köyde bulunan iki arkadaş o gece bizi Sabri arkadaşın yanına götürdü. Biraz dinlendikten sonra Sabri arkadaş gelip bizimle tartıştı, morallerimizin bozuk olmasından dolayı bize moral vermek istedi. Yoldaki eksikliklerimiz ve pusuya düşmemiz hakkında toplantı yaptık ve Hogır arkadaşın intikamı için ne yapabileceğimizi tartıştık. Yaptığımız toplantıda Mardin gücü, ana birlik ve Garzan gücü yer alıyordu, yaklaşık 43 arkadaşlık. O toplantıda Serdar söz hakkı isteyerek konuştu ve Hogır arkadaşla birlikte Lübnan'dan geldiğini, onu tanıdığını ve onun için Hogır ismini almak istediğini söyledi. Serdar sözünü bitirdiği gibi Salih arkadaş söz hakkı aldı ve Serdar'ın önerisine katılmadığını, Serdar'ın duruşunun Hogır arkadaşın ismini almaya layık olmadığını söyledi. Sabri arkadaş kimseyi kırmak istemediği için Serdar'ın Hogır ismini alabileceğini söyleyerek konuyu kapattı. Lübnan'da sorunlu olan Serdar, bu toplantıda ismini herkesin bahsettiği ve parti tarihinde de sıkça tasfiyeci olarak geçen Hogır ismini aldı.

Toplantıda intikam almak için eylem yapmamız gerektiği konusunda tartışıyorduk, daha çok yönetimdeki arkadaşlar fikir belirtiyordu. Lübnan'da belirlenen manga, takım, bölük sistemini pratikte hiç uygulayamadık, nerde ara versek herkes bir yerde oturuyor, yemeklerimizi birlikte komün şekilde yiyor, yürüyüşe geçtiğimizde öncü arkadaş öne geçiyor, diğer arkadaşlar rasgele onun arkasında sıraya giriyordu. Hangi arkadaşın Garzan gücüne, hangi arkadaşın Mardin gücüne, hangi arkadaşın ana birliğe bağlı olduğu biliniyordu ama herkes iç içeydi. Mardin gücündeki arkadaşlar alanı tanıdığı için keşif işinde onlar aktif rol alıyorlardı, biz sadece onlarla gidip geliyorduk. Arkadaşlar keşif görevini bitirip geldiklerinde bir karakolun ismini verip her sabah iki arabanın gidip bölgede operasyon yaptığını, akşama doğru saat 3'te geldiğini ve bunun için de gidip o arabaların önüne pusu atabileceğimizi dile getirdiler. Arkadaşlar gidip bir süre takip ettikten sonra bu bilgiyi onayladılar ve biz de o bölgeye doğru harekete geçtik. Oraya vardığımızda arkadaşlar gidip pusu yerini kontrol ettiler. Pusu yeri üzüm bağlarının içinde, üzüm ağaçlarının arasındaydı. Bağın içinde kademe kademe üzüm ağaçları vardı, insan kendini bu üzüm bağlarının içinde çok rahat gizleyebilirdi.

Toprak yol da üzüm bağlarının içinden geçiyordu ve yolun her iki tarafında da duvar vardı. Belirlediğimiz yer pusu atmak için çok elverişliydi, hemen duvarın dibinde oturup onları esir bile alabilirdik. Gidip planlama yaptık, düşmanı izlemek için gözcü çıkardık, gözcü arkadaş Mardinli İsa arkadaştı. (Yanlış hatırlamıyorsam, gerçek adı Ramazan Karatay'dı. İsa arkadaş ya o yıl ya da sonraki yıl, Mardin'de şahadete ulaştı). İsa arkadaş bizden yaklaşık 200 metre uzakta, ağacın üzerinde arabanın gelişini bize kefiyesiyle işaret etmekle görevlendirilmişti. Ben pusu gurubunda yer alıyordum, gurubun komutanı Salih arkadaştı. Grubumuzdaki birçok arkadaş ilk kez böyle bir eylemde yer alacaktı ve hepimiz heyecanlıydık.

Askerlerin gelme saati gelmeden gidip kendimizi üzüm bağlarının arasında gizledik. Sabri arkadaş da yanına bir arkadaş olarak pusu yerinin arkasında bekleyecekti ve hoparlör ile askerlere teslim olmaları çağrısını yapacaktı. Herkes gidip yerini aldı, gündüz vakti olduğu için hava çok sıcaktı, bekleyişten sonra İsa arkadaşın kefiyesini salladığını gördük. Bu, askerlerin geldiğini belirten işaretti. Biz de heyecanlanmaya başladık, kalp atışlarımız hızlandı ve sabırsızlıkla beklemeye başladık. Tehlike yaklaştıkça o kadar heyecanlanıyorduk ki, birbirimizin kalp atışlarının sesini duyabiliyorduk. Askeri araç tam doluydu, hatta arabada yer olmadığı için bazı askerler ayakta duruyordu. Araç tam bizim bulunduğumuz yere yetişince arkadaşlar vurmaya başladı. Atılan B7 roketi aralarından geçip patlamadan diğer tarafa düştü. Askerler sağa sola düşmeye başladılar. İkinci araba mermi seslerini duyunca olduğu yerde, bizden uzakta durdu ama görüş açımızdaydı. Arkadaşlar, uzaktan gördükleri o arabaya attıkları B7 roketini arabanın tam önüne vurdular ama biz daha sonra o arabanın üzerine gitmedik. Birinci araba ise bizim önümüzde durmuştu. O esnada ben o kadar heyecanlanmışım ki, şarjörümdeki bir mermi çürük çıkmıştı ama ben, şarjörün içinde mermi kalmadığını sanıp, ikinci şarjörümü silaha takmışım. Daha sonra eylem bittiğinde ve oradan uzaklaştığımızda, aslında birinci şarjörümdeki mermilerin bitmediğini, bir mermimin çürük çıktığını daha yeni anladım. Oradaki çatışmada küçük bir parça, Salih arkadaşın dudağına değmişti. Bizim pusumuza düşen askerlerin dağılmasına izin vermedik. Her yerden mermi sesi geliyordu, arkadan Sabri arkadaş hoparlörle askerlere teslim

olmaları için çağrı yapıyordu. Biz aceleyle cenazelerin üzerine gittik, aslında biraz acele ettik, bulunduğumuz yer ova ve gündüz olduğu için fazla zaman kaybetmek istemedik. Arkadaşlar gidip 4 adet portatif G3, bir tabanca, bir adet cihaz ve çok sayıda askeri malzemeye el koydular. Tecrübesiz olmasaydık, o birinci arabadaki askerlerin büyük çoğunluğunun silahına el koyabilirdik. Çünkü birinci arabadaki askerlerin çoğu, bizim vuruşlarımız sonucu darbe yemişti. Kaç ölü olup olmadığını netleştirmeden geri çekildik. Ele geçirdiğimiz cihazda, askerler araziye dağıldığı için durmadan birbirlerini çağırıyordu, biz de cihazın nasıl kapanacağını bilmiyorduk, en sonunda bir arkadaş cihazın bataryasını çıkararak kapatabildi. Manevra yapıp o alandan uzaklaştık, daha sonraki bilgilere göre o eylemde çok sayıda askerin öldüğü söyleniyordu. Geri çekilirken, tarlalarında çalışan halk bizi görünce bize su ve yiyecek getirdiler, biraz onlarla konuşup yolumuza devam ettik. Daha sonra helikopterler gelip tur attı, biz de o alandan oldukça uzaklaştık. Hogır arkadaşın intikamını bu şekilde aldık.

BOTAN: GABAR

Yapılan planlama çerçevesinde, oradan yola çıkıp Gabar'a kadar geldik. Gabar'a doğru gelirken, önce Mawa bölgesine ulaştık. Sabri arkadaşla birlikte Botan'a geçerken, Mawa dağında ara vermiştik. Arkadaşlar akşam erzak almaya gitmişti, benim de ayağım burkulmuştu. Yürümekte zorlanıyordum, yürüyüş zamanında arkadaşlar yardım ediyordu. Suyumuzu ve erzaklarımızı alıp Mawa dağının yamacında, Şemsê köyünün yukarısında Segirkê denen bir yer vardı. Küçük küçük tepecikler vardı, orada ağaçların sık olduğu bir çukur vardı, hepimiz akşam gidip orda dinlenmek için ara verdik. Arkadaşlar nöbetçi çıkardı, o zamanlar nöbetçi şimdiki gibi tepeci değildi, sadece tek bir arkadaş yüksek bir yerde nöbet tutuyordu, bir arkadaş daha varsa oda arkadaşların içinde nöbet tutuyordu. O gün sayımız yaklaşık 30 kişi olduğundan bir arkadaş yüksek bir yerde, bir arkadaş da arkadaşların dinlendiği yerde nöbet tutuyordu. Arkadaşlar görevlerden geldikleri için yorgun bir şekilde o çukurda dinleniyorlardı. Fikret adında bir arkadaş vardı yüksek yerde nöbet tutuyordu, o nöbet yeriyle bizim aramızda yaklaşık 200-300 metrelik bir mesafe vardı. Garzan eyaleti komutanı Hasan arkadaş da o saatte arkadaşların içinde nöbet tutuyordu. Herkes uyumuştı,

birden uyandık ve üzerimizden yağmur gibi mermi geçtiğini gördük. Herkes hemen yerinden kalktı, Sabri arkadaş dağılmamıza izin vermedi, hemen bir hat belirleyip bütün arkadaşları oraya yönlendirdi, fakat kimse ne olduğunu anlayamamıştı. Kerboran hattında operasyon çıktığından haberimiz yoktu. Askerler o taraftan bize doğru geliyordu, biz de noktadan su ve erzak dışındaki bütün malzemelerimizi alarak, Mawa dağının arazisinden faydalanarak yamaçlardan geri çekilmeye çalışıyorduk, fakat düşman, her seferinde önümüze helikopterlerle asker indiriyordu. Mawa dağının eteklerinden giderek 2-3 saat boyunca manevra yaparak bütün çemberlerini kırdık. Tüm arkadaşlar toplanınca halen olayın tam olarak ne olduğunu çözemedik. Daha sonra anladık ki askerler bize doğru geldiklerinde, yukarıdaki nöbetçimizi fark edip, nöbetçimize doğru gidiyorlar. Arkadaşların arasında nöbet tutan Hasan arkadaş, askerleri fark ediyor. Nöbetçiye haber verme imkânı olmayınca kendisi, askerleri vuruyor ve iki askeri öldürüyor. Yukarda nöbet tutan arkadaş noktadan ona doğru mermi atıldığını görünce şaşırıyor ve noktaya doğru geliyor, gelirken Hasan arkadaşın vurduğu askerlerden birini görüp, G-3 silahını alıp bizim yanımıza geliyor. O gün bizim inisiyatifimiz dışında çatışma yaşandı hem asker öldürdük hem de silah kaldırdık, en önemlisi de hiçbir arkadaşın parmağı bile kanamadı. Tabi akşama kadar bayağı yorulduk. Benim de o zaman ayağım burkulmuştu, mermi patladığında Sabri arkadaş beni çağırdığında, ben de ayağımın üzerine bastım ve ayağımın acısının birden geçtiğini hissettim. Mawa bölgesinde yaşadığımız bu çatışmalardan sonra Mardin gücü bizden ayrıldı ve Garzan Grubu ile birlikte yolumuza devam ettik.

Mardin gücünden sadece Sabri arkadaş, oradaki arkadaşlarla toplantı yapmak için bizimle Gabar'a geldi. Mardin'de kaldığımız süre boyunca çok sayıda eylem ve çatışma durumu yaşadık. Mardin'deki arkadaşların özgüvenleri yerindeydi. O süreçlerde Botan gücüne yönelik eleştiriler vardı; eylem çıkmaması, Egid arkadaşın şahadetinden sonra oluşan moralsizlik durumu gücün dağınık olması, savunma anlayışının ortaya çıkması gibi konular eleştiri konusu oluyordu. Sabri arkadaş, o zaman Botan'ı da Mardin gibi yapacağız diyordu. Sabri Arkadaş o kadar kendine güveniyordu ki, bir keresinde, kalabalık bir arkadaş grubumuzu Kerboran şehir merkezinin yanında bulunan ve kepeçelerin kazarak

açtığı bir çukurun içerisinde bir gün boyunca bekletti. Biz, Gabar'a gelene kadar günlerce yürüdük ve bu yürüyüş süreci yoğunlukla çatışmalı geçiyordu. Mardin'de genel bir yoğunluk vardı, köylere gidip geliş, milis örgütlenmesi, eylem planlaması vb konular çok yoğundu.

Sabri arkadaş genel sorumluydu, biz orda olduğumuz zaman bizim görevlendirmelerimizi de o yapıyordu. Sabri arkadaşın kongre olduğu zaman kongreye katılması gerekiyordu fakat arkadaş, Lübnan'a kadar gelmesine rağmen, kongreye yetişememişti ve daha sonra bizden önce tekrar Mardin'e dönmüştü. (İlk gerillacılık pratiğini Sabri arkadaşla yaşadığım için o döneme ait çok fazla anım var. Sabri arkadaşın boyu biraz kısaydı ama ortamda moral kaynağıydı. O senin yanıdaysa bir ordu yanıdaymış gibi hissediyordun, mütevazı bir arkadaştı, herkesle alıp verirdi ve herkes için moral kaynağıydı. Her zaman her şeyin en ince ayrıntısını düşünürdü. Bir gün bir yerde otururken bahçede çalışan köylülerin yanına gidip bir ekmek ve su getirdi. Sayımız fazla olduğu için o ekmeği bıçakla ince parçalara ayırıp her birimize bir parça verdi o suyu da demleyip çay yaptı ve bütün arkadaşların içmesini sağladı. Arkadaşlara yaklaşımı, eşitlik anlayışı çok üst düzeydeydi, ondan dolayı o eyalette Sabri arkadaşın rolü çok önemliydi. Bir yıl sonra yani 1988 yılında Sabri arkadaş bir köye gittiğinde, düşman haber alıyor ve çıkan çatışmada Sabri arkadaş şahadette ulaşıyor.)

Gabar'a gittiğimizde, Gabar grubundan gördüğümüz ilk arkadaşlar, Gürcan arkadaş ve o zaman adı Mahmut olan Harun (Şehmus Yiğit) arkadaştı. Gabar grubundaki arkadaşlar, Çiyayê Reş tarafında bir eylem yapmışlardı ama bu eylem başarılı olmamıştı; bazı arkadaşlar şehit düşmüştü ve Gürcan arkadaş da yaralanmıştı. Gabar grubundaki arkadaşları ilk gördüğümüzde, içinde bulundukları durum bu şekildeydi. Oraya doğu tarafındaki grup da gelmişti. Bu grubun içerisinde Metin yani Şahin Baliç de vardı. Bu şekilde Garzan grubunun yönetimi, doğudan gelen grubun yönetimi, Mardin grubu adına Sabri arkadaş ve ana birlik yönetimi bir araya geldi ve neler yapılması gerektiği bu toplantıda tartışıldı. Daha sonra, Garzan grubu arkadaşlardan hatır isteyerek oradan ayrıldı. Ayrıca, doğu grubundan Kasım (Numan Bağcı) arkadaş, yönetim düzeyinde Garzan grubuna dahil oldu. Garzan grubu 1987 yılının sonbaharında bizden hatır isteyip oradan ayrıldılar. Sabri

arkadaş da orada işlerinin kalmadığını ve Mardin'e gitmesi gerektiğini belirtti. Sabri arkadaş, "Birkaç arkadaş benimle birlikte gelsin, sonra tekrar yerine geri dönsün" dedi. Biz üç arkadaş, Sabri arkadaş ile Kerboran'a kadar gidip, arkadaşı orada Mardin grubundaki arkadaşlara teslim ettik. Kerboran'da bazı ajanlar vardı. Arkadaşların yaptığı planlamaya göre o ajanlara karşı eylem yapmamız gerekiyordu. Biz, Sabri arkadaş onlarla birlikte gidip, Kerboran şehir merkezindeki o ajanları cezalandırdık ve daha sonra farklı farklı yönlerde doğru dağılarak şehirden çıktık. Eylem grubu dağılıp gittiğinde, bizim, (yani Sabri arkadaş ile birlikte Gabar'dan gelen ben ve yanımdaki iki arkadaşın) Gabar'a geri dönmemiz gerekiyordu. Gabar'a dönerken bir üzüm bağının içinde saklanıyorduk. Güneşin batmasına halen zaman kalmıştı. Bazı yaşlı annelerin bağda üzüm topladığını gördük. Bu annelere genel durumları sorduk. Annelerden biri de yarı Türkçe, yarı Kürtçe olarak bize, "Kurê min deng nekin, kavga heye kavga!" dedi. Biz de bu ihtiyar annenin böyle yarı Türkçe yarı Kürtçe konuşmasına hem şaşırdık ve hem de güldük. Daha sonra da oradan ayrılıp, Gabar'a, yerimize geri döndük.

Gabar'da yapılan o toplantıda, Şahin Balıç yani Metin, ana birliğin genel sorumlusu yapılmıştı, ama bizim bundan haberimiz yoktu. Sabri arkadaş ve Garzan grubu gittikten sonra Metin'in birliğin sorumlusu olduğunu anladık. Harun arkadaş ve Salih arkadaş da yönetimde yer alıyordu. Bir süre daha Gabar çevresinde hareket ettik. O dönemde köylere gidip geliyorduk, her yer asker ve çete doluydu, araziye tanımiyorduk. Bir defasında bir köye gittik, evde otururken ev sahibi akşamları köye asker geldiğini söyledi. 4-5 kişi olmamıza rağmen iki arkadaş evin etrafında nöbet tutuyordu. Ben nöbeti devredip içeriye geldim, önümdeki pekmeze ekmeği batırıp bir lokma yememle silah sesleri duyulmaya başladı. Hemen silahlarımızı alıp salona doğru çıktık, yaklaşık 10-15 mermiden sonra silah sesleri kesildi. O ara nöbette 'gözlüklü Cafer' dediğimiz Cafer arkadaş ve 'Mele Ömer' dediğimiz Ömer arkadaş vardı. Ömer arkadaş Gabar'ın bir köyündendi. İkisinden birinin elinde afarof silahı vardı. Cafer arkadaş, "Bu tarafa gelin, bu tarafa gelin" diye bağırıyordu. Arkadaşlar, askerleri nerede gördüğünü Cafer arkadaş sordular ve Cafer arkadaş, "Sen Ömer'i vurmuş olmayasın?" dediler. Meğer, nöbetçi değişimi olduğunda, nöbetçiler birbirinin yerini bilmiyormuş. Ömer arkadaş, Cafer arkadaş göre

daha yukarıdaki bir yerde nöbet tutuyordu. Hava çok karanlıktı. Ömer arkadaş, nöbet yerinde çantasını yere koyup silahını tuttuğu zaman Cafer arkadaş, arkası boşluk olan Ömer arkadaşı aşağıdan görüp asker sanmış. O zaman Cafer arkadaşın da bir eli daha önceki bir eylemde yaralanmıştı ve sarılıydı. O gecenin karanlığında, tek eliyle, ne kadar mermi atmışsa, hepsini Ömer arkadaşına vurmuştu. Biz Ömer arkadaşın yanına gittiğimizde, arkadaşın şahadete ulaştığını gördük. Ne yapacağımızı düşündükten sonra, mermi seslerinin askerler tarafından duyulmuş olduğunu da bildiğimiz için, ev sahibi olan köylüye, arkadaşın cenazesini oraya yakın bir yerde saklamasını, bizim de sonraki günün akşamı geleceğimizi ve cenazeyi defnedeceğimizi söyledik ve oradan ayrılıp, kendimizi dağın yüksek yerlerine ulaştırdık. Moramız çok düşmüştü, özellikle de Cafer arkadaş bu olayın yoğun etkisi altındaydı. Sonraki günün akşamı arkadaşlar tekrar köye gidip, köylünün de yardımıyla Ömer arkadaşın cenazesini uygun bir yerde sakladılar. Cafer arkadaş bu olaydan sonra kendini bir daha toparlayamadı, aynı yılın sonunda girdiğimiz bir çatışmada Cafer arkadaş şahadete ulaştı. Genel olarak tüm arkadaşlar bu dikkatsizliğin neden olduğu şahadeti hazmedemiyorlardı.

O dönemde Gabar'ın etrafındaki bazı köylere karşı farklı farklı eylemler oluyordu. O eylemlerin ne kadar doğru ne kadar yanlış olduğunu veya neden bu eylemlerin yapıldığını bizde tam olarak bilmiyorduk. Çoğu eylemi de Metin (içimizden kaçan bir kontradır) planlıyordu, daha sonra anladık ki, bu eylemlerin çoğunu Metin aşiretsel çelişkilerden dolayı planlamış. Metin'in kendisi de Gabar'lıydı ve diğer aşiretlerle olan çelişkilerinden dolayı böyle yanlış eylemleri dayatıyordu. Bu eylemler gerçekten de yerinde olmayan eylemlerdi. Bunlardan biri de Mila Gesrê köyüne yapılan eylemdi. Metin, Mila Gesrê köylülerinin arkadaşları ihbar ettiğini ve bu yüzden de arkadaşların şahadetine neden olduğunu söyleyip, bu köye karşı eylem yaptırdı. Mila Gesrê köyü, Gabar ve Dera dağları arasında yer alan Batû aşiretinin bir köyüydü. Metin bu köydeki Egîdê Sedo adındaki birinin arkadaşların şahadetine neden olduğunu söylemişti. Planlama yapıldı ve köye saldırıldı, saldırıda Salih arkadaş kol komutanı olarak görevliydi. Salih arkadaş bu eylemde bacağından yaralandı, arkadaşlar Salih arkadaş geri getirdiler ve daha sonra arkadaş geri çekilme noktasına götürdük. Arkadaşlar Salih arkadaşına iğne

vurdular ve arkadaşı yaklaşık bir saat uzaklıktaki bir bölgeye götürdük. Arkadaş çok ağır olduğu için, 4-5 arkadaş olmamıza rağmen çok zorlandık, arkadaş fazla uzaklaştıramadık. Arkadaş da yolda çok kan kaybettiği için götürdüğümüz yerde şahadette ulaştı. Salih arkadaş Lübnan'dan geldiğimiz zaman ana birlik komutanımızdı. Biz arkadaşın cenazesini uygun bir yerde saklamıştık. Bu olaydan bir süre sonra Bozan isimli şahıs kaçıp Salih arkadaşın mezarının yerini düşmana söyledi. Düşman gidip cenazeyi çıkarıp üzerine propaganda yaptı. Salih arkadaşın şahadeti ile ilgili farklı söylentiler vardı, mesela arkadaşın şahadetinden bir süre sonra arkadaş şahadetine neden olan merminin Metin tarafından ateşlendiği söyleniyordu. Savunma grubunda yer alan Metin'in, bulunduğu yerden, o mesafede ve o gece vaktinde Salih arkadaş görüp tespit etmesi ve vurması çok zordu. Bunun için, bu ihtimal bana zayıf geliyor. Zaten bu saldırının yapıldığı köydeki bazı köylülerin elinde de silah olduğu için arkadaşın şahadetine neden olan merminin kim tarafından ateşlendiği netleşmedi. Bu eylemde Egide Sedo'da arkadaşlar tarafından öldürüldü ve ona ait bruno silahına el konuldu. Daha sonra hep birlikte Gabar'dan Besta tarafına geldik. Besta'ya geldikten sonra araziye gezip tanıdık.

Sonbahar mevsiminde Bêlatê tarafında Cuma arkadaş ilk kez gördüm. Bu birbirimizi gördüğümüz yer, Hezil suyunun yakınlarında Kela Memê'nin Besta'ya bakan yamaçlarıdır. Lübnan'dan 16 arkadaş, ana birlik gurubu olarak Haziran ayında çıkıp ülkeye gelmiştik ama sonbahara kadar geçen süreçte yaşadığımız birçok olay sonucunda Belatê tarafında Cuma arkadaş gördüğümüzde, o gruptan sadece 4 arkadaş kalmıştık. Diğer arkadaşlar ya şahadete ulaşmışlardı ya da ana birlik gurubumuzdan ayrılmıştı. Bu 4 arkadaştan biri Derikli olan İsmail arkadaş, diğer arkadaş Avrupa katımlı Ezidi Kürdü olan İbrahim arkadaş, diğeri Hogir ve ben kalmıştık. Cuma arkadaşın yanına ulaştığımızda arkadaşlar toplantı yaparak ana birliği yeniden örgütlemek istediler. Bulduğumuz yerde Besta grubu, Cudi grubu ve askeri kanunla yeni katılmış arkadaşlar vardı, yani sayı fazlalığı söz konusuydu. Bunun için de bu bahsettiğimiz gruplardan da arkadaşlar alınarak ana birlik yeniden örgütlendi ve yeni yönetimi oluşturuldu. Birliğimizdeki arkadaş sayısı artırıldı, manga ve takım sistemi oluşturuldu. Bu yeni düzenlemelerle birlikte bu

ana birlikteki arkadaş sayısı 23'e yükseltildi. Metin tekrardan ana birliğin genel sorumlusu olarak görevlendirildi. Zaten Salih arkadaşta şahadette ulaşmıştı. Bu yeni ana birlik düzeninde Hogır da manga komutanı olarak görev aldı. Bunun dışında birliğimizde Afarofçu Mahmut arkadaş, Piling arkadaş gibi arkadaşlarda vardı.

Bu yeni düzenlemeler yapıldıktan sonra arkadaşlar bir eylem planlaması belirlediler. Yapılan planlamaya göre, Bişiya Reş karakolunu vuracaktık. Bu eylemi Besta gücüyle birlikte yapacaktık. Eylemin keşfini Besta grubu yapmıştı. Arkadaşlar keşfi tam anlamıyla yaptıkları yönünde tekmil vermişlerdi, fakat eylem esnasında keşfin tam yapılmadığını fark ettik. Çünkü arkadaşlar düşmanın bazı mevzilerini görmemişti. Bu eylem için saldırı, savunma, takviye ve mayınlama grupları belirlenmişti. Ben bu eylemde saldırı grubunda yer alıyordum. Grup komutanımız Rıza arkadaşta. Eylemi yaptığımız gece hava şartları çok sertti, yoğun yağmur yağışı vardı, şimşekler çakıyordu, hava zifiri karanlıktı ve arazi de çamurluydu bu durumlar işimizi zorlaştırıyordu. Eylem yerine varana kadar bitkin düşmüştük. Bir ara şimşekler çakıp etrafı aydınlatıldığında takviye gurubunun bizim önümüze geçtiğini gördük. Bu eylem sırasında keşif gurubunun göremediği mevzilerden açılan ateş sonucunda Rıza arkadaş şahadete ulaştı. Yine adı Şahin olan başka bir arkadaşta dizinden yaralandı bu durumlar sonucunda gurubumuz dağıldı. Savunma grubunun yanında afarof silahı vardı. Arkadaşlar bu afarof silahıyla sürekli bizim olduğumuz taraftaki mevzilere ateş ediyordu mevzilerden kopan taş parçaları bizlere isabet ediyordu. O zamanlar elimizde cihaz olmadığı için arkadaşlara orda olduğumuzu haber veremiyorduk. Biz saldırı grubu olarak durmamıza rağmen, savunma grubu hiç durmadan ateş açıyorlardı. Bizim grubumuz da Rıza arkadaşın şahadetine neden olan mevziyi bombalarla vurarak imha etti. Biz daha sonra Rıza arkadaşın cenazesini de yanımıza alarak geri çekildik. Arkadaşın cenazesini eylem yerinden bir hayli uzaklaştırarak üzerindeki eşyaları aldık, çok bitkin düştüğümüz için arkadaşın cenazesini daha fazla yanımızda taşıyamadık, ancak yaralı arkadaş götürebildik. Yani bu Bişiya reş eylemimiz sabote oldu ve sonuç alınamadı. Bu eylem damgasını bundan sonraki eylem tarzlarına vurdu. Bu sonuçtan sonra artık biz gece eylemleri yapmayı çabuk çabuk göze alamaz hale geldik ve genel olarak gündüz eylem yapma tarzını esas aldık. Bu da oradaki 2-3 yıllık

pratiğin Bîşîya reş eylemi tarafından etkilenmesi anlamına geliyordu. Bu eylemden sonra biz o bölgeden ayrıldık ve gruplar halinde farklı yerlere dağıldık.

O zamanlar, eylem pratiğinden ayrı olarak, askeri kanun ile yeni savaşçı katma çalışmamız da vardı ve bu esas üzerine Şırnak etrafındaki köylere girip, savaşçı katmaya çalışıyorduk. Daha sonra Cudî tarafına geçtik. O zamanlar, Bilika köyü bize açık değildi. Biz, Şırnex ve Bilika arasındaki arazide kalıyorduk. Askeri kanunun esas amacı sadece sayı arttırmak değildi. Hangi köyden gerillaya katılım yaptırırsak, o köyün artık bize açılacağını biliyorduk ve pratikte de durumlar bu şekilde geliyordu. Askeri kanunun bir amacı da zaten buydu. Bilika, bizim kullandığımız hat için stratejik olan bir yerdi ve bu köyün gerillaya açılması önemliydi. Bunun içinde arkadaşlar tartışarak, Bilika köyüne gidilip, gerillaya katılım yaptırılması çalışmasını planlamaya koydular. Bu esas üzerine, bir grup arkadaş, Bilika köyüne gittiler ve bu köyün bazı gençlerini çobanlık yaparken gördüler. Bu gençlerden biri de Adil arkadaştı. Yine, nerede şahadete ulaştığını tam bilemediğim Rehmî arkadaş, Orhan arkadaş ve sonraki yıllarda saflardan kopan Tahir isimli bir kişiden oluşan bir grubu, arkadaşlar askeri kanun ile gerillaya katarak getirdiler. Bu grup katıldığı zaman, bu gruptaki bazı arkadaşlar Cudî grubuna dahil oldular, bazı arkadaşları da biz ana birliğe aldık. O süreçte biz de Cudî ve çevresinde pratik yürütüyorduk. Köylere girip çıkarak, erzak vb. ihtiyaçlarımızı topluyorduk. Daha sonra biz, ana birlik olarak Gabar'a geçtik, Cudî grubu da yerinde kaldı. Bilika köyünden arkadaşların askeri kanun ile kattığı 4 arkadaştan ikisi Cudî grubunun yanında kaldı, ikisini de biz ana birliğe alıp, yanımızda Gabar'a götürdük. Bu süreç, 1987 yılının sonlarıydı.

Biz, yolumuz üzerindeki hangi köye gidiyorsak, orada halka toplantılar yapıyor ve askeri kanun kapsamında yeni katılımlar yaptırıyorduk. Daha sonra Çırav tarafına geçip, Çırav tarafında da bazı köylere girdik. Zaten biz hep hareketliydik ve hiçbir yerde sabit kalmıyorduk. Çırav tarafında, Nêkê köyüne girip, oradan bazı gençleri gerillaya katmak istedik. Bu köydeki bir genç gönüllü olarak katılmak istiyordu. Biz de o genci saflara kattık. Onun dışındaki iki genci de biz askeri kanun ile kattık. Askeri kanun ile kattığımız bu iki gencin ikisinin de ailevi sorunları vardı. Bu gençlerden biri evliydi, diğeri de evlenmek üzereydi. Bunun için de

o köy halkı bizden bu gençleri götürmememizi istediler, ama biz de bir sefer onları kattığımızı ve götüreceğimizi söyledik. Daha sonra tekrar Gabar tarafına geçtik. Gabar tarafında da kendimizi Dêra ve Bizinê dağı taraflarına verdik. Orada da arkadaşlar gidip, Sora aşiretinin bazı gençlerini askeri kanun ile getirdiler. Arkadaşların getirdiği bu grubun içerisinde Cafer Sorî arkadaş ve bazı diğer arkadaşlar vardı. Daha sonra, 1 Ocak 1988 gününde, Bizinê dağının zirvesindeki uygun bir yerde birkaç gün dinlenip, erzak vb. ihtiyaçlarımızı da karşılayabileceğimizi düşündük. Bizinê dağının arazisinde eski savaş kalıntıları olan yıkılmış kaleler, yıkık mevzi vb. yapılar vardı ve zirvede ara verip bir süre konaklamak istediğimiz yerde de böyle yapılar birbirine yakın bir şekilde mevcuttu. Bununla birlikte, Lübnan'dan çıkıp ülkeye geldiğimiz günden o zamana kadar hep hareketliydik ve hiç durmamıştık. Bunun için de birkaç gün orada dinlenmek, erzak vb. bulmak ve toplantı-tartışma gibi örgütsel çalışmalarımızı da yürütmek istedik. Bu esas üzerine, bahsettiğim yıkık ev, mevzi vb. yapıların üzerine naylon çekerek, içine de odun koyduk ve içeride ateş yakarak, kalmak istedik. Bu kaldığımız yer çukur olan ve etrafında da birbirini koruyabilecek 3 tane tepecik bulunan bir yerd. Bu 3 tepecikte sürekli nöbetçilerimiz vardı ve çukurda kalan yerimizde de arkadaşlar ateş yakıp dinleniyorlardı. Etraftan bulduğumuz erzakları da bu arazide gömme yapıyor ve bir miktarını da kaldığımız noktaya getiriyorduk. Biz burada birkaç gün kalıp, toplantı ve tartışma gibi çalışmalarımızı yürüttük.

Bir gün biz içeride tartışma halindeyken, nöbetçimiz gelip Metin'i dışarıya çağırdı ve bizim önümüzdeki sırtta askerlerin olduğunu söyledi. Arkadaş bu bilgiyi verdikten sonra biz hemen silahlarımıza sarılarak, 2-3 arkadaş nöbetçiyle birlikte o tarafa gittik. Diğer arkadaşlar da etraftaki tepeciklere dağıldılar. Biz, daha nöbet yerine (nöbetçi arkadaşın haber vermek için bırakıp geldiği yere) tam ulaşmadan, mermiler patlamaya başladı. Sabah saat 10'du. Yerde yaklaşık 4 parmak kalınlığında kar vardı ve bir yandan da ince bir kar yağışı olup, soğuk bir hava vardı. Bizim gittiğimiz nöbet yeri yüksek bir yerd ama taşları azdı. Biz kendimizi yüzüstü yere attık ve karşıya doğru ateş etmeye başladık. Bizim yanımızdaki bir boğazdan 2-3 kişinin ağaçların arasından geçtiğini muğlak bir şekilde gördük. Bu bahsettiğimiz boğaz, bizim ateş yaktığımız çukura açılıyordu ve bu nedenle de

biz, hayali olarak gördüğümüz bu 2-3 kişiyi bizim arkadaşlar sandık. Meğer, askerlerin bir kolu o boğazdan gelerek, noktamızın ortasına girmişler. Bunun için artık her yönden ateş açılmaya başladı. Bu karışıklıkla da birlikte, sabahın 10'undan akşama kadar bu çatışma devam etti ve akşama kadar da o karın üzerinde yüzüstü kaldık. O an karışıklıktan dolayı neler olduğunu anlayamıyorduk ama akşam olup, grubumuz bir araya gelince; noktamıza giren 3 askerin, noktada ekmek yapan, her ikisi de Şırnex'lı olan Şoreş ve Hüseyin arkadaş ile çatışmaya girdiklerini, arkadaşların 2 askeri öldürdüğünü, askerlerden birinin taşın arkasında sağ kaldığını ve arkadaşların da bu askerin sağ kaldığından haberinin olmadığını, bu yüzden de daha sonra bu askerin Şoreş ve Hüseyin arkadaşları şehit düşürdüğünü öğrendik. Daha sonra diğer arkadaşlar, taşın arkasındaki bu askeri de öldürüp, askerlerin 2-3 adet silahına ve cihaz, çanta vb. eşyalarına el koymuşlardı. Bu askerlerin içerisinde subay da vardı. Daha önce Ömer arkadaşın kazayla şahadete ulaştığı olayda bahsettiğim Cafer arkadaş da noktamızın yan tarafında yer alan bir tepecikte, akşama kadar süren bu çatışmalar sonucunda şahadete ulaşmıştı. Cafer arkadaş, o zaman yönetimimizde yer alıyordu. Yani, bu çatışmalarda toplam üç arkadaşımız (Şoreş, Hüseyin ve Cafer Arkadaş) şahadete ulaştılar. Ayrıca, Gürcan arkadaş ve başka bir arkadaş da yaralandılar. Akşam olup, nokta olarak kullandığımız o çukurda toplanınca, o zaman bu şahadetlerin farkına vardık. Düşmanın, noktamızda öldürülüp, silah ve eşyalarına el konulan askerleri dışında kaç askerin öldürüldüğünü ise bilmiyorduk. Gözümüzün önünde sürekli helikopterler kalkış ve iniş yapıyorlardı. O zaman, elimizdeki en uzun menzilli silah, MG-3 silahıydı. Bu silah, Salih arkadaşın elindeydi ve Salih arkadaş karşımızdaki sırta doğru sürekli ateş ediyordu. Geceleyin toplandığımızda ayaklarımız o kadar üşümüştü ki, arkadaşların ekmek yapmak için yaktığı ateşin üzerine ayakkabı ile basıyorduk ama bunu fark etmemiştik. Daha sonra, bütün arkadaşlar toplanınca, arkadaşların cenazelerini kaldırma fırsatımız olmadığı için, arkadaşların üzerindeki eşyaları ve düşman askerlerinden kaldırdığımız eşyaları yanımıza aldık ve toparlanarak oradan ayrıldık. Çünkü, düşmanın bu saldırıyı genişletebileceğini biliyorduk ve oradan izimizi de kaybettirerek ayrılmamız

gerekiyordu. Biz o gece Bizinê dağını tamamen geçtik ve oradan çok uzağa gittik. Ardımızdan da kar yağıyordu.

Biz, yine Gabar'a bağlı olan başka bir yere gittik. Bu kadar uzun mesafe yürümemize rağmen, soğuktan ve kardan dolayı etkilendiğimiz, zarar gördüğümüz yönünde hiçbir belirti hissetmemiştik. Sadece, Gürcan arkadaş onlar yaralı oldukları için bir zorlanma durumu yaşıyorlardı ama biz diğer arkadaşlarda herhangi bir sorun kendini hissettirmiyordu. Ulaştığımız yerde kar yoktu, arazisinde doğal şikeftler(mağaralar) ve sarıncılar (halkın yaptığı su depoları) vardı. Biz, orada beklemeye karar verdik. Zaten gündüz de olmuştu, Güneş çıkmıştı ve açık bir hava vardı. Nöbetçilerimizi çıkardık ve orada bekledik. Ben nöbet yerine gittiğimde, oturup, ayaklarımı ayakkabılardan çıkardığım zaman, ciğerim çıkacakmış gibi bir acı hissetmeye başladım. Geceleyn ayaklarım çok üşümüş olduğu için ateşin üzerine bastığımda herhangi bir şey hissetmemiştim ama meğer ayaklarım o zaman yanmış. Bunu, şimdi ayaklarımı ayakkabıdan çıkarınca gördüm ve acısını da hissetmeye başladım. Benim dışımda İsmail arkadaşın da ayakları bu şekilde yanmış ve zarar görmüştü. Nöbeti devredip, arkadaşların yanına gidince, arkadaşlar ilaç vb. sürerek ayağımla ilgilendiler. Ayaklarım simsiyah olmuştu, kanıyordu ve ayak parmaklarımin üzerindeki etler kalkıyordu. Arkadaşlar jiletle temizleyip pansuman yaptılar ama hep hareketli olduğumuz için kar ve soğuk devam ettiği için ayaklarım iyileşmiyordu. Akşam olup BBC haberlerini dinleyince o çatışmalarda bir binbaşının da öldüğünü öğrendik. Büyük ihtimalle bu binbaşı helikopterlerin sürekli iniş-kalkış yaptığı karşımızdaki sırtta MG3 silahıyla öldürülmüştü. Bu nedenle şimdiye kadarda o noktaya Botan'daki arkadaşlar 'binbaşı noktası' diyor. O olaydan sonra bir daha hiç o noktaya gitmedim, sadece bir sefer arkadaşlar gidip orda sakladığımız cephaneyi getirdiler.

O kış biz hep hareket halindeydik hiç durmadık. Biryandan sürekli kar yağıyordu ve erzakımız çok azdı. Her gün başka bir yere gidiyorduk her yerde askerler ve karakollar vardı. Askerler bazen araziye çıkıp çevre operasyonu yapıyordu. İhtiyaçlarımızı zar zor bazı yerlerde az da olsa karşılıyorduk. Gabar ve çevresinde hep hareket halindeydik. Bir yere gidip ihtiyaçlarımızı karşılamak için, saatlerce karın içinde yürüyüp, bir yandan izlerimizi de kapatmalıydık. Zaten temizlik ve uyuyacak yer bizim için temel

sorunlardan biriydi. Ancak Newroz'a doğru bazı temizlik malzemelerini bularak temizlik ihtiyaçlarımızı karşılayabildik. Daha sonra tekrar harekete geçerek Çırav üzerinden Besta'ya gitmeye karar verdik. Hareketli gecen bu kış sürecinde ayağımın yarası hiç iyileşmedi ve sürekli kanıyordu. Yine ayağı yanan İsmail arkadaş da kar nedeniyle çok zorlanıyordu. İsmail arkadaş, Rojava'lıydı ve daha önce hiç kar görmediği için, O daha çok zorlanıyordu.

1988 yılı yazında biz Gabar'dan başlayıp Besta'ya, Herekol'a Kato'ya, Piro dağına Garisa'ya ve son Kela Memê'ye Tanînê'ye ve Xabur suyunun güneyine, Heftanîn'e kadar olan geniş coğrafyada hep hareket halindeydik. O dönemde gittiğimiz yerlerde özellikle de güney hattında gerillaya yeni katılımlar sağlıyorduk. Biz güneye gittiğimizde, Halepçe katliamı bir süre önce gerçekleşmişti ve biz de detaylarını bilmemekle birlikte, bu yaşanan katliamdan haberdar olmuştuk. Biz Heftanın tarafında sınır hattında eylemler yaptık. Yaptığımız eylemler istediğimiz gibi olmasa da bazı yerleri vurduk. O süreçte sınır hattı tamamen tutulmuyordu, sadece bazı belirli yerlerde asker vardı. O zamanlar sınır hattındaki Güney köylerinin hepsi doluydu ama daha sonra ajanlar yoluyla Saddam'ın o bölgeyi de kimyasal silahlarla vuracağı yönünde haberler yayılınca halk köylerini bırakıp kaçtı. Sınır hattındaki köylüler köylerini bırakıp kaçarken bütün her şeylerini bırakıp gitmişlerdi. O zamana kadar elimizde olmayan BKC ve karnas gibi silahlar ilk kez o zaman elimize geçti. Saddam, köylerin boşaldığını anlayınca sınır hattına operasyon düzenledi. O zaman bizim bulunduğumuz Xabur suyundan Hezıl suyuna kadar olan hattın tamamına operasyon düzenlediler. Zagros ve Xakurkê hattında operasyonun olup olmadığı hakkında bilgimiz yoktu ama bulunduğumuz Xabur hattında yapılan operasyonlarda köyler ve araziler yakılıyordu. O sıralar biz Partizan olarak adlandırdığımız yerde kalıyorduk.

Saddam'ın askerleri araziye yakarak bize doğru, yani sınıra doğru geliyorlardı. Biz onlarla savaşıp savaşmamayı tartıştık ve içinde bulunduğumuz koşullardan dolayı, bu sınır hattında onlarla çatışmanın doğru olmayacağı kararını verdik. Bu doğrultuda bulunduğumuz yerden ayrılarak, bazı boğazlardan geçerek Kuzey Kürdistan coğrafyasına, Tanînê'ye geldik ve Kela Memê'yi geçip Besta'ya ulaştık. Bu yürüyüşümüz sırasında yani 1988 yılının

sonbahar sürecinde, aralarında Kemal Sıpteri arkadaşın da olduğu bazı gençleri askeri kanunla gerillaya kattık. O süreçte, Kêla Memê'deki ziyaretin orada, bir grup arkadaş, düşmanla çatışmaya girmişlerdi. O çatışmalarda, Sêrt'li olan Bedrî arkadaş, son mermisine kadar da düşmana karşı savaşmış ve mermisi bitince de düşmanın eline geçmemek için, kendini Kêla Memê'nin Kato'ya bakan uçurumlarından aşağıya atarak, şahadete ulaşmıştı. Yine, arkadaşların askeri kanun ile Parti'ye kattığı ve Batû aşiretinden olan Cemîl arkadaş da o çatışmalarda şahadete ulaşmıştı. Besta'ya ulaştığımızda Besta grubunun ve ana birliğin yönetimleri bir toplantı yaptılar, ben o toplantıya katılmadım. O süreçte, düşman güçlerine yönelik çok eylem gelişmiyordu, daha çok çetelere yönelik eylemler geliyordu ve savaş tarzımız da daha çok gündüz savaşma şeklinde geliyordu. Bu hususlar, bu toplantıda eleştiri konusu olmuştu. Köylere saldırı yapmak ve gündüz savaşmak bu toplantıda en çok eleştirilen ve tartışılan hususlardı. Mümkün mertebede ve çok mecburi olmadıkça, gündüz savaşmaktan kaçınılması gerektiği dile geldi. Çünkü, gündüz savaştığımız zaman hem kayıplarımız daha çok oluyordu, arkadaşlar yıpranıyordu ve hem de çok cephane harcanıyordu. Buna karşın, düşmana istenilen düzeyde darbe vurulamıyordu. Bu toplantıda, bu savaş tarzının doğru olmadığı vurgulanmıştı.

Bu toplantıdan sonra, bizim grubumuz oradan ayrıldı ve Gabar'a doğru yola çıktık. Besta ve Çırav arasında geceleyin ay ışığı da varken yürüdüğümüz esnada, Rîsor arazisinde düşman pususuna düştük. Bu pusuda biz darbe yemedik ve daha sonra Şîrnex'in arka tarafına düşen Çêlê Nimêja tarafına gittik. Buranın arazisi, ayrıntıları olan, karışık bir araziydi ve bizim için fena değildi. Biz orada kaldık ve öğleden sonra askerler yine operasyona çıkınca, biz tekrar çatışmaya girdik. Bu çatışma akşama kadar sürdü. Bu çatışmada Metin ayağından yaralandı, ayağı kırılmıştı. Akşam olunca biz Metin'i de yanımıza alarak çatışmanın yaşandığı yerden çıkıp, tekrar Besta tarafına doğru döndük ve Pîro dağında durduk. O zamanlar, yaralı arkadaşları arazide saklayamıyorduk, nereye gitsek yaralı arkadaşları da sırtımızda taşıyarak götürüyorduk. Arkadaşlar, Metin için bir çare bulmamız gerektiğini söyleyerek, Rojava'ya göndermeyi önerdiler. Bu öneri arkadaşlar arasında tartışıldı ve Cudî, Besta ve ana birlik gruplarının ortak kararı ve çabalarıyla bir hat ayarlandı ve Metin gönderildi. Var olan

yönetimdeki arkadaşlar kendi aralarında tartışıp karar alarak, Metin'in yerine Ebubekir'i ana birlik komutanı olarak görevlendirdiler. Ana birlik yönetiminde biz 3-4 arkadaş yer alıyorduk. Biz Pîro'dayken, Cuma arkadaş bizi çağırdı ve Önderlik Sahası'na gideceğini, bizim belirtmek istediğimiz hususların olup olmadığını sordu. Ana birlik yönetimi olarak 3-4 arkadaş hazır olmamıza rağmen, pratiğin içinde o kadar boğulmuş durumdaydık ki, Cuma arkadaşın karşısında bir tek kelime edemedik. Ne olumlu ne olumsuz bir şey ya da ne öneri ne de eleştiri dile getirdik ve bir şey belirtmediğimizi söyledik. Eksikliklerimiz olmadığı için değil, doğruyu ve yanlışını birbirinden ayırt etmekte zorlandığımız için bir şey söyleyemedik. 1988 yılının sonbaharında durumumuz bu şekildeydi.

Cuma arkadaş ve Önderlik Sahası'na gitmesi belirlenen birkaç arkadaş bizden ayrılıp gittiler. Biz de bir süre oralarda kaldıktan sonra Gabar'a gittik. Nerede kalacağımız, ihtiyaçlarımızı nasıl karşılayacağımız hususlarında hiçbir hazırlığımız yoktu. Kendi aramızda ne yapacağımızı tartıştık. O zaman ana birlik grubumuz 60 arkadaştan oluşuyordu. Üç takım şeklinde kendimizi örgütlemiştik ve aldığımız karara göre her bir takım başka bir alana gidip, kış için hazırlık çalışmaları yürütecekti. Bir takım arkadaş, Gabar'ın doğusunda, bir takım arkadaş Gabar'ın güneyinde ve bir takım arkadaş da Gabar'ın güneybatısında kalacaktı ve sonbahar süreci boyunca kış hazırlıkları yapacaktı. Bu esas üzerine birbirimizden ayrılıp, arazide dağıldık. Ama çok zaman geçmeden, düşman sürekli hareket halinde olduğu için, her üç takımımız da çatışmaya girdi. Gündüz vakti düşmanla çatışmaya girdik ama kaybımız olmadı. Bizim takımımız genelde Gabar'ın doğusunda pratik yürütüyordu. Hazırlık çalışmalarını yürüttükten sonra, bir gün bir işimiz için Şîrnex'in yakınında yer alan Dîhok köyünün civarına gittik. Bu köye yakın olan küçük bir tepe vardı ve bu tepeye arkadaşlar Serxwebûn tepesi diyorlardı. Biz, Serxwebûn tepesinin eteklerinde durmuştuk. Sonbaharın geç dönemleriydi. Bu bulunduğumuz yere geceleyin varmıştık. Sabah olunca hepimiz yorulmuştuk ve orada bekliyorduk. Nöbetçi arkadaş gelip beni çağırdı ve bana, takımımızın siyasi komiseri olan Baran'ın görünmediğini söyledi. Ben en başta Baran'ın etrafımızda bir yerlerde olduğunu düşündüm, ancak daha sonra biraz etrafımızı aradık ve bulamayınca, ortadan kaybolduğunu anladık.

Takımımızda Goyî olan Hazım arkadaşın yanında bizim bir miktar paramız vardı. Hazım arkadaş uyurken Baran, Hazım arkadaş çağırmış, işimiz olduğunu söyleyip arkadaşın yanındaki parayı ondan almış ve kaçıp ihanete gitmiş. Baran yönetimde yer aldığı için, ana birliğin bütün planlamasını biliyordu. Yani, hangi takımın nerede pratik yürüttüğü, kışın nerede üstlenme yapacağımız, erzak hazırlıklarımızın nerede olduğu, ne yapmak istediğimiz gibi bilgilerin hepsine sahipti. Baranla birlikte ikimiz Gabar'ın ortasında bulunan bir yerde cephane gömmesi yapmıştık. Bunun için ben birkaç arkadaşı da yanıma aldım ve çabucak o kaldığımız yerden ayrıldık ve o cephane gömmesini ele geçmeden çıkarmak için Gabar'ın ortasına doğru yola koyulduk.

Kar yağmıştı ve hava da bozuktu. Karın içinde yürüyerek, düşman, cephane gömmemizin yerine yetişmeden biz yetiştik ve cephanemizi oradan çıkardık. O kış sürecinde Baran, ne biliyorsa düşmana söylemişti. Zaten o zamanlar düşman, içimizden kaçıp ihanete gidenlerin hepsini Cem Ersever'in etrafında topluyor, Jitem çete yapısının içinde, Kürdistan'da kullanıyorlardı. Bu husus, Ersever'in itiraflarında da geçmektedir. Biz, cephanemizi sağlama aldık, ama başka tedbirler almak aklımıza gelmedi. Gabar'da çok fazla kar yağmıştı ve o karı yarıp bir yerden başka bir yere gitmek çok zordu. Bir gün arkadaşlar, bazı erzak ihtiyaçlarımızı almak için noktamızdan çıkıp, erzakların olduğu yere kadar iz çıkararak gittiler. Daha sonra, arkadaşlar erzakların bulunduğu o yerin noktamıza çok uzak olduğunu ve kaldığımız noktayı bırakarak, erzaklarımızın olduğu yere daha yakın bir yeri nokta olarak kullanmamızı söylediler ve bu esas üzerine noktamızı bırakarak, arkadaşların açtığı iz üzerinden başka bir yere gittik. Altı arkadaş çıkıp önceki senelerde kullandığımız, ama daha sonra birinin kaçmasıyla bıraktığımız eski noktaya gittik.

O nokta Deşta Bira bölgesindeydi. Oraya gidip daha önceden topladığımız odunları çıkaracaktık. Köye giden arkadaşların açtığı patikadan bir yere kadar gittik. Daha sonra o arkadaşların açtığı patikadan ayrılıp yolumuza devam ettik. Bizim açacağımız yoldan ana birlikteki arkadaşlar da geleceklerdi. Kar o kadar kalındı ki yolu açmakta çok zorlanıyorduk ve 2-3 dakikada bir öncümüzü değiştiriyorduk. Gündüz vakti olmasına rağmen kar elbisesi giydiğimiz için yolumuza devam ediyorduk. Güneşin batmasına 1-1,30 saat kalmıştı karakollar ve bizim olduğumuz yer arasında

uzunca bir mesafe vardı, ondan dolayı bizi görme şansları yoktu. Birliğin hemen arkamızdan geldiğinden haberimiz yoktu. Arkamızdan gelen arkadaşlar yolda gördükleri domuzu avlamak istiyorlar. Domuz onlardan kaçıp bizim açtığımız patikadan bize doğru geliyor. Kar çok kalın olduğundan ve domuzların karı yarıp geçme kabiliyetleri olmadığından dolayı, domuz sadece bizim açtığımız patikayı kullanabiliyor. Domuzun bize yaklaşmasıyla arkadaşlar panik halinde bağırarak, "Geliyor! Geliyor!" diyerek kendilerini sağa sola atılar. Ben ne olduğunu anlamak için arkama baktığımda bana doğru hızla gelen ve ağzından salyalar akan domuzu gördüm, ben o ara öncü olduğum için gidebileceğim bir yer de yoktu. Bende kendimi bulduğum yerde yere attım, domuz hızla gelip kendini benim üzerimden atmak istedi, fakat domuz atlarken sırtımda bulunan çantaya takıldı ve karnı çantanın üzerinde kalacak şekilde her 4 ayağı kara çakıldı. Tam o sırada arkamda bulunan Şervan Goyi arkadaş 2-3 metre arkamdan domuza art arda ateş etmeye başladı. Ben ne kadar durması için bağırırsam da, sesimi duymuyor ve ateş etmeye devam ediyordu. Tam 14 mermi attıktan sonra domuz öldü ve Şervan arkadaş ateş etmeyi kesti. (Şervan Goyi arkadaş, '90 yılında, Oremar tarafında, bir grup arkadaş ile birlikte Şûkê Birê Boğazı'nda girdiği çete pususunda şahadete ulaştı. Arkadaş, 18-20 yaşlarındaydı ve daha sivilken üst dudağında oluşan yaranın izi, üst dudağında bulunuyordu.) Arkadaşlar domuzun öldüğünü görünce gelip sırtımdan indirdi. Ben Şervan arkadaş, 'Niye böyle yaptın, milim sapma olsa mermi bana deşebilirdi' dedim. Bir mermisi çantaya denk gelmişti ve içinde bulunan silah yağı kutusunu delip geçmişti. Mermi seslerini duyan bölükteki arkadaşlar çatışma olduğunu sanmışlardı ve silah sesleri kesilince gelip bize ne olduğunu sordular. Zaten odunların olduğu noktaya yetişmeye az kalmıştı. Domuzumuzu alıp noktaya gittik ve kürekleler odunları karların altından çıkardık. O zamana kadar güneş batmış hava kararmıştı. Ateş yakıp domuzu kesip yedik. Birkaç gün o noktada kaldık.

Bir sabah bizim geldiğimiz yönde helikopter sesleri gelmeye başladı. Nöbetçimiz helikopterlerin askerleri indirdiğini ve bizim açtığımız patikadan bize doğru geldiklerini söyledi. Düşman askerleri, Baran'ın verdiği bilgiler doğrultusunda bizim bulunduğumuz bölgeyi öğrenmişlerdi. Askerler kar elbiseleri giymiş ve tek sıra halinde, açtığımız patikadan bize doğru

geliyorlardı. Domuzu öldürdüğümüz yere gelip izlere baktılar ve önde olan asker domuzun kafasını ayağıyla tekmeleyerek patikanın kenarına attı. Bizde karın içinde kendimize yer yaparak pusuya yattık. Askerler bize doğru gelmeye başladı, daha tam pusu yerine yetişmeden arkadaşlar acele edip vurmaya başladılar. Bu ilk vuruşta ölü ve yaralıları oldu, ama sayıyı netleştiremedik. Daha sonra akşama kadar o bölgede çatışma yaşandı. Akşam olup karanlık çökünce kalan erzaklarımızı karın altında saklayıp bir araya geldik ve nereye gideceğimizi tartıştık. Her tarafta kar vardı, etrafımızın hepsi karakollarla çevriliydi ve nereden gidersek gidelim karakolun yanından geçmemiz gerekiyordu. Karın olmadığı Gabar dağı, Dera dağı ve Bızêne dağının arasında kalan vadiye gidip Cudi'ye doğru gitmek için karakolun yanından geçmemiz gerekiyordu. O yönde Dara taburu, Şerefiye karakolu vardı, ama mecburen o yöne gitmeliydik. Helikopterlerin çevremize asker indirdiğini biliyorduk. Daha önce arkadaşların köye giderken açtıkları patikadan gitmekten başka çaremiz de yoktu. Toparlanıp yola çıktık, Şerefiye karakolunun yanından geçtik ve pusuya düşmedik. Hem Dara taburu hem de Şerefiye karakolundaki askerlerin araziye çıkmamasına şaşırmıştık. Karakolu geçtikten sonra karın olmadığı bölgeye geldik. Karın olmadığı bölgede yürüyerek tekrardan Gabar dağına doğru yürümeye başladık. Hava aydınlanmadan tekrardan Gabar'ın yamaçlarında karın olduğu yere gelip durduk.

Hava çok soğuktu ve her yerde kar vardı. Naylonları getirip ısınmaya çalıştık, sabah olunca güneş vurmaya başladı. Bulunduğumuz yerin etrafında askerler vardı, tam karşımızda ise karakol vardı. Askerler izlerimizi takip edip karın bittiği araziye kadar gelmişlerdi, orada izler kaybolduğu için arazide operasyon başlatmışlardı, fakat nereye gittiğimizi tam anlayamamışlardı ve geri çekilmişlerdi. Bulunduğumuz yerin aşağı kısmına geldikleri için orda kalma riskini alamazdık, bunun için oradan ayrılma kararı aldık. Nereye gideceğimizi tartıştık ve Gabar'da operasyon olduğu ve Gabar ve Cudi arasındaki arazide kar olmadığı için Cudi'ye gitme kararı aldık. Gabar dağından aşağılara inip karın olmadığı araziden Cudi'ye doğru yürümeye başladık, bir gün bu aradaki arazide bulunan ormanlık alanda kaldık ve ikinci günde Nêrdûş suyunu geçip Cudi tarafına geçtik. Güneşi gören tarafta fazla kar yoktu, burada durup biraz dinlenme kararı aldık. Kaldığımız yerden hem

Şırnak hem de Cizre görünüyordu. Arkadaşlar gidip bazı yerlerden biraz erzak getirdiler. Orda bir süre kaldıktan sonra oradan da adına 'Atatürk'ün Burnu' dedikleri yere gittik. Atatürk'ün Burnu çok stratejik bir yer. Buranın yanında hem Cizre'yi hem de Şırnak'ı görebilirsiniz. Bir süre orda kaldık, Cudi'deki arkadaşları da gördük.

Gabar bölgesinde ki randevu için arkadaşlar benim Gabar'a gitmemi istediler. Orada kalan arkadaşlarda Cudi gücüyle birlikte bazı eylemler yapacaklardı. Ben, Cafer Sori ve bir iki arkadaş daha arkadaşlardan ayrılıp yola çıktık. Aradan zaman geçtiği için Cudi'ye geldiğimiz hattan geri döndük. Yolda yöre halkının adlandırmasıyla Dûvê rep dedikleri (Kêre, Dera dağı ve Şırnak üçgeninde bir yerdir ve buraya fazla kar yağmıyor) yerde durduk. Orada ağaçların arasında kendimizi gizledik. O bölgedeki halkın büyük çoğunluğu Batû aşiretine bağlıydı ve çetelik yapıyordu. Bir çobanın bizim olduğumuz yere doğru geldiğini gördük ve çoban da bizi gördü. Bizde onunla konuşmak için yanına gittik. Bu çobanın omzunda bruno silahı olduğunu gördük, ama kim olduğunu tam bilmiyorduk ve kendisiyle bir süre tartıştık. Bu çobandan bir miktar bruno mermisi almak istiyorduk. Biraz sohbet ettikten sonra bizden ayrıldı ve bir anda kayboldu. Daha sonra bir baktık ki, aynı aşiretler arası savaşta olduğu gibi, o bölgedeki insanlar, yaşlı-çocuk-kadın-erkek hepsi toplanmış ve bize doğru geliyorlardı. Meğer, o çoban bizim yanımızdan ayrıldıktan sonra, direkt gidip bizim haberimizi vermiş. Bizim sayımız 4-5 kişi olduğu için, orayı bırakıp, oradan uzaklaşmayı doğru bulduk. Onlar bizi görmeden oradan uzaklaşmamız için arazi uygundu. Biz, etrafımızdaki derelik araziye girerek, onlar bizi görmeden ve bizim bıraktığımız yere yetişmeden, Gabar tarafına doğru gidip, yüksek bir yere çıktık ve onları izlemeye başladık. Oradaki köylüler, orada akşama kadar rahat beklememize bile izin vermediler. Biz gece olunca, randevu yerimize gitmek için Gabar'a doğru yola çıktık. Randevu yerine ulaşip arkadaşları gördük. Bir süre o arkadaşlarla birlikte kaldık. Cudi'de kalan diğer arkadaşlarda Şırnak ve Cizre arasında bazı eylemler gerçekleştirdiler. Daha sonra Çırav tarafına geldiler ve orda tekrardan bir araya geldik. 1988-89 kış sürecimizde böyle bir pratik yaşadık.

Bizim 1988-89 yılları pratiğimiz genelde Cudi, Gabar ve Çırav arasında geçiyordu ve sürekli hareketliydik. 1989 yılı baharında da

genelde Gabar, Cudi ve Besta arasında pratik yürüttük. O süreçte biz, bir sefer Gabar'daki Berkevir bölgesinde askerlerle çatışmaya girdik. Çatışmalar, sabah saatlerinden akşama kadar sürdü. Düşmanın ölü ve yaralı sayısını bilmiyorduk, ama bizim bu çatışmalarda hiç kaybımız olmadı, sadece 2 arkadaş yaralandı. 1989 yılının Mayıs ayına kadar Gabar'da kalıp daha sonra Banê Eziza tarafına geçtik. Bu bölge Gabar bölgesinde Siirt'e ve Botan suyuna yakın bir yerdi. Burada biz caddenin üzerinde pusu attık. Bu pusuda birkaç askeri vurup eşyalarına el koyduk. Daha sonra askerler araziye çıkıp operasyon başlattılar. Biz o araziye çıkan gurubu da vurduk. Bu eylemden sonra Gabar'dan ayrılıp Çırav tarafına geçtik. Bir süre Çırav'da kaldık, Çırav'da Xwera adında bir bölge vardı. Xwera bölgesinin yukarısında Mıçikê Jehrê adlı bir tepe vardı. Bu tepe konumu bakımından stratejik bir yerdi. Biz bu tepede gündüz vakti inisiyatifimiz dışında çatışmaya girdik. Burada akşama kadar çatışma sürdü ve 3 arkadaş şahadette ulaştı. Düşmanın ne kadar ölüsü olduğu hakkında bilgimiz olmadı.

Şahadette ulaşan arkadaşlardan biri Xelil arkadaştı. Biz o çatışma bölgesinden çıkmak için kayaların altından geçerken Xelil arkadaşın çantası kayaya çarptı ve arkadaş kayadan düşerek şahadette ulaştı. Xelil arkadaş Çırav'ın Gever köyünden ve Batû aşiretine mensup bir arkadaştı. Bir diğer arkadaşın adı da Ahmet'ti. Ahmet arkadaş Xoydan köyündendi ve o da Batû aşiretine mensup bir arkadaştı. Diğer arkadaşta BKC silahını kullanan Salih arkadaştı. Ahmet ve Salih arkadaş gündüz yaşanan çatışmalarda şahadette ulaştılar. Bu çatışmalardan sonra biz oradan ayrılıp Besta tarafına geçtik, daha sonra bir süre Herekol tarafında kaldık... Herekol'dan sonra Besta alanına geçtik. Bu süreç 1989 yılının Mayıs ayı sonlarıydı. Besta'da, tam hatırlamamakla birlikte ya Girê Riştê ya da Bestî Bigê'de toplandık. Orada yönetim kendi arasında toplantı yaptı. Bu yönetim toplantısında yeni düzenlemeler yapılacaktı. Yapılan toplantıya katılmadığımız için neler konuşulduğundan haberimiz yoktu. Toplantıdan sonra yapılan planlamalarda tartışmalardan haberimiz oldu. O yaz sürecinde gerçekleştirmemiz gereken planlama belirlenmişti. 1987 yılı baharında ana birlik olarak ülkeye geldiğimizde, ana birliğin pratik yürüteceği bölge Gabar, Cudi, Besta, Kela Memê, Güney sınır hattı ve Van'ın çevresi olarak belirlenmişti. 1989 yılının Haziran ayının başına kadarda bu böyle devam etti. Bu toplantıdan sonra yeni düzenleme yapıldı ve

bir tek genel ana birlik yerine, 3 ana birlik oluşturuldu. Bu 3 ana birliğin her biri bir bölgeden sorumlu olacaktı. Yani artık ana birlik bütün alanlardaki pratiklerden sorumlu olmayacak, her ana birlik kendi bölgesinden sorumlu olacaktı. Yine bölge güçleri de belirlendi. Pratik yürüteceğimiz alan ise Van, Hakkâri hattı ve Siirt'in bir kısmıydı. Bizim ana birliğin sayısı yaklaşık 30-34 arkadaştı. Ben bu ana birlikte birlik komutanı olarak görev alıyordum.

Pratik yürüteceğimiz bölgenin de iki gücü vardı. Bunlardan Ebubekir'in sorumlusu olduğu bir birlik Gürpınar ve çevresinde; Bozovalı olan Xeyri arkadaşın sorumlusu olduğu diğer birlik ise Pervari çevresinde pratik yürütecekti. Haziran ayından itibaren biz bu yeni düzenlemelere göre bizim için belirlenen bölgede hareket etmeye başladık. Her şey somut olarak tartışılmıştı. Nerede ne pratik yürütüleceği bizim elimizde yazılı olarak vardı. Bizim pratik yürüteceğimiz bölgede daha önce hiç gerilla kalmamıştı. Biz ilk kez ana birlik olarak o bölgede gerillacılık yaşamı geliştirecektik. Ayrıca bölge arazisi de çoğunlukla yayla arazisiydi ve yayla koşulları sert olduğu için her mevsim pratik yapmaya uygun değildi. Çoğunlukla yaz mevsiminde pratik yapmaya el veriyordu. Bu bahsettiğimiz bölgede sadece o bölgenin halkı yoktu. Cizre tarafından gelen koçerler de o yaylalarda kalıyorlardı. Oradaki esas çalışmamız askeri kanun ile gerillaya yeni katılım yaptırırmaktı. Biz hem oraya gelen koçerlerin arasında hem de oradaki halkın arasından gençleri gerillaya katıyorduk. 34 kişilik birliğimizle bu bölgeye girdik. Bu bölgede yer alan Kur  Nazo dağında gündüz vakti düşmanla çatışmaya girdik. Bu çatışmada bizim kaybımız olmadı, düşmanın ölülerinin olup olmadığını bilmiyorduk. Çatışmadan sonra Araz vadisi olarak bilinen ve yukarıdan aşağıya Alan, Ezdinan, Xelila, Xawışta gibi Ertuşı aşiretlerinin yer aldığı vadiye gittik. Biz burada düşman güçlerine karşı eylem yapmayı planladık, fakat burada düşman araziye ıkmiyordu. Biz düşmanı araziye çekmek istiyorduk. Düşmanı araziye çekmek için yol-yöntem arıyorduk. Bir gün düşman güçlerinin olduğu yer ile arkadaşların bulunduğu vadi arasında gece pusuya yattık. O gün şanslıydık, tesadüfen sabah erkenden hem araçla hem de yaya şekilde askerler geldiler. İlk gelen araç pusu yerine yetişince vurmaya başladık, fakat askeri araç pusu yerini geçip bizim menzilimizden çıkıp durdu. Vurduğumuz aracı imha edemedik,

ama araç darbe yedi. Bizden uzakta ve açık bir arazi olduğu için üzerine gidip kontrol edemedik. O darbe sonucunda düşmanın ölü ve yaralıları olup olmadığını tam netleştiremedik. Bu eylemden sonraki süreçte alanda hep ilerledik ve Alan vadisine, Gürpınar'a, Çatak'a kadar gittik.

Bu süreçte biz hem Ala aşiretinden hem de Didêri aşiretinden birçok genci askeri kanunla saflara kattık. Son olarak biz Çatak'ın yukarı kısmında yer alan ve Çatak ilçesine hâkim olan Aro yaylasında toplandık. Orada hem bölge halkı hem de koçerler vardı. Biz oraya gitmeden önce Tako ovasında Didêri aşiretinin gençlerini kattık. Askeri kanunla gençleri katabilmek için gideceğimiz köylere, gece ya da gündüz erken saatte sızma yaparak girmemiz gerekiyordu. Çünkü fark ettiklerinde gençlerini kaçırıyorlardı. Mesela biz Kato Jirka'da gençleri askeri kanun ile saflara kattığımızda, Alan vadisindeki köylüler bizim oraya gitme ihtimalimizden dolayı gençlerini kaçırıyorlardı. Bunun içinde köylere giriş zamanımızı iyi planlamamız gerekiyordu. Örneğin Tako ovasına hiç ummadıkları öğlen vaktinde gittik ve orada koçer olarak kalan Dideri aşiretinin 8 gencini saflara kattık. Biz iki grup halinde hareket ediyorduk Hogır'ın grubu Dideri'lere bağlı olan Etmanê'lerin bazı gençlerini, biz de bahsettiğimiz 8 genci saflara kattık. Hogır'ın grubuyla bir araya geleceğimiz randevu yerine gitmemiz gerekiyordu. Gideceğimiz yerin adı Îloke'ydi. Biz bu yerin sadece adını biliyorduk, ama oraya nasıl gideceğimizi bilmiyorduk. Sadece Hogır bize oranın adını verip orda buluşacağımızı söylemişti. Biz askeri kanunla gençlerini aldığımız Didêri koçerlerine bizi Îloke'ye kim götürebilir diye sorduk, koçerlerin arasından bir kadın bizi oraya götürebileceğini söyledi. Bizde bu duruma şaşırdık ve böyle bir şeyin mümkün olamayacağını düşündük. Bu durum kafamıza yatmadı ama kadın ısrar ederek bizi götürebileceğini söyledi. Hem biz onların gençlerini askeri kanunla almıştık, hem de o bizi gideceğimiz yere götürebileceğini söylüyordu. Bu durum bize tuhaf gelmişti. Vakit gece vaktiydi, o kadın tek başına bizi götürse bile, tek başına bizimle gelemeyeceği için dayısı da bizimle geldi ama bize öncülük yapan kadının kendisi oldu. Randevu yerine ulaşınca, kadın ve dayısı geri döndüler ve bizde orda kaldık. Daha sonra Hogır'ın grubu da geldi. Biz bu bölgeye gittiğimizde birliğimiz 34 arkadaştan oluşuyordu ama kısa

bir zaman geçmesine rağmen ikinci kez İloke’de toplandığımızda birliğimizin sayısı 150 arkadaşla ulaşmıştı.

Biz köylülerden yardım istemiştik ve onlara randevu vermiştik. Köylüler yardım için yardım yerine geldiler. Gelen köylülerin arasında Heci Guri vardı, biz yardım için köylülerin bize koyun vermesini kararlaştırmıştık. Ama Heci Guri bize koyunlarının onlar için önemli olduğunu ve koyunlarını veremeyeceğini, onun yerine altın vereceğini söyledi ve bizde bunu kabul ettik ondan sonra bize altın verdiler. Ayrıca biz Heci Guri’inde oğlunu askeri kanunla katmıştık. Heci Guri bize oğlunun nişanlı olduğunu ve oğlunu bırakmamızın iyi olacağını söyledi. Biz de buna cevap olarak sadece onun oğlunu almadığımızı Diderilerin de Etmanilerin de gençlerini getirdiğimizi söyleyerek oğlunu geri veremeyeceğimizi belirttik. Bunun üzerine Heci Guri eğer oğlunu bırakırsak kendisinin oğlunun yerine kalabileceğini söyledi. Ancak Heci Guri yaşı ilerlemiş olan biri olduğu için kendisini saflara almamız uygun değildi. Fakat kendisi ısrar edince bizde kendi aramızda tartışarak onun bu önerisini oğluna söylersek oğlunun bunu kabul etmeyeceğini düşünerek Heci Guri’ye tamam dedik. Oğlunu çağırıp ona babasının önerisini söyledik. Oğlu bu öneriyi hemen kabul edip kendisinin nişanlı olduğunu ve gidip evlenmek istediğini söyleyerek babasının onun yerini alması isteğini kabul etti. Biz bu duruma çok şaşırdık, fakat bir kere kabul etmiştik. Bunun üzerine Heci Guri bizim yanımızda kaldı ve oğlu eve geri döndü. Arkadaşlar Heci Guri ile konuşup kendisine bir bruno silahı verdiler. Heci Guri bizim yanımızda kaldığı süre boyunca bize hiç ailesinden ya da zorlandığından bahsetmedi ve kendisini hiç arkadaşların gündemine koymadı. Düzenli olarak namazını da kılan biriydi. Heci Guri sonbahara kadar da bizimle kaldı sonbaharda biz, Heci Guri’yi Çele tarafındaki arkadaşlara teslim ettik. Orada da bir süre kaldı, hatta bir ara manga komutanlığı görevini de yürüttü. Daha sonra da arkadaşlara ait koyunlara sahip çıkmakla görevlendirildi.

1990 yılının baharında arkadaşlar Heci Guri’yi Botan’a götürmemizi ve bir şekilde eve geri göndermemizi istediler ve Heci Guri’nin bir yurtsever olarak da çalışabileceğini söylediler. Bizde bu esas üzerine Heci Guriye alıp 1990 yılının baharında Botan’a götürdük. Botan’da arkadaşlar Heci Guri’yi eve gönderdi. Heci Guri eve gittiği zaman düşman bunu duyuyor ve yakalayıp hapse atıyor.

Bir süre düşmanın zindanların da kalıyor. Daha sonra zindandan kaçıyor. 1994 yılında Garzan'dan döndüğüm zaman Botan'daki Siskê dağında Heci Guri'yle karşılaştım. Onu orada görünce şaşırdım ve nasıl oraya geldiğini sordum, O'da bana başından geçenleri anlattı ve artık burada olduğunu söyledi. Daha sonra arkadaşlardan öğrendiğim kadarıyla Heci Guri bir grup arkadaşla bir köye göreve giderken pusuya düşmüş ve bu pusuda şahadette ulaşmıştı.

Bu konuyla bağlantılı olarak ben 2011 yılında Garê'deyken bazı yeni savaşçı arkadaşların sicillerine bakarken bir arkadaşın dedesinden bahsettiğini gördüm. Biraz araştırınca o arkadaşın Heci Guri'nin torunu olduğunu öğrendim. Yani eve gitmek için kendisinin yerine babasını bizim yanımızda bırakan o genç bu yeni savaşçı arkadaşın babasıymış. Heci Guri çok ahlaklı ve vicdan sahibi bir arkadaştı. Her zaman yanındaki suyun yarısını arkadaşlara verirdi. Geliyê Tiyare, Samuray dağı gibi zorlu yerlerde savaştığımızda oda hem burunosuyla savaşıyor hem de namazını kılıyordu ve bu durumunu hiçbir zaman sorun yapmıyor ve arkadaşlara yük olmayı gururuna yediremezdi. Eve geri dönmek konusunda da hiçbir talepte bulunmadı arkadaşlar gitmesini söyleyene kadar bu konuyu hiç dile getirmedi.

İloke'de 150 kişi toplanmıştık bu sayı çok fazla olduğu için ayrılmaya karar verdik. Bu doğrultuda planlamamızı yaptık. Yaptığımız planlamaya göre Hogır'ın grubu Botan suyunu geçerek Bahçesaray tarafına, bizim grubumuz da Çatak'tan başlayıp Gürpınar ve Beytüşşebap üzerinden Bahçesaray'a, oradan da Hizan tarafına gidecektik ve en son iki grup belirlediğimiz bir tarihte Kato Xelila'da bir araya gelecektik. Bu esas üzerine ayrıldık. Her bir grubumuz 70-75 arkadaştan oluşuyordu. Hogır'ın grubu ayrıldıktan sonra bizde oradan ayrılıp Çatak'a gittik. Çatak'ta bazı eylemler yaptıktan sonra Gürpınar tarafına geçtik. Gürpınar'ın köylerine giderek hem askeri kanunla saflara katılımlar sağlıyorduk hem de yardım topluyorduk. Sonra tekrardan yolumuza devam edip, Beytüşşebap üzerinden Sixur Paşa ve Kato Jirka tarafına geçtik. Daha sonra belirlediğimiz tarihte Kato Xelila'ya ulaştık. Hogır'ın grubu da geldi. Kato Xelila'da toplandığımızda Pervari gücünde yanımızdaydı, oradaki toplam sayı 300 arkadaş olmuştu. Yani birliğimizin sayısı yine çok fazla artmıştı. O gece arkadaşlar sabah içtima alınacağını söylediler.

Grubun içerisinde bölge gücünde vardı, ama ana birliğin düzeyi bölgeden üst olduğu için iştımayı biz alacaktık. Sabah iştımanın karşısına çıktığım zaman o kalabalık arkadaş topluluğunu karşımda gördüm.

Toplandığımız yerde Pıling Kıcı arkadaşta vardı. Pıling Kıcı ve bazı arkadaşlar akademiden çıkıp gelmişlerdi. Bu şekilde çok kalabalık bir sayıya ulaşmıştık. Bunun için yeni düzenlemeler yapıldı ve sonbahar planlaması belirlenerek gruplar halinde oradan ayrıldık. Ben ve Pıling arkadaş 60 kişilik bir gurubun yönetiminde yer alıyorduk. Biz Heşatê Vadisi, Besta Kinyanı'stan Herekol'a kadar ki alanda hareket halindeydik. Sonra aynı hattan geri dönerek Kato Xelila üzerinden Masiro'ya geldik. Burada düşmanın bazı karakolları ve farklı bazı noktalarını vurduk. Askeri kanunla gençleri katma ve yardım toplama çalışmalarını yürüttük. Daha sonra Kato'ya gittik. Heşati taburuna eylem yapmak için hazırlıklar yaptık. Ali Botan arkadaş Dersimli bir arkadaştı ve akademiden yeni gelmişti. Ali arkadaş havan kullanmayı biliyordu, bizimde 60'milimlik havanımız ve 4-5 roketimiz vardı. Onunla eylem yapmak istiyorduk, Ali arkadaş havanları atmaya başlayınca taburun üzeri aydınlanmaya başladı. Bu eylem bizim istediğimiz şekilde sonuç almadı. Bu eylemden sonra Kato'ya gittik. Düşmanın bir kolu, Kato'ya geldi ve düşmanın o kolunu çıplak ve dar bir arazide vurmaya başladık. Orada düşman askerleri çantalarını bırakıp kaçtılar ve darbe de yediler. Ancak askerlerin üzerine gitmediğimiz için, kaç ölü ve kaç yaralılarının olduğunu bilmiyorduk. Kato'dan gruplar halinde ayrıldığımızda, arkadaşlar Alan Vadisi, Beytüşşebap tarafı gibi farklı farklı alanlara gittiler.

O sıralarda, Masîro'da Tehta Reş Konferansı'nın hazırlıkları yapılıyordu. Bu konferans için delege toplamışlardı, tartışmalar yürütmüşlerdi ve bizim bunların hiçbirinden haberimiz yoktu. Biz haberdar olup konferans yerine gittiğimizde, konferansın tamamlanmak üzere olduğunu gördük. Normalde yıllardır pratik içerisinde olan arkadaşların bu konferansa katılması ve o zamana kadar yürütülen pratik üzerine değerlendirme yapması gerekiyordu. Böyle pratik içerisinde yıllarca kalmış arkadaşları bu konferansa çağırmamışlar, bu arkadaşların yerine, pratikle alakası olmayan, hatta yönetim düzeyinde dahi olmayan kişileri çağırmışlardı. Bazı yönetimler, bu Konferansı bu şekilde toplayıp, konferansta birbirlerini övmüş ve alkışlamışlar ve yine birbirleri

için görev belirlemişlerdi. Zaten bu konferans, Önderlik tarafından kabul edilmeyip, geçersiz sayıldı. Bu konferansı düzenleyen ve katılanlar, bu konferansı sadece Kuzey güçlerinin konferansı olarak değil, Parti konferansı olarak lanse etmeye de çalışmışlardı. Biz, daha sonra bu konferansta nelerin tartışıldığını ve ne sonuçlar çıkarıldığını sorarak öğrenmek istedik. Konferansa katılanlar, sözde bir yönetim boşluğu olduğunu belirleyip, 23 merkez komite belirlemişlerdi ve bu merkez komitede de sadece kendilerine yer vermişlerdi. Bu konferansta, tek tip üniforma geliştirilmesi kararını da almışlardı. Yine sınır hattında bazı eğitim şubeleri açılması gerektiğini de kararlaştırmışlardı. Bu karara göre, Colêmêrg'den Masîro'ya kadarki hatta hem Güney'de hem de Kuzey'de eğitim şubelerinin açılması belirlenmişti. Bu kararları toplantıdan sonra Hogır bize aktardı. Bu toplantı zaten resmi olarak kabul edilmediği için, alınan kararlar da tamamen uygulamaya geçirilmedi.

Konferansın sonunda bir grup arkadaş akademiden gelmişti. Bu arkadaşlar 2- 3 adet kalem de kendileriyle getirmişlerdi. Bu kalemler kapaklı karton kutu içerisindeydi ve kapağı açıp kapağın iç kısmına bakınca, Önderliğin yazısı görülüyordu. Önderlik, "Ana birlik Komutanlığına" şeklinde bir yazı yazmıştı. O süreçte, 3-4 ana birliğimiz vardı, sadece bir tane ana birlik yoktu. Kalemler de şahıslar için değil, 'Ana birlik Komutanlığı' için gelmişti. Ben kendim merak edip baktığım için, Önderliğin bu yazısını görmüştüm. Buna göre; kalemlerden bir tanesi, benim köyümün yakınındaki Sırsırkê köyünden olan Adıl Aslan arkadaşına verilecekti. Adıl Aslan arkadaş, benimle aynı süreçte katılmış bir arkadaştı ve ilk katıldığında 'Yasin' kod adını, daha sonra da 'Baran' kod adını kullanmıştı, şahadete ulaştığında kod adı Baran'dı. Arkadaşlar, Baran arkadaşın Cudi-Dêra ve Cizîr arasında ve yine ovada da Cizîr- Hezex hattında iyi bir pratik yürüttüğünü belirterek, bir kalemi Baran arkadaşına vermeyi planlamışlar. Ama bu tartışmaları yürüttüğümüz sırada, Baran Arkadaş şahadete ulaşmıştı. İkinci kalemin ise Mahir (Ahmet Güler) arkadaşına verilmesi uygun görülmüştü. Mahir arkadaş o zamanlar Hakkâri tarafından pratik yürütüyordu. Konferansta alınan karar doğrultusunda, eğitim şubesi açmak için biz, büyük bir ihtimalle Çele tarafına gidecektik. Hogır bu kalemi Mahir arkadaşına vermek istemiyordu. Hogır, Mahir arkadaşını gördüğümüzde, Mahir arkadaşına, kalemin kendisi için gönderildiğini ama kendisine vermeyeceğini bize belirtmişti.

Bu konferansta alınan kararlar doğrultusunda o kışın bir eğitim şubesi Masîro'da, bir şube Besta'da, bir şube Cudî'de, bir şube Güney'de bulunan Sınat'ta, bir şube Hırór'da ve bir şube de Çêlê'de açıldı. Ben, Çêlê'deki eğitim şubesinde yer alıyordum. Bu şubelerde yeni savaşçı olan arkadaşlar ve eski arkadaşlar bir arada eğitim göreceklardı ve her şube için bir sayı belirlenmişti. Sayısı en fazla olan şubeler ise, Hırór Şubesi ve Çêlê Şubesi'ydi. Yaklaşık 300-400 arkadaş Çêlê'de, yine yaklaşık 300-400 arkadaş da Hırór'da bulunuyordu.

Hogır, Konferans'tan sonra gelip bana, "Aslında Konferansta benim hakkımda idam kararı çıkarılması için tartışmalar yürütüldüğünü ama kendisinin araya girerek bu kararın alınmasını engellediğini, bunun yerine görevden alınmamı önerdiğini" söyledi. Sebep olarak da benim halka karşı yaklaşımlarımın doğru olmadığını öne sürüldüğünü belirtti. Ben de Hogır'ın bu sözlerinden sonra düşündüm ve eğer niyeti kötü olmasa Hogır'ın bana bu sözleri söylemeyeceğine kanaat getirdim. Yani birinin gidip başka birine, hakkında idam kararı alınmasını kendisinin engellediğini söylemesi kötü niyetten başka bir anlama gelemzdi. Çok sinsice, sanki beni kurtarmış gibi bana yansıtmaya çalışıyordu. Beni, yıllardır komutanlığını yaptığım arkadaşların karşısına çıkarıp, teşhir edici sözler söyleyerek, arkadaşların gözü önünde, "Silahımın elimden alınacağını" söyledi. Silahımı yere indirmedim, silahım omzumdaydı. O zamanlar silahım, Alman yapımı portatif G-3 silahıydı. Daha sonralar saflarımızdan kopan Rızgar Goyî vardı. O da orada takım veya birlik komutanıydı. Rızgar silahımı elimden aldı, ama ben de Rızgar'a, eğer silahıma bir şey olursa ya da silahımın mermileri eksilirse, kıyameti koparacağımı söyledim. Yine, bana yapılan aynı muamele, İbrahim Êzîdî dediğimiz arkadaşına karşı da yapıldı, o arkadaş da aynı şekilde teşhir edildi. Yola çıktığımızda, ilk birkaç gün silahsızdım ve daha sonra silahımı verdiler.

Colemêrg'den geçip, Colemêrg ve Qaşûra hattı arasında Zap suyunu geçtik. Rındikê köyüne girip, oranın birkaç gencini askeri kanun ile saflara kattık. Aynı gece Samuray dağına geçtik. Daha sonra Gelîyê Tiyarê tarafına gittik. Bu yol sürecinde hep hareketliydik. Bazen askerler de peşimizden geliyorlardı ama hiç çatışmaya girmedik. Gelîyê Tiyarê'de düşmana karşı pusuya yattık, pusuda düşmanı vurmak istedik ama birkaç gün pusuda kalmamıza

rağmen düşman gelmedi. Daha sonra Çêlê'nin etrafındaki Bilican, Marûfan ve diğer bazı köylerin gençlerini askeri kanunla almak istedik. Akşam saatlerinde bu köyler ile şehir arasında araba geliş-gidişleri oluyordu. Bir sefer yol üzerinde öğleden sonra pusu attık ve durdurduğumuz bir arabada bulunan birkaç genci alıp, saflara kattık. Daha sonra, Înê Dağı üzerinden, o Bölgeden ayrılıp sınırı geçtik ve sınır hattında bulunan Zêr Kampı dediğimiz kampa gittik. Buraya Xeregol da diyorlar ve bu bahsettiğimiz kamp yeri, Zap coğrafyasına giriyor. Bu kamp yerine gittiğimizde, orada önceden tanıdığımız başka arkadaşlar ve bu arkadaşların askeri kanun ile kattığı yeni arkadaşlardan oluşan kalabalık bir arkadaş topluluğunu gördük. Bu kampa gittiğimizde, sonbaharın geç dönemleriydi ve yağmur yağışı fazlaydı. Bu kamp, yerüstü ve naylonlarla yapılan mangalar şeklinde hazırlanmış ve bir dere yatağında olan bir kamptı. Burada sayı çok fazlaydı ve kampta yeni katılan arkadaşlar da çoktu. Biz de bir süre bu kampta kaldık. Daha sonra arkadaşlar, Avaşîn tarafına gidip eylem yapacağımızı söylediler. Bu eylem için de fazla sayıda arkadaştan oluşan kalabalık bir grup hazırladılar. Bu kalabalık grupla cephane vb. ihtiyaçlarımızı ve yüklediğimiz katırları da yanımıza alarak, Avaşîn'e gittik. O sıralar Avaşîn'de, oraya bazı çalışmalar için giden arkadaşlar vardı. Orada, adı Çemê Tûyê olan bir yer vardı. Bu yer, Avaşîn vadisi üzerinde bulunuyordu. Çemê Tûyê dediğimiz yerde durduk. O bölgede, eylem yapmak istediğimiz bir hedef vardı. Arkadaşlar eylem için keşfe gittiler ama mevsim şartları gitgide daha da sertleşip, kar-yağmur yağışları da arttığı için, bu eylem gerçekleşmedi. Daha sonra, ben tepeci arkadaşların yanındayken, arkadaşlar gelip, Harun arkadaş ve Hogır'ın beni çağırdığını söylediler. O zamanlar, daha önce görevden alındığım için ben görevsizdim. Harun arkadaş, bana Sarı Hüseyin arkadaşın grubuyla birlikte İran tarafına gideceğini, benimde yanıma bir grup alarak Sarı Hüseyin arkadaş ile birlikte gitmemi, yol üzerinde bulunan korucu köylerinin olduğu bölgede bahara kadar erzak hazırlığı yapmamı istedi. Resmi bir görevim olmamasına rağmen yapılan bu düzenleme ve planlama hakkında görüş belirtmedim. Arkadaş bu planlamayı yaparak aslında bana tekrardan görev veriyordu.

Hüseyin arkadaşın grubuyla birlikte toplam 19 arkadaşlık. Bu 19 kişilik grubumuzda eski bir arkadaş olan Ferit Goyi arkadaş da vardı. (Ferit Goyî arkadaş halen yaşamaktadır.) Biz

hazırlıklarımızı tamamladıktan sonra Satê vadisi üzerinden yolla koyulduk. O dönem Sate bölgesinde harekete karşı düşmanlık yoktu. Satê bölgesinde ki çobanlar arkadaşların bulunduğu Avaşin'e kadar geliyorlardı. Bizde köylülerin arasından geçerek yolumuza devam ettik. Satê köylülerinin hayvanlarını dinlendirdikleri yerler vardı biz gece vakti bu yerlerden birine gidip çobanların yanında 3-4 saat bekledik. Onlara tam güvenmediğimiz için 2 defa nöbetçi çıkardık. Daha sonrada sabahı beklemeden oradan ayrıldık. Ben oranın arazisini tanıımıyordum, Hüseyin arkadaş oranın arazisini tanıyordu. Yapılan planlamaya göre, sonraki gün bir yere gidip bekleyecektik, daha sonra Basya tarafı üzerinden, Kuzey Kürdistan'dan Güney Kürdistan'a geçecektik. Önce korucuların olduğu bir bölgeye gittik, fakat orada rahat edemedik ve yerimizi değiştirip farklı bir yere geçtik. Gittiğimiz yer Çarçela dağının silsilesi olan ve arkadaşların Çınar boğazı, Sutuna, Şehid Diren ve Şehid Rızgar diye adlandırdıkları alandı. Burada 2-3 saat dinlendik ve yaptığımız planlamaya göre Sutuna boğazından Güney Kürdistan'a geçecektik.

Kasım ayı olduğu için yerde kar vardı ve tepelere doğru çıktıkça kar daha da kalınlaşıyordu. Tepelere doğru yürümeye başladık, karanlık çökünce durup dinlendik. Sabah olana kadar iki nokta değiştirdik. Kendimizi Sutuna, Çınar Boğazı silsilesinin eteklerine verdik. Biz bir dereden yürüyerek en son ağaçlık bir çukurda durduk. Bu yürüyüşümüz sırasında yürüdüğümüz her yerde izlerimiz kalmıştı. Kaldığımız çukur Satê tarafından görünmüyordu ama izlerimiz yerimizi belli ediyordu. Kaldığımız yerin hemen üstünde Irak devletinin sınırı vardı. Biz burada öğlene kadar kalmayı planlıyorduk. Sarı Hüseyin arkadaşın dediğine göre yukarıımızda bulunan sınır karakolu bu mevsimde boş olmalıydı. Her yer kar olduğundan gidip kontrol etme şansımız yoktu. Biz kaldığımız o yerde nöbetçilerimizi çıkarmıştık ve arkadaşlar dinleniyordu. Saat öğlen vakti 12-1 gibiydi birden hayvan sesi duyduk ve bir keçinin yakınıma geldiğini gördük. Arkadaşlar bu keçiyi yakalayıp sahibine teslim etmek için bağladılar. Bulunduğumuz çukurdan etrafımızı görme ve duyma şansımız yoktu. Nöbetçimiz birden gelip aşağıdaki dereden bize doğru bir kalabalığın geldiğini söyledi. Ben hemen kalkıp nöbetçinin yanına gittiğimde karşıımızdaki sırtın tamamının çeteler tarafından tutulduğunu gördüm. Bir yandan da başka bir kalabalık bizim

çıkardığımız izleri takip ederek bize doğru geliyorlardı. Ben hemen arkadaşlara kendilerini hazırlamalarını ve oradan çıkmamız gerektiğini söyledim. Oradan çıkınca gidebileceğimiz tek istikamet Sutuna'nın arkasında bulunan yüksek sırtı geçip Basya tarafına doğru gitmekti. Bu çukurdan çıkmamızla birlikte karşı sırttı tutan çeteler bizi hemen fark ettiler ve bize doğru yoğun bir şekilde mermi atışı yapmaya başladılar. G3 ve bruno silahlarıyla bize yoğun ateş açıyorlardı. Bizim yukarı doğru yürümemiz gerekiyordu, karın ortasında koyu renkli elbiselerimizle açık hedef halinde yürüyorduk ve çok kalın olan karı hem de yukarı doğru yürüyerek yarıp geçmek çok zor oluyordu.

Satê ve Dehê köylülerinin tamamı bize karşı savaşmak için oraya gelmişlerdi. O yüzden bize karşı ateş eden silah sayısı çok fazlaydı. Orada yapabileceğimiz en iyi şey mümkün olan en hızlı şekilde oradan uzaklaşmaktı. Daha sonra biz 3 arkadaş sırt sırt yürüyerek yukarı çıktık, diğer arkadaşlarda vadiden yukarı çıkmak istediler. Yani mecburiyetten dolayı 2 parçaya ayrıldık. Biz sırtın üstüne çıktıkça çetelerin silah menzilinden çıkmıştık ve artık mermilerin etkili bir şekilde gelmediğini fark ettik. Bunun içinde artık rahat yürüyebilirdik ama yukarı doğru çıktıkça kar da çok kalınlaştığı için yine zorlanıyorduk, sırta çok yaklaşıncı Sarı Hüseyin arkadaşın bize karakolla ilgili verdiği bilginin doğru çıkmadığını anladık. Yani Saddam'ın askerleri gitmemişlerdi. Biz bunu fark edene kadar karakolun aşağısına kadar ilerlemiştik. Biz onların aşağısında olduğumuz için askerler bizi görmemişlerdi. Askerlerin olduğu yerden gürültülü sesler geliyordu. Askerler mermi seslerini duyunca dışarı çıkmış bize doğru mermi atan çeteleri izliyorlardı. Vadiden gelen grubumuzda kendi içinde 2 gruba ayrılmıştı. Toplamda 3 ayrı gruba ayrılmış durumdaydık. Vadide 2'ye ayrılan gruplardan biri 7 arkadaş şeklinde vadiden ilerleyip, fark etmeden sınırda bulunan karakolun içine kadar geliyorlar. Bu 7 arkadaş karakola varana kadar hepsi bitkin düşüyor ve elleri soğuktan donduğu için savaştıkları halleri kalmıyor. Bizim grubumuz ortalık sakinleşince karın üzerinde oturduk. Bir süre geçtikten sonra Irak karakolundan yine gürültülü sesler duyduk. O karakola giren 7 arkadaş orada askerler tarafından esir alınıyorlar. Askerler bu arkadaşları esir alınca etrafta başka arkadaşlarında olabileceğini tahmin ediyorlar. Bu tahmin üzerine bir grup asker ve Saddam için çalışan Kürt işbirlikçi

çeteler sırtın üzerine gelerek bize Kürtçe teslim olun çağrısı yaptılar. Bizde bu durumdan şüphelenerek yerimizden hiç hareket etmedik, ama o 7 arkadaşın esir düştüğünden haberimiz yoktu. Hava kararana kadar orada kaldık. Orada o karın içinde ölümden döndük. Kalkıp biraz yürüdüğümüzde soğuktan ve hareketsiz kalmaktan dolayı uyuşan bedenimiz yeni yeni kendine gelmeye başladı.

Basya tarafına geçmek istedik, aşağı doğru biraz yürüdük ve biraz aşağıımızda karanlıkta bazı seslerin geldiğini duyduk. Biz de sesin geldiği yöne doğru seslendik seslere yaklaşıncı Sarı Hüseyin arkadaşın grubu olduğunu gördük. Biz arkadaşlara neler olup bittiğini sordüğümüzde Hüseyin arkadaş bize 7 arkadaşın Saddam'ın askerleri tarafından esir alındığını söyledi. Yapabileceğimiz hiçbir şey yoktu, zaten biz de şahadettin eşliğindeydik. Daha sonra ne yapabileceğimizi düşündük ve sarı Hüseyin arkadaş bize bir boğazı göstererek o tarafta karakol olmadığını ve oradan diğer tarafa geçebileceğimizi söyledi. Bizde o doğrultuda yolla çıktık, o boğazı geçtiğimizde orada karakol olmadığını gördük. Kendimizi Basya tarafından aşağılara bıraktığımızda karakolun denetiminden çıktık. Daha da aşağılara gidip ağaçlık bir yerde ara verip ateş yaktık ve kendimizi ısıttık. Orada dinlenirken moralsiz bir hava hakimdi, çünkü hem planlamamız sabote olmuştu hem yoldaşlarımız esir düşmüştü ve çıkan çatışmada çok yıpranmıştık. Ne yapacağımızı düşündük ve arkadaşların yanına ulaşmak için çabalamaya karar verdik. Hava aydınlandığında Basya vadisinden yürüyerek arkadaşların olduğu bölgeye gittik ve başımızdan geçenleri arkadaşlara anlattık. Bu şekilde bizim İran tarafına gidip erzak depolama çalışmamız iptal oldu. Zaten çok geç olmuştu ve 27 Kasım yaklaşıyordu. Hem daha önce yapmak istediğimiz eylem gerçekleşmemişti hem de bu görevimiz de sonuç almayınca arkadaşlar Çelê tarafına geri dönmemizi uygun gördüler.

Çemê Tûyê'den çıkarak Dola Bira üzerinden gündüz vakti yürümeye başladık. Sabah erkenden yola çıkmıştık. Alişer tepesini geçip Sevê köyünün üzerindeki boğaza ulaştık. Bir grup arkadaş keşif grubu olarak bizden önde yürüyordu, grubumuzdaki arkadaşlar genel olarak çok yorgundu, bir yandan sürekli yağmur da yağıyordu ve erzaklarımız çok az kalmıştı. Bunun üzerine arkadaşlar Sevê köyüne gidip erzak alabileceğimizi söylediler. Biz

bu köye gitmeden önce o köyü daha önceden tanıyan arkadaşlar bize, arkadaşlar köye girer girmez, köylülerin her seferinde askerlerin köye geldiğini söyleyerek arkadaşların köyde kalmasını engellemek istediklerini söylediler. Biz boğaza ulaşmıştık, ama grubumuzun büyük kısmı halen ulaşmaya çalışıyordu, bazı küçük gruplar çok gerimizde kalmıştı. Sayımız grup olarak çok kalabalıktı, ama arkadaşlar o kadar bitkin düşmüşlerdi ki birkaç gruba ayrılmıştık. Biz bu durumu görünce arkamızda olan en yakın grubun bize ulaşmasını bekledik ve arkadaşların orda dinlenmelerini bizim köye gidip erzak getireceğimizi belirttik. Biz köye doğru yürümeye başladık. Ben ve Hogır önde yürüyorduk, bizden ayrı olan 3 arkadaşa farklı bir yerden köyün yukarısına keşif için gitmişlerdi. Köye doğru ilerleyen gurubumuz 20-30 arkadaştan oluşuyordu. Eylem için getirdiğimiz çok fazla cephane vardı, bu şekilde köye doğru ilerlediğimizde köyün içinden bir kadın, bize doğru koşarak, askerlerin köyde olduğunu söyleyerek, ısrarlı bir şekilde köye gitmememiz gerektiğini söylüyordu. Köyü önceden tanıyan yanımızdaki arkadaşlar da bize bu köyle ilgili verdikleri bilginin ne kadar doğru olduğunu söylüyorlardı. Aslında gerçek olan köyde askerlerin oluşuydu. O kadın yurtsever duygularıyla ölümü göze alarak bize haber vermeye gelmişti. Bu genç kadın daha bizden uzaktayken bizi uyarmak için bağırmaya başlamıştı. Biz ona doğru yürürken de bağırmaya devam ediyordu ama biz aldırış etmiyorduk. Meğer askerler köyün etrafında çatışma düzeni alıp bizim onlar için uygun bir araziye girmemizi bekliyorlarmış. Bu askerlerin yanında MG3 silahı da vardı. Bir anda MG3 silahıyla ateş açılınca hepimiz kendimizi yüzüstü çamurların üzerine attık. Köyün yukarısına keşif için giden grubumuzun yanında B7 roket atar silahı ve roketleri vardı. O arkadaşlar sürekli köye doğru roket atışı yapıyorlardı. Bu roketlerin tamamı bizim üzerimizden geçerek köye doğru gidiyordu. Bizim grubumuzda da 3-4 adet BKC silahı vardı, arkadaşlar bu silahların yönünü de askerlere çevirmişlerdi. Öğlen vakti başlayan çatışma bu şekilde akşam çökene kadar devam etti. Bu çatışmada biz hiç kayıp vermedik. Bu çatışmadan sonra, perişan bir halde, kendimizi toparlayarak geldiğimiz hattan boğaza geri döndük. Boğaza döndüğümüzde bütün arkadaşlar orada toplanmıştı. Bir daha o köye gitmemiz söz konusu olamayacağı için Güney tarafında olan Kinyanış tarafına kendimizi bırakıp Kinyanışın altındaki boğazdan

geçtik. Artık kuzey tarafı görünmüyordu. Durduğumuz arazi uygun olmadığı için ateş yakamıyorduk. Hepimiz naylonların altında sabaha kadar tir tir titredik. Sabah olunca bazı derelere gidip ateş yaktık. Aşağımızda Nêrweh köyü vardı, arkadaşlar bulunduğumuz dereden dere boyu gidersek Nêrweh köyüne ulaşacağımızı söylediler. Bazı arkadaşlar bu köyde Saddam askerlerinin olduğunu, bazı arkadaşlar da olmadığını söylüyordu. Biz bu durumu netleştirmek için askerlerin muhtemel kalabileceği bir eve mermi atmak istedik, daha sonra mermi atarsak zaten kendimizi deşifre edeceğimizi düşündük ve bulunduğumuz yerin tersine düşen bir yerden mermi attık. Mermi sesinden sonra askerlerin dışarı çıktığını gördük. Askerlere görünmeden oradan uzaklaştık.

1987-1989 Yılları

Lübnan'dan 1987 yılında çıkmamızdan başlayan ve 1989 yılı sonuna kadar süren pratikte yaşanan farklı gelişmeleri, kısacada olsa, değerlendirmeyi önemli buluyorum. Lübnan'da eğitim boyunca farklı halkların ulusal kurtuluş mücadeleleri ve gerilla savaşı tecrübeleri üzerine birçok kitap okuyup eğitim konusu yaptık. Lübnan'dan Mardin'e geçtiğimiz ilk günden itibaren pratiğin eğitimden farklı olduğunu anladık. Örneğin, Mardin'de bir gece göreve gidip gece boyunca yürüdükten sonra, sabaha karşı karanlık çökene kadar beklemek için gölgelik bir yer belirledik. Sabah olup güneş çıkınca aslında belirlediğimiz yerin gölgelik olmadığını gördük ve gün boyu o güneşin sıcaklığında beklemek zorunda kaldık. Yine akşam yürüyüşe çıktığımızda yolumuzu kaybediyorduk. Nerden geldiğimizi nereye gittiğimizi karıştırıyorduk. O kadar zorlanıyorduk ki yürüdüğümüz patikalara işaret bırakıyorduk. Bizim için her şey farklıydı. Kongrede alınan manga, takım sistemi pratikte bir türlü yürürlüğe girmiyordu. Herkes komün gruplar şeklinde uyuyup kalkıyor, yemek yiyordu. Günlük yaşam sistemi ve ihtiyaçlar konusunda da pratik bize çok farklı ve yeni geliyordu. Önceleri çay içmek istediğimizde her arkadaş yanındaki su matarasını ateşin etrafına koyup kaynatıyordu, herkes çayını içtikten sonra matarasını tekrardan kaldırıyordu. O kadar tecrübesizdik ki yanımıza bir çaydan almayı düşünemiyorduk. Bir keresinde arkadaşlar bir tencere getirdiler ve bu tencerede yemek yapmak istedik, fakat kimse yemek yapamayınca tencereyi su ile doldurup içinde çay yapıp içtik.

Kimse ekmek yapamıyordu ya gidip köylerden ekmek almalıydık ya da aç kalacaktık. Bizden önceki yıllarda da arkadaşlar gelip buralarda pratikte kalmışlardı ama bizim için her şey yeniydi. Biz buralara yeni gelmiştik ve yanımızda da eski arkadaşlar da çok azdı ve o arkadaşların döneminde de çok ciddi bir tecrübe ortaya çıkmamıştı.

Biz zorluklarla yüz yüze kaldıkça tecrübelerimiz artıyordu. Örneğin ilk zamanlarda bir yerde beklediğimiz zaman, kaldığımız yerden yarım saat uzaklıktaki nöbet yerinde bir arkadaş nöbet tutuyordu. Bu da bazen sorun çıkmasına neden oluyordu bundan dolayı zamanla nöbetçi sayısını iki arkadaşla çıkardık. Sonraları bu iki arkadaşın sabahtan akşama kadar kaldığını ve bununda sorun olduğunu fark ettik. Bunun üzerine, arkadaşların sayısını artırarak 24 saat nöbet sistemine geçtik. Bugün arkadaşların uyguladığı tepeci sistemi bu şekilde oluştu. Bu sorunlar sonucu nöbetçi sayısı giderek arttı, hatta daha sonra bulunduğumuz noktalardaki stratejik tepelerin hepsini tutmak için takım takım arkadaşlar görevlendirildi. Bunların alt yapısı ve sistemi oluşturuldu ve zamanla bu tepeci arkadaşlar artık sabit olmaya başladı. 15 Ağustos Atılımı'ndan sonraki 1985-86-87 yıllarında artarda gerçekleştirilen operasyonlar, köylerin boşaltılması, bazı köylerin çeteleştirilmesi, Egit arkadaşın şahadetti, arkadaşların küçük gruplar halinde araziye dağıtılması farklı farklı sorunları kendisiyle ortaya çıkarmıştı. Önceden arkadaşlar küçük gruplar halinde arazide kalınca, askerler bilgi alıp arkadaşların çevresini sarıyordu ve çıkan çatışmalarda arkadaşlar şahadete ulaşıyordu. Köylerde, mağaralarda bu durum sık sık tekrarlanıyordu. Arkadaşların sayıları az olduğu için araziye konumlanıp savaşma imkanları yoktu. 3. Kongreden sonra arkadaşların köylerde ve mağaralarda kalması yasaklanmıştı. Ayrıca bir yerde durduğumuz zaman amacımız sadece gizlenmek olmamalıydı ve olası bir çatışma durumuna hazır olarak konumlanmalıydık. Nöbet ve tepe sistemi bu esas üzerine oluşturuldu.

Diğer yandan köyde ve mağaralarda kalmamak farklı sorunları ortaya çıkarıyordu. Şimdi tartıştığımız yeraltı ve yerüstü sistemlerini daha o zaman arkadaşlar doğal mağaralarda kalarak kullanıyorlardı. Daha sonra sistemin değişip her şeyin yerüstüne çıkmasının nedeni 3 kongreden yani 1986 yılı öncesinde yapılan bazı tartışmalardan ve mağaralarda kalmanın mahkûm

edilmesinden dolayıydı. Belki bugün kullandığımız mağaralar gibi değildi, fakat o zamanlar arkadaşlar mağaraları kullanıyordu. Bu tartışmalardan sonra nerede kalacağımız ve uyuyacağımız konuları tartışma konusu oldu. Köylerde ve mağaralarda kalamayacağımız için farklı bir alternatif bulmaya çalıştık ve naylon kullanmaya o zaman başladık. Naylonu keşfetmekte kolay olmadı. Naylon vardı, fakat nasıl kullanacağımızı tam bilmiyorduk. Köy ve mağaralardan uzaklaştık ve artık her mangamızda naylon vardı. Nereye gitsek naylonumuzu kendimizle dolaştırıyorduk, dinleneceğimiz zaman naylonlarımızı çıkarıp ya yüksek bir yere asıp altında kalıyorduk ya da direk üstümüze atıp uyuyorduk. Yolla çıkacağımız zamanda naylonumuzu katlayıp kendimizle götürüyorduk. Bu şekilde tam olarak olmasa da köy ve mağaralarda kalmanın önünü almıştık.

Önceden tüm erzakımız çantamızdaydı, onun dışında hiçbir şeyimiz yoktu. İlk gittiğimizde arkadaşlar ekmeklerini taşların üzerinde yapıyorlardı. Taşın olmadığı yerde aç kalıyorduk, bazı yerlerin taşları da uygun değildi, ateşin üzerine bıraktığımızda kırılıyorlardı. Bazı yerlerde de arkadaşlar ateşin etrafına düz taşlar koyup tenür (tandır) dediğimiz sistemle ekmek yapıyorlardı. Bazen de iki taş ateşin etrafına bırakıp üstüne bir taş koyup lavaş ekmek yapıyorlardı. Bir süre bu şekilde ekmek yapmaya devam ettik, fakat bazı yerlerde taş bulmak ve bulduğumuz taşların ateşte kırılmaması gibi sorunlar ortaya çıkıyordu ve bu, pratik bir durum olmaktan uzaktı. Sonraları teneke parçalarını düzelterip üzerinde ekmek yapmaya başladık ve o tenekeleri yanımızda gezdiriyorduk. Bu sistemi daha da geliştirerek sêl şekline getirdik o dönem her birliğin bir sêli olmalıydı. Yemek sistemini oluşturmak için peyder pey yanımızda tencere tabak ve kaşık gezdirmeye başladık. Böylece köylerden günlük yemek alma gibi sorunlardan kendimizi kurtardık. Bunlar zamanla oluştu, öyle kolay da oluşmadı. O zamanlar şimdi kullandığımız askeri kefiyeleri, Botan'daki kadınlar içine eşyalarını koyup taşımak için kullanıyorlardı. Halk çalışmalarını yürüten bazı arkadaşlar, o kefiyelerden birini numune olarak bize getirmişlerdi. Biz de bu askeri kefiyelerin iyi ve kullanışlı olduğunu hem insanın başına sarabileceğini hem uyuduğu zaman battaniye gibi üzerine atabileceğini, hem de içine eşya koyarak eşyalarını taşıyabileceğini gördük. Bunun üzerine, bu askeri kefiyeler arkadaşlar arasında yaygın olarak kullanılmaya başladı. Yani, şimdi kullandığımız kefiyeler de kolayca yaşamımıza

girmedi, belli bir tecrübenin sonucu olarak arkadaşlar arasında kullanılmaya başladı.

Gündüz savaş tarzı da o zamanlar küçük gruplardan birlik sistemine geçişle birlikte gelişti. Birlik olarak gittiğimiz her yerde stratejik noktalara tepeci çıkarıyorduk. Giden nöbetçi arkadaşların yanında her zaman kazma ve kürek vardı. Gittikleri yerlerde mevzilerini hemen yapıyorlardı. Hatta bugün bile Botan'da o zamandan kalma mevziler var. Nöbetçilerle birlikte kural olarak her zaman ya takım ya da birlik komutanı tepeye gider, araziye keşfeder, mevzilendirme yapar ve hava aydınlanana kadar arkadaşlarla kalırdı. Böyle olunca, askerler araziye çıktığında saklanmıyor, onlarla çatışmaya giriyorduk. En çok şiddetli geçen ve eleştirilen gündüz savaşları o dönemlere yani 1987-90 yılları arasına aitti. O dönemde, 1988 yılının Nisan ya da Mayıs ayında girdiğimiz ve sabah erkenden başlayıp, akşam saatlerine kadar süren Korta Xanê çatışması, sürece damgasını vuran ve tüm arkadaşlara artık manevra yapmama ve çatışmaya girme cesaretini veren çatışmaydı. Korta Xane Piro Dağının eteklerinde, Besta'ya bağlı olan bir yerdir. Etrafı ağaçlar ve tepeciklerle çevrili bir bölgeydi. 1988 yılının bahar aylarıydı. Korte Xane'de çantalarımızı ve birkaç arkadaşımızı bırakıp, Afarofcu Mahmut arkadaş Şırnak taraflarına, ben ve Piling arkadaşın olduğu grup da başka bir bölgeye, askeri kanunla gençleri saflara katma çalışması yapmak için gitmiştik. Bizim ve Afarofcu Mahmut arkadaşın grubu Girê Sêvo arazinde birbirimizi gördük, o gün gündüz vakti helikopterler Korta Xanê'ye indirme yapıyorlardı. Biz arazide hareket halindeydik, Korta Xanê'de operasyon olduğunu anlayınca arkadaşlara destek vermek için gidip Girê Sêvo'yu tutmaya karar verdik. Düşman haber almış ve sabah erken saate Korta Xanê'nin çevresine indirme yapmıştı, arkadaşların olduğu bölgeye doğru yaklaşınca çatışma başladı. Bu çatışma akşama kadar devam etti. O zaman yani 1988 yılında ilk kez savaş uçağı gördük. Savaş uçağı gelip Piro dağı, Herekol ve Besta üzerinden uçuş yapıyordu. O zaman bombardıman yapmadı, sadece gelip dolaştı. Akşam olunca çatışma durdu, fakat bizim bir şeyden haberimiz yoktu ve arkadaşlarımıza ne olduğunu şahadet yaşanıp yaşanmadığını çok merak ediyorduk. Daha sonra Serê Mehemedê ose diye adlandırılan bölgeye geldik, orada Arkadaşların durumunu sorabileceğimiz yer vardı. Arkadaşlar birkaç yere gidip sordular,

daha sonra arkadaşların bir yerde olduğu bilgisini aldık. Akşam söylenen yere gittiğimizde arkadaşların bir derede ateş yaktığını gördük. Gidip arkadaşlara sorular sormaya başladık, arkadaşların sağlam olması bize büyük bir moral vermişti.

Gündüz savaşılabileceğimizi her yerde yüksek tepeleri tutup sağlamlaştırmaya başladık. Böylece gündüz savaş tarzı 1990 yıllara kadar devam etti. O zamanın eleştiri konusu olan köylere gidip-gelme, küçük grup tarzı derelerde kalma, sadece arazide gizlenme gibi eski pratikler gündüz çatışma tarzı ile ele alındı. Bir diğer husus önümüze çıkan zor süreçlerin iyi ve kötü yönlerinden bahsetmek gerekirse; askeri kanun konusu vardı. Lübnan'da karar alınmıştı, diğer halk kurtuluş pratiklerinde-deneyimlerinde örneği vardı. O zamanlar ona göre tartışmalar yürütülüyordu. Örneğin biz daha Lübnan'dayken, 'nereye gidersek oranın gençlerini saflara katarız, orası bizim olur ve halk, hareketi sahiplenir gibi' tartışmalar yürütülüyordu. O günün koşullarında gençleri saflara katacağımız yerlerde halkla tartışmalı, onları ikna etmeli, hiç değilse sempati duymalarını sağlamalıydık ve onlarla ilgilenmeliydik. Tabi o zamanlar bu ayrıntıları tam düşünemiyorduk. Pratiğe geldiğimizde aslında tartıştığımız gibi olmadığını anladık. Örneğin insanları ikna etmek için uygun bir yerin, zamanın olması gerekiyor ama pratikte bir düşman gerçekliği vardı. Bu ayrıntıyı başlarda görememiştik. Zaten askeri kanun en başta sadece genç erkekler için belirlenmişti ve uygulanıyordu. Toplumun ahlaki ölçüleri de hesaplanarak, gidip köylerden genç kadınları askeri kanun ile toplayıp getirmek arkadaşlar tarafından uygun görülüyordu. Bu durumun bize karşı toplumda bir tepki yaratacağı düşünülüyordu. Zaten askeri kanun kararı 1986 yılındaki Kongre'de alınmıştı ve kongreden kısa bir süre sonra, biz daha Lübnan'dayken bazı gruplar İran tarafından gelip, Şemzînan'da Herkî- Gerdî hattına girmişlerdi, ciddi bir hazırlık yapmadan bu kararı uygulamaya koymuşlardı ve bunun sonuçları da çok kötü olmuştu.

Ülkeye geldiğimizde askeri kanun kararı bizden önce uygulamaya konulmuştu. Biz, genelde Botan ve çevresindeki yerlerde askeri kanun ile katılım sağladık. Bizim bu kanunu uyguladığımız yerler, çoğunlukla; Qileban, Şırnex ve çevresi, Siirt ve çevresi, Botan suyunun çevresi, Colemanîrg ve Wan'ın bir bölümüydü. Saflara kattığımız gençler de büyük çoğunlukla Cizîr

tarafından koçer olarak gelen aşiretlerin ve Ertoşî aşiretinin gençleriydi. Biz bir köye girdiğimizde, o köyün civarındaki diğer köylerdeki halk hemen gençlerini oradan kaçırıyorlardı. Bunun için, bir köye gireceğimiz zamanı çok iyi hesaplamak ve köylülerin bizim geleceğimizi ummadıkları bir anda ani bir şekilde köylere girmemiz gerekiyordu. Arkadaşlar, Kato'nun eteklerindeki Gebo, Xizro ve birkaç diğer köyde yaşayan Jîrkî aşiretinin gençlerini askeri kanun ile almak istiyorlardı. Arkadaşlar bir seferinde Girgavê köyüne gidip gençleri gerillaya katmak istediklerinde, o köyün gençlerinin, kadınların fistanlarını giyerek kendilerini gizlemeye çalıştıklarını görmüşlerdi. Arkadaşlar, bu gençleri üzerlerinde bulunan fistanlarıyla birlikte getirmişlerdi. Bazı başka köylerde de bu şekilde gençleri gizlemeye çalışmışlardı ama arkadaşlar fark edip, o gençleri kadın fistanlarıyla birlikte getirince, köylülerin bu taktiği artık deşifre olmuştu. Arkadaşlar, gençlerin üzerinde olan kadın fistanlarıyla kendilerine dürbün kılıfı yapıyorlardı. Bunun gibi komik durumlar çok yaşanıyordu. Mesela koçer olarak yaylalarda kalan bazı ailelerin gençleri, yanına battaniye vb. de alıp, kaldıkları yerin uzağında bir yere giderek, geceyi orada geçiriyorlardı ve biz onların yaşadığı yere girdiğimizde bizim çemberimizin dışında kalıyorlardı. Şemdinli tarafında arkadaşlar bu uygulamayı çok kötü yaşamlastırdılar buda örgüte büyük zarar verdi. Bazı yerlerde de arkadaşlar bu askeri kanununla katılım çalışmasını yürütmediler, o alanlarda herhangi bir olumsuz durum ortaya çıkmadı. Şîrnak ve çevresinde de askeri kanun doğru bir şekilde uygulanmamıştı, ama yine de oranın halkı örgüte karşı olumsuz bir duruş içerisine girmede. Şîrnak tarafında doğru uygulanmayışına rağmen halk, yapılan eksiklikleri birebir Önderliğe iletiyorlardı.

Askeri kanun 3. ve 4. Kongre arasında uygulandı. 4. Kongre'de kaldırılma kararı alındı. Bu kanundan önce ülkede sayı çok azdı. Önderlik, Parti tarihi ile ilgili değerlendirmeler yaptığı zaman, ilk süreçlerde 250 arkadaşın ülkeye gönderildiğinden bahsediyor. 1987 yılının sonbaharında Belatê'de toplandığımız zamanlarda, ülke genelinde bulunan bütün arkadaşların toplamı, askeri kanun ile katılan arkadaşlar da dahil, ancak 150 arkadaş kadardı. Önderliğin bahsettiği arkadaşların çoğu, biz ülkeye gitmeden önce şahadete ulaşmıştı ve sayı giderek azalmıştı. Daha önce de belirttiğim gibi, bizim ana birlik gücümüz büyük çoğunlukla

sonradan askeri kanunla kattığımız arkadaşlarla oluştu. Eğer biz, o süreçte askeri kanun yöntemine baş vurmasaydık, 1990 yılı ve sonrasındaki savaşın ne yönde ilerleyeceği tartışma konusu olabilirdi. Çünkü askeri kanundan önce sayımız çok azdı ve 1987-90 yılları arasında kaybımız çok fazlaydı. Sadece gönüllü katılımı bekleseydik, 1990 yılı ve sonrasındaki savaşa cevap olamayabilirdik. 1990 yılından önce, gönüllü katılım çok fazla olmuyordu. O süreçte, benim kaldığım alanlarda gönüllü katılım olmuyordu, sadece bir arkadaş Çırav'da gönüllü katılmıştı, onun dışında kimse katılmadı. 1990 yılı ve sonrasındaki savaş, büyük çoğunlukla askeri kanunla kattığımız arkadaşların üzerinden yürüdü. O zamanlar bu duruma şahit olan ve yaşayan arkadaşlar bunu bilirler. O savaş sürecinde takım, birlik, tabur, eyalet komutanları hep o zaman katılan arkadaşlardı. Askeri kanunla katılan arkadaşlardan eski katılım olan arkadaşların çoğu şahadette ulaşmıştı. 1989 yılında sadece biz, birkaç ay içerisinde 300 arkadaştan fazla katılım gerçekleştirmiştik. Bu sadece bizim bulunduğumuz alanda bu kadardı. Diğer arkadaşlarda kendi bulunduğu alanda bu şekilde katılım çalışması yapıyorlardı. Askeri kanunla kattığımız arkadaşların arasında, Parti tarihine damgasını vuran ve efsaneleşmiş komutanlardan olan Adil Biliki, Kemal Sıpteri ve Rojhat Buluzeri arkadaşlarda vardı. Bu arkadaşların dışında daha savaşçıyken düşmana karşı kahramanca savaşım şahadette ulaşan birçok arkadaş vardı. Örneğin, biz 1990 yılına kadar da çoğunlukla Botan ve çevresinde sınırlıydık, 1990'lı yıllardan sonra yeni alanlara açılım yapıp eyalet sistemine geçtiğimizde, eyaletler de askeri kanunla kattığımız arkadaşlar üzerinden örgütlendi. Yani bu konuyu tahlil ederken ortaya çıkardığı olumsuz sonuçları gördüğümüz kadar, olumlu taraflarını da görmemiz gerekiyor. Bazı bölgelerde yanlış yöntemler nedeniyle halk arasında partiye karşı tepki yarattı ve bu durum da düşman tarafından kullanıldı, ama daha sonraki gerilla savaş pratiğinin sürekliliği açısından faydaları da olmuştur.

Parti tarihimizde, 1987-89 yılları pratiği en çok tartışılan ve çok sancılı geçen bir pratikti. Bu yıllar, belki de Parti'yi en fazla zorlayan yıllardı. O dönemde ben ülkenin her yerini gezmedim, her yerde pratik yürütmedim ama daha önce dile getirdiğim gibi ana birlik bünyesinde pratik yürüttüğüm bölge ve o bölgedeki pratikle ilgili bazı değerlendirmeler yapabilirim. 1990 yılının yazında

Önderlik kısa bir talimat eyaletlere göndermişti ve bu talimatında Hogır'dan bahsediyordu. Önderlik, bir Türk komutanın, "Hogır gibi birkaçı daha PKK'de olsa, bizim PKK ile savaşmamıza bile gerek kalmazdı" dediğini bu talimata belirtiyordu. 1987 ve 1990 yılları arası pratikte biz neyin doğru neyin yanlış olduğunu ayırt etmekte zorlanıyorduk. O zamanlar nerede kim yönetimse, o yönetimin tarzı geçerliydi. Bütünlük yoktu, herkes parçalıydı ve o yüzden kimin doğru olduğunu bilmiyorduk. Birde o zamanlar muhabere ve alanların örgüt merkeziyle iletişimi çok zordu, o yüzden herkes kendi tarzını yürütüyordu. Doğru tarzın ne olduğunu ayırt etmek zor oluyordu. Önderlikle tek iletişimimiz, akademiden çıkıp ülkeye gelen arkadaşlar aracılığıyla gerçekleşebiliyordu. Bu arkadaşların bazıları ülkeye ulaşmadan pusuya düşüp şahadette ulaşıyorlardı. Bu nedenlerden dolayı örgütün çizgisi dışında gelişen olaylara karşı denetim sağlamak ve müdahale etmek çok zor oluyordu. Benim için en büyük şansızlık olarak değerlendirdiğim konu, birlikte pratik yürüttüğüm ve karşılaştığım insanların arasında örgüte büyük zararlar veren Metin, Zeki, Botan gibi tasfiyeci kişiliklerin yer almasıydı. Bu kişilikler daha önce Lolan tarafında Kör Cemal, Terzi Cemal gibi tasfiyeci şahsiyetlerle uzun süre kamplarda birlikte kalmışlardı. Orda yürüttükleri tartışmaları ve anlayışları Botan'da da yürütmeye çalışıyorlardı. Onların bu yaklaşımı sadece bize karşı değildi. Botan halkına karşıda bu anlayış çerçevesinde yaklaşıyorlardı ve bu anlayıştan ve bu tasfiyecilerin verdiği zarardan dolayı hala Botan halkının bir kısmı örgüte karşı tepkili. Ben pratiğe bu şahsiyetlerle başladığım için o dönemde bunların doğru olduğunu zannediordum. Ama yine de bu yanlışların hiçbirini görmediğim anlamına gelmez.

1988 yılında Besta'da bir yerde oturmuştuk. Bizden daha eski ve Dersimli bir arkadaş olan, 1990'lı yıllarda Mêrdîn'de şahadette ulaşan Sarı Hüseyin arkadaş da yanımızdaydı. Sarı Hüseyin arkadaşın fiziki durumu fazla iyi değildi. Bundan dolayı Zeki, Metin, Hogır gibi şahsiyetler, Sarı Hüseyin arkadaşın bu durumunu ona karşı kullanarak, O'nu arkadaşlar içinde küçük düşürüyorlardı. Sarı Hüseyin arkadaşla hep yan yana değildik, ama Botan'ın bazı bölgelerinde ara sıra karşılaşıyorduk. O zamanlar, eylem yapacağımız zaman hedeflerimiz arasında düşman karakolları yoktu ya gündüz düşmanla çatışmaya giriyorduk ya da bazı korucu köylerine saldırı yapıyorduk. Bunun dışında da köylere

gidip askeri kanunla katılım çalışması yürütüyorduk. Yani genel eylem pratiğimize bu hususlar hakimdi. Özellikle Bişiya Reş eyleminin başarısız olmasından sonra düşman karakollarına saldırmayı göze almıyorduk. Bu durum da eleştiri konusu olan ve doğru görülmeyen bir durumdu, ama pratiğin içerisinde yer alan arkadaşlar bu durumu dile getiremiyorlardı. Biz Besta’da Sarı Hüseyin arkadaşla oturmuş sohbet ederken bana saldırı yapmayı düşündüğümüz koçer zomlarından(adırlarından) bahsederek, neden oraya saldıracağımızı, Partimizin bundan ne kazanç elde edeceğini sordu. Arkadaş bu koçerlerin devletten silah almasının, devlete ajanlık yapmasının, onlara saldırmamız için bir gerekçe olmadığını ve nceliğimizin karakollar olması gerektiğini ekleyerek, bizim yürüttüğümüz politikanın aslında partimizin politikasına ters düştüğünü söyledi. Bu yanlış durumları fark ettiğinde bile, bunları tartışacak bir ortam yoktu ve fark edenler de kendisiyle sınırlı kalıyordu. Bundan dolayı Sarı Hüseyin arkadaş bana söylediğinde ben biraz şaşırarak arkadaşı dinlemiştim. Böyle tartışmaları yürütmek, yürütülen pratikleri onaylamayan düşünceleri ifade etmek o zamanın bazı komutanları tarafından iyi karşılanmıyordu ve bunun için de bu tartışmayı biz, gizlice yapıyorduk. Arkadaş bana bunları söylediğinde 1988 yılındaydık, o zaman daha esas tahribat yaşanmamıştı.

1989 yılı baharında biz Garısa ve Herekol arasındaki bir arazideydik. Hogır bize oradaki bazı korucu köylerine saldıracağımızı söyledi. Ben, o zaman Hogır’a askerlerin araziye çıktığını, bizim için hedef olduklarını, düşmanla birlikte hareket eden bu köylere eylem yapmaktansa gidip arazide olan askerleri vurmamız gerektiğini belirttim. Bundan dolayı Hogır benden rapor istedi ve bana, “Sen, Parti talimatlarını tartışıyorsun, eyleme katılmak istemiyorsun” diyerek beni arkadaşlar arsında teşhir etti. Hogır bizim grubumuzla birlikte ülkeye gelmişti. Hogır 1989 sonbaharında önderlik tarafından görevden alınmış, fakat pratikte bu durum uygulanmamıştı. Yapının Hogır’ın görevden alındığından haberi yoktu. Biz ancak Hogır kaçtıktan bir süre sonra 1990 yılının yazında gelen önderlik talimatını okuduğumuzda bu durumların farkına varabildik. Hogır hiçbir zaman birinci dereceden sorumlu olmadı. Birinci dereceden sorumlu olan Ebu Bekir’di ondan öncede Metin’di. Bu iki kişi de pratikleriyle sonraki yıllarda tasfiyeci-eteci kişilikler oldukları anlaşılacaktı. Biz ülkeye ilk gittiğimizde de zaten

Zeki, Botan, Metin onlar ve Harun arkadaş, Doktor Baran arkadaş, Mahir Serhed arkadaş onlar ülkede pratikteydi. Bahsettiğim Harun Arkadaş, 1997 yılında Amed’de mayına basarak şahadete ulaşan Harun arkadaş olmayıp; evdeki adı Şehmus Yiğit olan, en başta Mahmut kod adını kullanan ve daha sonra Harun adını alan ve yine arkadaşların “Harunê Mezin” dediği arkadaşdır. Harun Arkadaş, güvenliği olan arkadaşların pususuna girip, kazayla vurulması sonucu şahadete ulaşmıştı.

Hogır birçok tahribata neden oldu. Hogır ne düşünsel ne de pratik yönden bu kadar etkili bir kişilik değildi. Hiçbir eylemde Hogır bir kahraman gibi öne çıkmadı, hiçbir eyleme veya olaya damgasını vurmadı, hep arkadaşların fedakarlıkları ve cesareti üzerinden kendini yaşattı. Hogır’ın pratiğinde en fazla tahribat 1989 yılı pratiğinde yaşandı. Hogır’ın Lübnan’daki durumu zaten sorunluydu, bizimle birlikte ülkeye geldiğinde, ana birlikte manga komutan yardımcısıydı. Daha sonra ana birlikten çıkarılıp Besta grubuna takım komutanı olarak verilmişti. Besta grubunda arkadaşlarla geçinememesinden dolayı küsmüştü ve Besta grubundan çıkarılıp tekrardan 1988 yazında ana birliğe verildi. 1989 yılı Haziran ayına kadar da ya Ebu Bekir’in ya da Metin’in komutası altında idi. O süreçte yaşanan tahribatlar, sonraki yıllara damgasını vurdu. Örneğin, o dönem bize kapanan alanlar, bu zamana kadar halen de bize kapalıdır. O dönemki pratik, örgüt adına sözde yürütüldü, ama örgüte çok büyük zararlar verdi. Bu pratiğin yaşanmasına neden olan bu tasfiyeci-çeteci kişiler, o süreçte örgütü tanımayan, ama örgüt için her şeyi yapmaya hazır olan gençleri kendilerine alet ettiler. O süreç örgüt için çok tehlikeli bir süreçti ve benim bütün geleceğimin üzerinde etkisi oldu.

Önderlik bazı çözümlemelerinde tam isim vermeden Colemêrg tarafındaki öğrenci katılımlarından, Ala aşiretinden, Van tarafından bahsediyor. Mesela Naif ve Müdür adlı iki kişi, Jirki aşiretinin önde gelen iki ferdiydi. Daha önceki bölümlerde bahsettiğim Teyî aşiretinin bize yakın olan kabilesi ve Jirkiler arasında hep bir çelişki durumu vardı. Hogır, sadece o kabilenin onlara yakınlaşması için Naif ve Müdür’ü öldürmek istedi. Oysa ki ne Naif ne de Müdür, bize karşı hiçbir düşmanlık yapmamışlardı. Naif ve Müdür, Sixurpaşa ve Tahtareş yaylarında kalıyorlardı, yardım toplamak için yanlarına gittim ve onlarla birlikte oturup sohbet ettik. Onlara savaşçı aldığımızı, bize silah ve cephane lazım

olduğunu söyledik, aynı gece bize 3 kileş ve bir tabanca verdiler. Bu iki insanında hiçbir suçu yoktu, fakat Hogır çok sinsi biriydi. Hem onları öldürdü hem de 10-15 gün sonra yaslarına gitti. jirki aşireti, Hogır'ı karşıladı. Hogır yanlarından ayrılana kadar hiçbir şey söylemediler. Hogır yanlarından ayrıldığında, "Durum ne olursa olsun, aramız ne kadar bozuk olsa da evimize geldiniz, hoş geldiniz, fakat bundan sonra sizlerle hareket etmemiz imkânsız. Bizim yakınlarımıza gelmeseniz iyi olur. Sizlere zarar vermek istemiyoruz, çünkü yapılanı kabul edemeyiz" demişlerdi. Bu sadece bir örnektir, Hogır'ın buna benzer birçok pratiği oldu. Bunlar kabul edilecek pratikler değildi.

1989 yılıyla bağlantılı olarak, 1989 yılının sonu 1990 yılının başlarıydı. Genel olarak Xerekol bölgesinde Zêr köyüne yakın bir kamptaydık. Sınır hattında olan bu yerin bir tarafında Saddam askerleri, diğer tarafında Şîvareza taburu vardı. Saddam askerlerinin olduğu karakolların bazıları kışın yerlerini bırakıp gidiyorlardı. Bazı merkezi yerlerde kalıyorlardı, özellikle 1988 yılında Türk askerleri köyleri boşalttığı için o bütün sınır hattında halk kalmamıştı. Saddam da askerlerini Kuzey kürdistan sınırına kadar getirmişti. Sınırın bir yanında Saddam'ın askerleri, diğer yanında Türk askerleri vardı. Arada ince bir hat kalmıştı ve biz de genelde bu ince hattın faydalanıp oralarda konumlanıyorduk. Bulduğumuz yerin karşısında Şivarez taburu vardı, onlarda bizim orda olduğumuzu biliyordu ve bizde onları görebiliyorduk. Bazen havan ve mermi atıyorlardı, biz de yanımızda olan 12.5 doçka ile mermi atıyorduk. En fazla cephaneyi biz o dönemde topladık. Bahsettiğimiz Saddam'ın askerleri kış olunca bırakıp gittikleri karakollardan silah dışında hiçbir şey götürmüyorlardı. Örneğin, arkadaşların şimdilerde T harfi, Merwanos, Dola Bira olarak adlandırdıkları hatta ve Basya suyu çevresi gibi yerlerde nereye gitsek cephane buluyorduk. Yol üstünde, bıraktıkları noktalarda nereye gitsek bize lazım olan cephaneleri buluyorduk. Bizde bu durumu bildiğimiz için keşfe gidiyorduk, ne zaman bir karakol boşalsa hemen gidip çantalarımızı doldurup geliyorduk. Askerlerin bıraktığı yerde erzak dışında her şey vardı, zaten askerler her zaman aç ve yırtık elbiselerle dolaşıyorlardı, fakat cephane konusunda bu karakollar çok zengindi. Oradaki her tepede yaklaşık 9-10 asker kalıyordu. Kaldıkları yerlerde kare çeklinde dizilmiş torbaların üzerine bir sac parçası bırakıp kapısına da bir

battaniye asıyorlardı. Merkezi yerleri ise bazen birkaç beton bina ya da yıkık olan eski köylerdi. Gittiklerinde sadece ellerindeki silahı alıp gidiyorlardı. Doka, BKC, keleşnikof mermileri bombalar, G3 silahıyla atılabilen roketler, havan roketleri, arpiino roketleri, b7 roketleri vb. tonlarca cephane bulduk. Nerde bulduysak gömme yapıyorduk.

Haftanın hattı da öyleydi. O arada arkadaşlar bize Mervanos hattının Güneyinde olan Kinyaniş köyünün yukarısında konumlanmamızı söylemişti. Sêvê'den geldikten sonra sayı kalabalık olmuştu. Biz yaklaşık 60-70 arkadaş sınır hattındaki derelerde kalıyorduk. Orada hazırlıklarımızı yapıyorduk. Bahsettiğim süreç daha 1989 yılıydı, 1990 yılına henüz girmemiştik. Orada hazırlık yapıp tepecilerimizi çıkardık. Amed'te şahadette ulaşan Harun arkadaş genel sorumlumuzdu. Uçurumun altında sığınak yapıyorduk, nöbetçimizde sığınak yaptığımız tepenin yukarısındaydı. Nöbet yerinde hem Kuzeydeki Kinyaniş bölgesinde olan Türk askerlerini görebiliyordu, hem de T harfi dediğimiz yerdeki Saddam askerlerini görebiliyorduk. Sonbaharın sonlarına doğruydı, vakit öğlen olduğu ve yorulduğumuz için güneşin altında uzanıp dinleniyorduk. Karşımızda bulunan tepeden birden insan sesleri geldi, tepeye doğru baktığımızda Saddam askerlerinin bizi gördüğünü ve mevzi aldığını fark ettik. Arkadaşlara silahlarını almalarını söyledim. Bulduğumuz yerden çıkıp yukarıdaki nöbetçinin bulunduğu yere gitmek için yamaçta uzunca yürümemiz gerekiyordu. antalarımızı alıp yolla koyulacağımız zaman askerler fark etti ve b7 roketiyle yukarımızdaki taşları vurunca, tüm taşlar üzerimize düştü ve BKC silahıyla taramaya başladılar. Oradan çıkmaya fırsat bulamayınca, taşları kendimize mevzi yapıp çatışmaya başladık. Biz mermi atınca kaçıp gittiler. Tepedeki arkadaşların komutanı Cuma arkadaşı kendisi Kinyaniş'lıydı bir sene sonra Serhad'ta şahadette ulaştı. Bizde Cuma arkadaş onların mermi atmasını bekliyorduk, fakat hiç mermi atmadılar. Askerler kaçınca bizde merak edip tepeye gittik ve arkadaşların temizlik işleriyle uğraştıklarını, elbiselerini yıkadıklarını gördük. Daha oradan inmeden diğer taraftan Türk askerleri ateş açmaya başladı, akşama kadar orada mevzi almak zorunda kaldık. Oradan ayrılıp arka taraftaki dereye geçtik.

Tepecilerimiz, Kinyaniş taburunu görebiliyorlardı. Tepecilerimiz gelip bize Egid'in kaçtığını söylediler. Egid denen kişi

Şemzinanlıydı, civar köylere gidip erzak getiriyordu, köylerle iletişim kuruyordu. Egid'in kaçmasıyla işlerimizin bozulduğunu anladık, çünkü tüm bağlantılarımızı biliyordu. Taburda askeri kanunla katığımız Kıcı aşiretinden olan arkadaşların Selim Kıcı diye tanıdığı genç bir arkadaş vardı. Bir şeylerin olduğunu anlamıştı, ama olayın ne olduğunu bilmiyordu. Gelip bana, "Heval Ali bir şey var mı?" diye sordu. Bende "Evet var" dedim, ne olduğunu sorunca Egid'in kaçtığını söyledim. Selim arkadaş şaşırarak "Wey bavo, bıyığı bile vardı ama kaçmış" dedi. Arkadaşların hepsi gülmeye başladı. Selim arkadaş için bıyıklı olan birinin kaçması gibi bir durum söz konusu olamazdı. Selim arkadaş daha sonra büyüdü ve ilerleyen yıllarda 1996-97 arasında Önderlik sahasına gidip geldi. 1997 yılında Önderlik sahasından gelince onu Zap'ta gördüm yaşı ilerlemişti. Daha sonra Botan'a gitti 1998 yılında Botan'da şahadette ulaştı. Tekrar Egid'e dönecek olursak; O gidip teslim olduktan sonra halk üzerinde baskı arttı, o zamanlar halk devletin silahını almamıştı, daha sonra zorla ellerine silah verildi. Bizim iki milisimiz köyden kaçmışlardı, ama nereye gideceklerini bilmiyorlardı. Bizde Mervanosun arkasındaki dereye kalmak için hazırlık yapmıştık, Egid kaçtıktan sonra orayı bırakma kararı aldık. Ancak orayı bırakmadan önce, Kinyaniş taburuna karşı bir eylem yapmak istedik. O zamanlar, yanımızda 57'lik top silahı vardı. Bu silah, yaklaşık 30 kiloydu. Bu silahı ve 3-4 tane roketini sırtımızda hep gezdiriyorduk, nereye gitsek bu silahı ve roketlerini de götürüyorduk. Kinyaniş taburunu bu 57'lik top silahı ile vurmak istiyorduk. Geceleyn taburun karşısındaki sırta gittik, bu sırtın etrafına da basmalı mayınlar döşedik. Taburu 57'lik top ile vuracaktık, daha sonra düşman üzerimize gelirse, basmalı mayınlarımızla yine düşmana darbe vuracaktık. Yine, yanımızda 2-3 tane BKC silahı da vardı. 57'lik top ile vurduktan sonra, BKC'lerle de taburu vuracaktık. Biz elimizdeki 57'lik top silahını hazırlamak istedik, ama hiçbirimiz bu silahın roketinin silaha nasıl takılacağını bilmiyorduk. Yaklaşık 1-2 saat sadece roketin silaha nasıl takılacağını anlamak için silahın etrafında dönüp durduk. Silahın kapağını bir şekilde açmayı başardık, ama bu sefer de roketi kılıfından çıkardığımızda, roketin başında demir bir bilezik bulunduğunu gördük ve ne yaptıysak bu bileziği çıkaramadık. En sonunda, roketin en hassas yerinde bulunan bu demir bileziği taşlarla vura vura zorla çıkardık. Bu şekilde, saatlerce uğraştıktan

sonra, en sonunda silahı atışa hazır hale getirebildik. Bu sefer de bu silahın atışını nasıl yapacağımızın heyecanı hepimizi sardı. Silahın sesinin nasıl olacağını, roketin ulaştığı yerde nasıl bir tahribat yaratacağını çok merak ediyorduk. Ayrıca, bu silahla kimin atış yapacağını da aramızda tartıştık. Çünkü, daha önce kullanmadığımız bir silahtı ve bu silahla atış yapma konusunda hepimizde bir heyecan durumu söz konusuydu. Sonunda, Tekînê Hemzo arkadaş, kendisinin bu silahın atışını yapacağını söyledi. Tekîn arkadaşın attığı her 3 roket de tabura isabet etti. Bu eylemin sonucunda düşman askerlerinin ölü ve yaralı durumu neydi bilmiyorduk, ama Tekîn Arkadaş her üç atışını da isabetli bir şekilde yaptı. Daha sonra BKC ile de vurduktan sonra, bu eylemi sonlandırıp, geri çekilme yaptık. (Tekîn Arkadaş, Colemêrg'e bağlı, Keya Hemzo köyündendi ve 1984-85 yıllarında saflara katılmıştı. Daha sonra 1987 yılında Tekîn arkadaş ve diğer bazı arkadaşlar arasında anlaşmazlık yaşanıyor ve Tekîn arkadaş arkadaşlardan kopup ailesinin yanına gidiyor. 1988 yılının baharına kadar da ailesinin çevresinde arazide saklanarak kalıyor. 1988 yılında yine bir grup arkadaş o mıntıkaya gidince de gidip tekrar arkadaşlara ulaşıyor ve tekrar katılıyor. Tekîn arkadaş, her zaman moralli olan, arkadaşlarla şakalaşan, arkadaşların taklidini yapan ve bu şekilde arkadaşlara da moral olan bir arkadaştı. Tekîn arkadaş, hatırlayabildiğim kadarıyla, 1992 yılında Deştanê Karakolu'na yapılan eylemde şahadete ulaşmıştı. Bu son yıllarda, aynı o aileden bir arkadaş daha katılmıştı ve onun da adı Tekînê Hemzo'ydu. Bu arkadaş da Colemêrg ve Deşta Xanê arasındaki vadide şahadete ulaştı).

O zamanlar 80 peşmergenin Şivareza'ya geldiği bilgisini aldık. Orası Türklerin taburuydu ve kampımızın karşısındaydı. Yerimizi bırakıp başka bir yere geçtik ve KDP peşmergeleri o dönem Türk askerleriyle birlikte 2 kere bizim noktaya sızma yapmaya çalıştılar, her seferinde başarısız oldular. Akşam olunca askerlerle birlikte gelip kampa sızma yapmaya çalıştıklarında, arkadaşlar onları vurunca her şeylerini bırakıp kaçtılar. Bunu dile getirmemin nedeni; KDP'nin bizimle olan meselesinin, bugün kendilerinin dediği gibi Şengal, Maxmur, Rojava ya da şimdi kullandığımız bölgelerle alakalı olmadığını, bize karşı düşmanca tutumlarının ta o zamanlar biz sınır hattındayken başladığını ve o

zamanlar bile hainlik yaptıklarını belirtmek istememdir. Bahsettiğim dönem daha 1989-90 arasıydı.

Daha öncede belirttiğim gibi 1989 yılının sonlarında Hakkârî sınırına geldik KDP ve Türk askerleriyle geçen çatışmalar bu dönemde sürdü. 1990 yılına da orada girdim. Örgütsel gelişmelerden haberimiz yoktu. Var olan değişikliklerden, eleştirilerden, talimatlardan habersizdik. Sadece 1989 yılının sonunda genel bir rapor yazmıştım. Mart ayına kadar o hatlarda, yani Çêlê tarafında kaldım. Orada kaldığım kış sürecinde, daha önce Egîd'in kaçmasından dolayı Merwanos- Nêrweh hattındaki yerimizi bırakıp, başka bir yere gitmemiz gerekmişti, ama mevsim koşulları bunu zorlaştırmıştı. Kampımız, Kinyanîş'ın aşağısında bir derezeydi. Bizim, arkadaşların şimdi Cîloyê Biçûk adını verdikleri hattan Qela Bêdewe'nin arkasından dolanarak geçip, diğer tarafa, arkadaşların bulunduğu yere ulaşmamız gerekiyordu. Çünkü, orada karakol vardı ve Egîd de bilgi vermişti, bu da o dere yatağında kalmamızı tehlikeli hale getiriyordu. Yaklaşık 70 arkadaşlık. Bu grubumuzun içinde, yaşı küçük olan arkadaşlar da vardı. Bu esas üzerine planlamamızı ve hazırlıklarımızı yapıp, belirttiğim hattan yürümeye başladık, öğlene yakın ara verdik ve biraz yemek yedik. Daha sonra, yönümüzü yukarıya doğru verdik. Arkadaşların Koordine dedikleri tepeye ulaşmamız gerekiyordu. Bir anda hava bozuldu, zaten daha önce yerde olan kalın kar tabakasının üzerine yine kar yağıp, bu tabakayı daha da kalınlaştırdı ve daha zor hale getirdi. Bir yandan kar devam ediyor, bir yandan da fırtına esiyor ve sis çöküyordu. Bu şartlarda yolumuzu kaybettik. Gece oldu ve nereye gittiğimizi bilmiyorduk. Biz, o yürüyüşten zor bela sağ çıktık. Yürüyüş esnasında ayakkabılarımız kayboldu. Uçurumlardan geçtiğimiz için, G3 ve B7 gibi silahlarımız arazide kaldı. Askeri taburun ışıklarını kendimize işaret yaparak, yönümüzü belirledik. Bu taburun aşağısında bazı köyler vardı. Gece yarısında zar zor köye ulaştık. Burada, köylüler de ellerimizi, ayaklarımızı ısıtmamız ve kendimize gelmemiz için bize yardım etti ve biraz toparlandıktan sonra, bir grup arkadaş izlerimiz üzerinden, arazide kalan silahlarımızı bulup getirmek için geri döndüler ve biz de Zêr kampına, arkadaşların yanına gittik. Arkadaşlar, ayaklarının kötü durumundan dolayı, 3-4 gün boyunca çadırlarda kaldılar ve ayağa kalkamadılar. En sonunda biraz dinlendik, bazı tartışmalar yürüttük. O kampta sayımız çok fazla

olmuştı, kaldığımız yerler ağzına kadar doluydu. Bunun için, bir keşif grubu çıktı ve bizim için başka bir kamp yeri buldular. Biz, grup olarak Zêr kampından ayrılıp, arkadaşların keşfine gittiği kamp yerine geçtik ve bir süre de o kamp yerinde kaldık.

Newroz Kutlaması

1990 yılının Mart ayında arkadaşlar beni çağırdılar, arkadaşların yanına gittim. Yine Hogır benimle konuşarak, oradaki gücün düzenlemesini yaptıklarını ve bu doğrultuda beni Botan'a göndereceklerini belirtti. Hogır'ın yanında Mahir arkadaş (Ahmet Güler) ve Harun arkadaş da vardı ama çoğunlukla Hogır benimle konuştu. Sayısı fazla olan bir arkadaş grubu belirleyerek, o grubu alıp, Hıror'a gitmemi söyledi. Belirlenen sayıdaki arkadaş grubuyla birlikte hazırlıklarımızı yapıp oradan ayrıldık ve Hıror'a doğru yola çıktık. Biz oradan ayrıldıktan sonra, Hogır ve grubu, Avaşın'deki Dola Bıra tarafına geçiyorlar. Hogır orada 2-3 arkadaşı da kandırıp yanına alarak, gidip Saddam'ın askerlerine teslim oluyor. Ama o zamanlar biz bu durumdan haberdar değildik, daha sonradan bu olayı duyduk. Şikefta Birîndara'nın arkasından ve Girê'nin aşağısından geçerek ilerledik. Her yer kar olduğu ve güneş de vurduğu için arkadaşların yüzü yanmıştı. Bu yürüdüğümüz hat bomboştı. O bölgede ne Saddam'ın karakolları ne de Türk devletinin karakolları vardı. Bazı karakollar vardı, ama çok uzaktı. Bir süre daha yürüdükten sonra Zap suyunun yanına ulaştığımızda, içinde arkadaşların kaldığı büyük bir doğal mağaraya ulaştık. (O mağarayı gördüğümüz yeri şimdi tam hatırlayamıyorum. Birkaç sefer arkadaşlara tarif ederek sordum, ama neresi olduğunu netleştiremedim. Büyük ihtimalle adına "Gelîyê Feqîra" denen vadi olabilir. Bu yeri tekrar arayıp görmek için hiç o bölgeye gitme şansım olmadı ve zaten daha sonra şartlar da değişti, ama Zap suyunun Metîna tarafında değil; Çîyayê Reş tarafındaydı.) Bu mağara, Zap suyunun yukarısındaki bir yamaçta bulunuyordu ve büyüktü. Bu mağaraya gittiğimizde Alîyê Dirêj arkadaşla birlikte yaklaşık 100 arkadaş orada bulunuyordu. Bu mağara o kadar büyüktü ki, arkadaşlar bu mağaranın içinde mangalar halinde kalıyordu ve her manganın ateş yaktığı bölüm ayırdı. Tam hatırlamıyorum ama büyük ihtimalle içerisinde su da vardı. Arkadaşlar, bu mağaranın yukarısına tepeci de çıkarmışlardı ve bu şekilde orada kalıyorlardı.

Biz, bir gece o arkadaşların yanında kaldık. Arkadaşlar moral düzenlediler, biz de o morale katıldık. Sabahleyin arkadaşlardan hatır isteyip, oradan çıkarken arkadaşlar, o bölgedeki Bircêla köyünden askeri kanun ile kattıkları genç bir arkadaşı da yanıma vererek, o arkadaşı da götürüp, o bölgeden uzaklaştırmamın iyi olacağını söylediler ve o arkadaşı da yanımıza alarak, sabah erkenden yola çıktık. Zap suyunu geçerek, yolumuza devam ettik. Akşam olunca da Tırvanıs, Kanî Masî ve Metîna'daki Orê hattından ve en son da Kela Qumrîyê'den geçerek, Hırór'a, arkadaşların yanına ulaştık. Orada 300-400 arkadaş vardı. Arkadaşların kaldığı yer, çok kar yağışı alan bir yerdi. Biz gittiğimizde de Mart ayının başlarıydı ve halen çok kar yağıyordu. Biz de orada bir süre arkadaşlarla birlikte kaldık. Biz, arkadaşlardan ayrı bir yerde kalıyorduk ama mutfağımız ortaktı. Zaten arkadaşların kaldığı dere yatağı, çok geniş bir araziydi. Burada ilk kez 60 kişiden oluşan ve sorumlusunun Azîme arkadaş olduğu kadın arkadaşların bir grubu da bizimle kalıyordu. (Azîme arkadaş, Muşlu bir arkadaştı ve arkadaşlardan daha sonra aldığım bilgiye göre, 1990-92 yılları arasında Herekol'da şahadete ulaştı). O alanın tamamı, arkadaşların elindeydi. Arkadaşlar doçka silahlarını da yerleştirmişlerdi. Biz oraya gittiğimizde, bir yandan kendimize kalacak yer yapıyorduk, bir yandan da Newroz için moral hazırlıkları yapılıyordu. O kampta, Doktor Baran arkadaş da vardı. Doktor Baran arkadaş, yaşı ilerlemiş olan bir arkadaştı. Gözünde gözlük vardı ve uzun askeri bir mont giyiyordu. Arkadaşın fiziki durumu fazla iyi değildi. Doktor Baran arkadaş, o kamptaki arkadaşların dedesi gibi görünüyordu. Sabahları yerdeki kar buz tutuyor, öğlen vakti de eriyordu ve insan karnına kadar kara batıyordu. Doktor Baran arkadaş, yaşı genelde 20'nin altında olan genç arkadaşları bu karın içinde oynamak için çağırıyordu. Genç arkadaşlar, Doktor Baran arkadaş karın içine batırıp, gözlüğünün ve montunun içini de karla dolduruyorlardı. Ben, Doktor Baran arkadaş, "Hevalê Doktor, bu arkadaşlarla oynamayı bırak, bu arkadaşlar senin yaşıtın değildir, seni yıpratıyorlar" dedim. Doktor Baran arkadaş yine de her gün o arkadaşlarla oynamaya devam ediyordu.

Bizim yerimizde çok kar olduğu için arkadaşlar Newroz morali için bir köy yeri belirlemişlerdi, orada kar yoktu. O köy yerine Newroz'u kutlamak için gittik. Newroz moralinin

kapsamında şiir, şarkı, halay, yarışma gibi birçok aktivite vardı. Bu son yıllarda Rojava'da kaza sonucu şahadette ulaşan Herekol arkadaş bu moralde en aktif şekilde rol alan arkadaştı. Arkadaş şiir yazıyordu, moralin düzenlenmesinde de büyük rol oynadı. Moral kapsamında farklı farklı alanlarda yarışma düzenleniyordu. Takla atma yarışı, koşu yarışı gibi çeşitli yarışma alanları vardı. Her bölükten birkaç arkadaş koşu yarışı için belirleniyordu, ben kendi bölüğüm adına kendim bu yarışmaya katılmaya karar verdim. Bu yarışta, içinde kadın arkadaşların da olduğu toplam 8 kişi yarıştık. Koşu yapacağımız arazi engebeli bir araziydi. Yarış daha önce belirlenen bir noktaya gidip, geri gelmek üzerine kurulmuştu ve bu yarışı ben kazandım. Yarışı kazandığım için ödüllendirildim ve arkadaşlara herkesin savaşta ödül aldığını, ama yıllarca savaş pratiğinde kalmama rağmen savaşta ödül almayıp en son koşu yarışında ödül aldığımı söyledim. Bu mordan sonra arkadaşlar düzenlemeler yaptı ve o düzenlemelere göre gruplar halinde oradan ayrıldık.

BOTAN: Besta'ya Gidiş

Grubumuz 100 arkadaştan oluşuyordu ve Besta'ya gitmemiz gerekiyordu. Bizim dışımızda Beytüşşebap grubu vardı, orda da yaklaşık 30-40 arkadaş vardı. Biz Heftanın üzerinden gidecektik, tam olarak nerede grubumuza dahil olduklarını hatırlamıyorum, Doktor Baran arkadaş ve Otomatik Mervan arkadaş da bizimle geldiler. Mervan arkadaş başka bir yere yönetim olarak gidecekti. Doktor Baran arkadaş bizimle Botan'da yönetim olarak kalacaktı. Kamptan çıkıp Xabur suyunu ve daha sonra Deriyê Dawetî'yi geçtikten sonra sınır hattına ulaştık. Sınırın altından ilerleyerek arkadaşların şimdilerde Partizan olarak adlandırdığı bölgedeki Ava Gûze adlı bir yere ulaştık. Dêraşîşê köyüne yaklaşıp üzerinde kar olan bir yamaçta uzun süre yürüdükten sonra, Irak askerlerinin bir karakoluna girdiğimizi fark ettik. Biz karakola girdiğimizde askerler uykudaydı. İstesek o askerlerin tamamını esir alabilirdik, fakat onlara karışmadan yolumuza devam etmeyi uygun gördük. Sabah olmak üzereydi, o yüzden biraz yürüdükten sonra karakolun karşısındaki bir dereye durduk, ama biz karakolu geçip yürümeye devam ettiğimizde kardan dolayı çıkan ayak seslerini askerler duyup bizi fark etmişlerdi. Biz dereye ulaştığımızda hava aydınlanmıştı. Biranda bir askerın yukarıımızda bağırarak Arapça

küfürler ettiğini duyduk. Bu asker bize doğru birkaç mermide attı. Ben durumun kötüye gideceğini anlayınca elimi G3 silahıma atıp askere doğru birkaç mermi attım ve asker oradan kaçıp gitti. O asker oradan kaçtıktan sonra biz biraz da rahatlayarak o dereden çıkıp biraz yürüyerek, Sınat'ın üzerindeki stratejik bir yere çıkarak mevzi aldık. Orada hazır bekliyorduk, eğer askerler üzerimize gelirse onları vuracaktık. Öğlene kadar bekledik ve herhangi bir hareketlilik olmadı.

Öğlen vakti bizim geldiğimiz hattan gelmeye başladıklarını gördük. Biz daha önceden hazırlıklı olduğumuz için gelebilecekleri hattın çevresini tutmuştuk, askerler gelip bizim kurduğumuz çemberin içerisine girdiler. Çembere aldığımız askerlere, içimizde Arapça bilen arkadaş ters bir hareket yapmaları halinde öleceklerini söyledi. Askerler içine düştükleri durumu görünce durdular Arapça bilen iki arkadaş askerlerin yanına gidip onlarla bir süre tartıştılar ve en sonunda arkadaşlar onlara, eğer bir daha bizim arkadaşlarımıza karşı mermi atarlarsa bundan sonra bizim de onları vuracağımızı belirttiler. Bu konuşmadan sonra askerler geri çekilip karakola geri döndüler. Bizde oradan ayrılıp Sınat'a gittik. Sınat vadisine gittiğimizde orada başka bir arkadaş grubu daha vardı. Bir süre orada o arkadaşların yanında kaldık. Orada kaldığımız süre boyunca hazırlıklarımızı tamamlayıp Kela Memê üzerinden Besta'ya gitmemiz gerekiyordu. Kela Memê de öyle bir araziye sahipti ki eğer hava uygun olmazsa kimse o araziden geçemezdi. Bunun için biz Kela Memê'yi nasıl geçeceğimiz hakkında tartıştık, o araziye bir seferde geçmek imkansızdı, ara vererek geçmek gerekiyordu. En sonunda gruplara ayrılıp, birkaç grup halinde orayı geçmeyi uygun gördük. İlk olarak Mervan arkadaş ve grubu, daha sonra benim grubum gitti. Bu yürüyüş esnasında bazı köylerde gündüz vakti, nöbetçimizi çıkararak beklemek zorunda kaldık. Kela Memê'yi geçerek Besta'daki Gelî Tirşkê'ye ulaştık ve daha sonra ilerleyip karın az olduğu yerlere gittik. Orada Asuri ve Kürt köylerinin yan yana olduğu bir bölgeye gittik. Bu köyler sağlamdı. O bölgedeki arkadaşlarla bir araya geldik. Orada 2 grup arkadaş vardı, bu iki gruptan biri kışı Besta'da, diğeri ise Masiro'da geçirmişti. Bizim grubumuz da bu arkadaşlara eklendi ve yeni düzenlemeler gerekiyordu. O zaman Ebubekir de oradaydı ve yeni düzenlemeler yapıldı. Doktor Baran arkadaş bir

grubun sorumlusu oldu, Ebubekir ana birlik sorumlusu oldu. Mervan arkadaş da Mardin tarafına gitti.

O zamanlar birlik sistemi kaldırılıp, yerine takım sistemi getirilmişti. Yani kalabalık gruplar halinde hareket etmenin önü alınmıştı. Ben Ebubekir'in sorumlusu olduğu ana birlikte yer alıyordum. Ebubekir'in yardımcıları da Xabat Derik ve Resul Goyi arkadaştı. Kısa bir süre sonra Xebat arkadaşın Qileban tarafına düzenlemesi olmuştu. Arkadaşlar da Xebat arkadaşın görevini bana verdiler. Arazi genel olarak karla kaplı olduğu için biz bir süre daha Besta'da kaldık. Besta'daki bazı birliklerimiz düşmanla çatışmaya girmiş ve bu çatışmalarda kayıplar yaşanmıştı. Gelen talimata göre, bizim, şimdi Garzan olarak adlandırdığımız Hizan tarafına gitmemiz gerekiyordu. Önderlik talimatında Garzan'dan bahsetmiyordu. Bize, Hizana gidilmesi gerektiğini söylemişti. Biz Hizan'ın arazisini ve halkını hiç tanıımıyorduk. Sadece o yıl Doktor Kendal arkadaşın gurubu gidip geri gelmişti, onun dışında orayla ilgili hiçbir tecrübe yoktu. Biz önceki yıl Bahçesaray'a kadar gidebilmiştik. Biz bu hattı tanıdığımız için bu hat üzerinden, yani Çatak ve Bahçesaray üzerinden Hizan'a gitmeyi planladık. Önceki yıl o hatta kaldığımız zaman imkanlarımız çok fazlaydı, fakat biz oralarda erzak depolamayı hiç düşünemedik, çünkü sanki her yıl imkanlarımız o zamanın imkanlarıyla aynı olacak gibi yaklaştık, bu yüzden de hazırlıksız gidecektik.

1990 yılının baharında bu hattan gittiğimiz zaman bazı köylerin koruculaştırıldığını, bazı köylerin boşaltıldığını ve yaylalara koçerlerin gelmesinin düşman tarafından yasaklandığını gördük. Düşman orada bize karşı tepkisi olan köyleri bize karşı örgütleyerek, bir saldırı hattı oluşturmuştu. Bu koşullar altında düşman baharın erken dönemlerinde operasyonlara başladı. Biz 300 arkadaş Masiro suyunun etrafındaydık, düşman askerleri yakınımızdan geçmesine rağmen bizim bu askerlere bir mermi bile atacak halimiz yoktu. Arkadaşları erzak bulmak için her tarafa gönderdik ama hiç erzak bulamadık. Açlıktan neredeyse şahadet durumunu yaşayacaktık. Bu nedenle arkadaşlar gidip rêvaz ve benzeri bazı bitkileri getirdiler ve onlarla idare etmeye çalıştık. Düşmanın bu bölgede bize karşı geliştirmiş olduğu yeni taktiklerden habersiz olarak, 1989 yılındaki gibi orada hareket edebileceğimizi düşündük ama durumun öyle olmayacağını çok geç anladık. Bu nedenle o bölgede hangi yöne gitsek bir olumsuzlukla

karşılaşıp Besta'ya geri dönüyorduk. Örneğin bir grup arkadaş Kela Memê üzerinden gidip askerle çatışmaya girince Besta'ya geri döndüler. Yine bir grup arkadaş Herekol'dan gitmek istedi ve onlarda olumsuzluklarla karşılaşıncı Besta'ya geri döndüler. Bizim dışımızda da o bölgeye girmesi gereken arkadaşlar vardı. Bu arkadaşlar takımlar şeklinde hazırlanmışlardı. Bu takımların Gürpınar, Çatak hattına gitmeleri gerekiyordu, ama o arkadaşlar da bir türlü gidemiyorlardı. O zamanlar Piling Kıcı arkadaşın grubu Garisa tarafında kalıyordu. Arkadaşlar bana ana birlikteki bir takım kadar arkadaşı yanıma alıp Piling arkadaş onların yanına gitmemi ve orada hazırlık yapmamı belirttiler.

Piling arkadaş onların yanına gitmeden önce, hatırladığım kadarıyla Mayıs ayında, Hırör kampında birbirimizden ayrıldığımız arkadaşlardan oluşan Beytüşşebap grubunun, Qaşûra hattında bulunan Komate bölgesinde düşmanla çatışmaya girdiklerini ve bu çatışmalarda 43 arkadaşın şehadete ulaştığını, bazı arkadaşların da düşmana esir düştüğünü duyduk. Arkadaşlar, Jîrkî çetelerinin de devletle birlikte arkadaşlara karşı savaştığını belirttiler. Bu, bizim için çok üzücü bir haberdi. Belki de o zamana kadar ilk kez bir seferde bu kadar kayıp veriyorduk. Bu çatışmada şehadete ulaşan arkadaşların çoğunu Hırör kampından ve bazı arkadaşları da daha önceden tanıyordum, birlikte kalmıştık. Bu çatışmada, Rojava'lı olan Medenî arkadaş şehadete ulaşmıştı. Herekol (Hüseyin Çavuş) arkadaş da yaralı olarak düşmana esir düşmüştü. Yine, daha o zamanlar bile yaşı diğer arkadaşlara göre daha ileri olan Mîrxan arkadaş da esir düşmüştü. (Mîrxan arkadaş, uzun süre zindanlarda kaldıktan sonra zindandan çıktığında yaşı artık çok ilerlemişti ve bu son yıllarda Mexmûr'da yaşamını yitirdi.) Komate olayında bazı şeyler netleştirilemedi, o grubun bölük komutanının adı Suat'tı. Suat, Yunanistan'dan katılıp gelmişti. Suat'ın kendisi bu olaydan sonra ortalıkta yoktu, ne olduğunu kimse bilmiyordu, arkadaşlar şehit olmadığını, ajan olabileceğini belirttiler. Biz Hırör'da kaldığımız zaman kısa bir süre birlikte kaldık, Suat konuşunca heyecanlanıyor, terlemeye başlıyordu ve çok tedirgin hiç rahat değildi. Arkadaşlar banyo yaparken saldırıya uğruyorlar, yani planlı bir olay. Bu olaydan sonra arkadaşların intikamını almak için bazı yerlere keşfe gittik. Kela Memê ve Kato Jirka arasında bir boğaz vardı, burası jirki aşiretinin bulunduğu bir bölgeydi. Gündüz vakti keşfe gittiğimiz için bu çetelerin nöbetçilerinin bizi

gördüğünü fark ettik. Yaklaşık 120 arkadaş olarak Deriyê Qaçê dediğimiz bir yerde konumlanmıştık. Dönüp arkadaşlara bizi gördüklerini ve daha önce tartıştığımız yere eylem yapamayacağımızı belirttim. Burada tedbirimizi almamız gerektiğini, onların sonraki gün bizim izleri takip edip, bulunduğumuz yere gelebileceklerini tartıştık. Bu esas üzerine bulunduğumuz Deriyê Kaçê'nin her iki kapısı diye adlandırabileceğimiz giriş yerlerini tuttuk. Kato silsilesi boyunca her yerde yol olmadığı için yolun olduğu bölümlere oranın halkı tarafından kapı deniyor ve burada farklı farklı kapılar var, her birinin de farklı adları var. Mesela Deriyê Beqê, Deriyê Helız, Deriyê Berana vb. adları var. Biz Deriyê Kaçê'nın her iki tarafını, Deriyê Helız'ın yukarı kısmını ve Deriyê Berana'yı tuttuk. Deriyê Qaçê'de büyük bir mevzi vardı, orada ben oturmuştum. Kapının yan tarafında büyük bir L harfi şeklinde, aşağılara kadar arkadaşlar pusuya yattı. Gırê Ezmana dediğimiz bir yer vardı ve arkadaşlar orayı da tutmuşlardı. Gündüz olup hava aydınlanınca arkadaşlar bizim gidip geldiğimiz patikadan çetelerin(ajan-kontra) geldiğini söylediler. Çetelerden biri, bizim olduğumuz bölgeyi tanıyordu. O çete, diğerlerine, kendisinin Deriyê Berana'dan sırt sırt Deriyê Qaçê'ye geleceğini ve Deriyê Qaçê'yi kontrol edeceğini, kontrol ettikten sonra diğerlerinin gelmesini söyledi. Ama biz, Deriyê Berana'yı da tutmuştuk. Araziyi tanıyan o çete önden gelip Deriyê Berana'dan girince, arkadaşlar onu hemen onu yakaladılar. Diğerleri, öncülerinin yakalandığından habersiz olarak, rahat rahat geliyorlardı.

Benim bulunduğum mevzinin bir tarafı Tahtareş arazisini, bir tarafı da Kela Memê arazisini göre bilen bir yerdeydi. Mevzi geniş olduğundan mevzide hareketliydim, her iki tarafı da kontrol ediyordum. Yanımda Rojava'lı olan Rüstem arkadaş vardı. Rustem arkadaş, çetelerin geldiği Kela Memê tarafını kontrol ediyordu. Rüstem arkadaş mevzide uykuya dalmıştı ve gelen çeteleri görmemişti. Çeteler, bizim bulunduğumuz mevziin yakınına kadar geldiklerinde, pusu grubunda olan arkadaşlar bu durumu görmüşler, ama arkadaşlar, bizim o çetelerin geldiğini gördüğümüzü ve çetelerin silahlarına el koymak istediğimiz için onlara ateş etmediğimizi, yaklaşmalarını beklediğimizi düşünmüşler. Hâlbuki, Rüstem arkadaş uyuduğu için biz gelen çeteleri görmemiştik. Çeteler gelip bizim bulunduğumuz mevzie

yaslanınca Rüstem arkadaşı görüp, geri kaçmışlar bunun üzerine pusu grubundaki arkadaşlar, çetelere ateş açmaya başlamışlar. Arkadaşların açtığı bu ateşten sonra, biz daha yeni bu olayın farkına vardık. Mermi sesleri geldikten sonra ben mevziinin diğer tarafına gidip baktığımda, çetelerin kaçtığını, arkadaşların mermi attığını gördüm. Çeteler kaçıp mevzilenmeye başladılar biri kendini bir taşın arkasına atıp, mermi atmaya başladı. Attığı mermi patlayıcı olduğu için arkamızda bulunan kayalıktan bir parça sekip sağ ayağımı yaraladı. Hepsi kaçıp kendini taşların arasında sakladı. Karışık bir araziydi, arazide kar kütleleri, çam ağaçları, taşlık bölgeler vardı. Biri bir taşın arkasına saklandı, diğer birkaç çetede onun arkasına geçince bizim görüş alanımızdan çıktılar, fakat diğer arkadaşlar onları görebiliyordu. Her yer çatışma alanına dönmüştü.

İlk kez bir gündüz savaşında inisiyatif bu derece bizim elimizdeydi, hiçbir yerden takviye gelmesine izin vermiyorduk. Nereden gelseler müdahale ediyorduk, helikopter indirme yapmaya çalıştı, ona da müdahale ettik, indirme yapmadan geri döndü ve bu durum akşama kadar devam etti. Yan tarafımızda yukarı kısımda, Salih Kiçi ve Kara Ömer arkadaş vardı, bizim görüş açımızdan çıkanları onlar göre biliyordu. Çeteler yukarıda arkadaşların olduğunu bilmiyorlardı. Bizden kaçan çeteleri onlar vuruyordu. Bana seslenip heval Ali, “Biz burada 6 çete(ajan-kontra) öldürdük” dediler. Bende, “Hani nerde öldürdünüz” dedim. Bana kar kütesinin üzerinde olduğunu söylediler. Ben şaka yaptıklarını sandım, bende gidip kapının üzerinden baktım ve 6 çetenin orada öldüğünü gördüm. Salih arkadaşın nişanı çok iyi olduğu için bizden kaçan ve onun görüş açısına giren çetelerin hepsini tek tek indirmişti. Bir çete iki taşın arasında kalmıştı ve öğle vaktine kadar hem bizim mevziye hem de L harfi şeklinde konumlanan arkadaşlara mermi atıyordu. Bizde onu orada perişan etmeye karar verdik. Benim yanımda G3 silahı vardı, fakat mermileri az olduğu için arkadaşın keleşini alıp kafasının yanına tek tek atış yaptım, daha sonra ya 1 ya da 2 B7 roketi attım. Yavaş yavaş alanını daralttık ve kaçmaya başladı, bütün arkadaşlar ona doğru mermi yağdırmaya başladılar ve kar kütesinin üzerine düşerek öldü. Bu şekilde akşama kadar sürdü, akşam olunca arkadaşlar gidip o altı cenazenin silah ve çantalarına el koydular ve daha sonra bütün gücü topladık. Elimizde bir de esir vardı. O çatışmada sabahdan akşama kadar inisiyatif bizim elimizdeydi hem silah kaldırmış hem

de esir almıştık, sadece ben ayağımdan yaralanmıştım, onun dışında hiçbir arkadaşla bir şey olmamıştı.

Akşam olunca Tehtareş tarafına gittik, yanımızda hiç erzak yoktu. Arkadaşlar açtı ne yapacağımızı tartıştık ve bir at bulup yemeye karar verdik. Delil Aqirê arkadaş vardı 1989 yılında askeri kanunla Aqirê köyünden alıp gerillaya katmıştık. Arkadaşlar Delil arkadaşla, gidip bir at getirip kesmesini ve bunu, arkadaşlara söylemeden yapmasını söylediler, çünkü bazı arkadaşlar at etti olduğunu bilirlirse yemeyebilirlerdi. Arkadaşlara inek kestiğimizi söyleyecektik, ki bütün arkadaşlar yesin, çünkü hiç erzağımız yoktu. Karanlık olduğu için arazide atların ayak sesleri gelince oraya doğru gittik. Delil arkadaş gidip birinin boynundan yakaladı, ama at olup olmadığından emin değildi. Katır olmasını istemiyorduk, ondan dolayı Delil arkadaş tam emin değildi. At ses çıkarınca Delil arkadaş, “Koşun koşun bu at!” dedi. Atı getirip kestik, eti alıp arkadaşların yanına gittik. Yolda giderken topladığımız bitkileri de genel güç üzerine dağıttık. Arkadaşlar eti kaynatıp tabaklara koydular, o arada biz bildiğimiz için, yerken midemiz bulandı, ama diğer arkadaşlar anlamasın diye mecbur yemek zorundaydık. Bir iki parça yedikten sonra kendimizi sofrada oyaladık ki diğer arkadaşlar anlamasın.

BOTAN: Herekol

Herekola gitmek için arkadaşlardan ayrıldık. O süreçte bazı arkadaşlar Besta’da düşmanla gündüz vakti çatışmaya girmişlerdi. Daha önce bahsettiğim, Alî Dirêj arkadaşın bizim yanımıza verdiği genç bir arkadaş vardı (adı ya Sabri ya da Egit’ti tam hatırlamıyorum) o arkadaş o savaşta havan parçasıyla şahadette ulaşmıştı, arkadaşlar bize söyleyince hepimizin morali düştü. Ben daha sonra sicilini biraz araştırdım, gerçek adı Hikmet Demir’di ve Colemerg’li bir arkadaştı. Herekol tarafına gittik, erzak bulmaya çalıştık, fakat her yerde ambargo vardı ve düşman her yere pusu atmıştı. Araziden biraz Pıncar topladık ve Herekol’un zirvelerinde kaldık. Bir yerden bir torba şeker bulduk. Herekol’un Kôrkandil bölgesinde bulunan Keperê bölgesine gidecektik. O bölge arazisi çam ağaçlarının ve taşların bulunduğu, suyunun bol olduğu bir arazidir. Şekerimizi sırtlayıp Keperê bölgesine gittik, noktaya vardığımızda yorulmuştuk, arkadaşlar şekeri alıp bir taşın altına koydular. Erzak olarak sadece bulgurumuz vardı, mutfakçı arkadaş

ateş yakıp suyu kaynatmaya başladı. Birden arkadaşlar askerlerin aşağı taraftan geldiğini söylediler. Erzağımız olmadığı ve hazırlık yapmak istediğimiz için çatışmaya girmek istemiyorduk. Mutfakçı arkadaş kaynatmak için üzerine verdiği suyu döktü, şekeri sakladığımız taşın altından çıkarmadık, biz askerlerin oraya kadar geleceğini tahmin etmiyorduk. Biz kendimizi bir kademe yukarı verdik, yukarıda etrafımızı rahat görebiliyorduk. Orada, arkadaşlar tekrardan bulguru yapmak için ateş yaktılar ve kar toplayıp su kaynatmaya başladılar. Bizde yukarıdan dürbün atıp askerleri takip ediyorduk, askerler bizim izlerimizi takip edip aşağıdaki noktamıza kadar geldiler. Askerlerin yanında köpekte vardı, köpek her yeri koklayıp sakladığımız şekeri buldu. Bizde dürbünle onları izliyorduk, askerler şekeri çıkarıp yere döktüler. Biz daha o şekerle bir çay bile içmemiştik. Askerlerin şekerimizi yerlere dökmesi çok zorumuza gitmişti. Onları izlemeye devam ediyorduk ve ne yapacaklarını merak ediyorduk. Bulunduğumuz yüksek yere doğru gelmeye başladılar, artık güneş batmaya yakındı, ama henüz tam karanlık olmamıştı. Akşam vaktinin yaklaşması, bizim için avantaj durumuydu. Bize doğru yürümeye başladılar ve aşağımızda ki kar kütlesine yetişince bir harita çıkardılar. Harita üzerinden sanki bizim yerimizi tarif ediyorlardı. O arada bizim hala bulgurumuz ateşin üzerindeydi ve halen pişmemişti. Tüm arkadaşlar, askerler şekerimizi döktüğü için sinirliydi. Askerler halen o kar kütlesinin orda durmuşlardı. Biz elimizde olan bütün silahlarla o askerleri vurmaya başladık. Ne kadar ölü ve yaralıları olduğunu bilmiyorduk, ama onları o arazide perişan ettik. Mutfakçı arkadaş bulguru yanına almasını söyleyip, kör kandil tarafından Deriyê Egida tarafına geçtik ve Deriyê Egida'nın Piro tarafına bakan zirvesinde durduk. Az kaynamış bulgurumuzu yeni yeni batmakta olan güneşin eşliğinde yedik. Daha sonra ne yapacağımızı tartışıp Herekol ve Piro Dağının arasından Besta tarafına geçmeye karar verdik. Oranın arazisi, bulunduğumuz yere göre daha iyiydi ve orada bulunan köylerden erzak bulma şansımız vardı. Gittiğimiz yerde de birkaç gün boyunca Pancarla idare ettik.

Bu durum, böyle devam edemezdi. Bunun için; Pıling arkadaş, “Ben bir grup arkadaş ile birlikte, bir yere gidip, erzak getireceğim” dedi. Bir randevu yeri ayarladık, randevu yeri Ramoran Bölgesi'ne bağlı olan Girê Pêşî'ydi. Pıling arkadaş bana, “Sen arkadaşları ve çantalarımızı alıp Girê Peşî'ye git, ben erzak

almaya gidip, daha sonra oraya geleceğim” dedi. Piling arkadaş bizden ayrılıp gitti, fakat çok açtık. Arazide bulduğumuz Kêvar adlı bitkiyi biraz tuzlayıp yiyorduk onunda bir faydası olmuyordu (Kêvar, Kereng’e benzeyen ama insanlar tarafından yiyilmeyen, davarların yediği dikenli bir bitkidir). Biz de Piling arkadaştan sonra yola çıktık ve belirlenen yere gittik, orda bir tepecik vardı, tepecilerin yerini belirledik. Ağaçlık yerlerde mangaların yerlerini tespit ettik ve naylon açıp, dereden su getirdik ve açtığımız naylonun üzerinde suyu topladık. Bu şekilde, gündüz hareket etmenin önünü almak istedik. Sabaha doğru tepeci arkadaşlar ileriden köpek seslerinin geldiğini söylediler. Bahsettikleri yerde kimse olmadığı için o taraftan askerlerin operasyona çıktığını anladık. Tepeci arkadaşlara, sesin geldiği yeri gözetlemelerini söyledik. Daha sonra tepeciler, askerlerin bize doğru geldiğini söylediler. Hemen topladığımız suyu döktük ve arkadaşlara eşyalarını toplamalarını söyledik, kendimizi biraz yukarıya verdik ve tepecilere, eğer askerler gelirse onları vurup, daha sonra geri çekilmelerini söyledik. Hava aydınlanınca askerler noktaya yaklaştıklarında arkadaşlar onları vurmaya başladı ve daha sonra bizim yanımıza geldiler. Biz tekrardan yönümüzü Herekol’a verip yürümeye başladık. Önümüzde derin dereler vardı, belirli bir yere kadar ağaçlık bir araziydi, fakat Herekola yaklaşıncı çıplak bir yayla arazisi vardı. Aç ve bitkin bir halde, erzak getirmeye giden arkadaşların çantaları da yanımızda, yürüyorduk. Yürüdüğümüz yerleri askerlere görünmemek için sarp, sık ve derin dereler olarak belirlemiştik. Güneş doğmuştu ve biz bir dereden yürüyorduk, o dereden bir sırtta çıkınca doğumuzda yer alan sırtta bazı insanlar beliriyordu. Kim olduklarını tartıştık, dürbün atıp baktığımızda Piling arkadaş onlar olduğunu anladık. Piling arkadaş onlar da mermi seslerini duyunca boş bir araziye girmişler ve onlar da bizim gittiğimiz yöne doğru yürümeye başlamışlar. İletişimimiz olmadığı için ne olduğundan haberleri yoktu. Daha sonra Herekol’un alt tarafındaki bir yere yetiştik. Orası, askerlerin olduğu yere göre daha yukarıda, askerlere hâkim olan bir yerdi, ama yerimiz çukur olduğu için askerler bizi göremiyordu. Oraya yetiştığımızde ıslak ve halsiz bir durumdaydık, çok su içtiğimiz için kusmaya başladık. Piling arkadaş onlar da tesadüfen oraya geldiler, fiziği iyi olan arkadaşları Herekol’un eteklerinde yüksek bir yere yerleştirdik. Piling arkadaş ve yanındaki arkadaşlar erzak

getirmişlerdi, o bahsettiğim çukurda oturup dinlendik. Askerler arkadaşların onları vurduğu yere kadar gelip oraları aradılar ama daha da ileriye gelmeden geri döndüler. Akşama kadar orda dinlenip yemek yedik, daha sonra ne yapalım diye sorduk ve tekrar Herekol'a dönmeye karar verdik. Herekol'a vardık, hafiften kar yağıyordu ve fırtına çıkmıştı. Kendimizi naylonlara sardık var olan erzağımızı da idareli kullanıyorduk.

Grupta Sefkan diye bir arkadaş vardı, Rojava'lı bir arkadaştı. Yaş olarak da büyüktü ve çocuk sahibi bir arkadaştı. Biz Piro dağı tarafında askerlerle çatışmaya girmiştik. Daha sonra, Piro tarafına göre diğer taraf olan Keperê tarafında da askerleri vurmıştık, bulunduğumuz yer, Herekol'un zirvesinde ki Deriyê Egida bölgesiydi ve Deriyê Egida her iki bölgenin arasında kalıyordu. Bunun için de her iki tarafımızda da askerler vardı. Sefkan arkadaş bize, "Biz niye askerleri vurmuyoruz, gerilla dediğin erzağını düşmanın üzerinden kaldırır" diye sitem ediyordu. Diğer halkların ulusal kurtuluş kitaplarını okumuştı ve bu esas üzerine sitem ediyordu. Diğer arkadaşlar Sefkan arkadaşına karşı çıkarak, "Halimizi görmüyor musun? Hangi tarafa gitsek çatışmaya giriyoruz, zar zor ayakta duruyoruz, sende gelip niye düşman üzerinden erzak kaldırmıyoruz diyorsun" dediler. Sefkan arkadaş ilginç bir kişiliğe sahipti. 1989-90 yılının kışında arkadaşlar Masiro'da kaldıkları sürede erzak sıkıntısı çektikleri için Masiro suyuna, o zamanlar halk patlayıcısı dedikleri bazı patlayıcılar atıp balık yakalıyorlardı. Sefkan arkadaş, tekmillerde gelip bu tarzı eleştiriyor ve "Neden o patlayıcıları düşmanda patlatmıyoruz da, burada balık avlamak için kullanıyoruz" diyor. Arkadaşlar erzaklarının olmadığını, kıştan dolayı her tarafın kar olduğunu erzaksız kaldıkları için mecbur olduklarını söylüyorlar, ama Sefkan arkadaş da eleştirmeye devam ediyormuş. En son arkadaşlar "Eğer eleştiriyorsan bu balıkları yeme" dediğinde, O'da "Hem eleştireceğini hem de balıkları yiyeceğim" diyor.

Sefkan arkadaşla birlikte Garzan'a gitmiştik. Daha önce Bitlis'te takım komutanıydı, bizimle geldiğinde görevi yoktu. Tetwan'da birlikte kaldığımız süreçte, tepeci arkadaşlar Lolan tepesine gidiyorlar. Lolan tepesinin zirvesinden her yer görünüyor. O tepenin komutanı Êzdîna aşiretinden olan Medeni arkadaştı. Medenî arkadaş, iki yıl önce, askeri kanunla saflara katmıştı. Henüz yaşı küçük olan bir arkadaş. Sefkan arkadaş ise saç

beyazlamış, evli ve çocuğu olan bir arkadaşı. Sefkan arkadaş daha önce Bitlis'te olan bir takım arkadaşın komutanıydı, yani Bitlis sorumlusuydu. Arkadaşlar tepede mevzi için taşlardan bir duvar yapıyorlar ve mevzie giriyorlar, Sefkan arkadaş da tepenin Hizan tarafına bakan kısmında, mevziinin dışında sırtını duvara yaslayıp kitap okuyor. Medeni arkadaş da Sefkan arkadaşla, orada görüntü verme ihtimalinin olduğunu, ondan dolayı orda kalmaması gerektiğini ve mevzie gelmesini söylüyor. Sefkan arkadaş oradan kalkıp tepenin farklı bir tarafına geçiyor Medeni arkadaş tekrar mevzie girmesini söylüyor. Sefkan arkadaş dinlemeyince Medeni arkadaş birkaç kere tekrarlıyor, en sonunda aralarında tartışma çıkıyor. Sefkan arkadaş Medeni arkadaşla "Hirc û seyrân, Ruwî û dîlan, kîselo û Mekap, Mişk û berçavk, Medenî û Qomutantî" deyince, Medeni arkadaş ağlamaya başlıyor. Akşam olup tepeden indiklerinde Medeni arkadaş kızgın bir şekilde gelerek, komutanlık yapmayacağını söyledi, biz ne olduğunu sorup konuyu anlamak istedik. Arkadaşlar olayı bize anlattı. Başka bir animızda ise, 1992 yılının Ağustos ayında Sefkan arkadaş gelip bana, "Hevalê Ali biliyorsun benim çocuk var, bu aralar da buralarda fazla bir yoğunluk yok, ben Rojava'ya gidip çocuklarımı göreyim bahar olunca tekrar gelirim" dedi. Ben bu öneriye şaşırıp "Garzan'dan Rojava'ya seni nasıl gönderebilirim" dedim ve yine de bu önerisini arkadaşlara iletteceğimi söyledim. O zaman Garzan sorumlusu olan Ebu Bekire Sefkan arkadaşın önerisini iletim ve Ebubekir dalga geçip önerisini kabul etmedi. Daha sonra Sefkan arkadaş Garzan'da şahadete ulaştı. Bu vesileyle Sefkan arkadaş da bir kez daha anıyorum.

Tekrardan Herekol'a dönersek: Herekol'un zirvelerindeyken Ebubekir ve grubu geldi, ne yapalım diye tartıştık ve Garisa tarafına gidip eylem yapmaya karar verdik. Herekol'dan ilerleyip gittik, oranın çayırlarında atların otlandığını gördük ve bir atı vurup yemeye karar verdik. Arkadaşlar gidip 2-3 yaşında bir atı vurdu ve kestiler, çıkan eti 6 arkadaş ancak kaldıracıldı. Eti aldıktan sonra, bir tarafında Pervari'nin diğer tarafında Erkendi köyünün olduğu, Herekol'dan Garisa'ya doğru uzanan dağ silsilesinin bulunduğu yüksek bir yere gittik. Orası çok stratejik bir yerdi ve oradan her yeri görebiliyorduk. Tepenin en yüksek yerindeydik, bu en yüksek yerde bir çukur, bir tarafında kar kütleleri vardı, eriyen karlar bir gölet oluşturmuştu ve etrafı hep

taşlıktı. Bir tepeci çıkardığımızda, tepeci her yeri görebiliyordu. Oraya gidip eti kar kütlesinin içine koyduk, orada yeni yeni kurat, sirik ve pıncar gibi bitkiler çıkmaya başlamıştı Bu bitkileri topladık. Delil Akırî arkadaş bazı köylere gitti ve daha önce görmediğimiz erzakların da olduğu, birkaç katır yükü erzağı o çukura getirdi. Arkadaşlar o eti taşlarla parçalayıp kıyma şekline getirdiler Kurat dediğimiz bitkiyle karıştırıp yemek yaptılar ve yemeğimizi yedik. Daha sonra artık arkadaşlar mı, yoksa düşman mı adını koydu bilmiyorum, ama o noktaya şimdi bile 'noxtê Kurê Kerê' yani 'eşeğin oğlu noktası' deniyor. Botan'daki en güzel nokta aslında orasıydı, o noktaya o isim verilmemeliydi, ama bu zamana kadar da o isimle biliniyor. 2 sene önce bir kadın arkadaş Botan'dan gelmişti ve onunla konuşurken o noktadan bahsediyordu ve halen adı 'Noxtê Kurê Kere' olarak biliniyor. Öldürüp götürdüğümüz attan dolayı, noktanın adı bu şekilde kaldı. Yemek yedikten sonra eylem yapmak için planlama yaptık ve o hatlarda birkaç küçük eylem gerçekleştirdik.

GARZAN: Hizan'a Gidiş Arayışları

Hizana gitmemiz gerektiği için yeni bir planlama yaptık. Garisa tarafından gitmek istedik, fakat o hattı iyi tanıyan arkadaş yoktu. Bizde dönüp Çatak taraflarından, Kato Xelila'dan gidebileceğimizi kararlaştırdık. Herekol'u geçip Kato Xelila'ya giderken orada Hêşetê vadisi var, oradaki ağaçlık yerde durup dinlendik. Grubumuzda İsmail arkadaş vardı (İsmail arkadaş da 1989 yılında askeri kanun ile saflara biz katmıştık. Arkadaş, yapılı ve uzun boylu, hafif sarışın ve kıvrıcık saçlı bir arkadaştı. 1990 yılından sonra şahadete ulaşmıştı, ama nerede şahadete ulaştığını bilmiyorum. İsmail arkadaş, Xêrikê aşiretine bağlıydı. Bu aşiret Cizre, Zaxo ve Rojava'daki Dêrîka Hemko'da bulunan bir aşiretti, fakat küçük bir aşiret olduğu için genelde Kıcı aşiretinin olduğu bölgelerde yaşıyorlardı). Arkadaşlar İsmail arkadaş, gidip çeşmeden su getirmesini söylediler. İsmail arkadaş, çeşmeye su getirmeye gidince orda oynayan çocuklarla şakalaşmak istemişti, ama çocukları istemeyerek te olsa korkutup kaçırmıştı. İsmail arkadaş gelip bize olayı anlattı ve bizde niye böyle yaptığını söyleyip eleştirdik. Artık çocuklar onu görmüştü ve buradan gitmemiz gerekiyordu, çünkü bulunduğumuz yerin karşısında Hêşetê taburu ve ayrıca, diğer tarafta korucu köyleri de vardı.

Kato'da bulunan Derêncê Ferqînîse'nin nasıl zor bir yer olduğunu, ancak koçerler bilebilir. Orası hem çok yüksek ve yolu dikti, hem de çok fazla virajı vardı. Biz de öğle vakti o sıcakta ormandan çıkıp, Derencê Ferqînîse'ye gittik. Oradan yukarılara doğru çıkmak zorunda kaldık ve her yukarıya çıktığımızda, askeri tabur tam karşımızda görünüyordu. Bu nedenle de orada, Temmuz ayında, öğlen vakti sıcaklığında hızlı ve acele yürümek zorundaydık. Orayı geçip Kato'nun zirvesine ulaşana kadar çok fazla yorulduk. Orada, arkadaşların daha önce tavuk yediği ve Tepê Mırışka dedikleri yere geldik. O arazileri tanıyorduk. Tepê Mırışka'da bulunan kaynaktan su içtik ve dinlendik. Karşımızdaki sırtta baktığımızda askerlerin orayı da tuttuğunu gördük, yani İsmail arkadaş, bizim o vadiden Hîzan'a gidişimizi de sabote etmişti. Dönüp Bindarinê tarafına gittik, oradan da Tehtareş konferansının olduğu yere gittik.

Tahtareş, Kato Xelila'dan başlayıp arada bazı kopukluklar olsa da Kato Jirka'ya uzanan bir silsilenin olduğu yerdir. Taşı siyah olduğundan dolayı oraya Tahtareş deniyor. Tahtareş'in zirvesi çıplak bir arazidir ama yamaçlarında su kaynakları çoktur ve küçük ama sık olan ormanlıklar vardı. Oraya gelip dinlenmek için durduk, yediğimiz mirtuxa dan dolayı hastalanmıştık, ayağı kalkacak halimiz yoktu. Doktor Baran arkadaşın grubu da Girê Nêriya dediğimiz bizim karşımıza düşen bir yerdeydi. Masîro suyunun bir tarafında biz, diğer tarafında da Doktor Baran arkadaş onların grubu vardı. Bizim nöbetçimiz Tahtareş konferansının yapıldığı vadideydi. Doktor Baran arkadaş onlar da Girê Nêriya'da tepeci konumlandırmışlardı. Kaldığımız ilk gün bir şey olmadı, fakat ikinci gün arkadaşlar Toronos tarafından askerlerin geldiğini söylediler. Masîro ve Tahatareşi birbirinden ayıran suyun yanında bulunan patikadan gelip, tam bizim karşımızdaki suyun diğer tarafında olan sırtta durdular. Bizim yerimiz ağaçların içerisinde olduğu için bizi görme şansları yoktu, akşam olunca gideceklerini düşündük ve yerimizde kaldık. Akşam olunca gitmediklerini gördük, fakat biz yerimizi bırakmadık. Sabah olunca saat daha 12 olmadan helikopter Gela Aqîrê ve Doktor Baran arkadaş onların olduğu tarafa indirmeler yaptılar ve Doktor Baran arkadaş onların olduğu yöne doğru gittiler. Toronos tarafındaki askerler arkamızdan bize doğru geliyorlardı ve çatışmalar başladı. O dönemde askerler 57'lik topları, havanları ve ferdi silahları kullanıyorlardı, o zamanlar saldırı helikopteri olan kobra daha ellerinde yoktu, fakat her yere

indirme yapıp araziye tutmaya çalışıyorlardı. Binlerce asker operasyona katılıyordu, bazen içinde birkaç arkadaşın olduğu bir mevzie 100 düşman askeri düşüyordu, yani düşman çok fazla askerle operasyona çıkıyordu. Düşman havan toplarıyla araziye vurmaya başladı, diğer grubun bulunduğu yamaçta arazi çıplaktı. Hem bizim bulunduğumuz yerde hem de Doktor Baran arkadaşın grubunun bulunduğu yerde çatışmalar akşama kadar devam etti. Akşam olunca ne yapacağımızı tartıştık, cihaz kullanmadığımız için diğer gruptan haberimiz yoktu, sadece onların orda olduğunu biliyorduk. Yanımızda cihaz vardı, ama düşman bizi dinler korkusuyla konuşmuyorduk, sadece düşmanı dinlemek için kullanıyorduk. Oysa ki iki cihaz arası bir birimizle konuşabilirdik, ama o zaman bunu yapmıyorduk. Bizim yanımızda olan cihazı Ebubekir, düşmanı sürekli dinlemek için kullanıyordu. Bizim yanımızda akşama kadar sadece Zınar arkadaş hafif yaralanmıştı. Doktor Baran arkadaş onların grubunda ne olduğu hakkında bilgimiz yoktu. Daha sonra Doktor Baran arkadaş bize, o gün çoğunluğu havanla olmak üzere 7 arkadaşın şahadete ulaştığını söyledi.

O dönemde düşmanın taktiği, araziye tutup çember atmaktı, ama sadece çatışmanın olduğu yerde çember atmıyorlar, bizim bir gecelik yürüme mesafemizi hesaplayıp, o mesafede olan her yöne, geniş çemberler de atıyorlardı. Ayrıca, düşman bizi yanıltmak için, arazide tutukları bazı yerlerden hiç ateş açmıyordu ve bu şekilde, bazı gruplarını gizli tutuyor ve o gizli grupların tuzağına düşmemizi bekliyordu. Bununla birlikte düşman askerleri, gündüz tuttukları yerleri gece bırakıyor, gece tuttukları yerleri de gündüz bırakıyorlardı. Örneğin, 1990 yılı Temmuz ayında Tahtareş ve Grê Nerîya'da çatışma çıkmıştı, ama düşman Kato Jirka, qela Aqîrê, Deriyê Heliz, Deriyê Kaçê, Kutnus, Toronos, Bındarinê Tahtareşin arka tarafı ve Kato'ya kadar olan bütün araziye tutmuştu. Yani yapılan operasyon, genel bir operasyondur ve Çatak, Beytüşşebap, Perwarî ve Şîrnex'in bir kısmını içerisine alıyordu ve bu belirttiğimiz yerlerdeki çetelerin de hepsi operasyona katılmıştı. Akşam olunca üst üste pusulama yapıyorlardı ve 3-4 çember üst üste oluşturmuyorlardı, bu onların o dönemki taktiğiydi. Araziye baktığımızda her yerde çadırlarını açmış, beklediklerini gördük. Hangi tarafa doğru gitmemiz gerektiğini aramızda tartıştık ve Bındarinê tarafına gitmeye karar verdik. Bındarinê Tahtareş ve

Kato Xelila arasında olup, coğrafik olarak Kato Xelila'ya bağı ağaçlık bir yerdir. Bindarinê'ye gidecektik, fakat yolda olabilecek pusu ihtimallerine karşı ne fazla yukarıdan ne de aşağılardan gitmeyi göze alamazdık, yamaç yamaç gitme kararı aldık. Belirlediğimiz yol engebeli, derelerle dolu, kumluk bir yer olduğu için hep kayıyorduk. Bir dereden başka bir dereye giriyorduk, bazıları derindi bazıları da yol vermiyordu. O yoldan daha önce hiç gitmediğimiz için yolu tanımıyorduk ve arazinin detaylarına hâkim değildik. Bindarinê, o bölgede ormanlık ve iyi olan bir arazi olduğu için oraya ulaşmak istiyorduk.

Doktor Baran arkadaş onların ne yaptığını merak ediyorduk, daha sonra anladık ki, onlar da akarsu boyunca Masiro deresini takip ediyorlarmış. O dereden gidip, Hol û Kol tarafına ulaşmayı hesaplıyorlarmış. Her iki grup toplam 120 arkadaşlık, yaklaşık 60-70 arkadaş bizim yanıımızda, bir o kadarda Doktor Baran arkadaş onların grubunda vardı. Biz zor olan araziden gidiyorduk, onlar ise rahat bir yoldan gidiyorlardı. Uykusuzluk ve daha önce yediğimiz yemekten dolayı süren hastalık durumları her taraftan atılan havan, top A4 silahı ve mermi sesleri, bunların üzerine açlık durumu da eklenince adım atacak halimiz kalmamıştı. Yanımızda birde yaralı bir arkadaş vardı. Her şeye rağmen yürümeye devam edip Bindarinê'ye yaklaştık. Bindarinê'deki ormanlık alana ulaşmamıza çok az kalmıştı. Orada koçerlerin kullandığı bir yol vardı, o yolun yukarısına yetiştik. Yolu geçip dereye girsek Bindarinê'ye ulaşmış olacaktık. Hava aydınlanmaya başlıyordu, aramızda tartışıp ne yapacağımıza karar verecektik: Bazı arkadaşlar önümüzde olan derelerde kalmamız gerektiğini, bazıları da yolumuza devam edip Bindarinê'ye gitmemiz gerektiğini söyledi. Ortak bir sonuca varamadık, aslında aradaki derelerde kalsak kendimizi kurtarabilirdik. Orada çok fazla dere vardı ve düşman hepsini kontrol edemezdi. Kendimizi Bindarinê tarafına versek önümüze geniş bir arazi çıkacaktı. Havada aydınlanmak üzere olduğu için acele bir şekilde kendimizi uygun bir yere ulaştırmak istiyorduk. Koçerlerin yolunun yakınında küçük bir tepelik vardı, biz oraya yaklaştığımızda düşmanın pususuna girdik. Havada aydınlanmıştı, bize birkaç mermi atıldılar, ama artık Bindarinê'ye gitmemiz sabote olmuştu. O yüzden biz artık Bindarinê'ye gitmekten vazgeçip etrafımızdaki derelerden faydalanarak Tehtereş tarafındaki yüksek arazileri tutmaya

çalıştık. Biz bu pusuya düşmeden önce, aşağı taraftan mermi sesleri gelmişti.

Doktor Baran arkadaş onlar da Masîro tarafında pusuya düşmüşlerdi. Doktor Baran arkadaş onlar, düştükleri pusudan sonra adı Gelîyê Hol û Kol olan derin bir vadiye girmişler ve ilerlemeye başlamışlar. Biz pusuya düşünce onların üzerindeki dikkat dağılmış ve artık kimse onları takip etmediği için, izlerini kaybettirip gitmişler. Yüksek yerlere doğru giderken arazi çıplaktı ve sadece taş vardı, boğaza kadar bu arazide ilerledik. Boğaza çıkıp oradaki taşların arasında oturduğumuzda 500-600 metre ilerimizde, bir taşın arkasında bıyıklı birini fark ettik. İlk bizim arkadaşlardan olan Ehmedê Ala arkadaş zannettik, çünkü o arkadaş bıyıklarıyla tanınan bir arkadaştı. Aramızda o olup olmadığını konuşurken onlar bizi fark ettiler ve bize doğru mermi atmaya başladılar. İlk mermi atışlarıyla Goyi olan Kara Ömer arkadaş elinden yaralandı ve biz kendimizi taşların arkasına sakladık. Bizde hemen karşılık verdik ve onların oradan kaçmasına izin vermedik, o taşın arkasındaki tüm düşmanı öldürdük. Hem asker hem de çete vardı. Biz yoğun ateş ile onların taşın arkasından çıkmalarına izin vermeyerek hepsini orada öldürdük. Ebubekir cihazı takip ediyordu ve o bıyıklı adamın Jirki aşiretinden korucu başı olduğunu anladık. Yerimiz iyi olduğu için düşman üzerimize gelememi ve orada akşama kadar çatışma yaptık. Gün boyunca yaşanan çatışmalarda, Kara Ömer arkadaş ve İsmail arkadaş yaralanmıştı. Her iki arkadaş da kolundan yaralanmıştı. İsmail arkadaş yaralıydı ama kolundaki afarof silahını arkadaşlara vermiyordu, kendisi taşıyordu.

Akşama kadar orada kaldık, fakat akşam oradan çıkmak zorundaydık, çünkü ikinci gün de aynı yerde çatışmaya girersek zor duruma düşerdik. Orda kaldığımız süre boyunca araziye genel anlamda iyi tanıdığımız için, dürbünle detaylı bir keşif yaptık, nerenin boş olduğunu, nerenin dolu olduğunu belirledik. Akşam olmak üzereydi, bütün yönetim yan yana gelip nereye gideceğimizi tartıştık ve ağaçsız olan yaylayı geçip ormanlık olan Besta'ya gitmeyi kararlaştırdık. Bizim ilk gün çatışmaya girdiğimiz Konferans yerinde, Doktor Baran arkadaş onların grubunun çatışmaya girdiği; Girê Nêrîya'da ve Tehtareşê'nin doğudan batıya tamamında, Bindarînê'de, Masîro'nun her iki tarafında, Mila Mêrgê'de, Qela Aqîrê'de, Qela Aqîrê'den Kato Jîrka'ya uzanan sırtta

ve Meydan Mişkanê'de, vadi, yamaç ve sırtların tamamını düşman askerleri tutmuştu. Besta'ya gideceğimiz güzergahın hepsinde de asker vardı, ama bir şekilde oradan gidip bazı yerlerde durarak, bu çemberi geçmemiz gerektiği kararına vardık. Aşağıımızda bir dere vardı, o dereden kendimizi bırakıp karşıımızdaki tepede gördüğümüz boş olan bir yerden geçip Masiro suyunu geçerek, Qela aqırê tarafından Besta'ya gitmek üzere plan yaptık. Hava kararmaya başlayınca kendimizi o dereden bıraktık. Zınar arkadaş yaralandığı için yürüyemiyordu, o derede ormanlık bir yerde arkadaşlar, Zınar arkadaşın yanına biraz erzak vererek bir yerde arkadaş sakladılar. Gündüz vakti dürbün ile baktığımızda, derenin üçgen olduğu yerde kimsenin olmadığını görmüştük. Akşam vakti, gündüz boş olduğunu gördüğümüz o üçgene doğru harekete geçtik. Kemal Sperti arkadaş onlar, önden gidip araziye kontrol ediyorlardı. Askerler bizi fark etmeden Kemal arkadaş onları fark etti. Bulunduğumuz yer 3 derenin birleştiği yerdi. Bizim geldiğimiz derenin karşıındaki derenin yukarısında, dereye hâkim bir yerde askerler pusuya yatmışlar. Kemal arkadaş gelip askerlerin vadinin yukarısındaki taşlık bölgeden seslerinin geldiğini söyledi. Gidebilecek farklı bir yol olmadığı için onların pusu attığı yamacın tam altından geçmekten başka çaremiz yoktu.

Gündüz baktığımızda o vadinin ön tarafında bir tepe vardı ve askerler orayı tutmuştu, akşam olduğunda o tepedeki askerlerin akşam oradan gelip bu dereye pusu attığını bilmiyorduk, yoksa gidip o tepeden geçebilirdik. Bu dere hem Doktor Baran'ın grubunun gittiği vadiye, hem de Masiro suyuna doğru gidiyordu ve biz mecbur o dereden geçmek zorundaydık. Nasıl yapacağımızı tartıştık ve Kemal arkadaşın içinde olduğu bir arkadaş BKC alıp gidip askerlerin olduğu yerin karşısında konumlanmalarını söyledik, bizde askerlerin altından yavaşça geçecektik. Eğer askerler bizi fark ederse Kemal arkadaşın olduğu grup askerleri vuracaktı. Hava karanlıktı ama bizi fark etmemeleri imkansızdı, çünkü tam altlarından geçecektik, ayak seslerimizi bile duyabilecek bir mesafe vardı aramızda. Yaklaşık 60 arkadaşlık ve orda yaptığımız hatta, bütün yönetimde ki arkadaşlar, öncü arkadaşın hemen arkasında, sıranın ön kısımlarındaydık. Biz geçmeye başladık, tam grubun yarısı geçmişti ki, askerler fark edip mermi atmaya başladılar. Kemal arkadaş onlar da hemen mermi atıp cevap verince, askerler artık bize karşı savaşamaz hale gelmişlerdi,

ama grubun yarısı diğerk tarafta kalmıştı. Derede, askerlerin mermilerinin gelemeyeceği ama oraya yakın bir yere gidip oturduk. Ahmed Rapo ve bir iki arkadaş tekrardan geri d6nd6ler, pusu yerini geçip kopan gurubu aramaya gittiler ve daha sonra d6n6p onları bulamadıklarını, grubumuzdan kopan arkadaşların orda olmadıklarını söylediler.

Grubun yarısı kopmuştu ne yapacağımızı bilmiyorduk ne cihaz nede başka bir iletişim aracı vardı. O kopan grupta Bedran adında biri vardı, takım komutanı yardımcısıydı. Bedran, planlamaya katıldığı için ne yapacağımızı biliyordu. Bedran, mermiler patladığı zaman kalan grubu almış ve askerlerin yukarisından belirlediğimiz hat 6zerinden Masiro suyuna doğru g6t6rm6ř. Tabi bizim bundan haberimiz yoktu. İnsan çok halsiz ve uykusuz olunca 6l6m bile bağı şeylerin 6n6n6 alamıyor. Pusuya d6ř6p, daha birkaç metre uzaklaşmıştık ve Ahmet Rapo arkadaş onlar, grubumuzdan kopan arkadaşlara bakmak için gidip gelene kadar diğerk b6t6n arkadaşlar 6l6m6 unutup uykuya dalmışlardı. Arkadaşları uyandırmaya çalışıyorduk, daha pusu yerinde olduğumuzu ve uyumamamız gerektiğini s6yl6yorduk, ama arkadaşlar yine de uyudular. Ahmet arkadaş geldi ve o kopan arkadaşları bulamayacağımızı anladık, o derede tekrardan y6r6meye başladık. Daha 200 metre gitmeden, orda bir kez daha pusuya d6řt6k. Orada da 3-4 arkadaş pusu yerini geçip bizden koptular, biz geri d6nd6k onları da bulamadık. O çatışmalarda, vadinin yukarisındaki tepeye askerlerin attığı mermilerin gittiğini ve o sırttan bize doğru mermi atılmadığını g6r6nce oranın boş olduğunu anladık ve o sırtta doğru gitmeye başladık, oraya varınca boş olduğunu g6rd6k. O sırttı geçip Masiro suyuna ulaştık, ilk kopan grup da Masiro suyuna ulaşmıştı, ama onlardan haberimiz yoktu, onlar suyun diğerk tarafına geçmişti. Biz hava aydınlanmaya yakın olduğu için diğerk tarafa geçmemeye ve ilk g6n çatışmaya girdiğimiz Tehtareş Konferansı yerine doğru gitmeye karar verdik. Oraya doğru gidip, Masiro suyunun Tahtareş tarafında ağaçlık bir vadiye girdik. Masiro suyunun kıyıları kumlu olduğu için çıkan izleri sildik ve hava aydınlanınca orda kaldık.

Bulunduğumuz yer dere olduğu için etrafımızı g6remiyorduk, orada bulunan b6y6k bir am ağacı vardı, etrafımızı g6re bilmek için, Salih Kıı arkadaşın da aralarında olduğu toplam 3 arkadaş ı ağacın altında konumlandirdik. Daha ı arkadaşların

yanındayken ve hava da yeni yeni aydınlanmışken, Qela Aqirê tarafında olan Meydan Mışkanê adlı yerden silah sesleri gelmeye başladı. Oraya dürbün ile baktığımda, oradaki askerleri gördüm. Bunun üzerine, Ebubekir'in yanına gittim ve Ebubekir'in derede cihazı takip ettiğini gördüm. Bizden ilk kopan grup ilerleyip ağaçların olmadığı bir yaylaya ulaşıyorlar ve oradaki bir vadide gizleniyorlar. Sabah hava aydınlanınca bir arkadaş vadiiden çıkıp su almaya gidiyor ve askerler onları fark ediyor. Zaten her tarafları asker ve korucu olduğu için sabahın erken saatlerinde çatışmaya başlıyorlar. Biz karşılarında olanları izliyorduk, Ebubekir de cihazdan düşmanı takip ediyordu. Ama o çatışmaya giren grubumuzun, Doktor Baran arkadaş onlar mı, yoksa bizim grubumuzdan kopan arkadaşlar mı olduğunu bilmiyorduk. Sabahın ilk saatlerinde başlayan çatışmada cihazdan takip edebildiğimiz kadariyla, arkadaşların ilkin birkaç asker mevziisini imha ettiklerini, bazı subay ve çeteleri öldürdüklerini ve bazı silahları da kaldırdıklarını öğrendik. Daha sonra askerler arkadaşların olduğu yere üst üste çember atarak, arkadaşların manevra alanlarını daraltıyorlar ve o çatışmada 17 arkadaş şahadette ulaşıyor. Bu durumdan daha kötü olan, grupta kalan ve yönetim düzeyinde ki tek kişi olan Bedran çatışmanın ortasında gidip teslim oluyor. Arkadaşlar 2 gündür uykusuz, aç ve susuzlukla mücadele ederken birde grubun komutanı olan Bedran'ın gidip teslim olmasıyla birlikte tam bir dağılma yaşıyorlar. Zaten saat 10 kadar çoğu arkadaş şahadete ulaşıyor. O zaman o grupta olan ve manga komutanı yardımcısı olan Karker Kîçi inisiyatif alarak kalan 6-7 kadın ve erkek arkadaşla birlikte o dönem bizim için önemli olan BKC ve B7 silahlarını alıp, düşmanı gündüz vakti vura vura tüm çemberlerini aşip Besta tarafına geçiyorlar. Böylece 6-7 arkadaş Besta tarafına geçerek kurtulmuşlardı ama 17 arkadaş şahadette ulaşmıştı. (Örgüt o pratikten sonra Karker'i ödüllendirdi ve bir tabanca verdi. Karker, uzun yıllardan sonra, 2009 yılında örgüte ters düştü. Örgüte, "Ben artık gerillada kalamam, Güney Kürdistan'da olan abimin yanına gitmek istiyorum" dedi. Örgüt daha sonra onu götürüp abisine teslim etti. Şimdi Zaxo taraflarında kalıyor. Ailesi yurtsever bir aileydi ve şehitleri de vardı o kadar şeyden sonra 2009'da örgütten koptu). Bizim, diğer grubun başına gelenlerin ayrıntısından haberimiz yoktu Bedran'ın gidip teslim olduğunu bilmiyorduk. Bedran Ezidi Kürtlerindendi, daha önce

Cizre taraflarında çalışma yürütmüştü. Ana birlikte takım komutanı yardımcısıydı, yanlış hatırlamıyorsam, daha sonraki süreçlerde ismini Cem Erseverin ve Jitemin kitaplarında gördüm adı Adem Yakın olması gerekiyordu, gidip kontra oldu. Cem Ersever, Bedran'ın Cudi'deki çobanların kafasını testereyle kestiğini söylüyordu. Bedran o kadar kirli bir şahsiyetti. Savaşmadı, gidip teslim oldu onun yerine inisiyatif alıp, Karker onların çıktığı hattan çıkmayı deneseydiler, belki o 17 Arkadaş şahadete ulaşmayacaktı. Düşmanın ölü ve yaralıları hakkında bilgimiz yoktu, ama cihazdan dinlediğimiz ve daha sonra gördüğümüz arkadaşların aktardığına göre önce mevzileri imha ediyorlar, asker ve korucu öldürüyorlar, ama daha sonra her şey tersine dönüyor ve daha önce belirttiğim şekilde sonuçlanıyor. Biz ilkin çatışmaya girenlerin Doktor Baran arkadaşın grubu olduğunu sandık, çünkü bizden kopan arkadaşların nereden gittiğini bilmiyorduk.

Akşama kadar bulunduğumuz derede kaldık, yorgunluk uykusuzluk ve açlık tüm arkadaşlarda hakimdi. Orada su olduğundan temizlik gibi temel gereksinimlerimizi karşıladık. Akşam olunca arkadaşların çantalarında olan mirtuxayla azda olsa açlığımızı gidermeye çalıştık ve ne yapacağımızı tartıştık, daha sonra Doktor Baran arkadaş onların daha önce olduğu Grê Neriya'nın arkasında geçip, baharda düşmanın boşalttığı Qutnıs köyü tarafına gitmek istedik. O köyde, baharda hazırladığımız, öğütülmemiş buğday gömmemiz vardı, gidip o buğdayı almak istiyorduk. Çünkü, hiç erzağımız kalmamıştı. Tabi orada ne olduğunu bilmiyorduk, Grê Nêrîya tarafına baktığımızda bizim olduğumuz yerden hiçbir şey görünmüyordu. Bu esas üzerine akşam harekete geçtik. O zamanlar bilgileri, düşmanın cihazını dinleyerek ya da BBC haberlerinden alıyorduk. Akşam 10'da Ebubekir haberleri dinledikten sonra, arkadaşlara söylemeden, benim yanıma gelip düşmanın 17 arkadaşın şahadette ulaştığından bahsettiğini söyledi. Bunu arkadaşlara söylemeden yürüyüşe devam ettik ve o zaman bilmediğimiz ama daha sonra arkadaşların bize söylemesiyle öğrendiğimiz, Doktor Baran arkadaşın grubundaki 7 arkadaşın şahadette ulaştığı tepenin arkasında olan boğazı geçerek, Kato tarafından gelen suyun geçtiği dereye girdik. Bazı arkadaşlar direk Kato'ya gidelim dedi, biz arkadaşların yorulduğunu şimdi gidersek yolda pusuya düşme ihtimalimizin olduğunu ve tempomuzun da açlık ve uykusuzluktan dolayı yavaş

olduğunu söyledik. Bulunduğumuz derenin ilerisinde saklanmak için uygun olan ormanlık alan vardı burada kalıp, sabahleyin gündüz gözüyle keşif yapıp daha sonra Kato'ya gitmeye karar verdik.

Bulunduğumuz yer, Qutnis Köyü'nün arka tarafıydı. Arkadaşları uygun bir yerde konumlandırdıktan sonra gidip bahsettiğimiz buğdayı gömmeden çıkardık ve Qutnis köyünün arkasındaki derelerden geçip ormanlık alanları takip ederek arkadaşların yanına vardık. O gün Ahmet Rapo arkadaş tepeci olacaktı. Tepe yeri, Kato ve bizim aramızda hemen derenin üzerinde olan bir yerdi ve fazla uzak değildi, konuşma mesafesindeydi. Sabah oldu ve operasyonun 4. günündeydik, bizde o dereye dinlenecek hem getirdiğimiz buğdayı yemek yapıp yiyecek, hem de suyun olmasından faydalanıp tüm ihtiyaçlarımızı karşılayacaktık. Ahmet Rapo arkadaş tepe yerindeydi, noktadaki arkadaşlar uyuyordu. Sabah olup hava aydınlanınca Grê Neri'ya tarafında olan ve akşam geçtiğimiz boğaza bakınca askerlerin orda olduğunu fark ettik. Askerler gece bizim oradan geçişimizi fark etmemişler, ama hava aydınlanınca izlerimizi görmüşler ve hemen çantalarını toparlayıp intişar durumuna geçmişlerdi. Bizim izlerimizi takip edip bizim bulunduğumuz derenin karşısında olan bir tepede durdular ve bizim buralara geldiğimizi anladılar. Daha sonra Ahmet arkadaş bize doğru taş attı. Ahmet arkadaş ne olduğunu sorduk ve bize tepenin arkasından askerlerin geldiğini söyledi. Bulunduğumuz dere v şeklinde bir dereydi, derenin başlangıcı olan yer en yüksek yerdi ve daha sonra iki kol şekline ayrılıyordu. Ahmet arkadaşın bulunduğu tepe vadinin başlangıcının uzantısıydı ve o başlangıç yeri en yüksek yer olduğu için biz, Ahmet arkadaş ne olursa olsun orayı bizim tutmamız gerektiğini söyledik. Çünkü askerler de oraya doğru gidiyordu. Bunun üzerine Ahmet arkadaş koşarak oraya doğru gitti ve askerlerden önce orayı tuttu. O oraya yetiştiğinde orada çatışma başladı ve daha sonra hepimiz çatışmaya dahil olduk.

Hava yeni aydınlanmıştı ve biz çatışmaya girmiştik, Grê Neri'nın olduğu tepeden, akşama kadar, bulunduğumuz yeri 57'lik top ve havanlarla vurdular. O bölgede bulunan Goyi, Jirki, Geliyê Ala çetelerinin hepsini o 3-4 günlük operasyonda getirmişlerdi. Akşama kadar o dereye düşmanla çatıştık. Akşam karanlığı çökmeden, orada süren çatışmayı bırakıp karanlık çökünce

nereden çıkacağımızı planlamak için araziye dürbün atıp boş yerlere bakıyorduk. Biz o çatışmada ne olacağını ve ne kadar süreceğini bilmediğimiz için çok fazla mermi atmıyorduk. Arkadaşlar görmeden mermi atılmaması konusunda herkesi uyarmışlardı. Derede mermilerin ulaşmadığı bir yerde Kara Ömer ve 2 arkadaşı, sabahleyin daha çatışmalar yeni başladığında, elimizdeki buğdayı yapmaları için görevlendirmiştik. O çatışmanın ortasında arkadaşlar, tencerelerine su katıp yaktıkları ateşin üzerinde buğdayı iyicene kaynattıktan sonra yanımızda olan tereyağını üzerine döküp torbaların üzerine boşalttılar. Ben bir tepeye gidip geldiğimde bana bütün buğdayı yaptıklarını söylediler. Öğle vakti olmuştu, bende o tencereyi yıkayıp arkadaşlar için tencerede çay yapmalarını söyledim. Arkadaşlar tencereyi su doldurup çok az kalan şekerimizle birlikte arkadaşlara çay yapmaya başladılar. Daha karanlık tam çökmemişti, tutuğumuz yerlerden olan bir tepede Ziyat denen biri vardı, Şırnaklı yeni biriydi ve çok düşkün biriydi, o çatışmalarda gidip teslim oldu. Bulunduğu tepenin bizim kaldığımız yerden görülmeyen bir noktası vardı, o da orayı kullanarak kendisi askerlerin yanına gidip teslim oldu. Teslim olduktan çok kısa bir süre sonra bizim hakkımızda ne biliyorsa her şeyi söylemişti, daha teslim olalı birkaç dakika geçmemişti ki asker Ebubekir'i çağırmaya başladı. Düşman onun genel sorumlu olduğunu biliyordu ve ayrıca zorluk çektiğimiz konuların hepsini de düşmana söylemişti. Aynı mevzide Ziyat kaçıp ihanet etmişti ama onun yanında Êzdîna aşiretinden olan Aydın arkadaş ise şahadette ulaştığı ana kadar düşmanla kıyasıya savaştı. Aydın arkadaş 1989 yılında askeri kanunla örgütte katmıştı ve şehit olmadan önceki 4-5 gün boyunca ayağında ayakkabı yoktu, un torbalarını ayağına sarmıştı ve o şekilde kanının son damlasına kadar düşmana karşı kahramanca direnerek şahadette ulaştı. Aydın arkadaş şahadette ulaşmayana kadar korkudan teslim olamayan Ziyat, Aydın arkadaş şahadette ulaştığı gibi gidip düşmana teslim olmuştu. Aynı tepede, aynı taşın yanında hem ihanet hem de direniş yaşanmıştı. Akşam olmuştu, askerler hem bulduğumuz yerden dolayı hem de taktikleri bizi oyalayıp çember atmak üzerine olduğu için üzerimize gelmiyorlardı. Bizde arkadaşları buğdayın yapıldığı yerde topladık. Bir arkadaş vardı, adını hatırlamıyorum, yeni bir arkadaştı oda yaralanmıştı ve yürüyecek durumda değildi, arkadaşlar onunda

yanına biraz erzak vererek, o arkadaşı bir yere sakladılar. (O arkadaş ve Zınar arkadaştan daha sonra hiç haber almadım. Şahadette mi ulaştılar, düşmanın eline mi düştüler, yoksa daha sonra başka yerlerde mi şahadette ulaştılar hiç haberim olmadı.) Bizim grupta toplam 4 günde bu 2 arkadaş dışında Ziyat teslim olmuştu, bizimle birlikte kalan 3 hafif yaralı arkadaş vardı ve sadece Aydın arkadaş şahadette ulaşmıştı. Kalan arkadaşların hepsi buğdayın yapıldığı yerde toplandı ve herkes yemek yedikten sonra kalan buğdayları arkadaşlara dağıttık. Her arkadaş yanına yaklaşık 1 kg buğday aldı ve herkes bir bardak çay içtikten sonra yola koyulduk, fakat yolda yürüyecek halimiz yoktu.

Temmuz ayı olduğu için geceler çok kısaydı. Gündüz araziye keşfetmiştik, ama düşman taktik yapıyordu, akşam bir yerde gündüz bir yerde konumlanıyordu. Ahmet Rapo arkadaş ve Hamza Şırnak arkadaş (Hamza arkadaş bu son yıllarda Besta'da şahadette ulaştı) grubun öncüleriydiler. Benim takımım da 1. takım olduğu için ben de hep onların arkasındaydım. Araziye tanıyorduk, fakat ayrıntıları hakkında fazla bilgi sahibi değildik. Arazinin yürümek için uygun olan kısmını biliyorduk. Kendi aramızda tartışıp olası pusulara düşmemek için rahat yerlerden gitmemeye, neresi sarpsa oradan gitmeye karar verdik. Uzun ve yorucu bir yoldan sonra Kato'ya yaklaştık. Kato ile aramızda bir ova kalmıştı o ovayı geçtikten sonra taşlık araziye ulaşacaktık. Oraya ulaşırsak çatışma çıkarsa bile bizim için sorun teşkil etmiyordu ve Kato'dan kendimizi çok rahat Besta'ya, ormanlık araziye ulaştırabilirdik. Henüz hava aydınlanmamıştı, mesafeli bir şekilde ovayı geçmeye başladık. Önümüzdeki Kato silsilesinin Deriyê Kaçê ve Deriyê Heliz kısımları arasında Kato'nun sırtına ulaşmayı düşünüyorduk. Mesafeli bir şekilde, tüm çemberleri kırıp Kato'nun yamaçlarına sorunsuz bir şekilde ulaştık. Oraya ulaştığımızda güneş artık gökyüzünde belirdi. Oradan Kato'nun zirvelerine doğru gittik ve oradan Besta arazisi de görünüyordu. Oraya ulaşınca Kato'nun heybetine ve Kato'da bulunan çukurlara sırtımızı dayayarak, "Gelirlerse gelsinler kimse bizi buradan çıkaramaz" dedik. Kato'nun vermiş olduğu güvenle konumlandığımız yerde, her bir arkadaş bir yere uzanarak hemen uykuya daldılar. Arkadaşları uygun bir yere toplayıp durumlarını sorduk, daha sonra nöbetçilerimizi çıkararak etrafa dürbün attık. Deriyê Kaçê tarafına, geldiğimiz yöne, Grê Ezmana tarafına baktık, herhangi bir

hareketlilik görmedik ve akşama kadar orada dinlenmeye karar verdik. Bizden kopan arkadaşların başına gelenleri biliyorduk ama kalan arkadaşlara ne olduğunu, Doktor Baran arkadaş onların grubuna ne olduğunu bilmediğimizden dolayı çok endişeliydik. Öğlene kadar dinlendik, arkadaşlar biraz toparlanmaya başlamıştı.

Kato ve Kela Memê arasındaki bölgede bazı köylülerin, buğday biçmeye geldiklerini gördük. Ahmet Rapo arkadaşın yanına bir arkadaş verdik ve gidip köylülerden ne olup bittiği hakkında bilgi toplamalarını ve bulabilirlerse erzak getirmelerini söyledik. Gidip geldiklerinde Kela Memê tarafında bir şey olmadığını, durumların sakin olduğunu söylediler. Akşama doğru olunca planlama yapıp Kela Memê tarafına gidip yurtsever köylerden bazı köylüleri harekete geçirip, arkadaşlar hakkında bilgi almayı planladık. Hala o kadar yorgunduk ki, yorgun argın Kato'dan kendimizi bırakıp Kela Memê'nın eteklerindeki yurtsever köylere ulaşana kadar hava aydınlandı. Köyün yakınında olan bir tepenin altında ağaçların içinde dinleniyorduk, ama tepeye gidecek halimiz yoktu. Bir köylüyü ayarladık ve atını alıp geldi, bir arkadaş afarof silahını çantasına koydu ve köylüyle birlikte gidip akşama kadar o tepede nöbet tuttu. Bizde aşağıda ki derede uyuyup dinlendik, elbiselerimizi yıkadık. Akşam olunca köylüler bize yemek ve yanımıza almamız için erzak getirdiler. Akşam olunca Kela Memê'ye gittik ve birkaç gün orada kaldık, köylerden erzak topladık ve arkadaşlardan haber almak için köylüleri harekete geçirdik. İkinci pusuda birbirimizden koptuğumuz 4 arkadaş birkaç gün sonra bize ulaştılar, (Kela Memê'de mi yoksa farklı yerde mi tam hatırlamıyorum ama birkaç gün sonra bize ulaştılar) kimseye bir şey olmamıştı. O grup bize ulaşınca ilk kopan grup hakkında bize biraz bilgi verdiler. Bedran'ın kaçtığını o zaman öğrendik. 17 arkadaşın şahadette ulaştığı gruptan kurtulan 6-7 arkadaşta köylüler aracılığıyla daha sonra bize ulaştılar. O savaşta toplam 1 arkadaş bizim yanımızda şahadette ulaşmıştı, 2 arkadaş kaybolmuştu, diğer gruptan 17 arkadaş şahadette ulaşmış, 1 kişi ihanete gitmişti, onun dışında bütün arkadaşlarımız Besta'da toplandı.

Yaklaşık 15 gün geçtikten sonra biz Kela Memê'ye oradan Besta'ya geldikten sonra, Doktor Baran arkadaşın grubuyla Mergûmar'da bir araya geldik. Doktor Baran arkadaşların grubu Hol û Kol vadisinde aç ve yorgun bir halde çok zorlanmışlar ve

daha sonra oradan çıkıp Çemê Karêr'den geçip, Herekol'un yamaçlarından Mergûmar'a gelmişler. Birbirimizi gördüğümüzde Doktor Baran arkadaşın grubundaki arkadaşlar hastalanmış ve bitkin bir haldeydiler. Onları derin bir dereye götürdük, erzak bulup dinlenmeleri için etraflarında birkaç gün kendilerini toparlasınlar diye nöbet tuttuk. Bu süre zarfında Doktor Kendal arkadaşın grubu çemberi kırıp, Bahçesaray tarafına geçip, oradan Hizan bölgesine gidip gelmişlerdi ve o bölgeden bilgi getirmişlerdi. Oturup ne yapacağımız konusunda tartıştık ve tekrardan Hizan'a gitmeye karar verdik, daha ikinci pusudan kopan 4 arkadaş gelmeden Ebubekir benimle tartışarak, bir takım arkadaşı alıp, Hizan'a gitmemi söylemişti. O zaman operasyondan yeni çıkmış, halsiz bir haldeydik, arkadaşlarımız yeni şahadette ulaşmıştı ve Hizan'ı tanı mıyorduk. O bölgeye açılım yapmak için fiziği yerinde, dinlenmiş ve kendine güvenen arkadaşların olması gerekiyordu. Biz Hizan'ı tanı mıyorduk nasıl gideceğimizi, nereye gitmemiz gerektiğini, kısacası Hizan hakkında hiçbir şeyi bil miyorduk, ama gururumuz 'hayır gitmiyoruz' demeyi kaldıramazdı, onun için tamam dedim. Biz hazırlıklarımızı yaparken kaybolan arkadaşlar da geldi ve o zaman bir takım değil de daha kalabalık gitmeye karar verdik. İç düzenlemeleri yapıp kendimizi toparladık ve nasıl gideceğimiz üzerine planlama yaptık.

Doktor Kendal arkadaşın verdiği bilgiler doğrultusunda daha önce deneyip te İsmail arkadaşın sabote ettiği hat olan Kato Xelila'dan gitmeye karar verdik. Hazırlanıp yola çıktık, Masiro suyunu geçip Kato Xelila'dan botan suyuna vardık. Botan suyunu geçip Serkêt ve Ermuşat adındaki iki köyün arasından geçtik. Bu iki köyde korucu köyüydü. O iki köyün yukarıdaki yokuşu çıkmak o kadar zor ki Botan'da oranın adını bilmeyen yoktur. Bu yokuş, Serkêt ve Ermuşat köylerine yakın olduğu için oraya, Herwazîyê Serkêt û Ermuşat deniyor. Sonbahar aylarında olduğumuz için hava hem serin hem de geceler uzundu. O iki korucu köyünü geçip Herwazîyê Serkêt û Ermuşat'a geldik ve yokuşu çıkmaya başladık. Genelde katırların patikası olduğundan hep virajlı bir yoldu, ama hiç durmadan yürüdük ve hava aydınlanmadan yukarıdaki yaylaya yetişip, kendimizi yaylanın arka kısmına verdik ve bir dereye girip dinlenmeye başladık, zaten o zamana kadar hava aydınlanmıştı. Önümüzdeki vadide bir köy vardı, köyün adı, yanlış hatırlamıyorsam, Pırneşîn'di. Arkadaşlar önceki sene bu alana

gelmişlerdi ve o köy daha önce korucu değildi, bizde o bilgilere dayanarak o köye gidip erzak alıp yolumuza devam etmeyi düşünüyorduk. Kemal arkadaş, daha önce bu tarafa geldiği için bu hatları azda olsa tanıyordu, tabi bizim bilgimiz yoktu, geçen sene ne olduğunu, bu sene nelerin değiştiğini bilmiyorduk. Yaylaların olduğu bir bölgeydi ve sonbahar olduğu için koçerlerde gitmişti, bizde öğle vakti, kendi aramızda tartışıp Kemal arkadaşın birkaç arkadaş alıp köye gitmesini ve hazırlık yapmasını kararlaştırdık. Akşam olunca da belirleyeceğimiz yerde buluşacağımızı belirttik. Akşama doğru bizde bulunduğumuz dereden aşağılara doğru gittik ve randevu yerine ulaşana kadar hava kararmaya başlamıştı. Karanlık çökünce ayak seslerinin geldiğini duyduk, sesin geldiği yere baktığımızda bize doğru koşan birini gördük, daha sonra gelenin Kemal arkadaş olduğunu fark ettik. Arkadaşın yanında beyaz gömlekli biri vardı ne olduğunu sorduk. Kemal arkadaş köyün, düşmanın silahını kaldırmış ve koruculaşmış olduğunu söyledi. Bizde yanındakinin kim olduğunu sorduk. O kişinin çete olduğunu belirterek, “Evin oradan geçerken, gidip silahını almak üzereyken bende silahıyla birlikte tutup getirdim” dedi. Geri dönmeye karar verdik, daha köyden uzaklaşmamıştık ki, köy olanları fark etti ve bize doğru mermi atmaya başladılar, ama biz cevap vermeden köyün aşağısına doğru gittik. Kemal arkadaşın getirdiği çetede yanımızdaydı.

Erzağımız yoktu ve bütün arkadaşlar açtı, köyün aşağısında köylülerin bahçeleri vardı ama sonbahar olduğundan, bahçede yeşil kabaktan başka hiçbir şey yoktu. Boş gitmemek için, hepimiz birkaç kabak alıp yürümeye devam ettik. Gittiğimiz yol berbat bir yoldu, derelerin hepsi çakıl taşlarıyla dolu derin derelerdi. Bir dereye girdik ve oradan çıkıp köyün karşısında koçerlerin kaldığı eski yerlere varana kadar hava aydınlandı. Bir çeteyi alıkoymuştuk, mermi patlamıştı ve herkes bizden haberdar olmuştu, etraftaki karakollara haber verilmişti. Kaldığımız yerin yukarı kısmında büyük kayalar vardı, aşağısı ise düzlük bir yerdi. Aşağı tarafa hakimdik, fakat Botan suyuna bakan yer olan o büyük kayaların olduğu tarafa hâkim değildik. Tepeci arkadaşları oraya yolladık. Uykusuz olduğumuz için bütün arkadaşların uykusu vardı. Biraz erzağımız vardı, arkadaşlar onunla uğraşıyordu, Ebubekir de oturmuş cihazı dinliyordu. Bana seslenerek, “Kalk kalk çeteler bizim izleri takip edip geliyorlar” dedi. Aşağımıza baktığımda

yamaçlardan bize doğru gelerek, yanımızdaki korucunun ismi olan Miho ismini çağırıyorlardı. Bize doğru yürümeye devam ettiler, bize yaklaştılar, biz bir yere kadar gelip döneceklerini düşünüyorduk. Ayrıca bulunduğumuz tepenin yanında bir tepe daha vardı ve orası Serkêt û Ermuşat tarafına hakimdi, ama bize göre orası biraz çukur olduğu için orayı tam olarak görmüyorduk. Bulunduğumuz yer de biraz çukur olduğu için gelen çeteler bizi orada göremiyorlardı, daha sonra oradan çıkmaya ve yan tarafımızda olan yüksek tepeye doğru gitmeye karar verdik. Bulunduğumuz yerden çıktığımızda çeteler bizi fark etti. Biz onlara göre yukarıda ve yamaç boyunca gitmek zorunda olduğumuz için çeteler için açık hedef haline gelmiştik. Bizi fark ettikleri gibi ellerindeki G3'leri bize doğrultup yaylım ateşine tuttular, her taraftan mermi geliyordu. Biz ve yukarıdaki tepeci arkadaşlar da ara sıra birer birer mermi atıyorduk. Ama biz yamaçtan gittiğimiz için mermilerin patlamasıyla her taraftan parçalar fırlıyordu, çoğu arkadaşın elbiseleri delik deşik olmuştu, ama hiçbir arkadaşına bir şey olmadı, sadece yanımızda götürdüğümüz korucu Miho elinden bir parça yemişti. Gidip kendimizi sırtın arkasına verdik ben, İsmail arkadaş ve birkaç arkadaş yan tarafımızda olan ve Serkêt û Ermuşat tarafını gören tepeyi de gidip tutmak istedik. Biz oradan çetelerle çatışıyorduk, fakat Serkêt û Ermuşat tarafından haberimiz yoktu. Meğer oradaki çetelerde haber alınca o tepeye doğru gelmişler. Bizim aşağıımızda oldukları için bizim onlardan haberimiz yoktu, ama biz tepede açıkta olduğumuz için onlar bizi görüyordu. Ben İsmail arkadaşın yanındaydım. Elimde kaleşnikof mermisi alan arpici silahı vardı, yönümüz korucuyu kaçırdığımız köye doğruydu, ben nişan almış mermi atıyordum, birden bir merminin hemen başımın yanından geçtiğini çıkardığı sestten anladım. Merminin hangi taraftan geldiğini anlayamadım, daha sonra tekrardan nişan aldım ve birden elimin yandığını hissettim. Dönüp arkama baktığımda aşağıımızda çetelerin olduğunu gördüm. Yediğim mermi kemiğe ve damarlara zarar vermeden diğer taraftan çıkıp gitmişti, ama elim ağırlaştığı için silah kullanamıyordum. Yerimi değiştirip, İsmail arkadaşına yerlerini gösterdim, İsmail arkadaş, çok cesaretli bir arkadaştı. Biraz ilerleyip çatışmaya başladı, dönüp bana "Birkaç kişinin anasını ağlattım" dedi. Daha sonra arkadaşlar takviyeye geldi, en yüksek

tepe olan o tepeyi C harfi şeklinde tuttuk, gelen arkadaşlara çetelerin yerini gösterdim ve çetelerin ilerlemesine izin vermedik.

Ebubekir, ilk tepecilerimizin olduğu tepede idi, oraya doğru yamaç yamaç gittim. Mermi yediğim yerden durmadan kan geliyordu, bir arkadaşın yanında birkaç ilaç vardı onu çağırdık ve gelip pansuman yaptı ve bir taşa yaslanıp dinlenmeye başladım. Resul arkadaş gelip bana, “Benim silahım kaleşnikof, sen arpici’ni ver onun menzili daha çok” dedi. Resul arkadaş silahımı alıp mevziye gitti. Bir süre sonra yanıma geldi ve o arada bir mermi yaslandığım taşın üst kısmına geldi. Merminin nerden geldiğini anlamak için araziye dürbün attık ve çetelerin arkamızdan dolanarak, tepenin aşağısında olan bir dere den bize mermi attığını gördük. Resul arkadaş silaha çok hakimdi attığını vuran, nişanı güçlü bir arkadaştı, bir iki mermi attıktan sonra o dere den kaçıp gittiler. Akşama kadar orada kaldık. Planlamamıza göre Karoto Arnos tarafına doğru gitmemiz gerekiyordu, fakat daha sabah olmadan helikopterler gitmemiz ihtimali olan o hatta indirme yapmıştı ve onun dışında her yerde çete vardı. Daha sonra o yanımızdaki korucudan öğrendiğimize göre, o bölgenin hepsi korucu olmuştu. Sadece karşımızda olan Mila Sîrmo’da bir hareketlilik yoktu, ama orada da ne olduğunu bilmiyorduk. Akşam olunca ‘ne yapalım’ diye tartıştık, artık gidemeyeceğimize ve aynı hat üzerinden suyu geçip Kato tarafından Besta’ya geri dönmemiz gerektiğine karar verdik. Yolda yürürken hep yaralı olduğum elin üzerine düşüyordum ve acısı her gittikçe artıyordu. Diğer arkadaşlara bir şey olmamıştı, sadece yanımızdaki korucu elinden parça yemişti. Resul arkadaşın mermi attığı taraftan aşağılara doğru indik, oradaki derin bir vadiye girdik ve Mila Sîrmo’ya doğru gittik. Orada, yönümüzü Çatak tarafına verdik. Mila Sîrmo’nun en yüksek yerine gittik, oradan her yeri göre bilme imkânımız vardı, ama biz de her yerden görünüyorduk. Zirvede tek bir ağaç bile yoktu. Zirvede bir çukur vardı, sadece 2-3 arkadaşı geldiğimiz hat üzerinde bizden biraz uzakta olan bir tepede bıraktık, diğer bütün arkadaşlar o çukura girdik. Artık hava aydınlanmıştı. Orada etrafımızı kontrol ettik ve bir hareketlilik görmedik. Etrafımız o kadar açıktı ki, ihtiyaç için bile çukurdan çıkamıyorduk, akşama kadar kimse ihtiyaca bile gitmedi. Yanımızda olan kabakları çalı çırpı yakarak biraz yumuşattık ve akşama kadar onlarla idare ettik.

Bulunduğumuz Mila Sîrmo'dan Botan suyuna gidip suyu geçmeyi planlıyorduk, çünkü düşman Kalot, Arnos dağının silsilesini Bahçesaray ve Çatak arasını tutmuştu. Yine, Serkêt û Ermuşat tarafını da tutmuşlardı. Önceki günde çatışmaya girmiştik ve sonbaharın sonlarına doğru yaklaşıyorduk. Bütün bu nedenlerden dolayı Kato tarafına doğru geri dönmemiz gerekiyordu. Hizan'a gitmenin koşulları kalmamıştı. Akşam yola çıktık Mila Sîrmo'nun eteklerinden Botan suyuna doğru gittik. O akşam arkadaşlar gidip suyu geçebilecekleri bir yer arayıp geldiler, fakat vakit geç olduğu için o gece suyu geçmedik ve Mila Sîrmo'nun eteklerinde, Botan suyuna yakın bir yerde kaldık. Erzak sıkıntımız vardı, ama ondan öte sigara içen arkadaşların sigara sıkıntısı vardı. Sigara içen arkadaşlar sigarasızlıktan dolayı o kadar zorlandılar ki, kurumuş otları getirip sigara niyetine sarıp içtiler. Kaldığımız yerde daha önce bahçelerden aldığımız kabaklar dışında erzağımız yoktu, o kaldığımız yerde de kabaklarla idare etmek zorundaydık. Sabah olunca da suyu keşfetmeye başladık, su çok yükselmişti, bir yer belirledik ve akşam olunca da oradan suyun diğer tarafına geçtik. Bazı yerlerden ihtiyaçlarımızı karşıladık ve sabah olmadan Kato Xelila'ya gidip konumlandık. O günlerde çatışmalar yaşandığı için düşmanın harekette olabileceğini biliyorduk. Sabah olunca askerler, Girê Sor'un yanından gelerek Kato'nun Tahtareş'e doğru uzanan silsilesine konumlandı. Bizim önümüzü kesip Besta'ya gidişimizi engellemek istiyordu, fakat her yeri tutması zordu, akşam olunca bazı boşluklardan geçip Masîro'ya gittik. O gece Masiro'da kaldık. Öğlene kadar bekledik ve öğleden sonra arkadaşlar yanımızdaki korucuyla biraz konuşup, köyde düşman silahını alanlara silahlarını bırakmaları için not yazdılar, yanımızda olan az ekmekten biraz ona vererek yolu gösterdik ve serbest bıraktık. Biz de Kato Jirka hattından geçip Besta'ya gittik, orada baharda giden gruplarla birlikte, bizim şimdi geçmek istediğimiz ve geçemediğimiz hattı geçen ve daha sonra geri dönen Doktor Kendal arkadaşı ve o zaman akademiden gelen Sinanê Sor dediğimiz Sinan arkadaşı gördük. Konferans yapıldığını, yeni kararların olduğunu söylediler. O arada bir grup arkadaş akademiden gelmişti. O gruptaki arkadaşlar, normalde yanlarında talimat da getirdiklerini ama Girê Sêvo'da düşmanla çatışmaya girdiklerini, orada bazı arkadaşların şahadete ulaştığını ve yanlarında bulunan talimatın

da düşmanın eline düştüğünü bize aktardılar. Doktor Kendal arkadaş yaralandığım elimi kontrol etti, ama Besta'ya gelene kadar elim giderek iyileşmişti ve artık benim için engel teşkil etmiyordu.

GARZAN: Hizan'a Ulaşıyoruz

Gündemimiz Hizana gitmek üzerineydi bu seferde Herekol tarafından gitmeyi planlıyorduk. O süreçte Doktor Baran arkadaş ve grubu da oradaydı, hazırlıklarımızı yaptık ve onları da görüp yolla çıktık. Mergûmar tarafından Herekolun yamaçlarına gittik, akşam yolda bal arılarının yuvalarını gördük ve içindeki balı, bal ve arı karışımı olarak çıkardık. Herekol'un zirvesine doğru gittik, çıkardığımız balla birkaç gün idare ettik. Herekol'un zirvelerinden Garisa bölgesine gittik. Ama nasıl gideceğimiz, nerden gideceğimiz hakkında hiç bilgimiz yoktu. Garisa gücüne ait arkadaşların Şirvan taraflarında şahadette ulaştığını daha önceden biliyorduk. Kendi imkanlarımızla elimizde olan dürbünle arazinin keşfini yaptık, akşam olunca belirlediğimiz hat üzerinden gidip Botan suyundan Şirvan tarafına geçtik. Bir gün suyun Şirvan tarafına yakın olan bir yerde kaldık. İkinci gün, Çiyayê Kûra adında bir dağa vardık, o dağın yamaçlarına gidip dinlendik. Oradaki hiçbir köye girmedik, fakat erzak sıkıntımız da hiçbir zaman bitmiyordu. Erzak sıkıntısı bazı köylere girmemize neden oluyordu, bu da herkesin bizim orada olduğumuzu öğrenmelerine yol açıyordu. Orada olan bir köye akşam üzeri gidip ihtiyaçlarımızı karşılamak istedik, ne kadar uğraşsak ta bize erzak vermek istemediler. O köyde 2 katlı bir evin önüne gittik, zaten köyde kimse bize kapı açmıyordu, o evin kadını da 2. kattan tepsile un döküyordu bizimde torbanın ağzını açıp toplamamızı istiyordu. Köyde bazı dükkanlar vardı orda da tam olarak ihtiyaçlarımızı karşılayamadık ve birkaç arkadaşın yükü olacak kadar erzak toplayamadan köyden ayrılıp tekrar Çiyayê Kûra'ya doğru geri çekildik.

Çiyayê Kûra hem konumu bakımından stratejik bir yerdi, etrafımızı görebiliyorduk, hem de coğrafyasında çukurlar, ağaçlar ve kayalık yerleri olduğundan konumlanmak ve savaşmak için iyi bir yerdi. Biz o bölgeyi tanı mıyorduk, nereye gitsek sadece dürbünle keşif yapıp ona göre konumlanıyorduk. Akşama kadar Çiyayê Kûra'da kaldık, ortalık sakindi. Çiyayê Kûra'da, gündüz vakti dürbünle keşif yaptık ve Gerzerbîl Dağı'nın batı kısmında bulunan, ağaçlık ve kayalık olan, uygun bir yer gördük. Geceleyin oraya

gitmeye karar verdik. Önümüzde, Gerzerbîl ve Çiyayê Kûra arasında yer alan bir vadi vardı, vadide bir köyün ve etrafında koyun sürülerinin olduğunu gördük. Her yerde koyun sürüleri ve ceviz ağaçları vardı. Kendi aramızda erzak ihtiyacımızı karşılamak için ne yapmamız gerektiğini tartıştık. Köye girip girmeme konusunu tartıştık, köye girmesek erzak sıkıntısını çözemeyeceğimiz kararına vardık. Bu esas üzerine Çiyayê Kûra'dan kendimizi köye doğru bıraktık, hava ay ışığından dolayı aydınlıktı. Köyün adı, Madan köyüydü. Gördüğümüz Madan köyü büyüktü, ama köyün korucu olup olmadığını bilmiyorduk Arazide gördüğümüz çobana, o köyün korucu köyü olup olmadığını sorduk, çoban da korucu olmadıklarını bize söyledi. Köye girdiğimiz gibi daha selam vermeden bize, 'buraya geldiniz ama biz karakola haber vereceğiz' dediler. Köylülerle konuşup haber vermemeleri gerektiğini söyledik, ama tavırlarında bir değişiklik olmayınca hemen bize lazım olan ihtiyaçları alıp köyden acele bir şekilde uzaklaşmamız gerektiğine karar verdik. Köyde bulunan arkadaşların sayısı fazlaydı ve o köyde bize lazım olan ne varsa onları aldık.

Köyden çıkıp belirlediğimiz tepeye doğru yürümeye başladık. 1 saat yürüdükten sonra önümüze bir dere çıktı, o dereden önümüzde su olup olmadığını ve belirlediğimiz tepenin ne kadar uzak olduğunu bilmediğimizden dolayı her arkadaş 20 litrelik bidonlara su doldurdu ve yarım torba unla hamur yoğurdu ve yolumuza devam ettik. Yürüdükçe yürüyorduk yol bir türlü bitmek bilmiyordu. Bir dereyi geçip farklı bir dereye giriyorduk hem elimizde su vardı hem de yaptığımız yarım torba un giderek ağırlaşıyor ve bir torba undan daha ağır bir hal alıyordu. Ay ışığı da kaybolmuş yürüyüş daha da zorlaşmıştı, vakit sabaha yaklaşıyordu, dürbünle gündüz vakti keşfini yaptığımız ve sonraki gün kalmak için belirlediğimiz yerin altına vardık. Gitmek istediğimiz o yere yaklaşık 10-15 dakika mesafedeki bir yere ulaşınca, orada su kaynağının olduğunu gördük. Ama artık bir anlamı yoktu gece boyunca yürüyüşte, yaptığımız hamuru ve su bidonlarını taşımıştık ve kızgınlıktan getirdiğimiz suları dökmeden yolumuza devam ettik ve bir noktada durduk. Kaldığımız o yer, Gerzerbîl Dağı'nın batı ucundaydı. Bulunduğumuz o yer, ormanlık ve taşlık bir alandı, orada hiç kimse yoktu.

Gerzerbîl dağı, Botan suyundan başlayıp Bitlis'e kadar uzanıyordu. Biz de silsilenin batı ucunda, Bitlis tarafında olan kısımda noktamızı kurmuştuk. Noktamız Gerzerbîl Dağı'nın Kûra dağına bakan yamacındaydı. Sabaha doğru oraya yetişmiştik ve çok yorgun olduğumuz için etrafımızı tam olarak kontrol edemedik. Bulduğumuz yere göre biraz yüksek ve seyrek ağaçların olduğu bir yer belirleyip tepeci arkadaşları oraya yolladık. Kaldığımız yerde de nöbetçi çıkarıp dinlenmeye başladık. Her zaman kural olarak nereye gidersek gidelim, önce araziyi inceleyip olası bir çatışma durumunda hangi manganın, takımın nerde mevzileneceğini, tepecilerin nerede olması gerektiğini, nerelerde nöbet tutulması gerektiğini belirliyorduk. Fakat o gün o kadar yorulmuştuk ki, bu kuralı yerine getirmemiştik. Sadece tepecilere nereye gitmeleri gerektiğini tarif etmiştik ve nöbetin nerde tutulacağını söylemiştik. Ben bir ağacın dibinde oturmuş uykuya dalmıştım, uyandığımda güneşin yüzüme vurduğunu ve bir koyun sürüsünün bulduğumuz noktanın içinden geçerek dağın yamaçlarına doğru gittiğini gördüm. Biz önce o koyun sürüsünün çobansız olduğunu düşündük, ama daha sonra anlayacaktık ki, sürünün çobanı, bulundukları yeri kamuflaj etmek için das (orak) ile ağaç kesen tepeci arkadaşların çıkardığı das sesini uzaktan duymuş ve sesi duyar duymaz da sürüyü orada bırakıp, yerimizi haber vermek için köye gitmiş. Oranın hep çete köyleri olduğunu ve bazı yerlerde karakol bulunduğunu bilmiyorduk. Saat sabah 10 civarıydı, Hamza Şırnak arkadaş ve başka bir arkadaş nöbetçiydiler, biz de uykuya dalmıştık. Birden Hamza arkadaş gelip, "Çete ve askerler aşağıdan bize doğru geliyorlar" dedi. Bunun üzerine bütün arkadaşlar eşyalarını toplayıp çantalarını sırtlarına geçirdi, fakat kimin nereye gideceğı konusunda en başta biraz karışıklık yaşadık. Daha sonra, bazı arkadaşlara tepecilerin olduğu tarafta bazı yüksek olan yerleri gidip tutmalarını söyledik. Bizde nöbetçilerin olduğu tarafa doğru gitmeye başladık, orada mevzilenmek için bazı kayalıklar vardı, gidip oraya mevzilenecektik. Bizden önce giden Hamza arkadaş nöbet yerine ulaştığı gibi mermiler patlamaya başladı. Asker ve çeteler doğruca nöbet yerine geliyorlardı, arkadaşlar onları vurmaya başladı ve arkadaşlar orada bir askeri öldürdüler. Hiçbir şeyimiz olmadığı için arkadaşlar, o öldürdükleri askerin üzerine gidip silahını, elbisesini, ayakkabısını yani hemen hemen her şeyini almışlardı. Akşama

kadar orada çatışma sürdü, düşman sırtın arkasına durmadan asker indiriyordu. Tepeci arkadaşlar yukarı kısımlarda çatışmaya girmişlerdi. Su kaynağının olduğu yönden ve Bitlis'e bakan yamaçtan da düşman gelmeye başladı, akşama kadar çatışma sürdüğü için o gün de dinlenemedik. Akşam oldu, bizim bir kaybımız yoktu ve bir askeri orda öldürmüştük, fakat daha fazla düşman ölüsü olma ihtimali vardı.

Tepecilerin yeri yüksek olduğu için arka tarafta ne olduğunu biliyorlardır diye onlara doğru gittik. Bu defa Botan suyunu geçmiştik, ne olursa olsun geri dönmeyecek, Hizan'a gidecektik ve bu konuda çok kararlıydık. Bütün arkadaşlarla tepecilerin olduğu yüksek yere gittik. Tepeciler, askerlerin indirme yaptığı yerleri göstererek boş olan arazilerin neresi olduğunu gösterdiler. Gündüz dürbünle göre bildikleri kadar araziye tarif ettiler. Gerzerbîl ve Kur dağlarının arasında büyük bir boşluk vardı, önümüzde sadece Kur dağı kalmıştı. Kur Dağı, Botan suyundan başlayarak silsilesi Şexcuma vadisine kadar uzanan bir Dağ'dı. Hepsi yüksek ve üzerlerinde yaylaların olduğu tepelerden oluşuyordu. Bizde o zaman adını bilmediğimiz, ama daha sonra Kur dağı olan dağa doğru gitmeye karar verdik. Bizim bulunduğumuz yer ve Kur dağı arasında genişçe bir arazi vardı. Bu arazinin bazı yerleri ormanlık, bazı yerler ise derelerin sık olduğu bir araziydi. Olduğumuz yerden kendimizi aşağılara doğru bıraktık, ama hepimiz çok yorgunduk. Yürüyüp dereleri, ormanlık yerleri, küçük tepeleri geçtik, bazı yerlerde hayvan patikaları, bazı yerlerde köy yolları vardı ama o bölgeyle ilgili hiçbir şey bilmiyorduk. O köylerde kim vardır, dost mudur düşman mıdır, hiç bilgimiz yoktu. Gidip bir yerde dinlenmek için durduk erzağımız yoktu, bazı arkadaşların çantalarında sadece dar günler için saklanmış olan hurmalar vardı. Her arkadaş biraz hurma verdik, bazı arkadaşlar o kadar yorulmuştu ki hurmaları ellerinde uykuya dalmışlardı. Arkadaşları uyandırdık ve gruptan kopmaların, kaybolmaların önünü almak için arada bir gruptaki arkadaşların sayısını soruyorduk. Sabah olmaya yakın yumuşak bir araziye yetiştik ve durduk. Durduğumuz arazi küçük tepelerden, derelerden ve ormanlık bölümlerden oluşuyordu ve bazı yerlerde çoban patikaları vardı. Küçük tepelerin birinde tepecileri konumlandırdık. Bulunduğumuz yerin her iki yönü de vadi şeklindeydi, her iki vadiye de ışıklar yanıyordu ve oralarda köylerin olduğunu anlamıştık. Gündüz olup etrafa

dürbünle baktığımızda her iki vadinin de tamamında köyler olduğunu ve her tarafta ceviz ağacı olduğunu gördük. Sonbahar olduğu için hava parçalı bulutlu ve serindi. Yapraklar solmaya başlamıştı. Bulunduğumuz yerde kendimizi saklamaya devam ettik.

Gerzerbîl'deki kaldığımız o nokta ile şimdi bulunduğumuz yer arasında çok mesafe vardı, ama yine de oradan, Gerzerbîl tarafında kaldığımız yer görünüyordu, o yüzden gün boyunca dürbünle takip ettik. Askerlerin önce oraları aradığını daha sonra gittiğini gördük. Yakınımızda bir dere vardı ve tepeci arkadaşların dışındaki grubumuzla öğleden sonra yavaş yavaş oraya gittik. Yaptığımız hamur hala yanımızdaydı, o derede ateş yakıp ekmek ve çay yaptık. Arkadaşlar temizlik ihtiyaçlarını karşıladılar, saat ilerledikçe o gün bir şey olmayacağını anladık. Yönetimdeki arkadaşlar olarak toplandık ve ne yapacağımızı tartıştık. Önümüzde daha önce gitmeye karar verdiğimiz Kur dağı vardı, birkaç dereyi geçtikten sonra o dağa ulaşacaktık. Yol üstünde köylere gidip gitmeme konusunu tartıştık ve çıkan ortak karar köylere girmeden yolumuza devam etmek oldu. Daha önce girdiğimiz köyler hep sorun oluşturdu ve daha dün çatışmadan çıktığımız için, bu sefer köylere girip-çıkmadan yolumuza devam etmeye karar verdik. Önümüzdeki boş araziden geçerek yaylalara gidip, durumlara göre planlama yapmaya karar verdik. Akşam olunca eşyalarımızı toplayıp bulunduğumuz dereден çıkıp köylerin arasındaki boşluktan geçen dereден gidip, Çîyayê Kur'a doğru sırt sırt tırmanmaya başladık. Ben, öncü olan arkadaşların arkasında yürüyordum. Ay ışığı vardı ve her yer gündüz gibi aydınlıktı. Dağın zirvesine ulaştığımızda, tepenin arkasında bir boğazın olduğunu ve boğazdan sonra arazinin düzleştiğini ve bir çukur gibi göründüğünü gördük. O çukura baktığımızda orada hareketlilik olduğunu fark ettik. Onlarda bizi fark ettiler hemen mevzi almaya başladık ve onların mevzilendiğini gördük, biz onlara doğru seslendik, onların seslenmesiyle oradakilerin de arkadaşlarımız olduğunu anladık. Bizden önce giden Piling arkadaş ve grubunu orada görünce çok sevindik. Biz o zaman yaklaşık 30-40 arkadaştık, Piling arkadaş onların grubu bir o kadar vardı, toplam 70-80 arkadaş orada toplandık. Bulunduğumuz yer yüksek bir yerdi, bütün arkadaşlar toplanınca bir birimizin durumunu sorduk ve sabaha kadar uyumadık. Bulunduğumuz yerden araziye baktığımızda Bitlis- Şexcuma, Tatvan- Hizan arası ve etraftaki

araziler yemyeşil bir deniz gibi görünüyordu ve “Tamam buraya geldik, artık kimse bizi buradan çıkaramaz” dedik.

Bulunduğumuzu arazide oturmuş ve birbirimizle sohbet ediyorduk. Daha sabahın ilk saatleriydi ve yine bir koyun sürüsünün gelip noktamıza girdiğini fark ettik. Koyun sürüsü gelip noktadan geçti ve çobanı olmadığı için pek sorun yapmadık. Bulunduğumuz dağın Bitlis’e bakan yamacında Orê vadisi bulunuyordu. O vadiden bizim olduğumuz yere sakallı, yaşlı bir sofinin gelip noktaya girdiğini gördük. Biraz onunla konuştuk ve akşam yanından geçip geldiğimiz köylerin çete olduklarını, o alanda sadece sofinin geldiği yön olan Bitlis tarafındaki köylerin çete olmadığını, onun dışında etrafımızdaki bütün köylerin çete olduğunu öğrendik. Aramızda konuşup eğer sofiyi bırakırsak gidip düşmana haber vereceğini ve yine çatışmaya girebileceğimizi düşünerek onu bırakmamayı, arkadaşların ona durmadan sorular sormasını ve akşama kadar onu oyalamayı kararlaştırdık. Arkadaşların hepsi birbirini değiştirerek sofiyle konuşmaya başladı, sofi yaşlı olduğu için en sonunda uykusu geldi ve uyumaya başladı. Sofi öğleden sonra uyanınca onunla tekrar sohbet etmeye başladık, akşam olmak üzereyken Sofi’ye gidebileceğini söyledik. Sofi köye ulaşır ulaşmaz, köyden bizim noktaya doğru mermiler gelmeye başladı. Bizde hazırlıklarımızı yapıp Şirvan’a doğru yolla çıktık. Heveg adındaki köyün yakınında, kayalık küçük tepeler ve ormanlık olan bir bölgeye gittik. Piling arkadaş ve grubuyla birlikte hareket ediyorduk, onlar daha önce oraların adını duymuşlardı ve öncülerimiz onlardı. Sabaha kadar yürümeye devam ettik ve uygun bir yerde konumlandık. Düşman haber almıştı ve sabah bulunduğumuz arazilere havanlar atıldılar, ama bizim bulunduğumuz yere havanlar gelmemişti. Öğleden sonra oturup planlama yaptık Piling arkadaşın grubunun hepsi keşif için gelmişlerdi ve tekrar Botan’a dönmeleri gerekiyordu. Genel sorumlumuz olan Ebubekir de 4. Kongre hazırlığı kapsamında gitmesi gerektiğini söyledi. Giderken yanına birkaç arkadaşa alacağını söyledi. O zaman bizim ana birlik 2 takımdan oluşuyordu, yanına alacağı arkadaşlar dışında toplam 35 arkadaş kaldık. Ben ve Resul arkadaş takım komutanıydık, Ebubekir sorumluluğu bizim üzerimize bırakarak Bitlis tarafına gitmemiz gerektiğini söyledi. Piling arkadaş, Ebubekir ve diğer arkadaşlarla vedalaştık. Onlar

Botan tarafına gittiler, bizde Bitlis'e Şexcuma vadisine doğru yolla çıktık.

Biz oraları tanıımıyorduk, sadece yönümüzü belirleyip gidiyorduk, vadiye gidip yürümeye devam ettik ve her tarafın ağaç, su ve köy olduğunu gördük. Şexcuma vadisini geçtik. Bulunduğumuz yer ile Bitlis vadisi arasında bir tepe vardı hem ağaçlık hem de yaylaları olan bir tepeydi. O tepeye gidip kayaların ve çukurların olduğu uygun bir yerde noktamızı kurduk. Noktayı kurduğumuz yerde fazla ağaç yoktu, ama aşağı tarafımız ormanlıktı. Kaldığımız yerdeki kayaların üzerinden de Bitlis vadisi görünüyordu ve o akşam orda kaldık. Sabah olunca bir avcının geldiğini gördük. Elinde çifte vardı, yanına gidip sohbet ederek oradaki köyler hakkında bilgi aldık. Ne kadar doğru söylediğini bilmiyorduk, ama etrafımızdaki köylerin nasıl olduklarını isimlerini, yani bize gereken bütün bilgileri o avcıdan aldık. Daha sonra o adamı bıraktık, anlaşılan adam kötü biri değildi, çünkü bıraktıktan sonra bizimle ilgili bir bilgi vermemişti ki hiçbir hareketlilik olmadı. Biz 1990 yılının sonbaharında o avcıyı yanındaki silah olan çiftleyle orada gördüğümüzden bu zamana kadar o noktanın adı 'çifte noktası' olarak kaldı. Akşama doğru ne yapacağımızı tartıştık hem yorgunluk hem de karşılamamız gereken ihtiyaçlarımız vardı. İhtiyaçlarımızı karşılamak için, gördüğümüz zom (koçerlerin yayladaki yeri) yerine gitmeye karar verdik. Ben birkaç arkadaş alıp akşam oraya gittim. Oraya gittiğimizde, oradakilerin koçer olduğunu gördük ve onların niyetlerinin kötü olmadığını anladık. Onlarla sohbet edip durumlarını ve bölgede ne olup bittiğini sorduk. Ayrıca, gideceğimiz hattı belli etmemek için, sorduğumuz birçok sorunun arasında, dikkat çekmeden, Bitlis, Hizan, Tatvan tarafları, etrafındaki köyler ve oralara gidebilecek yollar hakkında bilgi aldık. Koçer oldukları için hep hareket halindeydiler ve bölgeyi en iyi onlar tanıyordu, bunun için de onlara güveniyorduk. Bize gerekli olan ihtiyaçları söyledik ve bir iki gün sonrasına randevu verdik. Zaten bizim asıl noktamızdan onların olduğu yer görünüyordu ve kendimiz de takip edecektik. Ayrılmadan önce birkaç koyunu da yanımıza alıp, yanlarından ayrıldık ve arkadaşların yanına geldik. Bulunduğumuz noktayı değiştirmedik ve aynı noktada kalmaya devam ettik. Birkaç gün geçip randevu zamanı gelince 4-5 arkadaş tekrardan koçerlerin yanına gittik ve

istediğimiz her şeyi getirdiklerini gördük. Askeri elbise yoktu, ama sivil elbise ayakkabı vb. ne istediyssek getirmişlerdi, arkadaşlarla yükümüzü yükleyip tekrardan geri döndük. Daha sonra bulunduğumuz yerden Tatvan'a doğru yolla çıktık.

Gittiğimiz yönün ormanı çok sıkı, daha düşman Kürdistan coğrafyasını o kadar talan etmemişti. Ormanı o kadar sıkı ki, akşam olunca içinden çıkamıyorduk. Ormanlık alanın içinde bulunan bir sırt vardı, o sırtta bir öküz arabası (Bedlîs tarafındaki köylülerin deyimiyle, Paxêl) yolu vardı ve yolun her iki tarafı da sık ormanlıktı. O ormanlıkta daha önceden kesilmiş olan ağaçların ucu çok sivri kalmıştı ve ormanda yürürken bıçak gibi ayaklarımıza batıyor ve bizi zorluyorlardı. Biz o arazileri keşfede ede Bitlis'ten Hizana giden karayolunu geçtik. Önümüzde Bitlis'ten Tatvan'a giden yol kalmıştı, yavaş yavaş oraya doğru gidiyorduk, yollun etrafında köyler vardı. Akşam olmaya yakın ormanlık alanda olan bir köye gittik. Biz köyden bilgi toplarken, arkadaşlar da köylülere toplantı yaptı. Köylüler örgütü duymuşlardı ama tanımıyorlardı, ilk kez bizi görüyorlardı, biz de onların iyi mi kötü mü olduklarını bilmiyorduk. Köylülerle sohbet ederken, sohbetlerimizin arasında Tatvan'a ve Hizan'a nasıl gideceğimiz konusunda bilgiler topladık. Köyden çıktıktan sonra Bitlis-Tatvan karayolunu geçtik ve orada çokça bilinen Karêz yaylasına doğru yolla çıktık. Sonbahar olduğu için hava soğuktu ve yaylarda hiç kimse kalmamıştı, sadece koçerlerin yazın kalmak için yaptıkları taştan küçük barakalar vardı. Yaylaların yukarısına doğru gittik. Tatvan, Hizan ve Kawaş arasına düşen büyük bir yayla olan Karêz'i boydan boya geçtikten sonra, Kêsan ve Axkîs vadilerine ulaşana kadar yürümeye devam ettik ve iki vadinin olduğu yere yaklaştık. Bu iki vadinin olduğu yer üçgen şeklinde bir yer oluyor. Kêsan vadisi, Kawaş ve Wan tarafından Hizan'a doğru geliyor. Axkis vadisi, Hizan'dan gelip Kawaş, Wan ve Bahçesaray tarafındaki dağlara doğru gidiyor. Derin vadiler, yamaçlarının ormanlık fakat zirvelerinin yayla olduğu ve hayvan patikalarından başka yolun olmadığı, yüksek tepelerin olduğu bir arazidir. Biz, orada nerede duracağımıza nerden gideceğimize bazı bilgiler ve dürbünle yaptığımız keşiflerden yola çıkarak karar veriyorduk. Sabaha doğru, bir sırtın yamaçlarında durduk ve bir grup arkadaşı sırta tepeci olarak gönderdik.

Grubun içinde Rubar Teyî ve Goyi olan Cemal arkadaşlar da vardı. Arkadaşlar hava aydınlanmadan taşlarla bir duvar kurmaya çalışıyorlardı, çünkü hava aydınlandığında bulunduğumuz bölge yayla olduğundan görüntü verme riski ortaya çıkıyordu. Taşları kaldırıncı büyük bir fare taşın altından çıkıyor. Bu fare üzerine, Rubar ve Cemal arkadaş tartışmaya başlıyor. Botan bölgesindeki halk aynı hayvana farklı yerlerde farklı adlar vermişlerdi. Cemal ve Rubar arkadaşlarda bu hayvanın adı üzerine tartışmaya başlıyorlar biri 'sıvlêrik', diğeri hayır adı 'cirdxezal' diyor ve duvar yapma işini bırakıp bunun üzerine tartışmaya başlıyorlar, ta ki hava aydınlanıp güneş doğana kadar sürüyor bu tartışma. Akşam olup aşağıya indiklerinde bu arkadaşların yanındaki diğerk arkadaşlar bize konuyu anlatınca biz ilkin eleştirdik, bu konu üzerine o kadar tartışıp mevzilerini ve kamufleajlarını yapmamalarının yanlış olduğunu söyledik. Arkadaşlar o farenin ismi üzerine o kadar tartışmışlardı, ama hâlbuki ikisinin söylediği isim de aynı şeydi, her iki isim de aynı fareden bahsediyordu. Arkadaşlar Cemal ve Rubar arkadaşlara takılıp o günün moralini bu iki arkadaştan aldılar.

Akşam olunca Kêsan Vadisine doğru inmeye başladık, o vadileri de geçtik ve yine her gittiğimiz köyde toplanılar yapmaya, yardım toplamaya ve bilgi almaya devam ediyorduk. Bunun yanında, oranın vadilerini, dağlarını, yaylalarını, ormanlık alanlarını da keşfediyorduk. Yavaş yavaş sonbaharın sonlarına doğru yaklaşıyorduk. Ekim ayının sonlarıydı. Hava gittikçe soğumaya başlıyor, bulutlar toplanıyor ve ara sıra yağmur yağıyordu. O bölgede, o mevsimde gerilla pratiği yürütmek çok zorlaşıyordu. Kalacak mıyız dönecek miyiz, dönersek dönüş yolumuz ne kadar güvenli olacak gibi konular belirsizdi. Bu konuda ben ve Resûl arkadaş tartışma yürüttüğümüzde, orada bir grup arkadaş bırakmamız ve diğerk arkadaşların Botan'a geri dönmesi seçeneğini de ele aldık. Ama hem oraları henüz tam olarak tanımadığımız için, hem arkadaşlara sormadan bu kararı almamız zor olduğu için, hem de kış mevsiminde orada bırakacağımız grup ile iletişimimizin tamamen kopacağını bildiğimiz için, bir grup arkadaş orada kışın bırakmayı göze alamadık ve hep birlikte Botan'a dönmeye karar verdik. Zaten bizim grubumuzun asıl görevi, gelip alanı keşfetmekti. Biz de oranın arazisini keşfettik ve geri dönüp Hizan, Tatvan ve Kawaş köylerinin olduğu üçgene geldik, bir süre orada kaldık. Tekrardan geldiğimiz hatlardan Karêz

yaylasına geri döndük oradan da köylerin olduğu bir yere gidip ara verdik. O köylere gidip, bazı ihtiyaçlarımızı almayı planladık. O zamanlar köylere gittiğimizde öyle rasgele gitmiyorduk. Her manga bir eve gidiyor ve her gidilen evin kapısında bir ya da iki arkadaş nöbet tutuyordu, köye giriş çıkışlarda da birbirimizi haberdar ediyorduk ve her şey planlı bir şekilde yapıyordu.

Biz o bölgedeki köyleri tanıımıyorduk ama çok fazla köy vardı. Bir köye gidip, bazı ihtiyaçlarımızı onlara söyleyip, bu ihtiyaçlarımızı sonraki gün hazırlamalarını, gelip alacağımızı söyledik ve oradan ayrıldık. O köylülerin bize daha sonraki yıl anlattığına göre; biz ihtiyaçlarımızı isteyip, oradan ayrıldıktan sonra, o köylüler aralarında toplanmışlar ve bize karşı nasıl davranacaklarını tartışmışlar. En sonunda, biz oraya gittiğimiz zaman bize yemek verip, biz yemeğe oturduğumuzda da etrafımızı kuşatıp bizi teslim almaya ve daha sonra da devlete teslim etmeye karar vermişler. Ama o köyün imamı, köylülere: “Siz aklınızı mı yitirdiniz? Bu insanları tanıımıyorsunuz. Bu insanların size ne zararı dokunmuş ki siz, onlara karşı böyle bir şey planlıyorsunuz? Ayrıca, bu insanlar sahipsiz değildir, mutlaka onlara sahip çıkacak birileri vardır ve sonra hesabını sizden soracaklardır. Bunun için, düşündüğünüz şeyi yapmak yerine, sizden ne istemişlerse verin” demiş. O İmam çok akıllı bir insandı. Bir de şimdi durumlar nasıldır bilmiyorum ama, o zamanlar oralardaki köylerde imam ve muhtarların sözü esas alınırdı. Bu nedenle o köy, o zaman bize karşı olumsuz bir harekette bulunmadı. Zaten sonraki yıl tekrar gittiğimizde, o İmam’ın oğlu da Hareketimize katıldı ve o köylüler de yukarıda bahsettiğim olayı ve bize karşı kurdukları planı, bize açıkça anlattılar. Köye gidip ihtiyaçlarımızı aldık ve köyün yakınlarındaki vadilerden Kur dağına doğru harekete geçtik. Kur dağının zirvesine ulaştık, yine önceden tanıdığımız hatlardan gidip Şirvan ve Bitlis vadisinin olduğu bölgeye geldik. Bu yol sürecinde biz hangi köye gitsek, düşman da bizden sonra o köye gidiyor ve peşimize düşüyordu. Bu nedenle mevsimsel olarak fazla vaktimiz olmadığı için hiçbir yerde uzun süre kalmıyor ve bir an önce dönmeye çalışıyorduk. Yaşadıklarımızdan dolayı o kadar kaygılıydık ki, yükümüzün ağır olmasına rağmen, Botan suyunu geçmek için araba tekerlerinin iç lastiğini ve hava doldurmak için pompa bile yanımıza almıştık. Bunun dışında fazladan erzak, naylon ve yedek ayakkabı bile çantalarımızda vardı. Gruptaki

arkadaşlar, fiziği yerinde arkadaşlardı, bu nedenle fazla dinlenmeden Botan suyuna yetiştik ve suyu 6 Kasım'da fazla zorlanmadan geçtik aynı gece Garisa arazisine ulaştık ve düşmanın pusu atma ihtimali olan yerleri de geçip Garisa'ya yetiştik.

1990 Yılına Ait Birkaç Anı

1990 yılının anıları çok fazla: Besta'da olduğumuz bir gün Doktor Baran yanımızdaydı ve mide sorunu vardı. Arkadaşlar göreve gidip gelmişti, yolda bir ağaçtan yaklaşık 1 kg bal çıkarmışlardı. Bal, bir arkadaşın çantasındaydı. Biz de arkadaşlara "Şimdilik kalsın, zor durumlar için saklayalım" demiştik. Daha sonra Doktor Baran arkadaş yanımıza geldi, bende arkadaşlara Doktor Baran arkadaşın mide sorunu olduğunu, balı getirip ona vermelerini belirttim. Arkadaşlar arasında İstanbul'dan gelen Dijwar arkadaş vardı. Daha sonraki süreçte birlik toplantısı oldu, her arkadaş kalkıp değerlendirme yaptı. Dijwar arkadaş kalkıp konuşmaya başladı ve orada 'eşitliğin olmadığını, yönetimin farklı, yapının farklı yaşadığını örneğin, yönetimdeki arkadaşların bal yediğini, su içtiğini, ama yapıya vermediğini' söyledi. Arkadaşlar Dijwar arkadaş, "Tamam balı eleştirdin de, suyu neden eleştirdin, su da toplantı konusu mu" diye çıkıştılar. Dijwar arkadaş için eşit olmamamızın gerekçesi, su ve arkadaşların arazide bulduğu 1 kg balın Doktor Baran arkadaş verilmesiydi. Erzak sorunu çok ciddi bir sorundu: 1990 yılının tamamı hatta, 1989 yılının sonbaharını da bu sürece dahil edebiliriz. 1989 sonbaharından, 1990 yılının Aralık ayında Haftanın'e gelene kadar, arkadaşların ihtiyaçlarını karşılamakta hep zorlanıyorduk. Sadece sonbahar da Garzan'nın bazı köylerinde birkaç defa ihtiyaçlarımızı karşılayabilmıştık, onun dışında ihtiyaçlar hep sorundu. Ayakkabısız, elbisesiz, erzaksız ve her zaman hareket halinde olmak, o senenin çok yorucu geçmesine neden oldu. 1990 yılında, biz erzak sorunuyla o kadar yüz yüze kalmıştık ki, zor duruma düşmemek için, Garisa'da çantamıza palamut koyup Bitlis vadisine kadar yanımızda götürdük. 1990 yılının baharında biz Hiror'da iken, tuzumuz bitmişti. Sadece tuz olmadığı için arkadaşlar hareket ettiler; Qaşûra hattında arkadaşlar pusuya düştüler, bazı arkadaşlar bu pusuda şahadete ulaştılar ve bazı arkadaşlar da yaralanarak düşmanın eline geçti. Bunun gibi yüzlerce anıdan da bahsedebiliriz. Temizlik sorunu zaten önemli bir sorundu, ama hiç gündemimizde bile yoktu.

Yine aynı süreçle bağlantılı olarak, bu yürüyüşte çok emek sahibi olan arkadaşlarla birlikte yaşadığım bazı anılarımda oldu. Daha önce, Colemêrg tarafında Aliyê Dirêj arkadaşın bize teslim ettiği bir arkadaştan bahsetmiştim. Bu arkadaşın adı, hatırladığım kadarıyla, Sabri veya Egîd'di. Arkadaş, Bircêla köyündendi. Bu arkadaş gündüz vakti yaşanan bir çatışmada şahadete ulaştı. Yine 1989 yılında askeri kanun ile saflara kattığımız, Êzdînan aşiretinden olan Aydın arkadaş vardı. Aydın arkadaş, Tehta Reş'te günlerce süren çatışmaların dördüncü gününde şahadete ulaştı. Aynı çatışmaların üçüncü gününde ise 17 arkadaş şahadete ulaşmıştı. Bu 17 arkadaşın arasında kadın arkadaşlar da vardı. Bu arkadaşların arasında Serhatlı olan Bişar arkadaş vardı. Bişar arkadaş, eski bir arkadaştı ve zindandan çıkmıştı. Grubun içerisindeki en eski arkadaş, Bişar arkadaştı. Yine, Girek Basrî köyünden olan Ramazan arkadaş, bir önceki yılda askeri kanun ile saflara kattığımız ve Aqirî köyünden olan Gabar arkadaş ve yine Alan aşiretinden olan, arkadaşların kendisine 'Ehmedê Alan' dediği, 1989 yılında arkadaşların askeri kanun ile kattığı Ehmed arkadaş da bu 17 arkadaştan bazılarıydı. Bildiğim kadarıyla, bu bahsettiğim pratiği yaşayan arkadaşlardan, şimdi sadece Rûbarê Teyî arkadaş kalmıştır. Bu bahsettiğim süreç, sadece ana birlik pratiğimizi ilgilendiriyordu. Ama 1990 yılında sadece bizim birliğimiz yoktu, arkadaşların olduğu yerlerde her gün çatışma yaşıyorlardı, hatta bazen aynı günde, birkaç ayrı yerde çatışma yaşıyorlardı. Her yer operasyondur, her yerde savaş vardır ve bu nedenle de her yerde düşmanın ölü ve yaralıları da bizim kayıplarımızın da olması muhtemeldir.

Bu yıla damgasını vuran en büyük eylem, Piling arkadaş ve grubunun yaptığı eylemdir. 1990 yılının Temmuz ayıydı ve Biz, Tehta Reş tarafında düşmanla çatışma halindeydik. Aynı o süreçte, Garisa- Herekol hattında pratik yürüten Piling arkadaş ve grubu, operasyonlarda çatışma halinde olan arkadaşlara destek verebilmek için, gündüz vakti, Perwarî ile o bölgedeki bazı köyler arasındaki yolu kesiyor ve pusuya yatıyorlar. Arkadaşlar bu yolu kestiklerinde, Perwarî Garnizon Komutanı ve beraberindeki diğer komutanların da içinde olduğu 2 askeri araç bu yoldan geçmek istiyor ve arkadaşların pususuna düşüyor. Düşman, gündüz ortasında o yolda böylesine bir eylem yapılacağına ihtimal vermediği için rahat bir şekilde bu yoldan geçmek istiyor, ama

Piling arkadaş ve grubu, içerisinde Garnizon komutanı ve diğer komutanların olduğundan habersiz, bu araçları etkili bir biçimde vuruyorlar. Bu eylemde, bu araçların ikisi de imha ediliyor ve içinde bulunan komutan ve askerlerin tamamı öldürülüyor. Arkadaşlar, bu askerlerin cenazesinin üzerine gidiyorlar ve askerlerin 3-4 silahına, tabancalarına, diğer askeri malzemelerine ve içerisinde operasyon hakkında bilgilerin olduğu belgelerine el koyuyorlar. Bu eylemde, sadece 1 arkadaş şahadete ulaşıyor, diğer arkadaşlar o gündüz vakti izlerini kaybettirerek, Herekol'a geri çekilme yapıyorlar. Bu eylemin haberini biz BBC'den duymuştuk. O yılın en başarılı eylemi, bu eylemdi. Diğer pratikler ise, çoğunlukla gündüz vakti düşmanla çatışmaya girme, manevra yapma, bunlardan kaynaklı sürekli yıpranma ve maddi zarar şeklindeydi. Düşman, 1990 yılında, bir önceki yıldaki yetersizliklerimizi bize karşı kullanarak, bizi zor duruma soktu. O zamanlar; Amed, Dêrsim, Serhed, Mêrdîn ve Erzurum'da arkadaşlar sadece küçük gruplar halinde bulunuyordu.

En büyük gücümüz, Botan arazisinde, Gürpınar-Çatak hattında, Colemêrg çevresinde ve Zap- Avaşîn hattında yer alıyordu. Bu arazinin tamamında, Botan'daki gücümüz pratik yürütüyordu. Yani eyalet sistemi henüz oturtulmamıştı ve Botan gücü de şimdiki bildiğimiz araziden, çok daha geniş bir arazide pratik yürütüyordu. Önceki yıl Gürpınar-Çatak hattına gidip pratik yürütmemizden dolayı, düşmanın 1990 yılındaki operasyonlarının esas amacı, araziye bir hat şeklinde keserek, Gürpınar-Çatak hattına doğru genişlememizi engellemek ve bizi dar bir alana sıkıştırarak darbelemekti. Bu doğrultuda düşman, sadece sonbaharları rahat geçit veren ve diğer mevsimlerde engel teşkil eden Botan suyunda bize karşı bir hat oluşturarak, hareket edebileceğimiz araziye birbirinden koparma ve hareket alanımızı daraltma taktiğini kullanıyordu. Düşman bu operasyonlara baharda, daha karlar bile erimeden başlamıştı. Bir yandan da düşman bazı köyleri bize karşı çeteleştiriyor, bazı köyleri de boşaltıyordu. Her yerde ambargo vardı ve bu da bizim imkanlarımızı çok daraltıyordu. Bu nedenle de daha önce de bahsettiğimiz gibi, hangi yöne gitmeye kalkışsak çatışmaya giriyorduk ve dönüp tekrar Besta'ya geliyorduk. Bir yandan biz de amacımızda ısrar ediyorduk; 1990 yılının sonbaharında Hizan'a kadar gidip, sonra geri dönebildik. Biz döndüğümüzde, arkadaşlar yine daha önce bulundukları

bölgelerdeydi. Yani o yıl boyunca, düşmanın oluşturduğu o hattı kıramadık ve bu da daha çok zorlanmamıza, daha çok kayıp vermemize ve altyapı hazırlıklarımızın daha az olmasına neden oldu. Çünkü, Kuzey Sahası'nın tamamında yoğun savaş durumu yoktu. Çünkü, diğer yerler henüz eyalet olmamıştı ve bütün yoğunluk bizim bulunduğumuz Botan ve çevresindeki arazideydi. Diğer yerlerde arkadaş sayısı az ve imkanlar da kısıtlı olduğu için, bu operasyonlarda Botan ve çevresindeki gücümüz bütün bu saldırıları göğüslüyordu. Kêla Memê'de, Gürpınar, Beytüşşebap ve Bahçesaray zozanlarında(yaylalarında), Herekol'da, Besta'da, Kato'da, Masîro ve çevresindeki yaylalarda, Cudî'de, Gabar'da her gün çatışma yaşanıyordu. O yıl yaşadığımız zorlukları, ancak o zaman o pratikte olan arkadaşlar bilebilirler. 1990 yılında benim birebir içinde olduğum bölgede yaşananlardır. Diğer yerlerde, mesela Gabar'da, Cudî'de, Kêla Memê'de gibi alanlarda o yıl nelerin yaşandığını arkadaşlardan dinledim. O yıl sadece ana birlik değil, bütün güçlerimiz hep çatışma içerisindeydi. Benim en çok üzerinde durduğum, birebir yaşadığım ana birlik pratiğidir.

1990 yılında ilk kez Hizan tarafına gittiğimizde de oradaki her şey bize farklı geliyordu. Çünkü bizden önce o tarafta arkadaşlar yoktu. Parti tarihinde de bahsedildiği gibi, 15 Ağustos Atılımı'ndan sonra Garzan'a 1984-85 yıllarında arkadaşlar, acele hazırlanmış ve çok da düzenli olmayan gruplar şeklinde ilk kez Garzan'a gitmişler, bir süre oralarda pratik yürütmüşler ve şahadete ulaşmışlardı. Oradaki halk bize bu arkadaşlardan bahsetmişlerdi. Bu arkadaşlardan sonra, bu sefer 1988 yılında, Tetwan-Hîzan-Şîrwan-Bedlîs tarafına değil; Sason tarafına giden Hesen ve Delîl arkadaşlar da şahadete ulaşmışlardı. Bu nedenle de biz gittiğimiz zaman o coğrafyada kimse yoktu. Bizim grubumuzda da oraları tanıyan hiçbir arkadaş yoktu. Oranın coğrafyasını, kültürünü, köylerini ve düşmanın oradaki durumunu bilmiyorduk. Biz oraya gittiğimizde, kendimiz sorarak, içine girerek tanıdık ve araziye de kendimiz sıfırdan keşfettik. Oranın halkıyla kültürel yönden çok sorun yaşamadık, ama kimin dost, kimin karşıt olduğu konusu bizim için sorundu. Yurtsever olarak gönülden bize yaklaşanları da tanıımıyorduk ve kaygılı yaklaşıyorduk; kötü niyetle bize yaklaşanları da tanıımıyorduk. Araziyi tanıyana kadar da epeyce zorlandık. 1990 yılı sonbaharında Garzan'a ilk gidişimizde, oradaki köylere girerken esas amacımız, propaganda yapmak ve

kendimizi tanıtmaktı. Bu çerçevede köylerde toplantılar yapıyorduk. Arazisi bizim için uygun olan bir köy vardı ve yukarımızda arkadaşlar olduğu için, bu köye gündüz vakti gittik. Bu köye ilk kez gittiğimiz için, köyde karşımıza çıkan bir köylüyü selamladıktan sonra, bizi tanıyıp tanımadığını sordum, O da bizi tanıdığını söyledi. Ben de bizim kim olduğumuzu kendisine sorduğumda, cevap olarak, “Siz teröristsiniz” dedi. Bu köylü, kötü biri olduğu için değil, bizi tanımadığı için böyle söylemişti. Yani ne biz oradaki halkı tanıyorduk ne de onlar bizi doğru tanıyordu.

4. Kongre’deyim

Garısa’daki arkadaşları kısa bir süre sonra gördük ve genel durumlar üzerine bilgiler aldık. Oradaki arkadaşlarla birlikte eylem yapmak istedik, fakat yapılmak istenen eylem bazı korucu köylerine karşı planlandığı ve diğer arkadaşlarla ortak görüşe sahip olmadığımız için, eylem yapma fikrinden vazgeçtik. Herekol’u geçerek, Besta’ya gittik. Oradaki arkadaşlar benim de içinde olduğum bazı arkadaşların kongre için Haftanin’e gitmesi gerektiğini söylediler. Xwarê Şêro tarafında, Sinanê Sor arkadaş onlar vardı, gidip onları gördük ve bir süre oralarda kaldık. Daha sonra benimde içinde olduğum isimleri belirlenen arkadaşlarla Hezıl suyunu geçip Sınat’a gittik. Sınat’tan yola çıkarak Haftanin’de PKK’nin 4. Kongresi için belirlenen yer olan Şivamêrzê’ye ulaştık. Biz Botan suyunu geçtiğimizde tarih 6 Kasım’dı, oradan Herekol’a, Herekol’dan Besta’ya derken Şivamêrzê’ye ulaştığımızda Aralık ayı olmuştu. Kongre yeri bir çukurdaydı, birkaç naylon çadır vardı ve büyük bir naylon çadır kongre yeri için hazırlanmıştı. Bu büyük çadırın içinde geceleyin arkadaşlar uyuyordu, gündüzleri de Kongre o çadırda yapılıyordu. Birkaç çadır da kongre yerinin etrafında vardı. Her yerden arkadaşlar Kongre için gelmişlerdi. Kongre’nin yukarı kısmında nöbet yeri ve nöbet yerinde bir BKC silahı vardı, her seferinde 2-3 arkadaş gidip orda nöbet tutuyordu. Bunların dışında yönetimdeki arkadaşların tartışmaları yürütüp arkadaşlarla konuştukları bir çadır vardı, bunlar dışında kongre alanında bir şey yoktu. Çağırılan arkadaşlar gelmeye devam ediyordu.

1990 yılında siyasi ve toplumsal cephelerde gelişmeler yaşanıyordu. Ama askeri cephede, 1990 yılına kadarki pratiklerimin hiçbirinde, 1990 yılı kadar zor bir yıl geçirmedim:

Her günü, her saati, her gecesini, her yürüyüşünde farklı farklı sorunlar ortaya çıktı. Her şeyden önce biz 1989 yılında hazırlıklarımızı yapmadık ve 1990 yılına hazırlıksız girdik. Bunun bedeli de ağır oldu. Düşman yeni yılda tedbirlerini almıştı ve 1989 yılında çıkan olumsuz pratikleri düşman, kendi lehine kullandı: Koçerlerin yaylalara gelmesini yasakladılar, köyleri yaktılar, yakmadıkları köyleri ya çete yaptılar ya da çok ağır ambargolar uyguladılar. Arazi tutma taktiğine başvurdular, üst üste operasyon yapmaya başladılar. Bunun için de düşmanla sürekli çatışmalarımız yaşıyorduk. 1989 yılında askeri kanunla getirdiğimiz o arkadaşlarımızın bazıları 1990 yılında farklı farklı yerlerde şahadette ulaştılar. Öyle bir duruma gelmişti ki, en iyi komutan eylem çıkaran değil de yapısını koruyan ve en az kayıp verendi. Hep çatışma, hep bir gidiş geliş hali ve hep yönümüz Hizana doğru olduğu için onun hazırlığıyla geçti. Sadece o sene birçok defa Masiro ve Botan suyuna, Herekol'a gidip geldik. Bahsettiğimiz araziler, birbirine yakın araziler değildir.

Mart ayının başında Colemerg'den çıktık, Aralık ayına kadar Şirvan, Bitlis, Hizan, Tatvan, Çatax, Beytüşşebap, Pervari, Şırnak, Uludere coğrafyalarının hepsini gezdik. Belki çok arkadaşımız şahadette ulaştı, ama kalan arkadaşların hepsi de çelik gibi oldular. Hiçbir zaman moralimizi bozmadık ve hep kararlıydık. Sadece keşif görevi de olsa 2 yıldır bize Hizan'a gitmemiz söyleniyordu ve biz bize söylenen esas üzerine ısrarımızla Hizan'a gidip geldik. Elimizde azda olsa Hizan, Bitlis, Tatvan, Şirvan üzerine bilgi oldu ve coğrafyayı keşfettik. Kongre yerine geldiğimde yönetimdeki arkadaşlar, neden eylem yapmadığımızı sordu. Bizde o arkadaşlara, biz nerede dinlenmek için dursak, oradan ayrıldığımız gibi konvoylarla askerlerin geldiğini ve bu operasyonlarda ancak manevra kabiliyeti ve hızlı hareket etme ile çatışmaya girmemeye çalıştığımızı söyledik. Hızlı bir tempomuz olmasaydı, Şirvan'da çatışmaya girip oradan Bitlis'e gitmemiz ve çatışmaya girmeden Tatvan ve Hizana gidip köylere girmemiz, orada kimseyi tanımadan tekrar o hattan geri dönmemiz imkânsız olurdu. Eylem yapmadık, ama oranın coğrafyasını, bazı köylerini tanıdık ve bilgi toplayıp Haftanın'e geldik.

Heftanîn'deki Kongre'ye toplam 84 arkadaş katılmıştı. Bu arkadaşları tek tek hatırlamıyorum. Bazı arkadaşlar akademiden gelmişlerdi, Önderliğin yeni talimatlarını ve Kongre üzerine

değerlendirmelerini de getirmişlerdi. Kongre'den önce biz bir süre tartışma yürüttük. Kongrenin gerçekleştiği süreçte, 2 Ağustos 1990'da başlayan Körfez Savaşı'ndan dolayı Türk devleti, güçlerini sınıra çekmişti. Kongre'nin gerçekleştiği esnada, bazen mermi sesleri Kongre'nin olduğu noktamıza kadar geliyordu. Heftanîn'de sınır hattına yakındık ve sınır hattında her an ne olacağı belli değildi. Bunun için, Kongre hem sıcak gündemlere sahipti hem de acele bir şekilde gerçekleştiriliyordu. Bu esasta, Kongre öncesi birkaç gün tartışmalar yürütülmekle birlikte, Kongre hatırladığım kadarıyla, 26 Aralık'ta resmi olarak başladı ve Aralık ayının sonunda sonlandı. Bu kongrede, 3. Kongre ve 4. Kongre arası pratik, çoğunlukla da ülkedeki pratik değerlendirildi. Ülke pratiği de çok iyi bir pratik değildi ve bu nedenle, bu kongreye ülke pratiğinden katılan arkadaşların hepsi bu durumun etkisi altındaydı. Bu arkadaşlar fazla konuşmuyor, sadece konuşan arkadaşları dinliyorlardı. Bu Kongre'de genellikle akademiden gelen arkadaşlar ile Şener ve Sait Baran gibi kişiler konuşuyordu.

Ülke pratiği için çok eleştiri yapıldı. Bu Kongre'de, halka karşı yanlış yaklaşımlar, askeri kanunun doğru uygulanmaması, gündüz savaşı ve köylere saldırma gibi durumlar eleştirilip, mahkûm edildi. Bu Kongre'de askeri kanunun kaldırılması kararı alındı, bunun dışında da yeni kararlar alınıp, planlamalar yapıldı. Şimdiki eyaletler o zaman belirlendi, eyaletlerin tek tek planlaması oluşturuldu ve yönetimleri belirlendi. Hep mermi sesleri geldiği ve gergin bir ortam olduğu için, Kongre'nin son günü bütün arkadaşlar toplu olarak söz verdiler. Eyalet gruplarıyla tartışmalar yürütüldü. PKK Merkez Yönetimi belirlenmişti ve bu PKK Merkez Yönetimi'ndeki arkadaşlar, eyalet yönetimlerine dağıtıldı. Bu şekilde, Garzan eyaleti için yine bizim grubumuz uygun görüldü. Arkadaşlar, Garzan eyaleti için bizim grubumuzu 94 arkadaş olarak belirlemişlerdi. Garzan grubunun dar yönetimi; Otomatik Merwan, Xeyrî ve Doktor Kendal arkadaştan oluşuyordu. Xeyrî arkadaş, yanlış hatırlamıyorsam, Bozovalı bir arkadaştı ve gerçek adı Mehmet Salih Şahin'di. Garzan, 3 bölge şeklinde örgütlenmişti: Tetwan, Bedlîs-Mutkî, Şîrwan. Şîrwan bölgesi, en zor olan bölgeydi ve Otomatik Merwan arkadaş bu bölgenin üzerinde duruyordu. Bedlis bölgesinin üzerinde ise Xeyrî arkadaş duruyordu, Resul Goyî arkadaş da Xeyrî arkadaşın yardımcısıydı. Tetwan bölgesinin üzerinde de Doktor Kendal arkadaş duruyordu, ben de Doktor

Kendal arkadaşın yardımcısıydım. Toplam 9-10 arkadaş yönetimde yer alıyorduk. Yönetimde yer alan bazı arkadaşlar, yapılan düzenlemeler gereği, manga üzerinde duruyorlardı. Garzan grubunun düzenlemesi yapılırken, daha önce Garzan'a gidip-gelmiş olan grubu değiştirmemeye özen gösterilmişti. O grupta bulunan arkadaşların hepsi aynı yerde kalmıyordu, ama 1 arkadaş dışında tamamı tekrar Garzan grubuna dahil edilmişti. Garzan grubu, daha önce Garzan'a gidip-gelmiş olan gruplar, 1990 yılı sonbaharında gidip-geri gelen bizim grubumuz ve Şîrwan tarafına kadar gidip-geri gelen Pıling arkadaş onların grubudur. 94 arkadaş, büyük çoğunlukla bu önceden gidip-gelen arkadaşlardan oluşuyordu.

Planlamalar yapıldı, arkadaşlar bizimle tartıştı. Biz, acele bir şekilde Kongre'deki arkadaşlardan hatır istedik ve oradan ayrıldık. Diğer gruplar da yola çıktılar. Biz, yine Sınat'tan geçip, Bilika hattı üzerinden Cudî'ye, oradan da Besta'ya geçtik. Besta'da arkadaşların yerleri vardı, biz de arkadaşların yanına gittik. Kış süreciydi ama biz, hep hareket halindeydik. Besta'da toplandık ve yapılan düzenlemelere göre hazırlandık. Amacımız, düşman yine Botan suyunun etrafını tutmadan, olabildiğince çabuk ve düşman bizi fark etmeden Botan suyunu geçmekti. İki grup şeklinde yola çıkacaktık. Merwan arkadaşın grubu birinci grup olarak, Tetwan ve Bedlîs grupları da ikinci grup olarak gidecekti. Bu şekilde 2 parçaya ayrıldık. Önce Merwan arkadaş onların grubu çıktı ve daha sonra biz de çok beklemeden, ikinci grup olarak halen kar, su ve çamur olan arazide yürümeye başladık. Pîro ve Garîsa üzerinden ilerlemeye başladık. 20 Nisan günü, son grubumuz Botan suyunu geçmişti. Düşman fırsat bulup tedbir almadan, biz kendimize fırsat yarattık ve Botan suyunu Şîrwan tarafından geçtik. O kadar hızlı ilerledik ki, 1 Mayıs gününü, Bedlîs'teki ormanlık bir yerde Bedlîs grubu ve bizim grubumuzla birlikte kutladık. Ağaçlar yeni yeni yaprak açmıştı. Daha sonra Xeyrî arkadaş onların grubundan ayrılarak, Tetwan tarafına doğru gittik.

GARZAN: Tatvan Grubumuz

Tatvan grubumuz 27 arkadaştı ve bu arkadaşların çoğu da askeri kanun ile daha önce kattığımız arkadaşlardı. Bazı eski arkadaşlar da grupta vardı. Bu grupta bulunan Behrem arkadaş, Hezex'lı ve Didêrî aşiretinden olan bir arkadaştı. Behrem arkadaş, 1994 yılında birlik komutanı iken, Hîzan'a bağlı Kûtê köyünde

gündüz vakti düşmanla girdiği çatışmada şahadete ulaştı. 1994 yılında ya Şîrwan'da ya da Mutkî'de mayın patlaması sonucu şahadete ulaşan ve Rojava'lı olan Musa arkadaş da bu grubumuzda yer alıyordu. Yine, Besta bölgesindeki Xirbeyê Bestê köyünden olan Xwînrêj arkadaş vardı. Xwînrêj arkadaş, arkadaşlar 1989 yılında askeri kanun ile katmışlardı, daha sonra hep bizimle birlikteydi. Xwînrêj arkadaş da 1994 yılında Sason'da gündüz vakti yaşanan çatışmada şahadete ulaştı. Avyan köyünden olan ve 1988 yılında askeri kanun ile kattığımız, daha sonra bizden kopup Mexmur'da kalan, Yaşar adında biri vardı. Yine, Tofanê Kiçî adında birisi vardı. Biz, bu kişiyi 1989 yılında askeri kanun ile katmıştık. Bu kişi, 1998 yılında Garê'de bir kadın ile birlikte kaçarak, ihanet etti. Kontra olup, Güney'de bize karşı savaştı. Arkadaşların belirttiğine göre, daha sonra Zaxo'ya geçmiş ve Türk Devleti'ne teslim olmuş. Gabar'ın bir köyünden olan Baran arkadaş vardı. Bu arkadaş, Cizîr'de büyümüşü. Arkadaşlar 1989 yılında Baran arkadaş askeri kanun ile katmıştı. 1993 yılında, Tetwan zozanlarında, bir kontra arkadaşları uykudayken vurup, 3-4 arkadaş şehit düşürmüştü. Baran arkadaş da bu şahadete ulaşan arkadaşlardan biridir. Silopî'li Serdar arkadaş vardı. 1993 veya 94 yılında ya Bedlîs'te ya da Şîrwan'da şahadete ulaştı. Yine, Silopî'li olan Qehreman arkadaş vardı. 1995 yılında Qehreman arkadaş Tetwan tarafında birlik komutanı iken, Tetwan-Bedlîs ve Hîzan arasındaki Westîn yaylasında çıkan çatışmalarda 27 arkadaş şahadete ulaştı. Qehreman arkadaş da o 27 arkadaştan bir tanesidir. Yine, bu Tetwan grubumuzda Kemalê Nerexî arkadaş da vardı. Kemal arkadaş, arkadaşlar askeri kanun ile 1989'da saflara katmıştı. Kemal arkadaş, 1998 yılında Pîling arkadaş onlarla birlikte Kanî Spî tarafında şahadete ulaştı. Yine, Salih Sînegir arkadaş vardı. Salih Sînegir arkadaş, 1989 ya da 1990 yılında Türk metropollerinde üniversite okurken gerillaya katılmıştı. Arkadaş aslen Hîzan'a bağlı Gelîyê Axxîs tarafındandı. Araziyi tanıdığı için arkadaşlar Salih arkadaş da gruba dahil etmişlerdi. Salih arkadaş da 1994 yılında Şîrwan'da şahadete ulaştı. Tetwan'a bağlı Ava Taxir köyünden olan Bozan arkadaş vardı. Bozan arkadaş da Avrupa'dan katılmıştı. Arkadaş, 1994-95 yıllarında, Tetwan- Bedlîs arasında tank pususunda şahadete ulaştı. Medenî arkadaş vardı. Medenî arkadaş, Çatak vadisindeki Êzdînan aşiretindendi ve bu arkadaş Biz 1989 yılında askeri kanun ile saflara katmıştık. 1993 yılında, Hîzan'a

bağlı bir çete köyüne arkadaşlar eyleme gittiğinde, o eylemde Medenî arkadaş şahadete ulaştı. Doktor Kendal arkadaş da Rojava'lı bir arkadaştı. 1990 yılından önce katılmıştı. Tetwan grubumuzun genel sorumlusuydu. 1991 yılında Hizan'a yaptığımız saldırı eyleminin geri çekilmesinde, düşman pususunda şahadete ulaştı. Yine, Gewda aşiretinden olan ve Wan'lı olan Şahin vardı. Şahin, 1989 yılında arkadaşların askeri kanun ile saflara kattığı birisiydi. Şahin, 1994-95 yıllarından sonra ihanete gitti.

Bu grubumuzda bizimle birlikte gelen 4 kadın arkadaş da vardı. Bu arkadaşlardan bir tanesi, Hozan Mizgîn arkadaş. Mizgîn arkadaş, bizim grubumuza düzenlenmeden önce farklı farklı yerlerde kalmıştı. En son Mêrdîn eyaletinden grubumuza düzenlenmişti. Mizgîn arkadaş, bilindiği gibi, 1992 yılında Tetwan'da şahadete ulaştı. Nêrgîs Goyî arkadaş vardı. Bildiğim kadarıyla, Mijîn Köyü'ndendi. 1988-89 yıllarında katılmıştı. 1994 yılında, Sason ve Muş arasında bulunan Beleşo dağında gündüz vakti yaşanan çatışmada şahadete ulaştı. Yine, adı Rihan olan birisi de vardı. Rihan, Êzîdî Kürtlerindendi ve Avrupa'dan katılmıştı. Sonraki yıllarda mücadele saflarından koptu. Yine, Mêrdîn 'in Hacîyan köyünden olan Rewşen de vardı. Rewşen, 1988-89 yıllarında gerillaya katılmıştı, 2000-2001 yıllarına kadar da vardı ama daha sonra akıbetinin ne olduğunu bilmiyorum. Bu bahsettiğim arkadaşlar, bizim Tetwan grubumuzda bulunan arkadaşlardı.

Bedlîs grubundan ayrılıp, Bedlîs- Tetwan yolunu geçtik ve Tetwan arazisine vardık. Oraya vardığımızda, Karêz yaylası halen karla örtülüydü, hava halen çok soğuk ve fırtınalıydı. Köylerin dışındaki arazinin çoğunda kar kütleleri vardı. Kongrede mahkûm edilen gündüz vakti çatışmaya girme ve korucu köylerine saldırmaktan kaçınmalıydık. Yine, düzen-disiplin, gizlilik gibi konulara hayati önem vermeliydik. Her şeyimiz dağa dayalı olmalıydı, bunun için de gerekli tedbirler alınmalıydı ve köylerde kesinlikle kalınmamalıydı. Bunun için, biz diğer arkadaşlardan ayrıldığımızda, erzakımızı da sırtımıza alıp, öyle yürümeye başladık. O yüksek yaylalara, kar kütlelerinin üzerinden geçerek, bu ağır yüklerimizle tırmanıyorduk. 1 Mayıs'ta arkadaşlarla kutlama yaptıktan sonra arkadaşlardan ayrılıp yolumuza devam etmiştik ve 1 Mayıs da o coğrafya için halen erken ve soğuk olan bir dönemdir. Biz, en başlarda arazi tam açılmamış olduğu için, hem

bazı yerleri tanımak ve hem de ihtiyaçlarımızı karşılamak amacıyla bazı köylere olabildiğince az girip-çıkıyorduk. Oradaki halkı ve araziye tam tanıımıyorduk. Bir gün, oradaki köylüler gelip bize, geceleri Kawarê (Tetwan'ın Wan Gölü tarafındaki ovalık arazi) ovası tarafından birilerinin gelip köylere girdiğini söylediler. Arkadaşları o köyün çevresini tutmaları için görevlendirdik. Gönderdiğimiz grup, o köyün etrafını tutacaktı ve eğer geceleyin gelenler düşman askerleri ise vuracaklardı, yok eğer asker değil de başka bir grup ise, bu gruptakileri alıp yanımıza getireceklerdi. Bu esas üzerine arkadaşlar gittiler. Gönderdiğimiz arkadaş grubu geri döndüğünde, beraberinde 4-5 arkadaşı getirdiklerini gördük. Meğer, köylülerin bahsettiği, gece vakti köylere girip- çıkanlar bizim arkadaşlarımız. Bu arkadaşların bazılarının silahı vardı, bazılarının ise yoktu. Bu arkadaşların üzerinde renkli renkli sivil elbiseler vardı ve 2 kadın arkadaş ve 2-3 erkek arkadaş. Biraz bu arkadaşlarla tartıştık ve Apê Hûs arkadaş olduğunu anladık. Biz, Apê Hûs arkadaşlara oralarda ne yaptıklarını sorduk ve arkadaşlar da aslında Amed grubu olduklarını, ama Garzan tarafı boş olduğu için, Amed'deki arkadaşların kendilerini buradaki köylere çalışmak için gönderdiklerini söyledi. Bu şekilde Apê Hûs arkadaşını tanıdık.

Bu grupta Muş'lu bir arkadaş olan Hogır arkadaş da vardı. Hogır arkadaş, çok saf ve temiz bir arkadaş ve bu son yıllarda Rojava'da şahadete ulaştı. Biz de kendimizi o arkadaşlara tanıttık. Bizim grubumuz, çoğunlukla Botan pratiğinden sonra oraya giden arkadaşlardan oluşuyordu. Grubumuzdaki her bir arkadaşın silahı, askeri üniforması tamamı. Her birimizin üzerinde parke, ayağımızda dize kadar çekilmiş çorap vardı. Yine her birimizin yanında tencere, üzerinde ekmek pişirdiğimiz sac vs diğer eşyalar da vardı ve elbiselerimiz çok kirliydi. O arkadaşlar ise, geceleri köylere gidip, yeme-içme ihtiyaçlarını karşılıyor ve sabaha kadar köyde kalıyorlardı, sabah olunca da kendilerini araziye veriyorlardı. Sivil elbise giyinmişlerdi ve bazılarının silahı vardı, bazılarının ise yoktu. 2-3 gün bu arkadaşlarla birlikte kaldık ve Kongre'den çıkan sonuçları, bildiğimiz şeyleri bu arkadaşlara aktardık. Ayrıca, yanımızda bulunan fünye, bomba vb. bazı askeri malzemeleri de bu arkadaşlara verdik. Daha sonra bu arkadaşlara, yerlerine geri dönmelerini ve oradaki arkadaşlara, artık Garzan'ın bir eyalet şeklinde örgütlendiğini ve Garzan'da arkadaşların olduğunu söylemelerini belirttik ve bu arkadaşları uğurladık.

Mevsim koşullarına bağlı yaşadığımız zorluklar, zamanın ilerlemesi ve arazinin açılması ile azaldı. Bunun yanında, koçerler de araziye geldiler ve artık her yer bize açıldı ve serbest olarak köylere girip-çıkmaya başladık. Sadece birkaç arkadaşı noktamızda, eşyalarımızın yanında bırakıyorduk ve diğer arkadaşların tamamı köylere gidiyordu. Bir gecede 4-5 köye girip-çıkiyorduk. Köylere giden arkadaşlar, döndükleri zaman, Parti'ye kattıkları birkaç genci de kendileriyle birlikte getiriyordu. Biz önceki yıl oralara gidip-geri döndüğümüz için, o bölgede Hareket'e karşı bir sıcaklık ve sempati gelişmişti. Bizim 1991 yılında tekrar gitmemizle birlikte, Parti'ye birçok katılım gerçekleşti. Hangi köye gitsek, katılımlar gerçekleşiyordu. Halkın bize yaptığı yardımlar da fazlaydı. Biz Garzan'a gittiğimizde, sınır hattının güney tarafında doğu ve batı olmak üzere, 2 karargahımız vardı. Doğü karargâhı, Serhed eyaleti ve o hatta bulunan bölgelerin sevk ve idaresi içindi. Batı karargâhı ise Heftanîn tarafındaydı ve Garzan, Amed, Mêrdîn, Botan gibi eyaletlerin sevk ve idaresi içindi. Eyaletimiz ve karargahımız olan Heftanîn karargâhı arasında kuryemiz vardı. Biz Garzan'a giderken arkadaşlar bize, eğer arkadaş sayısı çok artar ve gücümüzü aşan durumlar ortaya çıkarsa, fazla olan arkadaşları Heftanîn'e göndermemizi söylemişlerdi. Heftanîn karargâhı ile eyaletimiz arasındaki kurye, çabuk çabuk gidip gelmiyordu, yılda en fazla 2 sefer gidip-geliyordu. Çünkü çok uzaktı. Kurye, ya talimat getirmek için gidip-geliyordu ya da grup getirip-götürmek için gidip-geliyordu. Bizim yerimiz Tetwan'dı ve en ters olan yerdi. Yeni gelen grupları fazla göremiyorduk. Bu gruplar önce Şîrwan'a geliyordu ve en son Tetwan'a ulaşıyordu.

O süreçte, imkanlarımız çoktu, katılım fazlaydı ve alanımız genişti. Düşmanın 1990 yılında kurduğu hattı, 1991 yılında kırmayı başarmıştık, geniş ve yeni araziler bize açılmıştı. Biz yine sürekli hareket halindeydik, ama sadece kendi eyaletimiz ve bölgemizin sınırları içerisinde hareket ediyorduk. Önceki yıllardaki ana birlik pratiğinde olduğu gibi her yere gitmiyorduk. Nereye gitsek, orada hazırlık ve altyapı çalışmaları yürütüyorduk. Bu doğrultuda kendi örgütlenmemizi gerçekleştirdik. Bir grup arkadaşı bölgemize bağlı olan Gevaş tarafına gönderdik ve kalan diğer arkadaşlar da Hîzan ve Tetwan'a bağlı köylere girip-çıkiyor ve biz de araziyi hazırlıyorduk. Genelde yürüttüğümüz çalışmalar; halka toplantılar düzenlemek, yeni katılımlar sağlamak ve yardım toplamaktı. En

başlarda kendimize esas aldığımız askeri eylem, bu şekildeydi. Bazı eylem planlamalarımız oldu, ama bu planlarımız sabote olduğu için sonuç alamadık. Eylem dışındaki diğer bütün pratik alanlarında gelişme kat ediyorduk. Artık milis örgütlenmesi de kurmuş olduğumuz için, yeni katılan arkadaşları direkt milislerin arabasıyla Botan'a ya da Heftanîn'e kadar gönderiyorduk. Yeni katılanlar arasında kaçanlar olduğunda da bu durum bize fazla zarar vermiyordu. Çünkü aileler, bu kaçan kişilerin bilgi vermemesi için gereken tedbiri alıyordu. Zaten kaçış durumları çok az yaşanıyordu ve yaşandığı zaman da bize zararı dokunmuyordu. Bunun için de katılmak isteyen herkesi alıyorduk. Özellikle de 1991 yılında, bizim denetimizde olan bölgenin tamamına açılım yaptık ve yardımlar topladık. Gevaş'tan Hizana, Hizandan Bitlis'e ve Tatvan'a kadar her yerde katılım çalışması yürüttük. Bazı eylemler de gerçekleştirdik, ama bu eylem pratiklerimiz önceki yıllar gibi değildi. Örneğin çete köylerine saldırı düzenlediğimizde öldürmeyi değil etkisizleştirmeyi esas alıyorduk. Arkadaşlar Kongre'de korucu köylerine yapılan eylem tarzını eleştirmişti ve korucular için 1 yıl af ilan etmişlerdi. 1990 yılı sonbaharında gidip içine girdiğimiz Geliyê Kêsan, Geliyê Axkîs ve Deşta Tatikê gibi yerlerde bulunan köyleri, düşman zorla bize karşı silahlandırmıştı. Bize karşı bir düşmanlıkları yoktu, ama yine de engel teşkil ediyorlardı. Bizde bu koruculaşan köyleri farklı eylem yöntemleriyle engel olmaktan çıkarmak istiyorduk. Yeni savaşçı katılımları konusunda sorun yaşamıyorduk, çünkü bu yeni savaşçıların elbisi, çanta gibi ihtiyaçlarını milisler aracılığıyla karşılayabiliyorduk. Silah konusunda biraz sorun vardı, ama bu sorunu da daha sonra çözdük. Bu bahsettiğim durum sadece bizim bölgeyle alakalı olan bir durum değildi Şirvan dışındaki bütün bölgelerde bu durum vardı. O süreçte büyük cihaz vb olmadığı için merkezle iletişimimiz sadece yılda bir iki sefer gelen talimatlardan ibaretti. Diğer bölgelerdeki arkadaşlarla bazen not sistemiyle iletişim kuruyor ve durumlarımızı birbirimize aktarıyorduk.

Her şeyi kendi imkanlarımızla yapıyorduk. Yeni savaşçıları kendi imkanlarımızla alıp ve yine kendi imkanlarımızla silahlandırıyorlardı. Bölge içi düzenlemelerimizi yine kendimiz yapıyorduk. Eyalet dar yönetiminde yer alan diğer arkadaşları çabuk çabuk göremiyorduk. Sadece Xeyri arkadaş pratik süreçte iki-üç defa yanımıza gelip gitti ve Otomatik Mervan arkadaşta yıl

sonunda bir sefer yanımıza geldi, yani şimdiki gibi eyalet komutanı olan arkadaş, her gün, her yeri gezmiyordu ve her arkadaş kendi bölgesiyle ilgileniyordu. Bunun içinde herkes kendi bölgesinde neyi doğru buluyorsa onu yapıyordu. Genel olarak bu pratikte önceki yıllarda yaşanan olumsuz durumlar fazla yaşanmadı. Doktor Kendal arkadaş dışında başka kaybımız olmadı. Gündüz vakti sürekli çatışmaya girmedik, yine halka karşı yaklaşım konusunda da önceki yılların pratiği yaşanmadı. 1991 yılında oraya giden grubumuzdan hiç kimse 1994 yılına kadar da kaçmadı. Bütün arkadaşlar birbirinden emindi ve bazen bir arkadaş tek başına günler süren görevlere gönderiyorduk. Çünkü biz zor durumlar ve çetin bir pratik içerisinde birbirimizi tanımiştık ve buda aramızda aşınmaz bir güven oluşturmıştı.

Karargâhtan bir talimat gelmişti ve bu talimatta, eyaletine giden hiçbir arkadaşın tekrar Botan'a dönmeyeceği hususu yer alıyordu. Zaten bizim böyle bir tartışmamız veya niyetimiz yoktu. Demek ki, bazı yerlerde böyle durumlar yaşanmıştı ve sorun çıkmıştı. Yine, yeni katılımları hiç geri çevirmediğimiz ve hepsini kabul edip, ihtiyaçlara göre düzenlediğimiz halde talimatta, yeni katılımların geri çevrildiği yönünde eleştiri de vardı. Bazı arkadaşların bu şekilde karargâha rapor yazdığı anlaşıyordu. Örgüt sistemi zamanında ve düzenli işlemediği zaman ve tekmil-eleştiri gibi mekanizmalar zamana yayıldığı için, böyle durumların önü açılıyordu. Karargâh Heftanîn'deydi, biz de Garzan'daydık. Şırnex'lı olan Hemze arkadaş kuryemizdi. Hemze arkadaş 1-2 sefer gidip-geldiğinde zaten artık kış geliyordu. Kurye hattı zorlu ve uzun olduğu için gidiş-gelişler uzun sürüyordu. Bu nedenle de eyalet pratiği ile ilgili belirtilen hususlar, yoruma açık hususlardı ve her yazılan rapor, her söylenen şey kesin doğruymuş gibi ele alınamazdı. Bu nedenlerden dolayı, bazı sorunlar yaşandı. Daha önce de belirttiğim gibi, o zamanlar karargâh ile sürekli bir bağlantı ve muhabere durumumuz olmadığı için, her eyalet kendi başınaydı ve herkes, kendi örgüt anlayışı nasılsa, örgütten ne anlamışsa ona göre katılıyor ve çalışma yürütüyordu. Biz de bu esas üzerine çalışmalarımızı yürüttük.

Bulunduğumuz alanda ilk zamanlar daha çok alanı tanıma, halka kendimizi tanıtma ve katılım, yardım toplama gibi çalışmalar yürüttük. Daha sonra, biraz zaman geçip, Temmuz ayına gelince, eylem yapmak istedik. Ancak eylem yapmak istediğimiz o

dönemde, daha tam hakimiyetimizi kuramamıştık. Bir yandan yeni katılımların ihtiyaçları ile ilgileniyorduk, bir yandan Gevaş tarafına giden grubumuz orada tam hakimiyet kuramamıştı. Bu gibi durumlar arasında, eylem hazırlıklarını da yürütmemiz gerekiyordu. Eylem planımıza göre, Hîzan ilçe merkezine saldırı eylemi düzenleyecektik. Ancak oradaki düşman güçleri hakkında fazla bilgimiz yoktu. Behrem arkadaş ve başka bir arkadaş sivil elbise giyinmelerini ve merkeze gidip gezerek, keşif çalışması yürütmelerini istedik. O zamanlar düşmanın o bölgedeki arazide fazla denetimi ve hakimiyeti yoktu. Yine şehirde de düşman fazla denetim kurmuyordu. Arkadaşlar bu esas üzerine ilçe merkezine gidip, kendilerini halkın arasında kaybederek, gezip-dolaştılar. Arkadaşlar, kendilerini koçer gibi göstermişlerdi ve ilçe merkezindeki 3 düşman hedefini belirlemişlerdi. Bunlardan biri kaymakamın evi, diğeri askeri karakol ve üçüncüsü de propaganda yapmamız için camiydi. Yani, kaymakamın evini ve karakolu vuracaktık ve camide de propaganda yapacaktık. Bu esas üzerine planlamamızı yaptık. Merkeze giden araziye tanımadığımız için, oraya nasıl gireceğimizi bilmiyorduk. Bu konu üzerine çok tartıştık. Şehre 1-1,5 saat mesafede olan bir vadi vardı. O vadiye bir minibüse binerek, şehre yakın bir yerde minibüsten inip eylemimizi yapmayı ve dönüşte de yine minibüsle kaçarak, bu vadiye geri dönmeyi planladık. Bu minibüsü bulması için de bir milisi örgütlememiz gerekiyordu ve örgütledik. Temmuz ayıydı, 19 arkadaşlık eylem grubumuzla belirlediğimiz vadiye gittik.

Bu grubun içerisinde ben ve Doktor Kendal arkadaş da bulunuyorduk. Musa arkadaş ve diğeri birkaç arkadaş nöbetçi olarak çantalarımızın yanında o vadiye bıraktık ve milisin getirdiği minibüsle biz oradan ayrıldık. Duracağımız yer daha önceden belirlenmişti. Gideceğimiz yere vardığımızda, bu sefer 2 arkadaş da biz geri dönene kadar minibüsün yanında bıraktık. Sorunsuz bir şekilde merkeze girdik. Kaymakamın evinin önüne de karakolun önüne de gruplarımız ulaştı. Camiye giden grubumuz, caminin kapısı kapalı olduğu için propaganda yapamayacaklardı. Karakola giden grubumuz, B7 silahları ile karakolu vurdu, biz de kaymakamın evini vurduk. Eylemimiz planımıza göre gerçekleşti. BKC silahımız ise şehir merkezini sürekli vuruyordu ve bu şekilde, orada bize karşı bir mermi bile patlatılmasına izin vermedik. Bu eylemde inisiyatif bizim elimizdeydi. Rahatça şehre girdik ve yine

rahat bir şekilde de çıktık. Geri çekilme işaretimiz, tabanca ile ateşlediğimiz ışıldaktı. İşareti verdik ve gruplarımız geri çekilme yapmaya başladı. Küçük bir tepeye koyduğumuz BKC silahı vurmaya devam etti ve hepimiz şehirden çıkıp, minibüs yerine doğru geri döndük. Bu esnada fazla bir engel de görmedik. Hatta şehirden çıkarken bazı kepçeler görmüştük ve arkadaşlar bu kepçeleri de ateşe vermek istediler, ama geç olacağı için, arkadaşlara oradan çabuk çıkmayı esas almalarını söyledik ve kepçelere karışmadık. Minibüsün olduğu yere doğru yürüdükümüzde, bütün arkadaşlar art arda sıralanmış ve yürüyorlardı. Sadece BKC silahını kullanan arkadaş ve yanındaki arkadaşlar geride kalmışlardı. Minibüse doğru ilerlerken, Doktor Kendal arkadaşına, onların yola devam etmesini, BKC grubu ile birlikte ardından geleceğimi söyledim.

Biz cadde üzerinde yürüyorduk ve oraları tam tanı mıyorduk. Sadece eyleme gelirken yürüdükümüz hattı biliyorduk ve şimdi de o hattan geri dönüyorduk. Doktor Kendal arkadaş, düzeni sağlamak için, bazen grubun önüne, bazen de arkasına gidip-geliyordu. Bu yürüyüş sırasında konuşmalarımız da oluyordu. Bir seferde 10-15 merminin sesini duyduk. Bir silah ile tarama yapıldığını sanıyorum. Daha sonra mermi sesi gelmedi ve bu da bizde, arkadaşların kaza yaptığına dair endişe uyandırdı. Arkada kalan grubumuz ilerleyip, minibüse yakın bir viraja yetiştiğimizde, orada herhangi bir ses veya hareket olmadığını fark ettik. Bu da kötü bir şey olduğu düşüncesini bende daha da güçlendirdi. Arkadaşlara oradan ayrılmamalarını söyledim. Caddenin üzerinden ayrılıp kendimizi araziye verdik. Bir sırt vardı, bu sırttan sonra da ilk minibüse bindiğimiz ve Musa arkadaş onları nöbetçi olarak bıraktığımız vadi vardı. Musa arkadaşın olduğu vadi uzak olduğu için, sırtı geçtikten sonra başka bir vadiye gittik. Bu içine girdiğimiz vadi de arazisi ormanlık ve güzel olan, yine içinde köylerin de olduğu bir vadiydi. Bu vadide, ağaçların arasında 4 arkadaş kendimizi gizledik ve diğer arkadaşlardan haberimiz yoktu.

Sonraki gün, oradaki vadiler üzerinde sürekli helikopterler uçuyordu ve akşama kadar hareketlilik vardı. Yerimiz iyi olduğu için, akşama kadar kimse bizi görmedi. Oradaki bir köyde, tanıdığımız bir aile vardı. O aileden birini Hîzan merkezine gönderip haber alabiliriz düşüncesiyle, akşam olunca o köye gittik. O evin genciyle selamlaştığımızda, herhangi bir şeyler duyup

duymadıklarını sorduk ve genç de bize, Hîzan'da çatışma çıktığını ve bu çatışmada 1 arkadaşın şahadete ulaştığını söyledi. Bu şahadete ulaşan arkadaşın belinde kırmızı renkli bir şutik olduğunu da ekledi. Biz de o gence, sabahleyin Hîzan'a gidip, neler olup bittiğini anlamaya çalışmasını, köyün etrafındaki arazide bir yerlerde saklanacağımızı ve Hîzan'dan dönünce de aldığı bilgileri bize aktarmasını söyledik. Ama bir yandan da bu genç, şahadete ulaşan arkadaşın belinde kırmızı şutik olduğunu söylediğinde, hepimizin aklında 2 arkadaş belirmişti. Doktor Kendal arkadaşın ve başka bir arkadaşın şutiği kırmızıydı ve Şahadete ulaşan arkadaş, bu 2 arkadaştan biriydi. Doktor Kendal arkadaş, önceki yıl da o taraflara gelmişti ve oradaki halkın arasından bazıları Doktor Kendal arkadaşını tanıyordu. O genç Hîzan'a gidip-döndüğünde, halk arasında, şahadete ulaşan arkadaşın Doktor Kendal olduğunun söylendiğini bize aktardı. Eylem grubumuz dağılmıştı. Bizim grubumuz, 4-5 arkadaştan oluşuyordu. Doktor Kendal arkadaşın neden şahadete ulaştığını, o gece ne olduğunu hiç bilmiyorduk. Yine, bizim önümüzden giden grubun nereye gittiğini, nereye ulaştığını da bilmiyorduk. Musa arkadaş onların grubunun nereye gittiği hakkında da bir fikrimiz yoktu. Grubumuz toplamda 3 parçaya ayrılmıştı. Doktor Kendal arkadaş ile birlikte pusuya düşen grup bir parçaydı, geride kalan BKC grubumuz bir parçaydı, Musa arkadaş onların grubu da bir parçaydı.

Yurtseverliği ile bildiğimiz bir köy vardı ve eylemden önce arkadaşlara, eğer grubumuz parçalanırsa, herkesin kendini oraya yetiştirmesini söylemiştik. Bu belirlediğimiz köy uzaktı. Biz oradan çıkıp, Karêz zozanlarına gittik ve bir yerde bekledik. Oradaki koçerlerin yakınındaydık ve arkadaşların hiç oradan geçip geçmediğini sorduk. Çünkü çok merak ediyorduk. Bir koçer bize, üstünde gerilla üniforması olan genç birinin oradan geçtiğini, kendilerine evinin oranın yakınındaki vadide olduğunu söyleyerek, hiç durmadan oradan çıkıp gittiğini söyledi ve gittiği yönü de bize gösterdi. Bu bilgi üzerine, sonunda arkadaşlardan bir iz bulduğumuzu anladım ve yanımdaki arkadaşları orada bırakarak, tek başıma koçer çadırlarını tek tek dolaşım. Koçerlerin verdiği bilgilere göre o arkadaşın yürüdüğü hattı belirledim ve Oranıs vadisine gittiğini aynı gün, gündüz vakti anladım. Oranıs vadisine gittiğimde, oraya tek başıma gitmemek için yanıma bir milis de aldım. Çünkü, arkadaşlardan çok uzaklaşmışım. Milisle birlikte

gidip köye yaklaştığımızda, milisi bir yerde beklettim ve kendim gidip, köye girdim ve o arkadaşı buldum. Arkadaş, o köyden gerillaya katılmıştı ve şimdi de evine gelmiş, temizlik vb. ihtiyaçlarını gidermişti. Daha çocuk yaşlarda, çok genç bir arkadaştı. Bu arkadaş bir köşeye çekip kendisiyle konuştuğumda kendisine ne görüp-görmediğini sordum. O arkadaş da Musa arkadaş onların grubuyla birlikte geri çekilme yaparken pusuya düştüklerini, pusudan sonra grubun dağıldığını ve daha sonra kendisinin tek başına kalıp, buraya kadar da tek başına geldiğini söyledi. Musa arkadaşın da yerinden çıktığını, onun da başına bir şeyler geldiğini anladım. Bu arkadaşın ailesi, arkadaşın evde kalmasını istedi ama ben, gelmesi gerektiğini söyledim ve arkadaş benimle geldi. Biz tekrar arkadaşların yanına gittik ve daha önce belirlediğimiz zozanlık arazide kaldık. Ama hep diğer arkadaşları merak ediyorduk.

Doktor Kendal arkadaş ile birlikte pusuya düşen gruptaki arkadaşlar, bu pusudan sonra kendilerini Hîzan vadisine bırakıyorlar ve Hîzan ile Gevaş arasındaki Axkîs vadisinden dönüp, Karêz zozanları üzerinden, ancak birkaç gün sonra daha önceden belirlediğimiz zozanlara, bizim yanımıza geldiler. O arkadaşlar da ne olup bittiğini bilmiyorlardı ve bizim yanımıza ulaştıklarında anladılar. Kimin nerede olduğunu ve Doktor Kendal arkadaşın şahadete ulaştığını bilmiyorlardı, bizden öğrendiler. Minibüse bindiğimiz vadide eşyalarımızın yanında nöbet tutan Musa arkadaş onlar da sabaha karşı olmasına rağmen kimse geri dönmeyince, oradaki köyden bir minibüs ayarlıyorlar ve daha önce baharda gördüğümüz, Deşta Tatîkê ile Deşta Güzeldere arasındaki araziye, orada karakol olduğundan habersiz bir şekilde gidiyorlar. Zaten, Hîzan'da eylem yaptığımız gece, Hîzan-Tetwan yolu üzerinde bir minibüsün gitmesi ve daha sonra o minibüsün dar bir vadi içerisinde ilerlemesi yeterince dikkat çeken bir durumken, arkadaşlar bir de habersiz bir şekilde karakolun önüne kadar gidiyorlar. Karakola vardıklarını anlayınca, minibüs şoförü aniden hızlanıyor ve minibüsün arkasındaki Yaşar arkadaş dengesini kaybediyor ve yere düşüyor. Ama Yaşar arkadaş, kendini oradan uzaklaştırıp, araziye gidiyor ve izini kaybettiriyor. Tabi biz bunu sonradan öğrenecektik. Minibüsteki arkadaşlar da minibüsle ilerleyip uzaklaştıktan sonra, bir yerde minibüsten iniyorlar ve

arazide dağılarak, izlerini kaybettiriyorlar. Musa arkadaş onlar, pusuya düşen gruptan daha önce yanımıza ulaştılar.

Musa arkadaş, grubunun başından geçenleri anlattı ve Yaşar arkadaşın minibüsün arkasından düşüp, gruptan koptuğunu söyledi. Biz de Yaşar arkadaşın, düşmanın eline geçtiğini düşündük. Grubumuz tamamen bir araya gelince, sadece Doktor Kendal arkadaşın şahadete ulaştığını anladık. Yaşar arkadaş da kayıptı. Yaşar arkadaş, daha önce de belirttiğim gibi minibüsten düştükten sonra oradan çıkıp, araziye ulaşmayı başarıyor. Minibüsten düştüğünde ayağı burkulmuş ama en başta daha sıcakken fark etmemiş ve arazide ilerledikten sonra fark edip, Cizreli mırıtlarların (Çingenelerin) çadırlarının yanına gidiyor. O Çingeneler, Yaşar arkadaşla sahip çıkarak ayağıyla ilgileniyorlar ve arkadaşın ayağı iyileştiğinde arkadaş bir köye gelip oradan ihtiyaçlarını alıyor. Biz, arkadaşın köye geldiğini duyunca, hemen gidip, arkadaş sağlam olarak alıp yanımıza getirdik. Bu olaylar üzerine düşündüğümüz zaman, bizi minibüs getiren milisin, eylem planlamamızı düşmana söylediğini anladık. Milis, minibüsü bu esas üzerine ayarlamış. Minibüsün nerede duracağını düşmanla birlikte planlamışlar. Minibüsün durduğu yer de o kadar kötü bir yerdi ki ne yukarıya ne de aşağıya doğru kaçıp kurtulmak imkansızdı. Yani, orada pusuya düşen biri, o pusudan kurtulamazdı. Minibüsün yanında nöbet tutan arkadaşlar da minibüs yerinin yukarisından taşların yuvarlandığını duyunca, oradan biraz uzaklaştıklarını ve bunun üzerine düşmanın bir tarama ateşi açtığını söylediler. Bu olay, Doktor Kendal arkadaş onlar pusuya düşmeden önce yaşanmıştı, ama o arkadaşlar, Doktor Kendal arkadaş onlara haber verememişlerdi. Düşman, eylemden önceki gündüz vakti askerlerini orada pusuya yatırmıştı. Biz eylem için içeri girdiğimizde bir şey yapmadılar ve geri çekilme esnasında bizi imha etmek istediler. Doktor Kendal arkadaş da bu pusuda şahadete ulaştı. Ama, 1994 yılına kadar da bu konuyu netleştirmek için hep uğraşmamıza rağmen, netleştiremedik. Zaten, 1994 yılından sonra da bizim milislerimizin olduğu köyler, bize karşı silahlandırıldılar. O zamanlar henüz oralarda yeni olduğumuz, bölgemiz dışında diğer yerlerdeki arkadaşlarla iletişimimiz olmadığı ve genel sorumlumuz olan Doktor Kendal arkadaş da şahadete ulaştığı için, arkadaşlar arasında bir moralsizlik durumu yaşandı. Resmiyete göre, Doktor Kendal arkadaşın olmadığı

durumlarda, mecburi olarak resmi sorumlu ben olacaktım. Ben arkadaşları topladım ve gerçekleştirdiğimiz eylemin eksiklikleri üzerine tartıştık. Biz, olayı tam olarak anlamak, orada ne oyunlar döndüğünü net olarak bilmek istiyorduk ve bunun için de gerekli araştırmaları yapacaktık. Arkadaşlara bir not göndererek bu eylemin sonucu hakkında bilgilendirme yapabiliydik. Merwan arkadaş Şîrwan'daydı ve bizden çok uzaktaydı. Bu nedenle de not göndermemiz günler sürebilirdi. Bedlîs tarafındaki arkadaşlara not göndermek isteseydik de durum aynı olacaktı. Bunun için, bazı milisler aracılığıyla arkadaşlara bilgilendirme notumuzu göndermek istedik.

Bu eylemden sonra, özellikle altyapı hazırlığı çalışmalarını nasıl yürüteceğimiz, yeni katılımlar için nasıl hazırlık yapacağımız, nasıl silah bulacağımız, fazla olan arkadaşları karargâha nasıl göndereceğimiz gibi konulara yoğunlaşmıştık. Yine orada ilk kez bir kışı geçirecektik ve kışın bizi nasıl şartların beklediğini, orada nasıl kalacağımızı bilmiyorduk. Bunun için de bu hususları iyice hesaplayıp, ona göre hareket etmek zorundaydık. Kışın orada kaldığımız bilgisi düşmana giderse ne yapacağımızı da aynı şekilde düşünüyorduk ve tartışmalarımız her gün bu konular üzerineydi. O arada, Gevaş tarafına giden grubumuz da yanımıza geldi. Bu arada, düşmanın silahını kaldıran köylerdeki halkı çağırdık ve devletin silahlarını bırakmalarını söyledik. Her köyde telefon vardı ve bu da köylülerle konuşabilmemiz için bize fırsat sunuyordu. En uzaktaki köylerle de bu şekilde konuşuyorduk. Hem bize yakın olan mıntıkada bulunan ve devletten daha yeni silah almış olan köylülerle konuşuyorduk, hem de yerleri bizden uzak olan, Gelîyê Veras tarafından olan ve daha önceden, 1984-85 yıllarında bize düşmanlık yapmış olan köylülerle telefon yoluyla arkadaşlar konuşuyordu. Arkadaşların telefonda konuştuğu Tahirê Veras isimli çete, 'bizden korkmadığını, silahını bırakmayacağını, kendisinden bir kaşık kan akacağını ve gerekirse o kanı da akıtacağını' söylemiş ve silah bırakmayı net bir şekilde reddetmişti. Tahirê Veras'ın bize karşı cevabı ve tavrı bu şekildedeydi. Diğer köylüler ise, 'silahlarını bırakamayacaklarını, devletin buna izin vermeyeceğini' söylediler. Bizim girdiğimiz bölgede, sadece, Bedlîs-Tetwan ve Hîzan arasında bulunan Sakê köyünün korucuları caddenin nöbetini tutuyorlardı. Bu köy, Şêrko aşiretine bağlıydı. Bu korucular, sanki yolun üstüne karakol kurmuşlar gibi nöbet

tutuyorlardı ve halkı bıktırmışlardı. Kadınları bile yolda nöbet tutuyorlardı. Özellikle biz o bölgeye girdikten sonra, bu şekilde, bize karşı düşmanlıklarını ilan etmişlerdi. Yol kontrolü yaparak, diğer köylülerin arabalarını durduruyor, insanlara hakaret ediyor ve eşyalarına el koyuyorlardı. Sakê köyü korucuları böyleydi. Diğer köyler ise, mecburiyetten dolayı devlet silahını almışlardı ve biz de onlara zarar vermeden, silahlarını bıraktırmak ya da onları etkisizleştirmek için uğraşıyorduk. Bir süre böyle sabırla bekledik ve anladık ki böyle olmuyor. Bu köylere saldırı yapmak istemiyorduk, ama bir yandan da silah kaldırdıkları için, bu durum bize engel yaratıyordu. Bir yandan da bu köylerin çevresinde devlet de askeri taburlar oluşturmak için karakol yapıyordu. Bu köyler de derin vadilerde bulunuyordu ve eğer o vadilere karakol yapılırsa veya köylüler silah kaldırırsa, o vadiler artık bizim için, içine giremeyeceğimiz yerler olacaktı. Özellikle de kışın, o vadilere girip-çıkma, imkânsız olacaktı. Çünkü kışın kar çok fazla yağıyordu ve vadinin her iki yanındaki yüksek yerlere ulaşmak imkânsız olacaktı. Vadinin kendisi de tutulmuş olursa, o vadiden geçmemize imkân kalmayacaktı. Bu konuda ne yapıp yapmayacağımızı düşünüyorduk. O arada düşman araziye çıkıp operasyon yaptı ama biz onlarla çatışmaya girmeyerek, bu operasyonu boşa çıkardık.

Karêz zozanlarında bunun gibi birkaç operasyon gerçekleştirildi. En sonunda, bir şekilde bu köylere girmeyi, mermi patlamadan o köylülere devletin verdiği silahları onlardan almayı ve bu şekilde de düşmanın kurmak istediği bu çete(ajan-kontra) sistemini dağıtmayı uygun gördük. Bu esas üzerine, bir köy belirledik ve planlamamızı yaptık. Planlamaya göre, belirlediğimiz köyün yakınında bekleyecektik. Öğleden sonra ise şehirden gelip, köye doğru giden yolda pusuya yatacaktık ve bir araba geldiğinde arabayı alıkoyarak, alıkoyduğumuz arabayla gidip köyün içine girecektik. Bu temelde gidip köyün yakınında bekledik. O arada Karêz'de operasyon çıktı ve operasyon bitene kadar kendimizi arazide gizledik. Daha sonra, köyün yukarısına gidip yukarıdan baktığımızda, orada büyük bir tabur yeri yapıldığını ve bu yerin hemen hemen hazır olduğunu gördük. Öğleden sonra köye giden araba yoluna girdik. En başta köye yaya olarak gitmeyi düşündük, ama köy minibüsü gelince ve o minibüstekilerin o köyden olduğunu anlayınca, bu minibüsle köye girmenin daha iyi olacağını

düşündük. O minibüsteki köylüleri minibüsten indirip, arkadaşların yanına verdik ve biz 4-5 arkadaş da minibüse binerek köye doğru harekete geçtik. Diğer arkadaşlara peşimizden gelmelerini söylemiştik. Minibüsle köye girdik ve bazı arkadaşları köydeki yüksek bir yere çıkardık. Bu arkadaşlar, köylülere çağrı yaparak, “Eğer ses çıkarırsanız sizi vururuz!” dedi. Minibüs şehirden geldiği için köydekiler minibüsün etrafında toplandılar. Biz köylülere çağrı yaparak, düşmandan aldıkları silahları getirip bize teslim etmelerini söyledik.

O köyde, köyün sözü dinlenen ve rehberi olan ihtiyarı, Keser adında bir kadındı. Bu kadın gelip ne istediğimizi bize sordu. Biz de cevap olarak, ‘devletin silahını kaldıranların, silahlarını bize vermelerini istediğimizi’ söyledik. O kadın, “İstedığınız şey bu mudur?” diye sorduğunda, biz de “Evet” dedik. Bu kadın, devletin silahlarını kaldıran kişilerin isimlerini söyleyerek, “O namussuzlar çabuk silahlarını getirsinler!” dedi. Bu silah kaldıran kişiler, kendilerini bahçelerde gizlemişlerdi ve o yaşlı kadının çağrısıyla birer ikişer gelmeye başladılar. Geldiklerinde 2 arkadaşı da onların yanına verdik ve bu arkadaşlar onlarla birlikte giderek, silahları toplamaya başladılar. Bazıları portatif olan, toplam 8 adet G3 silahını getirdiler. Yine yaklaşık 3-4 bin tane de G3 mermisi getirdiler. Mermileri hep saklamışlardı ve bu şekilde bu kadar fazla mermi toplamışlardı. Silahları topladığımızda halen gündüz vaktiydi ve bu sefer de yeni yapılan tabur yerini ateşe vermeleri için arkadaşları görevlendirdik. Arkadaşlar gidip o tabur yerini ateşe verdiler ve tabur yeri yanarak yıkıldı. Daha sonra köylülere, gidip evlerine girmelerini, onlar evlerine girdiğinde de köye rastgele birkaç tarama atışı yapacağımızı söyledik. Askerler köylülere baskı yapmasın ve sanki orada köylülere saldırarak bu silahları toplamışız gibi düşünsün diye, köye rastgele 2-3 şarjör mermi attık. Daha sonra, yine köye gelen araba yolunun üzerinden geri dönüp, en başta eyleme başlamadan önce durup saklandığımız yere gündüz vakti ulaştık.

Orada bulunan başka bir köyün köylüleri, büyük bir sevinçle bizi karşıladılar ve arkadaşlara su getirip, yanımızdaki fazla sayıda silahı taşımamıza yardımcı oldular. Bu şekilde, bu diğer köyü de gündüz vakti geçmiş olduk. O gece, o bölgeden çok uzaklaşıp, başka bir yere gittik. Sonraki gün BBC haberlerinde, silahlarına el koyduğumuz o köye saldırı yaptığımız ve silahlara el koyduğumuz

söylenmişti. Biz o köyün silahlarına el koyduktan sonra, düşman, o vadide bulunan köylere verdiği silahların hepsini geri aldı. Çünkü düşman, o köylülerin bilerek ve isteyerek silahlarını bize verdiğini düşünmüştü ve bu nedenle de o civardaki köylerin hepsinden silahlarını toplamıştı. Düşmanın silahlarını köylerden toplamasıyla, o vadi artık baştan sona kadar bize açılmıştı. Yani, köylülere hiç zarar vermeden, bir köydeki düşman silahlarını toplamıştık ve kalanları da düşmanın kendisi toplamış, istediğimiz şey olmuştu. Bu bahsettiğim bölge, Kêsan ve Axxîs Vadileri'ydi. Ama bu bölgenin dışında da düşmanın silahlandığı bazı yerler vardı. Örneğin, Tetwan ve Hîzan arasında yer alan Tatîkê hattında da etkisizleştirmemiz gereken, silahlanmış köylüler vardı. Ancak, Tatîkê'nin yeri çok kötüydü. Ovalık bir yerdi ve oraya gidebilmemiz için, Tetwan-Hîzan karayolunu geçmemiz gerekiyordu. Yine bu ovalık arazinin her iki tarafında da yüksek zozanlıklar vardı.

Sonbaharın geç dönemleriydi. Tatîkê konusunda 'ne yapalım' diye düşünüyorduk. O bölgede bizim girip-çıkabildiğimiz ve etkimizin yoğun olduğu köylerden birinin muhtarı, Tatîkê'deki insanlar ile akrabalık bağları olan birisiydi. Tatîkê esasen bir nahiye idi. O nahiyedeki insanlar, bahsettiğimiz muhtarın yeğeni sayılıyorlardı. Bunun için; muhtardan, gidip o yeğenleriyle konuşmasını ve yeğenlerinin silah bırakması gerektiğini onlara söylemesini istedik. Muhtar da cevap olarak bize, gidip o akrabalarına silahlarını bırakmalarını söylese bile, akrabalarının düşman korkusundan dolayı bunu kabul etmeyeceklerini söyledi. Bunun üzerine, biz tekrar bu konu üzerine düşünmeye ve başka bir yöntem aramaya başladık. Çünkü, artık geç de oluyordu ve daha çok gecikmeden, bu konuya bir çare bulmamız gerekiyordu. Bir yandan kış hazırlıklarımız da yoğun bir şekilde sürüyordu. Hîzan'dan katılan bir arkadaş, o köylerde daha önce çobanlık yapmıştı. Biz o arkadaşla konuştuğumuzda, arkadaş bize, 'o köyü, çetelerin ve muhtarın evini iyi tanıdığını, nasıl girilip-çıkılacağını iyi bildiğini' söyledi ve biz de o arkadaşımızı yanımıza alarak, köye girmeye karar verdik. O arkadaş da yanımıza alarak, o köye doğru gittik. Bir grubumuz yolu kesecekti, bir grubumuz köyün etrafını tutacaktı ve biz de köye girecektik. Akşam vakti çantalarımızı köyden uzakta bir yere bırakarak köye doğru ilerledik. O arkadaş orayı iyi tanıyordu ve araziden ilerleyerek, nöbetçi bizim farkımıza bile varmadan, köye girmeyi başardık ve muhtarın evine gittik.

Muhtarın evine gittiğimizde, dışarı çıkmalarına izin vermedik ve başka yerlerle konuşamamaları için de telefon kablolarını kestik. Muhtara, silahlarını getirip bize vermeleri gerektiğini söyledik, o da veremeyeceklerini ve bahanelerini bize söyledi. Ancak biz, ne olursa olsun, silahlarını onlardan almamız gerektiği cevabını verdik. O arada, muhtarın oğlu, bizim orada olduğumuzdan habersiz bir şekilde, omzunda silahıyla gelip eve girdi. Biz de hemen onu yakalayarak, silahını elinden aldık ve onu da orada alıkoyduk. Orada, muhtarın uzandığı bir yer vardı. Muhtarın oradan kalkmasını istediğimizde, muhtar ısrarla oradan kalkmak istemiyordu. Biz bu durumdan şüphelendik ve muhtarı oradan kaldırdık. Muhtarı kaldırdığımızda, oradan da bir bruno silahı çıkardık. Daha sonra muhtara, o akrabalarını çağırmasını söyledik. Muhtar, Murat adında bir akrabasını çağırdı ve biz de Murat'a, o çetelik(ajanlık-kontralık) yapan köylülerinin yanına gitmesini ve o köylülerin, ellerinde bulunan devlet silahlarını getirip bize teslim etmesini iletmesini söyledik. Murat da bazı bahaneler öne sürmeye çalıştı, ama biz önünü aldık ve Murat'ı gönderdik. Köylüleri topladık ve silahlarını da ellerinden aldık. Toplamda 9-10 silahtı. Köylülere bir zarar vermeden, bu sefer bir tek mermi bile patlatmadan, sessizce oradan ayrıldık, yolu kesen arkadaşlarımızı da yanımıza alıp grubumuzu topladık ve oradan uzaklaştık. Bu şekilde, Tatîkê sorununu da çözmüş olduk. Silahlarını aldığımız köylere düşman, o yıl tekrar silah vermiyordu. Yani, silahlarını aldığımız köyler artık silahsız kalıyordu. Hîzan-Tetwan yolu üzerindeki eski bir karakola koydukları bir çete(ajan-kontra) vardı. Karakol, o çetenin nöbetini tutuyordu ve O çete(ajan-kontra) de tek başına o yolda araba durdurup, kontrol yapıyordu. Halkı çok zorluyordu, halk ondan bıkmıştı. Sadece o çeteyi yani düşman ajanını arkadaşlar vurarak öldürdüler. Onun dışında, diğer eylemlerimizde korucuları vurmamıza gerek kalmadan, farklı yöntemlerle sonuç alıyorduk. O arada, yeni savaşılar ve kış hazırlığı çalışmalarımız da yoğun bir şekilde sürüyordu.

Yeni savaşçı olan arkadaşların çok büyük bir çoğunluğunu Güney'e, karargâha gönderdik ve o bölgede 55 arkadaş kaldık. Zaten en başta grubumuz 27 arkadaştı. Yeni katılan arkadaşlar arasından da orada kalmasını uygun gördüğümüz bazı arkadaşları belirlemiştik ve toplamda 55 arkadaş, kışın o bölgede kalacaktık. O yıl, yeni katılan arkadaşlara verebilmek için toplamda 80 adet

kalaşnikof silahını köylülerden yardım olarak almıştık. Kalaşnikof silahının mermileri bir şekilde bulunabiliyordu, sorun çıkmıyordu. Ama üstlenme meselesi, halen tartışmada olan bir meseleydi ve geç oluyordu. Herkese güvenemiyorduk ve bu nedenle de zorlanıyorduk. Oraya ilk gittiğimizde, Doktor Kendal arkadaş bazı köylere girip-çıkmişti ve bir aileden bahsederek, onların iyi olduklarını, onlarla çalışabileceğimizi söylemişti. Bu esas üzerine biz de birkaç sefer o ailenin yanına gidip-gelmiş ve ilişkileri geliştirmiştik. Aklımıza, gidip o aile ile konuşmak geldi. O ailenin zom(yayla) yerine gidip O aile ile konuştuğumuzda, orada o yıl yeni olduğumuz için, kışın kalmamız için gereken erzak vb. ihtiyaçlarımızı bulmamız konusunda sıkıntı yaşadığımızı, çünkü bu konuda herkese güvenemeyeceğimizi söyledik; erzaklarımızı getirerek, bize yardımcı olmalarını, bu konuyu da hiç kimse ile konuşmamalarını ve sadece kendilerinin bilmesini istedik. O güvendiğimiz ailenin akrabası olan başka bir aile daha da vardı ve o aileyi de tanıyorduk. Bunun için, konuştuğumuz o aileye, eğer bu ihtiyaçlarımızı karşılamaya gücü yetmeyecekse, akrabaları olan ve bizim de tanıdığımız diğer aileye de bu konudan bahsedebileceklerini, onlardan da yardım isteyebileceklerini söyledik. O konuştuğumuz yurtsever de bize cevap olarak, akrabalarına söylemeyeceğini, kendisinin bu ihtiyaçlarımızı getireceğini söyledi. Bunun üzerine, düşmanın o aileden şüphelenmemesi için bu ihtiyaçlarımızı nasıl bir yöntemle getireceği üzerine düşünüp, tartışmaya başladık. En sonunda, bu yurtseverin köyde geçici bir dükkân açması yöntemi aklımıza geldi. O köylüye, köyde dükkân açarak, dükkâna malzeme getirme adı altında fazladan eşya da getirip, köydeki evlerinde saklamasını, diğer eşyaları da dikkat çekmemek için köylülere satmasını söyledik. Bu şekilde, ihtiyaç listemizi de bu yurtsevere verdik. O yurtseverde dükkân açtı, bir yandan köylülere eşya sattı ve bir yandan da bize lazım olan her şeyi köyde topladı. Kışa doğru gelince de yurtsever, artık koçerlerin arazide kalmadığını ve bu nedenle de fazla satış yapamayacağını öne sürerek, dükkânı geçici olarak kapattığını çevresine söyledi, ama dükkânı tam olarak da ortadan kaldırmadı.

Biz, kış üstlenmemizi 2 ayrı yerde yapmayı uygun gördük. Bütün arkadaş sayımızın aynı yerde toplanmasını uygun bulmuyorduk. Bu nedenle de 2 ayrı yerde üstlenme yaptık. Bir

üstlenmemizde 35 arkadaş kalacaktık, diğer üstlenme yerimizde de 20 arkadaş kalacaktı. Arazide kışın kalmamıza uygun olan yerleri zaten daha önceden belirlemiştik. Bu yerlerden biri, erzaklarımızın toplanacağı köy evine çok uzak olmayan bir yerdi. Köyün yeri de uygun olduğu için, bu yerimizin hazırlıkları daha rahat yapılabilirdi. Ama ikinci yerimiz köyden uzaktı ve o belirlenen yerde arkadaşlar kendilerine sığınak da yapmışlardı. Daha ikinci yerimize gitmesi gereken grup yanımızdan ayrılmamıştı ve grubumuz bir aradaydı. Daha önceden belirttiğim, Tetwan-Hîzan arası yolda bulunan Sakê köyü vardı. O köyün yeri, Güzeldere ovasındaydı ve bizim için çok kötüydü. Sakê köyü, Tetwan-Hîzan yolu üzerinde bir karakol gibi rol oynuyor, sürekli yol üzerinde kontrol yapıyor, durdurdıkları arabalardaki insanlara hakaret ediyor ve eşyalara el koyuyordu. Yani halka zulmediyorlardı. Biz de bir yandan kış hazırlıklarımızı tamamlamaya çalışıyorduk, ama bir yandan da Sakê köyündeki çetelerin bu yaptıklarının yanına kâr kalmaması gerektiğini düşünüyorduk. Çünkü, biz oralara gidip, o köylere girip-çıktıktan sonra bu şekilde bize karşı hem de isteyerek silah kaldırmaları ve halka da zulmetmeleri, açıkça bize karşı geldikleri anlamını taşıyordu ve bu da kabul edeceğimiz bir durum olamazdı. Bunun için, Sakê köyüne nasıl gireceğimizi düşünmeye başladık. Öyle bir yöntem bulmalıydık ki, onlar bizi hiç fark etmeden köye girmeyi başarmalıydık. Köye gündüz vakti fark edilmeden girmemiz imkansızdı. Çünkü, konumu hiç uygun değildi ve köyün bulunduğu Güzeldere ovası çıplak bir araziydi. Bu ovanın etrafında başka köyler ve Tetwan-Hîzan yolu da vardı. Bu hususlar da işimizi zorlaştırıyordu. Köye gece vakti gitsek, bu sefer de geri çekilme konusunda sorun çıkabilirdi. Köye sivil olarak girmeyi en uygun yöntem olarak gördük. Bu doğrultuda bir milisimizi çağırdık ve milisimizden yaklaşık 30-40 takım kadın ve erkek elbisesi getirmesini istedik.

Milisler, neden sivil elbise istediğimizi anlayamadılar ama bir şekilde bulup, çuvalara koydular ve getirdiler. Ekim ayının sonuydu ve bazı yerlerde kar, bazı yerlerde de yağmur yağmıştı. Soğuk ve açık bir hava vardı. Biz, sivil elbiseleri de yanımıza alıp, Güzeldere'nin yakınına gittik ve planlamalarımızı yaptık. Hangi arkadaşların her iki yönden Hîzan-Tetwan arası karayolunu keseceklerini, hangi arkadaşların köyün yukarısındaki tepeye konumlanıp, köye girecek olan grubun savunmasını yapacaklarını,

hangi arkadaşların çantalarımızın yanında duracağını ve hangi arkadaşların da köye gireceğini belirledik ve öğleden sonra 2 arkadaşa sivil elbise giydirerek, bahsettiğim karayolunun üzerine gönderdik. Bu arkadaşlar, sivil elbise ile o yolun üzerinde bir kamyonun gelmesini bekleyeceklerdi. Kamyon geldiğinde de durdurup, köyde hayvanlarının olduğunu, bu hayvanları satmak için şehre götürmek istediklerini ve bunun için de kamyon gerektiğini söyleyeceklerdi. Biz, bu şekilde bir plan yapmıştık, ama yürüyüp yürümeyeceğini bilmiyorduk. Arkadaşlar bir kamyon ayarlamışlardı. Kamyonu genel karayolundan çıkarıp, arazide daha önce ayarladığımız bir yere getirdiler. Kamyon şoförü, karşısında sivil elbiseli, hatta kadın elbisesi giyinmiş bazı erkeklerin de olduğu silahlı bir kalabalığı karşısında görünce, şok geçirdi ama artık yanımızdaydı ve yapabileceği bir şey yoktu. Biz hepimiz kamyonun arkasına bindik, 2 arkadaş da şoförün yanına oturdular. Gruplar zaten belliydi. Daha havanın kararmasına 2 saat kalmıştı ve biz Tetwan-Hîzan arası karayolunun üzerindeydik. Bu eylemin riski çok fazlaydı. Yolu Hîzan tarafında kesecek olan arkadaşları, caddenin üzerinde bıraktık ve yolumuza devam ettik. Daha sonra, köyün yukarısındaki tepeye gidecek olan bizim grubumuz da kamyonundan indi ve yerimizi almak için ilerledik. Daha sonra, yolu Tetwan tarafında kesecek olan grubumuz da kamyonundan indiğinde, kamyon hiç durmadan köye doğru devam etti. Kamyon köyün içerisine girene kadar da kimse fark etmedi.

Köyün içinde 2 çete(ajan-kontra), arkadaşları fark etti ve kaçmak istedi ama arkadaşlar onları vurdu. Arkadaşların o 2 çeteyi(ajan-kontra) vurmasıyla birlikte, çatışma çıktı. Köyün yukarısında bulunan ve bizim tutuğumuz tepe, köyün üzerine o kadar hakimdi ki, o tepe bizim elimizdeyken, kimse bizim gözümüzden kaçamazdı, bütün köy denetimimiz altındaydı. Kim sağa sola kaçmaya veya köyden çıkmaya çalışsa, biz onlara ateş açıyorduk ve mecburen tekrar köye dönüyorlardı. Bir kişinin bile köyden çıkmasına izin vermedik. Yolu Hîzan tarafından kesen arkadaşlar, gelen arabaların hepsini durdurmuşlardı. Artık ihtiyacımız kalmadığı için arkadaşlar o sivil elbiselerin hepsini orada caddenin üzerine atmışlardı ve artık eylemi yapanın biz olduğumuz tamamen ortaya çıkmıştı. Yolun Tetwan tarafını kesen arkadaşlara ise düşmanın özel kuvvetleri birkaç araçla müdahale etmek istedi, ama arkadaşlar onları vurdu. Yine, aynı Tetwan

tarafından köyün muhtarı gelmişti ve arkadaşlar onu da vurup, tabancasına el koymuşlardı. Köye giren arkadaşlar sadece o 2 çeteyi vurmuşlardı, başka kimseyi vurmadılar. Bu eylemde, toplamda 6-7 silaha ve 1 tabancaya arkadaşlar el koymuşlardı. Ayrıca, Tetwan tarafından müdahale etmeye gelen düşman askerlerinin de arkadaşların etkili vuruşları sonucu, 5-6 ölüsü olmuştu. Daha gündüz vakti iken arkadaşlar sorunsuz bir şekilde geri çekilme de yaptılar. Yolun her iki tarafında da arkadaşların durdurduğu, devlete ait resmi araçların hepsini ateşe verdik. Bu eylemde hiç kayıp vermeden ve hiçbir arkadaş yaralanmadan geri çekilmemizi de yaptık. Düşman, ancak yolu kesen gruplarımız yolu bıraktıktan sonra Hîzan tarafından bir konvoy getirip, olay yerine girdi ama o zamana kadar biz çoktan çantalarımızın olduğu yere gitmiş, çantalarımızı almıştık ve oradan uzaklaşmıştık. Zaten karanlık da çökmüştü ve artık izimizi kaybettirmiştik. Yağmaya başlayan karın altında yürüyorduk. Bu eylemimiz, halkı da şaşırtmıştı. Bu şekilde sivil elbiselerle oraya girip eylemimizi yapmamız ve oradan çıkmamız, kimsenin beklemediği bir durumdu. O bölgede bize karşı düşmanca tavır takınan tek köy o zamanlar o köydü.

Eylemden sonra tekrar yerimize döndük. Kış hazırlıklarımız hemen hemen tamamlanmıştı ve kışın kalacağımız her iki kampımızın yeri ve bu kamplarda kalacak olan arkadaşlar belirlenmişti. Ekim ayının sonunda bazı yerlere kar yağmıştı ama daha sonra, Kasım ayında uzun bir süre yağış gelmedi, güneşli hava hakimdi. Daha önce yağan karlar da eridi. İlk kez bu şekilde bir sonbahar mevsimi yaşıyorduk. Kış üstlenme yerlerimiz belli olduğu için ve erzak hazırlığımızı da tamamladığımız için sıkıntı yaşamıyorduk. Zaten o zamanlar kış üstlenmesi yerlerini belirlediğimizde, bizim grubumuzun kalacağı yerde yeraltı sığınakları yapmamıştık. Yerüstünde naylonu çadır şeklinde açarak, içinde kalma şeklinde kış kampı planlaması yapıyorduk. Nerede kalacağımız, kışı nasıl geçireceğimiz konularında hiç kaygımız yoktu, her şey belli ve tamamdı. Hava, Kasım ayı olmasına rağmen hep güneşliydi. Düşman, bizim kışın orada kalıp, kalmayacağımızı bilmiyordu. Belki düşman bizim orada olmadığımızı, oradan çıkıp yine Botan'a döndüğümüzü bile düşünüyor olabilirdi. Yani, düşman o konuda net bir bilgiye sahip değildi. O bölgede ilk kez kışın kalacak olmamızın yarattığı zorlu

şartlara ve zar zor kendimize kışın kalabileceğimiz bir yer ve erzak ayarlamamıza rağmen, hava hep güneşli olduğu için, daha sonradan düşündüğümüzde ve tartıştığımızda bize fazla mantıklı gelmeyen, eylem yapma kararını aldık. Normalde, mesela şimdi olsa, asla Kasım ayının sonunda böyle tehlikeli bir şeyi göze almazdım. O zaman da havanın hep açık ve uygun olması adına, nasıl o şartlara rağmen eylem kararı aldığımızı düşündüğümde, o zamanki mantığımıza şaşıyorum. Bize o kararı aldırان belki de fazla cesaretti.

Kasım ayında biz, Hîzan ve Veras vadisi arasındaki yolu kesme eylemi yapmaya karar verdik. Biz, o eylem kararını bütün arkadaşlarla tartıştık. O tartışmada orada hazır bulunan arkadaşların hepsi eylemin yapılmasını uygun gördüler, kimse farklı bir görüş belirtmedi. Hiçbir arkadaş, Kasım ayı şartlarında böyle bir eylem yapmamızın uygun olmadığını, bu eylemi gerçekleştirsek kışın orada kalacağımızın düşman tarafından anlaşılabileceğini, bunun da üstlenmemizi tehlikeye atacağını ve darbe yememize neden olacağını söylemedi. Fiziki açıdan zorlanan ve bizi yavaşlatma ihtimali olan arkadaşları orada bırakıp, çantalarımızı da yanımızda götürmeden, eylem grubumuzla arkadaşların yanından ayrıldık. İlerleyip, iki gece yürüdüktan sonra, kesmek istediğimiz yol olan, Hîzan ve Gelîyê Veras arasındaki yola doğru ilerledik. Bu yolun etrafında çok büyük olmasa da ormanlık bir arazi de vardı. Biz, geceleyin gidip oraya yerleştik. Gündüz vakti de orada kaldık. Yolu nereden keseceğimizi belirlemiştik. Bu kesmek istediğimiz yol, Hîzan'dan gelen ve belki yüzlerce köye giden bir yoldu ve bu nedenle de çok işlekti.

Hava çok soğuktu ve o mevsimde o yolu keseceğimize hiç kimse ihtimal vermiyordu. Bu nedenle de arabalar rahatça ve yoğun olarak gidip-geliyordu. Bu şekilde, öğleden sonraya kadar yolu izledikten sonra, artık yolun üzerine gitmeye karar verdik. Planlamamıza göre; bir grubumuz Hîzan tarafından müdahale olması ihtimaline karşılık yolun o tarafında pusu atacaktı, bir diğer grubumuz, yüksek bir yerde konumlanacak ve caddenin genel savunmasını yapacaktı ve bir grubumuz da yolu kesecekti. Bu esas üzerine eylemimizi başlattık. Eyleme başladığımızda, havanın kararmasına 2-3 saat kalmıştı. Bu yoldan o kadar araba geçiyordu ki, kontrol etmekte zorlanıyorduk. O vadi ve devamında bulunan köylerde bulunan köylüler de kış hazırlıklarını yapıyorlar, birkaç

aylık erzaklarını ve diğer ihtiyaçlarını toplamaya çalışıyorlardı. Çünkü, kar yağdığı zaman köylere giden yollar kapanıyordu ve ihtiyaçlarını karşılamaları imkânsız bir hale geliyordu. Bunun için de bu yol şimdi çok işlekti, sürekli arabalar gidip-geliyordu. Biz, durdurduğumuz arabalarda bulunan insanları toplamak için yolun dışında, arazide bir yer ayarlamıştık. Eğer bir durum yaşanırsa o insanlara bir şey olmasın diye bu tedbiri geliştirmiştik. Bir arkadaş, gelen grupların üzerini arıyordu, bir arkadaş arabaları durduruyordu ve bazı arkadaşlar da arabaların önüne pusu atıyordu. Yüzlerce araba geldi. Arabaları arıyorduk ve bir anda bir minibüsün geldiğini gördük. Arkadaşlar, bu minibüsün dolu olduğunu ve içindekilerin de tamamının silahlı olduğunu söylediler. Pusudaki arkadaşlar, bu minibüste silahlıların olduğunu fark edememişlerdi. Arkadaşlar, bu minibüse silah doğrultup durdurdular. Minibüstekiler de artık bir sefer oraya girmiş oldukları için, bizimle çatışmaya girmeyi göze alamadılar. Minibüsün içindekiler dışarı çıktılar. Biz, hepsinin silahını aldıktan sonra, o gruptakileri ayrı bir yerde beklettik. Daha sonra, bir minibüsün daha geldiğini gördük. Bu minibüsü de durdurduğumuzda, şoförün yanında 1 G3 silahı ve yelek gördük. Bu G3 silahına da el koyup, minibüsü aradık ama içinde başka bir şey bulamadık. Biz şoföre o G3 silahının kime ait olduğunu sorduk ama şoför korkudan söyleyemiyordu. Bulduğumuz G3 silahının yanında rext da vardı, ama kimin olduğunu henüz anlayamamıştık. Biz, böyle üzerinden silah vb. çıkanları, halktan insanlarla aynı yerde toplamıyor, ayrı bir yerde toplayıp bekletiyorduk. Daha sonra minibüsü biraz daha aradığımızda, içinde bir çanta bulduk ve çantanın kilidini kırdığımızda, içinde asker şapkası olduğunu gördük. Bu kepi görünce, o grupta bir asker olduğunu ve o G3 silahının da o askere ait olduğunu anladık. Grubun yanına tekrar dönüp, kılık kıyafetlerine ve yüzlerine baktığımızda; içlerinden birinin traşlı, bıyıksız, ayağında botu ve üzerinde de uzun bir parkesi olduğunu gördük. Pantolonu kottu ama asker görüntüsüne sahipti. Bunun üzerine, o gruptakilerin üzerini tekrar aradık ve bahsettiğim o adamın üzerinde bir tabanca da bulduk. Daha sonra, o adamın, Gelfyê Veras'taki karakolun komutanı olduğunu anladık ve onu da tutukladık.

O bölgede, adı Kamilê Kûrtî olan bir ajan vardı ve o bölge halkı ondan nefret ediyordu. Bu adam, devletin ajanıydı. Yaptığımız

aramalarda, Kamilê Kûrtî'nin de alıkoyduklarımız arasında olduğunu anladık. Bu adamı biz hep arıyorduk ama bulamıyorduk. Şimdi ise, minibüsten çıkarıp alıkoyduklarımız arasındaydı ve karşımızdaydı. Yani, hiç planımızda olmayan bir durum yaşanmıştı. Yine, arkadaşlar kendisiyle telefonda konuştuğu zaman, açıkça bize karşı düşmanlığını ilen eden Tahirê Verasî'nin oğlu da o gruptakilerin arasındaydı. Yani, peşinde olduğumuz herkes, hiç planımızda bile olmadan şimdi elimize düşmüştü. Güneş battığında, orada topladığımız halka çetelerle, hainlerle ve düşmanla ilgili gereken konuşmayı yaptık ve bu faaliyetleri topraklarımızda yürütenlerin başına gelecekleri anlattık. Bu konuşmadan sonra da o 2 minibüsten indirdiğimiz ve ayrı grup olarak topladığımız düşmanı gücünü orada vurduk. Sadece düşmanın bir ajanı-kontrastı olan Kamilê Kûrtî yaralı olarak kurtulmuştu. Diğerlerinin hepsi öldü. Ondan fazla silaha, tabanca ve diğer bazı eşyalara da el koyduk. Daha sonra, arabaların gitmesine izin verdik ve arabalar oradan gittiler. Biz de belirlediğimiz hat üzerinden oradan uzaklaştık. Biz oradan çıktıktan ancak 1 saat sonra düşmana ait bazı araçlar Hîzan tarafından oraya gelmişti ama, biz çoktan oradan uzaklaşmıştık. Tahirê Verasî için oradaki köylülerin bize anlattığı kadarıyla; ya 1984 ya da 1985 yılında arkadaşlar Garzan taraflarındayken, Gelîyê Qursuncê'de bulunan Kinikê köyünün köylüleri, akrabaları olan Tahîrê Verasî'ye arkadaşların oralara geldiği bilgisini vermişler. Tahîrê Verasî de o köylülere, arkadaşlar geldiği zaman arkadaşları orada oturtmalarını ve arkadaşlar oturduğu zaman da arkadaşların etrafını sarıp, arkadaşları orada vuracaklarını söylemiş ve bu şekilde bir komployu arkadaşlara karşı planlamış. Arkadaşlar Kinikê köyüne gidip oturdukları zaman da arkadaşları vurmuşlar, arkadaşların cenazelerini de baltayla parçaladıktan sonra, devlete haber vermişler. Biz de bu olaydan dolayı hep Tahîrê Verasî'yi arıyorduk. Şimdiye kadar da bu komploda şahadete ulaşan arkadaşların kimler olduğunu netleştirebilmiş değiliz, ama 3 arkadaşın o Qursuncê vadisindeki Kinikê köyünde Tahîrê Verasî ve Kinikê köylüleri tarafından katledildikleri net olan bir bilgidir. Biz hep Tahîrê Verasî'yi arıyorduk. En son kendisine silah bırakma çağrısı yaptığımızda da bize düşmanca cevap vermişti. Yol kesme eyleminde yaralandıktan sonra her iki ayağından sakat olan Kamilê Kûrtî de zaten artık oralarda kalamadı, kaçıp gitti. Zaten karakol komutanı da ölmüştü.

Tahire Verasi'den de arkadaşlarımızın intikamını almıştık. Bu şekilde, herhangi bir kayıp vermeden eylemi sonlandırmıştık ve oradan uzaklaşmıştık. Daha sonra, 2. veya 3. gün noktamıza yetiştik ve arazi karla kaplandı. Düşman, hakkımızda fazla bilgi sahibi değildi, bunun için de izimizi süremedi.

Kış kampımıza girmiştik ve bir yandan da kış ihtiyaçlarımızdan eksik kalanları tamamlamak için uğraşıyorduk. O arada, daha önceden kışın bizim yanımızda kalmayı planlayan Xeyrî arkadaş da yanımıza gelmişti. Merwan arkadaş da kışın Şîrwan'da kalacaktı. Bedlîs-Mutkî taraflarında da Resûl Goyî arkadaş onlar kalacaklardı. Bir talimat gelmişti ve bu talimatta, 'yeni savaşçıları almayıp, geri gönderdiğim ve bu nedenle de görevimin belli bir süre durdurulması gerektiği' belirtilmişti. Aynı şekilde, bazı konularda Xeyrî arkadaş da eleştirilmişti. Bunun için talimatta, Xeyrî arkadaşın da görevinin dondurulması gerektiği belirtilmişti. Xeyrî arkadaş bana, ikimizin de artık resmi görevli olmadığını, ama orada halen bir arkadaş grubu olup, o arkadaşları öyle bırakmamızın doğru olmayacağını ve işleri yürütmemiz gerektiğini belirtti. Karargâha haber vermemizin imkânı da yoktu. Talimatta benim ve Xeyrî arkadaşın görevinin durdurulması söylenmişti, ama bizim yerimize hangi arkadaşların görevlerimizi devralacağı, işleyişin nasıl olacağı gibi hususlar hiç belirtilmemişti. Sadece, bizim görevimizin durdurulması belirtilmişti. Daha sonra, hakkımızda karargâha böyle raporlar yazan ve talimatta bizden bahsedilmesine neden olan arkadaşın kim olduğunu anladık. Daha 1988 yılında biz Besta'dayken, bu arkadaş ile Xeyrî arkadaş arasında sorun yaşanmış ve tepki oluşmuştu. Bu arkadaş daha o zaman gelişen bu tepki durumu yüzünden, benim yanımda sürekli ve tepkiden, Xeyrî arkadaş hakkında farklı farklı iddialarda bulunuyordu. Bu arkadaş, bu bahsettiğim şeyi sürekli bir şekilde yapıyordu ve artık yoğunlaşmalarımı dağıtmaya başlamıştı. Benim yanımda da arkadaşların verdiği ve önemli bir durum olursa Önderlik ile konuşmamızı sağlayacak olan bir telefon numarası vardı. Ben artık bu arkadaşın sürekli bu konuşmaları benim yanımda yapmasından o kadar bıkmıştım ki, en sonunda Önderliği aramaya ve durumu anlatmaya karar verdim. Bir gün bir köye gittiğimizde, bir telefon ile o numarayı çevirdim ama kimse telefona cevap vermedi. Tekrar da denedim ama yine cevap

verilmedi. Xeyrî arkadaş bir seferinde, daha önce, yine bizim yanımıza gelmişti.

Xeyrî arkadaş bizim yanımızdayken, bu arkadaş yine benim yanıma gelmişti ve tam iki buçuk saat boyunca benim yanımda yine Xeyrî arkadaş ilişkisi konuşmuş ve Xeyrî arkadaşın oraya gelmesiyle elimize fırsat geçtiğini belirterek, Xeyrî arkadaş orada tutuklamamızı dayatmıştı. Bu arkadaş yanımdan ayrıldıktan sonra, ben bu konuyu ne olursa olsun Xeyrî arkadaşla söylemeye kararlıyım. Bu esas üzerine Xeyrî arkadaş ile konuştum ve hakkında söylenenleri kendisine aktardım. Xeyrî arkadaş da bana, "Hevalê Alî, sen de biliyorsun ki bu arkadaşla 1988 yılından beri aramızda hep sorun var. Bu arkadaş, bana karşı tepkisinden dolayı böyle şeyler söylüyor. Bunun için, sen bu arkadaşı biraz daha idare et, bu konuyu da Merwan arkadaşla aktaralım ve bu arkadaş bir şekilde buradan çıkarıp, başka bir yere göndereyim" dedi. Bu esas üzerine biz, daha sonra Merwan arkadaş bilgilendirdik ve o arkadaş bizim yanımızdan alıp, Mutkî tarafına gönderdiler. Ama bu arkadaş, benim ve Xeyrî arkadaşın üzerine, içinde gerçekte örtüşmeyen şeylerin de yazılı olduğu raporlar yazıp, karargâha göndermişti: 'Benim yeni katılımları kabul etmediğimi, geri gönderdiğimi' yazmıştı, ama ben hiç böyle bir şey yapmadım. Sadece bir sefer yaşları ileri olan, çocukları olan ve şartlarımız için çok uygun olmayan 2 kişi katılmıştı. Bu 2 kişi, yaklaşık 10 gün yanımızda kaldıktan sonra, yaşadıkları zorlanma durumunu bize anlatarak, eve gitmek için bizden izin istediklerini, eve gittiklerinde farklı şekillerde çalışmalar yürütebileceklerini, arkadaşlara yine destek olabileceklerini ama orada bizimle birlikte o askeri yaşama adapte olmalarının zor olduğunu bize söylediler. Biz de o 2 kişi henüz deşifre olmadığı için ve onları milis olarak farklı çalışmalarda da görevlendirebileceğimizi düşünerek, bu isteklerini kabul ettik. Onları gönderirken de onlarla tartışarak, gerekirse eylemlerde bile arkadaşlara yardım edeceklerini söyledik ve bu esas üzerine o 2 kişiyi gönderdik. O arkadaş da raporunda benim yeni katılımları kabul etmeyip geri çevirdiğimi yazmıştı. Karargâhtaki arkadaşlar da sadece o arkadaşın yazdığı rapordan yola çıkarak, beni görevden almışlardı. O arkadaş en son 1997 yılında Zap'ta gördüm ve ondan sonra o arkadaşla ne olduğundan hiç haberim olmadı.

Arkadaşlar beni görevden aldığında, artık olan olmuştu ve artık durumumu izah edemezdik. Her ikimiz de resmîyette görevsiz olduğumuz için, Xeyrî arkadaş ne yapıp edeceğimizi sordu. Biz bu konu üzerine tartışırken, o arada Merwan arkadaş 20 Aralık 1991 günü Sêrt'in bir köyünde şahadete ulaştı. Biz, bu haberi BBC'den öğrendik. Nasıl şahadete ulaştığını, ne olup-bittiğini bilmiyorduk. Sadece, eyalet komutanımız olan Merwan arkadaşın şahadete ulaştığını duymuştuk. Zaten, eyalet yönetiminde yer alan Doktor Kendal arkadaş, Temmuz ayında bizim yanımızda şahadete ulaşmıştı. Şimdi de Merwan arkadaş şahadete ulaşmıştı. O yönetimden geriye sadece Xeyrî arkadaş kalmıştı. Mizgîn (Gurbet Aydın) arkadaş, bizimle Tetwan'a gelmişti, ama toplumsal alanda çalışma yürüttüğü için dağda değildi, Tetwan ilçe merkezindeydi. Bizim bir milisimiz vardı ve yerimizi bu milis biliyordu. Bu milisimiz, Mizgîn arkadaş onlarla aramızdaki notlarımızın getirilip-götürülmesinde rol oynuyordu. Bu milis ve başka bir milis, kademeli olarak Mizgîn arkadaş ile bizim aramızdaki notları birbirlerine aktararak getirip-götürüyorlardı. O kış kampındayken ve metrelerce kar yağmışken bir gün, Mizgîn arkadaştan kısa bir not geldi. Not, Önderliğin telefon yoluyla Mizgîn arkadaşla aktardığı bir talimattı ve Xeyrî arkadaşın adına gelmişti. Xeyrî arkadaş notu okuduktan sonra, Mizgîn arkadaşın, Önderlik tarafından, Xeyrî arkadaşın harekete geçmesi ve boşluk oluşmaması için eyalet içerisinde koordinasyon kurması yönünde talimat geldiğini notta yazdığını bana söyledi. Ancak, yerde metrelerce kar varken ve o koşullar altındayken, Xeyrî arkadaşın eyalette oluşan boşluğu doldurmak için harekete geçmesi zordu. Çünkü, Merwan arkadaş da daha yeni şahadete ulaşmıştı ve bunun yanında, bizim yerimiz dışında diğer bölgelerdeki arkadaşların kışın nerelerde üstlenme yaptıklarını Xeyrî arkadaş bilmiyordu. Bu nedenle, bu konuda ne yapacağımızı uzunca düşündük. Zaten dağlar üzerinden gidemezdi; çünkü kar çok fazlaydı. Ancak köylerin olduğu hat üzerinden ilerleyebilirdi. Bu yolda da birçok insan Xeyrî arkadaşı görecekti ve bilgi yayılabilirdi. Yürüyeceği yol da günlerce yürüme mesafesiydi. En sonunda Xeyrî arkadaş, talimat geldiği için gitmesi gerektiğini, önce gidip Mizgîn arkadaşla göreceğini, Mizgîn arkadaşla konuşarak, milisler aracılığıyla Bedlîs ve Şîrwan bölgelerindeki arkadaşlarla bağlantı kurmanın yolunu bulmaya çalışacaklarını söyledi. Bunun üzerine, Xeyrî arkadaş, Tetwan'ın yakınındaki Kawarê tarafına

kadar da yanına bazı arkadaşları vererek gönderdik. Xeyrî arkadaş ile birlikte, grubumuzdan üç arkadaş gitti. Bu üç arkadaştan biri, Goyî olan Vacîp arkadaştı. Diğer bir arkadaş da o yıl katılan ve Alikî olan Rauf arkadaştı. Rauf arkadaş, daha önce milis olarak çalışıyordu, ama deşifre olunca katılmak zorunda kalmıştı. Diğer arkadaş ise, Rojava'lı olan Reşît arkadaştı. Bu 3 arkadaş, Xeyrî arkadaş ile birlikte Tetwan'a doğru yola çıkmışlardı.

Xeyrî arkadaş ve yanındaki üç arkadaşla birlikte Çorsîn köyüne gitmişti. Çorsîn köyü, Tetwan-Wan karayoluna ve göle yakın olan, arazisi ovalık olan, Karêz zozan(yaylaların) altında yer alan bir köydür. Köyün her yeri karla kaplı ve dümdüzmüş. Yukarıya doğru, yani zozanlara doğru gidildikçe de kar daha da kalınlaşıyormuş. Arkadaşlar bu Çorsîn köyünde oturlurken bir köylü gelip, askerlerin köye doğru geldiğini söylemiş. Köylü, askerlerin geldiği yönünde haber verince, arkadaşlar köyden çıkıp, o köyden olan ve adı Rûstem olan bir milisimizi de yanlarına alarak, köyün olduğu dereden ilerleyip, durumlar netleşene kadar kendilerini o zozanların altındaki dere yatağında saklamayı düşünmüşler. Arkadaşlar o dereye epey yürüdükten sonra, bir anda yaklaşık 200 metre yüksekten büyük bir kar kütlesi o arkadaşların üzerine düşüyor ve arkadaşlar o kar kütlesinin altında kalıyorlar. O esnada, arkadaşların oturduğu evin sahibi de dışarı çıkıp, askerlerin nerede olduğuna bakmak istiyor, oradaki bazı keçilerin evlerin damına çıkıp gezdiklerini, asker haberini veren o köylünün de o keçileri asker sanarak yanlış haber verdiğini anlıyor ve bunun üzerine hemen evdekilerden birini, arkadaşların peşinden gönderip, asker falan olmadığını arkadaşlara iletmesini söylüyor. Çünkü, o soğukta arkadaşların yanlış bilgi yüzünden arazide kalmamalarını ve köye geri dönmelerini istiyor. Arkadaşları çağırmaya gidenler de o dere boyunca arkadaşların izlerini takip ederek, bir yere kadar gidiyorlar ve bir yerden sonra izlerin kaybolduğunu görüyorlar. Bu köylüler panik yapınca, köylülerin hepsi durumu duyup, oraya gidiyorlar. Köylüler, bir yağmurluğun dışarıdan görüldüğünü görünce, üstündeki karları kaldırıyorlar. Köylüler bu durumu fark edene ve arkadaşların cenazelerini çıkarmaya çalışana kadar zaten gündüz vakti oluyor ve düşman de olaydan haberdar oluyor. Köylüler bazı cenazeleri çıkarabiliyorlar ama bazı cenazeler de düşmanın eline geçiyor. Bu yaşananlardan bizim haberimiz yoktu. Radyo dinlediğimizde, Türk

radıolarının bir köyün ismini Türkçe söyleyerek bir köyden bahsettiğini ve o köyde arkadaşların şahadete ulaştığını söylediklerini duyduk. Köyün Türkçe ismini arkadaşlara sorduğumda, Çorsîn köyünden bahsettiklerini anladım. Çorsîn köyü olduğunu anlayınca da bahsettikleri arkadaşların Xeyrî arkadaş onlar olduğunu anladık. Çünkü, o tarafa doğru gittiklerini biliyorduk. Radyoda arkadaşların isimleri tek tek verilmedi ama biz, arkadaşlar olduğunu anladık. Bunun üzerine, bazı arkadaşları milis ile birlikte bir köye göndererek, ne olup bittiğini öğrenmelerini söyledim. Arkadaşlar döndüğünde, Xeyrî arkadaş ve beraberindeki arkadaşların başına gelenleri, arkadaşların üzerlerine düşen kar kütlesinin altında kalarak şahadete ulaştıklarını ve arkadaşlarının cenazelerinin bazılarını köylülerin çıkarıp düşmanın elinden kurtardığını, bazı cenazelerin de düşmanın eline geçtiğini aktardılar.

20 Aralık 1991 günü Merwan arkadaş şahadete ulaşmıştı, 3 Ocak 1992 günü de yani çok kısa bir zaman sonra da Xeyrî arkadaş şahadete ulaştı. Bizim bölgemiz zaten daha önceden de eyaletteki diğer bölgelerle ilişkisi çok az olan bir bölgeydi ve çoğunlukla kendi başımızaydık. Ancak, Xeyrî arkadaş yanımızdayken, en azından, arkadaş eyalet yönetiminde olduğu için, eyaletimizle aramızda bir bağlantı kuruluyordu. Yine, Merwan arkadaş her ne kadar bizden çok uzakta olsa da Şirwan tarafındayken, en azından bir eyalet komutanımız olduğunu ve Şirwan'da olduğunu biliyorduk. Ancak, bu her iki arkadaş art arda şahadete ulaşınca, şimdi bütün bölgelerimiz kendi başına kalmıştı. Bu durumda ne yapabileceğimizi düşünüp duruyorduk. Daha sonra, Mizgîn arkadaş yine Önderlik ile telefon görüşmesi yapmış ve Xeyrî arkadaş onların şahadete ulaştığını Önderliğe bildirmişti. O zamanlar telefonda konuşurken, açık konuşuluyordu. Mizgîn arkadaş, bölgemizin ve eyaletimizin durumunu aktarmıştı. Önderlik, kimlerle bağlantısı olduğunu sorduğunda, Mizgîn arkadaş da sadece bizim bölgemizle bağlantısı olduğunu, Mutkî ve Şirwan bölgeleriyle hiçbir bağlantısının olmadığını söylemiş. Bunun üzerine Önderlik de Mizgîn arkadaşın bana iletmesini isteyerek, yanımdaki arkadaşları korumam ve arkadaşlara sahip çıkmam yönünde talimat vermişti. Mizgîn arkadaş da gönderdiği kısa notta bana Önderliğin talimatlarını aktarmıştı.

Biz, kış kampımızdaydık ama o kışın kar o kadar çok yağıyordu ki, naylonumuzun üstünde biriken karı atmaya yetişemiyorduk. O yıl Botan'daki arkadaşlar naylonun içinde, kar altında kalmışlardı. Botan tarafındaki düşman karakolları da kar altında kalmışlardı, birçok asker ölmüştü. Biz de sürekli naylonun üzerinde toplanan karları yanlara atıyorduk ve artık yanlardaki kar çok yükselmişti ve naylonumuzun yüksekliğini çok geçmişlerdi. Bu nedenle, biz o kış boyunca, başımıza bir bela gelmeden bahara çıkabilmek için dua ediyorduk. Zaten, diğer grubumuzun durumundan da haberimiz yoktu. Bizim yerimiz, çok iyi bir yerdi. Yerimizin önünde, rüzgârın getirip topladığı karlardan oluşan büyük kar kütlesi vardı ve bu kar kütlesi, bir sırt gibi olmuştu. Biz de bu kar kütesinin içini oyarak tünel gibi ilerlettik ve bazı pencereler de açtık. Nöbetçimiz, o pencerelerden etrafı gözlemliyordu. Aynı zamanda, önümüzde bulunan kar kütlesi, noktamızı da gizliyordu ve ancak noktamızı bilen biri gelip noktamıza girebilirdi. Çünkü, arazide noktamızı deşifre edecek hiçbir iz yoktu. Noktamızın olduğu yerde ağaç çoktu ve bunun içinde yakacak odunlarımız fazlaydı. Bir soba kurmuştuk ve sobamız sürekli yanıyordu. Ancak, noktamıza yakın olan köyler vardı. Ocak ayının sonu ya da Şubat ayının başıydı: Gündüz vakti nöbetçimiz gelip, aşağıımızda bulunan köye askeri bir konvoyun geldiğini söyledi. Biz de bu işin içinde bir iş olduğunu düşündük. Askerler, o köyün içinde 2-3 saat kaldıktan sonra, oradan gittiler. Askerler gittikten sonra, Behrem arkadaş ve beraberindeki 2-3 arkadaş önce dereye, dereden de köye doğru gittiler. Arkadaşlar, askerlerin neden geldiğini, ne olup bittiğini öğrenmek için gitmişlerdi, ama çok çabuk geri döndüler. Etrafta kar çoktu, iz çıkarmamak için deredeki suyun içerisinden gidip-gelmişlerdi. Arkadaşlar, bizim milisimizin askerler tarafından yakalanıp götürüldüğünü söylediler. Milis de yerimize biliyordu. Bu yüzden de sanki başımızdan aşağı kaynar su dökülmüş gibi olduk. Çünkü her yerde kar vardı ve o üstlenme yerini bıraksak, gidebileceğimiz bir yer yoktu. Ne vadi tarafına ne de zozanlara doğru gidebilirdik. Oralarda kışın o karın içinde ve fırtınada yürümek, imkânsız bir şeydi. Oradaki halk, o zamana kadar hiç kimsenin kışın o bölgede arazide yürümeye cesaret edemediğini söylemişlerdi. Ne yapacağımızı tartışmaya başladık. Sadece yönetim olarak tartışmıyorduk, bir başka deyişle ben, sadece takım komutanı olan

arkadaşların görüşlerini almıyordum, diğer arkadaşların da görüşlerini soruyordum. Ama yanımızda yeni olan arkadaşlar da vardı. Bunun için; Botan'dan gelirken grubumuzda olan eski bir arkadaşa, o yeni katılımlı olan arkadaşları diğer mangada toplayıp, onlarla sohbet etmesini, onlara durumdan bahsetmemesini, o sırada bizim de ne yapıp edeceğimiz üzerine diğer arkadaşlarla tartışma yürüteceğimizi söyledim. Biz tartışıp, ne yapacağımıza karar verdikten sonra o yeni arkadaşlarla o zaman konuşacaktım. O eski arkadaş, yeni olan arkadaşları toplayıp, onlarla sohbet etmeye başladı. O sırada ben de Botan'dan birlikte geldiğimiz gruptaki bütün arkadaşları topladım ve durumu aktararak, ne yapmamız gerektiği noktasında arkadaşların görüşlerini sordum. Arkadaşlar, orayı bırakmamız gerektiğini söylediler. Çünkü, her ne kadar milisimiz de olsa, askerlerin yapacağı işkencelere ne kadar dayanabileceğini bilmiyorduk ve yerimizin bilgisini verebilirdi. Bu ihtimale rağmen yine de orada kalamazdık. Hepimiz orayı bırakma konusunda hemfikirdik ama nasıl bırakacağımız da başka bir soru işaretiydi. Daha sonra, hızlı bir şekilde toparlanıp, o gün çadırlarımızı bozmaya ve çadırlarımızla fazla eşyalarımızı karın içine saklamaya, her bir arkadaşın çantasına erzak vb. ihtiyaçlarımızı koymasına ve yanımıza naylon, yün çorap ve eldivenlerimizi de alarak, sonraki gün sabah oradan çıkıp, vadiye gitmeye karar verdik. Sonraki günün akşamına kadar vadide kalacaktık ve akşam olunca da zozanlara tırmanarak, belirlediğimiz bir yere ulaşacaktık.

Planlamamız doğrultusunda arkadaşlar harekete geçtiler. O gece arkadaşlar sabaha kadar noktanın toparlanması ve yol hazırlığı ile uğraştılar ve sabaha karşı da aşağıya, içinde su olan dereye indiler. Ben de yanımdaki bir arkadaşla birlikte noktada bekleyip, öğlene kadar etrafı gözetlemeye karar verdim. Eğer öğlene kadar bir durum çıkmazsa, öğleden sonra biz de arkadaşların yanına, aşağıya gidecektik ve oradan da hep birlikte harekete geçecektik. Sabahleyin birdenbire hava kapandı, soğuk bir rüzgâr ve kar yağışı başladı. Radyodan hava tahminlerini dinledik ve önümüzdeki günlerin de yağışlı olacağını anladık. Bunun üzerine, ne yapacağımızı tekrar düşünmeye başladık. Eğer belirlediğimiz gibi harekete geçmeye ve yürümeye kalkışsak, ucunda şahadet olacaktı. Ne yöne gitsek, böyle bir durum yaşanması işten bile değildi. En sonunda, eğer ucunda şahadet bile

olsa, orada beklemeye karar verdik. Bunun için yanımdaki arkadaşla, gidip aşağıdaki arkadaşları çağırmasını ve planlamamızın iptal olduğunu, noktamızda kalacağımızı aktarmasını söyledim ve arkadaşı aşağıdaki arkadaşların yanına gönderdim. Arkadaşlar geldiler ve kar yağışı devam ettiği için arkadaşların izleri kapandı. Çadırlarımızı çıkarıp, tekrar kurduk ama içimiz de rahat değildi. Aradan bir gün geçtiğinde, arkadaşları tekrar köye gönderdim ve gelişmeleri sormalarını istedim. Çünkü, hep kaygılıydim. Ben de mangada istirahat halindeydim. Birdenbire, birinin bana “Kalk, Kalk!” diye seslendiğini duydum ve kalkıp karşımda köye bilgi almaya giden Behrem arkadaşı gördüm. Arkadaş, bana bir müjde vereceğini söyledi. Ben de ne olduğunu sorduğumda, askerler tarafından götürülen milisimizin serbest bırakıldığını söyledi. Bu haberi alınca, hepimizin içi rahatladı ve kamp düzenimizi tekrardan tam olarak kurduk. Milisle ne olduğu üzerine tartıştığımızda, askerlerin kendisini biraz dövüp, oralarda bizi görüp görmediğini sorduklarını ve kendisinin de kimseyi görmediği cevabını verdiğini söyledi. Askerler bu milisimizi epey dövmüşlerdi. O milisimiz; yürekli ve ilkeli davranmış, yerimizi askerlere söylememişti. Daha bu konu üzerinden zaman geçmeden, akşam olduğunda, diğer grubumuzdaki arkadaşlar not göndermişlerdi ve gönderdikleri notta, doğu karargahına bağlı bazı arkadaşların müdahale olarak geldiklerini belirtmişlerdi. Arkadaşlar o kış vakti nasıl gelmişlerdi bilmiyorduk, ama eyaletimizin durumunu öğrendikleri için, müdahale olarak gelmişlerdi. Müdahale olarak gelenin adı Mahir’di ve Rojavalı’ydı. (Mahir, 2000 yılından sonra mücadele saflarından koptu. Farklı hatlardan, sivil elbise ile gönderilmişti ve milisler aracılığıyla, bölgemize bağlı diğer grubumuza ulaşmıştı.) Gelirken, yanında talimat da getirmişti. Bana bir not göndermişti ve bu notunda, bizim kampımız hakkında düşmana bilgi ulaştığını duyduğunu, bunun için de acilen ve kesin onun yanına gitmemiz gerektiğini söylüyordu. Mahir’in aldığı bilginin doğru olup olmadığını bilmiyorduk, ama yine de noktamızı bırakmaya karar verdik. Yine yerimizi bozup, fazla eşyalarımızı ve çadırımızı kamuflej edip, hazırlıklarımızı da yaptık ve daha önceki seferde belirlediğimiz yere ulaşmak için, o hattan yürümeye başladık. Dereye inip, orada ateş yaktık. Daha sonra tırmanarak, bir sırtı geçtik ve çok geç ulaşacağımızı tahmin ettiğimiz yüksek zozanlara erken ulaştık.

Daha gece vaktiyken, zozanlara tırmanmayı başarmıştık. Zozanların zirvesine çıktığımızda, etrafımızda hiçbir şey görünmüyordu. Her yerde sadece kar görünüyordu. Daha sonra, üşümek için bazı arkadaşlar halay çekmeye ve ısınmaya başladılar. Biz de halay çekmeyi bilmeyen arkadaşlar olarak, bir naylonun içine girerek ısınmaya çalıştık. Biz, 2-3 arkadaşlık ve ayaklarımız kardan yandı.

Bostonumun Hikayesi

Ayaklarım ikinci sefer kardan dolayı yanıyordu. Her ne kadar daha önce de bir sefer ayağım yanmış olmasına rağmen, halen de karda ayağımızın yanmaması için nasıl tedbir alacağımız yönünde gereken tecrübeyi edinememiştik. Mevsim şartlarının incelikleri ile ilgili olarak da bilgi sahibi değildik. Mesela, zozanlarda kar yağdığı zaman, rüzgârın vurmasıyla kar genellikle sırtların her iki tarafında birikiyor ve sırtın kendisi çok az kar alıyor. Ayrıca, genel anlamda zozanlardaki güneşin vurduğu kısımlarda, 15 Şubat'tan sonra kar buz tutuyor ve insan kara batmadan üzerinde yürüyebiliyor. Ama, bahsettiğim buz tutma durumu, ancak gece yarısından sonra gerçekleşiyor ve gece yarısından sonra insan buz tutan karın üzerinde yürüyebiliyor. Karın içinde yürümenin, çok farklı farklı riskleri vardır. Eğer kar buz tutmamışsa, insan üzerinde yürüyemez. Çünkü hem iz çıkıyor hem de insan karın içine çok battığı için, ilerleyemiyor. Bunun yanında, çığ düşmesi riski de vardır. Ayrıca, kar buz tuttuğu zaman da bazı yerlerde düşme riski çok fazla oluyor. Bu şekilde kayıp düşerek ve çığ düşmesi sonucu, farklı farklı yerlerde arkadaşlar şahadete ulaşmışlardır. Bunun için de karın içinde yürümeye başlamadan önce, insanın bu risk durumlarını ve edinilen tecrübeleri gözden geçirmesi ve daha sonra yürüyüşü planlaması gerekir. Yoksa, olumsuz sonuçlar ortaya çıkabilir.

Kar yürüyüşü, en fazla yorucu olan yürüyüştür. Kar yürüyüşünde insanın uykusu geliyor. Bunun için de kar yürüyüşünde sürekli hareket etmek ve yerinde durmamak, en doğru şeydir. İnsan eğer durursa, sonucunda ölüm yaşanabilir. Bulunduğu yerde gidip-gelmek şeklinde bile olsa, insanın sürekli yürümesi gerekir. Mesela, biz tepe'ye ulaştığımızda, naylonun içerisinde hareketsiz kalan grubumuzdaki arkadaşların ayakları yanmıştı. Ancak, halay çeken arkadaşların ayaklarına hiçbir şey olmadı. Buradan da anlaşılıyor ki, karın içindeyken insanı hep canlı

ve sıcak tutan en önemli şey, hareket etmektir. Yine, kar yürüyüşünde eğer insanın ayağındaki ayakkabı, ayağına göre dar ise, bu da ayağın yanmasına neden oluyor. Bununla birlikte, kar yürüyüşü yapıldığında, kardan sonra suyun içinde yürümek, ya da suyun içinde yürüdükten sonra karda yürümek, insanın ayağının yanmasına neden oluyor. Bunun için; insan ya hep karda yürümeli ya da hep suyun içerisinde yürümelidir.

Tarihte mevsim koşullarını iyi hesaplamayanlar, bunun bedelini her zaman ağır ödemişlerdir. Özellikle, kış mevsimi ve yaz mevsimi için bu husus daha çok geçerlidir. Yazın susuzluk ve aşırı sıcağı, kışın da soğuk ve kar gibi durumları iyi hesaplamak gerekiyor. Hannibal gibi generaller, tarihte bu konuda örnek olarak ele alabileceğimiz insanlardır. Hannibal, askerlerinin karda ayaklarının yanmaması için, askerlerinin ayakkabılarının içine biber doldurtuyor ve yine, fazla miktarda biberi de askerlerinin yemesi ve ısınması için orduyla birlikte götürüyor. Hem acı yiyecekler hem de tatlı yiyecekler, insanın ısınabilmesi için çok iyidir. Karda insanın donması durumundan sonra insanın direkt ateşe yakınlaşarak kendini ısıtmaya çalışması, insanın vücudunda yanıklar oluşmasına neden oluyor. Bunun için de karda donan bir insanın ateşe yaklaşmaması gerekir. İmkanlar doğrultusunda, birkaç insan o donan insanı arasına alarak, insan vücut sıcaklığıyla ısıtmaya çalışmalıdır. Çünkü, donan insanı en kontrollü ve zarar vermeden ısıtmanın yolu, onu başka bir insanın vücut sıcaklığıyla ısıtmaktır. Ya da yine imkanlara göre, battaniye veya sıcak su ile de o donan insan ısıtılabilir. Hiçbir yaralanma durumu, karda yaşanan yaralanma kadar insanı yıpratmıyor. Yara iyileşse bile, yaranın etkisi ebediyen devam edecektir. Yara kapandıktan sonra bile, insan artık karın içerisinde uzun süre yürüyemez hale gelecektir ve insan karın olmadığı bir yerde bile yürüyüş yapsa, yara tekrar patlayacaktır ve açılacaktır.

Halay çeken arkadaşların ayakları sağlamdı, yanmamıştı. Güneş çıkana kadar ayaklarımızın yandığını fark etmemiştik ama güneş çıkınca ve ayaklarımızı ısıtmak için ayakkabılarımızdan çıkarınca, ayaklarımızın yandığını gördük. O gün biz uzun bir mesafe yürüyerek, her iki üstlenme grubumuzun arasında kalan boş bir araziye ulaştık. Daha sonra da diğer grubumuzdaki arkadaşların yerine gittik. Arkadaşlar bizimle ilgilenip, bizi ısıtmaya ve dinlendirmeye çalıştılar ama ayaklarımız yanmış olduğu için, bir türlü rahatlayamıyor ve hep

acı çekiyorduk. Daha sonra, orada bulunan bazı yurtsever insanlara, ayaklarımızı nasıl iyileştirebileceğimizi sorduk. Onlar da dan (iri buğday) getirip kaynattılar ve daha sonra bir naylonun içine koyup, biraz soğuttular ve ayaklarımızı naylonun içine koymamızı söylediler. Ayağımızı koyduğumuzda, bu sefer hava almayacak şekilde naylonu iyice bağladılar. Bir gece o şekilde kalıp, sabahleyin uyandığımızda naylonu açtık ve ayaklarımızdaki yanan bölgede, iltihap, kan ve suyun toplandığını gördük. Arkadaşlar, o bölgedeki ölü dokuları, çürümüş tırnakları jiletle keserek çıkardılar ve jiletin vurulmasıyla o kan ve iltihap aktığı için, artık ağrısı kalmadı. Daha sonra arkadaşlar iyice temizleyip, sonra da pansuman yaptılar ama kış mevsimi olduğu için, tam olarak iyileşmiyordu. Çünkü, hep karın üzerindeydik. Her ayaklarımın üzerinde yürüdüğümde, ayağım kanıyordu. Arkadaşlar bana uzun bir çizme ve parke getirmişlerdi bu çizme ve parkeleri kullanmaya başladım. Arkadaşlar pansuman yapıyordu ve pansumandan sonra tekrar yürüdüğümde, çizmemin içerisinde kan toplanıyordu. Yine pansuman yapıp, birkaç gün bekliyordum ve biraz kendine gelip, tekrar yürüyünce, yine kanamaya başlıyordu. Bu şekilde, Haziran ayına kadar da ayağım iyileşmedi. Ben, katılmadan önce çobanlık yaparken baston kullanıyordum ama gerilla pratiğimde o zamana kadar bastonla bir adım bile yürümemiştim. Ancak, ayaklarım ikinci sefer yandıktan sonra tekrar baston kullanmaya başlayınca, bastonla yürümeye alıştım ve şimdi de bastonsuz yürüyemiyorum. Yani, 1992 yılının Şubat ayında baston kullanmaya başladım ve şimdiye kadar da kullanıyorum. Bastonum olmasa, sanki ayaklarımla vücudumun dengesini sağlayamayacakmışım gibi hissediyorum ve bu nedenle de bastonsuz yürüyemiyorum. İşte bastonumun hikayesi böyleydi.

Garzan'ın Yiğit Komutanları: Dr Kendal, Otomatik Merwan Ve Xeyri Yoldaşlar

1992 yılı pratiğine geçmeden önce, 1990-92 yılları arasında Garzan'da yürüttüğümüz pratiği biraz değerlendirmek önemli olacaktır. Birinci husus; aynı yıl içerisinde ve birbirine yakın zamanlarda eyalet komutanlığında yer alan her üç arkadaşın da şahadete ulaşması, eyaletimiz için çok zor bir durumdu. Doktor Kendal arkadaş, 1991 yılı Temmuz ayında, Otomatik Merwan arkadaş 20 Aralık 1991'de, Xeyrî arkadaş ve yanındaki arkadaşlar da 3 Ocak 1992 yılında şahadete ulaşmıştı. Ayrıca, Mutkî bölge komutanı olan Resul arkadaşın 1991 sonbaharında Mutkî'de

gündüz yaşanan bir çatışmada şahadete ulaştığını da sonradan öğrenmiştik. Bu kayıplarımız, eyalet için çok ağır kayıplardı ve eyaletin çalışmalarını örgütlemesinin ağırlaşmasına neden oluyordu. Başka Şahadet durumları da yaşanmıştı. O zamanlar, kendi bölgemizdeyken, eyaletin diğer bölgelerinde neler olduğunu bilmiyorduk, haberimiz olmuyordu. Örneğin; 1991 yılında bir kadının kaçıp, düşmana arkadaşların erzak yerlerini söylemesi sonucu, Şîrwan'daki arkadaşlar o kışı Şîrwan'da geçirmemeye, Botan'a dönmeye karar vermişler ve bu esas üzerine sonbaharda Botan'a dönüp, 1991-92 kışını Botan'da geçirmişler. Biz bu durumu 1992 yılında öğrenmiştik. Yine, sonradan öğrendiğimiz kadarıyla, 1991 yılı yaz pratiğinde en fazla çatışma Şîrwan'da yaşanmıştı ve o pratikte toplam 43 arkadaş Şîrwan'da şahadete ulaşmıştı. Çünkü, Şîrwan'daki köylerin büyük çoğunluğu, çete köyleriydi ve düşmanla birlikte bize karşı hareket ediyorlardı. Bu aldığımız bilgi, eğer takviye yapılmamışsa Şîrwan bölgesinde arkadaş kalmadığı anlamına geliyordu. Ancak, daha sonra arkadaşların Botan'a üstlenme için geçtiklerini duyunca, halen birkaç arkadaşın kaldığını anlamıştık.

Bedlîs tarafında da Sefkan arkadaş, takım komutanı olarak takımı ile birlikte kalmıştı ve çok zor bir kış geçirmişlerdi. Mutkî tarafında ise bölge komutanı olan Resul arkadaş şahadete ulaşınca, arkadaşın yerine Kemal Spêrtî arkadaş kalmıştı. O arkadaşların üstlenme yerinin üzerine çığ düşmüştü ve başka bir yere gitmek zorunda kalmışlardı. Gizliliği koruyabilmek için, çok zor şartlar altında o kışı geçirmişlerdi. Bizim bölgemizde ise, daha önce bahsettiğim gibi Xeyrî arkadaş ve yanındaki 3 arkadaş ile bir milisimiz şahadete ulaşmışlardı, üstlenme kamplarımızdan birini bırakmak zorunda kalmıştık ve karla kaplı arazide uzun mesafeler yürüyünce, ayaklarımız yanmıştı. Yani, kış süreci bizim için de zorluklar içinde geçen bir süreçti. 1991 yılında, sadece 2 sefer takviye grupları geldi. Bu gelen arkadaşlar, daha önceden tanıdığımız ve yeni olmayan arkadaşlardı. Gelen bu takviye grupları, küçük gruplardı ve düzenlemeleri genel eyalet için yapılmıştı.

O yıl şahadete ulaşan arkadaşları bir kez daha saygı ve minnetle anmak önemli. Şehit Xeyri arkadaşla Lübnan'dan tanışıyorduk. Bozovalıydı, şahadette ulaştıktan sonra isminin Mehmet Salih Şahin olduğunu öğrendim. Lübnan'dan sonra 1988

yılında Besta'da kalmıştı, 1989 yılında Pervari sorumlusuydu. 1991 yılında birlikte Garzan'a gittiğimizde, Garzan eyalet yönetimindeydi. Kongre'de Parti Merkez üyesi seçilmişti. 1991 yılında birlikte kaldık. 1992 yılında Ocak ayının 3'ünde Çorsîn köyünde çığ altında kalarak şahadette ulaştı. Xeyri arkadaşla fazla yan yana kalamadık, bazen birbirimizi görme şansımız oluyordu. Cenazesi 2010 yılına kadarda sağlam ve yeri belliydi, bir defa arkadaşlara cenazesini getirelim diye öneride bulundum. Arkadaşlar ailesinin yurtsever olmadığını, cenazesinin olduğu yerde kalmasını söylediler. Eğer arkadaşlar cenazesini Garzan Şehitliğine getirmemişse, (Garzan Şehitliğine düşman saldırmış ve çoğu cenazeyi nereye götürdüğü belli değil) yeri sağlamdı. Çünkü Xeyri arkadaş ve diğer arkadaşlar şahadette ulaştığında bazı cenazelerimiz düşmanın eline geçmişti ama Xeyri arkadaşın cenazesi düşmanın eline geçmemişti ve yeri sağlamdı. Kar eridiği zaman yeleğini gidip almıştık ve içinde biraz parada vardı. Xeyri arkadaş örgütsel düzeyi gelişmiş olan bir arkadaştı, örgütsel duruşu ve geçmiş pratiğinden dolayı arkadaşlar Parti Merkez üyeliğine seçmişlerdi. Pratiği olumluydu hem arkadaşlar hem halk tarafından sevilen bir arkadaştı. Pratiklerde halkla ilgileniyordu Tatvan'da, Norşin'de halk çalışmaları yürütüyordu. İdeolojik yönü önde olan, kendini her yönlü geliştirmeye çalışan bir arkadaş olduğu için genel arkadaşların eğitimiyle ilgileniyordu. Askeri tecrübesi de gerillacılık yaşamı boyunca gün geçtikçe gelişen bir arkadaştı.

Merwan arkadaş 1988 yılından sonra tanıdım, o zamanlar Cudi'de kalıyordu. Daha sonra 1989-90 yılları arasında Güney Kürdistan'da Haftanın ya da Hırır'da birbirimizi gördük. 1990 yılında birlikte Besta'ya gittik. Mervan arkadaş Besta'dan Mardin eyaletine gidecekti. Daha sonra Haftanın'de kongrede tekrar birbirimizi gördük. Mervan arkadaş zindan çıkışlıydı ve yeni serbest bırakılmıştı. Arkadaşlar Mervan arkadaş için 'Otomatik Mervan' diyorlardı. Otomatik lakabının iki yönü vardı. Birinci yönü temposuyla alakalıydı çok hareketliydi ve her çalışmaya katılmak istiyordu. Bir diğeri de arkadaş çok hızlı konuştuğu ve bazı kelimeleri yarım yamalak söylediği için arkadaş çok rahat anlayamıyorduk. Bizim zamanımızda arkadaşlar konuşmasından dolayı, 'otomatik bir şekilde konuşuyorsun' diyerek o lakabı takmışlardı. Kongreden sonra o da Parti Merkez üyesi ve Garzan

eyalet komutanı olarak görevlendirildi. Çok girişken bir arkadaşı, hep bir çalışmanın içerisindeydi, birden çok çalışmayı bir arada yapmak istiyordu ve hep heyecanlıydı. 1990 yılında gördüğümde de öyleydi, daha sonra birlikte Garzan'a gittiğimizde de aynı heyecan ve temposu vardı. Garzan eyalet komutanıydı ve en sıcak yer olan, çetelerin en yoğun, en fazla savaşın olduğu ve imkanların az olduğu Şirvan bölgesinde kalıyordu. Mervan arkadaş eyalette olduğumuz süre boyunca sadece bir defa bizim olduğumuz bölgeye geldi ve görüştük zaten daha sonra şahadette ulaştı. Yakından tanıma fırsatım olmadı. Arkadaşların aktardığına göre, yaşanan bazı eksikliklerden dolayı yanına birini alarak köye gidiyor ve orada şahadette ulaşıyor. Mervan arkadaşın şahadetti hala şüpheli bir durumdur. Köyde bir evde otururken birilerinin gelip ateş açtığını söylediler ama Mervan arkadaş o evde otururken yanındaki kişinin, Mervan arkadaşın yanında olmaması dikkat çeken bir durumdur. Yani, Mervan arkadaşın şahadeti netleştirilememiştir. Daha sonra Önderlik bu olayı değerlendirerek, arkadaşın yanına sadece bir arkadaşı alarak köye gitmesini eleştirdi.

Doktor Kendal arkadaş Rojavalı Derik-Andiwerli olan bir arkadaşı. 1990 yılı öncesinde katılmıştı. 1988 yılından sonra Besta hattında gerillacılık yapmıştı. 1990 yılının yaz pratiğinde, düşman hattını keserek Hizan, Gavaş ve Axkis vadisine kadar gidip geri gelmişlerdi. Kongre'de yedek Merkez Üyesi olarak seçilmişti. Garzan eyalet komutanlığında yer alıyordu ve Tatvan bölgesinden sorumluydu. Kendal arkadaşın örgütsel bilinci yüksekti, arkadaşlar arsında sevilen bir arkadaşı. Kendal arkadaş kısa bir süre Garzan'da kalmıştı, fakat oranın halkı üzerinde etkisi çok fazla olmuştu, nereye gitsek halk Kendal arkadaştan bahsediyordu. Ne zaman köylere halkın arasına girse, halkla toplantılar yapıyor ve halkı örgütlenme çalışmaları yürütüyordu. İdeolojik birikimi yüksek bir arkadaşı, arkadaşlara bölgede ve dünyada gelişen siyasi gelişmeler hakkında değerlendirmeler yapıyordu. Askeri pratiği de geliştirmişti. Kendal arkadaş Hizan eyleminde şahadette ulaşmıştı.

Mutki bölge komutanı olduğu dönemde şahadette ulaşan Resul arkadaş da 1984-85 yılında, Hol û Kol vadisinde bulunan Goyi aşiretinin iki köyünden 6-7 arkadaşı ile birlikte örgüte katılmıştı. Bu iki köyde yaşayanların çoğu Van tarafına göç etmişler. 1987 yılı pratik döneminde Resul arkadaş tanıdım.

Gerillacılığı çoğunlukla Gabar, Cudi, Kela Memê, Kato ve Besta tarafında geçti ve birbirimizi bu hatlarda görme şansımız oluyordu. Önderlik sahasına gidip eğitim görmüştü. 1989 yılında Kato Xelila, Herekol hattında birlikte pratik yürüttük. 1990 yılında ana birlikte takım komutanı olarak yer alıyordu. Garzan'a birlikte gittik ve bütün pratiklerde birlikte yer aldık. 1991 yılında yeni düzenlemeler olduğunda hem eyalet komutanlığında yer aldı hem de Mutki bölge komutanlığı görevine verildi. Cesur bir arkadaşı, arkadaşlar tarafından seviliyordu ve hem arkadaşlar hem de halk arasında mütevazi oluşuyla tanınıyordu. Resul arkadaş gelişmeye açık bir arkadaşı. Her arkadaş Resul arkadaşın yanında kalmayı çok istiyordu. Cesaret kaynağıydı nereyi hedefine koysa orayı fetheden eylemci bir arkadaşı. Son yıllarda, arkadaşın akraba çevresinden olan ve Parti'ye katılan bazı arkadaşları tanıdım. Aileden daha sonra örgütte katılıp onun adını alan arkadaşlar var.

Gelişmelerden hem Önderliğin hem de iki karargahında haberi olmuştu. O zaman doğu karargahında olan Ferhat, Mahir'i yollamıştı. Mahir'in yanında bir teyp vardı, Ferhat'ın ses kaydı vardı. Ferhat, Mahir'e, "Gidip arkadaşları toparla, zaten daha sonra Ebubekir eyalet komutanı olarak gelecek" demişti. Ebubekir o zamanlar Lübnan'da akademide eğitim görüyordu. Ebubekir gelmeden Mahir aracılığıyla anladık ki Önderlik, Ebubekir'i Garzan eyalet komutanlığı için hazırlıyordu. Ebubekir 1990 yılında bizimle Garzan'a gelmişti ama erken dönmüştü, fakat Ebubekir' i önceden tanıyordum ana birlikte bir dönem beraber kalmıştık.

Kaldığım yerden devam edecek olursam; Noktamızı değiştirdik, o süreçte ayaklarım kardan yanmıştı ve ben Mahir'in bulunduğu yere gittim. Teypten getirdiği Ferhat'ın ses kaydını dinledik; eyaletle ilgili gelişen eleştiriler, eyaletin yapması gerekenler, eyalete nasıl düzen verilmesi gerektiği ve dar yönetim yönetimdeki arkadaşların hepsinin şahadette ulaşmalarından dolayı yeni düzenlemelerin nasıl olması gibi konulardan bahsetmişti. Mahir Tatvan'a geldikten sonra, Şubat 1992 yılında, ne yapmamız gerektiği konusunda tartışmalar yürüttük. Diğer arkadaşlardan, yani Bitlis-Mutki ve Şirvan'daki arkadaşlardan, ne bizim nede Mahir'in haberi vardı. Mizgin arkadaş o zaman Tatvan'da çalışma yürütüyordu. Mizgin arkadaşla dağda birbirimizi gördük, daha kış aylarıydı, her tarafta kar vardı. Mizgin arkadaş ve Mahir geldikten sonra ne yapmamız gerektiği üzerine tartıştık ve

sonra ikisi, “Gidip Önderlikle konuşalım ve durumları aktaralım ve Önderliğin talimatlarını alıp gelelim” dediler ve telefonla konuşmak için gittiler. O dönemler arkadaşlar gidip Önderlikle telefonda konuşabiliyorlardı. Gidip Önderlikle konuşup geldikten sonra, Önderliğin onlara eyaletteki kopukluğun olmaması gerektiğini, bütün eyaletin iletişiminin olması gerektiğini söylemişti. Mahir, “Ben gidip arkadaşlara ulaşmaya çalışacağım, Mizgin arkadaşla belki Mutki ve Bitlis’teki arkadaşlara ulaşabiliriz” dedi ve o şekilde yanımızdan ayrıldılar. İlkbaharda önce Mahir tek geldi, daha sonra 2-3 kere bazen yalnız, bazen O ve Mizgin arkadaş birlikte yanımıza gelip gittiler. En son Mayıs ayından önce Mahir tekrardan Önderlikle konuşmuştu ve Önderliğin, “Biz, Ebubekir’i gönderene kadar şimdilik siz Garzan eyaleti için bir yönetim oluşturun ve çalışmalarınız sürdürün” dediğini aktardı. Önderlik yönetimde olacak arkadaşları da isim vererek Mahire söylemişti: Mahir, Mizgin Serdar (Seyfettin Rüzgâr) ve Tatvan’ın bölge komutanlığını yaptığımdan dolayı benim ismimi vermişti.

Garzan Eyaleti

Önderlik, bu belirlediği yönetimin önüne, eyalette iletişim ve düzenin sağlanması görevini vermişti. Bizde kendi aramızda konuşup tartıştık. 4 kişi gidip Önderlikle konuşamaz onun için Mahir bizim sözcümüz olsun, eyalette ilgili tekmilleri ve yürütülen çalışmaları Önderliğe aktarsın diye karar verdik. Biz hepimiz yerlerimizde çalışmalar yürütüyorduk, ama Mahir serbestti, her yere gidip geliyordu. Mayıs ayıydı, Oranis vadisi diye bir yer vardı, biz orda kalıyorduk ve o bölgede olan bir karakola karşı eylem planlaması yapıyorduk. Mizgin arkadaş yanımıza gelmişti, oturup sohbet ettik ve yanımızdan çıkıp şehre döndü. Biz yerimizde cephaneye topluyorduk. Bulduğumuz yer vadiydi ve naylondan çadırlar açmıştık, yukarımızda tepecilerimiz nöbet tutuyordu. Yukarımızdaki Kûremızgeft dağında daha metrelerce kar vardı. Orada kalmaya devam ediyorduk ve hazırlık yapıyorduk. Karşımızda Hopê dağı vardı. Hopê dağı ile bizim aramızda da vadi vardı. Hopê dağı yaylaların olduğu bir alandı ve arkasında Tatvan’a giden yol geçiyordu. Ayrıca, o yaylaya da araba yolu geliyordu. Karlar eridiği için oraya gelen yol açılmış ve akşamdan askerler oraya gelmişti. O günlerde bazen sis oraları kapatıyor, bazen de sisler dağılıyordu. Sislerin dağılmasıyla, sabah erken vakitte

nöbetçiler gelip bize orada askerlerin olduğunu söylediler. Bende arkadaşların hazırlanmalarını belirttim. Arkadaşlar kendilerini hazırlayıp çantalarını toparlarken tepecilere gidip, yerlerini almalarını söyledim. Tepeciler yerlerine doğru gidip nöbet yerlerini aldı. Bizde hazırlanıp noktadan çıkacakken tepecilerin hemen yanında askerlerin olduğunu, o askerlerin bizi fark ettiğini ve bize doğru mermi atmaya başladığını gördük. Meğer geceleyin sadece askerler Hopê dağına değil, bizim olduğumuz yere de gelmişlerdi. Tepecilerimizin hemen yanında askerler konumlanmış ama ne bizim tepecilerimiz onları görmüş, nede askerler bizim tepecilerimizi görmüş. Harekete geçtiğimiz zaman bizi fark eden askerler bize doğru mermi atınca, tepeci arkadaşlarımız da askerleri vurmaya başladılar. Böylece çatışma başladı, bahsettiğim dönem 1992 yılının 5 Mayıs'ıydı ve Garzan'da hala karlar erimemişti. Hazırlanıp naylonlarımızı ve eylem için getirdiğimiz torbalardaki mermilerimizi de sırtlayıp, Kûremızgeft'e doğru ilerlemeye başladık.

Kûremızgeft'te giden yol derin bir vadi ve dik bir yoldu, karlar henüz erimediği için o yolun hemen hemen hepsi kar kütleleriyle kaplıydı. Biz o zaman bile karda hareket etmek için tedbirimizi almıştık, beyaz kumaşlardan kendimize kar elbisesi yapmıştık. Bütün arkadaşlar kar elbiselerini giydi ve Kûremızgeft'e doğru ilerlemeye başladık ve tepesine kadar durmadık. Kûremızgeft, Karêz yaylasındaki en yüksek yerdir ve zirve kısmı oranın halkı için kutsal bir mekandır. Orada taşlardan bazı küçük yapılar var. Biz oradaki yapılara doğru gittik ve daha o yapılara yetişmeden havada yoğun helikopter hareketliliği olduğunu ve bu helikopterlerin bazılarının askerleri belirli yerlere indirdiğini gördük, ama o helikopterler içerisinde daha önce hiç görmediğimiz iki helikopter vardı. 1991 yılında Xeyri arkadaş daha önce Bitlis'te bir pusulama eylemi yaptıklarını, o eylemde toplam 31 asker öldürdüklerini ve geri çekilme yaptıklarında iki tane benekli helikopterin geldiğini, onlara mermi atmalarına rağmen gitmediğini ve helikopterden onlara mermi atıldığını söylemişti. Hepimiz bembeyaz karların üstündeydik ve o iki benekli helikopter geldi, rastgele dağı taramaya başladı. Çok alçakta uçuyordu, bizim silahlarımızda patlayıcı mermiler vardı ve mermi atmaya başlayınca helikopterin alt kısmında kıvılcımlar çıkıyordu, buna rağmen gitmiyordu, o zaman anladık ki Xeyri arkadaş bu

helikopterlerden bahsediyormuş. Yani, aslında biz ilk kez kobra helikopterlerini görüyorduk. Bir iki saat bulunduğumuz bölgelere ateş açtılar, bizde kar elbiseleri olduğu için bizim yerimizi tespit edemediler ve sonra geri döndüler. Askerlerde o helikopterleri yeni kullandıkları için pek tecrübeleri yoktu. Bazı yerlerde helikopterlerden kullandıkları silahların mermi zincirleri düşmüştü. Helikopterler geri çekildikten sonra biz bulunduğumuz dağın sırtlarını tuttuk. Bir saat sonra önümüzde ki sırtta da helikopterlerin askerleri indirdiğini gördük. Bulunduğumuz yer yüksek bir yer olduğundan çatışma sesleri tüm Tetwan ilçesinden duyulabiliyordu. Yukarı kısımlarda hem karlar erimemişti ve ovalık alanlara göre hava çok daha soğuktu, bu durum hem bizim için hem de askerler için geçerliydi. Karşımızda bulunan sırtta indirdikleri askerleri, soğuktan dolayı öğle vakti olmadan geri çektiler.

İlk çatışmaların yaşandığı ve karın olmadığı aşağı kısımlarda halen askerler vardı. Bundan dolayı biz yüksek olan dağın zirvesinde konumlanmaya devam ettik. Karanlık daha çökmeden etrafımızda kimsenin kalmadığını anladığımızda soğuktan dolayı bizde aşağıımızda kalan yayla tarafına doğru harekette geçtik ve karın olmadığı bir yerde ara verdik. Kaybımız olmadı fakat eylem planlamamız sabote oldu ve eylem için topladığımız mermileri kullanmak zorunda kaldık. Düşman, kendi basınında 43 arkadaşı şehit düşürdüklerini söylemişti, halbuki tek bir arkadaşın parmağı bile kanamamıştı. Herkes bizim orda olduğumuzu ve çatışmalar yaşandığını öğrenmişti. Önderlik, Mizgin arkadaşı aramış ve neler olduğunu öğrenmek istemiş, Mizgin arkadaş, Önderliğe çatışmaların olduğu yerde arkadaşların olduğunu, fakat şahadet olup olmadığını bilmediğini ve olayın detaylarını öğrenip haber vereceğini söylemiş. Daha sonra Mizgin arkadaş bize haber yollayarak, Önderliğin yaşanan çatışmaları sorduğunu söyledi. Biz çatışma yerinden manevra yapıp başka yere geçmiştik. Mizgin arkadaşın bize notu ulaşana kadar biraz zaman geçmişti, bizim Mizgin arkadaşla yolladığımız bilginin kendisine ulaşip ulaşmadığını bilmiyorduk, çünkü çatışmalar 5 Mayıs'ta başlamıştı. Mizgin arkadaş, 11 Mayıs'ta şahadette ulaşmıştı. 12 Mayıs'ta milisler yanımıza gelip önceki gün şehirde polislerin, Mizgin arkadaşın kaldığı yeri ablukaya aldığını, daha sonra çok sayıda takviyenin oraya geldiğini, Mizgin arkadaşın, yanındaki örgütsel

eşyaların ele geçmemesi için her şeyi yaktıklarını ve daha sonra Mizgin arkadaşın düşmanın eline geçmemek için kendi tabancasıyla kendisini şehit ettiğini söyledi. Bize o zaman milisler olayı bu şekilde aktarmıştı, daha sonra aldığımız bilgiler de bu şekildeydi. Düşman bir şekilde Mizgin arkadaşın yerini tespit ediyor ve evin etrafını ablukaya alıyor. Mizgin arkadaş ta örgütsel materyalleri imha edip, ele geçmemek için kendi mermisiyle şahadette ulaşıyor. (Mizgin arkadaş Kongre zamanı Haftanın'ê gelmişti, daha önce Mardin tarafında farklı çalışmalarda kalmıştı. Garzan'da da eğitim çalışmalarında çok faydası oldu ve emek harcadı arkadaşların eğitimiyle çoğunlukla o ilgileniyordu. Halka yazdığımız propaganda notlarını ve çetelere silah bırakmak için yaptığımız yazılı çağrıların çoğunu Mizgin arkadaş yazıyordu. Haftanın'den Garzan'a giderken yolda yapılan bütün moralleri Mizgin arkadaş hazırlıyordu ve arkadaşlara şarkılar söylüyordu. Biz yoldayken Garzan üzerine de "Birlik rê ket çû Garzan'ê" adında bir şarkıda hazırlamıştı. Birlikte fazla kalamadık, Garzan'a gittiğimizde Mizgin arkadaş, Tatvan'a şehir çalışmalarına gitti).

Mevsim ilerlemiş ve karlar erimeye başlamıştı, biz daha sonra Mahir'i gördük ve bazı arkadaşlarla iletişim kurulduğunu öğrendik. Bitlis ve Mutki'de ki arkadaşlarla iletişim kurulmuştu. Arkadaşlar, Bitlis ve Mutki'de bulunan arkadaşların durumunun iyi olduğunu belirttiler. Bizim içinde arazi artık uygun bir halle gelmişti ve arazide kalma koşulları oluşmuştu. Serdar (Seyfettin Rüzgâr) arkadaş onlar, Bitlis tarafından yanımıza gelip-gittiler, oradaki durumlar hakkında bilgi sahibi olduk. Yine, bazı milisler yanımıza geldi ve arkadaşlardan haber getirdiler, bu şekilde genel eyalet hakkında daha çok bilgi sahibi olduk. 1991 yılında olduğu gibi, 1992 yılında da her anlamda inisiyatif bizim elimizdeydi. 1992 yılının baharıyla birlikte her alana gidebiliyorduk, bu da katılımların artmaya başlamasına yol açtı. Yaz ayında gruplar Güney Kürdistan'dan geldi. Eyalet gücümüzün, eyalet içi düzenlemeleri yapıldı. Mutki, Tatvan, Norşin, Hizan, Bitlis'te halkı örgütleme çalışmaları yapıyorduk, hatta halka ilişkiler için bir grup arkadaş görevlendirilmişti. Şehirlerde yol kesme gibi bazı eylemler yapıldı. 1992 yılında genel çalışmalar bu şekilde yürütüldü.

1992 yılının Ağustos başında Ebubekir eyalette gelmişti, kendisi benim olduğum alana gelmemişti. Bizim yanımıza gelen arkadaşlar Ebubekir'in geldiğini söylediler. Ağustos ayından sonra

Mutki'de toplantı yapılacağını, bizim de oraya gitmemiz gerektiği haberini yollamıştı. Mutki toplantısında eyalet yeniden örgütlendirildi. Sason, Mutki, Şirvan ve Tatvan gibi bölgeler belirlendi. Eyalet karargâhı oluşturuldu ve kaç üyesi olması gerektiği kararlaştırıldı. Bölge komutanlığı, eyalete yeni gelen arkadaşların katılımıyla yeniden belirlendi. Örneğin Şirvan bölgesinde daha önce Otomatik Mervan arkadaş vardı. Botan gücü orada kaldı, sonra tekrardan Garzan gücü Şirvan bölgesine gitti. 1992 yılında Orhan arkadaş oranın komutanıydı. Orhan arkadaş Bingöllü bir arkadaştı Orhan Sersipi diye tanınıyordu. 2000 yılından sonra Avrupa'da kanser hastalığı sonucu şahadette ulaştı. 1996 yılında Şirvan komutanıyken Qalender bölgesinde ayağından yaralandı. Şirvan'da en yoğun savaş dönemi Orhan arkadaş döneminde yaşandı ve Şirvan'da emeği çok olan bir arkadaştı. Orhan arkadaşın döneminde o bölgede şahadetlerimizde vardı, ama çok etkili eylemlerde yapılıyordu. O dönemde her zaman 200-300 arkadaş o bölgede kalıyordu. Afarofçu Mahmut arkadaş Mutki bölgesinde kalıyordu. Afarofçu Mahmut arkadaş adına açılmış bir askeri okulda var. Mahmut arkadaş Şırnaklı bir arkadaştı, 1984-85 yıllarında örgüte katılmıştı. Bir kardeşi, Egid arkadaşın şahadete ulaştığı pusuda Egid arkadaşla birlikte şehadete ulaşmıştı. Bir kardeşi daha örgüte katılmıştı. Yurtsever bir aileydi. 1997 yılında KDP tarafından Mahmut arkadaş kaybedildi, akıbeti daha da belli değildir. Tatvan'da ben kalıyordum. Bitlis tarafında Rızgar arkadaş kalıyordu, daha sonra Bitlis bölgesinde yönetim kalmadı. Ebubekir genel sorumluydu fakat ben, Kemal Spêrtî, Mahmut ve Orhan arkadaş da eyalet yönetiminde yer alıyorduk.

1991 yılında 94 arkadaş olarak Garzan eyaletine gittik, şahadetler yaşandı. Bazen birkaç takviye oldu, ama bu takviyeler sayı yönünden fazla değildi. 1992 yılında 15 Ağustos'tan sonra yapılan toplantıda, eyalette 450 arkadaş vardı. 1993 yılında sonbahar aylarında yaptığımız toplantıda eyalette 750 arkadaş vardı. Bu bahsettiğim sayının büyük bir çoğunluğu o bölgedeki katılımlardı, dışarıdan bazen takviye geliyordu, ama sayı azdı ve eyaletten giden arkadaşlar da oluyordu. O süreçte 1992 yılından 1993 yılına kadar Şirvan'da şahadetler yaşanıyor, fakat genel anlamda eyalet gitgide büyüyordu. Elimizdeki alanlar genişliyordu, alan hakimiyeti bizim elimizdeydi, katılım artıyordu, halk desteği gün geçtikçe büyüyordu ve eylem çıkarma noktasında da belli bir

pratik düzey vardı. O dönemde Zeki (Şemdin Sakık), Amed eyaletinde örgüte katılmak isteyenler eğer kadın ise almıyor ve geri gönderiyordu. Geri gidenler düşmanın eline geçiyordu. Zeki'nin örgüte katılımlarını önlemesi sorunlar oluşturunuyordu. O dönemde Zeki'nin bu yaklaşımları Mardin eyaletini de etkilemişti, bahsettiğim süreçlerde bir milis yanımıza gelip bir grup kadın arkadaşın örgüte katılmak istediğini Amed eyaletinde bu kadın arkadaşların kabul edilmediğini, bu grubun daha sonra Mardin'e gittiğini oradaki arkadaşların da bu kadın arkadaşları almadığını söyledi ve 'size getirirsek kabul eder misiniz' diye bana sordu. Ben de cevap olarak, "Sorun yok, getirin" demiştim. Milis gidip getirdi, çoğu Amed ve Bingöl Zazalarıydılar. Bu konuyla ilgili olarak Amed eyaletinde Zeki'nin bu yaklaşımları varken, bizim eyaletimizde de sonbahar da yeni savaşçı alımı olursa, üstlenmeyi tehlikeye koyabilir diye bir tartışma açıldı ve konu en son kadın arkadaş katılımlarına geldi. Ebubekir eyalette genel bir talimat verdi; katılacak kadın arkadaşların fiziğinin güçlü olması ve okumuş olması şartını önümüze koydu. Biz arkadaşlarla kendi aramızda tartıştık, bu talimata göre katılım yapmak isteyenleri alamayacağımızı, çünkü dağlık kesimde yaşayanların fiziği güçlü, ama büyük ihtimalle okumamış olacağını, şehirlerde olup okuyanlarında fiziki gücünün yerinde olmama ihtimalinin yüksek olduğunu düşündük. Yani, bu her iki özelliği birden bir insanda bulmak çok zordu. Bizde kendi aramızda konuşarak, bizlere bu şartları koymasının aslında bize, kadın arkadaş katılımlarını almayın, demeye getirdiğini belirterek, bunun yerine bize, 'açık açık almamamızı söyleyin dahi iyi' dedik. Bizde arkadaşlarla konuşup o şartları yerine getirmeyeceğimizi ve dinlemeyeceğimizi söyledik. Aynı şartlar, Erkek arkadaşlar için de geçerliydi. Yani, Ebubekir'in istediği her iki özelliği bir erkek arkadaşta da bulamazdık. Bunun için de bu şartlara göre katılım konusundaki yaklaşımımızı belirleyemezdik.

Mutki'de toplantı bitti ve yerimize geldik, arkadaşlara genel durumları ve ne olup bittiğini sordum, arkadaşlar biz toplantıdayken bir köyden 3 kadın arkadaşın gelip katılmak istediğini ve onları geri çevirdiklerini söylediler. Ben, "Neden geri çevirdiniz" diye sordum. Onlarda daha önce alınmaması gibi söylemlerin olduğunu söylediler. Ben de onlara, yanlış yaptıklarını söyledim. Katılmak isteyen 3 kadın arkadaş, bize yakın bir köyden

gelmişlerdi, arkadaşlar o köye göreve gidip geldiklerinde, bana, düşmanın bu durumdan haberdar olduğunu ve o 3 kadın arkadaşını tutuklayıp götürdüklerini söyledi. Ben tekrardan onları geri gönderen arkadaşlarla tartışmaya başladım, “Eğer siz geri yollamasaydınız, düşmanın eline geçmezlerdi” dedim. Bir süre sonra arkadaşlar tekrar göreve gidip geldiklerinde, düşmanın onları bıraktığını söylediler. Bizde durumları ne olursa olsun gidip onları getirme kararı aldık. Bahar mevsiminin başı olduğu için yerde bir metreden fazla kar vardı, ama ben yine de arkadaşları o köye gönderdim ve gidip ne olursa olsun, hata aileleri istemese bile gidip o 3 kadın arkadaşını getirmelerini belirttim. Çünkü düşman bu olayı çok kullanabilirdi ve bu bizim için iyi olmazdı. Arkadaşlar gidip o 3 kadın arkadaşını getirdiler. Karla örtülü olduğu için bembeyaz olan Karêz yaylasından bize doğru geliyorlardı. Birinin babası biraz zorluk çıkarmıştı, ama çok sorun olmamıştı. Kadın arkadaşlar Oranıs vadisinde olan Engesor köyündendiler. Birinin ismi Hêvidar’dı. Hêvidar arkadaş 1994 yılında Karêz yaylasında mayına basarak şahadette ulaştı. Bir diğerinin ismi Canda’ydi. Canda arkadaş 1996 yılında Kahraman arkadaşın da olduğu Karêz yaylasında çıkan çatışmada şahadette ulaşan 27 arkadaştan biriydi. Diğerinin adı Mizgin’di, fakat ona ne oldu bilmiyorum. Yani Zeki ve Ebubekir, bu yaklaşımlarını herkeste hâkim kılmak istiyorlardı, fakat biz doğru bulmadık ve uygulamadık. Bir önceki yıl zaten böyle bir sorun yoktu, katılmak isteyen herkes gelip katılıyordu.

1991-92 kış döneminde yanımızda 2 kadın arkadaş vardı, daha sonra kadın arkadaş sayısı 5-6 oldu. 1993 yılına kadar kadın arkadaşların özgün örgütlenme sistemleri yoktu, ama her bölgede de kadın arkadaş vardı. O zamanlar kadın arkadaşların manga komutanını bile erkek arkadaşlar belirliyordu, bu durum ta 1994 senesinin başına kadar devam etti. Köylere gittiğimizde erkek ya da kadın fark etmeksizin, katılmak isteyen herkesi alıyorduk. Ben 1989 yılında da kadın arkadaşlarla pratikte kalmıştım, hatta daha önceki dönemlerde de kalmıştım. 1989 yılında Çiçek Kıcı arkadaş tek başına bizim yanımızdaydı. Biz o zaman yaklaşık 150 erkek arkadaşlık ve Çiçek arkadaş tek kadın arkadaştı. Bu şekilde, aylarca birlikte hareket ettik. O zamanlar gelip katılmak istediğini bize söylemişti. Biz de yanımızda kadın arkadaşların olmadığını bundan dolayı kendisini kabul edemeyeceğimizi söyledik. O ısrarla gitmeyeceğini ve katılacağını söyledi, biz ne kadar ‘olmaz’ desek de

gitmeyerek bizim yanımızda kaldı. Daha sonra abisi gelip Çiçek arkadaşın evli olduğunu, aşiret meselelerinden dolayı onu geri götürmeleri gerektiğini söyledi. Biz de abisine onu askeri kanunla getirmediğimiz, “Gidip konuş gelmek istiyorsa götür” dedik. Abisi gidip Çiçek arkadaşla konuştu, fakat Çiçek arkadaş artık Parti’ye katıldığını ve geri dönmeyeceğini söyledi. Daha sonra abisi gelip geri dönmek istemediğini söyledi. Çiçek arkadaş o dönem 150 erkek arkadaşın yanında tek başına kalıyordu, yürüyüşlerde, yemeklerde çalışmalarda hep birlikteydik. Ondan öncede 1987 yılında ülkeye geldiğimizde Besta’da 2-3 kadın arkadaş vardı. 1990 yılında da Hırır’a geldiğimizde yaklaşık 300 arkadaş vardı, bunların 60’ı kadın arkadaştı. Daha önce bahsettiğimiz Tahtaress savaşında da yanımızda kadın arkadaşlar vardı. Garzan’a 1991 yılında gittiğimizde 10 kadın arkadaş grupta yer alıyordu. 1991 ve 92 yıllarında kadın arkadaşların katılımı gittikçe artıyordu. İlk gittiğimizde 10 kadın arkadaş, her bölgeye 2-3 arkadaş olmak üzere düzenlenmişti. Bizim bölgemizde de 2-3 kadın arkadaş vardı, ama her sene gittikçe artıyordu. Zaten 1993 yılından sonra kadın arkadaşlar, artık kendilerini takım şeklinde örgütlediler. Önderlik o zaman talimat vermişti ve o talimat cihazdan okundu. O dönem Ruken Garzan arkadaş takım komutanıydı ve sistemleri gittikçe geliyordu.

1992 yılıyla bağlantılı olarak 1991 yılında zaten halkı tanıma, örgütleme, yardım toplama, araziye tanıma ve yeni savaşçı katılımı gibi çalışmalar yürütülüyordu. 1992 yılında bunlar daha da gelişerek devam etti. Düşman da eskisi gibi rahat hareket edemiyordu. Bizim belirlediğimiz hatlarda inisiyatif tamamıyla bizim elimizdeydi. Axkıs vadisinde bir karakol vardı. Bir keresinde birkaç arkadaşla birlikte göreve gitmiştik, gündüz o vadiye yakın bir yerde durduk ve içi askerlerle dolu 2-3 askeri aracın Hizan tarafından gelip, Axkıs vadisindeki karakola gittiğini gördük. Gündüz vakti hiçbir güvenlik tedbiri almadan, araziye tutmadan askerler öylece gelip gitmişlerdi. Bir süre sonra tekrar karakoldan çıkıp Hizan’a doğru gittiğini gördük. Askeri araçların geçtiği Axkıs vadisinden Hizana kadar olan yolun çok derin vadiler ve ormanlık bir alan olduğundan, buradan güvenlik tedbiri olmadan düşmanın bu şekilde geçişinin bizim için fırsat olduğuna karar verdik. Ama bu askerlerin her zaman bu karakola öyle rastgele gelip gitmediğini, bunların gelmesi için bir plan yapmamız gerektiğini kararlaştırdık.

Arkadaşlarla tartışıp, iki arkadaşın gidip Axkîs karakoluna taciz atış yapmasına, bir grup arkadaşında Hizan'dan Axxis karakoluna gelen yolda pusuya yatmasına karar verdik. Karakola taciz eylemi yapacak arkadaşlar gidip yerlerini aldı ve pusuya yatacak arkadaşlarında yerini belirledik, erzaklarımızı hazırladık ve yüksek yerlerin hepsini aldık. Sonraki gün pusu grubu gidip yerini aldı, bende pusu yerinin hemen yukarısında bir su kaynağının olduğu tepede konumlandım.

Öğle vakti olduğunda arkadaşlar yeni kattığımız birinin kaçtığını söyledi. Ben de ne olursa olsun onun peşini bırakmayacağımızı, yoksa gidip eylemimizi sabote edeceğini, onu mutlaka yakalamamız gerektiğini belirttim. Eylem yerini bırakıp, o kaçanı yakalamak için araziye dağıldık, arazi derelerden ve sık ormanlık alanlardan oluştuğu için çok karmaşık bir araziydi. Ben her yere arkadaşları gönderdim ve akşama doğru bir taşın altında O'nu yakaladık. O'nu yakalayıp getirdik ve eylemin sabote olmasını engelledik. Tekrardan bütün arkadaşlar gidip yerini aldı ve o akşam herkes yerinde kaldı. Sabah olup güneş çıkmaya başlayınca arkadaşlar konvoyun geldiğinin haberini verdiler. Önde panzerin olduğu 16 askeri araç, taciz ateşi açtığımız karakola doğru gelmeye başladı. Panzer gelip arkadaşların pusu attığı yeri geçti ve arkadaşlar panzerin arkasındaki aracı vurmaya başladı. O dönem roketlerimiz olmadığı için panzere müdahale edemiyorduk. Arkadaşların vurduğu araba zaten durmuştu, panzer pusu yerinden yaklaşık 600-700 metre uzaklaştıktan sonra, dönüp doçka silahıyla arabanın durduğu yeri taramaya başladı, arkadaşlar doçka taramasından dolayı vurdukları arabanın üzerine gidemediler, diğer arabalarda arkadaşların alt kısmında kalmıştı. Daha sonra o vadide çatışma başladı, arabaların hareket etmesine izin vermedik. Arkadaşlar arabanın üzerine gidemeyeceklerini söyleyince biz de arkadaşlara yukarılara doğru gelmelerini söyledik. Arkadaşlar yukarılara doğru gelince, askerler de arkadaşların peşinden gelmeye başladı, biz o askerleri de vurduk. Biz eylemin sonucunu bilmiyorduk saat 1 olduğunda düşmanın haberlerde 4 ölüsü olduğunu duyurduğunu öğrendik. O gün akşama kadar arazi bizim hakimiyetimizdeydi, kobra helikopterler gelip araziye taradılar, ama biz yine de araziye bırakmadık, araziye çıkan askerleri de vurduk ve karakola gitmelerine izin vermedik. Onlar 4 ölülerini verdiler, ama daha fazla ölüleri vardı, fakat biz

silah kaldıramadık. Bu eylem de 1992 yılında yaptığımız sonuç alıcı eylemlerden biriydi.

Sonbahar aylarıydı, radyodan BBC'yi dinliyorduk, BBC Güney Kürdistan'dan bahsediyordu. Bizim 2 ya da 4 Ekim'de çıkan Güneydeki savaştan haberimiz yoktu. BBC bazı köylerin ismini veriyordu, bu köylerden bazılarını tanıyor, bazılarını ise tanımıyorduk, ama biz hava saldırısı yapıyor sanıyorduk. O süreçte kendi çalışmalarımızla, kış üstlenmeleriyle uğraşıyorduk. Bizim Güney Kürdistan'da, Haftanın'den Xakurke'ye kadar bir aydır süren bir savaşın olduğundan; bu savaşa YNK-KDP ve Türklerin birlikte, bize karşı savaşa katıldığından, Ferhat'ın (Osman Öcalan) Xakurkê'deki pratiğinden haberimiz yoktu. Biz daha sonra açılan soruşturma sonuçlarından orada neler yaşandığı hakkında bilgi sahibi olduk. O zaman Kuzey'deki eyaletler de Güney Kürdistan'daki savaşı desteklemedikleri için soruşturmaya girmişti. Genel anlamda bir soruşturma süreci yaşadık. Biz de Tatvan-Van karayoluna gidip yol kesme eylemi yaptık, 3 asker esir aldık. Bu eylemi yaptığımız süreç, Güney Savaşı'nın yaşandığı süreçti. O askerler Kasım'ın sonlarına kadar bizim yanımızda kaldı, daha sonra arkadaşlar bırakmamızı söylediler ve bizde bıraktık. 1992 yılında farklı farklı eylemler yapıyorduk: Tatvan merkezde arkadaşlar düşmanı vurdu, yol kesme eylemleri vardı, Kavaş ve Hizan alanlarında bazı yeni yerlere açılım yapılmıştı. Genel olarak bizim bölgemizde bu çalışmalar yürütüldü. Genel eyaletin durumu 1992 yılında iyiydi, Şirvan'da ve Mutki'de eylemler yapılıyordu. Toplantılarda genel olarak açılan soruşturmalar gündemdeydi. Kuzey'in, Güney savaşını destekleyecek eylemler yapmamasından dolayı, 1992-93 kışında genel komuta düzeyinden rapor istenmişti. 1992 pratik yılı bu şekilde geçmişti.

1993 yılının Mart ayında Önderliğin başlattığı birinci ateşkes vardı. Mart-Nisan ayı böyle geçti. Biz olaylara tam hâkim değildik, sadece BBC'yi dinliyorduk. Önderliğin açıklamaları vardı. Ateşkes durumu, Mart ayında başlamış ve Nisan ayında uzatılmıştı, biz içeriğini bilmiyorduk, sadece takip ediyorduk. Ebubekir'in gönderdiği bir not aracılığıyla ateşkes durumundan haberdar olduk. Ebubekir gönderdiği notta, Önderlik tarafından ateşkes ilan edildiğini ve bunun için de eylem yapılmamasını söylemişti. Tabi o dönemde düşmanın operasyonları ne Garzan'da ne de Amed'te hiç durmadı. Amed'te çok kaybımız oldu, Garzan'da kayıp olmadı ama

sürekli helikopterler geziyordu ve savaş uçakları da her gün bir yeri vuruyordu. Düşman hep saldırı halindeydi. O süreçlerde Amed'te yapılan eylem gündem olmuştu. 33 askerin öldürüldüğü o eylem ve Turgut Özal'ın ölmesi üst üste gelince, ateşkes durumu artık ortadan kalktı. 1993 yılında da genel olarak inisiyatif bizim elimizdeydi, sadece bizim eyaletimizde değil, tüm eyaletlerde durum böyleydi. O dönemin tekmillerini dinlediğimizde, saatlerce sürüyordu, bazı eyaletler belki 10 ayrı eylem yapıyordu. Düşman korkudan araziye çıkmıyordu hem Tatvan'da hem de diğer yerlerde ancak sabit noktalara eylem yapabiliyorduk. O dönem aldığımız bilgilere göre Sason ve Şirvan tarafında etkili eylemler olmuştu. Bizim olduğumuz Tatvan'da etkili eylemler olmamıştı, fakat olumsuz bir durum da yaşanmamıştı. 1991-92-93 yıllarında genel anlamda eyalet çalışmaları olumluydu. Çok fazla kaybımız yoktu anlayış boyutunda da kötü bir pratik yoktu.

1993 yılında Tetwan-Hizan arasında bulunan Güzeldere tarafında halk çalışmaları yürüten 3 arkadaş, 6 Haziran günü şehadete ulaştılar, ama bu arkadaşların şahadetinin nasıl olduğu konusu hiç netleşmedi. Bizim anladığımız kadarıyla, bir yerde bu arkadaşları şehit edip, arkadaşların cenazelerini başka bir yere götürmüşlerdi. Bazı yurtseverler gidip, görmüşlerdi. Biz, arkadaşların en başta nerede vurulup şehit edildiklerini anlayamadık. Askerler, cenazeleri bıraktıkları yerde de arkadaşların cenazelerine formalite gereği ateş açmış ve sanki arkadaşlar orada vurulup şehadete ulaşmışlar gibi göstermişlerdi. Daha sonra bazı yurtsever olan insanlar arkadaşların cenazelerinin üzerine gitmişlerdi ve bu yurtseverler bize, arkadaşların cenazelerinde mermilerin vurulduğu yerden kan akmadığını, o arkadaşların orada değil, daha önceden şehadete ulaştığını düşündüklerini söylediler. Biz de köylülerin bu sözlerinden sonra, arkadaşların zehirlenmiş olabileceğini düşündük. Ama, oralardaki köylerde bu konuyla ilgili soruşturma yürütmemize ve köylülerin bildikleri bir şey varsa anlatmaları için farklı yaklaşımlar da göstermemize rağmen, bu olayın nerede, nasıl gerçekleştiğini, o arkadaşların nasıl şehadete ulaştığını bir türlü anlayamadık. Bu arkadaşlardan bir tanesi, çocukluktan tanıdığım ve Didêrî aşiretinden olan Hesen arkadaştı. Hesen arkadaş, benden sonra katılmıştı. Diğer iki arkadaş, Tetwan'lı olan arkadaşlardı. Bu

arkadaşlardan biri, Kûtê köyünden olan Denîz arkadaş, diğeri ise Tetwan ilçe merkezinden olan Vacîp arkadaşı.

1992 yılında gerçekleşen başka bir olayda ise; yine aynı bölgede (Güzeldere tarafı), şurtseverliği ile bilinen Karikan köyü vardı. Bu köydeki insanların hepsi birbiriyle akrabaydı. Bir günün akşamında, hepsi aynı aileden olan 13 erkek bir minibüsle köye dönerken, daha önceden plan yapan askerler, köyün yakınında bu minibüsün önünü kesip, içindekilerin hepsini katletmişlerdi. Daha sonra düşman bu olayı bizim üzerimize atmak istedi, ama bunda hiç sonuç alamadı, yapmak istedikleri çarpıtma ve kara propaganda, halk arasında hiç kabul görmedi ve düşman bu sahtekarlığında boşa çıkmış oldu. O köyden, köyün ileri gelen yaşlısı olan Mele Maruf adındaki köylü, bu saldırının esas hedefiydi, ama normalde o akşam o minibüsün içinde olması gerekirken, bir nedenden dolayı minibüse binmemişti ve tesadüfen bu saldırıdan kurtulmuştu. Mele Maruf, medrese imamıydı ve o süreçte medrese imamları, düşman tarafından hep hedef alınıyordu. Hîzan vadisinde 1990 yılında düşman bir imamı katletmişti ve o imamın adı, Mele İbrahim'di. 1993 yılında başka medrese imamları da orada düşman tarafından hedeflenmişti ama biz, o imamları oradan çıkarıp, Önderlik sahasına gönderdik. Medrese imamları, bilinçli, yurtsever ve halk üzerinde de etkili oldukları için, düşman tarafından özel olarak hedefleniyorlardı. Bu imamlardan birinin oğlu saflarımıza katılmıştı ve 1992 yılında Heftanîn'de şahadete ulaşmıştı.

O bölgedeki halkımızın o zamanki durumunu değerlendirecek olursam; daha önce bahsettiğim, 1984-85 yıllarında 3 arkadaşın şehit edildiği ve cenazelerinin parçalandığı yer, Hîzan'a bağlıydı ve gerçekleştirenler de Hîzan'lı çetelerdi. Yine, 6 Haziran 1993 günü şahadete ulaşan ve şahadetleri şaibeli olan, bizim tahminlerimize göre zehirlenerek şahadete ulaşmış olan 3 arkadaş da Hîzan'da katledilmişti. Ayrıca, 1994 yılında yine zehirlenerek şahadete ulaşan Rubar ve yanındaki iki arkadaş da Hîzan'da katledilmişti. Ancak, bunun yanında, Hîzan'dan birçok değerli arkadaş da çıktı ve şahadete ulaştılar. Hîzan'ın durumu bu şekildeydi. Tetwan halkı ise, daha biz oraya gitmeden de Parti'ye karşı sıcaktı, biz oradayken de yurtseverdi ve hep bizim yardımımıza koşuyordu ve çok yurtseverdi. Biz oradayken de katılımdan yardıma kadar, yardımdan aktif çalışmaya kadar her konuda Tetwan halkı, Hîzan halkına göre yurtseverliğinde daha

öndeydi ve en büyük dayanaklarımızdandı. Bunun için, serhildan sürecinde, diğer yerlerde yaşanan gelişmeler daha çok Tetwan üzerinde etki bırakmıştı. Belki diğer yerlerde yaşanan gelişmelerin aynısı Tetwan'da yaşanmadı, ama Tetwan halkı da o sürece, Parti'ye katılımlarıyla, aktif olarak destek olmasıyla ve Parti'ye karşı sıcak duruşuyla destek verdi.

Biz o kışın Tetwan-Hîzan bölgesinde 150 arkadaş üstlenmeye girdik, hazırlıklarımız da iyiydi. Çünkü, daha önceki yıllarda roket dışındaki bütün cephaneleri çok fazla alıp, depolamıştık. Önceki yıl, tüccarlar yoluyla getirttiğimiz binlerce mermiyi de depolamıştık; bir seferde elli bin adet mermiyi tüccarlardan alıyorduk. Tüccarlar bu cephaneleri kaçak olarak getiriyordu. Diğer ihtiyaçlarımızı da çok zorlanmadan bulabiliyor, alabiliyorduk. Çünkü, her yer bize açılmıştı ve önceki yıllardaki pratiklerden tecrübe çıkardığımız için, her şeyi fazla ve tedbirli olarak alıp, depolamıştık. Özellikle 1990 yılından sonra, artık nerede bir avuç erzak bulsak, hemen yerin altına koyup, varillerin içinde depoluyorduk. O coğrafyada, bir süre kaldığımız bir noktayı bıraktığımızda, bidonlara koyduğumuz fazla erzak ve eşyalarımızı o noktada, yerin altında gömme yapıyorduk. Bu şekilde, birkaç yıl içinde, belki de yüzlerce bidonluk erzak vb. gömme yapmıştık. 1990 yılında erzak konusunda çok zorlanmıştık ve her arkadaş tecrübe çıkarmıştı. Artık her arkadaş o bilince ve tecrübeye göre hareket ederek, nerede biraz erzak görse, gömme yapmak istiyordu. Hazırlıklarımız bu şekilde iken, düşman, 1993-94 kışında, 1994 yılının başından itibaren operasyonlara başladı ve o yıl boyunca operasyonlar hiç durmadı. Zaten daha kışın başında, operasyonların yoğun olacağı belliydi. Bu sefer, operasyon tarzı da daha kapsamlıydı. Düşman, operasyon yapacağı yerdeki her şeyi imha etme ve bu şekilde arazide ilerleme düşüncesi ile hareket ediyordu. Bu kapsamda; kışın başlayan ve hiç durmayan operasyonlar, baharda köylerin yakılması ve boşaltılması ile de birleşerek, sürekli devam etti. Bu durum, sadece Garzan'da bu şekilde değildi; hemen hemen Kuzey sahasının tamamında bu şekilde saldırılar yürütülüyordu.

Ateşkes bozulmuştu ve kurulan yeni hükümet bu şekilde saldırıları başlatmıştı. Düşman, biz inisiyatifi ele almadan kendisi arazide hakimiyet kurmak istediği için, saldırılarına çok erken başlamıştı. Daha sonra çıkan belgelere göre; devlet, bu saldırıları

geniş bir plan ve konsept şeklinde yürüttüğü açığa çıkmıştı. Bu kapsamda da köy boşaltması, köy yakılması, ambargo, insanları katletme, talan vb. her şey düşmanın planları arasında vardı. 1993-94 kışında oranın coğrafik ve mevsimsel koşullarına göre zorlu bir kış değildi. Ocak ayına kadarda vadilerde karın tutmadığı yerler vardı ve bu durum oranın coğrafyasına göre kışın şiddetli olmadığı anlamına geliyordu. Kışın bu şekilde olması bizim için bir dezavantajdı, köylüler araziye çıkıp kamplarımızı görüyorlardı ve kış kamplarımız deşifre olduğu için oraları bırakmak zorunda kalıyorduk, pek çok nokta değiştirdik ve yaptığımız bazı hazırlıklar boşa gitti. 150 arkadaş 3 ayrı yerde üstlenmeye girecektik. O sene ilk kez bir üstlenmemizde gaz kullanımı üzerine hazırlık yapmıştık. Gaz kullanan bu üstlenme noktamızda bazı sorunlar çıktı, fakat güvenlik konusunda sıkıntı yaşamayan tek noktamız o nokta oldu. Diğer 2 noktamız mevsimsel koşullardan dolayı sorunlar yaşadı.

Axkis vadisinde Sınban, Çıxçix, Pertek köylerinin arasında bir yerde kalıyorduk. Ava Berxa'dan gelen silsilenin kuzey yamaçlarında kaldığımız, yani sırtımızı Ava Berxa'ya verdiğimiz bu yer, Axkîs vadisine gelen yoldan bakıldığında hiç görülmüyordu. Etraf karlarla kaplı olduğu için, bakıldığı zaman sanki o yamaç, dümdüz bir yamaçmış gibi görünüyordu, ama aslında o yamaçta bir boşluk vardı ve biz de orada kalıyorduk. Ayrıca yerimizin olduğu boşluk, insanların rahatça giremeyeceği, yol vermeyen bir yerdi. Yani, noktamızı bilmeyen birinin, bizim yerimizi tahmin etmesi ve bulması çok zordu. Daha önceden keşfimizi yapmıştık, insanların orayı fark etmesi ve oraya gelmesi zordu, saklanmak için iyi bir yerdi. Önceden, yukarımızdaki en yüksek tepeye tepecilerimizi gönderiyorduk, ama oralara kar yağmıştı ve karda gidiş gelişlerde iz çıkıyordu. Bunun için de tepecilerimizi o en yüksek yere artık göndermedik, yakınımızda ve bizden yüksek olan bir yeri tepeciler için belirlemiştik. Ama bahsettiğim tepecilerimizin eski yeri olan yüksek tepenin Çîxçix tarafında, yani güneşe bakan tarafında kar yoktu ve o taraftan insan o tepeye gelebiliyordu.

Çok iyi hatırlıyorum 19 Ocak'tı ve o gün güneşliydi. O zaman sayımız 50 arkadaş geçiyordu. Bulunduğumuz yerde çam ağaçları ve art arda sıralanmış kayalıklar vardı. Biz, bu kayalıklar boyunca, manga manga sıralanmıştık. Manga yerlerimiz, naylon ile yapılmış çadır şeklindeydi. Eğitim görmek için toplandığımız bir çadır vardı, eğitime başlamak için çadırdaki toplanacağımız zaman karşımızda

bulunan Sinegir dağında bulunan eski noktalarımıza, Hîzan tarafından obüs toplarının atıldığını gördük. Ocak ayında karlar yağmışken oraya obüs atışlarının yapılmasından şüphelendik ve o saatte eğitim görmedik, mangaların arasında mesafe vardı, arkadaşlar tedbirli olmak için çantalarını topladılar, silahlarımızı alıp mangalardan çıktık ve dağıldık. Bir grup arkadaş bulduğumuz yerin yukarılarına yolladık, kalan arkadaşlarla noktanın etrafında mevzilendik. Yukarı giden arkadaşlar, bizim yukarıımızdaki kardan dolayı tutmayı bıraktığımız tepede düşman askerlerinin olduğunu cihaz ile bize söyledi. Biz de arkadaşların verdiği bu bilgi üzerine yukarıya baktığımızda, askerlerin yukarıımızda olduklarını ve el hareketleri ile bizim yerimizi tarif ettiklerini gördük. Biz orada bulunan eski noktalara operasyon olacağını sanıyorduk, ama asıl operasyon bizim bulduğumuz noktaya yönelik gerçekleşiyordu.

Bizim noktamız, tam düşman askerlerinin bulundukları yerin karşısına düşüyordu. Bunun için; mangalarımızın bulunduğu yerin tersi olan, sırtın arka tarafına, yani kar olan tarafa doğru gitmek ve düşman askerlerinin görüş açısından çıkmak istedik. Aramızda silah mesafesi vardı, oradan her silahla noktayı vurabilirlerdi. Arkadaşlar hızlı bir şekilde sırtın arka tarafına doğru harekete geçtiler, daha hepimiz oraya geçmeden, askerler lav silahıyla noktamızı vurdular ve bu şekilde daha sabahın erken saatlerinde çatışma başladı. Yukarıımızdaki askerlerin konumu bizim için kötüydü, Qela Samrî'de bulunan askerler bize uzaktı ve fazla bir etkisi yoktu. Sırtın arkasına geçtik. Daha önce Qela Samrî'de şahadette ulaştığından bahsettiğimiz Harun arkadaş o zaman yanıımızdaydı ve BKC silahını kullanıyordu. Harun arkadaş silahını konumlandırmasını söyledim. Askerler yukarıımızdaydı ama kafalarını kaldırdıkları gibi görüş alanımıza giriyordu, benim yanıında M16 silahı vardı, ben bir şarjör attım ve mermilerimin az olmasından dolayı Harun arkadaş atış yapmasını söyledim. O dönemden kalan arkadaşlardan Ruken Garzan arkadaş bize yakın bir yerdeydi. Harun arkadaşın vuruşlarıyla birlikte bizim için fırsat doğmuştu, inisiyatif askerlerin elinde olsa bile mevzilenmemizi yapabildik ve Rûbar arkadaş ile bir grup arkadaş görevlendirdik. Arkadaşları Ava Berxa'nın başka bir sırtı üzerinden gönderdik, arkadaşlar gidip, düşman askerlerinin bulunduğu yerden daha yüksek bir sırtı tuttular. Yani, askerlerin arkasından dolanarak

gidip askerleri vurmaya başladılar. Orada düşmanın ölü ve yaralıları oldu ama bu konuda net bilgi alamadık. Arkadaşların vuruşundan sonra düşmanın noktamız üzerindeki etkisini biraz kırdık.

Bir grup arkadaşı da Qela Samrî tarafından gelen düşman kolunun önünü tutması için Sînegir'in yamaçlarına gönderdik. Bu şekilde araziye geniş bir biçimde akşama kadar tutuk. Çatışmalar akşama kadar devam etti, ama akşama kadar şahadet yaşanmadı, bütün arkadaşlarla iletişimimiz vardı. Akşam oradan çıkmak zorundaydık, akşam hem ay ışığı vardı ve aşağıımızda bir dere geçiyordu. O dereden gitmememiz için her taraftan o dereye doğru mermi atıyorlardı. Bizim yanımızda kar elbiseleri vardı. Dikkat çekmeyecek olan, sarp bir yeri geri çekilme için uygun gördük ve çatışma alanından o sarp yere geçerek çıktık, diğer arkadaşları çağırdık ve bütün arkadaşların gelmesiyle uygun bir yerde toplandık. O çatışmada sadece geri çekilmede bir grup arkadaş pusuya düşmüştü ve sadece bir arkadaş elinden yaralanmıştı, onun dışında kimseye bir şey olmamıştı. Daha sonra karların olmadığı yerlere doğru giderek izlerimizi kaybettirdik ve karların olduğu başka bir yere gittik.

Gittiğimiz yer çatışmaların yaşandığı yerin karşısında bir yerd, sabaha kadar iki yere tepecilerimizi çıkarıp orada karın içinde kaldık. Tepeci arkadaşlar, düşman cihazlarını takip ediyorlardı. Askerler daha sonra çatışmaların yaşandığı kampımıza gidip etrafı aradılar, o zaman Van'dan, üzerinde aslan resmi olan yaklaşık 50 battaniye getirmiştik, o battaniyeler çok kaliteli battaniyelerdi, şimdiye kadar öyle kaliteli olan battaniye görmedim. O battaniyelerin ele geçmesi hepimizin çok zoruna gitmişti, onun dışında birkaç eski yırtık naylon ve az miktarda da erzağımız düşmanın eline geçmişti. Ayrıca, büyük cihazımıza da bir parça değmişti. O gün düşman öğlene kadar orada kaldı ve daha sonra geri çekildi. Biz 'nasıl olurda o kampımızın bulunduğu yere operasyon yapılır' diye kendi aramızda tartışıyorduk, çünkü kampımızın yeri çok sarp ve gizli bir yerd ve biz hareket etmemiştik. Ayrıca, herhangi bir yerden noktamız görünmüyordu. Nasıl oldu da böyle nokta operasyonu yapıldı diye düşünüyorduk. O zaman askerler cihazlarında şifre kullanmıyorlardı, her şeyi açık konuşuyorlardı. Bizim o noktamızın aşağısında Kûtê köyü vardı. Tepeden gelen arkadaşlar, düşman cihazlarını dinlediklerinde,

düşmanın merkezindeki komutanın, operasyondaki askerlere cihaz üzerinden Kutê köyündeki bir adamın ismini söyleyerek, o adamın verdiği bilginin doğru olup olmadığını sorduğunu, askerlerin de bu soruya cevap olarak, ele geçirdikleri eşyalarımızla birlikte, noktamızda tahminen 50-60 arkadaşın olduğunu ve noktamızdaki manga sayısını söylediklerini ve o noktamızın büyük ihtimalle karargahımız olduğunu belirttiklerini bize söylediler. Askerlerin bahsettiği, yerimizi düşmana söyleyen o adamı daha sonra arkadaşlar gidip getirdiler. Soruşturmasını yaptığımızda suçunu itiraf etti ve Kûtê köyünden çıkıp, kaldığımız yerin güneye bakan yamacından keklik avlama adı altında yukarı kısımlara geldiğinde yerimizi gördüğünü ve direkt gidip, düşmana bilgi verdiğini söyledi. Biz de o tarafa karşı tedbir almamıştık, çünkü o mevsimde oraya kimse gelmiyordu. Düşman bu bilgi üzerine gece saat 12’de hem Hizan hem de Tatvan tarafından askerlerini getirip, etrafımızı tutuyor. Sabah saatlerinde de obüs atışlarıyla operasyona başlıyorlar. Bu itiraflar üzerine, o adamı, Gelîyê Kêsan, Gelîyê Axkîs ve Deşta Xanê üçgeninde ve en işlek olan yolun üzerindeki bir köprüde cezalandırdık ve o adamın cenazesi 1 hafta boyunca orada kaldı, kimse kaldırmaya cesaret edemedi. Oranın halkı da o bir hafta boyunca, her oradan geçişlerinde o adamın yüzüne tükürüyorlardı.

1994 yılı baharında, bir seçim olacaktı. Bu kapsamda, Mart ayında, Axkîs-Kêsan tarafına gelen askerlere karşı pusuya yatarak, onları vurmak ve seçimleri sabote etmek istedik. Bu kapsamda, Axkîs ve Kêsan vadileri arasında pusuya yattık. O üçgende Qela Samrî adında bir sırt vardı. Qela Samrî, Samrî köyünün yukarı kısmında yer alan ve üzerinde yıkılmış yapıların bulunduğu, Sînegir silsilesinin aşağı uzantısı olan ve Axkîs vadisi ile Kêsan vadisi üçgeninde bulunan bir sırttır. Eylemde Qela Samrî’ye tepeci yerleştirmiştik. Tetwan tarafında pusuya yatan arkadaşlarımız, gece vakti geçen düşman askerlerini görmemişlerdi ve bu şekilde de düşman askerleri üçgene kadar ilerlemişlerdi. Normalde, Tetwan tarafında pusuya yatan arkadaşların, askerleri bizden önce vurmayla başlamaları ve bizimde daha sonra vurmamız gerekiyordu. Bu şekilde, askerlerin oraya girmesini engelleyecektik ve seçimler de sabote olacaktı. Ancak, arkadaşların dikkatsizliği, yaptığımız planın sonuç almamasına neden oldu ve askerler ilerleyince, sabah erken Qela Samrî’de çatışma çıktı, daha sonra da

Axk s vadisinde çatışma akşama kadar da devam etti. Qela Samr 'de 4 tepeci arkadaşımız vardı. O arkadaşlar, saat 10'a kadar orada askerlerle sava tılar. Bu grubun komutanı, Tetwan'ın Çorsîn köyünden olan, evdeki ismi  zkan Adar olan Harun arkadaştı. Arkadaş, 1991 yılında Tetwan bölgesine gittiğimizde gerillaya katıldı. Arkadaş, şahadete ula tı ında manga komutanıydı. Genç bir arkadaştı ve BKC silahını kullanıyordu. Arkadaşlar saat 10'a kadar da orada direndiler ama oraya yakın grubumuz olmadığı için, askerler tepeyi her yönden ku atmı lardı ve bu da arkadaşların  ahadetine neden olmuştu. Arkadaşlar, bu 4 arkadaşın cenazesini, Qela Samr 'nin güney yüzünde ve 100-150 metre a a ısında saklamı lardı. Biz, o çatışmalarda akşama kadar Sînegir hattını tuttuk. O günkü çatışmalar, Axk s vadisi ve Sînegir' e kadar yayılmıştı ve akşama kadar da s rm  tı. Düşman da H zan tarafından tırmanıp, yüksek yerleri tutmuştu. Düşman, Ava Berxa hattından Axk s vadisine geldi bu vadiye bağlı olan, Pertek ve Kundoz köylerine girdi. Düşman nereye girse, orayı da ıtıyordu. Mesela, Pertek köyüne yeti tiklerinde, köyün muhtarını katletmi lerdi. Yine, Kundoz köyünde de 1- 2 insanı katletmi lerdi. Bu çatışmalarda, düşmanın kaç  l  ve yaralı ı olduğunu tam netle tirmemi tik. Daha sonralarda, karlar eridi i ve ağaçlar yaprak açtığı zaman, düşman her yeri yakmaya başladı. Mesela, bu bahsettiğimiz vadiye giriyor ve vadideki köyleri yakıyorlardı. Vadiden dumanlar yükseldiğini görüyorduk. Vadinin bir ucundan girip, yakmaya ba lıyorlardı ve diğer ucuna kadar yakıp, vadiden çıkıyorlardı.

Nisan- Mayıs ayları arasında askerler yine bu vadiye, bu şekilde operasyon yaptıkları zaman, biz bu vadinin her iki tarafında, yani hem Tetwan tarafında hem de H zan tarafında yüzlerce arkadaşı stratejik yerlerin hepsine yerle tirdik. Askerler geri çekilecekleri zaman, vadinin her iki tarafındaki pusularımıza gündüz vaktinde düştükleri zaman, orada darbe yemi lerdi. Her iki tarafta da darbe yedikleri, ölülerinin olduğu bize de yansımı tı. 1991 yılında gerillaya katılıp, Heftanîn'de 1992 Güney Savaşı'nda yer alan ve o bölgeden olduğu ve bölgeyi tanıdığı için arkadaşlar tarafından tekrar Garzan'a, Tetwan-H zan bölgesine düzenlenen Rubar arkadaş (Tufan Aydın) vardı. Rubar arkadaş, H zan'a bağlı   n  köyünden olan bir arkadaştı ve takım komutanıydı. 1994 baharındaki bu eylemde Rubar arkadaş, kimseye söylemeden ve

kimsenin haberi olmadan yanına 2 arkadaş da alarak, Tetwan-Hîzan yolunun üzerine gidip, yolu kesmiş ve orada arkadaşlar bir askeri aracı imha etmişlerdi. Daha sonra geri çekilme yaparak, o bölgede Hîzan'a bağlı köylerden biri olan, Hirî köyüne gitmişlerdi. Rubar arkadaşın köyü de o bölgedeydi ve bunun için arkadaş gittikleri Hirî köyünde tanınıyordu. O köyde, bu üç arkadaş köylüler tarafından zehirlenmişti. Arkadaşlar köyden çıktıklarında, köyün ziyaretinin yakınlarına kadar yürümüşler ve orada düşüp şahadete ulaşmışlardı. Biz, bu durumu daha sonra fark ettik. Daha önceden de belirttiğim gibi, Hîzan karanlık bir yerdi ve Rubar arkadaş örneğinde olduğu gibi, kahramanlık ve hainlik bir arada yaşanıyordu. O bölgedeki kayıplarımızın çoğu Hîzan'da yaşanmıştı.

1993 yılında Sason'da bölge komutanı iken Önderlik sahasına gidip akademi eğitimi gören Kemal Spêrtî arkadaş ve beraberindeki daha önceden Botan'dan tanıdığım arkadaşların da içinde çok olduğu 100'e yakın arkadaş, Miks (Bahcesaray) üzerinden Tetwan'a geldiler. Mayıs-Haziran aylarıydı. Arkadaşlar, oraya gelene kadar düşmanla çatışmaya hiç girmemişlerdi ama bir yerde bu gruptaki bir arkadaş karın üzerinde kayıp düşmüş ve şahadete ulaşmıştı. Kemal arkadaş onların grubu geldiğinde, yeni düzenlemeler olmuştu ve ben de Kemal arkadaş onlarla birlikte Tetwan'dan çıktım. Ben Tetwan'dan ayrıldıktan sonra Behrem arkadaş, Tetwan'a bağlı Kûtê köyünde düşmanla gündüz vakti girdikleri bir çatışmada şahadete ulaşmıştı ve bu olaydan kısa bir süre sonra da Güney'den Tetwan bölge sorumlusu olarak gönderilen Şerif Malazgîrt arkadaş şahadete ulaşmıştı. Şerîf arkadaş onlar bir eylem gerçekleştirdikten sonra, eylem dönüşünde uygun olmayan bir yerde duruyorlar. Sonraki gün operasyon çıkıyor ve Şerîf arkadaş ile beraberindeki arkadaşlar şahadete ulaşıyorlar Biz, Tetwan'dan Bedlîs'e, Bedlîs'ten Mutkî'ye geçmiştik ve Mutkî'den de Sason'a geçmek istiyorduk Mutkî'den Zobeserê zozanlarına gittik. Zobeserê zozanlarından Mereto dağına gece vakti gitmek istediğimizde, çetelerin pususuna düştük ve bu pusuda grubumuzun öncüsü olan arkadaş, şahadete ulaştı. Şahadete ulaşan arkadaşın silah ve diğer eşyaları da düşmanın eline geçti. O gece Mereto dağına gidemedik ve Zobeserê zozanlarında kaldık. Sonraki gece, farklı bir hattan Mereto dağına ulaştık. Merato dağı, Garzan'da en ünlü ve yüksek olan dağdır. Merato, Melefa, Nexşê, Hêlqiz birbirleriyle bağlantılı dağlardır ve

derin vadileri vardır. Suyu olmayan, kayalık ve eteklerinde seyrek ormanlıkları olan bir arazidir. Etrafında ise o zaman, çete köyleri vardı. Eliyê Yunis isyanı da orada başlamış, direnişçiler Merato dağına sığınarak savaşmışlar. Merato böyle bir yerdir. Biz, Mereto dağına ulaştıktan sonra, o çeteleri vurmak için plan yaptık. Çünkü, bizi düşürdükleri pusuda, bir arkadaşımızın şahadetine neden olmuşlardı ve bu yaptıkları, onların yanına kâr kalamazdı. Bu doğrultuda, biz o çetelerin hareketlerini gözlemledik. Gündüz vakti tarlalara gelerek, ot biçiyorlardı ve akşamleyin de eve dönüyorlardı. Biz, gece vakti onların gidip-geldikleri hatta pusuya yatarak, sabahleyin geldiklerinde de onları vurduk ve birkaç çeteyi orada cezalandırdık. Daha sonra da Mereto dağından Nexşê dağına, Nexşê dağından Helqîz dağına ve Helqîz dağından da saha karargahının bulunduğu yer olan Çemê Zorê'ye ulaştık.

O zamanlar, Amed-Garzan-Gap eyaletleri, bir saha şeklinde örgütlenmişlerdi ve her üç eyalet bu saha komutanlığına bağlıydı. Bu sahanın genel sorumlusu ise, Ebubekir'di. O zamanlar Amed eyalet komutanı, Harun arkadaşı. Harun arkadaş, 1997 yılında Amed'de mayın patlaması sonucu şahadete ulaşmıştı. Garzan eyalet komutanı, 1994 yılında yapılan düzenlemeye göre, Doktor Süleyman'dı. Gap eyalet komutanı olarak da Amed'li olan Cemal arkadaş belirlenmişti. Cemal arkadaş, 1996 veya 1997 yılının baharında Amed'de yaşanan operasyonlarda, Amed eyalet komutanı iken şahadete ulaştı. Arkadaş, Pasur (Kulp)'ün köylerindendi. Biz, bir süre saha karargahında kaldık. Saha karargahındaki arkadaşlar da Garzan ve Amed arasında sürekli gidip-geliyorlardı. O mevsimde biz bir gün bile yerimizde durmadık. Her gün operasyon vardı. Zaten operasyon bahar aylarında Amed'de başlamıştı ve birçok yerde arkadaşlar şahadete ulaşmıştı. Düşmanın 'Malkoç' adında bazı özel timleri vardı ve bu timler her yere girip-çıkiyorlardı. Garzan'a göre, Amed'deki arkadaş yapısının çoğu, yeni arkadaşlardan oluşuyordu ve bu nedenle de kayıplar fazla yaşanmıştı. Düşmanın uçan birlikleri de her yere girip-çıkiyor, arazi ve köyleri yakıyorlardı, insanları katlediyorlardı. Her yerde savaş, her yerde çatışma vardı. 1994 yılında, hemen hemen bütün eyaletlerin durumu aynıydı. Yani, her eyalette bu şekilde sürekli çatışmalar yaşanıyordu. Garzan'ın önceki yıllardaki pratiği, genelde olumlu pratiklerdi ve çok kötü durumlar ortaya çıkmamıştı. Ama Garzan'ın en fazla şahadet

verdiği yıl, 1994 yılıydı. 1994 yılında sanki Garzan için her şey tersine dönmüştü. Yaklaşık 1 aylık bir zaman içerisinde, Mutkî tarafında 84 arkadaş şahadete ulaştı. Yine, Tetwan'da da üst üste şahadet durumları yaşanmıştı. Sason ve Şîrwan'da da aynı şekilde birçok kayıp vermiştik. Bu yoğun savaş sürecinde düşmanın da çok asker ölüsü oluyordu. Her gün, gece-gündüz süren bir savaş pratiği yaşanıyordu. Garzan eyaletinden sorumlu olan Doktor Süleyman, Garzan'ı hiç toparlamadı, hatta dağıttı.

1994 yılının başında Doktor Süleyman Garzan'a eyalet komutanı olarak düzenlendi ama bu şahıs, Garzan'da önceden bulunan arkadaşlara düşmanı gibi bakıyordu. Doktor Süleyman'ın gözünde, Garzan'ın eskiden orada olan yapısı da, yönetimi de düşman gibiydi. Bunun için de oradaki herkesi, farklı bahanelerle oradan çıkarmaya çalışıyordu. Önce beni Tetwan'dan çıkarıp, gönderdi. Daha sonra Mahmut Afarof arkadaşı, Orhan arkadaşı ve gözüne kestirdiği her arkadaş teker teker çıkarıp, başka yerlere gönderiyordu. Farklı nedenler öne sürüp, çıkardığı arkadaşların yönünü Güney'e veriyordu. Garzan'ın en kötü yılları 1994 ve 1995 yıllarıdır. Bu yıllarda da Doktor Süleyman önce Garzan eyalet komutanı, daha sonra da Amed-Garzan-Gap saha komutanıydı. Garzan'ın bu 1994-95 yıllarında olumsuz durum ve pratikler yaşaması, sadece düşmanın yoğun saldırıları ile değil, Doktor Süleyman'ın bozan, dağıtan pratiği ve düzenleme anlayışı ile de ilgiliydi. Yaptığı yanlış düzenlemeler ile eyalette önceden orada kalıp, oraları tanıyan, o eyalete açılım yapan ve 1994 yılına kadar da orada emek veren kimseyi bırakmadı. Kendisine göre bir düzen oturtmak için, kendi uygun bulduklarıyla bir yönetim ve yapı oluşturdu ve daha sonra zaten onlar da dağıldı. Garzan'ın en çok şahadet verdiği yıl, 1994 yılıdır. Garzan'da arkadaş sayısı 1991 yılında 94, 1992 yılında 15 Ağustos'una kadar 450, 1993 yılında ise 750 kişiydi. Sason'an Wan'a kadar olan coğrafyanın tamamı gerillanın kontrolü altındaydı. Eylemler yapılıyor, belli bir halk gücü açığa çıkıyor ve partiye sürekli katılımlar oluyordu.

1994 yılında Dr. Süleyman sözde eyalet komutanıydı, ama Dr. Süleyman'ın, örgütümüz içerisinde, örgüt yaşamını bozan yaklaşımlardaki payı büyüktür. Uluslararası Komplodan sonraki 2000 yılında örgütte sırtından ilk hançeri vuran da Dr. Süleyman'ın kendisi oldu. Dr. Süleyman 1994 yılında olumsuz anlamda damgasını Garzan pratiğine vurdu ve ondan sonra da Garzan

pratiği hep 1994 öncesi pratiğin tersi şeklinde seyretti. Biz Kemal arkadaş onlarla Mutkî'yi geçip, Zobeserê tarafına gittiğimizde, Süleyman da oradaydı. Ben onu tanıımıyordum, arkadaşlar Doktor Süleyman olduğunu söylediler. Onunla fazla ilişkimiz olmadı, çünkü biz orada, Kemal arkadaş onların beraberinde getirdiği Konferans belgeleri ve Önderlik çözümlemeleri üzerine yoğunlaşıyorduk. Bu çözümlemelerde, eyaletler üzerine, komutanların tarz ve üslubu üzerine ve yaşanan şahadet durumları üzerine birçok eleştiri vardı. Biz, bu eleştiriler üzerine yoğunlaşıyorduk. Daha sonra da bazen Amed-Garzan arasında gidip gelirken karşılaşıyorduk, o kadar. Birlikte kalmadık veya pratik yürütmedik. Doktor Süleyman, Garzan'ın şanssızlığıydı. Çünkü Doktor Süleyman, üslubuyla, yaklaşımlarıyla arkadaşları hep olumsuz etkiliyor, teşhir ediyor, hakaret ediyor ve bu şekilde eyaletin moral-motivasyonunu dağıtıyordu.

Amed Eyaleti

1994 yılının sonbaharında Dr. Süleyman saha komutanı olarak Ebubekir'in yerine düzenlenmişti. Biz saha karargahında kalırken görevim yoktu, Kemal arkadaşın grubuyla birlikte çalışmalara dahil oluyordum. Kemal arkadaş ise daha sonra Dr. Süleyman'ın yerine Garzan eyalet komutanı olarak görevlendirildi. Kemal arkadaş, önce bölge komutanıydı, daha sonra eyalet komutanı olarak görev aldı. Birlikte 1994 yılının sonlarına kadar da saha karargâhı çalışmalarında yer aldık. Biz, o süreçte Bingöl'e, Kulp'a Lîce'ye, Hezro'ya, Sason'a ve Çemê Zorê'ye kadar olan coğrafyada çoğunlukla pratik yürütüyorduk. Her gün de çatışma ile geçiyordu. Bizim saha gücümüz, genelde eski ve tecrübeli arkadaşlardan oluşuyordu ve bunun için de yaşanan çatışmaların sonuçları, Amed'deki gibi olmuyordu, düşmanın ölü ve yaralıları fazlaydı. Bir sefer biz, Hezro tarafında bulunan Cimatê'de çatışmaya girdik ve bu çatışmada fazla kaybımız olmadı. Bir sefer de Mûşûn'de çatışmaya girdik. Mûşûn, Ava Zorê'nin Amed yakasında yer alıyordu ve biz de Mûşûn'deydik. Suyun karşısında, yani Garzan tarafında ise, Dilgêş Kiçî arkadaşın bölümünün bulunduğu Gomika vardı. Sabah erkenden düşman geldi ve orada Dilgêş arkadaş onların bölümü ile çatışmaya girdiler. Çatışmalar akşama kadar sürdü ve arkadaşların fazla bir kaybı olmadı. Bunun üzerine ben, operasyonun sonraki gün genişleyeceğini ve suyun bu

tarafına da geleceğini tahmin ettim. Akşama doğru, biz Mûşûn tepesinin aşağı kısmında, düzlük ve kuyuları olan bir yerdeydik. Manga komutanı yardımcısı olan bir arkadaşı da arkadaşlar tepeci olarak Mûşûn tepesine göndereceklerdi. O arkadaş, sanki her şey normalmiş ve normal şartlar altında gidip tepe tutacakmış gibi hareket ediyordu ama ben, sonraki gün bir şeyler olacağını tahmin ediyordum. En sonunda ben arkadaşlara, o timle birlikte tepeye gitmek istediğimi söyledim. Arkadaşların yanından fazla miktarda yedek mermi de alarak, o arkadaşlarla birlikte tepeye gittim.

Timin sorumlusu olan arkadaşın fazla savaş tecrübesi yoktu. Manga komutanı yardımcısı olan o arkadaş, arkadaşları nerede konumlandıracağı, nerede pusuya yatacakları konularında tecrübesi olmayan bir arkadaştı. Arkadaş ile birlikte düşmanın gelme ihtimalinin olduğu yerlere arkadaşları yerleştirdik. Gece boyunca o sırtın üzerinde nöbet halindeydik. Sabah olunca etrafımızı dürbünle kontrol ettiğimizde, etrafımızda bir şeyin olmadığını gördük. Arkadaşlar, bir yerde ateş yakıp çay yapmışlardı ve bir şeyler yemişlerdi. Bir arkadaş benim yerime geldi, bir şey olup olmadığını sordu ve ben de bir şey olmadığını söyledim. Ben o arkadaşla yerimi devredip, bir şeyler yemeye gittim. Daha yiyemeden, arkadaşlar çağırıp bir hareketlilik gördüklerini söylediler. Ben oraya gittiğimde, askerlerin Amed tarafından, sırtlarında çantalarıyla dizilmiş ve bize doğru geldiklerini gördüm. Bunlar, düşmanın hareketli birlikleriydi ve yönleri tam bize doğruydü.

Askerler iyice yaklaştıklarında, yanımdaki tim onları vurdu ama çok etkili bir vuruş olmadı. Daha sonra çatışma başladı. Noktada olan arkadaşlar da Mûşûn'ün zirvesine doğru tırmanmışlardı. Bulunduğumuz Mûşûn tepesi ne çok yüksek ne de çok alçak olan bir tepeydi. Bu tepe, ağaçlık ve taşlık olan, karışık bir araziye sahipti. Yamaçları da yan yana sıralanmış kayalıklardan oluşuyordu ve bir yöne doğru genişliyordu. Sabah erkenden çatışma başladı, saat 10'a kadar biz 10 sefer geri çekilme yaptık. Askerler içmiş miydi, yoksa bazı ilaçları mı kullanmışlardı bilmiyorum ama, şuurunu kaybetmiş gibilerdi, gözlerini karartmış bir şekilde geliyorlardı ve birini vurup, o düşünce, bu sefer diğeri bize doğru geliyordu. Mûşûn arazisi, sanki kurt, bir koyun sürüsünü kırıp geçmiş gibi bir hal almıştı. Ölüleri ve yaralıları çok fazlaydı. Sayıları çok fazlaydı ve biz ne kadar vursak da başkaları

düşenlerin yerine geliyor ve bitmek bilmiyorlardı. Biz, en başta geniş bir araziye tutuyorduk ama daha sonra, iki grubumuz arasında bağlantının kopmaması için, yakınlaşarak zincir şeklinde bir hat oluşturduk ve dar bir araziye tutmaya başladık. Bir uçuşumun başında iki grubumuz bir araya geldi ve toplam sayımız, 50 arkadaştan fazlaydı. Daha sonra Heftanîn'de şahadete ulaşan ve Amed'li olan, Seyfettin arkadaş vardı.

Seyfettin arkadaş, teknikçimizdi. Seyfettin arkadaşın çantasında birçok cihaz vardı. Cihazları çıkarıp, üzerine bir deste de pil takıp, arkadaşlara veriyordu. Neredeyse her arkadaşına bir cihaz vermişti. Çemberi de daralttığımızda, artık göğüs göğüse savaşıyorduk ve bu göğüs göğüse çatışma, akşama kadar da sürdü. Bu çatışmalarda, akşama kadar sadece adı Çiyager olan bir arkadaş şahadete ulaştı. Düşmanın ise çok fazla sayıda ölüsü vardı. Akşamleyin geri çekilmede de pusu attılar ve bir arkadaşımız daha şahadete ulaştı. Daha sonra, askerler oradan gittiklerinde, gidip o çatışma arazisini kontrol ettiğimizde, yerlerde birçok pansuman malzemesi gördük. Sadece o manzara bile, çatışmaların nasıl çetin geçtiğini ortaya koyuyordu. Sabah erkenden çatışmaya girince, o çatışmanın içinde yer alıp, arkadaşları da koordine ettiğim için, benim yanımdaki grubun komutanı ben oldum. Diğer grupta da yine tecrübeli olan bir arkadaş, diğer arkadaşları koordine ediyordu, ama birliğin 3 komutanı ortalarında yoktu. Biz, oradan gidip uygun bir yere girince, bir araya gelip tartışmaya başladık. Arkadaşlar, o 3 komutanı eleştirip, 3 komutana gerek olmadığını da belirterek, benim o birliğin komutanı olmamı önerdiler. O zamanlar, Zeki ile Ebubekir birbirlerine karşı tepkili oldukları için ve bu tepkilerini cihaz üzerindeki konuşmalarına bile yansıttıkları için, bu durum artık Amed ve Garzan yapılarına kadar da yayılmıştı. Amed'deki arkadaşlar ve Garzan'dan gelen arkadaşlar, birbirlerini kabul etmiyor ve birbirleriyle zıtlıyorlardı. Biz Garzan'dan oraya gittiğimiz için, Amed'deki arkadaşlar bize karşı da en başta bu şekilde yaklaşmışlardı. Bir toplantı sırasında, oradaki kadın arkadaşlar, güvenlikle ilgili bir hususta eleştirildiğim için, benim görevden alınmam yönünde öneri yapmışlardı. Ancak, daha sonra Mûşûn'deki o çatışmadan sonraki tartışmalarımızda da benim görev almam için öneri yapmışlardı. Arkadaşların yaklaşımları bu şekildeydi. O zamanlar, daha sonra Hareket'ten kopan bir muhaberecimiz vardı ve biz nereye gitsek, düşmanın

muhaberelerini çok iyi takip ediyordu. Düşmanın bütün kuvvetlerinin ve karakollarının kodlarını takip ede ede öğrenmişti ve düşman nerede harekete geçse, o anlıyordu. Onun yaptığı muhabere takibine göre, düşman Mûşûn'e geldiğinde, biz de Şerefkan tarafına gidiyorduk. Onlar Şerefkan'a geldiğinde de biz Mûşûn'e gidiyorduk. Bu şekilde, hep gidip-geliyorduk. Bu gidiş-gelişlerde de 3-4 sefer çatışmaya girmiştik. Biz, Bingöl'ün yakınlarına ve Lîce taraflarına kadar da gidiyorduk.

Garzan'dan yeni geldiğim ve Amed güçlerinin arasına yeni girdiğim süreçte, bir yerde duruyorduk. Genç olan Amed'li bir arkadaşla biraz şakalaşmak istedim. Ben Garzan'dan gelmiştim, o da Amed gücünden olan bir arkadaştı ve arkadaş genç olduğu için, arkadaş tanımak istedim. Bu genç arkadaş, en fazla 16-17 yaşlarındaydı. Bu arkadaşla birbirimizin durumunu sorduktan sonra, arkadaş bana çok ilginç ve halen de unutamadığım bir soru sormuştu. Arkadaş, bana, "Buralardaki arkadaşlar katıldıklarında, bazı arkadaşlar daha katılımının üzerinden 6 ay geçmişken şahadete ulaşıyorlar, bazı arkadaşlar 1 yıl sonra şahadete ulaşıyorlar. Yani, genel olarak arkadaşlar çabuk şahadete ulaşıyorlar. Peki, sen neden bu kadar yıldır yaşıyorsun, sen neden şehit düşmüyorsun" diye sordu. Ben de bu soru karşısında hem şaşırdım hem de bana komik geldi. Arkadaşın bu sorusunu şaka yaparak geçitirdim ama bu soru halen de aklıma geliyor. Ben Amed'deyken, birliklerdeki üçlü komutan sistemini kaldırdık. Apê Musa bölgesine gittik. Biz, karargâha bağlı birlik olarak oraya gitmiştik ve ben de o birliğin sorumlusuydum. O araziye tanımadığım için, Amed gücündeki arkadaşlara, hangi arkadaşın araziye bize tanıtacağını, bir durum olursa hangi yöne gitmemizin uygun olup, hangi yöne gitmemizin uygun olmadığını kimin bize aktaracağını sorduğumda, oradaki arkadaşlar, "Ömerê Gundî sana araziye gösterebilir" dediler. Bu söz bana komik geldi ve güldüm. Kimse Amed'deki arkadaşlar kadar insanlara lakap takmıyordu. Ben, Ömerê Gundî'nin kim olduğunu sorduğumda, bir arkadaş olduğunu ve gelip araziye bana tanıtacağını söylediler. Ömer arkadaş, Başkaleli bir arkadaşdır ve halen yaşıyor. Arkadaşa o zaman takılan lakap, şimdiye kadar da arkadaşın üzerinde kalmıştır. Arkadaş, o zamanlar kilolu değildi, normal bir fizikiği vardı. Biz bir sırtın üzerine gittik ve Ömer arkadaş o araziye bana her yönüyle anlattı.

Araziyi biraz tanıdıktan sonra, yönetimdeki arkadaşlar bizi yanlarına çağırdılar, biz de yanlarına ulaştık. Arkadaşlar, orada kurumlaşma oluşturacaklarını söylediler. Bu arkadaşlar, sanki nerede olduklarının farkında değillerdi. 1994 yılında, Amed'de kurumlaşma oluşturma fikri, ancak bir şekilde mümkün olabilirdi: Bu hususta, her şeyi toplayacaklarını ve tek mutfak sistemi kuracaklarını, saha karargahına bağlı birlik ile Amed gücünü karıştıracaklarını ve kurumlara dağıtacaklarını, her bir kurum için de ayrı bir yer yapacaklarını vb. şeyler söylediler. Yine, her gün saat 1'de bu kurumların yönetimlerinin bir araya toplanması ve toplantı yapılması gerektiğini de belirttiler. Yani, o zamanlar bu fikri dinleyen biri, oranın Amed olduğuna inanmaz, ancak orası Lübnan olsa bu fikre anlam verebilirdi. Bu yapmak istedikleri şeyi, kimsenin aklı almıyordu ama kimse ses de çıkarmıyordu. En sonunda ben de arkadaşlara, "Kendileri ne yapmak istiyorlarsa kendilerinin bileceğini, bizim tencere vb. eşyalarımızla silahlarımızı elimizden almamalarını, eğer bize bir lokma erzak verirlerse, yemeğimizi kendimiz yapacağımızı, birliğimizin düzenini bozmamalarını" söyledim. Birlik dağılsa ve bir durum çıksa, o birliği nasıl o anda toparlayacak ve harekete hazır hale getirecektim? Diye de sorarak, yapmak istedikleri şeyin doğru olmadığını belirttim. Kurumlaşma yapmak istedikleri yer de öyle bir yerdi ki, oraya yakın ve yukarısında olan, adı Qilê Boxa olan bir sırt vardı ve o sırttan gelen MG-3 sesleri, sabaha kadar uyuyamamamıza neden oluyordu. Yani, düşman oradan harekete geçse, kısa bir süre içinde bizim yerimize ulaşır. Arazisi de yumuşak bir arazi olduğu için, düşman hangi saatte istese oraya gelebilirdi. Oraya yüzlerce arkadaşı getirmişlerdi ama ekmek yapmıyorlardı. Sabahları gidip, köylülerden ekmek istiyor, saat 8-9 olduğunda daha yeni dönüp, arkadaşlara biraz ekmek verip yediyorlardı. Ben, 1-2 gün sabrettim ve daha sonra kendimi tutamayarak, gidip arkadaşlara, bu tarzın yanlış bir tarz olduğunu söyledim. Ayrıca, kurumlaşmanın zamanı olmadığını da belirttim. Bir yandan Amed'in tamamı sürekli çatışma yeri iken, bir yandan da Apê Musa'da, düşmanın burnunun dibinde kurumlaşma diye bir şey olamazdı. O zaman, o yanlışın gerçekleşmemesi, düşmanın harekete geçmesi sayesinde olmuştu. Bir sefer arkadaşlar cihazı takip ettiğinde, düşmanın harekette olduğunu anladılar ve ben de bu duruma sevindim. Arkadaşlar içtima alarak, orada operasyon

olacağını ve orayı terk etmemiz gerektiğini belirttiler. Ama orayı terk etmemiz için yine mutfağın dağıtılması, eski düzene geçilmesi vb. birçok şeyin önceki haline gelmesi gerekiyordu. Tam içtima alınırken, içtima yerinin etrafına havan gülleleri düşmeye başladı ve herkes dağıldı. O anda kimse daha yeni toparlanmanın, düzen oluşturma'nın vs. peşine düşemezdi. Herkes çantasını aldı, dağınık bir şekilde oradan uzaklaştık. Birliğimizdeki arkadaşların her biri bir yere gitmişti ve düzen kalmamıştı. Zaten kurumlaşma düzeni de orada dağıldı. Bu olay esnasında grubumuzun düzeni bozulduğu ve dağınıklık olduğu için sinirlenmişim. En sonunda, orayı bırakıp, başka bir yere geçtik.

Amed'de, sonbaharın sonlarına kadar Sason, Hazro, Kulp ve Lice arasında hareket halindeydik ve birkaç yerde çatışmalara girdik. Cumatê 'de çatışmalara girdik, kaybımız olmadı, sonbaharın sonlarına doğru Şerefkân'da çatışmaya girdik, orada 2 arkadaşımız şahadette ulaştı ve düşmanında ölüleri oldu. Her zaman hareket halindeydik, sonbaharın sonlarıydı yağmurlar başlamıştı, her yer çamurdu ve yapraklar dökülmeye başlamıştı. O dönemde, Güney Kürdistan'a gitmek üzere hazırlık yapıyorduk. Bizim birliğimiz, çoğunluğu orta sahaya bağlı Amed, Garzan eyaletinin gücüydü. Görevden alınanlar, Güney'e gitmesi gerekenler akademiye gidecekler vardı. Kalabalık bir gruptu, yaklaşık 30-40 arkadaş vardı. Kemal Sıpteri arkadaş onları görüp hatırladık.

Garzan Anıları

Garzan'a ilk kez gittiğimiz zaman, oranın kültürü ve örf-adetleri üzerine fazla bilgimiz yoktu. Bir grup arkadaş, ilk kez gidecekleri bir köye gitmek istediklerinde, akşamüstü köye yaklaşmışlar ve hava daha kararmamışken köyün keşfini yapıp, karanlık olunca da köye girmek istemişler. Arkadaşlar keşif yaptıkları zaman, köyden gelen seslerden, orada bir yas olduğunu anlamışlar. Hava karardığı zaman arkadaşlar köye girip, köylülere gördüklerinde, o köyde birinin ölüp ölmediğini köylülere sormuşlar ve köylüler de köyde kimsenin ölmediği cevabını vermişler. Arkadaşlar da o köyde yas olduğunu ve yas seslerini duyduklarını söyleyince, köylü de köydeki bir evin öküzünün öldüğünü, köy halkının da onun için yas tuttuğunu söylemiş. Arkadaşlar da buna şaşırarak, bir öküzün ölmesi yüzünden bütün köyün yas tutması üzerine aralarında tartışmışlar. Ancak, biz daha

sonra anladık ki, o bölgedeki aileler, öküzle belki de çocuğundan daha fazla değer veriyormuş. Çünkü, bütün işlerini ve aile geçimini öküz üzerinden sağlıyorlardı. Oradaki halk, öküz ile çekilen ve Kürtçe adı 'paxêl' olan, iki uzun ve başı düz olan ağacın karşı karşıya koyulması ve bu iki ağacın, aralarına konulan üçüncü bir ağaç ile birbirine tutturulmasıyla yapılan ve tekerleksiz olan araç ile, çok uzak ve yüksek olan sırtlardan bile hayvanları için topladıkları ot ve yaprak (çilo)ları sürüp, köy yerine kadar getiriyorlardı. Bu araç, sadece yukarıdan aşağıya doğru olan yollarda kullanılabiliyordu, ama çok uzak mesafeden bile ot ve çiloları getirebildiği için, köylülerin çok işini görüyordu. Köylüler, önceden gidip yüksek sırtlarda otları veya çiloları toplayıp, gruplar haline getiriyorlardı ve daha sonra sırttan aşağıya doğru bir hat şeklinde yol açıyor ve paxêl ile de o ot ve çiloları köye kadar çekiyorlardı. Bu nedenle de öküz, o bölge halkı için çok kıymetliydi.

Başka bir olayda, yine arkadaşlar bir köye ilk kez girip, bir evde oturduklarında, evin içine giren ihtiyar bir kadın, elindeki bastonla arkadaşlara vurmaya başlıyor. Bunun üzerine, arkadaşlar da neden dayak yediklerini anlamadıkları için, o ihtiyar kadının neden öyle yaptığını soruyorlar ve içeride bir kalabalık durumu oluşuyor. Daha sonra, evin sahibi olan başka biri içeriye girdiğinde, arkadaşlara, evin gelininin tahtına oturduklarını ve bu yüzden o ihtiyar kadının onlara vurduğunu söylüyor. Yine, bir gün arkadaşlar Mutkî'de çetelerin cihazlarını takip ettiklerinde, iki çete arasında geçen komik bir sohbete şahit oluyorlar. Bir çete diğerine nerede olduğunu sorunca, diğer çete de cevap olarak, "Havadaki parlayan yıldızı görüyor musun, ben işte tam onun altındayım" diyor.

Başka bir olayda ise, yine çeteler cihaz üzerinde konuşurken, biz de araya girmek ve onları biraz korkutmak istedik. Muhaberede araya girdiğimiz zaman, çetelerden biri bize kim olduğumuzu sordu ve biz de kendimizi tanıttık. Bize nerede olduğumuzu sorunca da kendisinin burnunun dibinde olduğumuzu söyledik. Bunun üzerine, o çete büyük bir paniğe kapıldı ve etrafında ne kadar köy varsa hepsine haber verdi. O köylerdeki çeteler, her yana doğru izli mermi atmaya başladılar. Bizim de o köylerin arasındaki bir yerden geçmemiz gerekiyordu ama bu olay yüzünden, planımız sabote oldu ve geçmemiz gereken yerden geçemedik. Yine, başka bir gün, arkadaşlar çimenlik bir yerde toplanmışlar ve eğitim

görüyorlar. O eğitim yerinde, bir fare gelip arkadaşların arasında geziyor ve dikkat dağıtıyor. Bunun üzerine, bir erkek arkadaş, ayakkabısını çıkarıp, ayakkabısıyla fareye vuruyor ve fare orada ölüyor. Bunu gören bir kadın arkadaş da fareyi yerden kaldırıp, herkese göstererek, o arkadaş, “Katil! fareyi öldürdün” diye bağırıyor. Bu tepki üzerine arkadaşlar gülmeye başlıyorlar ve eğitime mecburi olarak ara veriyorlar, eğitim sabote oluyor.

Daha önceki farklı farklı zamanlarda düşman askerlerinin cihazları elimize geçiyordu ve bazı arkadaşlar da kendilerine tek tük cihaz bulabiliyorlardı, ama küçük cihazlar esasen 1992 yılından sonra bizim içimizde yaygınlaşmaya başladı. Bunun için de o zamana kadar küçük cihaz kullanmayı tam öğrenememiştik. Orhanê Garisî arkadaş, Şîrwan bölgesinde bölük komutanı olan bir arkadaştı. Orhan arkadaş, bir arkadaş ile küçük cihaz üzerinde konuşurken, söylediklerini düşman duymasın diye, cihaz ile konuştuğu arkadaş, kısık sesle “Ziyareta Erbo’ya gel” diyor. Arkadaş, açıkça bulunduğu yeri söylemesine rağmen, eğer kısık sesle konuşursa, düşmanın onun yaptığı konuşmayı duymayacağını sanıyor. Orhan arkadaş, eylemci bir arkadaştı ve Şîrwan tarafında en çok emek sahibi olan arkadaşlardandı. Arkadaş, 1998 yılında Piling Kiçî arkadaş onlarla birlikte, Çatak-Gevaş ve Gürpınar arasında bulunan Kanî Spî’de düşmanla girdikleri çatışmalarda şahadete ulaştı.

MEDYA SAVUNMA ALANI: Zağros

Güney’e gelmek istediğimizde, sonbaharın sonları olmasından ve sürekli yağmurların yağmasından dolayı, Çemê Zorê’nin suyu yükselmişti, o şartlarda arkadaşlardan hatır isteyip o soğuk, çamur ve zorluklar içinde arkadaşların daha önce tanıdığı ama çok tehlikeli, zor ve uygun olmayan bir yoldan gelip Mawa’ya, Mawa’dan Botan hattına geçtik. Daha sonra Gabar’a oradan Besta’ya gittik, Besta’da akşama doğru yoldayken skorski hareketliliği oldu ve düşman bizi fark etmişti. Akşam biz yürüyüşteyken havanlarla araziye bombalandılar, ama biz durmadan yolumuza devam ettik. Botan gücü olan, Sinanê Sor arkadaş onların grubu da bizim yanıımızdaydı ve sayımız karabalıktı. Erzağımız yoktu yerde kar olduğu için izlerimiz çıkıyordu. Garzan’dan bu yana hareket halindeydik rahat değildik, daha gitmemiz gereken çok yol vardı, ama çok açtık ve halsizdik. Besta’da bir yere geldik,

orada hasta bir katır vardı, arkadaşlar o katırı kestiler ve mecburen bu katırı yiyeceğiz dediler. Arkadaşlar o katırın etini getirip ateş üzerinde pişirdiler ve o eti yedik. Kalan etin bir kısmını da çantalarımıza koyduk ve oradan harekete geçtik. Daha sonra bir yere gidip Cafer Sorî arkadaş onları gördük ve onların yanından biraz erzak aldık. Eti yediğimiz birinci gün bize bir şey olmadı. Cafer arkadaş onları gördüğümüz gün eti yediğimiz ikinci gündü. O gün bazı yerleri geçmemiz gerekiyordu, ama o hatlarda kar vardı, karı geçmemiz gerekiyordu. Arkadaşların hepsi hasta düşmüştü ve hiç kimsenin yürüyecek hali yoktu. Yediğimiz katır hastaydı, arkadaşlarda uzun süre aç kalmıştı ve o etti yiyince, bütün arkadaşlar hastalandı ve gidişimiz sabote oldu. Çok yorulduğumuzdan dolayı fiziki olarak çökmüş bir durumdaydık.

Arkadaşların hasta olmalarına rağmen Güney Kürdistan'a geçerek, Sinat'a ulaştık. Orada biraz ihtiyaçlarımızı karşıladık ve yola çıkacağımız zaman arkadaşlar yolda bir yeri, Cudi tarafında bulunan Kîrîyareş'teki tankın gördüğünü ve orayı hava aydınlanmadan geçmemiz gerektiğini söylediler. O tehlikeli yeri geçtik ve yokuş bir yerden yukarı çıkarak, Dêreşîşê'ye doğru gittik. Gündüz vakti bitkin bir halde yürüyorduk. Bir yere vardığımızda Botan gücüne bağlı bir grup arkadaşın bir yerde yol kenarında durduğunu gördük. O arkadaşların yanında genç bir arkadaş vardı. Biz onların yanından geçerken o genç arkadaş, yüksek sesle, her geçen arkadaş için, "Ma Ev jî kadro ye? Ma Ev jî kadro ye?" diyerek dalga geçiyordu bizim grubumuzdan hiç kimse bir şey demeden geçip gitti. Çünkü, halimizin nasıl görüldüğünü biliyorduk. Orayı geçtik ve Kongre hazırlığının yapıldığı Haftanın'ın Pîrbula bölgesine gittik. Eyaletlerden arkadaşlar, delegeler gelmişti. Akademilerden de arkadaşlar gelmişti, hazırlıklar yapılıyor ve tartışmalar yürütülüyordu. Her eyaletin delegelerinin yerleri ayrıydı. Bu şekilde hem Kongre öncesi hem Kongre süreci orada bir süre kaldım.

Kongre'den sonra, bütün arkadaşlar telefon yoluyla Önderlikle konuştu ve ben de konuştum. Garzan'dan çıktığım zaman akademiye gitmem gerekiyordu. Ancak arkadaşlar beni eğitim gruplarından çıkarıp Zagros'a düzenlememi yaptılar. O süreçte Kuzey eyaletlerinden Amed, Garzan, Dersim ve Botan'dan gelen arkadaşların çoğunu karışık bir şekilde yeniden düzenlediler. Yönetim olarak görevlendirilecek arkadaşlar için yeni bir metin

hazırlanmıştı. Arkadaşlar, görev verecekleri arkadaşların isimlerini okuyup, o metindeki şartları sıralıyorlardı. O şartları kabul eden arkadaşlara görev veriliyordu, ama şartları kabul etmeyen arkadaşlara görev verilmiyordu. O Kongre’de kurallar çok keskindi. Bu esaslar üzerine benim düzenlemem de birlik komutanı olarak Zagros’a olmuştu. Zagros’a Dersim’den gelen arkadaş da Amed’ten gelen arkadaş da vardı. Normalde, en başta Afarofçu Mahmut arkadaş da Zagros grubundaydı, ama daha sonra oraya gönderilmedi. Zagros’ları daha önce görmüştüm, ama o zamanlar Zagros, eyalet değildi. Önceden Botan’dan başlayıp Avaşın, Çarçela, Cilo ve Xakurkê hattına kadar olan yere Botan diyorduk. Zagros’a doğru grubumuzla yola çıktık. Gittiğimizde yüksek yerlerde kar vardı, fazla hareket yoktu. Arkadaşların kamplarına gittik ve daha sonra oradaki çalışmalara katıldık. Daha sonra, Mart ayından itibaren şartlar uygun olunca arkadaşlar eyalet toplantısı yaptılar. O toplantıda hem Kongre’den gelen arkadaşlar hem oranın tabur ve birlik güçlerinden olan arkadaşlar gelip toplantıya katılmıştı. O toplantıda eyaletin düzenlemeleri yeniden gözden geçirildi. Benim içinde olduğum bir tabur belirlendi. 2 bölük olmak üzere, toplam 100’e yakın arkadaş şeklinde örgütlendi. İlk Rüstem Zeydan arkadaş (Rüstem arkadaş Kandil’de şahadette ulaştı, Kandil’de ki bir tepe o arkadaşın adını taşıyor) tabur komutanı olarak belirlenmişti. Bölüklerin birinin sorumlusu bendim, diğeri de Mardinli olan Şemdin arkadaş. Taburumuz Şkefta Bırindara ve Dola Karker çevresinde kalıyordu. Şemdin arkadaşın birliği Dola Karker’de kalıyordu, benim birliğim ise Şkefta Bırindara’da kalıyordu. (Şemdin arkadaş, 1995 yılı sonbaharında Kurêjaro’da kaza sonucu şahadete ulaştı. Arkadaşın cenazesi, Çemço’da bulunan köylülerin mezarlığında toprağa verildi).

Nisan ayının başına kadar buralarda kaldık, ama bizim taburumuz Geliyê Zap taburuydu ve oraya gitmemiz gerekiyordu. Zagros’lar’da her sene yaz aylarında pratik zamanı bir tabur gidiyor ve daha sonra kış aylarına doğru geri dönüyordu ve o yıl orada kalma üzerine tartışmalar vardı. Biz tam olarak Zagros’ların sistemini de oradaki arkadaşları da tanımiyorduk. Bizim zamanımızda 1987-90 yıllarında çok farklıydı. Arkadaşların kullandığı araziler bile farklıydı. Bizim ilk zamanlarımızda, Güney Kürdistan’da olan, şu an arkadaşların Zap ve Avaşın dedikleri yerler, bizim elimizde değildi. Arkadaşların mevzilendikleri

araziler, mevzilenme şekilleri farklıydı. Arkadaşları tanımıyorduk. Garzan'dan gelmiştik ve tarzlarımız farklıydı. Bu şekilde bir süre oralarda kaldık. Biz daha Geliyê Zap tarafına gitmemiştik, 'Çelik Operasyonu' diye bilinen operasyon başladı. Düşman o zaman her yerde operasyon başlatmamıştı; Metina ve Avaşin'in bazı yerlerinde operasyon başlatmıştı. Çemco'da, Çiyayê Reş'te ve bizim bulunduğumuz yerlerde operasyon yoktu. Biz de arkadaşları intişara çıkardık ve mevzilendirdik. Operasyon 20 Mart'ta başladı sonuç alamadan geri çekildiler. Şahadetlerimiz de oldu, ama düşman çok fazla ölü verdi. 2005 yılında bile Metina'nın Kanireş bölgesinde taşların altında asker cenazesi vardı. Çoğu yerde arkadaşlar hem operasyona ilk çıkarken hem de geri çekilmede askerleri vurdu. En büyük darbe yedikleri operasyonlardan biri de o Çelik operasyonuydu ve sonuçsuz bir şekilde geri çekildiler. Operasyon geri çekildikten sonra arkadaşlar içeriye, yani Geliyê Zap'a gitmemiz gerektiğini söylediler. O süreçte, biz de cephane hazırlığımızı yapıyorduk. Sınırlar şimdiki gibi sıkı değildi. Sınırlarda tutulmayan çok yer vardı. O yerlerden binlerce mermi ve roket geçirdik. Bize lazım olan bomba, roket gibi bütün ihtiyaçlarımızı geçirdik. Biz, bölük olarak gidip, Çiyayê Reş'te bir süre kaldık. Bizim taburumuzdaki arkadaşlar, Geliyê Zap'ın arazisi sert olduğu için fiziki açıdan güçlü olan arkadaşlardan seçilmişti. O zaman her tabur, yaklaşık 100 arkadaştan oluşuyordu. Bizim bölümümüz de 43 arkadaştan oluşuyordu. Cephane vb. ihtiyaçlarımızı geçirme çalışmasını tamamladıktan sonra, ilk olarak bizim bölümümüz 20 Nisan'da sınırı geçtik ve içeriye gittik.

Yüksek yerlerin hepsinde kar vardı, kar kütleleri her yerdeydi, sular yükselmişti ve hava soğuktu. Aramızda bazı arkadaşlar önceden bu coğrafyayı tanıyordu. Gidip bir yerde konumlandık ve Mayıs ayına kadar, çoğunlukla altyapı hazırlıklarımızı yürüttük. Mayıs ayının 15'inden sonra da bu sefer ikinci bölümümüz de geldi. Şemdin arkadaşın bölümü ile birlikte, tabur komutanı olarak normalde Rüstem arkadaş gelmeliydi ama Rüstem arkadaş gelmemiş, yerine Savaş Çêlê gelmişti. Savaş Çêlê, Colemerg'in Çele ilçesindendi, arkadaşlar 1989 yılında askeri kanunla örgüte katmıştı, kendisi Heşetê'liydi. Savaş, daha önce Serhat'ta kalmıştı, Serhat'tan akademiye gitmiş ve akademiden gelince Rüstem arkadaşın yerine tabur komutanı olarak gelmişti, ama biz Savaş'ı tanımıyorduk. Çelê'li bazı milislerimiz Savaş'ı ilk

gördüklerinde, O'nun bu görevi yapamayacağını söylemişlerdi. Gûzareşê'li bir milisimiz vardı. Bu milisimiz bana, "Hevalê Alî, We Savaşê çima anîye danîye ser taburê, ez Savaş nas dikim, Savaş layiqê taburê nîn e" dedi. Ben de o milisimize, "Arkadaşlar öyle uygun görmüş, arkadaşların yanında bahsedip onu teşhir etme" dedim. Savaş, gelir gelmez, "Gidelim eylem yapalım, filan tepeyi vuralım" dedi, bizde 'tamam' dedik. Daha hazırlık yapmadan, "Gidip Geliyê Gêmanê'de bulunan bir tabura eylem yapalım" dedi. Hazırlık yapmadan, tartışmadan, "Ben gidip eylemi koordine edeceğim" dedi. Gidip eylem yaptılar ve 3 arkadaş o eylemde şahadette ulaştı. Şahadete ulaşan arkadaşlardan biri kadın arkadaş, diğer ikisi de erkek arkadaştı. Bu arkadaşlardan biri, Mele Kerem arkadaştı. Mele Kerem arkadaş, Rindikê köyündendi. Düşmanın ölüsü olup olmadığı belli değildi. Yani, başarısız bir eylem oldu. Daha ilk pratikte bu şekilde bir sonuç ortaya çıktı. Daha sonra iki bölük şeklinde farklı farklı yerlere gittik. Biz, Deşta Xanê Geliyê Talê tarafına gittik. Şemdin arkadaşın bölüğü de Geliyê Tiyare, Samuray, Helvasîse tarafındaydı. Savaş da Şemdin arkadaşın bölüğüyle kalacaktı. Daha ilk zamanlarda O ve bölük yönetimi arasında tartışmalar çıktı.

Arkadaşlar bir gün göreve gittiklerinde, Geliyê Talê'de iki kepçenin yolları temizlediğini görmüşlerdi. Arkadaşlar bize söylediklerinde, bunun iyi bir şey olmadığını ve düşmanın bazı hazırlıklar yaptığını anladık ve bunun operasyon hazırlığı olduğunu düşündük. Arkadaşlar, 'kepçelere ne yapalım' diye sordular, bizde 'yakmalarını' söyledik ve arkadaşlar iki kepçeyi de yakıp iki şoförleri yanımıza getirdiler, her ikisi de bayağı şişmandı. Onlar da bir süre bizim yanımızda kaldı. Bizim bölüğümüz Deşta Xanê'de ve tam Geliyê Talê'nin üzerindeydi, Şemdin arkadaş onların bölüğü de Garê ve Semedar arasındaki Pîrê'de kalıyordu. Güneşli bir günde ve sabahın daha ilk saatlerinde tepecilerimiz cihazla bağlantı kurarak tepelerde askerlerin olduğunu söylediler. Bulunduğumuz yer tam olarak Talê boğazıydı. Boğazın her iki yüksek kısmını tutmuştuk ve tepecilerimiz vardı. Bizim olduğumuz hattan kimse gelmedi, yan tarafımızdaki Çêlê tarafından yüzlerce asker geliyordu. Düşmanın bir kolu, Çêlê Duguh'tan gelerek, Deşta Xanê'ye ve oradan da Gûzareş'e doğru gittiler. Bir kolu da Çêlê Duguh ve Semedar arasındaki boğaza yerleştiler. Çok hızlı bir şekilde, araziye kontrol etmeden ilerliyorlardı. Bizim

bulunduğumuz tarafta, düşman hem Girê Berxa'yı tutmuştu hem de bir kolu da Girê Berxa'dan sırt sırt bize doğru geliyordu. Girê Berxa'ya baktığımızda orada çok sayıda asker olduğunu gördük. Biz bir dağın sırt kısmında hem Geliyê Talê hemde Deşta Xanê tarafını takip ediyorduk. Çelê'li Celal arkadaş vardı (Celal arkadaş, daha sonra Çiyayê Sp'de şahadete ulaştı). Tepeci arkadaşların komutanı Celal arkadaştı. Arkadaş, Girê Berxa tarafından gelen askerleri kastederek "Vuralım mı?" diye sordu, ben de "Vurmayın" dedim. O, "Askerlerin geldiğini ve vurmamız gerektiğini" söyledi, ben de "Vurmayın ve bizim yanımıza gelin" dedim. Deşta Xanê çıplak bir araziydi. Önümüzde bulunan Güzareş'te de askerler vardı, arkamızdaki Grê Berxa'da da askerler vardı. Ayrıca, Çêlê Duguh'ta da askerler vardı. Bulunduğumuz yer de düşmanla çatışmaya girmek için uygun değildi.

Sabah saatleriydi ve o vakitte düşmanı vursaydık, darbe yeme ihtimalimiz çok yüksekti. Biz, bulunduğumuz yerdeki küçük derelik ve gizli olan yerlerden geçerek, düşman bizi görmeden, Deşta Xanê'den ayrılıp, yine derelerden Garê'nin yüksek kısımlarına doğru ilerledik ve karlı bölgeye ulaştık. Kendimizi Deşta Xanê tarafından görülmeyen çukur bir yere verdik. Bulunduğumuz yerde düşman ancak bizim yukarıma gelse bizi görebilirdi. Aşağıdan ve karşıdan yerimiz görünmüyordu. Bu şekilde, İlk gün oraya gittik ve çatışmaya girmedik. Düşman, her yerde araziye tutmaya başladı. Düşman, Girê Berxa'da cihaz rolesini yerleştirmişti. Düşmanın muhaberesini takip edince, operasyonun çok geniş bir araziye kapsadığını anladık. Düşman hem Oremar tarafını hem Gelîyê Zap'ı ve hem de geri dönüşümüzü engellemek için sınır hattını tutmuştu. Akşam olunca Gare'deki yerimizden biraz daha yukarı tarafa çıktık. Yukarı kısımda güneşin vurduğu çukur şeklindeki bir yerde karlar erimişti, aşağı tarafı kardı fakat orada kar yoktu, bizde gidip orada konumlandık ve 2-3 gün orada kaldık. Akşamları gidip kurumuş hêlizleri topluyorduk. İhtiyaçlarımızı akşam karşılıyorduk ve gündüzleri ateş yakmıyorduk. Birkaç gün orada kaldık ve düşmanın cihazlarını takip ettik.

Operasyon sürecinde Savaş, Şemdin arkadaş onların yanındaydı. Savaş, gidip şüpheli bir kişiyi yakalamıştı ve noktaya getirmişti. Birkaç gün boyunca orada o kişinin soruşturmasını yapmış ve daha sonra da o kişiyi bırakmış. Fakat, o kişiyi

biraktıktan sonra, kaldıkları noktayı değiştirmemişler. Ayrıca, daha önce getirdiğimiz her iki kepçe şoförü de o arkadaşların yanındaydı. Bizim bölüğümüz ve şemdin arkadaş onların bölüğünün olduğu yerler, karşı karşıyaydı ama aramızda az sayılmayacak bir mesafe vardı. Bizim yerimiz yüksek olduğu için, biz dürbün ile onların arka taraflarındaki ve diğer birçok yerdeki düşman kollarını görebiliyorduk. Düşmanın cihazını takip ettiğimizde, yer isimleri söylemek yerine rakamlarla bazı yerlerden bahsettiklerini ve o yerlerde bizim olduğumuzu birbirlerine söylediklerini duyduk. Düşman askerlerinin bu konuşmalarından sonra, nerede harekete geçecekler diye bekledik ve daha sonra helikopterlerin gelip, Çelê Duguh ve Semedar arasındaki Boğaz'a iniş yapıp gittiklerini gördük. Biz ilkin askerleri götürmeye geldiklerini sandık fakat daha sonra asker sayısının fazlalaştığını görünce, asker indirdiklerini anladık. Biz dürbünle takip etmeye devam ediyorduk ve o kalabalık asker grubunun, Semedar yamacında karın üzerinde sıraya girerek şemdin arkadaşların olduğu yere doğru harekete geçtiklerini gördük.

Öğleden sonraydı ve havanın kararmasına iki saat kalmıştı. Ben Savaş'ı cihazdaki bir kanala çektim ve düşmanın onlara doğru harekete geçtiğini, zaten operasyonun da Oremar ve sınır hattını da kapsadığını belirttim. Bunun için de yukarıda bulunan tepecilerini bir kademe aşağıdaki uçurumlara çekmelerinin iyi olacağını, çünkü düşman askerleri tepecilerin bulunduğu sırta ulaşana kadar karanlık olacağını ve eğer tepecilerimiz düşmanla temasa girmezse, karanlıktan faydalanarak, oradan uzaklaşabileceklerini söyledim. Çünkü, manevra alanlarının çok kısıtlı olduğu o koşullarda, düşman ile çatışmaya girmek çok tehlikeli ve yanlıştı. Ancak, Savaş cevap olarak, oradan çıkmayacaklarını ve askerler oraya gittiğinde de onları vuracaklarını söyledi. Savaş, tabur komutanı olduğu için bir şey demedim. Askerler onlara doğru gitmeye devam ediyordu ve onlara yetiştiklerinde güneş batmak üzereydi. Eğer arkadaşlar kendilerini uçurum tarafına verseydiler askerler onları görmeyecekti ve akşam olunca gizlice oradan çıkıp yanımıza gelebilirlerdi. Daha sonra arkadaşlar, oraya doğru ilerleyen askerleri vurmaya başladı. Düşmanın ölü ve yaralıları oldu, ama sayı belli değildi. Orada çatışma başladı, askerler orada olduklarını anladılar ve kobra gelip arkadaşların olduğu yeri vurmaya başladı. Zaten Güzareş'e giden askerler arkadaşların bulunduğu yerin

aşağısını tutmuşlardı. Ayrıca, Helbesîse ve Hîne'yi de düşman tutmuştu. Oremar'da da arkadaşlar çatışmaya girmişlerdi. Eğer Savaş dediğimi yapsaydı, orada çatışmaya girmeyeceklerdi. Aramızda zaten bir dere vardı, dereyi geçip yanımıza gelselerdi, karların arasında bir yerde kalırdık. O zaman düşman karların olduğu her yeri tutmuyordu. Ama Savaş dinlemedi; "Geri çekilmeyeceğiz, vuracağız" dedi ve sonunda çatışmaya girdi. Akşam olunca cihazdan beni çağırıp, "Nereye gidelim" diye sordu, ne diyeceğimi bilemedim. Askerler artık her yeri tutmuştu ve gidebilecek yerleri yoktu. Bunun için de ben mecburen, "Bizim yanımıza gelin" dedim. Bu da ayrı bir risk durumuydu. Çünkü, onlar da gelince, yaklaşık 100 arkadaş bir yerde toplanacaktık. Bizim yerimize doğru geldiklerinde, önce dereye indiler ve daha sonra da yine dereden, yukarıya yani bizim yanımıza doğru geldiler. Ancak, arkadaşlar bizim yanımıza ulaşana kadar çok zaman geçmişti. Yanlarındaki iki kepeçe şoförünü de Deştâ Xanê'de bırakmışlardı. Arkadaşlar bizim yerimize gelince, biz kendi yerimizi onlara bıraktık ve daha yukarı kısımlara gittik. Daha yüksek yerlerde olan ve güneş gören çukurluk yerleri tuttuk. Arkadaşlar yanımıza gelirken, otlar ezilmişti ve karların üzerinde çamurlu izler çok belirgindi. Yani, yanımıza gelirken çok iz çıkarmışlardı.

Hava yeni aydınlanmaya başlamıştı. Düşman askerleri, arkadaşların bıraktığı kepeçe şoförlerini tutmuşlardı. Aşağıımızda bulunan üçgenden mermi sesleri gelmeye başladı. Bunun üzerine, araziye dürbün attık ve çıkan izlerden bize doğru geldiklerini gördük, bir yere kadar geldiler ama daha sonra durdular ve sanırım ilerlemeye korktular. Çünkü bizim yerimiz çok yüksekteydi, aşağıdan bakıldığında her yerde kar kütleleri vardı ve çok kaygandı. İlk gün gelip geri döndüler, daha tam karanlık olmadan helikopter gelip Şemdin arkadaş onların ve bizim olduğumuz yerin arasında olan bir çukurda indirme yaptı. İndirmenin olduğu yer, boğaz şeklinde bir yerdı, daha sonra yaklaşık 20 asker Şemdin arkadaş onların olduğu yere doğru gidip, arkadaşlara yakın olan bir boğazda durdular. Orada duran düşman askerleri, bizim nerede olduğumuzu hiç umursamadan, çantalarını bırakıp elbiselerini değiştirmeye başladılar. Eğer bizim şartlarımız uygun olsaydı, orada tüm askerleri imha edebilirdik, ama şartlar uygun değildi. Ben cihaz ile arkadaşlara, askerlerin onlara doğru gittiğini söyleyip, askerleri görüp görmediklerini sordum. Arkadaşlar da gördüklerini

söylediler. Akşam olunca arkadaşlara, “Çukurluk araziyi kullanarak bizim yanımıza gelin ve buradan uzaklaşalım” dedim. Savaş onlar da bizim yanımıza gelince, Garê’nin zirvesinde toplandık, ne yapacağımız ve nereye gideceğimiz konusunda tartıştık.

Vadilerde askerler vardı, Gare’nin her yerinde de kar vardı. Arka tarafımızda Ertuş, diğer tarafta Oremar vardı. Zaten Oremar’da da çatışmalar vardı. Deşta Xanê’nin hepsini tutmuşlardı. Ne yapacağımızı tartıştık ve en son oradaki kar olmayan bir yerden kendimizi aşağılara doğru bırakıp, bir yerde durduk. Oranın arazisi derin vadilerden, yol vermeyen araziler ve derelerden oluşuyordu. Ağaç yoktu, fakat heliz ve rêvaz gibi bitkiler vardı, kendimizi o otların arasında saklıyorduk. Oradaki bütün derelerde su vardı ve su sıkıntısı yoktu. Birkaç gün geçtikten sonra askerler bizim kendimizi bıraktığımız yerin üzerine gelip aşağılara baktı. Daha sonra şiddetli bir rüzgâr başladı ve kar taneleri düşmeye başlayınca askerler oradan gitti. Bizde askerler oradan gittiğinde geri çekileceklerini tahmin ettik. Orada birkaç gün daha kaldık. Nöbetçilerimizi çıkarıp etrafımızı kontrol ediyorduk. Kurumuş helizleri getirip dumansız bir şekilde ateş yakıyorduk. Suyun yanında soğan gibi olan ve adı hinderîşk olan pıncarlar(bitkiler) vardı. Bu pıncarları yağda kızartıp tek tek kamuflajlı bir şekilde arkadaşlara veriyorduk. 3-4 gün daha bu şekilde orada kaldık, kimse bize doğru gelmedi, fakat yerimiz iyi bir yer olmayıp, sadece saklanmak için uygun bir yerdi. Orada kalmaya devam ettik ve daha sonra çok karabalık bir grup düşman askeri bizim yanımızdan geçerek, Deşta Xanê’ye doğru gitmeye başladılar. Biz o askerleri vurabilseydik, o grubu imha edebilirdik. Ama bulunduğumuz yer ne saldırı ne de manevra için uygun değildi. Bu yüzden onları vurmadık. Biz, geri çekileceklerini anladık bu bizim için iyiydi. Yerimizde kalmaya devam ettik, daha sonra Helvasise’deki askerlerinde gittiğini gördük. Etrafımıza baktık ve bir hareketliliğin olmadığını görünce, oradan çıkıp kendimizi Helvasise tarafına verdik.

Arkadaşlar orada biraz toparlanıp kendilerine geldiler, operasyon bitmişti çok kaybımız olmamıştı ama bizde onları iyi vuramadık. Sonraki süreçte toplantı oldu o toplantıda Hamili diye biride vardı. (Rojavalı biriydi daha sonra Rusya’da kaçtı) Hamili o zaman Güneyden yeni gelmişti ve siyasi komiser görevindeydi. Toplantı da kalkıp “Bizim orda onları vurmamız gerekiyordu, darbe

yemeleri gerekiyordu” diye konuşmaya başladı, Hamili o süreçte Zagros’a yeni gelmişti, bende gündüz savaşının acısını çok çektiğim için, hiçbir zaman gündüz savaşına girmek istemiyordum. Benim inisiyatifim dışında olan durumlar dışında, gündüz savaşına girmekten hep kaçınıyordum. Eğer Savaş, başta beni dinleseydi, o çatışmaya da girmeyecektik. Hamili toplantıda kalkıp propaganda yaparak “Vurmalydık, kırmalydık” diye değerlendirmeler yapıyordu, ben de onu dinliyordum ve sesimi çıkarmadım. Daha sonra Nasır, cihazdan darbe yememiş olmamızın iyi olduğunu, fakat hazırlıklı olmamız ve düşman araziye çıktığı zaman, onu vurmamız gerektiğini söyledi. Ben de asıl düşüncem olmamasına rağmen, “Bir daha düşman geldiğinde, o zaman neler olacağını birlikte görelim” dedim. Yani sanki biz, düşmanı vurmaya korkuyormuşuz gibi konuşuyorlardı.

Toplantıdan sonra bölüğümüz çalışmalarına devam etti Geliyê Talê tarafında birkaç eylem yaptık, ama çok etkili eylemler olmadı. Farklı çalışmalar vardı, onlarla ilgilendik. Savaş’tan kaynaklanan örgütsel sorunlar vardı. Savaş ve bölük yönetimi arasında hep bir huzursuzluk vardı. Bahar aylarında birkaç şahadetimiz oldu. Ancak daha sonraki eylemlerde şahadet yaşanmadı. Bu şekilde tabur olarak pratik yürütüyorduk. 15 Ağustos’a doğru düşman yeniden operasyona çıktı. O zaman ben ve Rızak birlikte Zawîtê’deydik. Rızak Çelê bizim eski bir milisimizdi, daha sonra, bu son yıllarda Rojava’da şahadette ulaştı. Birlikte Zavite’den çıktık, ben Semedara gidecektim Rızak ise eylem için Colemerg’e gidecekti. Yanımızda bir katır yükü kadar mayın ve cephane vardı. Benim bölüğüm Semedar ve Çelê Duguh’da kalıyordu. Biz, Zawîtê’den, Bölüğümüzün yeri olan Semedar ve Çelê Duguh tarafına giderken, helikopterler Gare’ye indirme yaptı. Normalde helikopterler, düşmanın sabit olarak bulunmadığı yerlere direkt gelip indirme yapmıyorlardı, demek ki daha önceden asker Garê’ye gelmişti, ama bizim haberimiz yoktu. Rızak eski bir milisimizdi, ama her çalışmaya katılıyordu. Ben Rızak’a, “Sen buraları tanıyorsun, düşmanın bu hareketliliği neye işaret ediyor” diye sordum. Rızak da bana, düşmanın operasyon yapacağını söyledi. Biz gidip Semedar ve Çelê Duguh’u aldık, oralarda konumlandık, akşama orada kaldık.

Şemdin arkadaşın sorumlusu olduğu diğer bölük Hêlvasîsê ve Zawîtê taraflarında kalıyordu. Savaş, daha önce bahsettiğim

Hamili'ye bir grup arkadaş veriyor ve helvasise'nin arazisini tutmalarını o taraftan düşman gelirse vurmalarını söylüyor. Ama Bizim Hamili'nin grubundan ve mevzilenmesinden haberimiz yoktu. Ben akşam olunca Semedar'ın zirvesinde yerimi aldım ve sabah hava aydınlanınca araziye dürbün atıp nerelerde hareketlilik var diye bakacaktım. Sabah hava aydınlanınca Helvasise'de mermi sesleri ve B7 roket sesi geldi, dürbünle o tarafa baktığımda B7 roketinin çıkardığı dumanın o araziden yükseldiğini gördüm ve ferdi silah sesleri yoğun bir şekilde gelmeye başladı. Cihazdan Savaş ile bağlantı kurup, kimin orda olduğunu sordum ve Savaş, Hamili'nin orada olduğunu söyledi, kodunun ne olduğunu sordum ve 'benalog' olduğunu söyledi. Cihazdan 'benalog' diye çağırıyorduk, ama kimse cevap vermiyordu ve Helvasise'den mermi sesleri hiç durmadan yoğun bir şekilde gelmeye devam ediyordu. Savaş'ın kendisi, Zavite'de bulunan derin bir vadinin olduğu köylerdeydi. Hamili Helvasise taraflarındaydı, biz ise yüksek yerlerden olan Semedar ve Çelê Duguh'u tutmuştuk. Hava tam aydınlandığında mermi seslerinin geldiği yerde askerlerin, orada bulunan çukur bir yerin etrafını tuttuğunu gördüm. Cihazdan 'benalog' diye çağırmaya devam ediyorduk ve sonunda cevap verdi, ben 'nerde olduklarını' sordum, bana 'etraflarının düşman tarafından tutulduğunu, çemberin içinde kaldıklarını' söyledi. Ben de ona 'bazı yerleri askerlerin tutmadığını, acele bir şekilde, o boş olan yerlerde bulunan derelerden çıkmalarını' söyledim. O da 'çıkamayacaklarını' söyledi. Düşman askerleri, zaman geçtikçe o boş olan yerleri de tutmaya çalışıyorlardı ve bunun için de arkadaşların acil olarak o boşluklardan faydalanıp, oradan çıkması gerekiyordu. Arkalarında küçük bir sırt vardı o sırtı geçip kendilerini Güzareş tarafına vermeleri gerekiyordu, ben de 'acele oradan çıkmalarını' söyledim. Daha sonra birden mermi sesleri çok yoğun bir şekilde gelmeye başladı ve oraya dürbün atıp baktığımızda askerlerin, arkadaşların arkasında bulunan o sırta doğru gittiğini gördük. Yüksek yerlere çıkıp, aşağı tarafları kontrol ediyorlardı ve daha sonra Hamili'yle bağlantımız kesildiği için, o arada ne olduğunu bilmiyorduk. Daha sonra biz tekrardan cihazdan 'benalog' diye çağırmaya devam ettik ve tekrardan cevap verdi. Nerde olduğunu sorduğumda, dolaylı bir şekilde Güzareş'ten bahsetti ve orada olduğunu söyledi. Ben de O'na, 'yukarı kısımlarda askerlerin olduğunu, kendisini iyi saklamasını, şartlar uygun

olunca gidip onu alacağımızı' söyledim, O da bana, 'yaralı olduğunu' söyledi. Hamili ve yanında bulunan iki yeni arkadaş, pusu grubu olarak oraya gidiyorlar, ama Hamili gidip orada bir taşın altında uyuyor, bir arkadaşı da taşın yanında nöbetçi olarak bırakıyor. Sabah erken saatlerde askerler gelip oranın etrafını tutuyor ve ilk çatışmada o iki arkadaş şahadette ulaşıyor, sadece Hamili kalıyor. Hamili de daha önce bahsettiğimiz sırtı geçerken ayağından bir parça alıyor ve diğer tarafa geçiyor. Çantası bir yerde, silahı bir yerde kalıyor. Kendisi de aşağı taraflara geliyor. Bir süre sonra tekrar bağlantı kurulduğunda bize aslında tam Güzareş'te olmadığını söyledi. Bende O'na, 'bulunduğu yerde kendisini gizlemesini çünkü askerlerin halen bulunduğu yerde hareket halinde olduğunu' söyledim.

Bizim grubumuz çatışmaya girmemişti, akşam olunca Savaş benimle bağlantı kurup, "Ne yapalım" diye sordu. Bende onlara bizim yanımıza gelmelerini söyledim. Bizim yanımıza geldiklerinde ne yapalım ne edelim, diye biraz tartıştık, daha sonra kendimizi Walto sırtlarına verip, operasyon hattından çatışmaya girmeden çıkmayı uygun bulduk. Daha sonra bulunduğumuz yeri bırakıp, Çelê Du goh ile Samuray arasındaki yol vermeyen Walto sırtlarına doğru gittik. Bu sırt, arazisi sarp olan, her yerden yol vermeyen bir sırttı. Bu nedenle bizim için uygun bir yerdi. Belirttiğimiz sırtta doğru giderken yuvarlak bir tepelik gördük. Savaş, tepecilerimizi o tepeye yerleştirmemizi söyledi, fakat bu tepe hem Heşeti tarafından hem Çelê Duguh tarafından hem de Zavite tarafından gelecek olan askerlerin mutlaka geçeceği bir yerdi, ayrıca bu tepenin etrafı da yumuşak bir araziydi. Bunun için Savaş'a, o tepenin tepecilerimizi konumlandırmak için uygun olmadığını belirttim. Eğer tepeciler o tepede kalsa, mutlaka düşmanla temasa girecekti. Ancak Savaş, tepecileri o tepeye konumlandırmakta ısrar etti ve tepecileri o tepeye gönderdi. Savaş onların grubunun bir kısmı bizim yanımıza gelmişti, Şemdîn arkadaş onları da Savaş, Pîrê tarafına göndermiş, çemberi kırmalarını ve Sümbül'le doğru gitmelerini arkadaşlara söylemişti. Bir grup arkadaş da Hamili'yi aramaya gitmişti. Hamili'yi arayan arkadaşlar, O'nu bulamamışlardı. Çünkü Hamili bir yerlerde uyuya kalmıştı, o grup bizimle bağlantı kurup Hamili'yi bulamadıklarını söyleyince, biz de aramayı bırakıp yanımıza gelmelerini söyledik.

Askerlerin cihazını sürekli takip ediyorduk. Bir asker, komutanına bulunduğu yerden çıkıp biraz yürüdüğünde onu görebilen arkadaşların diğer arkadaşlara hemen bu hareketlilik hakkında bilgi verdiğini söyledi. Aynı asker kendisinin bulunduğu yeri, görebilecek yerleri, yer ismi kullanmadan rakamla komutanına söyledi ve “Beni görebilenler, buralarda olabilir” dedi. Yani asker arkadaşların bulunduğu yeri tahmin etmişti. Bizde askerlerin cihazını takip ettiğimiz için orada bulunan arkadaşları uyardık ve akşam olduğu zaman o arkadaşlar yer değiştirdiler. Biz de yer değiştirerek, daha önce belirlediğimiz yere gittik. Sonraki gün Xwarka tarafından kalabalık bir asker grubunun Samuray’a doğru tırmandığını gördük, bu askerler tırmanarak Samuray’ın zirvesine ulaştılar. Askerlerin, bizim bulunduğumuz yerden haberi yoktu ve geri çekilmek istiyorlardı, daha sonra Heşeti ve Zavite taraflarında bulunan askerler de aynı şekilde yukarı doğru geldiler. Eğer biz, o tepci grubumuzu Savaş’ın ısrar ettiği yere koymasaydık, askerler o tepecilerin olduğu yeri geçip Walto vadisine gideceklerdi. Fakat tepecilerimiz orada olduğu için askerler onlara doğru ilerlediğinde, askerler oraya yetişmeden arkadaşlar onları vurmaya başladı ve çatışma çıktı. Çatışma çıkınca Samuray’ın zirvesinde ki askerlerde sırt sırt yürüyerek çatışma bölgesine, yani bizim bulunduğumuz alana geldiler. O bölgede ne kadar asker varsa bizim bulunduğumuz alana gelmişti, kobralarda gelip vurmaya başladılar ve bu şekilde çatışmalar akşama kadar devam etti.

Tepeci arkadaşlar en başta düşmanı iyi vurdukları için, düşmanın orada ölü ve yaralıları oldu. Akşama kadar süren çatışmalarda bizim bir arkadaşımız şahadette ulaştı, bir arkadaşta yaralandı ve yürüyemediği için biz bu arkadaşı bir yerde sakladık (şahadete ulaşan arkadaş, Teyî aşiretinden olan, Çekdar arkadaştı. Eğer yanlış hatırlamıyorsam, arkadaşın gerçek adı Mevlüt Aydın’dı. Çekdar arkadaş genç bir arkadaştı ve BKC silahını kullanıyordu. En son da BKC silahı üzerinde şahadete ulaştı). Daha sonra biz, bulunduğumuz uçurumlu araziye geceleyin bıraktık. Ancak her yerde asker olduğunu ve nereye gitsek askerlerle karşılaşacağımızı biliyorduk. Hangi yöne gitsek çemberi kırmamız zor olacaktı ve askerlerin arasında kalacaktık. Deşta Xanê’de, Heşeti’de, Samuray’da, Walto’da hep asker vardı ve bunun içinde geçit vermeyen arazide kalmayı daha uygun bulduk ve o bıraktığımız

yerin aşığısında bulunan uğurumlarda kaldık. Gittiğimiz uğurumlarda, ağağlar ve kayaların iğerisine girip gizlendik. Sabah olduğunda, yukarıımızda bulunan arazide, askerlerin bizi aradığını cihazları dinleyerek anladık. O sűreęte şikefta Bırındara'da bir muhaberecimiz vardı. Bu muhabereci bizim gruplarımızı çağırıp, operasyon hakkında bilgi almak istiyordu. Bir kontra da sűrekli bu muhaberecimizin muhaberesini sabote etmeye çalışıyordu. Bir defa ben araya girdim ve o kontra sesimi duyunca benim yerimi bildiklerini ve peşimde olduklarını söyleyip, beni tehdit etti ama ben cihaz yüzűnden yerimizin deşifre olmasını istemediğim ięin ona cevap vermedim.

Biz, Walto ile Samuray arasında, Walto'nun sırtında çatışmaya girmiştik ve kendimizi oradaki uğurumlarda gizlemiştik. Öğleden sonra askerlerin muhabere yaptıklarını duyduk. Askerler, bir çanta ele geçirdiklerini ve çantanın iğinde, taburun listesinin olduğunu söylüyorlardı. Ayrıca, yine çantanın iğinde Önderliğin ve Mao'nun bir kitabının olduğunu da eklediler. Ben de bu sözleri duyunca, bu eşyaların, benim eşyalarım olduğunu anladım. Biz, Rızak arkadaş onlarla o tarafa gittiğimizde, yanımızda B7 roketleri, B7 silahı ve patlayıcı maddeler götürmüştük. Yanımızda bulunan ve Qaşűrű olan, Aslan isimli biri vardı. Aslan'a, "Bu fazla eşyaları bir yere götürűp gömmeye yapmasını, bu eşyaları Colemêrg tarafında eylem yapmak istediğimizde kullanabileceğimizi, bunun ięin de bu eşyaların tedbirini almamız gerektiğini" söyledim. Ayrıca, o sűreęte hastalanmıştım ve silahımı kaldıracak halim bile yoktu. Bunun ięin, bana ait bazı eşyaları da Aslan'a vererek, o silah ve cephaneleri saklayacağı zaman, bu eşyaları da onlarla birlikte saklamasını söylemiştim. Bunun ięin; cihaz üzerinde askerın benim eşyalarımından bahsettiğini duyunca, bu eşyaların yerini sadece Aslan'ın bildiğini, askerlerin elinde bu eşyaların ne işi olduğunu düşűndüm. Aslan da o çatışmadan sonra ortalarda görünmüyordu. Međer, Aslan o çatışmada askerlere teslim olmuş ve benim eşyalarımın da arasında olduğu, kendisinin hazırladığı gömmeyi düşmana göstermiş ve bildiği her şeyi de anlatmış. O gömmemizden ele geçirdikleri eşyalardan bazılarını alıp götürmüşler, bazılarını da gömmenin yukarısındaki bir yerde ateş vermişlerdi. Ama o asker benim eşyalarımından bahsettiğinde, eşyaların yerini sadece Aslan bildiği ięin, Aslan'ın teslim olduğunu anlamıştım.

Akşam olunca, nereye gideceğimizi düşünüyorduk. Karşımızda bulunan yere uzaktan oraya dürbün atınca, orada kayalıkların olduğunu gördüm ve arkadaşlara, gidip o kayalıkların arasına girmemizi gerektiğini belirttim. O gördüğümüz yer, küçük bir yerd, ama bizim için uygun görünüyordu. Bu esas üzerine akşam olunca harekete geçtik ve direkt dereye inip, sonra o yamaca tırmandık ve oraya vardığımızda, dürbünle gördüğüm kayalıkların, tam bize göre bir yer olduğunu gördük. Orada köylülerin daha önce önünde duvar örüp kapattığı, kaya altı olan geniş ve uygun yerler vardı. Oraya birçok arkadaşı yerleştirebilirdik. Biz, orada mangalar halinde ayrı ayrı yerlere yerleştik. Hareketlerimizin tamamı, kayaların arasında oluyordu. Kayaların arasından geçerek birbirimizin yanına gidip-geliyorduk. Ama o yerin kötü yanı ise, çatışmaya girdiğimiz yerin tam karşısı olmasıydı. Biz, birkaç gün boyunca bu şekilde askerlerle karşı karşıya kaldık. Gece saatlerinde arkadaşlar kurumuş hêliz bulup getiriyorlardı ve gündüz bu hêlizleri ateş yakmak için kullanıyorlardı. Yanımızdaki az miktardaki erzakı da arkadaşlar arasında paylaşıyorduk ve oranın dışında bir hareketimiz olmuyordu. Birkaç gün sonra askerlerin eşyalarını silkelemeye başladıklarını, yani oradan gitmek için hazırlık yaptıklarını gördük ve daha sonra karşımızdaki o yeri bırakıp gittiler. Askerlerin gittiğini görünce, ben ve beraberimdeki birkaç arkadaş, başka bir yere gittiğimizde, oradaki büyük baş hayvanların hepsini askerlerin öldürdüğünü gördük. Düşman, o arazideki bütün davarları (büyük baş hayvan) bizim kullanmamamız için katletmişti. O bölgedeki köyler, baharın başında boşaltılmıştı. Askerler, o boşaltılan köylerdeki evleri yakmış ve orada kalan davarları da öldürmüştü. Daha sonra, bazı arkadaşları, yaralı olan ve aşağıdaki arazide gizlediğimiz Heqî arkadaşı getirmeleri için gönderdim. Yaralı olan Heqî arkadaşı düşman görmemişti ama arkadaş da şahadete ulaşmıştı, O'na yetişememiştik. Arkadaşlar, Çekdar ve Heqî arkadaşın cenazelerini, çatışmaya girdiğimiz bölge olan Walto sırtlarında toprağa vermişlerdi. Bizim diğer arkadaşlardan haberimiz yoktu. Arkadaşların çatışma olduğu zaman gittikleri yöne doğru gidip, görmek veya bir haber almak istedik. Arkadaşlara doğru gittiğimizde, Pîrê tarafına giden arkadaşlar geldiler. Yine, bir grup arkadaş da Aslan'ın, düşmanın eline verdiği o gömme yerini kontrol etmeleri için gönderdik.

Arkadaşlar, o gömmedeki her şeyin düşman tarafından ya yakıldığını ya da götürüldüğünü görmüşlerdi. Ancak, eşyalarım arasında bulunan diş takımım, bir bezin içerisindeydi ve düşman onu görmemişti. Diş takımım, orada sağlam kalmıştı. Arkadaşlar da görüp, getirmişlerdi. Daha sonra arkadaşlar gidip Hamili'yi aradılar ve bir derede buldular. O derede kendini saklamıştı ve Arkadaşlar onu oradan alıp getirdiler. Ayağından yaralanmıştı ve ayağındaki yara kurtlanmıştı. Ziyaretine gittiğimizde, durumu kötü görünüyordu ve bize, "Zagros insanları yiyor!" diyerek, Zagroslara karşı sitemini dile getirdi. Biz orada, onun bu sözüne karşı herhangi bir şey söylemedik. Daha sonra arkadaşlar onu Güney'e gönderdiler ve oradan gitti.

Biz, Rizak arkadaş onlarla yaptığımız planlama için Colemêrg tarafına gitmek istedik. O bölgedeki halk, köylerin bulunduğu hattın caddeye yakın olan yerine 'delav' diyorlar. Biz de 'Delavê Tale' dedikleri yere gittik. Önceki yıllar, arkadaşlar Delavê Tale'de pusu eylemi yapıyorlardı. Oradaki çete ve askerler de arkadaşlar orada pusu eylemi yapmasınlar diye, tam caddenin kenarında çadır açmışlardı. Arkadaşlar bir sefer gidip, birkaç B7 roketini onlara vurunca, o çete ve askerler oradan kaçıp gittiler. O çete ve askerler çadırı bırakıp kaçınca, delav boş kaldı. Daha sonra nasıl bir eylem yapacağımızı tartıştık ve en sonunda yolu kesmeye ve geldikleri zaman da düşmanı vurmaya karar verdik. Yolu keseceğimiz yer, Colemêrg-Çêlê arasındaki caddenin, Delavê Tale kısmındaydı. Biz, bu doğrultuda bölük olarak geceleyin oraya gidip, araziye kontrol ettik ve arkadaşların duracağı yerleri belirledik. Cephanemiz fazlaydı. Biz, birkaç ayrı yerde B7 silahı konumlandırırdık ve her bir B7 silahının yanına da fazla sayıda roket verdik. Eylemi, 15 Ağustos günü yapacaktık. Arkadaşlar, caddenin kenarındaki uygun yerlerde konumlandı. Yine, yukarımızdaki bir yere de savunma için bir grup arkadaş konumlandırırdık. Biz de oradaki derede duruyorduk. Halk geldiği zaman, halkı o derede toplayacaktık. Geceleyin o şekilde bekledik. Eylem için bir zaman belirlemiştik ve eylem saati gelene kadar da arkadaşlar gizlendiler. Zamanı hesapladığımız için, yolu belirlediğimiz saatte kesecektik. Eylem için belirlediğimiz zamana daha yarım saat kalmışken, arkadaşlar, bir erzak kamyonunun geldiğini söylediler. O zaman erzak ihtiyacımız da vardı. Ben, arkadaşlara o kamyonu durdurmalarını ve yoldan çıkarıp, Gelîyê Tale'nin en sonuna kadar götürmelerini söyledim. Zaten o zaman

askerler yeni operasyondan dönüp gittikleri için, oraya şimdi gelmeyeceklerini düşündük. Gelişî Tale'de erzakları saklayacaktık. Yani, bu şekilde, eylemimizi erzak için yarım saat erken başlatmıştık. Ancak, durdurduğumuz kamyonlardan erzak çıkmadı, saman çıktı. Bu şekilde, boşu boşuna eylemimiz deşîre olmuştu.

Biz, yolu her iki taraftan kesmiştik. Düşman da bunu duymuştu. Biz, halkı daha önceden belirlediğimiz dereye götürmüştük ve orada halka propaganda yapıyorduk. Birden, her iki taraftan panzer geldi ama biz yolu bırakmadık. Arkadaşlar, geçen panzerleri B7 silahı ile vuruyorlardı. Bir roket, bir panzerin arkasına isabet etti. Diğer darbe alan panzerler de kaçıyorlardı. Yolum Çêlê tarafından gelenleri vurduğumuzda, onlar Colemêrg tarafına doğru, Colemêrg tarafından gelenleri vurduğumuzda da Çêlê tarafına doğru kaçıyorlardı. Bu şekilde, uzun bir süre yolu bırakmadık ve yol bizim kontrolümüzde kaldı. Bir araba geldi ve durumu fark edince, arabanın içindeki çete kendini arabadan attı ve kaçmaya başladı. Arkadaşlar BKC silahı ile ona ateş açtılar, ama vuramadılar. Arkadaşlar, o çetenin arabasını BKC silahı ile hurdaya çevirdiler. Yine, bu eylemde, suçlu olan 1-2 kişiyi biz fark edip, rehin aldık. En sonunda, kobralar geldi ve o eylem yerini rastgele vurmaya başladı. Bunun üzerine biz, oradaki halkın zarar görmemesi için, halka oradan gitmelerini söyledik. Panzerler ne yaptılarsa o yolu bizim kontrolümüzden çıkaramadılar ama kobralar o şekilde vurunca, eylemi sonlandırmak durumunda kaldık. Biz, tepe'deki savunma grubu olan arkadaşları çağırarak ve Orê Hattî'nden geri çekilme yaptık. Geri çekilme yaptığımızda, o rehin aldığımız suçlular da yanımızdaydı. Hiç kaybımız olmadan, yanımızdaki o rehinelerle Çemço'ya kadar geldik. Bu rehinelerin yanında para ve diğer bazı eşyalar da vardı. Daha sonra arkadaşlar onlarla konuşup, onları serbest bıraktılar.

Geri çekildikten sonra Çêlê Duguh tarafına gittik. Orası çok soğuktu. Daha 15 Ağustos'un üzerinden bir gün geçmişti, ama geceleyin yağmurlukların içinde orada uyuduktan sonra sabah uyandığımızda, yağmurlukların üzerinde buz tabakaları olduğunu gördük. Daha sonra arkadaşlar haber gönderip, Güney'e gelmemizi söylediler. Bizim taburumuzun tamamını çağırıyorlardı. Biz Kuzey'deyken, erzaklarımızın tamamını Güney'den getiriyorduk. Çünkü, Kuzey'den erzak getiremiyorduk. Çemço'da 15 katırı yükleyip, Deşta Xanê'de katırların yükünü indiriyorduk. Bunun için

de Güney hattını da iyi tanıyorduk. Katırlarımız çoktu. Deştâ Xanê'deki köyler boşalınca ve orada davarlar (büyük baş hayvanlar) sahipsiz kalınca, düşman onları katletmeden, biz gidip o davarların yarısını almış ve Çemço tarafına getirmiştik. O katırlarla da Güney'den erzak ve cephane çekiyorduk. Arkadaşlar bizi çağırdıklarında, Werxela Avaşîn tarafını belirlemişlerdi ve oraya gitmemiz gerekiyordu. Arkadaşlar, Werxelê'nin aşağısında, Avaşîn'in yanında kalıyorlardı. Bu esas üzerine sınırı geçip, Kunişka üzerinden gidip, Werxelê'yi de geçtik ve devam ettik. Biz, gündüz biraz dinlendikten sonra akşamleyin başka bir yere geçip, orada da biraz dinlendik.

İkinci gün Avaşîn'in yakınındaki bir yerde arkadaşlara ulaştık ve arkadaşlar, Abbas arkadaşın tabur yönetimini çağırdığını söylediler. Bizim hiçbir şeyden haberimiz yoktu, ama Savaş'ın pratiği hakkında arkadaşlara çok rapor yazılıp, gönderilmiş ve çok şikâyet yapılmıştı. Biz Kuzey'deyken yanımıza gelip-giden arkadaşların birçoğu, Savaş hakkında rapor yazmışlardı. Bir şikefte(mağara) gittiğimizde, orada Abbas arkadaş ve Nasır'ı gördük. Şikeftin girişine kadar gelip, bize selam verdiler. Abbas arkadaş onların karşısına çıktığımızda, benim omzumda RPK silahı vardı. Silahım yeniydi, namlusu uzundu ve şarjörü de kırmızıydı. Silahı çapraz bir şekilde omzuma takmıştım. Silahım, Abbas arkadaşın dikkatini çekmişti. Arkadaş, yanımdaki silahın hangi silah olduğunu Nasır'a sordu. Nasır da silahın adının RPK olduğunu ve Rus yapımı olduğunu söyledi. Bunun üzerine Abbas arkadaş, "İnsanın silahının uzun olması, o insanın çok iyi bir savaşçı olduğu anlamına gelmez" dedi. Arkadaş, daha baştan bana bir taş atmıştı. Ben de bu sözden sonra, arkadaşlara bizim hakkımızda olumlu şeylerin söylenmediğini anladım. Ben, orada herhangi bir şey söylemedim. Biz orada oturduk ve Abbas arkadaş, sonraki gün taburlara toplantı yapacaklarını söyledi. Sonraki gün, Avaşîn'in kenarında arkadaşları topladık. Abbas arkadaş geldiğinde, arkadaşın konuşma ve değerlendirmeleri ateş gibiydi. Orada, Rojava'lı olan Rêzan arkadaş vardı. Arkadaş, ceviz yerken, cevizin içini bıçakla açmak istemişti ve elindeki bıçak kayarak, arkadaşın eline girmişti. Bunun için de arkadaşın eli pansumanlıydı. Abbas arkadaş, o arkadaşın eline ne olduğunu sordu. Arkadaş Türkçe bilmediği için, diğer arkadaşlar ona tercüme ediyordu. Bu şekilde, arkadaş soruyu anlayıp zar zor cevap vererek, eline bıçağın

girdiğini söyledi. Abbas arkadaş da “Eğer insan savaşmazsa, eylem yapmazsa, tabi böyle kendini yer” dedi.

Güney Savaşı ve KDP İhaneti

Abbas arkadaş, benimle tartıştığında, sürece bağlı ihtiyaçlardan dolayı Çemço’da bir karargâh oluşturmak istediklerini ve benim de bu karargâhın işlerinin yürütülmesinde görev alacağımı söyledi. Karargâh işlerini ben, Dêrsimli olan ve daha sonraki yıllarda Dêrsim’de şahadete ulaşan Seyîd Rıza arkadaş ve başka bir arkadaş daha birlikte örgütleyecektik. O karargâhı her yönüyle kurup, hazır hale getirmemiz gerekiyordu. Arkadaş, Şemdîn arkadaş onların pratik yürüteceği hattı da belirledikten sonra, oradan ayrıldı. O arada, 26 Ağustos’ta başlayan ve arkadaşların İkinci 15 Ağustos olarak adlandırdığı ‘Güney Savaşı’ başlamıştı. 26 Ağustos’ta savaş başladı ve biz o zamanlar daha karargâh çalışmalarını tamamlayamamışken, Abbas arkadaş beni çağırdı ve yanıma 15 arkadaş olarak, arkadaşların şimdi Ş. Serdar dedikleri, Tabura Eraban’ın yukarısında yer alan Merwanos zozanlarına gitmemi söyledi. Arkadaşın beni gönderdiği yer, çok yüksek olan ve ne zaman operasyon olsa, düşmanın tuttuğu bir yerdi. Arkadaş bana, orayı tutmamızı ve düşmanın askerlerini indirmesini engellememizi söyledi. Ben de bu talimat üzerine karargâh işlerini bıraktım ve yanıma 15 arkadaş olarak belirlenen yere gittim. Orada yaklaşık 1 ay kaldım ve daha sonra yerime bir arkadaş geldi ve ben, hastalıktan dolayı Çemço’ya gittim. Ama o arada bir süre de Kurêjaro’da kaldım.

O süreçte Ebubekir, küçük cihaz üzerinden Metîna’yı koordine ediyordu. O zamanlar arkadaşlar role de kullanıyorlardı ve bu şekilde cihaz ile iletişim imkânı artıyordu. Ben, Kurêjaro’nun zirvesinin Balinda tarafındaydım. Bir sefer, iki kepçenin Sîda tarafından geldiğini ve Şêladizê tarafına doğru gittiğini dürbün ile gördüm. Arkadaşlara, o kepçeleri durdurmalarını söyledim. O kepçelerin yolunun üzerinde Balinda deresinde arkadaşlar vardı, o arkadaşlar o iki kepçeyi durdurdular. Cihaz üzerinden Ebubekir’i çağırıp, iki kepçeyi durdurduğumuzu söyleyip, bu kepçelere ne yapmamız gerektiğini sordum. Ebubekir de o kepçeleri ateşe vermemizi söyledi. Ama ben düşünüp, o kepçeleri yakmak yerine, bizim elimizde olan Çemço’ya göndermeyi daha doğru buldum ve arkadaşlara, kepçelerin yönünü Çemço’ya vermelerini söyledim.

Kepçeler o kadar eskiydi ki, lambaları bile yanmıyordu. Karanlık da çökünce, zorlanarak ilerlemeye ve gürültülü sesler çıkarmaya başladı. Bu sesi, Çemço'daki arkadaşlar tank sesi sanıp, 'Çemço'ya tank geldi' diye intişara çıkmışlardı. Ama en sonunda kepçeleri arkadaşlar Çemço'da bir yerde sakladılar. Daha sonra kepçe sahibi gelip kepçesini istediğinde, kepçe karşılığında arkadaşlar 2 kamyon erzak aldılar. Kepçelerin yakılmaması bize 2 kamyon erzak kazandırmıştı.

Kurêjaro'dan döndüğümde, hasta olmam nedeniyle, çoğunlukla Çemço taraflarında kaldım. Her yerde savaş vardı, ama erzak yoktu. Orada köylülerin, sınır hattına kadar da ekilmiş bahçeleri vardı. Bu bahçelerde; mısır, pirinç, susam gibi erzaklar vardı. Abbas arkadaş onlar, erzak sorunu üzerine tartıştıklarında, köylülerden bu erzakların tamamını almamızı ve bu erzakların maddi değeri neyse, köylülere vermemizi uygun gördüler. Ancak o şekilde erzak bulabileceğimizi belirttiler. Biz de bu esas üzerine arkadaşları harekete geçirdik ve o köylülerin elinde ne kadar erzak varsa onlardan satın aldık. Aldığımız pirinçler, işlenmemiş pirinçlerdi ve bu pirinçleri nasıl soyacağımızı bilmiyorduk. Bu konu üzerine düşünürken ben, küçükken annemin el değirmeni ile pirinçleri öğüterek soyduğunu gördüğümü söyledim, daha doğrusu ağzımdan kaçırdım. Abbas arkadaş da hemen, "Tamam o zaman, madem yöntemini biliyorsun, bu konu üzerinde sen dur ve pirinçleri hazır hale getirin" dedi. Ama ben, el değirmeninin nasıl yapıldığını bilmiyordum, sadece annem yaparken gördüğümü söylemiştim. En sonunda mecbur kalınca, gidip çamur yaptık ve içine saman vb. şeyler de koyarak, çamuru ekşittik ve el değirmeni şekline getirdik ama biz ne yaptıysak da yaptığımız şey, el değirmeni gibi kullanılamıyordu. Yani, el değirmenini yapamıyorduk. Daha sonra, harcına başka maddelerin de girmesi gerektiğini anladık. Yani, ne yaptıysak da o el değirmenini yapamadık, pirinçler için de kullanamadık. Daha sonra, ne yapacağımızı düşünürken, oradaki köylerde, üzerinde bazı yiyeceklerin ufaltıldığı cunîlerin(buğdayları ufaltan alet) olduğunu gördük. Bu cunîler ile pirinçleri biraz zahmet de olsa, soyabileceğimizi düşündük.

Erzak sorunu olduğu için, kadın-erkek karışık olmak üzere, tam 60 arkadaşı, arkadaşlar benim sorumluluğuma verdiler ve bu arkadaşlarla erzak hazırlama çalışmasını yürütmemi söylediler.

Biz, gruplar halinde çalışmaya başladık. Bir köyde yarı işlevli, yarı bozuk bir değirmen vardı. Savaş uçakları bu değirmeni vurmuştu, ama değirmen tam bozulmamıştı. Bazı gruplar pirinçleri soymakla uğraşırken, bazı arkadaşlar da bu değirmende, elimizdeki mısırları una çevireceklerdi. Biz, Çemço'daki yıkılmamış olan evlerin damlarında ateş yakarak, mısırları kurutuyorduk. Diğer arkadaşlar da birkaç günde bir, bu kuruyan mısırları değirmene götürüp, un haline getiriyorlardı. Diğer gruplarımız ise Saca, Kunîşka ve Çemço'da gruplar halinde pirinç soyma çalışması yürütüyorlardı. Her bir grup, bir günde zor bela 1 torba pirinç soyup, hazır hale getirebiliyorlardı. Durumlar o kadar zorlaşmıştı ki, Abbas arkadaş her birkaç günde bir, ne kadar unun hazır olduğunu, kaç torba pirinç soyulduğunu soruyor, tekmil alıyordu. Biz bu işlerle uğraşırken, bir yandan da bu erzakları savaş halinde olan arkadaşlara götürüyorduk. Daha sonra savaş, Çemço tarafına doğru da genişledi. KDP, Balinda tarafından, Rêçpiraxa'ya kadar geldi. KDP'liler, içerisinde sivil araç, otobüs, minibüs ve panzerlerin de olduğu binlerce araçlık konvoyla gelmişti. Arkadaşlar, şimdi arkadaşların Sîda ve Ş.Adil olarak adlandırdığı yerde, KDP'lilerin önüne çıktılar. Oradaki silsilenin, Çemço suyuna uzanan her iki tarafı da arkadaşların elinde olduğu için, KDP'liler, arkadaşların aşağısında takılı kaldı ve çatışmalar orada şiddetlendi. 27 Kasım'da biz Çemço'da moral yaparken, izli fişekler üzerimizden geçiyordu. Biz, savaş halindeki arkadaşlara destek olmak istiyorduk ama erzak hazırlamak dışında nasıl yardımcı olacağımızı bilmiyorduk. KDP'liler daha da ilerleyip, bizim olduğumuz yerlere gelmek istiyordu ama arkadaşlar onları o üçgende vurdukları için, KDP'liler ilerleyemiyordu.

Zagros ve Zap güçlerimizin taburlarının çoğu, o üçgende savaş halindeydi ve gece-gündüz çatışmalar aralıksız sürüyordu. O süreçte Türkler sınır tarafından bu çatışmalara hiç müdahale etmediler. O süreçte, cephanecimiz olan Cafer Gundikremo arkadaş vardı. Ben, Cafer arkadaş, "Hevalê Cafer, elimizdeki cephaneler arasında hiç doçka vb. büyük silahlar yok mu" diye sordum ve eğer elimizde doçka silahı olursa, Dola Karker dediğimiz ve Rêçpiraxa'yı karşıdan gören araziye tutabileceğimizi, eğer Rêçpiraxa'dan bu tarafa gelmek isterlerse, Doçka silahı ile bunu engelleyebileceğimizi ekledim. Gece-gündüz çatışma halinde olan arkadaşlara bu şekilde destek olabileceğimizi düşünüyordum.

Cafer arkadaş da elimizde 12,5 mm'lik bir doka silahının olduğunu, bu dokanın parçalarını birleştirebileceğimizi, ama elimizde bu dokanın sadece 50 adet mermisi olduğunu söyledi. Ben de '50 mermi bile olsa, doçkayı Dola Karker'e gtrmemizin iyi olacağını, biz bu doka ile bir mermi bile atsak, burada doka olduğunu anlayınca, bu tarafa gelmeye cesaret edemeyeceklerini' söyledim. Bu şekilde, doçkayı Dola Karker'e götürmeye karar verip, dokanın parçalarını birleştirdik ve 50 adet mermiyi de hazırladık. Orada, 20 kadın arkadaş vardı. O arkadaşları da çağırarak, mısır ve pirinçleri bir yana bırakmalarını ve bizimle Dola Karker'e gelmelerini söyledim. Bu şekilde, yanımdaki 1-2 erkek arkadaş ve 20 kadın arkadaş ile, Dola Karker'e gidecektik. Ama grubumuzda doka kullanmayı bilen arkadaş yoktu. O zaman, yanımızda, 2000 yılından sonra Suriye'nin Türklere teslim ettiği Xebat arkadaş (Ömer Hayri Konar) vardı. Xebat arkadaş, doka kullanmayı bildiğini söyleyince, biz Xebat arkadaşı da grubumuza aldık.

Sabah erkenden doçkayı katırların üzerine yükleyip, emo ve Dola Karker'in arkasının arasından, Dola Karker'e doğru gitmeye başladık. Amacımız, Dola Karker'i tutup, KDP'lilerin Saca ve Rpiraxa tarafından ilerlemesini engellemekti. Dola Karker, biraz uzak olmasına rağmen, Rpiraxa zerine hâkim olan bir yerdir. Biz, doka silahımızı, Dola Karker'in sırtının üzerinde, Rpiraxa'ya en yakın olan uçta kurmak istiyorduk. Daha sonra, Saca tarafındaki boğazdan Abbas arkadaşın tepeye ulaştığını gördük. Birbirimizden haberimiz yoktu. Arkadaş, bir yerden gelmişti ve oradan geçiyordu. Biz, orada kimin olduğunu bile bilmiyorduk. Daha sonra gidip baktığımızda, Mardinli olan ve 1998 yılında Botan'da şahadete ulaşan Agir arkadaşın (kadın arkadaş) bölüğünün orada olduğunu gördük. emo'daki kurum gücü olarak oradaydık ve oradaki gücün mevzilenmesinden haberimiz yoktu. Biz dokamızı kurduktan ve hazırladıktan sonra Agir arkadaş onların yanına gittiğimizde, Abbas arkadaş orada gördük. Arkadaş, Agir arkadaş onların yanına gelmişti. Abbas arkadaş, orada ne yaptığımızı bize sorunca, biz de doka getirdiğimizi söyleyip, amacımızı açıkladık. Arkadaş da "Madem doçkayı getirmişsiniz, doka burada kalsın, iyi yapmışsınız" dedi ve Agir arkadaş onların bölüğünün de orada olduğunu belirtti. Arkadaş, beni yanına çağırdı ve şimdi savaş halinde olduğumuzu ama benimle tartışması gerektiğini belirtti. Benimle yaptığı tartışmada beni nderlik

Sahası'ndaki Akademiye göndereceklerini söyledi. O karışıklık halinde, doka grubumuzdan hatır istemeden ve bazı eşyalarım da orada kalmışken arkadaşın yanına gitmiştim. Abbas arkadaş, o gün hazırlanmam ve sonraki gün yola çıkmam gerektiğini aktarmıştı. O arada, Zagros'tan da 3 arkadaş geldi. Bu arkadaşlar; Elîşêr, Şoreş ve 29 Kasım 2004 yılında Musul yolu üzerinde şahadete ulaşan Şîlan Kobanê arkadaştı ve bu arkadaşlar da Önderlik Sahası'na geçmek için gelmişlerdi. Abbas arkadaş bizimle konuşarak, gideceğimiz yolu bize ayrıntısıyla anlattı. Benim yanımda bulunan RPK silahını da yanındaki bir arkadaşla vermemi söyledi ve silahımı, üzerindeki kırmızı şarjörle birlikte o arkadaşla verdim. Yanımda bir baston vardı ve Abbas arkadaş da arkadaşların baston kullanmasına kızıyordu. Ben bastonumu orada atmak istediğimde, ama arkadaş bastonumu da yanımda götürmemi söyledi.

Önderlik Sahasına-Akademiye Gidiş

Yola çıktık ve akşama kadar Şîvê'ye ulaştık. Şîvê'de bazı arkadaşlar vardı, arkadaşların yanında biraz kaldık. Teleferik ile Zap suyunu geçtikten sonra Parlamento'dan geçtik ve Dehleşîno'ya ulaştık. Dehleşîno, Tepê Cudî'nin arkasında kalan bir yerdir. Oradaki doğal şikeftlerde(mağaralarda) bir süre dinlendik. O süreçte, merkez karargâhın sorumlusu, Fuat arkadaştı. Yine, karargâhta Sara arkadaş da vardı ve Sara arkadaş ilk kez o zaman görmüştüm. Bizim yanımda akademiye gideceğimize dair notumuz vardı ve karargâha gittiğimizde, notumuzu Fuat arkadaşla verdik. Arkadaş bizimle konuşarak, orada bazı arkadaşların olduğunu ve o arkadaşları da yanımda götürmemizi söyledi. Ayrıca, arkadaş bazı kitapları da bana vererek, o kitapları, Metîna'ya gittiğimiz zaman, orada bulunan Zeki'ye vermem için yanımda götürmemi istedi. O kitapların arasında Mao'nun kitabı, arkadaşın akademiden getirdiği yazılar ve Önderliğin kitapları vardı. Yanımda götürmemiz gereken arkadaşlar arasında, bir ayağı kopmuş olan arkadaş da vardı ve arkadaşların çoğu yaralı arkadaşlardı. Bu arkadaşları, katırların üzerinde götürecektik. Orada biraz dinlendikten sonra, o akşam gidip, Gundê Fila tarafında uyuduk ve sabah erkenden de yola çıkıp, Tepê Hekkarî boğazından tepeye tırmandık ve aynı gün Amedîye boğazından geçtik. Daha sonra, sırasıyla Kanîgûzê ve Şêlazê'yi de geçtikten sonra, gece yarısı, sorunsuz bir şekilde Golka'ya ulaştık.

Metîna gücünün büyük bir kısmı oradaydı. İçinde ceviz ağaçlarının olduğu dereye ateş yaktık. Orada eski arkadaşlar vardı ve bu eski arkadaşları sorduğumda, Zekî'nin de orada olduğunu anladım. Zaten benim de kitapları ve yanımdaki notu teslim etmek için, Zekî'yi görmem gerekiyordu. Arkadaşlar bize erzak getirdiler ve sabaha kadar ateşin başında dinlendik. Ben, Zekî'ye vermelerini söyleyerek, notu arkadaşlara teslim etmek istedim ama arkadaşlar, Zekî'nin beni çağırdığını söylediler. Oraya gittiğimde yıkılmış olan evlerin biraz ötesinde, yıkılmamış bir ev olduğunu ve bu evin etrafında bahçe olduğunu gördüm. O evin önüne gittiğimde, evin önünde bekleyen nöbetçi arkadaşlar, silahımı bırakarak içeri girmemi söylediler ve ben de silahımı bırakıp, içeri girmek için müsaade istedim, içeri girmemi söyleyince de içeri girdim. İçeri girdiğimde, kralların tahtı gibi yapılmış olan bir yerin üzerinde, Zekî'nin kral gibi oturduğunu gördüm. Daha yeni banyo yapmıştı ve saçları da kabarmıştı. Kocaman göbeğiyle, orada oturuyordu. Bana, daha önceden birbirimizi tanıyıp tanımadığımızı sordu. Ben de kendimi tanıtarak, birbirimizi tanıdığımızı söyledim. Daha önceden birbirimizi tanıyorduk, ama 1989 yılından bu yana hiç görüşmemiştik ve beni unutmuştu. Bana nereden geldiğimi sordu ve ben de nereden geldiğimi anlatıp, en son Fuat arkadaş onların yanına geldiğimizi ve Fuat arkadaşın bana bazı kitaplar ile bir notu teslim ederek, kendisine vermemi istediğini söyledim. Kitaplara baktı ve kitapların arasından bir tanesini çıkarıp, bana, Mao'nun kitaplarını okuyup okumadığımı sordu. Ben de okuduğumu söyledim. O da bana, "Ben Mao'nun kitaplarını okumuyorum, bizim de bir Mao'muz olması gerekiyor" dedi. Daha sonra, orada bulunan arkadaşları harekete geçireceğini, oradan ileride bulunan bir yere gideceğimizi ve o gideceğimiz yerde de bizimle birlikte göndermesi gereken arkadaşlar olduğunu söyledi. Arkadaşların bulunduğu yere gittiğimizde O, arkadaşlar ile tartışma yürütecekti ve bizim grubumuza teslim edecekti.

Öğleden sonra her taraftan bir bölük arkadaş çıktı ve yüzlerce kişi olduk. Bu yüzlerce kişilik grubumuzla Golka'dan yola çıktık ve Metîna'nın batısına, Serê Metîna tarafına ulaştık. Bu ulaştığımız yerde de arkadaşların olduğunu gördük. Arkadaşlar, eylem için orada toplanmışlardı. Arkadaşlar gece her tarafta ateş yakmışlardı, her yerde ateş vardı. Biz orada dinlendikten sonra, sabahleyin arkadaşlar bizi çağırdılar. Bizimle birlikte Önderlik

Sahası'na gelmesi gereken ve Amed, Dêrsim ve diğer başka yerlerden gelen arkadaşları orada gördük. O gruptaki arkadaşlar arasında mayın patlaması sonucu yaralanmış arkadaşlar da vardı. O grupta, Perwer arkadaş vardı. Arkadaş yaralanmıştı ve halen derisinin altında bomba parçaları vardı. Yine, Doktor Afad arkadaş da vardı. Hastalandığı için Botan'dan gelen, Doxanê Dizeyî arkadaş vardı. Rehşen arkadaş vardı, Dêrsim'den gelmişti, daha sonra şahadete ulaştı. İsmi Velî olan biri vardı, Zagros'tan gelmişti, ayağı yaralıydı. Sûlbûs arkadaş da vardı. Toplamda yaklaşık 20-25 arkadaştı. Arkadaşlar kurye hazırladılar ve yanımızda yaralı arkadaşlar için katırlar da vardı. En son, Zeki bana, "Hevalê Alî, Dêrîk'e, arkadaşların yanına ulaşana kadar sen bu gruptan sorumlusun. Bu grubun başına bir şey gelirse, sorumluluk sana aittir. Dêrîk'te arkadaşlara ulaştıktan sonra artık grup, oradaki arkadaşların sorumluluğuna girecek" dedi. Arkadaşlardan hatır isteyip, yola koyulduk.

Her yerde savaş vardı. Ayrıca, Aralık ayıydı ve çok soğuktu. Metîna'dan, Çîyayê Spî'ye gitmemiz gerekiyordu. Tehlikeli yerlerden geçerek Çîyayê Spî'ye ulaştık. O arada, Önderlik hem Türklere hem de KDP'ye karşı ateşkes ilan etti. Biz, BBC'yi dinlediğimizde bunu öğrendik. Çîyayê Spî'de birkaç gün dinlendik. Bir gün, ben ve Afad arkadaş bir yerde oturmuş, ateş yakıyorduk. Orada bir taş ve taşın üzerinde de kuru ağaçlar vardı. Ben gidip o kuru ağaçları almak istedim. Ancak, ağaca el atınca, taşın üzerinde bulunan ayağım kaydı ve oradan aşağıya, başka bir taşın üzerine düştüm. Taşın üzerine düşünce, el kemiğim çatladı ve elim de yarıldı. Bu durum, benim için çok büyük bir şanssızlıktı. 10 yıldır dağlarda geziyordum, ama bir gün bile böyle düşmemiştim. Ama şimdi, tam da akademiye gideceğim sırada düşmüştüm. Elim, yüzüm yaralı halde Önderliğin karşısına çıkacaktım. Bunun için; Afad arkadaşın doktor olduğunu bildiğimden, yaralarımı kapatmasını istedim. Elimi saklayabilirdim ama yüzümü saklayamazdım ve görünürdü. Akademiye yetişmeden, o yaraların kapanması gerekiyordu. Afad arkadaş, her gün bu yaralarımı pansuman yapıyor ve yaralarımı ilgileniyordu. Biz daha sonra yolumuza devam edip, Dicle nehrini geçtik ve Dêrîk'e ulaştık. Arkadaşlar bizi karşıladılar ve daha sonra oradan götürdüler. Arkadaşlar bizi evlere yerleştirip, temizlik ihtiyaçlarımızı gidermemizi sağladılar ve hepimize birer sivil elbise verdiler.

Arkadaşlar, gruplar halinde bizi oradan çıkarıp, Önderlik Sahası'na göndereceklerini söylediler.

Bu şekilde, 1995 yılının sonunda Önderlik Sahası'na gittik. Oraya sadece bizim grubumuz gitmemişti, her eyaletten, Avrupa'dan ve diğer yerlerden gelen arkadaşlar da vardı. Önderlik gelip, bu her yerden gelen gruplarla konuşuyordu, o gruplara yemek veriyordu ve gelen gruplardan, geldikleri yerler ile ilgili bilgi alıyordu ve bu esas üzerine arkadaşlar eğitime dahil oluyordu. Biz, bir odada toplanmıştık. O odada, ülkeden gelen grubumuz çok belliydi. Arkadaşların çoğu zaten yaralıydı ve halsizdi. Yine, bazı arkadaşlar da yolda soğuk almış ve hastalanmışlardı. Zaten, Dêrîk'te aldığımız sivil elbiselerin de hiçbiri bize olmamıştı. Elbiseler çok büyüktü, üzerimizde acayip görünüyordu. Fiziki olarak yıprandığımız için, Dêrîk'te arkadaşların bize verdiği pantolon kayışları, pantolonları belimizde zar zor tutuyordu. Orada ülkeden gelen grubumuzun görüntüsü çok farklıydı. Grubumuzdaki arkadaşlar, ayakta durmakta bile zorlanıyorlardı. Avrupa'dan gelen ve Êzîdî Kürtlerinden olan, adı da hatırladığım kadarıyla, Ferhat olan biri vardı. Ferhat'ı da Önderlik bizim grubumuzla birlikte oraya çağırmıştı. Ferhat, Avrupa'da hali vakti yerinde olduğu için, fiziki olarak çok dinç duruyordu. Uzun boyu, kocaman bıyıkları, kalın elleri, uzun askeri botları, askeri elbiseleri ve uzun askeri montuyla, dikkat çekiyordu. Sanki, 4-5 kişi onu yerinden oynatamazmış gibi duruyordu. Bizim ülke grubumuzdan 5 kişiyi bir araya getirsen, ancak onun kadar olabilirdi. Önderlik odaya geldiğinde, herkes ayağa kalktı ve ülke grubundaki arkadaşların her biri bir yana doğru yamuldu. Ancak Ferhat, değirmen taşı gibi dimdik ayakta duruyordu. Önderlik de bizim grubumuzun haline ve Ferhat'a bakınca bize, "Bakın, asker dediğin Ferhat gibi durur. Siz ise ayakta durmakta bile zorlanıyorsunuz!" dedi. Hâlbuki Ferhat, Avrupa'dan gelmişti ve askerliğin yanından bile geçmemişti. Ama o anki o duruşundan dolayı, bizden daha asker görünmüştü.

Önderlik, arkadaşlarla tek tek konuşuyor, eyaletlerin durumunu arkadaşlara sorarak öğrenmeye çalışıyordu. Sıra bana gelince, kendimi Önderliğe tanıttım. Önderliğin yanından Lübnan'da ayrıldığım zamanlarda, daha çok gençtim. Aradan geçen zamanda, Önderlik rapor, not ve cihaz yoluyla adımları biliyordu. Ben kendimi tanıttınca Önderlik bana, "Biz sizi halka öncülük yapın diye

gönderdik ama siz gidip, halkın kafasını kestiniz!” dedi. Bu sözün karşısında söyleyebileceğim hiçbir şey yoktu ve ben de sessiz kaldım. Afad arkadaş, biraz yamuk duruyordu ve Önderlik O’na da kızarak, daha ayakta bile duramadığını söyledi ve askerlik konusunda eleştirdi. Bu şekilde Önderliğin arkadaşlarla tartışmaları bitince, bu sefer yemek yedik ve eğitime gireceğimizi Önderlik söyledi. Eğitim, Türkçe ve Kürtçe olmak üzere, iki ayrı devre şeklinde örgütlenmişti. Ben, Türkçe devredeydim. Bizim devremiz, 1996 yılında Önderliğe karşı yapılmak istenen komplonun, yani minibüs patlamasının yaşandığı devreydi. Bizim devremiz, 1995 yılı sonunda başlamıştı. Yani, 1995-96 Kış devresiydi. Devremiz, toplam 4 ay sürdü. Bu devrede, tartışmalar çok yoğundu. Ali Sapan onların grubu, Avrupa’dan gelmişlerdi. Ali Sapan, 1999 yılında ‘Barış Grubu’ adıyla Türkiye’ye gönderilen ve daha sonra düşman tarafından zindanlara koyulan grupta yer alıyordu. Sonraki yıllarda, zindandan çıktığı zaman da Hareket’ten koptu. Ali Sapan Avrupa’dayken, ERNK Temsilcisi olarak çıkıp, BBC’ye konuşma yapıyordu ve adı duyulmuş biriydi. Eğitimdeki tartışmalarda, biz yani ülkeden gelen arkadaşlar, kaldığımız yerlerdeki pratiklerden dolayı, fazla konuşmuyorduk. Tartışmak bir yana, kimse bizi kaldırıp konuşturmasın diye başımızı önümüze eğmiş, tartışmaları sadece dinliyorduk. O zamanlar, Zap karargahındaki arkadaşlar arasında tartışma ve huzursuzluk vardı. Yine, Fuat arkadaş ve Zeki arasında da tartışma yaşanıyordu. Bu durumlar da toplantılara konu oluyordu ve toplantı tutanakları da Önderliğin elindeydi. Önderlik her toplantıya geldiğinde, o tutanakları da getiriyordu ve sert değerlendirmeler yapıyordu. Yine, o süreçte, Govendê tarafında Zagros gücü eylem yapmıştı ama arkadaşlar darbe yemişti. Önderlik, Zagros’ta kalan arkadaşları kaldırıp, onlara bu durumu sordu, çok öfkelenmişti. Bir yandan bu saydığım hususlar, bir yandan da diğer eyaletlerin farklı farklı pratikleri hep esas tartışma konularımız oluyordu ve tartışmalar da çok sıcak geçiyordu. Bunun için; o pratiklerin içerisinden gelen ülke grubundaki arkadaşlar, tartışmalara katılmamak için elinden geleni yapıyordu. Ama Avrupa’dan gelen arkadaşlar, sürekli konuşuyorlardı, rahat rahat değerlendirme yapıyorlardı. Özellikle Ali Sapan, diğer arkadaşlara karşı çok üstenci yaklaşıyordu ve büyük büyük konuşmalar yapıyordu. Bunun için de pratikten gelen arkadaşlar, Ali Sapan’ın bu duruşundan rahatsız oluyorlardı.

Bir gün, eğitim arasında, dışarıdaki bahçede bulunan bir meydanda bir grup arkadaşla çay içiyorduk. Bu çay grubumuzdaki arkadaşlar, pratikten gelen arkadaşlardı. Ali Sapan bize doğru gelip, grubun arasına girdi ve “Eee, siz ülkede insanları nasıl yürütüyordunuz” diye bir soru sordu. Üslubu, insanlara çok üstten bakan ve kırıncı bir üsluptu. Ben de bu soruya sinirlenip, “Hevalê Ali biliyor musun biz insanları nasıl yürütüyorduk? Her birine bir avuç arpa verip, öyle yürütüyorduk” cevabını verdim. O da bu cevap üzerine, neden sinirlendiğimi sordu. Ben de kendisinin sorduğu sorunun bizi küçük düşürmeye yönelik olduğunu, insanlara öyle yukarıdan bakmasının doğru olmadığını, bizim de aklımız olduğunu, bize sanki akılsızmışız gibi muamele yapmamasını, yine kızgın bir şekilde ona söyledim. Bu cevabı alınca, tartışmayı kesti. Artık öyle sivri dililik yapamayacağını anladı. O yaklaşımları gerçekten sinir bozucuydu. Orada, Amed’den Zagroslara, Dêrsim’den Botan’a ve Zap’a kadar ülkenin her köşesinde pratikte bin bir zorluk yaşamış arkadaşlar vardı ama Ali Sapan gibi biri çıkıp, kendini o arkadaşlardan daha büyük, o arkadaşları da sanki hiçbir şeyden anlamaz, akılsız gibi görünce, öfkelenmemek mümkün değildi. Daha sonra, Ali Sapan’ın bu yaklaşımları içimizde kaldığı için, bunu onun ve onun gibilerin yanına bırakmamaya karar verdik.

Sozdar Avesta arkadaş, o devrede kurulda yer alıyordu. Biz, daha önceden Sozdar arkadaşla birbirimizi tanıyorduk ve bazen sohbet ediyorduk. Bu sohbetlerde, Sozdar arkadaş, bazı kişilerin eğitimde büyük konuştuğunu ve bu kişilerin ülke pratiğine gelmelerinin çok iyi olacağını söyledik. Önderlik, akademinin sonunda kurulda yer alan arkadaşlara, devreden çıkan arkadaşların düzenlemesi üzerine görüşlerini sorduğunda, Sozdar arkadaşın Hasan Zaza ve Ali Sapan isimli kişiler için, ülke pratiğine gitmelerinin uygun olduğu yönünde görüş belirtmesini Sozdar arkadaşına önermiştik. Bu kişiler Avrupa’da, ülkedeki arkadaşların yaşadığı zorluklardan habersiz yaşamışlardı ve şimdi de rahat rahat Ülke pratiği üzerine büyük büyük konuşmalar yapıyor, arkadaşları küçük görüyorlardı ve bu nedenle de bu kişilerin ülke pratiğine gidip, ülkenin nasıl bir yer olduğunu anlamaları için ülkeye gönderilmelerini sağlaması için, Sozdar arkadaştan yardım istemiştik. Düzenlemelerde, Ali Sapan ülkeye geldi ama Hasan Zaza

gözünün görmediğini söyledi ve kendini kurtardı, Avrupa'ya düzenlemesi oldu.

Devrede, ilginç durumlar da yaşanıyordu. Bir gün, Doktor Süleyman tekmil aktarımına geldi ve aktarımda, yönetim olarak bir karar aldıklarını söyledi. Daha sonra da aldıkları karar gereği, o günden sonra sigara içimini azaltacaklarını, artık erkek arkadaşların günde 10 tane, kadın arkadaşların da günde 5 tane sigara içeceğini söyledi. Onun bu sözü üzerine, devre bileşeni olan arkadaşların her biri, kafasını önüne eğip gülmeye başladı. Çünkü komik ve ilginç olan bir sözdü. Tamam, sigaranın azaltılmasını yine anlamıştık ama neden erkek arkadaşlara 10 tane, kadın arkadaşlara da 5 tane sigara hakkı verildiğini anlayamamıştık ve komik gelmişti. Bir kadın arkadaş da kalkıp, bu kararı doğru görmediğini söyledi. Doktor Süleyman da cevap olarak, "Sen doğru görmeyebilirsin" dedi ve aktarımı bitirip, oradan gitti. Daha sonra, bu konu eleştiri konusu olunca, bir sonraki aktarımda yine kuruldan bir arkadaş gelip, "Aldığımız yeni karara göre, artık hiç sigara içilmeyecek, sigarayı tümünden yasaklıyoruz. Hatta, ülkede ki arkadaşlar da sigarayı bırakacaklar" dedi. Süleyman onlar, oradaki yönetim olarak bu konuyu tartışıp, Cuma arkadaşla da paylaşıyorlar ve en son Önderliği de ikna ederek, bu kararı kesinleştiriyorlar. Öyle ki; Önderlik, BBC'ye verdiği bir röportajında, "Bizim kadrolarımız hiçbir şeye bağımlı değiller. Hatta, sigarayı bile bıraktılar!" dedi. Daha sonra, bu konuyu talimat olarak ülkedeki arkadaşlara da söyleyince, artık sigara içimi resmi olarak her yerde bırakılma kararı alındı.

Devremizin sonunda, konferans süreci yaşanmıştı. Konferans süreci devam ediyordu ve o süreçte, 1996 yılı Önderliğe karşı saldırı girişimi gerçekleşti. Konferans süreci olduğu için, aralarında Cuma arkadaşın da olduğu, yönetim düzeyindeki birçok arkadaş oradaydı ve konferans üzerine tartışıyorlardı. Biz içerideydik, ama daha sonra dışarı çıktık ve patlama esnasında da dışarıdaydık. Saat gece 10 sularında patlama gerçekleşti ve patlamada en çok etkilenen yer, bizim devremizin yeri. Yaşam yerlerimiz, yaklaşık 1000 metre uzunluğunda olan bahçenin ortasında yer alıyordu. Minibüsü getirdiklerinde, tam bizim yerimizin kapısının önünde durdurmuşlardı, biraz ilerideki bir evin yanında durdurmuşlardı. Yani, minibüsle yerimiz arasında hem o ev vardı hem de yerimizin etrafını saran briket duvarı vardı. Patlamadan

çok etkilenmememiz, hem minibüsle aramızdaki yaklaşık 500 metrelik mesafeden, hem de duvar ve ağaçların basıncın önünü almasından kaynaklanıyordu. Patlama esnasında biz dışarıydık, bazı arkadaşlar da içeride istirahat halindeydi. Patlama bizi etkilemedi ama yerimizi bayağı etkiledi. Yaşam yerlerimizin ve okulumuzun camları kırıldı, mutfagımız dağıldı, yaşam yerlerimizin duvarları çatladı. Minibüsün bir parçası, bizim üzerimizden geçip, bizden 500 metre öteye, top sahamıza düşmüştü. O bahçelerin tamamının içinde patlamadan oluşan duman yayıldı. Bu durumdan sonra, biz intişara çıkıp, top sahasına gittik ve orada toplandık. En başta kimse bu patlamanın ne olduğunu anlayamamıştı. Bazı arkadaşlar tüp patlaması olabileceğini, bazı arkadaşlar da cephane yerimizde patlama gerçekleşmiş olabileceğini söylediler, ama cephane yerimiz ve tüp kontrol edildiğinde, patlamanın onlardan kaynaklanmadığı anlaşıldı. Daha sonra, caddenin üzerinde bir trafik olduğunu ve araba sesleri geldiğini gördük. Bunun üzerine, patlamanın bizim yerimizle değil, orayla alakalı olduğunu anladık. Arkadaşlar, duvarların yanından oraya baktılar ve caddede metrelerce genişlik ve uzunlukta bir çukur oluştuğunu gördüler. Patlamanın sesi, Şam'a kadar gitmişti.

Komployu gerçekleştirenler, Önderliğin orada olduğunu düşünüyorlardı, ama Önderlik orada değildi, Cuma arkadaş onlar oradaydı. Sonraki günlerde, arkadaşlar dağılan yerimizi toplamak için çalışıp, toparladılar. Önderlik de bu patlamanın haberini almıştı ve devre yerimize geldi. O gün üzerine, önce Cuma arkadaş, daha sonra da Önderlik değerlendirmeler yaptı. Daha sonra anladık ki, bu patlamayı yapanlar, gündüz vakti keşif yapmaya geldiklerinde, yerimizin girişindeki iki katlı kulübenin üzerinde nöbet tutan arkadaşları görmüşlerdi ve gece de bu şekilde nöbet tutulduğunu düşündükleri için, bizim yerimizin girişinin tam önüne minibüsü koymayı göze alamayıp, az ilerideki evin önüne koymuşlardı. Tam net olarak bilmiyorum ama arkadaşlar, o evde bu patlamadan dolayı bazı kayıplar yaşandığını söylemişlerdi. Ama bu patlamada biz herhangi bir zarar almadık, kaybımız olmamıştı.

6 Mayıs 1996 patlamasından sonraki süreçte, konferans da tamamlanmış olduğu için, durumlar netleşmişti. O süreçte gruplar belirlendi ve kuruldaki arkadaşlar, gruplarla tartışmalar yürütüyorlardı. Önderlik de gruplarla sürekli diyalog halindeydi. Orada yüzlerce arkadaş olduğu için gruplar fazlaydı. Bizden önce

bazı gruplar çıktı, daha sonra arkadaşlar bizim grubumuzu göndermek istediler. Önceden tanıdığım bazı arkadaşlar, benim orada 4 ay gibi kısa bir süre kaldığımı ve bir devre daha eğitim görmemin iyi olacağını söyleyerek, ülkeye gitmememi istediler ama ben kabul etmeyip, gitmek istediğimi belirttim. Bunun üzerine arkadaşlar beni de ülke grubu için almayı uygun gördüler. Önderliğin arkadaşlarla diyalogu, genel ortamda oluyordu. Yani, gidecek olan gruplardaki arkadaşlar toplanıyordu ve ayakta bekliyordu. Önderlik orada arkadaşlarla diyalog yürütüyordu. Önderliğin bizim grubumuzla diyalogu, tam dört buçuk saat sürmüştü. Dört buçuk saat ayakta kalmak da kolay şey değildi. Ben bir ara artık dayanamayıp, ileri geri sallanmaya başladım ama arkadaşlar beni tutarak, dengede kalmamı sağladılar ve bir sandalye üzerine oturtular. Daha sonra, bir şekilde kendimi toparlayarak ayağa kalktım.

Benim sıram geldiği zaman, Önderlik bana, “Hevalê Ali, siz kendinizi pratik için hazırlamışsınız ve pratiğe gitmek istiyorsunuz. Biz, Garzan’a gidin diyoruz” dedi. Ama ben, önceki yıllarda Garzan’da bazı zorlanmalarım nedeniyle Garzan’a gitmek istemiyordum, bu zorlanmalarımı Önderlikle paylaşmamıştım. Bunun yerine, “Botan veya Zagros da olabilir Başkanım” diyerek, dolaylı bir şekilde Garzan’a gitmeyi itiraz ettim. Önderlik de “O zaman, o üç alanın birleştiği üçgene git” dedi. Önderliğin bahsettiği üçgen; Bahçesaray (Miks), Çatak (Şax), Hîzan, Gevaş (Kawaş) ve Gürpınar (Payîzava) coğrafyalarını içine alan üçgendir. Yani, Botan-Zagros-Garzan üçgeniydi. O üçgen de Kuzey sahasında halen de gerillaya tam olarak açamadığımız ve en zor olan yerdi. Arkadaşlar Karadeniz’e bile açılım yaptılar, ama o üçgene halen de tam olarak açılım yapılamamıştır. O üçgenin arazisi de gerilla için çok kötüdür, orada yaşayan halk da bize karşı sıcak değildir. Önderliğin bu son sözü üzerine artık manevra yapma şansım kalmamıştı. Zaten, en başta Garzan için yarı itiraz yapmıştım. Şimdi ikinci sefer yapma şansım yoktu. Önderlik, Beni Garzan-Zagros-Botan üçgenine göndereceğini söylediğinde, ben bir şey diyemedim ve bunun üzerine de Önderlik, Botan’a gitmemi ve oradaki arkadaşlardan bir bölük kadar arkadaş alıp, gitmemi istediği o üçgene gitmemi söyledi. Önderlik, arkadaşların birçoğunun görevlerini, kendisi orada belirliyordu ve içerideki yönetime bırakmıyordu. Bu şekilde Önderlik, benim de görevimi ve gideceğim alanı belirlemiştir. Bütün

arkadaşlar ile bu şekilde diyalog geliştirip, herkesin yerini ve görevini belirlediğinde, dört buçuk saat olmuştu ve diyalog sona erdi. Gruplar hazır olunca, kısa bir süre sonra artık grupların gidişi için hazırlıklar yapıldı ve hatır isteme, vedalaşmadan sonra gruplar oradan ayrılmaya başladı. Bizim grubumuz da bu şekilde Şam'dan Rojava'ya doğru yola çıktı.

Gerillaya Dönüş: Yol Süreci

Rojava'ya gittiğimizde, 1996 yılının Haziran ayının başıydı ve KDP ile olan savaşımız sona ermişti. Biz, Rojava'dan Güney'e geçecektik. Dicle nehrini geçtikten sonra kamyonlar gelip, bizi aldılar ve götürüp, Sergelê tarafına, yani Dêrelök'a bıraktılar. Oradaki boğazdan tırmanarak, arkadaşların şimdi Dehleşîno ve Dola kuruma dedikleri yere ulaştık. Grubumuza, Önderlik Sahası'ndan gelmiş olmanın verdiği sıcaklık hakimdi. Merkez karargâh, o zamanlar oralardaydı. Eğitim devremizin kurulundaki arkadaşların çoğu, bizimle birlikte ülkeye gelmişlerdi. Fuat arkadaş ve Zeki onlar oradaydı, onları da gördük. Orada, Merkez'deki arkadaşların toplantısı oldu. O toplantıya, sadece Merkez'deki arkadaşları değil, akademiden gelen bazı arkadaşları da dahil ettiler. Fuat arkadaş ve Zeki, orada kalkıp tutumlarını belirlediler. Çünkü, kış sürecinde birbirleriyle ters düşmüşler, bu durum da gündem olmuştu. Oradaki tartışma, çoğunlukla karargâhın kendisi üzerine yürütülüyordu. Çünkü, akademiden gelen arkadaşlar ile ilgili her şey zaten Önderlik tarafından belirlenmişti ve üzerine tartışmayı gerektirecek fazla bir husus yoktu. Toplantıdan sonra düzenleme yaptılar. Zap tarafında merkez karargâh yönetiminde olan Zeki'nin düzenlemesi Botan'a olmuştu. O süreçte Botan'da bulunan Cemal arkadaşın da merkez karargâha gelmesi gerekiyordu. Piling Kiçî arkadaş da orada görmüştüm ve arkadaşın Botan'a gitmesi gerekiyordu. Yine, Zap grubu da vardı. Arkadaşlar, kendimizi hazırlamamızı ve yola çıkacağımızı söylediler. Orada kalabalık bir grup oluşturuldu ve ben de gruba dahil oldum. Biz, Heftanîn'e gittik. Zeki onlar da o tarafa geldiler. Parçalı olarak, grup grup oraya gitmiştik. O zaman, Botan yönetiminde Sozdar arkadaş ve Zeki yer alacaktı, bir yönetim oluşturmuşlardı. Biz Heftanîn'deyken, kendimizi hazırlamak ve gitmek istedik. O süreçte arkadaşlar her gün sınır karakollarına taciz eylemi yapıyorlardı ve düşman da her gün Pîrbula, Xantûr taraflarını obüslerle

vuruyorlardı. Zeki de oradaki yüksek bir tepeye çıkmış, küçük cihaz üzerinden arkadaşlarla açık bir şekilde taktik üzerine konuşuyordu. Zeki, taktik verdiğini sanıyordu ama düşman onu dinlediği için, onun söylediği şeylere karşı anında tedbir alıyordu. Zeki'nin taktik verme anlayışı işte böyleydi. O arada, Reşit Serdar arkadaş onlar, bir sınır karakoluna eyleme gittiler ve arkadaşların grubu düşmandan darbe yedi. Çünkü, Zeki'nin propagandaları yüzünden arkadaşlar, daha eyleme gitmeden deşifre olmuşlardı, düşman arkadaşların nereye eylem yapacağını anlamıştı.

Bizim bulunduğumuz yer, Heftanîn'in Şeşdara bölgesiydi. Oradayken, bir gün bütün arkadaşların toplanmasını söyledi, biz de toplandık. Orada büyük bir ateş yakılmıştı ve o ateşin etrafındaydık. Yanımızda Piling arkadaş da vardı. Zeki, düzenleme konusu üzerine arkadaşlarla konuştu ve daha sonra bana dönüp, "Hevalê Ali, sen düzenleme konusunda ne diyorsun?" diye sordu. Ben de "Hevalê Zeki, biz daha yeni Önderlik Sahası'ndan gelmişiz ve geldiğimizde de Önderlik, düzenleme üzerine benimle konuştu ve düzenlememi belirledi" dedim. Orada, yaklaşık 20 arkadaş vardı ve Zeki, "Ma Önderliğin yaptığı bütün düzenlemeler doğrudur diye bir şey yok ki" şeklinde bir söz söyledi. Orada bulunan hiçbirimiz, bu sözü karşısında Zeki'ye karşı farklı bir tavır göstermedik, sert bir tavır durumu gelişmedi ama ben görüşümde ısrar ederek, "Hayır, Önderlik gideceğim yeri belirlemiş ve ben de oraya gitmek istiyorum" dedim. Zeki'nin bu sözü bende bir rahatsızlık yaratmıştı, 'Önderlik hakkında nasıl böyle bir söz söyler' diye içimde bir tepki durumu gelişmişti, ama o an hiçbirimiz Zeki'ye bir şey demedik. Ben, bu konudaki rahatsızlığımı daha sonra Sozdar arkadaş ile paylaşmıştım. Yönümüz Botan'a doğruydı ve yol üzerindeydik. Bunun için de bu konu üzerine duyduğum rahatsızlığı paylaşabileceğim çok fazla bir yer de yoktu. Zeki düzenlememizi bozamadı ve biz, Piling arkadaş onlarla birlikte, 70-80 kişilik grubumuzla önce Besta'ya, Besta'dan da Kato'ya gittik. Kato'da da Önderliğin yaptığı düzenleme doğrultusunda bir bölük oluşturduk. O arada, Zeki de peşimizden geldi. Cudî taraflarındayken, Zeki'nin durumu tartışmalık oldu. Cihaz üzerinde boş konuşmalar yapıyor, arkadaşları küçük düşürüyor ve arkadaşlara hakaret ediyordu. Ben kendim şahit olmadım ama arkadaşların söylediğine göre, bir sefer Fuat arkadaş müdahale edip, söylediği sözlerin cihaz üzerinde söylenecek sözler olmadığını Zeki'ye söylemişti. Durumu bu

şekilde olduğu için, daha bütün Botan'ı gezemedi arkadaşlar onu geri çağırmışlardı. Biz Bêşebap tarafındayken, o da gelip oralardan geçmişti, ama daha sonra arkadaşlar onu geri Güney'e döndürmüşlerdi ve onu hiç görmedik. Zeki, Güney'e geldikten sonra da akademiye gitmişti.

Biz, Kato Jırka'ya gitmiştik. Piling arkadaş, o bölgenin sorumlusuydu. Önderliğin benim için belirlediği üçgene gitmem gerekiyordu. Ben kendim, 1989 yılında o hatta gezmiştim, ama 1989'dan 1996'ya kadar değişiklikler de olduğu için, oranın yeni koşulları üzerine hâkim değildim. Garzan tarafını zaten biliyordum, ama diğer Kalot, Arnos, Ezexşêr, Darînûs, Golgenî gibi yüksek zozanların(yaylaların) olduğu hattın, sadece koçer olduğumuz zamanlarda geçmiştim. O zamanlar da köylüydük ve köylü mantığı ile gerilla mantığı bir olmadığı için, o hatlar üzerine bir hakimiyetim olduğu söylenemezdi. Kendimizi hazırladık, artık gitmeye karar verdik. O arada, Erzurum eyaleti grubu da geldi. Bu grupta, akademi gruplarımızdan gelen arkadaşlar da vardı. Bu arkadaşların yükleri çok ağırdı. Eyalettin bütün eşyaları, arkadaşların sırtındaydı. Erzak, kitap, cephan ve diğer bütün eşyaları arkadaşlar yük yapmıştı ve o yüklerin altında zorlukla yürüyorlardı. Erzurum eyaleti grubu, 25 arkadaştan oluşuyordu. Bizim grubumuzdaki arkadaşlar, daha önce Garzan'da kaldıkları için, arkadaşlar, Erzurum eyaleti grubunu Garzan'a kadar götürmemizi bizden istediler. Erzurum eyaleti grubunun komutanı, Zekîyê Biçûk'tü. Biz, bir planlama belirledik ve düşman hiç bizim farkımıza varmadan, zozanlardan geçip, Aro tarafındaki Deştâ Tako'ya ulaştık. Oradaki büyük bir çukurun içine girdik, etrafımızdaki yüksek yerlere tepeciler çıkarıp, geceleyin o çukurda bekledik. Yanımızda, iki katır yükü kadar cephanemiz de vardı. Sabah olup, hava biraz aydınlanınca, yan tarafımızda bir koyun sürüsü olduğunu gördük. Çobanlar da bizi gördüler. İki Arkadaş gidip, o çobanlarla konuştular ve çobanlar, hangi köyden olduklarını söylediler. Daha önceden haberimiz yoktu, ama öğrendik ki orada her çobanın yanında bir küçük cihaz varmış ve bu cihazlarla birbirlerine bilgi veriyorlarmış, sürekli iletişim halindeymiş. Yine, o ovada çok fazla çoban olduğunu da bilmiyorduk. Erzurum grubunda, Mesut arkadaş vardı ve arkadaşlar ona Zaza Hesen diyorlardı. Ben ve Mesut arkadaş, bir yerde oturmuştuk ve çobanlara verip, o civardaki herkese

iletmeleri için bir mektup hazırlıyorduk. Bu mektupla, onların bize karşı yanlış bir hareket yapmamalarını belirtecektik. Bir yandan da cihazı taramaya almıştık ve çobanların kanalını bulmaya çalışıyorduk. Bir kanal üzerinde bir çağrı yapıldı. Bir tanesi diğerini çağırarak, Dêra Sîna'nın altından duman kalktığını ona söyledi. Bu kişi, bizim yerimizden bahsediyordu. Yani, artık bizi çok uzaktan da görmüşlerdi. Bunu anlayınca Ben Mesut arkadaşına, "Mektubun artık bir anlamı kalmadı, yazıyı bırakıp buradan çıkalım" dedim. Arkadaşlara, orayı bırakacağımızı ve arkamızda bulunan yüksek sırta gideceğimizi söyleyerek, kendilerini hazırlamalarını söyledik. Biz, eşyalarımızı alıp harekete geçtiğimizde, cihaz üzerinde konuşan o kişi diğerine, "Görüyor musun, Dêra Sîna tarafına doğru kaçıyorlar!" dedi. Bizim ulaşmak istediğimiz sırtın adı, Dêra Sîna'ydı ve o adam, bizim gittiğimiz yeri tarif ediyordu. Daha biz o sırta yetişmeden, 2 tane kobranın geldiğini gördük. Kobralar, Dêra Sîna'yı vurmaya başlayınca, biz de oradaki kayalıkların arasında saklandık ama yürümek istediğimiz hat, allak bullak oldu. Biz, Kato Jırka'dan oraya kadar günlerce yol yürümüştük ama oradaki o çobanlar, yolumuzu sabote etmişlerdi. Ne yapacağımızı tartıştığımızda, o yürüdüğümüz hattan onları götürmemizin artık çok zor olduğunu, Erzurum grubundaki arkadaşlara söyledik ve onları Kato Jırka'ya geri döndürmeyi önerdik. Erzurum grubu, başka hattan, yani Herekol hattından gitmeyi deneyebilirdi.

1990 yılındaki gibi bir durum başımıza gelmişti. Gelîyê Ala dedikleri yer, çok kötü bir vadiydi. Aro'dan Gelîyê Ala'ya inmek, oradan da tekrar diğer tarafa tırmanmak gerekiyordu ve vadide de köyler vardı. Arkadaşlar, iniş için uygun olan bir boşluğu daha önceden tanıyorlardı. Biz, o hattan, uçurumların arasından aşağı indik. Moralimiz bozuktu, çünkü ilerleyememiştik ve geri dönüyorduk. Gelîyê Ala'yı geçtikten sonra, bu sefer Alandeştê dedikleri Deşta Ala'ya tırmanarak ulaştık. O ovayı geçtikten sonra, kayalık sırtlara ulaştık. Kayalık olan o sırtları da geçtik ve bir boğazdan bir tepeye doğru tırmanırken, artık güneş çıkmıştı. Ben, o boğazda oturmıştım ve arkadaşların yetişmesini bekliyordum. Artık, sağlam yere ulaşmıştık ve rahattık. Mesut arkadaşın geldiğini gördüm. Mesut arkadaşı daha önceden, 1994 yılında Amed'de yine daha sonra da Çemço'da görmüştüm ve tanıyordum. Mesut arkadaş, Erzurum grubundaydı. Bana yaklaşıncı, "Hevalê Mesut, durumun nasıl" diye sordum. O da cevap olarak bana, "Hevalê Ali,

durumum nasıl iyi olsun? Lenin'i getirip bu çantanın altına koysan ve bu kadar yol yürütsen, Lenin bile itiraz eder!" dedi. Onun bu cevabı beni çok güldürmüştü. Mesut arkadaşın yükü çok ağırdı ve kel olan kafası çok terlemişti. Çok yorulmuş ve zorlanmış olacaktı ki, bu şekilde bir cevap verdi bana. Biz en sonunda geri döndük. Daha sonra Erzurum grubundaki arkadaşlar, diğer hattı denemek için bizden ayrıldılar. Biz de bir süre sonra, yerimize gidebilmek için, o gidip-döndüğümüz hattı tekrar denedik ve bu sefer Önderliğin söylediği yere, Botan-Zağros-Garzan üçgenine ulaşmayı başardık.

Botan-Zağros-Garzan Üçgeni

Gittiğimiz yer, Hîzan arazisine giren, Gelîyê Axkîs'ti. Gelîyê Axkîs'in yukarı kısmında da Gelîyê Karkarkê vardı. Biz, zozanlık arazilerden geçerek oraya varmıştık. Orada Garzan gücünden arkadaşları gördük. Bir süre o arkadaşlarla birlikte kaldık ve birlikte eylem yapmayı düşündük. Biz 1993 yılında oradayken, telefon yoktu. Sadece, kaba olan, AKÜ ile çalışan ve 500 kilometreye kadar çekim gücü olan bir telefon vardı. O telefona, 'telsiz telefon' deniyordu. Köylüler o telefonda bir tane bize getirmişlerdi ama arkadaşlar aküyü telefona ters bağladıkları için, telefon, biz daha kullanamadan bozulmuştu. O telefonun fiyatı, Türk parasıyla 33 milyondur. Biz, bu konuyu eyalet yönetimi olarak konuştuk ve köylülere, bize telefon bulup getirmelerini söyledik. O zaman, köylüler bize, gazetelerde reklamlar gördüklerini ve o reklamlarda, yakında bir telefon modelinin çıkacağını, çıkacak olan bu telefon modelinin de cepte taşınabilecek kadar küçük olacağını belirtildiğini söylemişlerdi. 1996 yılında Hîzan'da Garzan gücünden arkadaşları gördüğümüz zaman, orada bir arkadaşın yanında cihaza benzeyen bir alet görüp, o aletin ne olduğunu sordum. Arkadaş da bana, o aletin telefon olduğunu ve yeni çıktığını söyledi. Ayrıca, oradaki tepenin üzerine çıkarsa, rahatlıkla Önderlik ile konuşabileceğini de ekledi. Ben de o cebe konulabilen, küçük telefonu ilk kez gördüğüm için çok şaşırmıştım. Arkadaşların cepbane sorunu vardı; roket, mermi vb. bulmakta zorlanıyorlardı, ama teknik eşyaları rahat bulabiliyorlardı. O grupta, daha sonra komplo ile Qendîl'de şahadete ulaşan Gulan arkadaş da vardı.

Düşmanın bazı sabit yerleri vardı, o yerlerden birine eylem yapmak istiyorduk. O bulunduğumuz yerden Garzan'a doğru olan kısmı ben zaten daha önceden tanıyordum ama biz, bulunduğumuz yerden Botan'a doğru olan tarafta, yani Botan-Garzan arasında eylem yapmak istiyorduk. O bölgede bir hedef belirlemiştik ve o hedefi vurup, üzerine gitmek istiyorduk. Koçer zomlarının(çadırlarının) olduğu zozanlılık bir yerde, o zom yerlerine yerleşmiştik. Bir gün, öğleden sonra arkadaşlar gunilerle uğraşıp, ateş yakarak ve duman da çıkararak bir şeyler hazırlamaya çalışırken, arkadaşlardan biri, karşımızdaki sırtta askerlerin görüldüğünü söyledi. Biz de hemen o zom yerinin içine girip, kendimizi gizledik, hareketsiz kaldık. Bize göre uzak olan, yüksek bir sırtın üzerinde, bir grup halinde bir şeylerin olduğunu gördük. Gerçekten de asker gibilerdi ve sanki onlar da orada durmuş, bizi gözlemliyorlardı. Hiç hareket etmiyorlardı, ama canlı olduklarını biliyorduk. Bu şekilde bir süre acaba asker mi, değil mi diye gözlemledikten sonra, birden bir akbabanın oradan havalandığını gördük ve o grubun, akbaba sürüsü olduğunu anladık ve yerlerimizden çıkıp rahat hareket etmeye başladık. Ancak, saat 2'yi geçtiğinde, arkadaşlar tekrar asker gördüklerini söylediler. Ben de yine akbaba görmemişler mi diye arkadaşlara sordum. Arkadaşlar da bu sefer akbaba değil, asker olduğunu söylediler ve ayakta olduklarını belirttiler. Daha sonra baktığımızda, Gevaş (Kawaş) tarafında ve yanımızda bulunan bir sırtta 40-50 askerin olduğunu ve askerlerin bizim bulunduğumuz sırta doğru geldiklerini gördük. Artık vakit, akşama doğruydı ve bu asker grubu tam bize göreymi. Zaten biz eylem yapmak istiyorduk. Şimdi eylem ayağıma geliyordu ve gidip sabit karakolu vurmak yerine, arazideki bu askerleri vurmak, daha az riskli ve sonuç alıcı olabilirdi. Zaten, vakit de uygundu. Bunun için, orada bir eylem planlaması oluşturduk. Bir savunma grubu ve bir saldırı grubu oluşturduk. Askerler de bize doğru gelmeye devam ediyorlardı. Artık güneş de battığında, askerler bir sırta ulaşmış orada durdular. Askerler, orada kendilerine mevzi yapmaya çalıştılar ama tam yapamadılar. Biz de onların yakınındaydık ve vurmaya başladık. Bizim vuruşumuzla, askerler dağılmaya başladılar. Bazı askerler, oradaki kayaların üzerinden kendilerini atmak zorunda kaldılar. Arkadaşlar o eylemde, 1 adet BKC silahı, çok sayıda asker çantası, gece dürbünü,

gündüz dürbünü ve cephane kaldırdılar. Bu eylemde, sadece 1 arkadaş hafif yaralandı.

Bu eylemden sonra biz, oradan tekrar Garzan tarafına döndük ve Garzan grubundaki arkadaşlarla da birlikte, yaptığımız bu eylemin eksik yönlerini tartışarak belirledik. Bu eylemde kaldırdığımız cephanelerin büyük çoğunluğunu Garzan grubuna verdik. Çünkü, onlara daha çok lazımdı. Daha sonra aramızda tartışarak, eylemin tekmilinin Garzan eyaleti adına verilmesini kararlaştırdık. Çünkü, o üçgene geldiğimizi düşmanın bilmemesini uygun görmüştük. Ayrıca, Garzan grubundaki arkadaşlarla bazı kanallar ve randevu yerleri belirledik. Bizim yanımızda, fazla miktarda cephane vardı ve cephanelerimizin bir kısmını Garzan grubundaki arkadaşlara vermek için bu randevu yerlerini ayarlamıştık. Bu şekilde, elimizde fazla olan cephaneleri arkadaşlarla paylaştık. Daha sonra arkadaşlardan ayrılıp, Botan tarafına doğru gittik ve Çatak (Şax), Beytüşşebap (Bêşebap), Gürpınar (Payîzava) arasında bulunan Birkê zozanlarına ulaştık. Bu zozanlarda herhangi tehlikeli bir durum yoktu ama, Çatak (Şax) tarafında bulunan bazı süvari çeteler, çoğu zaman bu zozanlara geliyorlardı. 25 atın üzerinde hareket eden bu çete grubu, arkadaşlarla çatışmaya girmek istediklerinde, o atlarına binip, zozanlara geliyorlardı. O zozanlara gittiğimizde, Şerîfê Spêrtî arkadaşı orada gördük. Tabur komutanı, Şêrîfê Spêrtî arkadaşı. Bazı bölükler oradaydı, bir bölük de bizdik. Bizim bölüğümüz, Garzan tarafına doğru gidip- gelmişti, Masîro arkadaş onların bölüğü de oralarda kalıyordu, Çîyayê Zer, Birkê ve Deşta Tako çevresinde çalışma yürütüyorlardı. Biz döndüğümüzde, Masîro arkadaş onların bölüğünü gördük. Yine, tabur komutanı olan Şerîf arkadaşı da gördük. Orada, yönetim ve genel olmak üzere, toplantılarımız oldu. Bir süre, Birke ve çevresinde; erzak toplama, eylem yapma gibi çalışmalar yürüttük. Bir süre sonra ben Şerîf arkadaşa, o bulunduğumuz yerin artık deşifre olduğunu, çünkü nereye doğru hareket etsek, en sonunda dönüp tekrar oraya geldiğimizi söyledim. Çünkü; biz, Gürpınar tarafına, Qesirke'ye ve yine Çîyayê Zer tarafına gittiğimizde de hep tekrar o bulunduğumuz yere dönüyorduk. Yani, hareketlerimizin odak noktası artık o kaldığımız yer olmuştu. Bunun için de o kaldığımız yeri bırakmamız gerektiğini Şerîf arkadaşa söyledim. Şerîf arkadaş da o araziyi iyi tanıdığımızı, bir sorun çıkmayacağını söyledi. Ben,

orayı bırakmamız gerektiğini, sebepleriyle birlikte söyledim ama arkadaş bir türlü görüşümü kabul etmedi.

Bizim bir grubumuz da o zaman geride, Kanî Spî tarafında kalmıştı ve erzak depolama çalışması yürütüyordu. Mardinli olan Aziz arkadaş, takım komutanı olarak o grubun sorumlusuydu. Garzan grubundaki arkadaşlar gelip, Aziz arkadaş onlardan cephane istemişlerdi. Bunun üzerine, Aziz arkadaş onlar, Garzan grubundaki arkadaşların yanına bazı arkadaşları vererek, bizim yanımıza göndermişlerdi. Aziz arkadaş ve yanında kalan grubu da daha sonra bizim yanımıza geleceklerdi. Bu şekilde, Aziz arkadaşın takımındaki bazı arkadaşlar ve Garzan grubundan arkadaşlar, bizim yerimize doğru yola çıkıyorlar. Ancak, arkadaşların bize ulaşabilmeleri için, uzun bir mesafe yürümeleri gerekiyordu. Arkadaşların önce Gürpınar ile Çatak (Şax) arasındaki yolu keserek geçmeleri, daha sonra bir ovadın geçmeleri ve ovadın sonra da zozanlara tırmanmaları, zozanlara ulaştıklarında da bize doğru zozanlık hattan yürümeleri gerekiyordu. Arkadaşlar, ovayı geçip zozanların zirvesine ulaştıklarında; çukur bir yer görüp, yoruldukları için o çukur yerde dinlenmek istiyorlar. Arkadaşların yanında 2-3 tane de yüklü katır var. Arkadaşlar, o zozanlarda dinlenip, sonraki gün de bizim yanımıza gelmeyi planlıyorlar. Ama o sırada operasyon çıkıyor ve sabah erkenden düşman ile arkadaşlar, karşı karşıya geliyorlar. Arkadaşlar, o çukurda eşyalarını toparlayana kadar çatışma başlıyor. Arkadaşlar, eşyalarını bile toparlayamıyorlar. Arkadaşlar bize doğru geldiklerinde, kobralar gelmeye başladı. O çıplak arazide saklanamayacaklarını bildikleri için, hep yürüyüp, bize doğru geliyorlar, kobralar da sürekli arkadaşları vuruyordu.

Biz, durumun böyle olduğunu görünce, etrafımızdaki sırtları tutarak, arkadaşlar için bir koruma hattı oluşturmak istedik. Arkadaşlar, aşağıımızdaki dola(vadiye) girdiler. Orada bizim birkaç katırımız vardı. Arkadaşlar o dola yetişene kadar, bazı arkadaşlar şahadete ulaşmıştı. Kobralar çok alçaktan arkadaşları vuruyordu. Öyle ki, içindeki pilot görünüyordu. O iki kobra, sürekli arkadaşları takip ediyordu ve arkadaşlar nereye gitse saldırıyorlardı. Bazı arkadaşlar gelip, bizim aşağıımızdan geçtiler. Bizim yanımızdaki arkadaşlar, o arkadaşları çağırarak, içinde katırların olduğu, aşağıımızdaki dola girmelerini, diğer arkadaşların da orada olduğunu söylediler. Arkadaşlar gidip, o dola girdiler. Daha sonra

helikopterler bazı yerlerde indirme yaptılar ve askerler bize doğru ilerlemeye başladılar. Yan tarafımızdaki sırtta da askerler vardı. Kobralar hareket halindeyken, arkadaşlar kendilerini hêliz ve gunîlerin arasında gizlediler ve kobralar arkadaşları görmediler. Daha sonra, bir arkadaş o dolda hareket ederek, doldaki katırların yanına gidip-gelince, kobralar tekrar arkadaşların bulunduğu yeri gördüler. Kobralar, yaklaşık 1 saat kadar, katırların bulunduğu o dolu vurdular. Orada bulunan arkadaşlar arasından 2-3 arkadaş şahadete ulaşmış, 2-3 arkadaş da yaralanmıştı. Yukarıdaki arkadaşlara yerlerini deşifre etmemelerini söylemiştik, ama bazı arkadaşlar kobralara ateş açıp, yerlerini deşifre edince, kobralar orayı da vurdu ve 2-3 arkadaş da yukarıda şahadete ulaştı. Akşamüstü olana kadar, biz tam dağılmış bir hale geldik. Sadece bir sırt elimizde kaldı ve doldaki arkadaşların durumunu hiç bilmiyorduk. Aziz arkadaş onların grubunun hepsi gelmemiştii, bir kısmı geride kalmıştı ve onlardan da haberdar değildik.

Garzan grubundaki arkadaşların durumunu da bilmiyorduk. Üç arkadaş, yukarıdaki mevzide şahadete ulaşmıştı, bir arkadaşın ayağı dönmüştü. Yani, bölüğümüz adına bir şey kalmamıştı. O gece toplandığımızda, arkadaşlara toparlanıp orayı bırakmamız gerektiğini söyledim. Biz gece vakti toplandığımızda, arkadaşlar bana, katırların da olduğu dolda bulunan arkadaşların tamamının şahadete ulaştığını söylediler. Biz kontrol etmedik ama arkadaşlar orada kimsenin sağ kalmadığını söylediler. Daha sonra, biz bir hattan aşağıya inmeye başladık. Masîro arkadaş onlar da karşımızdaki Çîyayê Zer'delerdi. Biz, bir şekilde, dolaylı olarak Masîro arkadaş onlara, gideceğimiz yeri söyledik. Ayağı dönen arkadaş, aşağıya doğru indiğimizde, o çatışma yaşadığımız yerin aşağısında, eteklerinde bulunan uçurumlu yerde gizledik. Daha sonra, oradan çok uzaklaşarak, Masîro arkadaş onların bulunduğu yeri de geçtik. Masîro arkadaş onlar da geldiler ve Deşta Tako'ya gittik. Moralimiz sıfıra inmişti. Grubumuz dağılmıştı ve bazı arkadaşların durumu hakkında hiç bilgimiz yoktu. O operasyon, aynı gün geri çekilmişti ama biz kendimizle meşgul olduğumuz için bunu bilmiyorduk. Havadan asker getirip indirmişler ve daha sonra askerleri alıp, yine havadan götürmüşlerdi. Bunun üzerine Aziz arkadaş onlar, katırların olduğu o dola gelmişlerdi ve oradaki üç arkadaşın halen sağ olduğunu görmüşlerdi. Aziz arkadaş onlar, şahadete ulaşan arkadaşların cenazelerini toprağa verip, yaralı

olan arkadaşları da yanına almışlardı ve bize doğru geliyorlardı. Arkadaş, bağlantı yaparak bize doğru geldiklerini bana söyleyince, biz de arkadaşların önünde bir savunma hattı oluşturduk. Aziz arkadaş ile birlikte gelen arkadaşlar arasında, Garzan grubundan üç arkadaş da vardı. Arkadaşlardan aldığımız net bilgilerden sonra, şahadete ulaşan arkadaşların toplam sayısının 8 arkadaş olduğunu anladık. Yaralı olan arkadaşları Besta'ya gönderdik. Garzan'dan gelen arkadaşları da yaralı oldukları için gönderdik. Sonraki günlerde, içinde bulunduğumuz durumdan dolayı muhabereye çıkamıyorduk. Bu durumu da arkadaşlar sürekli eleştiriyorlar ve neden bizimle bağlantı kurulamadığını sorup duruyorlardı. Ama, bizim bağlantı kuracak durumumuz yoktu. Sîdar adında, Rojava'lı ve 2000 yılından sonra kaçmış olan birisi vardı. Hîzan tarafında birlikte eylem yaptığımız Garzan grubu, Sîdar onlara bağlıydı. Zaten, daha önceden de Sîdar ile birbirimizi tanıyorduk. Sîdar, o zaman Garzan eyalet komutanı olan Nasır'a, "Biz, cephane almaları için yanımızdaki arkadaşları, Botan'daki arkadaşların yanına gönderdik ama Botan'daki arkadaşlar, bizim arkadaşlara sahip çıkmamışlar, kendileri geride durup, bizim arkadaşları da çatışmaya koymuşlar ve arkadaşlar şahadete ulaşmışlar" demişti. Onun böyle boş boş konuşması, bizim zorumuza gitti. Çünkü, olaylar hiç onun bahsettiği gibi değildi. Arkadaşlar bize doğru gelirken, operasyon arkadaşlara denk gelmişti ve çatışmalar yaşanmıştı. Orada, Garzan grubundaki arkadaşlar da yaralanmıştı ve biz o arkadaşları Besta'ya kadar ulaştırmıştık. Ancak, Besta'da da operasyon çıkmıştı ve o arkadaşlar orada da çatışmaya girmiş, bu sefer şahadete ulaşmışlardı. Bu da büyük bir şanssızlıktı.

Biz, Masiro arkadaşın bölüğüyle Çatak (Şax) ve Gürpınar hattında bir süre pratik yürüttük, daha sonra mevsimin giderek geç olmasından dolayı Masiro bölgesine geçtik. Orada da erzak sıkıntımız vardı, ne yapacağımızı tartıştık, daha önce Sefkan arkadaşın balıkların tutma yöntemini eleştirildiği şekilde patlayıcılarla balık tutmaya karar verdik ve balık tuttuk. Balık tattuktan sonra tuzumuz olmadığı için arkadaşları tuz için Kato'ya gönderdik. Kato ve Masiro arasında uzun bir mesafe vardı, normalde tuz ya da birkaç ekmek için gidilecek bir mesafe değildi. Arkadaşlar Kato'ya gidip geldi, orada da erzak olmadığı için sadece birkaç ekmek getirdiler. Bir süre sonra kendimizi Kato taraflarına verdik, orada alt yapı çalışmaları yürüttük. O arada Kato'da Girê

Sor taraflarında birkaç eylem yaptık, daha sonra geri dönüp Kato Jirka'ya, Pıling arkadaş onların yanına gittik. Pıling arkadaş, bizim gittiğimiz bölgenin komutanıydı. Bir süre Kato Jirka'da kaldık, hava koşulları gittikçe gerilla için zorlaşıyordu. Daha sonra Besta'ya gidip Hozê-mêrê köyü taraflarına ulaştık. Arkadaşlar kış hazırlığı yapıyordu, o döneme ait Pıling arkadaşla anılarımız var. Örneğin o zaman orada kaldığımız yer kilise şeklinde bir yerdi, bu kilisenin yeri, uçurumlu bir arazideydi. Kilisenin arka tarafına ayılar ulaşamayacağı için bal arılarının kovanlarını koymuşlardı. Köyün geneli yıkılmıştı, ama o kilise halen sağlamdı. Orada kaldığımız zamanda bir sabah kobra gelip, biz kilisenin içindeyken, kiliseye bir roket attı, ama attığı roket kiliseye isabet etmedi, bizde kiliseden çıkıp araziye dağıldık ve daha sonra gelip orada kalmaya devam ettik.

Orada kaldığımız zaman Pıling arkadaşın bir tüp üzerinde kullanılan bir lüküsü vardı. Ben, o lüküsü alıp, onun ışığında kitap okuyordum Pıling arkadaşta hep lüküsümü bitireceksin diyordu. Ben de en son "Hevalê Pıling zaten bu ilkbahara kadar dayanmayacak, eninde sonunda bitecek. Hiç değilse şimdi biraz da olsa bununla kitap okuyorum" diyordum. Bu şekilde, her gün lüküs üzerine tartışmalarımız oluyordu. O zaman Şoreş adında biri vardı, arkadaşlar ona 'Şoreşê Simbîl mezin' diyordu. (Bu kişi daha sonra kaçtı) Şoreş de o zaman oranın yönetiminde yer alıyordu. Kampta erzak sıkıntısı vardı, arkadaşlar az da olsa koyun bulup kavurma yapmışlardı. Yine bir miktar bulgurları ve unları vardı. Birde etraftan topladıkları birkaç çuval cevizleri vardı. Ama sayı çoktu, orada birkaç kamp üstlenmeye girecekti. Pıling arkadaş ve Şoreş her sabah, bu erzakları kış boyunca nasıl kullanacaklarını tartışıyorlardı. Sabah, öğlen, akşam arkadaşlara ne vereceklerini belirlemeye çalışıyorlardı. Mesela 'sabah falan erzakı verelim, öğlen de filan erzakı verelim, falan vakitte de 2 ceviz verelim, filan vakitte bir parça ekmek verelim' şeklinde tartışmaları olurken, ben de orada kitap okuyordum. Bir defasında bende araya girdim ve "Bende bir şey söylemek istiyorum" dedim. Pıling arkadaş "Söyle" dedi. Bende, "Peki bana verdiğiniz cevizler çürük çıkarsa ne olacak" diye sordum. Pıling arkadaş kızarak, "Planlama yapmamıza izin vermiyorsunuz hiçbir şeyi beğenmiyorsunuz" dedi. Ben de "Tamam planlama yapıyorsunuz da benim cevizlerim çürük çıkarsa ben aç kalacağım, peki o zaman ne yapacaksınız" dedim. Benim asıl

amacım Piling arkadaş ve Şoreşin tartışmasını bitirmekti, ama erzak üzerine olan tartışmaları yine de bitmedi. Daha sonra arkadaşlar Piling arkadaş çağırıp, akademiye gideceğini söylediler. Demek ki arkadaşların daha önceden böyle bir planlaması varmış, ama bizim bundan haberimiz yoktu. Piling arkadaş erzak, cevizler üzerine o kadar tartışma yürüttükten sonra bizden hatır isteyerek, Önderlik sahasına gitmek için yanımızdan ayrıldı. Piling arkadaş gittikten sonra arkadaşlar bizi çağırdı ve bir grup arkadaşın Gabar'a gitmesi gerektiğini söylediler. Daha sonra bizde o kamptan ayrılıp Garisa'ya gittik.

Garisa'ya gittiğimizde Reşit arkadaş onları gördük oradan da Gabar'a gittik. Karargâh orada olduğu için, Cemal arkadaş da oradaydı. Bir süre orada kaldık, orada olduğumuz zaman Dêrşew köyünde kaldığımız bir akşam, tepecilerimizin bulunduğu yere sızma yapan düşman bir arkadaşımızın şahadetine neden olmuştu. Daha sonra orayı bıraktık ve farklı bir yere gittik. Gittiğimiz yerde hazırlıklar yaptık, o dönem eyalet içinde teknik eğitimi verilecekti ve bir gurup arkadaş orada toplandı. Birkaç ay orada kaldım. Toplantılar oldu ve eğitim gördük. 1997 8 Mart'ına kadar orada kaldım. Arkadaşlar daha sonra Heftanin'e gideceğimizi söyledi, bu esas üzerine Cemal arkadaş onlarla Haftanin'e doğru yola çıktık. Birkaç gün yürüdük ve Xabur suyunu geçtik. Xabur suyundan sonra bir yerde ara verdik, yola çıktığımızda Hêzil suyunun orada karakollar bizi termallerden gördüler, biz sınırı geçene kadar obüs ve havan atışları yaptılar. Sınırı geçtikten sonra Sinat tarafında bir yerde ara verdik. Bir iki gün geçmeden savaş uçakları alanı bombaladılar ve oranın gücünden bir kadın arkadaş ağır yaralanıp, daha sonra şahadette ulaştı. Oradan Pirbulaya gitmek için iki ayrı gruba ayrıldık. Cemal arkadaş ve yanında bazı arkadaşlar farklı bir yoldan, ben Şerifê Sperti ve Gülistan arkadaş Perak alanından gidiyorduk. O zaman bile Güney'de düşmanın gizli birimleri vardı. Biz bir dereden gidiyorduk. Yürüdüğümüz dere, Cudi tarafından görülmeyen bir yerdi. Düşman birden büyük havan toplarını bize doğru attılar ve havan topları hemen önümüze düştü. Biz de hemen sağa sola dağıldık ve havan atışları bir süre devam etti. Küçük bir parça Şerif arkadaşın ayağına isabet etti. O atışların yakından koordine edildiği belliydi. Cudi'de bulunan Kiryareş'ten koordine edilip öyle atılamazdı. Şerif arkadaş hafif yaralanmıştı ve o karışıklıkta durmadan yolumuza devam ederek, Pirbula'ya gittik.

MEDYA SAVUNMA ALANI: Zap Cuma Arkadaşla Birlikteyim

Bahar aylarıydı, arkadaşlar Haftanın gücüne toplantı yaptı, o zamanlar Haftanın'de sayı çok fazlaydı. Yeni düzenlemelere göre, ben, Serhed'lı Bişar arkadaş, Mardinli İbrahim arkadaş ve Kargo Süleyman'dan oluşan grubumuz, Zap'a gidecektik. Ben hiç gitmek istemiyordum. Ben 1996 yılında yeni akademiden gelmiştim. Haziran ya da Temmuz ayıydı, Botan'a gitmiştim ve Mart ayında Botan'dan çıkıp Zap'a gitmek istemiyordum. O dönem Zap, Güney diye adlandırılıyordu. Oraya gidenler sürgüne gitmiş sayılıyordu, o dönemin yaklaşımı öyleydi. O dönem Merkez Karargâh Zap'ta 'Şikefta Parlamento' dediğimiz bir yerdeydi. Botan'da, oradaki arkadaşlarla uyumlu bir şekilde çalışmadık. Oradaki arkadaşlarla bazı konular üzerine tartışmalar yaşadık. Daha önce o kadar Botan'da kalmıştım, kendim zaten o coğrafyalıyım ama Botan yapısıyla birbirimizi kabullenme noktasında sorun yaşadık. Bazı gerçekler ancak zamanında anlaşılır, yani sadece görülür ve yaşanırsa anlaşılır. Bazı şeyler yaşanmadan anlaşılmaz. Önderlik, bazı şeyler yaşanmadan anlaşılmaz diyor.

O dönem ısrar ettiğim ve doğru gördüğüm şeyler, şimdi de geçerli ve doğru olan şeylerdi. Belki çok basit şeyler gibi gelebilir ama öyle değildi. Botan'daki yapıyla ilgili olarak; mesela gittiğimiz ve pratik yürüttüğümüz yerler, Çatak (Şax), Beytüşşebap, Gürpınar ve Bahçesaray gibi yayla yerlerdi. Bu yerler hep zozanlı olduğu için, arazileri, çıplak arazilerdi. Ben uzun süre Garzan'da kalmıştım Botan'ın sistemi ve tarzı farklıydı. Ben de yayla olan yerlerde bazı kurallar belirlemiştim, bu da arkadaşların zoruna gidiyordu. 1994 yılından sonra düşman termalli tankları kullanmaya başlamıştı, oradaki yüksek ve stratejik yerlerin hepsindeki karakollara termalli tanklar yerleştirmişlerdi. Bizim olduğumuz yer yayla olduğu için, akşam sigara içilmesini yasaklamıştım. Bu, arkadaşların zoruna gitmişti ve bana, "Sen çok dogma yaklaşıyorsun, kendin sigara içmiyorsun, bizim de içmemize engel oluyorsun" diyerek, tartışma konusu yaratıyorlardı. Bu da yapıyla aramızda sorunların çıkmasına sebep oluyordu. Bir ikincisi ise oranın arazisinde çok fazla ağaç yoktu ve her yer ateş yakmak için uygun değildi. Mesela tepeler ateş yakmak için hiç uygun değildi ve ben de tepecilerin ateş yakmamaları kuralını koydum. O zamanlar

köylere gidip geliyorduk ve ben arkadaşlara, “Ben size helva, lezo getireyim, fakat gündüzleri tepede çay için ateş yakmayın” dedim. Ancak, arkadaşlar bunu da sorun yaptılar ve farklı bir tartışma konusu açtılar. Biz nereye gitsek mecburen stratejik yerleri tutuyorduk, her gittiğimiz yerde yakılan ateşten çok fazla duman yükseliyordu ve etrafımız genelde korucu köyleriydi. Ateş yakılmaması kuralını belirlememdeki amaç, duman yüzünden kaldığımız yerlerin belli olmasını engellemekti, ama bazı arkadaşlar bu belirlediğim kuralları kabul etmek istemediler. Hâlbuki, o dönem kural olarak belirlediğim o hususlar, şimdi bile doğru olan hususlardı. Duman, o zaman da şimdi de gerillanın en büyük gündüz düşmanıdır.

O zamanlar yanımda yeni bir karnas silahı vardı, o kadar yeni ve güzeldi ki, yere bırakmaya kıyamıyordum. O karnas akademiden gelen arkadaşların yanındaydı Gabar’da yanımda sîxo Rusî bir kalaşnikof silahı vardı. O kalaşnikof silahımı bir arkadaş ile değiştirerek, arkadaşın yanındaki karnas silahını almıştım. Ben Zap’a gideceğim zaman Şerif Sıpteri arkadaş bana “Hevalê Ali sen zaten buradan gideceksin o karnas silahını buraya bırak” dedi. Bende Şerif arkadaş, “Hevalê Şerif, ben bu silahı burada bırakmam. Kendimle Zap’a götürreceğim” dedim. Şerif arkadaş da “Ma Zap’a nasıl götürceksin?” dedi. Ben yine de silahımı bırakmayacağımı söyledim. Gideceğimiz gün araba Pîrbula’da bizi bekliyordu. O araba, bizi götürcekti. Arkadaşlar bize arabanın geldiğini ve toparlanmamızı söylediler. Pîrbula’ya gittik ve arabaya binecekken, Daha önce Masiro arkadaşın birliğinde olan ve 1996 yılında birlikte kaldığımız genç bir arkadaş vardı adı Egîd Erkendi’ydi. (Bu son dönemlerde Xakurkê’de şahadette ulaştı. O zamanlar genç bir arkadaştı ve sevdiğim bir arkadaştı.) Bana, “Hevalê Ali, sen gidiyorsun zaten, benim silahım da eski, bana silahımı verir misin?” dedi. Ben de arkadaşın isteğini direkt kabul ettim ve silahımı Egîd arkadaş, verdim. Yanında olan eski, dipçiği bozuk olan silahı aldım ve karnası Egîd arkadaş, verdim. Şerif arkadaş, silahımı vermemiştim.

Merkez karargâhın olduğu Parlamento şikeftine gittik. 1997 yılının Nisan başlarıydı, o dönem orada Cuma arkadaş vardı. Oraya gittiğimizde, biraz dinlendik. Cuma arkadaş bizimle tartıştı, zaman, tek tek arkadaşlarla konuştu ve benimle de tartıştı. O dönem 14 Mayıs operasyonunun hazırlığı vardı, düşman askerleri

gelip o sınır yerlerinin hepsinde ve tepe Girê'de konumlanmışlardı. Daha önce gelip tepe Girê'yi tutmuyorlardı, o süreçte oraya geldiler ve daha yerlerini sabitlemeden arkadaşlar oraya eylem yaptı. O eylemde arkadaşlar 16 silah kaldırdılar. Daha operasyon başlamamıştı. Operasyon başlamadan, hava saldırıları çok yoğunlaşmıştı. Özellikle Zap'a her gün hava saldırısı yapıyorlardı ve kuvveti yıpratmak istiyorlardı. Arkadaşlar da o süreçte hem intişar halindeydiler hem de operasyona karşı hazırlık yapıyorlardı. O arada Parlamento şkeftinde kalıyorduk. Benimle birlikte Zap'a gelen arkadaşların hepsinin düzenlenmesini arkadaşlar farklı farklı yerlere yaptılar, ben de Cuma arkadaş onların yanında kaldım.

Parlamento şkeftinin hemen yanında bir kayalık vardı. O kayalığın üst kısmında büyük doğal bir delik vardı. Biz, şikeftin yan tarafında pıncarlarla uğraşıyorduk. O sırada arkadaşlar, savaş uçaklarının sesinin geldiğini söylediler. Ben Botan'dan yeni geldiğim için, Zap'taki durumları fazla bilmiyordum. Oradaki arkadaşlar hemen koşup o kayalıkta bulunan tahta merdivenden yukarı çıktılar ve o deliğe girip kendilerini arka kısımlara verdiler. Ben de merdivenle yukarıdaki deliğe gitmiştim ama ben içeri girmedim, arka kısma doğru gitmedim. Arkadaşlar, benim de arka kısma gitmemi söylediler, ama ben gitmedim. Hemen deliğin önünde, kafamı dışarı çıkarmıştım ve uçakların nereyi vuracağına bakmak istemişim. Diğer arkadaşlar tecrübeli olduğu için, deliğin arka tarafına geçmişti. Daha vuruş sesi gelmeden basıncın etkisiyle sırt üstü düştüm. Kefiyem bir tarafa uçtu, üzerimde bulunan yeleşin bir tarafı yırtıldı ve her şey dumanların arasında kalmıştı. Arkamda bulunan arkadaşlar da gülmeye başladı, ama daha tam halimi görmemişlerdi. Ben basıncın etkisiyle içeriye düşmüştüm, eğer dışarıya düşseydim aşağı kısım hep taşlık olduğundan şehit olabilirdim. Uçak tam o deliğe vurmak istemişti, ama deliğe değil de aşağı kısımdaki kayalıkları vurmuştu. O zaman sadece birkaç silahımız darbe almıştı ve yaptığımız pıncar yemeği mahvolmuştu. Benim de saçım başım hep mahvolmuştu, 2-3 kere sabunla yıkamama rağmen temizlenmedi. Arkadaşlar daha sonra gelip durumumuzu sordular. Durumlarımızın iyi olduğunu birkaç maddi hasar olduğunu söyledik. Daha sonra arkadaşlar, "Buradan çıkıp Kurojero'da ki Şoreş boğazına gidelim" dediler ve yola çıkıp oraya gittik. Gidip bir süre orada kaldık, oranın arazisi hep taşlıktı, bahar olduğundan arazi yeşillenmişti. Her yerde Pıncar vardı, kar

k t leleri erimeye başlıyordu. O zamanlar daha operasyon başlamamıştı ama savaş uçakları her gün Zap'ı ve farklı yerleri bombalıyordu.

Elif er, Mustafa arkadaş ve birkaç arkadaşında olduğu bir grubumuz vardı. Ara sıra görevler için Zagros'a Abbas arkadaşın yanına gidip geliyorduk, ama biz Cuma arkadaşın yanında kalıyorduk. Bir gün taşların arasında oturup sohbet ediyorduk. O dönem Mustafa arkadaş akademiye gidecekti. Arkadaşın yanında, eski bir radyo ve eski bir de yeleği vardı. Arkadaşlar kendi aralarında konuşup Mustafa arkadaşa, "Sen akademiye gideceksin, orada askeri elbise giyilmiyor. Sen en iyisi yeleğini bize ver" dediler. Mustafa arkadaş, "Yok vermeyeceğim" dedi. Arkadaşlar, "Tamam yeleğini verme, yanındaki radyoyu ver, zaten radyo eski bir şey, sen akademiye gidiyorsun orda bulabilirsin" dediler Mustafa arkadaş, "Yok ben radyomu da vermiyorum" dedi. Biz arkadaşlarla oturmuştuk, bizim haberimiz yoktu, ama Cuma arkadaşta gelip arkamızdaki taşların yanında oturmuştu. O ara arkadaşlarla Mustafa arkadaş hakkında konuşuyorduk. Birden Cuma arkadaş, "Hayırdır, Mustafa hakkında ne konuşuyorsunuz" dedi. Bütün arkadaşlar sesiz kaldı, ama birinin cevap vermesi gerekiyordu. Ben, "Heval  Cuma, Mustafa arkadaş akademiye gidecek, arkadaşlar Mustafa arkadaşın yeleğini ve radyosunu istediler ama vermedi, kendisiyle akademiye götürecek" dedim. Bunun  zerine Cuma arkadaş "Boş verin, Mustafa yeleğini de radyosunu da kendisiyle götürsün" dedi. Cuma arkadaş, Mustafa arkadaşın nasıl biri olduğunu biliyordu.

Bir keresinde de Cuma arkadaş beni çağırdı, ama ben konunun ne olduğunu bilmiyordum. O zaman Nusret arkadaş vardı, Mardinliydi ve maliye-arşiv çalışmalarıyla ilgileniyordu. Cuma arkadaş bana, Nusret arkadaşın Zap suyu taraflarına gideceğini ve orada biraz işinin olduğunu söyledi, ama ne işi olduğunu bana söylemeyip, benimde onun yanında gitmemi belirtti. Sabah erkenden ben ve Nusret arkadaş, erzaksız bir şekilde yolla çıktık ve Mayıs ayı olduğu için hava git gide ısınıyordu. Savaş uçakları durmadan Zap arazisini bombalıyordu ve gideceğimiz dereleri de uçaklar vuruyordu. Yukarılardan Zap suyuna doğru harekette geçtik ve Zap suyuna yaklaştık. Nusret arkadaş ilginç bir arkadaştı. Arkadaşlar beni ona yardım edeyim diye yollamıştı, ama o gidip o işi tek başına yapmak, bana göstermemek istiyordu, ama ben bunu

sonradan anladım. Zap suyuna yetişince birden ortadan kayboldu. Zap suyunun yanında onu aradım, ama ne tarafa gittiysem bulamadım. Bu şekilde, öğlene kadar onu aradım, daha sonra suyun yanında oturdum ve öğleden sonra Nusret arkadaş geldi. Ben ona nereye gittiğini sordum ve ağzında bir şeyler geveledi. Ben asıl niyetini anladım, ama arkadaşlar bana gidip ona yardım et demişlerdi, yani o göstermek istemediği şeyleri görmemde arkadaşlar bir mahsur görmemişti. Ben ona “Hevalê Nusret, sabahtan beri seni arıyorum, uçaklar vuruyor niye böyle yaptın?” dedim. Yine bir şeyler söyledi, ama doğruyu söylemiyordu. Gömmeleri bana göstermek istemediğini söylemedi. Ben ona işin ne olduğunu sordum, O’da oralarda gömme olduğunu, o gömmeleri çıkarmak için geldiğimizi ama aradığını ve gömmeleri bulamadığını söyledi. Ben ona, “Tamam gömmeler nerede? Gidip arayalım” dedim. Beni ağaçlık bir yamaca götürdü ve bulunduğumuz yerden 500-600 metre uzakta olan bir boğazın, yaptığı gömmenin işareti olduğunu söyledi. Ben de Nusret arkadaş, arazide yapılan küçük bir gömmenin işaretinin 500-600 metre uzaktaki bir boğaz olamayacağını söyledim, “Nasıl böyle bir işaret bırakırsın?” dedim. Yine de ben ona “Tamam gel arayalım” dedim. Aramaya başladıktan bir süre sonra, arazide diğer taşlardan farklı olan ve etrafında çamur olan bir taş gördük ve o taşın yakınlarında aradıktan sonra, gömmeyi bulduk. Kazdıktan sonra 4-5 cam kavanozu bulduk. Bu kavanozların içi para doluydu. Ağızlarını açıp paraları çıkardık, Nusret arkadaş, “Bu kavanozları da götürelim” dedi. Ama ben, “Hava sıcak ve karnımız da aç. Biz zar zor yürüyoruz, bu kavanozları mı götürelim, parayı mı götürelim?” dedim. Çünkü, Şoreş tepesine doğru tırmanacaktık. Ondan dolayı ben de götüremeyeceğimizi söyledim. Nusret arkadaş “Yok, kavanoz olmadan nasıl götüreceğiz?” dedi. Ben de “Bir şey olmaz, kavanozları tekrardan gömmeye koyalım, sen artık uygun bir zamanda gelip alırsın” dedim ve paraları kefiyelerimize koyup yolla çıktık.

Sabah erkenden noktadan çıkmıştık ve Zap suyuna gelene kadar zaman geçmişti, daha sonra Nusret arkadaş öğlene kadar ortadan kaybolmuştu. Nusret arkadaş gelene kadar ve o gömmeyi bulana kadar, derken saat gecenin 11’inde noktaya ulaştık. Noktaya gittiğimizde nöbetçiler uyanıktı ve o zaman uçaklar Zap’ı vuruyordu. Bir de yolumuz o kadar vakit alacak bir yol değildi ve

biz geç kalmıştık. Gece 11’de geldiğimizde Cuma arkadaş sırtını bir taşa vermişti ve halen uyumamıştı. Nöbetçi bizim geldiğimizi duyunca kim olduğumuzu sormuş, bizde kendimizi tanıttık Cuma arkadaş sesimizi duymuştu ve bizi bekliyordu. Nusret arkadaş korkudan gidip tek milini veremiyordu. O gitmeyince ben gittim. Cuma arkadaş, “Gelin arkadaşlar, niye bu kadar geç kaldınız?” diye sordu. Bende sabahattan o ana kadar yaşadıklarımızı Cuma arkadaşta aktardım. O zaman ben, o akşam Cuma arkadaşta, “Eğer örgütsel ve maddi şeyleri Nusret arkadaş saklarsa o şeyler kaybolup gider” dedim. Çok fazla zaman yoktu ve yanımızda olan bir milyon doları arkadaşlara verdik. O para tam bir milyon dolardı. Biz zar zor 500 bin-500 bin olarak ayırdık ve kendimize yük yaptık, ama yükümüz çok ağırdı. Yanımızda olan bazı ağır eşyaları kaldırmamız gerekiyordu ve Cuma arkadaşın yanında olan bazı örgütsel materyallerin olduğu bir çantayı sakladık. Ayrıca, orada olan o büyük telefonu saklamak istedik. Telefon çok ağırdı, bir insan sırtında zor bela taşıyordu. Ben gidip araziye iyice aradım ve dikkat çekmeyecek uygun bir yer buldum. Daha sonra ben ve 2-3 arkadaş gidip yeri iyice kazdık. Yanımızda fazladan naylon da götürmüştük, telefonu sırtımıza alıp kazdığımız yere götürdük, bahar olduğu için yağmur yağma ihtimalini de hesaplayıp iyice naylonla sardık ve telefonu kazdığımız yereye koyduk, obüs roket ve benzeri bombardımanların hesabını da yaptık ve her seferinde biraz toprak atıp üzerini taşlarla dolduruyorduk. Bu şekilde iyicene taş ve toprakla o kazdığımız yerin üzerini kapattık. Olası bir bombardımanda, gelen roketin o taşlarda patlamasının hesaplarını yaptık ve böylece ağaçların içerisinde güzel bir şekilde kamuflajını yaptık. Yapraklar daha tam açılmamıştı kalan fazla toprağı da götürüp uzak bir yerde sakladık, uzaktan baktık ve oranın kolay kolay fark edilmediğini gördük ve telefonu o şekilde sakladık.

Arkadaşlar bize “Gidip uygun bir yer bulun ve bu paraları da saklayın” dedi. Parayı saklamak için Nusret arkadaşın da bizimle gelmesi gerekiyordu, bir gün boyunca o kadar ormanlık alana ve taşlık alana baktık. Kasım arkadaşı nereye götürdüysek, oranın bulunacağını söylüyordu. Ben Nusret arkadaşta, “Biz buraya baktığımızda burada gömme olduğunu biliyoruz, ama başka biri geldiğinde burada gömme olduğunu anlamaz” dedim ve kavanozlarda küçük paketler halinde gömme yapacağımızı belirttim ama, akşama kadar gezdik, fakat Nusret arkadaş, o

arazideki hiçbir yere gömmemize izin vermedi. Birkaç kere gidip o araziler gezdik, ama her seferinde huzursuzluk çıkardı ve gömme yapmamıza izin vermedi. Ya farelerin paralara zarar vermemesi için gereken tütünün olmadığını söylüyordu, ya da yer uygun değil diyordu. Bu şekilde paralar yanımızda kaldı ve nokta değiştireceğimiz zaman o paraların yarısını ben, yarısını da Alişer Koçgırı arkadaş yanına aldı. Alişer arkadaşın fiziği de iyi değildi ve bu yüzden yerimize gidene kadar Alişer arkadaş çok zorlanmıştı. Daha sonra tekrardan gidip o paraları saklayalım dedik. Çünkü biz yerimizi değiştirdikten sonra 14 Mayıs operasyonu başlamıştı ve arkadaşlarla düşman arasında çatışmalar yaşanıyordu. O para halen bizim yanımızdaydı ve her gün gidip parayı gömmek yapmak için araziye geziyorduk, ama Nusret arkadaş hiçbir yeri beğenmiyordu. Ben Nusret arkadaşına en son, “Bu parayı saklamamız lazım böyle sırtımızda taşıyarak olmaz hem ağır hem biz her gün yer değiştiriyoruz, hem de böyle ortalıkta kalıyor ve biz yürüyüşlerde arkadaşların önünden gidiyoruz, pusuya düşersek iyi olmaz ve düşmanın eline geçebilir, onun için durumlar uygun olana kadar bir yerde saklayalım” dedim. Nusret arkadaş, “Yok tütün ve kavanozların olması gerekiyor” dedi. Tütün istemesinin sebebi ise, fareler tütünün olduğu yerlere girmiyorlar ve böylece paralar zarar görmezdi. Ben arkadaşına “Bu savaşta sana tütün ve kavanozları nerden getireyim?” dedim. Ben daha sonra Cuma arkadaşın yanına gittim ve bu paraların bu şekilde olmayacağını, saklamamız gerektiğini söyledim Cuma arkadaş, Nusret arkadaşın bu şekilde saklayamayacağımızı söylediğini belirtti. Ben de Cuma arkadaşına “Ben öyle bir şekilde saklayacağım ki ne fareler paralara zarar verebilecek ne yağın yağmurda ıslanacak ne de yaptığım gömmeyi kimse bulacak” dedim. Cuma arkadaş, “Tamam, ben Nusret arkadaşla bu konuyu konuşup karar vereceğim” dedi. Cuma arkadaşın yanından çıkıp, Nusret arkadaşın yanına gittim ve ona “Ben, Cuma arkadaşla konuştum, sen bir daha gidip Cuma arkadaşına kavanoz ve tütünden bahsedersen kötü olur” diyerek, aslında arkadaşını yarı tehdit ettim. Sonradan Cuma arkadaş, Nusret arkadaşını çağırarak onunla konuştu ve daha sonra Nusret arkadaşın tam rızası olmadan, Cuma arkadaş bana, “Tamam gidip paraları saklayın” dedi. Gidip 60 litrelik sert olan mavi bidonların üst kısmında elimin girebileceği kadar küçük bir delik açtım, gidip 4-5 koli bandı ve metrelerce naylon getirdim. Nusret arkadaş bir yerde

oturmuş, bizi izliyordu. Küçük paketler şeklinde paraları ayırdım, naylonla sarıp bantladık. Bu işlemi birkaç kere, bütün paketlerde yaptık, daha sonra bütün paketleri bidona koyduk, o kestiğimiz yeri iyice kapattık ve üzerini iyice bantladık. Daha sonra naylonla sarıp tekrardan iyice bantladık, sonra beyaz un torbasına koyup naylonla sardık ve tekrardan iyice bantladık. Yani öyle bir şekilde yaptık ki, uzun süre de o şekilde kalabilirdi ve ne fareler zarar verebilirdi ne de ıslanırdı.

Akşam olmuştu, ama ay ışığı vardı. Etrafımızdan mermi sesleri geliyordu. Biz gidip uygun bir yer aramaya başladık hem fazla kazmak istemiyorduk hem de kamuflajının iyi olması gerekiyordu. Biz araziye ararken, kayalık bir alanda taşların arasında boşluk olan bir alanı gözümüze kestirdik. Orada taş ve kum iç içeydi gidip orada taşları tek tek boşluklardan çıkardık ve uygun bir seviyeye kadar derinleştirdik bidonu oraya yerleştirdik ve üzerini güzel bir şekilde kapatıp kamuflaj yaptık. Uygun olmayan taşları götürüp uzak bir yere attık. Geri dönüp Cuma arkadaşına paraları sakladığımızı söyledik. Aradan zaman geçti. Operasyon bitmiş, düşman geri çekilmişti. Cuma arkadaş bizi çağırdı. O zaman karargâhta yeni bir yönetim oluşturulmuştu. Bize, “Ben sizin görevlerinizi belirlemeyeceğim, arkadaşlara not yazacağım ve onlar nasıl uygun görüyorlarsa, o şekilde düzenlemenizi yapacaklar” dedi. Ayrıca, “Daha önce sakladığımız o büyük telefonu sakladığınız yerden çıkarıp arkadaşlara teslim edin ve benim çantamı da çıkarıp arkadaşlarla bana yollayın” dedi. Biz Cuma arkadaştan hatır isteyip, arkadaşların yanına gittik. Arkadaşların yanına gittiğimizde, gidip telefonu çıkaracağımızı söyledik. Arkadaşlar, “Tamam gidelim” dediler. Biz gidip telefonu çıkaracağımız zaman hep bir korku içindeydim. Çünkü, operasyon olmuştu, düşman bazı şeylerin ele geçtiğinden bahsediyordu. Bu ele geçen malzemelerden bazılarını açıklıyordu. Bu da bende korku oluşturunuyordu, çünkü o zaman ben telefon ve paraları saklamıştım. Gidip telefonu sakladığımız yerden çıkarana kadar da bu korkuyu yaşıyordum, telefonu çıkardık ve kontrol ettik, sağlam olduğunu görünce içim rahatlamıştı. Daha sonra çantanın olduğu yere gittik ve onu da çıkarıp arkadaşlara gönderdik.

MEDYA SAVUNMA ALANI: Gare Hareketli Tabur

Ben bir süre karargâhta oranın yönetiminin yanında kaldım, daha sonra bana Çiyayê Reş'e gitmemi, orda bulunan bölüğün komutanı olan Rojava'lı Rênas arkadaşın Botan'a gideceğini, benim de onun yerine geçeceğimi söylediler. Ben gidip devir alacaktım ve o direkt gelecekti. Bu esas üzerine Çiyayê Reşe gittim, orada Renas arkadaş kısa bir sürede çalışmaları bana devretti ve gitti. Daha sonra o arkadaştan haberim olmadı. Kısa bir süre Çiyayê Reşte kaldım. O arada zaten operasyon Zap'ın genelini kapsıyordu, düşman gelmişti ama sonuçsuz bir şekilde geri çekilmişti. Bizim o dönemki çalışmalarımız erzak hazırlığı ve sınır hatlarının keşfini yapmaktı. O dönem arkadaşların daha önce bulup sakladıkları 3 tane 107'lik topu çıkardık. Onlarla eylem yapacaktık, arkadaşlar uzun bir süre önce sakladıkları için, ikisi çürümüştü. Birini çıkardık, iyice temizleyip hazırladık. Arkadaşlar, Rusya Kürtlerinden olan bir arkadaşın anladığını söylediler, gidip o arkadaş getirdik ve onun da anlamadığını gördük. Biz etrafında dönüp, roketin nereden girdiğini nasıl ateşlendiğini öğrenmek istiyorduk ve bir şekilde roket yerini bulduk ve nasıl ateşleyeceğimizi anladık. Bizim bulunduğumuz yere yakın bir bölgeye deneme amaçlı bir roket attık ve çalıştığını gördük. Bulunduğumuz yer Çiyayê Reş'e bağlı olan ve arkadaşların Gündê Fille dedikleri yere yakın bir yerdi. Oradan Tepê Şoreş'te bulunan büyük bir kayaya atacaktık, ayaklarını getirip oraya doğru nişan aldık. Bu silah, roketi attığında çok fazla beyaz bir duman çıkarıyor ve basıncı çok fazladır. Biz Tepê Şoreşte'ki kayayı nişan aldık ve attık. Bizim bulunduğumuz yer ve Tepê Şoreş'in arasında kalan Şivê vadisinde kimsenin olup olmadığını bilmiyorduk. Nişan alıp roketi attık, ama roket, Tepê Şoreş'e yetişmeden Şivê vadisine düştü. Bizim tepecilerimiz de o zaman Cehennem tepesindeydi ve cihazla bize haber vererek, o vadideki bütün kadın arkadaşların intişara çıktığını söyledi. Ben orada kimin olduğunu sordum ve kadın arkadaşların noktasının orada olduğunu söylediler. Arkadaşlara, cihazdan kadın arkadaşları çağırarak, bir şey olmadığını, intişara çıkmalarına gerek olmadığını belirtmelerini söyledim. Ama o denemede, arkadaşların yerini vurmamıza çok az kalmıştı ve bir kazayı atlattmıştık. Eğer o roket gidip arkadaşların kampına düşseydi, çok kaybımız olurdu. Biz o toplanla uğraşmaya devam ettik Girê taraflarına gidip birkaç kere roket atışı yaptık ama

roketlerin nereye isabet ettiklerini bilmiyorduk. Biz daha o silahlarla uğraşırken, arkadaşlar başka arkadaşların yerimize geleceği haberini verdiler. O sıralar Bawer Dersim arkadaş ve bölüğü yanımıza geldi ve kendilerinin bizim yerimize geçeceğini, bizim de hareketli tabura gideceğimizi söyledi. Yolda bazı şeyleri arkadaşlara devrettik ve gittik.

O dönemde, iki hareketli tabur hazırlanmıştı. Bu taburlardan biri Metina için, diğeri Gare içindi. Her tabur iki bölükten oluşuyordu, bize Sergelê tarafına gideceğimizi söylediler. Biz de gidip orada kaldık. O zamanlar KDP, düşmanla birlikte bize karşı saldırıya geçmişlerdi. Türkler geri çekilmişti, ama KDP ile savaşımız halen devam ediyordu. Arkadaşlar, 'Şeladîzê Dêreluk yolunu hem Gare tarafından hem de Sêgirê tarafından keselim' dediler. Bizde o hattın hepsini yaklaşık 3-4 gün tuttuk. İki kere savaş uçakları o arazileri bombaladılar, ama yine de bırakmadık. Bir arkadaşımız orada pusuya düştü ve şahadette ulaştı 3-4 gün orayı tuttuktan sonra arkadaşlar Gare'ye geçeceğimizi söylediler ve biz, tuttuğumuz o yerleri bıraktık.

1997 yılının Ağustos başlarıydı, hareketli tabur olarak Gare'ye gittik. Gare'de Bergare-Şêranê hattına, daha sonra Deriyê Bîyê'den geçip, arka taraftaki Sedarê-Ergenê'ye gittik. O zaman Gare'de olan ve Gare eyaletine bağlı yaklaşık 200-300 arkadaş vardı. Elîşêr arkadaş onlar bir tabur olarak Sedarê'de kalıyorlardı, Pîrîz tarafında Velîd kalıyordu. Velid daha sonra kaçtı. Ayrıca, Bergarê tarafında da bir tabur vardı. Bizim taburumuz, hareketli tabur olarak oraya gitti, eyalette bağlı değildi. Gidip arkadaşları gördük, ne yapacağımız hakkında genel bir tartışma yürüttük. Bizim taburumuz; Sedarê, Gelîyê Muselleka ,Tepê Aslan, Sîyanê, Xêrê, Deşta Nehêrê ve Ergenê bölgelerinin olduğu, Xazır suyundan Tepê Aslan'a kadar olan alanda hareket ediyordu. O dönemde, bu hatlarda KDP'nin pusularında arkadaşlar şahadette ulaşmıştı. Her köyün camilerinin üzerine 14.5'luk doçka silahı bırakmışlardı, her yerde pusu atıyorlardı. Ağustos ayından Kasım ayına kadar, o vadide günler ve geceler, çoğunlukla çatışmayla geçiyordu. Bizim kayıplarımız oldu, ama çok fazla değildi. Ama KDP o savaşta çok ağır darbeler yedi, ölüleri çok fazla oldu. Bugün Garê'de arkadaşların hakimiyetinde olan çoğu yeri o zaman ellerinden aldık. Deşta Nehlê'den Siyarê'ye kadar olan alanı Kasım ayına kadar ellerinden aldık.

1997 yılının sonbaharında KDP'ye Şikeftiya köyünde büyük bir eylem yaptık. Yaklaşık 300 arkadaş bu saldırıda yer alıyordu. O saldırıda 2 arkadaş mayına bastı ve ayakları gitti, 2 arkadaş arkadaşların yanlışlıkla attığı bombalarla, 1 arkadaş da ağır yaralandıktan sonra şahadette ulaştı. 6-7 arkadaş da hafif yaralandı, biz de onların elinde olan bir tepeyi aldık. Daha sonra hava aydınlanınca onlara takviye geldi. Biz de o tepeyi bırakıp, geri çekildik. Daha sonra tekrardan darbe vurduk ve geri çekilip gittiler. Şkeftiya'yı aldıktan sonra kırıldılar ve o bölgeyi boşaltıp tamamen geri çekildiler. En son Siyarê'de tıklandılar. Kasım ayında gidip etraflarını sardık ve en sonunda etraflarına hep mayın döşediler. Biz bir tepeye saldırdık 4-5 arkadaşın ayağı mayınların patlaması sonucu gitti. Yine, bir arkadaşın da o zaman bir gözü gitti. Bu şekilde eylemimiz başarılı olmadı, daha sonra o tepenin yukarısındaki tepeye de arkadaşları gönderdik. Orada da bir arkadaş mayına bastı. KDP o dönem sadece araziye mayın yerleştirerek kendini korumaya çalışıyordu. Biz de artık 1997 yılındaki saldırılarımızı durdurduk.

1997 yılının sonuydu Siyarê eyleminden sonra mevsimsel olarak kışa yaklaşıyorduk. Biz de uygun bir yerde konumlanıp, kış hazırlığına başladık 20 Aralık tarihiydi Bılınbasê'nin arka taraflarındaydık. Ormanlık alanlarda konumlanmış, kış hazırlığı yapıyorduk. Tepê Aslan, Xêrê'nin yukarılarından ve Xorîta taraflarından mermi seslerinin geldiğini duyduk ve yoğun muhabereden, bir hareketliliğin olduğunu anladık. Biraz unumuz vardı, arkadaşlar hamur yapmışlardı. O dönemde erzağımız yoktu ve başka şeylerle idare etmeye çalışıyorduk. Eşyalarımızı toplamaya karar verdik ve fazla olan eşyaları sakladık. Daha sonra Tepê Aslan tarafına baktık. Çıplak gözle hareketliliği görebiliyorduk. Bunun üzerine, stratejik bir yere geçmeye karar verdik ve yukarıımızda olan, arkadaşların Tepê Serbest dedikleri yere gitmek istedik. Aynı gün ormanlık alanlardan yukarılara doğru çıkarak Tepê Serbeste gittik. Düşman da Bılınbasê'nin yüksek yerlerinden aşağılara doğru geliyordu. Xorîta tarafından da Girê Şêx'e doğru aşağı geliyorlardı. Bizde ilk gün akşam saatlerinde Tepê Serbest'te gittik, arkadaşlar o hamuru tabakların içinde, yaktığımız ateşin üzerinde kızartılar ve daha sonra arkadaşlar yemek yedi. Aramızda konuşup Kani Lalîkê dediğimiz yere gitmeye karar verdik. Kani Lalîkê Sedarê'den gelen ve Ergenê'ye kadar

uzanan sırtın altında bulunuyor. Arkadaşlar halen de oraya Kani Lalîkê diyor. Akşam Kani Lalîkê'ye gittik. Tepê Serbeste kar vardı, ama aşağı tarafına düşen Muselêka vadisine doğru olan yerlerde kar yoktu. Tepê Serbest'ten Kani Lalîkê'ye doğru giden yolda ince bir kar tabakası vardı. Ergenê, Sedarê ve Gare dağının silsilelerinde metrelerce kar vardı. Kani Lalîkê'ye gidip ateşimizi yaktık ve ne yapacağımız konusunda tartıştık, daha sonra gidip Sedarê ve Ergenê arasındaki sırttı tutmaya ve onları takip etmeye karar verdik. Hava karanlıktı ve her taraf kardı, izler çıkıyordu. Şikeftiyan'dan Sedarê'ye gelen yolda bulunan boğazdan gidip gelme ihtimallerine karşı, boğaza hâkim olan bir sırtta, arkadaşları yerleştirdik ve eğer oradan gidiş gelişleri olursa vurmak istedik. Hava aydınlanmadan Sedarê ve Ergenê arasındaki karla kaplı olan yüksek tepeleri tuttuk.

Güneşin doğmasıyla, ilkin Şikeftiyan ve Sêdarê boğazından yukarı doğru çıkmaya başladılar ve arkadaşlar onları vurmaya başladı, ilk çatışma orada çıktı. Daha sonra düşman Sêdarê, Meranê ve Siyarê hattından gelmeye başlayınca, Sêdarê tepesinin zirvelerinde çatışmalar başladı. Öğlene kadar karın orada fazla olmasından dolayı bir şey yoktu, öğleden sonra orada hareketlilik oldu ve çatışmalar başladı. Rojavalı olan Polat arkadaş, suikastçı bir arkadaştı ve orada şahadette ulaştı. O arkadaş orada şahadette ulaştığı için, şimdiye kadar da o tepeye, Tepê Şehit Polat deniyor. Hem Şikeftiyan hem de Meranê tarafından kalabalık bir sayıyla sırtın her iki tarafından düşman gelmeye başladı. Zirveye doğru gelmeye çalışıyorlardı. Muselêka ve Xelata tarafından, Tepê Serbest ve asıl adı Deşta Mîranê olan, arkadaşların Kani Jîyanê dedikleri şimdilerde petrol şirketlerinin kurulduğu Ergenê'ye doğru ilerliyorlardı. Akşama kadar o uzun sırtın yarısına kadar geldiler. Çatışmalar çok şiddetliydi, hava da çok soğuktu. Düşman, Ergenê'den Sêdarê'ye kadar uzanan ve bizim de bulunduğumuz sırtın yarısını, akşama kadar elimizden almıştı. Bunun için, akşam olunca, eğer sonraki gün de orada kalmaya devam edersek, orada sıkışacağımızı düşündük ve o yüksek sırtları bırakmaya karar verdik. O yüksek sırtlardan aşağılara doğru indik ve Kani Lalîkê'den Ergenê'ye doğru giden boş bir hattan gidip, Ergenê'ye yakın bir yerde durduk. Düşmanda o zaman Tepê Serbest silsilesinin hepsini hemen hemen tutmuş ve Kanî Jîyanê'ye kadar gelmişti.

Düşmanın attığı izli mermiler, Noqtê Kontra dediğimiz sırta kadar geliyordu. Akşamın ilk saatlerinde ay ışığı vardı daha sonra karanlık çöktü. Biz de toplandık ve Kanî Jîyanê'deki düşman askerlerini vurmak istedik. Ancak, bu saldırı önerimize, sadece Medyar arkadaş elini kaldırarak hazır olduğunu belirtti. O'nun dışındaki arkadaşlar, hazır olduklarını belirtmediler. Ben de yorgunluk, soğuk ve uykusuzluktan dolayı arkadaşların bu saldırıya hazır olmadığını görüp, saldırı düzenlese bile sonuç alamayacağımızı anladım ve yapmak istediğimiz saldırıyı iptal edip, Ergenê tepesine gitmeye karar verdik. Daha gece vaktiyken, Ergenê tepesine gittik. Yaklaşık bir metre olan karı ayaklarımızla ezip düzelttik. Ezip düzelttiğimiz karın üzerine ağaçları dizdik ve her manga kendi yanlarında getirdikleri naylonu açıp altına girdi. O şekilde hava aydınlanana kadar orada bekledik. Gündüzleri hava açıktı ve her yerde güneş vardı. Etrafımızı kontrol ettiğimizde, düşmanın Kontra noktasının yukarısındaki yüksek yerlerden Kontra noktasına doğru geldiğini gördük. Başka bir grubun da Meyrokê tarafından Ergenê'ye doğru gelip Ergenê'nin alt kısımlarına ulaştığını gördük. Yine, Sîyanê tarafında da düşman askerleri vardı. Zaten daha önce Çemşelitê'ye de gelmişlerdi. Sêdarê sırtında olanlar da bizim çıkardığımız izleri takip ederek, bizim bulunduğumuz tepenin altındaki bir yere yerleştiler. O zaman en öndeki güç bizdik. Bizim arkamızdaki derelerde kurumlardaki arkadaşlar ve diğer birçok arkadaş vardı. Ekrem tabur komutanıydı, o da oradaydı ve farklı arkadaşlar da vardı. Savaş gücü olarak biz vardık ve Siyanê ile Kani Orhan arasında bir yerde, Kurdo diye daha sonra kaçan Güneyli birinin taburu vardı. O süreçte bizim haberimiz yoktu, ama operasyon Pîrîz ve Bergare'yi de kapsıyordu. Düşman bizim yerimize yaklaşınca biz vurmaya başladık ve yanımıza yaklaşmalarına izin vermedik.

Çatışmalar günlerce sürdü. Bu süreçte, düşman gücünü her gün değiştiriyordu. Akşam olunca Çemşelitê'ten Siyanê, Ergenê, Sedarê Meyrokê ve daha farklı alanlara kadar baktığımız her yerden ateş yükseliyordu. Bazen üzerlerine saldırı olmasın diye yerlerini değiştiriyorlardı, biz ise hiç ateş yakamıyorduk. Hata gündüzleri bile yer uygun değilse ateş yakamıyorduk. Tam 4 gün ve 4 gece biz o Ergenê tepesinde çatışma yaptık. Ne zaman gelseler, biz vuruyorduk. Bazen günde 2-3 kere kuvvet değiştirip saldırıyorlardı. Her seferinde biz, onları geri püskürtüyorduk. O

tepeyi elimizden alamadılar. Arkadaşlar giderek soğuktan yıpranıyor ve yorgun düşüyorlardı, sadece naylonumuz vardı. Akşamları sırf uyumayalım diye durmadan mermi atıyorlardı. Saldırı olmasa bile bizi yıpratmak için hep bir hareketlilik içindeydiler. Düşman durmadan gücünü değiştiriyordu, ama biz hep aynı arkadaşlar olarak o tepede savaşıyorduk. Rubar arkadaşın (Rubar arkadaş eski bir arkadaştı son dönemlerde Kandil'de şahadette ulaştı. Maliye çalışmalarında kalıyordu) birliği arkamızda vardı. Erzak fazla olmadığı için bazen kuru üzüm ve hazır çorba getiriyorlardı. Cephane olarak da BKC Kileşnikof mermileri ve pil ihtiyaçlarımız oluyordu onları da arka taraftan getiriyorlardı.

Bizim taburumuz o zaman iki bölüktü, birinin komutanı bendim, diğerrinin komutanı ise Medyar arkadaştı. 4. günün akşamında Medyar arkadaş geldi ve bana, düşmanın güçlerinin her gün gelip akşama kadar bizimle çatıştığını, ama akşam olunca gittiklerini, fakat düşmanın Kontra tarafından gelen birkaç kolunun, bizim aşağıımızdaki bir yerde durduklarını ve akşam olmasına rağmen gitmediklerini söyledi. Arkadaşın verdiği bu bilgiler üzerine, ben ve Medyar arkadaş, düşmanın bir şeyler planladığını düşündük. Hava yeni yeni kararmaya başlıyordu ve biz daha neden gitmediklerini konuşuyorken, birden o taraftan mermilerin yağmur gibi geldiğini gördük. Saldırı yapan grup o kadar kalabalıktı ki, mermiler yağmur gibi geliyordu ve sayıyı tahmin etmek mümkün değildi. (Daha sonra biz birini yakalayıp sorduğumuzda, dağınık bir şekilde yaklaşık 300 kişinin o dar alana saldırıyı yaptığını öğrendik) Noktamızdaki arkadaşlar, düşmanın akşamları saldırı yapmadığını düşünerek, soğuk hava ve ateş yakamamamız gibi nedenlerden dolayı, naylonlarını açıp hem ısınmak hem de dinlenmek istemişler ve bu da bir güvenlik boşluğu yaratmış. Bundan yararlanan düşman, hemen saldırıya geçmişti. Saldırı olduktan 2-3 dakika sonra bütün arkadaşlar bizim olduğumuz o tepenin arkasına gelmişlerdi. Düşman da birkaç dakika gibi kısa sürede tepeyi elimizden almıştı. Demek ki akşam olmadan tepeye yaklaşmışlardı, akşam olunca saldırıya geçmişlerdi. Arkadaşlara ne olduğunu sorduk, arkadaşlar birden her yerden saldırdıklarını ve iç içe girdiklerini sayılarının çok olduğunu söylediler. Biz yaklaşık 90 arkadaş o sırtın arkasındaydık ve ne yapacağımızı tartışıyorduk. Düşman tepeye geldiğinde, sanki

4 gün 4 gece orada savaş olmamıştı, daha 2-3 dakika önce biz orada değildik gibi rahattı. Arkadaşların düzeltip naylon açtıkları yerlerde toplanıyorlardı, yüksek sesle bağıyorlardı ve şakalaşıyorlardı. Yine, birçok yerde ateş yakmaya başladılar. Bunları yaparken, daha etraflarına nöbetçi bile çıkarmamışlardı. Biz 90 arkadaş hemen yanlarındaki sırttaydık. Seslerini, bağırs çağırışlarını duyuyorduk ve onları göre biliyorduk. Stratejik yeri elimizden aldılar. Bizim arkamızda daha önce bahsettiğimiz arkadaşlar vardı, onların arkasında da Garê'nin sırtları vardı ve orada da metrelerce kar vardı. Garê sırtlarında, Muhabericiler dışında kimse yoktu. Orada ben ve Medyar arkadaş aramızda ne yapacağımızı tartışıyorduk.

Ekrem, Rubar arkadaş onların olduğu yerdeydi. Düşman ilk saldırıya geçtiğinde mermi seslerini duyunca, bize ne olduğunu sordu, biz de tepeyi elimizden aldıklarını söyledik. Ben ve Medyar arkadaş tartıştık ve saldırma kararı aldık, çünkü burada vurmasak ilerlemeleri halinde hem bizim hem de arkamızdaki arkadaşların durumu tehlikeye girecekti ve gidebilecek bir yer yoktu. Çünkü Garê'nin sırtlarında metrelerce kar vardı. Ne olursa olsun saldırmamız gerektiği konusunda ben ve Medyar arkadaş karara vardık. Ama daha arkadaşlarla bu görüşümüzü paylaşmamıştık. Daha sonra Ekrem'e soralım dedik. Tabur komutanı Ekrem olduğu için onayını almalıydık, çünkü saldırının sonucu ne olacak bilmiyorduk. Saldırı yapacaktık ve kayıp verme ihtimalimiz vardı bu nedenle Ekrem'e sorma kararı aldık. Ekrem'e sorduk, bize, "Eğer kayıp olmayacaksa olabilir" dedi. Biz de "Kayıp olup olmayacağını bilmiyoruz ama saldırmamız gerekiyor" dedik. Çünkü, saldırı yapmasak orada kalamazdık ve çıkmamız gerekecekti. Stratejik yer onların elindeydi. Ayrıca, savaşta insan hiçbir zaman ne olacağını önceden belirleyemez, ancak önceden tedbirler alarak, riskleri azaltabilir, ama hiçbir şeyin garantisini önceden veremez. Bizim saldırı yapma kararlılığımız vardı ve Ekrem de bunu anlayınca, tersi bir şey söylemedi ve saldırı yapmayı kesinleştirerek, arkadaşların yanına gittik. Biz bu konuşmaları yaparken, arkadaşlar o kadar yorulmuştu ki bazıları uykuya dalmıştı. Sanki az önce o mermilerin altında geri çekilme yapanlar onlar değildi. Arkadaşları uykudan uyandırıp arkadaşların kendilerine gelip gelmediğini soruduk, herkesten cevap alınca saldırı yapacağımızı söyledik. Biz arkadaşların kendini önereceğini düşünüyorduk, ama

arkadaşların hazır olmadığını fark ettik. O zaman Şervin adında Goyi olan genç bir kadın arkadaş vardı. (Daha sonraları hep arkadaşlara o arkadaşı sordum ve bir dönem Dersim’de bir dönem Rojava’da olduğunu söylediler.) Şervin arkadaş yaş olarak bütün arkadaşlardan daha gençti. O elini kaldırıp, “Ben hazırım” dedi, ama genç bir arkadaş olduğu için onu saldırıya göndermek istemedik. Biz duruma baktık ve gönüllü kimsenin çıkmayacağını anladık. Arkadaşları tanıdığımız için biz, merkezi olarak arkadaşları belirledik ve onları ayırdık, kalan arkadaşlardan eksik olan cephaneleri tamamladık. Saldırıya gidecek arkadaşları bir yerde topladık. BKC ve B7 silahlarını kimin kullanacağını belirledik, zaten o silahları konuştuğumuz yerden kullanacaklardı, yerimiz düşmana o kadar yakındı.

O zaman orada 90 arkadaşlık, o 90 arkadaş içinde en uygun gördüğümüz ve güvendiğimiz arkadaş Mawa adındaki Mardinli bir kadın arkadaştı. Mawa arkadaşın ayağında da sorun vardı, daha önce ayağı karda yanmıştı. Saldırı takviye ve savunma olarak 3 kol belirledik. Mawa arkadaş saldırı kolunun komutanı olarak belirledik. Onlar saldırıya başladıkları zaman karşı üstünlük elde etmek için saldırılarda durmadan bağırıyorlardı ben de arkadaşlara “saldırıya başladığınız zaman, onlar gibi bağırın” dedim. Mawa arkadaşlar gidip yaklaştığında B7 ve BKC silahları düşmanı vurmaya başladı ve Mawa arkadaş onlar da saldırıya geçti. Çatışma çok yoğun. Akşam karanlığı olmasına rağmen mermilerin ateşi etrafı aydınlatıyordu. Mawa arkadaş onlar saldırıya geçtikleri zaman bağırmaya başladılar, diğer kollardaki arkadaşlarda bulundukları yerden bağırmaya başladılar. O yoğun çatışma 2,5 saat sürdü 300 kişi o tepede vardı ve hepsi de mevzilerini almışlardı, her geçen saat sabaha yaklaşıyorduk, akşam saldırıya geçmiştik, ama vakit ilerliyordu.

Çatışmalar sürerken Ekrem 2-3 kere ne olduğunu sordu, bizde çatışmaların devam ettiğini söyledik, saldırıdaki arkadaşların mermileri her bittiğinde arka taraftan takviye gönderiyorduk. Vakıt ilerliyordu ve havanın aydınlanmasına az bir zaman kalmıştı. Biz, arkadaşları geri çağırıp çağırmama üzerine tartışıyorduk. O arada arkadaşlar düşmanı püskürttüler ve tepe elimize geçti. Düşman tepeyi bıraktı ve kayalıklara doğru kaçmaya başladılar, bazıları kendilerini kayaların üzerinden atmaya başladı. Arkadaşlar arkalarından giderek yukarıdan onları vurmaya başladılar. Daha

önce elimizden aldıkları tepenin tamamını arkadaşlar tekrardan ele geçirdiler. Yemekleri, askeri eşyaları, onlarca çantaları ve 4 cenazeleri orada kaldı. Karanlık olduğu için tam olarak arkadaşlar her yeri kontrol edemediler, arkadaşların görebildiği, 4 cenazeydi. Arkadaşlar cenazelerin üzerine gittiklerinde, oraları kontrol ediyorlardı, biz o kadar onlara, “Gitmeyin gerek yok, belki yaralı olabilir, kendilerini kayalıklarda gizlemiş olabilirler” diye bağıryorduk, ama arkadaşlar inatla gelmiyorlardı. Gidip kalan eşyaları ve çantaları kontrol ediyorlardı. Daha sonra arkadaşlar, daha ileriye gitmeden, geri dönüp geldiler. Arkadaşlar, düşmandan ele geçirdikleri silah, çanta ve diğer eşyaları da getirdiler. Düşmanın 4 cenazesi orada kaldı. Bizim o çatışmalarda sadece 2-3 hafif yaralımız oldu, ağır yaralımız bile yoktu. Yani, düşmanın 300 kişi ile 2,5 saat önce bizden aldığı o tepeyi biz, 10-12 arkadaş ile düşmandan geri almış ve düşmanı oradan atmıştık. Oradaki, 4 gün 4 gece süren savaşta, Rojava’lı olan Mazlum arkadaş gündüz vakti yaşanan bir çatışmada şahadete ulaşmıştı, onun dışında kaybımız yoktu. Daha sonra kendi aramızda konuşup tepede kalmama kararı aldık. Çünkü, savaş uçaklarının gelip vuracağını düşündük. Biz Ekrem’e, orada kalmayacağımızı söyledik. Ekrem ve yanındaki arkadaşlar daha önceden bulundukları yerden çıkarak, başka bir yere gitmişlerdi. Biz de daha sonra o arkadaşların yanına gittik.

Biz tepeyi bıraktığımızda hava aydınlanmak üzereydi ve gelip arkadaşların olduğu yere yettiğimizde, hava aydınlanmış ve güneş çıkmıştı. Arkadaşlar o bıraktığımız tepeyi izliyorlardı. Öğle vaktine kadar kimse gelmedi, öğleden sonra savaş uçakları gelip orayı bombaladı, sonra tekrardan oraya geldiler ve oraları kontrol ettikten sonra geri gittiler. Diğer bir grupları da Sédare taraflarında, Polat arkadaşın şahadette ulaştığı yerdeydiler. Orada bazı tepelerde ateşleri yanıyordu. Biz tam dinlenmeden tekrardan grup hazırladık ve o tepelere saldırı yapmaya gittik. Tepelere gittiğimizde ateşlerin yandığını, ama kimsenin olmadığını gördük. Akşam karanlığında o tepeleri de bırakmışlardı. Daha sonra her şeylerini toplayıp tamamen geri çekildiler. Düşman geri çekildiğinde, Kurdo’nun taburu sabah saatlerinde Siyanê tarafından Bergarê ye geçmek isterken, Siyanê ve Tepê Kanîya Orhan arasındaki Deriyê Pungê olan yerden Bergarê’ye geçmek istiyorlar. O yamaçlar da hep karla kaplıydı ve Yekmalê’de olan düşman daha çekilmemişti. Düşman, karların üzerinde yürüyen

arkadaşları fark ediyor ve sabahın erken saatlerinde çatışmalar başlıyor. Arkadaşlar o karın üstünde açık hedef durumundalar. Orada 17 arkadaş şahadette ulaşıyor ve bazı arkadaşların ayakları orada yanıyor. Yamaçtaki karların fazla olmasından dolayı arkadaşlar o zaman gidip cenazeleri defnedemiyorlar. Daha sonra gidip şahadette ulaşan arkadaşların cenazelerini defnediyorlar. Kurdo'nun taburu bu şekilde darbe yedi. Aslında gitmeseler, darbe yemeyeceklerdi. Çünkü, düşman genel olarak geri çekilme yapıyordu. Hem de gündüz vakti gitmişlerdi, bu şekilde çok kayıp oldu. Bizim taburumuz darbe yememişti, ama biz oralarda ne olduğunu biliyorduk.

Biz, karların olduğu yerden aşağılara inerek Sedarê'de bulunan doğal mağaralara gittik. Orada, yakınları şahadette ulaştığı için moralsız olan bazı arkadaşları gördük. Oradan da Muselêka, Şikeftiya, Bılınbasê hatlarına doğru gidip tekrardan Xelata taraflarına geldik. Kendimizi biraz toparladık. Genel durumlarımızı göz önünden geçirdik ve kışı Xelata'daki derelerde geçirmeyi planladık. Sonbaharın sonlarıydı, erzağımız yoktu, nasıl toparlayacağımızı düşünüyorduk. Arkadaşları topladık ve kısıtlı imkanlarla her iki bölümü Xelata'daki derelerde konumlandırdık. Kamplarımızı yaptık ve oraya göre gerekli güvenlik tedbirlerimizi aldık. 1997-98 kışını biz Xelata'daki derelerde geçirdik. Ekrem o dönem Metina'ya gitmişti, orada platformlar yapılıyordu. Ekrem gidince, onun yerine Velid gelmişti. O dönem talimatlar gelmişti ve talimatlar Zeki'nin pratikleri üzerine yazılmıştı. O zaman daha Zeki kaçmamıştı. O kaçmadan önce genel arkadaş yapısı zaten Zeki üzerindeki tartışmaları duymuş ve okumuştur. Yani, Zeki'nin pratikleri üzerine yapılan değerlendirmeler, eğitim konusu olmuştu. O talimatlardan sonra zaten Zeki'nin genel örgüt yapısı içinde hiçbir ağırlığı kalmamıştı.

1998 yılı baharında, biz kampımızdan çıkmadan, yine görev alacak arkadaşlar için hazırlanan bir metin geldi. O metin okunuyor ve ona göre arkadaşlara görev veriliyordu. Bu esasta, bahar düzenlemelerimiz yapıldı. 1998 yılında, KDP ile olan savaşlarımız hep devam etti. 1998 yılında biz onları Xêrê'nin arkasındaki caddeye kadar püskürttük ve denetimimizi oralarda sağladık. Petrol kamyonlarını engelledik, belki onlarcasını yakıp patlattık. O dönemde Tepê Aslan KDP'nin elindeydi, birkaç kere saldırdık, arkadaşlar şahadette ulaştı ve tam sonuç alamadık. KDP, bizim

birkaç pusumuzda çok büyük darbeler yedi. Özellikle Şiliya ve Bılinbasya-Şikeftiya arasındaki pusularda büyük darbeler yediler. Bizim en çok kaybımız 1998 sonbaharında Eylül- Ekim aylarında oldu. Çünkü, bazı hususlara o dönem dikkat etmedik. Kaçışlar olmuştu, kaçanlar kontralaşmıştı ve bu kontralar, Zawîtê'de toplanmıştı. Bu kontralar, KDP ile olan savaşımızda, bize karşı savaşıyorlardı. Bu kontraların bazıları araziye tanıyordu, bazıları oralıydı, bazıları birliklerden kaçtığı için birliklerin durumlarını biliyordu. Noktalarımızı, kullandığımız patikaları bilenler vardı. Biz de bu ayrıntıları tam hesap etmedik. Tepê Aslan'ın olduğu bölgede İslami köyü vardı ve çevresinde petrol şirketleri kuruluyordu, orada yuvarlak bir tepe vardı. Biz, o yuvarlak tepede kalıyorduk. Bir akşam noktamıza sızarak, baskın yaptılar ve sabah erkenden saat 10 kadar zor bela çemberi kırabildik. O saldırıda 8 arkadaş yaralandı, 2 arkadaş şahadette ulaştı. Doçkamız, KDP'lilerin eline geçti. Ama er ya da geç çemberi kırdık. Çemberi kırdıktan sonra, Savaş Çilmo tekrar karşıma çıktı. Savaş, o yıl kaçmıştı ve bize karşı kontra olmuştu. Cihaz üzerinden bana seslenerek, "Ali, yine kurtardın mı kendini?" dedi. Ayrıca, yine cihaz üzerinde, etrafındakilere, "Ben Zawîtê'de oturmuş meyve yerken, bu Ali de Çêlê Duguh'ta benim nöbetimi tutuyordu" dedi. Bu bile tek başına, Gûzareşê'li milislerimizin Savaş Çilmo konusunda ne kadar haklı olduklarını ortaya çıkarıyordu. Bu baskın, onların yaptığı birinci saldırıydı ve tarih 12 Eylül'dü.

Biz daha sonra, bu yaptıkları saldırının onların yanına kalmayacağını söyleyerek, kısa bir süre içerisinde gücümüzü topladık ve Celal Çêlê arkadaşına (Celal Çêlê arkadaş, 2009 yılında Botan'da şahadete ulaştı), gidip Deşt Goran tarafındaki, KDP'nin elinde bulunan bir tepenin keşfini yapmasını söyledik. Ancak arkadaş, o tepe saldırı yapmamız için uygun mu değil mi diye bakmayacak, saldırı ve savunma gruplarımızı nereye yerleştireceğimize bakacaktı. Biz, Celal arkadaşına böyle söylemiştik: Arkadaşa, sadece grupların yerlerini tespit etmesini ve daha sonra gidip saldırı yapacağımızı söyledik. Celal arkadaş keşfe gidip-geldikten sonra, arkadaşlar saldırı yapmak için o tepeye gittiler. Onlar arkadaşların farkına bile varmadan, arkadaşlar bombalarla o tepeye girdiler ve o tepeyi tamamen kaldırdılar. Oradaki KDP'lilerin silah, cephane ve diğer bazı eşyalarını ele geçirerek, toplayıp getirdiler. Bu saldırıda bizim herhangi bir kaybımız

olmadı. 1 Eylül günü, Önderlik ateşkes ilan etmişti ve arkadaşlar da bu ilandan sonra ön cepheyi bırakmamızı uygun görmüşlerdi. Bu doğrultuda, daha önceden bulunduğumuz; Xêrê ve çevresi, Tepê Aslan'ın önu gibi yerlerden geri çekilerek, Xaleta köyü ve Baxêrê köyü taraflarına geldik. Geri çekilme yaptığımızda, arkadaşların eylem yapma üzerine olan yoğunlaşmaları dağılmıştı ve bu durumumuz, KDP'lilerin eline bir fırsat geçmesine neden oldu.

İki bölüğümüz vardı bir bölük Xaleta köyünün etrafında, diğer bölüğümüz Baxêrê köyünün etrafında konumlanıyordu. Baxêrê köyünün çevresinde kalan arkadaşlar, Xêrê'nin karşısındaydı ve Xêrê'deki düşmanlar, arkadaşları gece gündüz dürbünle görebilirlerdi. O zamanlar eksiklikleri görememiştik, daha sonra insan eksikliklerinin farkına varıyor. Xêrê'de olan biri 24 saat boyunca arkadaşları çok uzaktan bile takip edebilirdi. Çünkü arkadaşlar, oradaki ziyarete, suyun olduğu yere kendilerini gizlemeden gidip geliyorlardı. Bizim yerimiz kamuflajlıydı, ama diğer bölüğün yeri öyle değildi. Bizim bölüğün yerini de kaçışlar olduğu için, daha önceden biliyorlardı, biz oradaki derelerde kalıyorduk. Düşman, araziye tanıyordu ve aralarında da kontra olduğu için, akşam sızma yapıp gelmişlerdi. Sabah erkenden Baxêrê'de olan bölüğümüzle düşman arasında çatışmalar başladı. Bizim de tepecilerimiz vardı ve bir grup arkadaşımız da göreve gitmişlerdi. Kalan arkadaşlar noktadaydılar.

13 Ekim 1998 günüydü. Tepecilerimiz bizi çağırıp, diğer bölüğümüzün komutanı olan Yaşar arkadaşın, (Yaşar arkadaş Siirtliydi kurye olarak gittiği Ermenistan sınırında kayboldu ve hiç haber alamadık) cihaz ile kendilerine, "Bizim bulunduğumuz noktada çatışmalar var, etrafımıza çember atmışlar, siz de bize doğru gelip onları vurursanız iyi olur" dediğini aktardılar. Sabah daha erken saatlerdi, biz de hemen kalktık ve hazırlıklara başladık. O zaman bölükte takım komutanı olan daha sonra kaçan Hamit vardı. Hamit ile birlikte birkaç erkek arkadaşı ve bir manga kadın arkadaşı, araziye tanıdıkları için, ormanlık alandan diğer bölükteki arkadaşlara yardım için gönderdik. Biz kalan arkadaşlar eşyalarımızı topladık ve tepecilerin yanına gitmek için hazırlandık. Yanımızdaki arkadaşlar diğer bölüğe yardım için noktadan çıktıklarında, ben de bulunduğumuz dereden çıktım ve tepecilerimize doğru gittim. Gittiğim sırtta, arkadaşların çatışmada olduğu araziye görebiliyordum. Bizim yukarımızda da bir sırt vardı.

Ben dereden çıkıp, o sırta baktığımda, bir grup düşmanın bizim bulunduğumuz noktaya doğru geldiğini gördüm. Yaşar arkadaş onların olduğu yeri çembere almışlardı, bir grupları da bize doğru gelip, önümüzü kesmek istiyorlardı ve o sırttan noktamıza doğru geliyorlardı. Ben dereden çıktığımda onların noktanın hemen üzerindeki kayalıkta olduklarını gördüm ve hemen Hamit onlara, yukarıda düşman olduğunu ve vurabileceklerini söyledim. Hamit onlar, ateş açmadan, ormanın içinde geri çekildiler. Hava gittikçe aydınlanıyordu ve noktadaki arkadaşlar birer birer geri çekiliyordu. O arada düşman arkadaşları fark etti, arkadaşları vurmaya başladı ve tepeci arkadaşlar da düşmanı vurmaya başladı. Bu şekilde, çatışma başladı. Ben ne tepecilerin yanına gidebilmişim ne de grubun yanındaydım. Tam ortada kalmıştım. Arkadaşlar arkamdan geliyorlardı. O çatışma anında 1-2 erkek arkadaş yaralandı, diğer arkadaşlardan haberimiz yoktu. Hamit onlar da ormanlıktan tepecilere doğru giderek, çatışma alanından uzaklaştılar. Peşimizden gelen arkadaşlarla bağlantı kuramadık ve bu yüzden de noktadan çıkıp çıkmadıklarını bilmiyorduk.

Kadın arkadaşların komutanı, Qamişlo'lu olan Ruken arkadaştı. Bir manga kadın arkadaş derede kalmıştı, bir manga da Hamit onların grubundaydı. Hamit onların grubu ormanlık alandan tepecilere doğru gitmişlerdi, ama derede kalanlardan haberimiz yoktu. Çatışmalar devam ediyordu, mermiler patlıyordu, ama bir ara mermi sesleri kesildi. O arada, ben de tepecilerin yanına yetişmişim. Mermi sesleri kesilince, deredeki noktamızda kimsenin kalmadığını ve arkadaşların hepsinin oradan çıkıp, farklı yerlere doğru geri çekilme yaptıklarını sanıyorduk. Biz onların cihazını takip ediyorduk ve 1-2 saat sonra cihazdan, "7 kadını yakaladık" dediklerini duyduk. Vadide kalan arkadaşlarla bağlantımız yoktu, o zaman arkadaşlar çatışmanın öncesindeki gece ellerinde cihaz olduğunu, ama cihazın pilinin olmadığını söylemişlerdi. Bundan dolayı cevap vermediklerini tahmin ediyorduk. Biz aşağıda arkadaşların olduğunu bilseydik hem tepecilerin yeri uygundu hem bizim yerimiz uygundu. Ormanlık bir alandı, bunun için de düşmanın noktamıza girmelerine izin vermezdik. Düşman böyle rahat o dereye giremezdi. Oradan kimse olmadığı için niye böyle olduğunu, orada ne yaşandığını öğrenemedik. Bizim anladığımız, çıkmak isteyen arkadaşlar çıkmıştı, ama çıkmak istemeyen o 7 kişi teslim olmuştu. Çünkü, o

manganın olduğu yer, çatışmak için uygun bir yerdi. Sadece kendi yerinde, ellerindeki mermi ve bombalarla akşama kadar düşmanla çatışabilirlerdi ve düşmanın bulundukları yere gelmelerine izin vermezlerdi. Çünkü, düşman yukarıdan gelemezdi, aşağıdan gelmek isteseydiler, düşmanı çok rahat vurabilirlerdi. Diğer tarafta tepecilerimiz vardı, oradan da gelemezlerdi. Yine, eğer onlar orada düşmana karşı savaşmayı esas alsalardı ve çatışmalar devam etseydi, biz orada arkadaşların olduğunu anlayacaktık ve arkadaşlara destek olmaya gidecektik, ama oradan mermi sesleri de gelmemeye başlamıştı ve biz de arkadaşların tamamı oradan çıktı sanmıştık. Hâlbuki, oradan sadece Ruken, Hêlîn Çerkez ve Canda arkadaş çıkmışlardı ve bu üç arkadaş da farklı farklı yerlerde şahadete ulaşmışlardı. Bunun için de o gruptan, bize net bilgi verebilecek kimse kalmamıştı. Ama, bu durumların hepsini göz önüne aldığımızda, 7 kadının teslim olduğunu anlamıştık.

Ruken arkadaşgil noktadan çıktıklarında, dik bir yerden geri çekilmek istiyorlar, ama hava aydınlanıyor. Arkadaşların geri çekilme yapmak istedikleri dik yer, düşmanın karşısına düşen bir yerdi. O kadın arkadaşlardan en uzak yere ulaşan, takım komutanı olan Ruken arkadaştı. Ruken arkadaş o dik yerin hemen hemen tepesine yetişmiş, orada şahadete ulaşmıştı. Ruken arkadaşın aşağısında Canda arkadaş vardı, Canda arkadaş da Rojavalı bir arkadaştı, onun da elinde BKC silahı vardı. Canda arkadaş, Ruken arkadaşın yaklaşık 100-200 metre aşağısında bir taşın yanında şahadete ulaşmıştı. Canda arkadaşın silahı bile yanındaydı. Demek ki düşman gelip araziye bile kontrol etmemişti. Canda arkadaşın aşağısında derenin hemen yukarısında Helin Çerkez arkadaş şahadete ulaşmıştı. Hêlîn Çerkez arkadaşın cenazesini kontrol ettiğimizde, arkadaşın cenazesinin yanmış olduğunu ve eşyalarının etrafa dağılmış olduğunu gördük. Ayrıca, arkadaşın cenazesinin yanında, bir pêşmerge kefiyesi de vardı. Yine, pêşmerge kefiyesinin olduğu yerde de, toprakta çıkan izlerden, orada bir cenazenin sürüklendiği belli oluyordu. Tüm bunları görünce, Hêlîn arkadaşın büyük bir ihtimalle önce yaralandığını, sonra da düşmanın eline geçmemek için bombasını kendinde patlatarak şahadete ulaştığını anlamıştık.

Biz cihazı takip ettiğimizde düşman, Yaşar arkadaş onların bölüğündeki arkadaşlar için, 'kendilerini patlatıyorlar sakın onlara yaklaşmayın' diyordu. Nergiz arkadaş vardı, Rojavalı eski bir

arkadaşı. O birlikte, kadın arkadaşların sorumlusuydu. Nergiz arkadaş onlar bize doğru gelmek istiyorlar, ama aramızdaki arazide düşman olduğunu bilmiyorlar. Arkadaşlar, uygun olmayan bir araziye ulaştıklarında, yeri arkadaşların yeri üzerine hâkim olan düşman, arkadaşları vurmaya başlıyor, bazı arkadaşlar yaralanıyor ve düşmanın eline geçmemek için, 6-7 kadın arkadaş ile 2-3 erkek arkadaş toplanıp bombalarını kendilerinde patlatıp şahadette ulaşıyorlar. Bazı arkadaşlar da kendilerini Muselêka vadisine doğru bırakıyorlar ve Xêrê tarafına geçip kurtuluyorlar. O grupta, Piro arkadaş vardı. Amed'li ve yaşı büyük bir arkadaş. O ve 2-3 Güneyli genç arkadaş da Nergiz arkadaş onların grubu ile birliktelermiş. O genç arkadaşlar, "Gelin, düşmanı vurup, bu çemberden çıkalım" diyorlar. Piro arkadaş, "Biz bombamızı kendimizde patlatacağız" diyor. Gençler ise düşmanı vurup çıkıyorlar ve kurtuluyorlar. Piro arkadaş onlar bombalarını kendinde patlatıp şahadette ulaşıyorlar. Biz, o grup ile ilgili bilgiyi, oradan kurtulan o genç arkadaşlardan aldık. Yine, Xêrê tarafına giden gruptaki arkadaşlar, yaralı olan Amed'li Berîtan arkadaşı da yanlarında götürüyorlar ve arkadaşı Xêrê'nin yamacında bir yerde saklayıp, daha sonra gidip onu alacaklarını söylüyorlar. Ama, Girê'de bulunan ve Berîtan arkadaşın bulunduğu yerin tam karşısına düşen düşmanın seslerini duyan Berîtan arkadaş, düşmanın kendisine yaklaştığını sanarak, bombasını kendinde patlatıyor ve şahadete ulaşıyor. Bu olaylardan sonra, henüz akşam olmasına iki saat kalmışken, düşman her yerden geri çekildi. Bunun üzerine, Xêrê tarafına giden Yaşar arkadaş onlar geri dönmüş ve çatışma yerini kontrol etmiş, şahadete ulaşan arkadaşların cenazelerini toprağa vermişlerdi.

Biz de bizim tarafımızda çatışmaların yaşandığı yere gittik, ama biz oraya ulaşana kadar karanlık çöktüğü için, o gece çatışma yerini tam olarak kontrol edemedik. Bu çatışmalarda Yaşar arkadaş onların bölüğünden, içinde Nêrgîs arkadaşın da bulunduğu 10-12 kadın ve erkek arkadaş şahadete ulaşmıştı ve arkadaşların yanında birkaç da yaralı arkadaş vardı. Bizim bölümümüzde ise, 3 kadın arkadaş şahadete ulaşmıştı, 2 arkadaş yaralanmıştı ve 7 kadın da düşmana teslim olmuştu. Düşmanın bu saldırıları, 13 Ekim'de gerçekleşmişti ve ondan önce, 9 Ekim'de de Önderlik Şam'dan çıkmıştı. Beritan Amed arkadaşın cenazesinin yerini biliyordum. 2009 yılında, o taşın yanına gittim ve arkadaş'a ait ne bulduysam,

hepsini topladım ve o dönem arkadaşların kullandığı Girê'de bulunan Sadun arkadaşın yanına götürdüm ve gereken yazıyı da Sadun arkadaş ile birlikte hazırlayarak, arkadaşın cenazesini 2009 yılında Garê Şehitliği'ne gönderdik. Yine, Rûken, Canda ve Helin arkadaş onların cenazelerinin yerini de biliyorduk. Arkadaşlar, o arkadaşların cenazelerini daha sonra çıkarıp, Garê Şehitliği'ne götürmüşlerdi. Nêrgîs arkadaş ve beraberinde şahadete ulaşan arkadaşların cenazelerinin yerini de Celal arkadaş biliyordu. Celal arkadaş bana defnettikleri yeri tarif etti, ama biz 2009, 2011 ve 2013 yıllarında arkadaşların cenazelerini her seferinde bir grup arkadaş ile birlikte gidip aradık, ama bulamadık. O zamandan kimse kalmamıştı ve bilen bir köylüde vardı ama söylemiyordu. Düşmanın bu çatışmalarda kaç ölü ve yaralısının olduğunu netleştirememiştik. Çatışmaların olduğu gün arazi yandığı için, sonraki gün arkadaşların cenazelerini bulup toprağa verdik.

Daha sonra arkadaşlar, her iki bölüğümüzü toplayıp, bir bölük ve yeni bir yönetim oluşturdular. Ben ve Yaşar arkadaş da Garê karargahına gittik ve görev yürütmemiz zorlayıcı olacağı için, o süreçte görev yürütmüyorduk. Ancak, resmi olarak görevimizin olmamasına rağmen, kendimizi çalışmalardan uzaklaştırmadık. Düşman hedeflerinin keşfini yapma ve şahadete ulaşan arkadaşların intikamı için yapılacak saldırı eyleminde arkadaşları koordine etme gibi çalışmalara biz de dahil olduk. Bu şekilde, yine aynı o bölük ile gidip, düşmanın bir tepesine saldırı eylemi yaptık ve tepeyi kaldırarak arkadaşların intikamını, az da olsa aldık. 13 Ekim'deki düşman saldırısından önce, ateşkes kararı doğrultusunda, ön cephelerimizi bırakarak geri çekilmiştik. Geri çekilmeden önce, mevzilerimiz Xêrê dağından Duhok'a giden caddeye kadardı. Biz geri çekildikten sonra, KDP de gelip o arazilere girmişti ve kuvvetini toplayıp bize saldırı yapma fırsatları doğdu, bu göz önünde olan bir eksiklikti. Biz, her ne kadar arkadaşlara, ateşkes olmasına rağmen, yine de cephane vb. tedbirlerimizi almamız gerektiğini söylesek de bir türlü ortamda var olan ateşkes havasını değiştiremedik. Alanda ateşkes havası hakimdi.

1998 yılı Kasım ayında, arkadaşlar bana bir grup arkadaşla Duhok tarafına gidip, eylem için keşif yapmamı söylediler. 20 Kasım akşamı eylem keşfi için gittiğimizde, Tepê Aslan'ın arka tarafından büyük bir konvoy, akşam saatlerinde Gare'ye doğru

geldiğini gördük. Ayrıca, düşman cihazlarında da yoğun muhabere vardı. Bu durumlar da operasyon olacağını gösteriyordu. Biz küçük cihaz ile arkadaşlara operasyon olduğunu söyledik. Biz de keşiften vazgeçtik ve geri dönüp, karargâhın olduğu Ergenê- Siyanê hattına, arkadaşların yanına geldik. Sonraki gün, ilk çatışmalar Garê'nin silsilelerinden olan Derîyê Bîyê'de yaşanmaya başladı. Bir yandan kobralar vuruyor, bir yandan da helikopterler indirme yapıyordu, çatışmalar şiddetliydi. Medyar arkadaş onların yanında, akşama kadar süren çatışmalarda, adı Şervan olan bir arkadaş şahadette ulaştı. Düşman her taraftan ilerlemeye başladı. Yani diğer operasyonlar gibi Pîrîz, Bergarê, Meyrokê, Deşta Nehlê, Sêdarê ve Tepê Aslan hattından; Garê'nin 4 bir yanından operasyon gücü üzerimize geldi. Bizi Ergenê-Siyanê hattına sıkıştırmak istiyorlardı. O dönemki, genelde karargâh ve çevresine bağlı olan bütün ağır gücümüz gelip Ergenê-Siyanê hattında, ormanlık alanda kalmaya başladı. Lojistik bölümü vardı, orada olan fazla güçler, görevden alınanlar, yani çok fazla arkadaş orada toplanmıştı. Bunlara, eyalet komutanlığı da dahildi. Operasyonun ikinci ya da üçüncü gününde düşman, Bergarê tarafından geceleyin tırmanarak, Tepê Kanîyê Orhan'a gelmişlerdi ve orayı tutmuşlardı. Biz de Siyanê'deki tepeyi tutmuştuk. O gün, o hatta çatışma yaşamadık. Akşama kadar tepede kaldıktan sonra, akşamleyn Siyanê-Ergenê arasındaki ormanlık alana doğru indik ve orada toplandık.

Arkadaşlar, daha önceden görevden alınan arkadaşları da toplantıya çağırdılar ve ne yapacağımız, oradaki fazla sayıyı nasıl dağıtacağımız üzerine tartıştık. O zaman orada 150 arkadaştan fazlaydık ve düşman giderek çemberi daraltıyordu. Biz de bazı hatlar belirledik ve gruplara ayrılıp, sayıları küçültmeye karar verdik. Orada 3 ayrı grup oluşturuldu, ilk iki gurup olan Medyar arkadaşın grubu ve Yaşar arkadaşın grubu farklı hatlara gitmek üzere, oradan çıktı. Kalan grup, en kalabalık gruptu ve Ekrem bu grubun başındaydı. Ekrem bana, "Sen bu coğrafyayı tanıyorsun, sende bizimle gel, gidelim" dedi. Oradan çıktıktan kısa bir süre sonra, kendimizi aşağılara bırakırken, bir yamaçta yukarılardan bir taş yuvarlanarak, gelip Ekrem'e çarptı. Ekrem'in belinde tabancası olduğu için taş tabancaya çarptı ve şiddeti bu şekilde azaldı. Ama Ekrem ayağa kalkamıyordu. Ön taraftaki arkadaşlar durdular ve gruba da durmalarını söylediler. Biz taş seslerini duyunca bir şey olduğunu anlamıştık, ama ne olduğunu bilmiyorduk. Herkes

durduktan sonra gidip Ekrem'e baktık, Ekrem'in yerde uzanmış olduğunu ve hareket edemediğini gördük. Bana, "Hevalê Alî, bu şifreleri, cihazı ve telefonu da alarak, arkadaşlarla sen git" dedi. Ekrem'in yürüyecek hali yoktu, biz onun yanına 2-3 arkadaş verdik. O arkadaşların bildiği, bazı gizli yerler vardı. Arkadaşlar Ekrem'i götürüp orada saklayacaklardı.

Daha önce bahsettiğimiz iki grubun dışında, bizim yanımızda yaklaşık 80-90 arkadaş vardı grubumuzda Ekrem olayından sonra, ben kalan arkadaşları aldım ve ilerlemeye devam ettim. Biz ilerledikten sonra, bazı yerlerde düşman pusularını atlattık ve sabah olunca bir yerde durup ara verdik. Akşam olunca sayının fazla olduğunu aramızda tartıştık ve 25 arkadaşlık farklı bir grup daha oluşturduk, onlara bir yer belirledik ve gidip kendilerini orada saklamalarını söyledik. Kalan arkadaşlarla da yürüyüp, biz de daha sağlam bir yere gittik. Tepecilerimizi de çıkararak, orada birkaç gün kaldık. 27 Kasım'ı orada geçirdik. O dönem eyalet komutanlığında yer alan ve bizim yanımızda olan Harun arkadaş, o günün anlamıyla ilgili konuştu. Her tarafı düşman tutmuştu, bütün tepelerde varlardı. Operasyondan dolayı, arkadaşlar muhabere yapmıyordu, muhabere durmuştu. Biz, düşman takip ediyor diye, o operasyonda küçük cihaz kullanmadık. Ama düşman durmadan cihazdan konuşuyordu. O operasyon sürecinde, arkadaşlar Dilxwaz arkadaş, arkadaşlara yemek yapması için görevlendirmişlerdi. Sadece Dilxwaz arkadaşın ateş yakmasına izin veriliyordu, Dilxwaz arkadaş ateşten sorumluydu. Bu şekilde, Dilxwaz arkadaş günde üç sefer ateş yakarak, hazırladığı yiyecekleri arkadaşlara veriyordu. Bu şekilde operasyon 8 gün boyunca sürdü, 8 günden sonra düşman geri çekildi. Bunun üzerine, Gruplarımız belirlenen yerlerde toplandı, arkadaşlar yerlerine geçti ve herkes kış hazırlıklarına başladı. Bu operasyonda bizim fazla bir kaybımız olmadı, sadece Garê

tarafındaki Kanî Biyê'de Şervan arkadaş onlar şahadette ulaşmıştı. Düşmanın ölü ve yaralıları hakkında da net bilgi alamamıştık. Biz gittikten sonra Ekrem'in durumundan dolayı bana verdiği grubu, cihazı, şifreleri ve telefonu eyalet yönetimine teslim ettim. O süreçte, Kongre gerçekleştirilecekti. Arkadaşlar, bana da Kongre'ye gitmemi söylemişlerdi, ama Garê'de kayıplarımız olmuştu, bu nedenle de ben, oradaki çalışmalardan kopmamayı istediğim için, Kongre'ye gitmek istemediğimi arkadaşlara söyledim.

Uluslararası Komplo

1998-99 kışında bazı yerlerde kalıyorduk. Önderliğe karşı 9 Ekim 1998'de başlayan ve 15 Şubat'ta Önderliğin fiziki esaretiyle sonuçlanan uluslararası komplo süreci o dönemde devam ediyordu. Biz de sürekli bu süreci takip ediyorduk, arkadaşların dikkati hep Önderliğin durumu üzerineydi. Televizyonda, Önderliğin nerede olduğu bilinmediği üzerine bazı şeyler söylenmişti ve herkes merak ediyordu. Daha sonra, öğlen saatlerinde, Ecevit basın açıklaması yapıp, Önderliği Türkiye'ye getirdiklerini söyledi. Herkes duygusal bir atmosfer içindeydi, sürecin nereye gideceği hakkında kimsenin bir fikri yoktu. O durumda, insan soğukkanlılığını korumak istiyordu. Çünkü, çok ağır bir durum vardı ve bu durumun yarattığı duygusallık, insanın tüm ruh halini etkiliyordu. O dönemde, ben örgüte bir rapor yazmıştım ve raporumda, bu durumu bizim için 'bir felaket durumu' olarak tanımlamıştım. Ancak, felaket durumlarının da olumlu bir yanının olabileceğini, insanı aklını başına almaya teşvik edebileceğini ve bizim de bu felaketi bu anlamda ele almamız gerektiğini belirtmiştim. Çünkü, o süreçte Önderliğe karşı kirli bir komplo yürütülmesine ve Önderliğin durumunun belli olmamasına rağmen, bizim örgüt içerisindeki gündemimiz, bu duruma göre değildi. Örgütsel sorunlar, örgüt gündemini değiştirmiş ve Önderliğin içinde bulunduğu durumun tam tersine gündemler oluşmasına neden olmuştu. Bunun için de raporumda, bu felaketten sonra önümüzde sadece bir seçenek olduğunu, onun da örgüt içindeki birliği sağlamak ve mücadeleyi yükseltmek olduğunu belirtmiştim, benim o süreçteki tutumum bu şekildeydi. Zaten içerisinde olduğumuz bir savaş süreci vardı ve biz de bu savaş kapsamında, bahar hazırlıklarımızı yürüttük.

O süreçte, biz de önceki yılki bölüğümüzle, yine önceki yıl tuttuğumuz hattı, tekrar tutmuştuk ve bu tuttuğumuz hatta hazırlık yapmak istiyorduk. Çünkü, düşmanın da orada hazırlıkları ve hedefleri vardı. 1999 yılının bahar pratiğinde, Ağustos ayına kadarda o hatta kaldım. 20 Nisan'da KDP'nin operasyonları oldu, o operasyonları boşa çıkardık. Onların eski bir tarzı vardı, her sene gelip bazı yerleri tutuyorlardı. Arkadaşların Tepê Kaniya Jiyanê dedikleri bir yer var. O tepeye, düşman her sene yaklaşık 100-200 kişilik bir güçle gelip yerleşiyordu. 2-3 sene boyunca bu durum

tekrarlanıyordu. Biz de bunu fırsatta çevirmek istedik. Onlar o sene daha gelmeden bölüğümü alıp oraya gidip yerleştik, bölükteki arkadaşlara söylememiştim, ama yönetimdeki arkadaşlarla bu durumu paylaşmışım ve yönetimdeki arkadaşlarla oranın bütün mevzilenmesi, dereleri, kayalık alanları, ormanlık alanların hepsini gezdik. Tepe'nin zayıf yönünün neresi olduğunu, geldikleri zaman hangi mevziden saldıracağımızı, nereden yaklaşacağımızı, o tepenin hangi kısmı yol veriyor, hangi kısmı yol vermiyor gibi hususları, daha düşman gelmeden hepsini kafamızda netleştirdik ve onlar buraya gelip konumlandıktan sonra saldırı yapma üzerine tartışma yürüttük.

20 Nisan tarihiydi, operasyon başladı ve o gün hava tozluysa. İlk gün biz, onları vurmaya başladık, onlar o tepeye kadar geldiler. Akşam olunca biz orayı bıraktık ve başka bir yere gittik. Onlar yaklaşık 300 kişiyle gidip o tepeyi tuttular, oranın dışında farklı yerleri de tuttular, zaten KDP, operasyona başladığında Siyanê-Ergenê taraflarına yetiştiklerinde operasyonun bittiği anlamına geliyordu ve daha sonra arazi kontrolüne başlıyorlardı. O tepedeki grup tepeyi tutmuştu, biz de bir yerde bekliyorduk. Yanımızda karargâha bağlı arkadaşlarda vardı ve sayı fazlaydı. Kendi aramızda tartıştık ve zaten araziye hâkim olduğumuz için, tekrardan gidip keşif yapmamıza gerek olmadığına, sadece kaç grubun olacağı ve grupların nereden gideceğini netleştirmemiz gerektiğini belirttik. Akşama doğru tüm bu konuları netleştirdik, arkadaşlar akşam saldırı yaptılar ve o tepedeki gücü dağıttık. Ama bizim o saldırıda yaptığımız hata, düşmana kaçış yolu bırakmadık, hangi tarafa doğru kaçılırsa arkadaşlar vuruyordu ve kendi etraflarında dönüyorlardı. 300 kişiyi de bir kerede imha etme şansımız yoktu. Eğer biz onlara kaçış yolu bıraksaydık hem tepeyi çabuk ele geçirirdik hem de pek çok malzemelerini ele geçirirdik. Biz onlara kaçış yolu bırakmadığımız için kendi etraflarında dönüyorlardı ve nereye gitseler arkadaşlar vurmaya devam ediyorlardı. Saldırıda olan arkadaşların cephanesi gittikçe azalmaya başladı arkadaşlar, düşmanın bir BKC silahı, 4-5 adet klêş ve 10 çantalarına el koydular. Etrafta düşmanın cenazeleri vardı. Ben cihazdan onları takip ediyordum ve 10 ölü 30'a yakın yaralıdan bahsettiklerini duydum. Daha önceden belirlediğimiz yere arkadaşlar akşam geri çekilme yaptılar, sadece bir-iki arkadaş aldıkları küçük parçalarla hafif yaralanmışlardı. Sabah olunca

tepedeki düşmanın hepsi toplandı, helikopterler geldi ve operasyonu bitirerek geri çekildiler. Diğer hatlarda farklı farklı eylemler oldu. Hewlêr'den Duhok'a giden cadde üzerinde de arkadaşlar eylem yaptılar.

MEDYA SAVUNMA ALANI: Kandil

15 Ağustos'a yakın bir zamanda, arkadaşlar beni çağırdı ve düzenlememin Kandil tarafına olduğunu söyledi. O süreçte, 2 Ağustos'ta Önderlik tarafından geri çekilme çağrısı yapılmıştı. Bizimde o tarafa düzenlememizin olduğunu söylediler. Benim dışımda farklı arkadaşlar da vardı. Bu şekilde 15 Ağustos'tan sonra Garê'den çıkıp farklı hatlardan Kandil'le geldik. Kandil'de geldiğimiz yer Dola Kûkê'nin arka taraflarında, şimdi İran'ın denetiminde olan yerlerdi. Farklı eyaletlerden, çok sayıda arkadaş gelmişti ve halen de her eyaletten arkadaşlar gelmeye devam edecekti. Orada eğitim yerleri vardı, bazıları devam ediyordu, bazı yerlerde de arkadaşlar eğitim için toplanmaya başlıyordu. Biz Gare'den 15 Ağustos sonrası çıkmıştık. Kandil'e yetişene kadar Eylül ayı olmuştu ve artık sonbahar aylarına girmiştik. İran da karışıklık çıkarmak için, arkadaşların kaldığı yerlere katuşa roketleri atıyordu. Arkadaşların kaldıkları yer belliydi. O vadilerde, belki 10'larca kamp vardı. Yukarılarda yaylalar vardı, Dola Kûkê'de arkadaşlar kalıyordu, Şehid Harun'da da arkadaşlar kalıyordu. Fakat şimdilerde arkadaşların kullandığı Kandil arazisi, o zamanlar bizim elimizde değildi, daha sonraları oralar elimize geçti. Arkadaşlar o dönemde Şehid Harun, Şehid Ayhan tarafları ve İran taraflarında kalıyorlardı. İran'ın şu an yaptığı karakollar, o zamanlar yoktu. Bazılarını, o zamanlar daha yeni yapıyorlardı, ama halen tutmamışlardı. Biz sonbaharın sonlarına kadar orada kaldık. Sonbaharın sonlarına doğru bir yandan eğitim devrelerinin hazırlıkları yapılıyordu, bir yandan da Dola Kûkê'de yapılacak Kongre'nin hazırlıkları yapılıyordu. Bahsettiğim dönemlerde koşullar kolay değildi, süreç anlaşılıyordu, karışıklık vardı. Genel yapı sürece anlam veremiyordu ve bu da zorluk çıkarıyordu. Yönetim'deki arkadaşlar yapıyı toparlamaya çalışıyordu. Örgüt yönetimi toplantılar ve eğitimler aracılığıyla toparlanma yaratmak istiyorlardı.

Önderliğin bazı değerlendirmeleri yeni yeni gelmeye başlamıştı, ama bazı hususlar anlaşılıyordu. Öyle bir süreçti ki,

herkes farklı şeyler okuyordu. Zindan da olan Mehmet Can Yüce gibi şahsiyetler kadrolara seslenip ortamı karıştırmak istiyordu. Genel anlamda karmaşık bir durum vardı ortada. O arada Kongre için delegeler seçiliyordu, arkadaşalar her taraftan Kongre için Dola Kûkê'ye geliyordu. Kongre resmi olarak başlamadan önce, Kongre öncesi tartışmalar vardı. Bu tartışmaların temel noktası, değişim ve dönüşümle alakalıydı. Daha önce Xınırê'de olan Kongre sürecinde, Önderliğin esareti yaşanmıştı, oradaki tartışmalar bir sonuca varmamıştı ve yapı içerisinde bir çelişki durumu vardı. Somut düşünceler oluşmamıştı. Kongre öncesi yürütülen tartışmalar tamamlandıktan sonra, Kongre resmi olarak başladı ve ben de delege olarak Kongre'ye katıldım. Kongre devam ederken, YNK karışıklık çıkarıyordu ve Kongre, bu gerginlik içerisinde tamamlandı. Kongre tamamlandıktan sonra, düzenlemeler yapıldı ve arkadaşlar yerlerine gittiler. Bizim grubumuz da eğitim yerinden Kongre'ye gelmişti ve Kongre'den sonra eğitime geri döndük. Hem YNK yaklaşımları hem doktor Süleyman ve grubunun yaklaşımları vardı. Zaten Kongre'den bir süre sonra doktor Süleyman ve büyük bir grup kaçtı. Bu yaklaşımlar, zorlayıcı bir atmosfer yaratıyordu. Eğitim yerinde rahatsızlanmıştım ve oradaki bir koğuştaki kalıyordum. Bazı arkadaşlar toplantıya gidip gelmişlerdi. Koğuşa gelen, daha önceden tanıdığım bir arkadaş, "Ne var ne yok" diye sordum. O arkadaş, Botan'ın da toplantıya geldiğini söyleyerek, (Botan o zamanlar başkanlık Konseyi'ndeydi) Botan'ın toplantıda ağzına geleni söylediğini ve parmak sallayarak, "Ya kendinizi değiştirirsiniz ya da sizi tımarhaneye yollarız! Bize tepe, karakol kaldırma, ya da başka eylemler yapmak gerekmiyor" dediğini söyledi. Arkadaş devam ederek, "Botan daha önceleri, bir eylem koordinesi yaparken, bir tepenin üzerine giderek, küçük cihazda eyleme gitmeyenlerin annesine, ailesine sövüyordu; şimdide gelip bize, 'yok bu eylemler gerekmiyor, yok sizi tımarhaneye yollarız' diyor. Bu saatten sonra bilmem bana ne yapsalar da Botan için tek mermi atmam" dedi. Arkadaşın bu sözlerinden görüldüğü gibi, Kongre'den sonra da durumların değişmediği ve sorunların devam ettiği anlaşıyordu.

Tasfiyeciler, durmadan ortalığı karıştırmak istiyorlardı. Arkadaşların raporlarını alıyorlar, kimin ne için hazır olduğuna, nasıl çalışmalar için hazır olduklarına bakıyorlardı. O süreçte askeri alan dışında her alan için bir değerlendirme vardı, öyle bir

ortam yaratmışlardı ki, herkes askeri alandan kaçıyordu. Arkadaşların düşünce ve duygularıyla oynuyor, arkadaşların yoğunlaşmalarını dağıtıyorlardı. Örneğin, arkadaşlara “Bugüne kadar yaptıklarınız doğru değildi, hedeflediklerimizin, boş şeyler yaptıklarımızın özeleştirisini vermeliyiz, yaptıklarımız ve söylediklerimiz doğru değildi, bundan sonra ne yapacağımız bizim için önemlidir” diyorlardı. Böyle bir ortamda, insanların ayakta kalması zordu. 1999-2004 arası yıllar, bu sürecin devamı niteliğindeydi. Bu karmaşa ortamında kaç kişinin ihanet ettiği, kaç kişinin de ihanette sürüklendiği ayrı bir tartışma konusudur.

Ben bu süreçte bu kişiliklerle her yerde tartışmaya girmek istemiyordum, kabul etmediğim şeyleri kendime bırakıyordum, etrafımdakileri etkilemek istemiyordum. Arkadaşlar gelip, resmi olarak görev yapmamı söylediler, ama ben o şartlarda resmi görev yürütmeyeceğimi söyledim. O süreçte, küçük bir karargâh vardı ve ben de o karargahtaki arkadaşların yanında kalıyordum. O süreçte, bir ara tedavi için Tahran’a gittim. Tahran’a gittiğimde, arkadaşların hastane gibi kullandıkları gizli bir yerde arkadaşlar kalıyordu. Oradaki arkadaşların arasında, daha önceden tanıdığım arkadaşlar da vardı. Bu arkadaşlardan biri de Kazım (Hasan Şerik) arkadaştı. Biz, 1997 yılında Gabar’dayken, Heqî arkadaş (Heqî Armanc), bazen çok uzak yerlerden görevden geldiğinde, arkadaşlara şeker getiriyordu. Arkadaşın sırtla taşıyarak getirdiği şekerleri arkadaşlara pay edince, her arkadaşla bir tane şeker ancak düşüyordu. Biz, her sabah ateş yaktığımızda, Kazım arkadaş gelip, “Acaba bize bugün de bir çay nasip olmaz mı?” diyordu. Olduğu zaman, arkadaşlar da “Nasip olur Hevalê Kazım” diyerek, arkadaşla çay veriyorlardı, ama olmadığı zaman da arkadaşlar, “Hevalê Kazım, bugün nasip olmaz” diyorlardı. Benim Tahran’a gittiğim süreç, 2000 yılı Newroz süreciydi ve arkadaşlar Newroz için bazı eşya ve erzaklar getirmişlerdi. O kaldığımız yerde, yönetimdeki arkadaşların kaldığı odada büyük bir sofraya hazırladık ve sofranın başına oturduğumuzda, bu sefer de ben, Kazım arkadaşla “Acaba Hevalê Kazım, bir çay da bize nasip olmaz mı” diyerek, arkadaşla şakalaştım. Kazım arkadaş da “Hiç sorma Hevalê Ali, ben Avrupa’ya gitsem, orada bile erzak krizi çıkar” dedi. Yine, orada bulun arkadaşlar arasında tanıdığım bir diğer arkadaş da Cafer Sorî arkadaştı. Ben Tahran’dan döneceğim zaman, oradaki arkadaşlar, bazı örgütsel eşyaları ve bir miktar parayı, örgüt yönetimine teslim

etmek üzere bana vereceklerini söylediler. Arkadaşlar, eğer otobüsle gidersem, bu eşyaların cebimden çalınabilme ihtimalinin olduğunu belirterek, beni Ürmîye'ye göndereceklerini söylediler. Cafer arkadaş ve başka bir arkadaş da belgelerini hazırlayarak Tahran'a gittikleri zaman, uçakla gitmişler. Ancak, uçağa bindikleri zaman bağladıkları emniyet kemerlerini, indiklerinde bir türlü açamamışlar ve en son bıçakla keserek açmayı bile düşünmüşlerdi. Bu olay başından geçtiği için Cafer arkadaş, benim de belgelerimi hazırlayıp uçakla gideceğimi duyunca yanıma gelerek, yaklaşık bir saat boyunca bana uçak ile ilgili perspektif verdi, emniyet kemerinin nasıl bağlanıp, nasıl açılacağını aktardı. Arkadaş, uçakla Tahran'a gelirken o ve yanındaki arkadaşın başından geçen olayı da bana anlattı ve "Hevalê Ali, biz çok uğraşıp kemeri açamayınca, en son kemeri kesmeyi bile düşündük, ama biraz daha uğraştıktan sonra, uçaktaki bir köylü bize yardım ederek, kemerin nasıl açıldığını gösterdi" dedi. Ben de arkadaşın bu sözüne gülerek, "Hevalê Cafer, uçakta köylü ne arıyor?" dedim. Cafer arkadaş da "Köylü derken, o insanın sivil olduğunu söylemek istiyorum" dedi. Bu sohbetten kısa bir süre sonra arkadaşların yaptığı planlama doğrultusunda, Ürmîye'ye gittim, ama uçakla yolculuk yaptığımda, Cafer arkadaşın bahsettiği kadar da zor olan herhangi bir durumla karşılaşmadım. Daha sonra, tedaviye gitmeden önce kaldığım karargâha geri döndüm.

Karargâh yerinin aşağısında, ceviz ağaçların olduğu bir yerde battaniyemi serip kitap okuyordum ve hiçbir şeye karışmıyordum. Bir süre boyunca öyle devam etti. Bir gün, doktor Süleyman ile, aralarında kadın ve erkeklerin olduğu 27 kişinin birlikte kaçtığı haberi yayıldı. Bazı arkadaşlar, o kaçanların peşine düşmüşlerdi ve onları arıyorlardı. Bir iki gün geçtikten sonra, bizim kaldığımız yerin yukarı tarafındaki eğitim yerine, yönetimdeki bazı arkadaşların toplantı yapmak için geldiğini arkadaşlar bana söylediler. Ben de arkadaşların süreç üzerine yapacakları değerlendirmeleri merak ediyordum ve toplantıya katılarak, arkadaşları dinlemek istedim. Gidip arkadaşların arasında oturdum. Toplantı yapan arkadaşlar, süreç üzerine değerlendirme yaptılar ve o kaçışlar üzerine de konuştular: Kaçanların ne yapmak istediklerini, amaçlarının ne olduğunu, bizim ve İran arasında ne yapmak istediklerini, nasıl tedbir almamız gerektiğini değerlendirdiler. Önderliğin onları kesin oradan atmamız gerektiği,

yoksa orada sorun çıkaracakları yönündeki açıklamasını arkadaşlar bizlere aktardı ve onların üzerine gitmemiz gerektiğini söylediler. Toplantı bittikten sonra, ben de yerime geldim. Bir arkadaş gelip, yönetimdeki arkadaşların beni çağırdığını söyledi. Ben kalkıp, o arkadaşların yanına gittim. Selamlaştık ve arkadaş durumumu sordu. Daha sonra bana bir coğrafyadan bahsederek, o gün o yere gideceğimizi, doktor Süleyman ve Zeki'nin oralarda olduğunu söyledi. Yine, sonraki gün belli bir saatte randevu verdiklerini, cihazdan onlarla konuşup ikna etmeye çalışacaklarını ve belki geri getirebileceklerini belirtti. Arkadaşlar bana, "Sen de bizimle gel" dedi. Bu esas üzerine, ben de arkadaşlarla gittim. Biz, dedikleri yere gittik ama orada kimse yoktu ve ayarladıkları randevu saatinde cihazdan ses gelmiyordu. Arkadaşlar, doktor Süleyman ve grubu kaçtığında araziye operasyon yapıyorlar ve onların etrafını sarıyorlar, onlar da gece karanlığından yararlanıp kaçmaları için gereken zamanı kazanabilmek için, arkadaşlara cihazda randevu veriyorlar ve oradan kaçıp gidiyorlar. Bunun için de biz gittiğimizde kimse yoktu. Daha sonra arkadaşlar bana "Sen de bir takım arkadaşı yanına al ve araziye ara" dediler. Bende bir takım arkadaşla araziye aramaya başladım. O araziye biz daha önceden de biraz tanıyorduk. Arazide 2 kişiyi yakaladık. Diğerlerini de biz sürekli takip ederek ve araziden sürerek, en son çok sıkışarak YNK'ye teslim olana kadar da kovaladık.

O süreçte, gün geçtikçe YNK'e ile aramızda sorunlar başlamıştı. Süleyman onlar da gidip YNK'ye, 'morallerimizin kötü olduğunu, içinde olduğumuz ortamın karışık olduğunu, kimsenin savaşmak istemediğini, dağılmak üzere olduğumuzu, üzerimize gelmeleri halinde dağılacağımızı' söylemişti. YNK her seferinde gelip alanımızı daraltıyordu, hep ilerliyorlardı, ama bir yerden sonra artık örgütün bu duruma daha fazla tahammül etme durumu kalmadı. Sonbaharın son demleri olmasına rağmen, YNK gelip arkadaşların kampının yakınına girmişti, bu durum da YNK ile aramızdaki savaşın başlamasına yol açmıştı. Arkadaşlar onları vurunca, artık savaş başlamıştı. Savaş başladıktan bir süre sonra ateşkes olmuş gibi, bir süre çatışmalar durdu daha sonra yeniden çatışmalar başladı. Biz arka taraftaydık, oraya yaralı arkadaşlar geliyordu. Biz yaşanan savaş ile ilgili gelişmeleri yaralı arkadaşlardan öğreniyorduk. Yaralılar geliyordu ve şahadetler de yaşıyordu. O zamanlar cihazda düzenli tekmil veriliyordu ve biz

de tekmilleri takip ederek, gelişmeleri anlamaya çalışıyorduk. Arkadaşlar, aynı gecede farklı farklı yerlere saldırı yapıyorlardı. Kandil'in doğusundan batısına kadar her yerden arkadaşlar saldırıyordu. O dönem, KDP-YNK çelişkilerinden dolayı, KDP o savaş sürecine hiç müdahil olmadı, oysaki o çatışmalardan önce KDP ve bizim aramızda hep bir çatışma süreci vardı. Bu çatışmalar bir dönem sürdü. İran, bizim kaldığımız kampların etrafını katuşalarla vurarak, 3 gün içerisinde oradan çıkmamız gerektiğini söyledi. İran'ın bu yaklaşımlarından dolayı, orda yapılan tüm hazırlıklar bırakılarak mecburen oradaki bütün arkadaşlar Dola Kûkê tarafına geçti. YNK zora düştüğünde, İran da bizi zorlayıp, YNK'yi o zor durumdan çıkarmak istiyordu, yani YNK'yi destekliyordu. Bizim YNK ile olan savaşımızda şahadetlerimiz yaşanmıştı. 2000 yılının sonbaharında YNK ile girdiğimiz savaşta, YNK'nin çok fazla kaybı olmuştu.

YNK savaşı, aslında bir anlamıyla bizim toparlanmamıza vesile oldu. Eğer o savaş olmasaydı, bizim açımızdan sürecin nereye doğru gideceği belli değildi. Bu savaş bizim toparlanmamıza, belirsizlik durumunun ortadan kalkmasına, düzen disiplin sağlamamıza, hiç değilse savaş üzerine yoğunlaşmamız gerekliliğinin gündemimize girmesine vesile oldu. Zaten o karmaşayı yaratan bazı kişilerden olan doktor Süleyman ve grubunun çoğu kaçmıştı. 2000 yılında çıkan o savaş aslında bizim açımızdan ilaç gibi olmuştu. Şahadetlerimizde yaşanmıştı, farklı zorluklarda yaşamıştık, fakat var olan örgütsel sorunların bazılarını ortadan kaldırmıştı. Ve o savaştan sonra geniş bir arazi bizim kontrolümüze geçti. Balayan'dan Kandil'in doğusuna kadar olan arazi o dönem kontrolümüze girdi. Bizim kaybımız da vardı, ama YNK de iyi bir ders aldı. Bizim hiç savaşmak gibi bir niyetimiz yoktu. YNK bizim zayıflıklarımızı görmüştü. Gücümüz yeni kuzeyden gelmişti, Önderliğimiz esaret altına alınmıştı, o dönem içimizde bir karışıklık durumu vardı, yoğunlaşmalar dağınıktı. Bunu fırsata çevirmek istediler ve saldırdılar. Oysaki daha önceki dönemlerde biz, KDP ile savaş halindeydik, 1992 yılı dışında YNK'nin bize karşı hiçbir saldırısı olmamıştı.

O süreçte İran, bizi oradan çıkarınca arkadaşlar bana, yanıma 12 arkadaş vereceklerini söyleyerek, bizim orada Kuzey tarzı gizli bir şekilde kalacağımızı söylediler. İran arkadaşlara 3 günde çıkmalarını söyleyince, arkadaşların her şeyi orada kalmıştı.

Arkadaşlar bize, “Siz burada İran’a görünmeden kalın. Urmiye ve Kandil arasında bazen gruplar, bazen de not gidip geliyor. Siz, irtibat grubu gibi burada kalacaksınız” dediler. Biz orada gizli yerlerde konumlandık. Oralarda kimse yokken, arkadaşların kamplarını topluyorduk, kalan erzakların tedbirini alıyorduk. Bahara kadar orada grup ve not gidişleriyle ilgilendik. 2001 yılı baharında, arkadaşlar çağırdı ve grup olarak, Dola Kûkê’nin arkasında kalan, Kandil’in yüksek yaylalarına gittik. Orada yerime, bir arkadaş geldi ve arkadaşlar bana aşağıya, Dola Kûkê’ye gitmemi söylediler. Dola Kûkê’ye gittim. O dönem Ferhat oradaydı ve bana, “Biz kendi aramızda konuştuk, sağlık sorunlarınız olduğu için daha önce hazırladığımız Rojava grubu ve Rusya grubu var. Sen de Rusya grubuna dahil olacaksın, gidip tedavi göreceksin” dedi. Ben Rusya’ya gitmek istemiyordum. Bir defa ben tek başıma, bir kerede ben ve Sinanê Sor arkadaşla gidip Ferhat ile tartıştım: “Eğer tedaviye gideceksem Rojava’ya gideyim, hiç değilse orası Kürdistan, eğer mesele sağlıksa Rojava’ya gitmek istiyorum” dedim. O ise, “Yok illah Rusya’ya gideceksin” dedi. Ferhat’ın meselesi tedavi değildi, sadece insanlardan bir an önce kurtulmak istiyordu, yaklaşımı buydu. Ben halen bile niyetinin tedavi olduğuna inanmıyorum, çünkü Rusya’da tedavi için maddi bir zemin yoktu. Rusya’ya gönderdiği insanları tedavi için değil, onlardan kurtulmak için gönderiyordu. Ben iki kere konuştum ve Rojava’ya göndermesini istedim, ama kabul etmedi. Bu şekilde bir yerde beklemeye başladık, halk konferansları yapıldı.

Rusya

2001 yılı Ağustos ayının başıydı. Gelip bize hazırlanmamızı ve gideceğimizi söylediler bazı milisler vardı ve o milisler aracılığıyla gidecektik. O milislerle önce Urmiye’ye oradan da Tahran’a gittik. Kısa bir süre orada kaldık, arkadaşlar belgelerimizi hazırladı ben ve Mardinli Rojbin arkadaş uçağa bindik. Uçakla, Özbekistan’ın Taşkent havaalanına gittik. Biz orada uçaktan inmedik. Uçak tekrar kalkış yaptı ve giderek, Kazakistan’ın Almata havaalanına indik. Bu yolculuk, toplam 4,5 saat sürdü. Rojbîn arkadaşın daha sonra nereye gittiği ve ne olduğu konusunda hiç haberim olmadı. Biz oraya varmadan önce, oradaki arkadaşlara, gideceğimizin haberini vermişlerdi ve arkadaşların gelip bizi almaları gerekiyordu. Bizim belgelerimiz sahte olduğu için,

içimizde hep bir korku vardı. Bizi yakalayıp, Türklere verirler diye korkuyorduk. Biz, Tahran'dan uçağa bindiğimiz andan Kazakistan'da resmi yerleri geçene kadar yakalanma korkusundan dolayı hep elimiz yüreğimizdeydi. Kazakistan'da hava alanında bizi karşılamaya gelen kişi, Kazakistan Kürtlerinden yurtsever biriydi ve adı da Redîxan'dı. Daha önce belirlediğimiz bir işaret vardı ve o işaret sayesinde birbirimizi tanıdık. Kontrol yerine yakın bir yerde bizi bekliyordu. Daha sonra, bizi alıp arkadaşların yanına götürdü. Redîxan, çok değerli bir insandı. Sonraki yıllarda, kendisinin vefat ettiğini duydum ve çok üzüldüm.

Rusya'da ilk olarak Kazakistan'a gittim ve kısa bir süre orada kaldım. Arkadaşların bizim için ayarladığı belgeler, sahte belgelerdi ve bu sahte belgelerle Rusya'ya gidecektik. Bunun için de tren yoluyla 4 gün 4 gece gitmemiz ve Rusya sınırına ulaşmamız gerekiyordu. Trene, yanımdaki az Rusça bilen bir arkadaş ile birlikte bindik. Trendeki ilk günümüzde, trende görevli olan polis, gelip benim elimi tuttu ve beni yerimden kaldırıp, bulunduğumuz vagondan uzakta, açık olan bir vagona oturttu. Sabaha kadar da öyle orada kaldım ve birkaç sefer ne olduğunu anlamaya çalıştım ama anlayamadım. Yanımdaki arkadaş, yerinde kalmıştı. Polis beni o açık vagona götürdükten bir saat sonra, yanımdaki arkadaş, o polisin başka yerleri kontrol ettiğini görünce, o fırsattan yararlanarak yanıma geldi ve yerimi öğrendi. Arkadaş bana, sabaha kadar orada beklememi, sabahleyin yerime dönmemi söyledi.

Sabah olunca, ben vagonları sayarak, o arkadaşın yanındaki yerime gittim, ama gittiğimde, yerime başkaları oturmuştu. Arkadaşa söyledim ve bir şekilde yerime oturan o kişileri oradan kaldırdık, yerlerini değiştirttik ve yerimi aldım. Bizim kaldığımız vagon, 4 kişilik olan kapalı bir vagondur. Henüz Alma Ata'dayken, tren yolculuğunun uzun süreceğini bildiğimiz için, yanıma okuyup, zaman geçirmek için kitap da almıştım. Kitabın üzerinde, kocaman harflerle Marks, Engels, Stalin ve Lenin'in isimleri yazıyordu. Kitabın adı, "Partizan Savaşı"ydı. Kitabı çıkarıp, okumaya başladığımda, oradaki Özbek bir kadın, yanımdaki arkadaşın benim için, "O komünist mi" diye sordu. Yanımdaki arkadaş da benim komünist olmadığımı, oraların kültürünü tanımak için o kitabı okuduğumu söyledi. Bunun üzerine ben, o kitap yüzünden başımızın ağrıyacağını gördüm ve kitabı okumayı bırakıp, tekrar yerine koydum. Trenin durup, mola verdiği her yerde herkes

trenden inip, dışarıda temiz hava alıyordu ve ihtiyaç duydukları şeyleri satın alıyorlardı ama biz, polislerin korkusundan trenden inemiyorduk. Ancak içeriden, vagonların arasındaki boşluklardan dışarıya bakıyorduk. O 4 gün 4 gece süren yolculuk, bizim için zindan gibiydi. Gideceğimiz yere ulaştığımızda da trenden inip, polisler sorun çıkarmadan gidebilmek için hızlıca trenden uzaklaştık. Orada bir otel bulup, içinde kendimize kalacak bir yer tuttuk ve iletişime geçmemiz gereken arkadaşları telefonla aradık. Ancak, arkadaşlar ilk aramamızda cevap vermediler. Daha sonra kaçak olarak gitmek istedik. Yaklaşık 450 kilometrelik bir mesafeyi taksiyle gittikten sonra, Rusya sınırına ulaştığımızda, bizi sınırdan geçirmeyerek, geri gönderdiler. Biz, kaçak olarak geçmek istemiştik ama kaçak yol yerine resmi geçiş yerine gitmiştik ve bizi geri çevirmişlerdi. Daha sonra, arkadaşlarla irtibat kurduk ve arkadaşlar bizi almaya geldiler. Kaçak bir yol üzerinden giderek, sonunda Rusya sınırını geçmeyi başardık.

Moskova'da birkaç katlı bir ev vardı. Arkadaşlar, o evin bir kısmını kiralamışlardı. Arkadaşlar oraya en başta gittikleri zaman, o evde kalıyorlardı. Çünkü, elimizde resmî belgeler yoktu. Resmî belgelerimiz hazırlanana kadar, o evden çıkmamız gerekiyordu. Dışarıya bir adım bile atamıyorduk. Zaten dil bilmiyorduk, belge sorunu da eklenince, orada o ev dışında kalabileceğimiz hiçbir yer yoktu. O evde bir televizyon vardı. Yine, yaşamsal ihtiyaçların karşılanmasına yarayan şeyler de vardı. O evde kalırken, çoğunlukla kitap okuyarak vakit geçiriyordum. Orada birkaç arkadaş kalıyorduk. Bir arkadaşın adı Mahsum'du. Mahsum arkadaş, Batmanlı ve terzi olan bir arkadaştı. Ben ve Mahsum arkadaş, o evi temizleyip, toparladık. Çünkü, orada bizden başka kimse yoktu. Fırat adında birisi vardı, oranın sorumlusuydu. Sabah erkenden evden çıkıp gidiyor, akşamları karanlık çökünce geliyordu. Arkadaşlar Fırat'a, bize sahip çıkmasını, ihtiyaçlarımızı tamamlamasını söylemişlerdi. Çünkü, dışarı çıkamıyorduk ve ancak o bizim dışarıdan alınması gereken ihtiyaçlarımızı getirebilirdi. O süreçte, Amerika'ya yönelik ikiz kuleler saldırısı gerçekleşti. Televizyonumuzun sesi kısıktı, ben kitap okuyordum. O sırada, o saldırının görüntüsünü televizyonda görünce, film görüntüsü sanmıştım. Daha sonra kitabı bir yana bırakıp, televizyona ses verdiğimde, bütün dünyanın o olay üzerine konuştuğunu, o

görüntünün bir saldırı görüntüsü olduğunu gördüm ve film olmadığını anladım.

O süreçte, canımız sıkıldığı için, o evde genelde kitap okuyarak ve temizlik, düzen işleriyle uğraşarak zaman geçiriyordum. O zamanlar, televizyonda 'Zeyna' adlı bir dizi vardı. Bu dizide, kadın savaşçılar vardı ve kılıç-kalkan ile savaşıyorlardı. Bu dizi televizyonda çıktığı zaman biz de bazen izliyorduk. Fırat, bazen bize söylediği sözlerle taş atıyordu. O diziyi izlememizin doğru olmadığını, çünkü o dizinin ahlaksız bir içeriği olduğunu söylüyordu. Ben de ona, dizide ahlaksız bir şey olmadığını, kılıç ve kalkanlarla savaştıklarını söyledim. Daha sonra, farklı şeyler de söyledi. Amacı, rahatsızlık yaratmaktı. Biz, konuyu uzatmamak ve yeni gittiğimiz o yerde gündem olmamak için, Fırat'la tartışmaya girmedik. Belki, Moskova gibi bir yerde aç kaldığımızı, arkadaşların sigarasız ve çaysız kaldığını söylesem, kimse inanmaz ama bu durum başımıza geldi. Fırat, kasıtlı olarak sabah erkenden çıkıp, akşam da geç geliyordu ve ihtiyacımız olan şeyleri getirmiyordu. Arkadaşlar, ihtiyacımızı karşılaması için ona para veriyorlardı ama O, bilinçli bir şekilde bizim ihtiyaçlarımızı getirmiyordu. En sonunda, sorun çıkması için Fırat'ın bizi kasıtlı olarak tahrik etmeye çalıştığını anladık. Ayrıca, Fırat gidip arkadaşların yanında bizim dedikodumuzu da yapmıştı ve 'o evde düzen-disiplin bırakmadığımızı, binadan koku geldiğini' arkadaşlara söylemişti. Hâlbuki, tersine biz, o eve düzen vermiş ve evi temizlemiştik. Özellikle de Mahsum arkadaş, terzi olduğu için oralara biçim vermişti. Biz, Fırat'ın hakkımızda yaptığı dedikodulardan haberdardık. Orada, büyük bir bina vardı ve orayı Kürt Evi olarak kullanıyorlardı. Ben, oraya gittim ve arkadaşlara, yönetimdeki arkadaşları görmek istediğimi söyledim. Orada, Mizgîn Amed arkadaşı gördüm. Mizgîn arkadaşı daha önceden, Şam'da birlikte kaldığımız süreçten tanıyordum. Ben, Mizgîn arkadaşına, o evde zaten 3-4 arkadaş kaldığımızı ve dışarı çıkamadığımızı söyleyerek, bizimle ilgilenmesi için gönderdikleri Fırat'ın da bize karşı irade savaşı yürütmeye çalıştığını söyledim. "Fırat irademizin güçlü mü zayıf mı olduğunu mu ölçmeye çalışıyor? Moskova'nın ortasında, arkadaşların çaysız-sigarasız kalması ayıp değil mi" diye sordum ve bu durumu kabul etmediğimizi de ekleyerek, bir şey istemediğimizi, sadece Fırat'ın bizim yanımıza gelmemesini ve bizden uzak olmasını istediğimizi söyledim. Bu konudaki bütün

rahatsızlığımı dile getirdim. O dönem yaşanan tasfiyeci sürecin etkisinin bulunduğu alana yansımından kaynaklı örgütsel sorunlar vardı ve bu bize de yansiyordu.

2001 Ağustos'u ile 2003 Ağustos'u arasındaki süreçte, Rusya ve Kazakistan'da kaldım. Çoğunlukla Rusya'daydım, 6 ay Kazakistan'da kaldım. Rusya'dayken, dergi ve gazete satma, halk çalışmaları, kutlama gibi etkinlikleri organize etme, yardım toplama gibi çalışmaları, Rusya'nın güneyinde (Karadeniz hattı) ve diğer yerlerinde yürüttüm. Örgütsel sorunlar belirttiğim nedenden dolayı her yerde vardı, toplantılarda da çözülüyorlardı. Orada bir konferans yapıldı, daha konferansın üzerinden 1 hafta geçmeden, kadın-erkek karışık yedi kişi birlikte kaçtı. Durum çok karışık, oradaki yönetim de o işin içinden çıkamıyordu. Belirtmem gerekir ki, o zamanlar Rusya, kadro eritme yeri olmuştu. Aynen bir şeyin üzerine asit döküp eritmek gibi bir etkiyi Rusya da kadrolarımız üzerinde yaratıyordu. Kim oraya gitse, ideolojik-örgütsel duruşu sağlam değilse, mücadeleden, Hareket'ten kopuyordu. Oradaki Kürt halkı da diğer toplumların kültürü arasında erimişti, kültürel olarak bozulma, asimilasyon durumu yaşanıyor. Sadece, ihtiyar olan insanlar kendi kültürüne bağlı kalmışlardı. O ihtiyar insanların sayesinde; oradaki kutlama, yas vb. toplumsal olgular, Kürt kültürüne göre yapılıyor ve bu iyi bir şeydi. Ama eğer o bahsettiğim ihtiyarlarımız kalmazlar ve artık sadece yeni nesil kalırsa, o zaman, Rusya'daki Kürtlerin zamanla oradaki hâkim kültürlerin etkisi altında kültürel olarak bir yozlaşma ve asimilasyon yaşamaları ihtimali çok fazladır. Bu da oradaki halkımız için bir tehlikedir.

Bizim komitemizde, 70 yaşındaki yaşlı insanlarımız vardı, onlar çalışıyorlardı. Oradaki gençlerimiz çalışmıyorlardı, komitelerimizde bir tek genç bile yoktu. Yine, dinledikleri müziklerin ve izledikleri TV programlarının, Kürt kültürü ile bir alakası yoktu. Gençlerin merakı daha çok başka kültürlerle yönelikti. Oradaki örgütsel sorunlar ve Kürt toplumunun içinde bulunduğu durum, oraya giden kadrolara moral veremezdi. Yani, oraya giden kadro, orada kendini toparlayamıyordu, sadece kendi bağlılığı ile ayakta kalabiliyordu. Bağlılığı ve inancı güçlü olmayanların, orada örgütten kopmaması mümkün olmuyordu. Oralarda geçen zaman üzerine bazen düşünüp, acaba o süreçte dağda kalsaydım daha mı iyi olurdu, yoksa oralarda kalmam mı

daha iyi oldu? diye kendime soruyordum. Ama çıkardığım sonuca göre, Rusya’da kalmamın benim için daha iyi olduğunu, bazı hakikatleri daha iyi görmemi sağladığını ve bu durumun da kendimi toparlamamı beraberinde getirdiğini, aslında benim için eğitim niteliğinde olduğunu gördüm.

Devrimci bir insanın hakikati; bir savaş ortamında, bir zindanda ve bir de bağlı olduğu örgütün denetiminden uzak ve rahat olan yerlerde, hemen açığa çıkar. Bu ortamlar, devrimciler için sınav niteliğinde olan ortamlardır. O devrimcinin ne kadar amacına bağlı ve ilkelerinde kararlı olduğunu, bu ortamlarda insan rahatlıkla görebilir. Ben, bu durumu Rusya’da çok iyi gördüm. Yıllarca devrimcilik yapmış bazı kadın ve erkeklerin, orada nasıl gülünç hallere düştüklerini bizzat gördüm. O kişilere, içinde bulundukları durumun yanlış olduğunu, yeme-içme tarzları ve giyindikleri elbiselerin, örgütün halk arasındaki prestijini zedelediğini söyleyince, onlar benimle alay ettiler ve bana, “Sen geri kalmışsın” dediler. Sanki ilerlemek, zıkkım içmek ve Alî Şerîatî’nin dediği gibi, ‘katır boncukları takmakmış’ gibi konuşuyorlardı. Rusya’daki koşullar, benim için en zor koşullardı ve bu koşullar, kendimi toplamama yol açtı.

Son 6 ayı Kazakistan’da geçirdim. Rusya’dan çıkmadan önce, belki daha sonra başka yollardan oraya gidemeyebilirim düşüncesiyle, orada da bir anım olması için Karadeniz’in kenarına gittim ve parmağımı Karadeniz’e koydum. Daha sonra, Lenin’in mozelinin olduğu yere giderek, orayı da gördüm. Rusya’da güneşi görmek çok zordu, hava hep kötü ve kapalıydı. Ancak, Kazakistan’da havanın güneşli ve güzel olduğu günler çoktu. Ayrıca, Kazakistan’ın dağları ve az da olsa ormanları da vardı. Dönüşte Kazakistan’a geldiğimde, çoğunlukla Alma Ata’da kaldım. Orada, Panfilov Parkı’na gittim ve oradaki topu da gördüm. Yine, oradaki kutsal yerleri de gezdik. Ben, genel olarak Rusya sahasına çok ısınmadım. O zamanlar, Kazakistan sorumlumuz, Qızıl Xalit arkadaştı. Ben, Xalit arkadaşa, oraların bana göre olmadığını, dağa geri dönmek istediğimi ve bunun için de gereken belgeleri ayarlamalarının iyi olacağını söyledim. O zamanlar, o hattın genel sorumlusu olan, sonraki yıllarda kaçan Doxanê Şirnexî vardı. Ben Xalit arkadaşa durumumu söylediğimde, “Ben burada sadece seni tanıyorum. Ben bir yoldaşın olarak sadece sana, benim için belge ayarlamasının iyi olacağını ve gitmek istediğimi söylüyorum” dedim.

Xalit arkadaş onlar, bu konuyu aralarında tartışarak, önerimi uygun gördüler. Daha sonra, belgelerimiz ayarlanıp, ben ve adı Roza olan bir arkadaş, 10 Ağustos 2003 günü Tahran'dan Urmiye'ye geçtik. Urmiye'de bulunan bazı milislerimiz, bizi Dolakokê'ye kadar getirdi. 15 Ağustos'a doğru, Dolakokê'ye ulaştık. Gerçekten de Rusya taraflarındaki yaşam da kültür de hiç bana göre değildi. Rusya'da, insanlığın değerleri ayaklar altına alınmıştı. Yıllarca sosyalizm ile yaşamışlardı, biz de hep kitaplardan o sosyalizmi dinliyor, eğitimlerde o sosyalizmi okuyorduk; devrim için moral kaynağı olarak görüyorduk ama, oraya gidip oradaki yaşamı kendim görünce, toplumun orada ne kadar düşürüldüğüne kendim bizzat şahit oldum. Toplumun ahlaki değerleri yozlaştırılmıştı, ahlaki ölçüler kalmamıştı.

Yaşadığım bir anım, Rusya'daki toplumun ne halde olduğunu anlamama yetti. Bir gün, metro ile yol alıyorduk. Metro bazı istasyonlarda durarak, insanları indirip-bindiriyordu. Metro'daki koltuklar doluydu ve oturanların dışında, ayakta duranlar da fazlaydı. Ben, bir koltukta oturmıştım ve 70-80 yaşlarında, ihtiyar bir kadının geldiğini gördüm. O kadın, elindeki bastonla zor bela yürüyerek gelip, metroya bindi. Metroya bindiğinde, herkes yerinde oturmuş, onu izliyordu. Kimse yerinden kıpırdamıyordu, kadının ayakta bile zor duran o haline kayıtsız kalıyorlardı. Bu durumu görünce, oturduğum yerden kalktım ve yerimi o ihtiyar kadına verdim. Ben de o kadının yan tarafında, ayakta durdum. Etrafımdakilere baktığımda, hepsinin bana, sanki çok yanlış bir hareket yapmışım gibi ters ters baktığını gördüm. Yine, başka bir sefer ise; ben, bir arkadaş ve Rusya Kürtlerinden olan bir kişi, Rusya'daki bir pazardaydık. Birden, 15-16 yaşlarındaki bir genç, karşımızda, bedeni kanlar içinde kalmış bir vaziyette, etrafından yardım istemek için bağıyor ve bize doğru koşuyordu. Bu genç, başkalarıyla kavga etmişti ve karnına bıçak vurmuşlardı. Ancak, o gencin durumu, pazardaki insanların umurunda bile değildi, kimse o gence yardım etmedi. En sonunda biz o genci tuttuk ve yarasının üzerini kapatarak, onu hemen bir taksiye bindirdik ve hastaneye götürdük. Bu iki olay, oradaki ahlaki çöküşün ne düzeyde olduğunu anlamama yetti. Ne kadar olumsuz yönleri olsa da Doğu toplumlarında insan en azından belli bir ahlaki ölçü düzeyi ve maneviyat görebiliyor, ama Rusya'da böyle bir ölçü düzeyi görmedim. Zaten bu yüzden de ben, dağa döndükten sonra örgüte

rapor yazarak, oradaki bu durumu açtım. Ayrıca, yazdığım raporda, dağa karşı olan duygularımı da örgüt ile paylaştım.

Ülkeye, Dağlara Dönüyorum

Daha önce okuduğum bir kitapta, 1950'li yıllarda Türk devleti zindanlarında kalırken, düşman tarafından katledilen, Emin Batu'dan bahsediyordu. Emin Batu'nun o kitapta bir sözü vardı ve ben o sözü çok beğenmiştim: "Esaret altında bir gül olmaktansa, hürriyet içinde bir diken olmayı tercih ederim" diyordu. Ben de raporumda bu sözden alıntı yaparak, "Esaret koşullarında bir gül olmaktansa, özgür dağlarımda bir diken olmayı tercih ederim" demiştim. Aslında, ben şehirleri, düz ovaları ve derin vadileri hiçbir zaman sevmedim, böyle yerlerde hep sıkılıyorum. Ben, yüksek dağların üzerine her çıktığımda, kendimi özgürlüğe yakın hissettim. Bunun için de gerilla yaşamım boyunca kalacağım noktaları, her zaman en yüksek ve en sarp yerlerde yaptım. Belki, daha önceki bölümlerde bahsettiğim o Amed'li genç arkadaş, uzun yaşamanın sırrını bana sormuştu ama bana göre, uzun ve onurlu bir yaşamın sırrı, 'yüksek dağların doruklarında saklıdır.' Dağa gelip, arkadaşlara ulaştığım zaman, "Bir sefer dağa tekrar ulaştım. Artık Allah da gelse, beni dağlardan ayıramaz!" demiştim. Daha sonra ben birkaç arkadaşı, eğer örgüt düzenlemelerini Rusya'ya yaparsa, kabul etmemeleri ve Rusya'ya gitmemeleri için uyardım. Rusya'nın gidilecek yer olmadığını, insanları bitiş noktasına getiren bir yer olduğunu arkadaşlara söyledim.

Dolakokê'ye daha yeni geldiğimde, örgütsel durumları hemen anlamadım, arkadaşlar da durumlardan bahsetmediler ama daha sonra yani sonbaharda, o dönemde yaşanan kriz durumlarının tartışmalarının yer aldığı kitabı okuyunca, durumun ne olduğunu, tehlikenin düzeyini anlayacaktım. O tartışmalar, Temmuz ayında yapılmışlardı ve ben de Ağustos ayında dağa gelmişim ama o kitabı okuyana kadar, daha 1 ay öncesinde gerçekleşen bu durumlardan habersiz kalacaktım. Zaten, Parti tarihine bakılırsa, Parti içerisinde huzursuzlukların, tartışmaların ve çekişmelerin en yoğun yaşandığı, Parti'nin bu anlamda en çok zorlandığı sürecin, 1999-2004 yılları arasındaki süreç olduğu rahatça görülür.

Ben dağa geldiğimde, Rauf Karakoçan arkadaşın bir şubesi vardı ve gidip, bir süre Rauf arkadaşın yanında kaldım. O süreçte,

Rauf arkadaş da bize bir şey söylemedi. Rauf arkadaş daha önceden de oralarda olduğu için, mutlaka durumlardan haberdardı, hiç olmazsa kaba hatlarıyla bazı şeyleri biliyordu ama bize söylemedi. Orada, adı Zeki olan bir arkadaş vardı. O arkadaşla bir gün oturmuş çay içerken, arkadaş ağzından kaçırarak, “Burada şimdi olan şeyler, Zeki’nin pratiğinden daha beterdir” dedi, ama devamını getirmede. Ben arkadaşın bu sözünden, çok farklı anlamlar çıkarmak yerine, arkadaşın bir şeylere kızdığı için böylesi bir söz söylediğini düşündüm. O şubede bir süre kaldım ve daha sonra arkadaşlar beni çağırarak, eğitime gideceğimi söylediler. Ben de Rauf arkadaş, daha yeni geldiğimi, daha durumlardan haberim olmadığını ve eğitime gitmek yerine, bir süre daha oralarda kalmamın daha iyi olacağını söyledim ama Rauf arkadaş, arkadaşların beni eğitim için çağırdığını ve eğitime gitmeden önce, arkadaşların bize toplantı yapacağını söyledi. Toplantı için Dolakokê’ye gittik. Örgüt yönetimindeki arkadaşlar oradaydı. Arkadaşlar eğitime gideceğimi söyleyince, ben de bir süre daha oralarda kalmak istediğimi belirttim, ama arkadaşlar kabul etmediler ve 2-3 yıldır Rusya’da kaldığımı, eğitim görmemin iyi olacağını belirterek, Xinêrê tarafına gitmemi söylediler.

Biz bir grup arkadaş eğitim için toplandık ve Eylül ayının sonunda yola çıkarak, Xinêrê’ye gittik. Eğitim yerine ulaştığımızda, Ekim ayıydı ve Komplonun başlangıcının yıldönümüydü. Arkadaşlar gelip, günün anlamı üzerine toplantı yaptılar. Eğitim yeri, eski bir kamptı. Bizden önce başka bir devre eğitim görmüştü ve eğitim bitmiş, arkadaşlar dağılmıştı. Biz de orada kampın kış hazırlıklarını yapmaya başladık. Eğitim, 2 kamp şeklinde örgütlenmişti. Toplam sayımız, yaklaşık 300 arkadaş kadardı. Bu arkadaşların hepsi de pratikten gelmiş olan arkadaşlardı. Kamplarımız arasında, yaklaşık iki kilometre mesafe vardı. Arkadaşların belirlediği resmi programa göre eğitime başladık. O zamanlar, Parti’nin adı değiştirilmişti ve yönetimdeki bazı arkadaşlar, ‘Bilim Sanat Komitesi’ adına orada bulunuyorlar, her iki eğitim şubesi ile o arkadaşlar ilgileniyorlardı. Eğitimde, her birkaç günde bir her iki kurul bir araya gelerek, tekmil değerlendirmesi yapıyor, durumları değerlendiriyor ve sonraki günlerin planlamasını belirliyorduk. Orada böyle resmi bir sistem vardı.

O dönem televizyonda, radyoda Qendîl üzerine, resmi olmayan bazı konuşmalar yapılıyor ve yayılıyor ve bu durum

bizim bulunduğumuz ortamı da etkiliyordu. Bizim ortamımızda da resmi olmayan konuşmalar yapılıyordu ve Örgüt içerisinde bazı karışıklıkların, olumsuz durumların olduğunu insan görebiliyordu. O bölgede, Dilxwaz arkadaş (arkadaş, şahadete ulaştı ve kendisini hürmetle anıyorum) onların, lojistik birliği vardı. Bu birliğin yönetiminde, daha sonradan kaçan, Sînanê Sor (hatırladığım kadarıyla gerçek adı Salih Kubat'tı) adında birisi de vardı. Bir seferinde biz birkaç arkadaş, kampımızın bazı ihtiyaçlarını getirmek için o lojistik birliğin yanına gittik. Dilxwaz arkadaş, bana yaklaşıp, sadece benim duyabileceğim bir şekilde, "Oso'nun (Osman Öcalan-Ferhat) radyodaki konuşmalarını dinledin mi?" diye sordu. Ben de dinlemediğimi, eğitim sürecinde olduğumuz için, radyo vb. her şeyi dinlemeye imkân bulamadığımızı, bunun için de arkadaşın bahsettiği konudan haberim olmadığını söyledim. Dilxwaz arkadaş bana, "Oso radyoda bizim üzerimize konuştu ve dil uzatmadığı hiçbir değerimizi bırakmadı!" dedi. Ben de böyle bir şey dinlemediğimi, haberim olmadığını söyledim. (Ferhat'ı daha önceden, sivil yaşamdan tanıyan bazı arkadaşlar, Ferhat'a "Oso" diyorlardı. Ferhat, bizim içimizde "Oso" lakabıyla da tanınıyordu. Ferhat henüz ihanet etmemişken, arkadaşlar bu lakabı açıkça söylemiyorlardı, ama ihanetinden sonra bu lakabı tam yaygınlaştı. Hatta, onu daha önceden, sivil yaşamdan tanıyan arkadaşlar, onun evdeyken lakabının "Ga Osê" olduğunu söylemişlerdi.) O zaman, örgütte yaşanan durumları daha açık bir şekilde anlamaya başladım. Dilxwaz arkadaşın radyodaki o konuşmadan bahsettiği süreçte Oso, Kongra Gel Başkan yardımcısı olarak görevlendirilmişti. Yani, daha Hareketimiz'den fiziki olarak kopmamıştı, halen içimizdeyken hem de radyoda böyle konuşmalar yapıyordu. Daha sonra, Oso'nun eğitim yerine gelen bir talimatında Oso, şimdi parti yönetimi olan arkadaşların hepsine üstü kapalı bir şekilde saldırıyor, arkadaşları 'devletin ajanı' olmakla suçluyor ve arkadaşlara hakaret ediyordu. Eğitim devremizin sayısı, 150 arkadaştı. Diğer kampta da 150 arkadaş vardı. Bu talimat geldiğinde, arkadaşlar bizim elimize bu talimatı verip, okumamızı söylemişlerdi. Yani, o talimatta örgüt yönetimine hakaretler yağdırılmasına ve arkadaşların da örgütte yaşanan durumlardan haberi olmasına rağmen, yine de böylesi bir talimatı arkadaşlar bize vererek, genel yapıya okumamızı söylemişlerdi. Arkadaşlar talimatı okumamızı isterken, Oso'nun içinde bulunduğu durum

üzerine ya da örgütte yaşanan tasfiye sürecine yönelik bize hiçbir şey söylemediler. O Talimatın komisyonu bendim. Ben, böyle üstü kapalı şeylerin söylendiği bir talimatı arkadaşlara okumak istemiyordum, ama talimatı arkadaşlara okudum. Tartışmalar gelişti ve adı Berxwedan olan bir arkadaş, Ferhat için “Ferhat arkadaş” dedi ve ben de arkadaşın sözünü keserek, onun ‘Ferhat arkadaş’ olmadığını söyleyip, Ferhat için ağzıma geleni söyledim. Bu şekilde, eğitim ortamı altüst oldu ve ara verdik. Daha sonra, bu meseleyi yönetimdeki arkadaşların yanına götürdüm. Ortada gizlenebilecek bir durum yoktu. Ferhat kaçmıştı, ama halen onun adına bize talimat geliyordu. Radyoda örgüte hakaretler yağırdırıyordu ama arkadaşlar bize bir şey söylememekte ısrar ediyordu. Biz, kurul olarak bu konuyu aramızda tartıştık ve bu işin böyle olmayacağını söyledik: ‘Oso’nun artık bizden olmadığını, düşman gibi konuştuğunu ama arkadaşların da bize bir şey söylemediğini, bu durumun da kabul edilemeyeceğini’ belirledik. Bu hale düşmüş bir kişiliğin talimatını nasıl Parti’nin okulunda okuruz? Nasıl bu şahıs hem de Parti yönetimi adına radyoda Parti’ye karşı düşman gibi konuşuyor? Böyle bir şey kabul edilemez dedik. Orada yönetim olan, daha sonra şahadete ulaşan Diyar Bagok arkadaş ve halen mücadelede olan Dilan Malazgirt arkadaş da vardı ve biz onlarla bu durumları konuşuyorduk. Bir süre sonra, Kongra Gel için bizden delege istediler, biz de 2-3 kişiyi delege olarak gönderdik. Delege olarak giden o kişilerin de orada kafası karıştırılmıştı. Geri geldiklerinde, bu delegeler arasındaki bir kadın ve bir erkek birlikte kaçtılar. Biz, eğitimin sonlarındaydık ve kendimizi bahar pratiğine hazırlıyorduk. Bir yandan da önü alınamaz bir şekilde, böyle örgütsel sorunlar patlak veriyordu.

Bir seferinde, Abbas arkadaş oraya geldi. Biz de arkadaşın gelişine çok sevindik, arkadaşın neler olduğu, örgütte neler yaşandığı üzerine bize toplantı yapacağını, kafamızdaki soru işaretlerine cevap olacağını ve ortamda netlik yaratacağını düşündük. Ancak Abbas arkadaş, yaptığı toplantıda siyasi ve askeri durumları değerlendirdi ama örgütsel sorunlardan hiç bahsetmedi. Hâlbuki arkadaş bizim yanımıza gelmeden bir süre önce, Ferhat kaçmıştı ve bizim de bu durumdan haberimiz yoktu. Biz, normal olmayan bir şeyler olduğunu biliyorduk ve Abbas arkadaşın en azından bu normal olmayan şeylere bir ad koymasını beliyorduk ama arkadaş herhangi bir şey belirtmedi. Biz, eğitim tekmillerinin

sonuçlarını ve eğitimde yer alan arkadaşların yorum ve değerlendirmelerinin sonuçlarını arkadaşların yanına götürüp, aktarıyorduk, ama arkadaşlar yine bir şey söylemiyorlardı. Bahsettiğim, birlikte kaçan o kadın ve erkek ile ilgili arkadaşlar soruşturma başlattılar. Soruşturma komisyonu için arkadaşlar, Sînanê Sor (lojistik birliği sorumlusu)'a da yanındaki birkaç arkadaşı görevlendirmesini söylemişlerdi ve bu esas üzerine, Sînan'ın gönderdiği bazı arkadaşlar, soruşturma komisyonu olmuşlardı. Bu komisyon, kaçan o kadın ve erkek ile ilgili meselenin soruşturmasını yürütmesi gerekirken, bunun yerine sürekli meseleyi çarpıtmak, götürüp bir yıl öncesine dayandırmak istiyorlardı. Bu durumu görünce, ben Bilim-Sanat Komitesi'ne bir rapor yazdım ve soruşturma için gelen ama niyeti farklı olan o arkadaşların, o olayın soruşturmasını yürütmediklerini, bir yıl öncesinin soruşturmasını yaptıklarını ve meseleyi başka yerlere çekip, başka şeylerle bağlamak istediklerini o raporda belirttim. O raporumu ben, o günkü koordinemiz olan ve kurulumuzda yer alan bir arkadaşla teslim ettim. O arkadaş da aynı gün Fuat arkadaşın kampımıza gelmesi üzerine, yazdığım raporu Fuat arkadaşla vermişti. Ama Fuat arkadaş, raporumu okuyunca sinirlenmişti ve benim, soruşturma komisyonunun işine karıştığımı, arkadaşların çalışmasını engellediğimi söyleyerek, raporumu yırtıp atmıştı. Bir saat sonra ise Fuat arkadaş, okulda herkesi topladı ve bize toplantı yaptı. O toplantıda bir şekilde konuyu rapor meselesine de getirip, benle ilgili değerlendirmeler yaptı. Ben o raporu, temiz bir niyetle yazmıştım ve soruşturma komisyonunun yaklaşımları karşısında arkadaşları bilgilendirmek istemiştim. Çünkü, o karışıklıkların yaşandığı süreçte, güvendiğimiz o arkadaşlara karşı soruşturma komisyonunun geliştirmek istediği yaklaşımları kabullenememiştim ve tamamen bu niyetle o raporu yazmıştım. Ancak, Fuat arkadaş o raporumu çok farklı şekilde değerlendirmişti. Ben o toplantıda, saygı gereği arkadaşın değerlendirmeleri için herhangi bir şey söylemedim ama arkadaşın o gün yaptığı değerlendirmeler, yanlış değerlendirmelerdi, kabul etmedim.

Daha önceden de belirttiğim gibi, Örgüt içerisinde yaşanan karışıklık durumlarının eğitim şubemize de yansımından ve Ferhat üzerine yaşadığımız tartışmalardan sonra Fuat arkadaş, bu durumu artık saklayamayacaklarını bildiği için bir seferinde

sevinçli bir şekilde gelip, “Ferhat arkadaş örgütten kopup gitmişti, ama şimdi yanına 30 kişiyi de alarak geri dönmüş!” dedi ve oradaki arkadaşlar da bu duruma sevinerek, alkışlamaya başladılar. O kışın yaşadıklarımızı anlatmak çok zordur. O kış o eğitim burnumuzdan geldi diyebilirim. Öylesine muğlaklıklar varken, eğitimdeki arkadaşlar da genelde pratikten gelen arkadaşlar olup, az çok bir şeyler anlamışken, kaygıları varken, sanki bir şey yokmuş gibi o ortamı yürütmeye çalışmak, çok zor bir durumdu. Kurul olarak biz de bir şey bilmediğimiz için, bizim halledebileceğimiz bir sorun olmanın çok ötesinde bir durum yaşıyorduk. Ayrıca, ben dışarıdan gelmişim ve meydana gelen olay ve durumlardan habersizdim, ama eğitim bileşimindeki bazı arkadaşlar, Dolakokê tarafından gelmişlerdi ve bazı şeylere şahit olmuşlardı. Yani, yaşananlardan az çok haberdarlardı.

Ben de sonbaharda okuduğum bir kitap sayesinde yaşanan huzursuzluk ve karışıklıkların boyutunu anlayabildim. O kitapta, konuya ilişkin yapılan değerlendirmeler vardı. O tartışmaları okuduğumda, Parti içinde hiç tartışılmaması gereken, tartışılmasını hiç ummadığım konuların tartışıldığını gördüm. Örneğin; bir tanesi, “politik yaklaşım gereği, pişmanlık yasası reddedilmemelidir” diyordu. Yani durum bu kadar vahimdi. Bu kitabı eğitim yerinde okuduğumda, arkadaşlarla tekrar tartışma yürüttüm. Yani, hemen hemen herkes, bir şekilde durumlardan haberdar oluyordu, ama resmi olarak bize herhangi bir şey söylenmiyordu. Bu halde, Nisan ayında eğitim sonlandı ve düzenlemeler yapıldı. Arkadaşların çoğunun kafası karışık olduğu için, o düzenlemelerde 300 arkadaş arasından, sadece biz 70 arkadaş HPG için çıktık. Diğer arkadaşların hepsinin gündemi ve önerileri çok farklı konular üzerineydi. Bu şekilde, arkadaşlar bizimle konuştular ve biz oradan çıkıp, Gelişim Lolan tarafına gittik. Orada, önceden tanıdığım bazı arkadaşlar vardı, sözde bizi seven arkadaşlardı. Arkadaşlar bize nereye gittiğimizi sordular ve biz de Zap’a yani HPG’ye gideceğimizi söyledik. O arkadaşlar da bize, “Siz nereye gidiyorsunuz? HPG’ye gitmenizi gerektirecek ne var ki, neden gidiyorsunuz? Gitmeyin” dediler. Bu anıdan bile örgütün o zaman ne hale geldiği anlaşılır bir durumdur.

2003-2004 yıllarında yaşanan kötü durumların ve tahribatın etkisinin önünü bir nebze de olsa tutan, 1 Haziran Hamlesiydi. 2000 yılında bizi toparlayan şey, YNK ile savaşımızdı; 2004 yılında

bizi toparlayan ise, 1 Haziran Atılım Hamlesiydi. Eğer bu şekilde olmasaydı, durumumuz çok kötü olabilirdi ve kendimizi bir daha toparlayamayabilirdik. Özellikle de 2004 yılında, bu tehlike çok fazlaydı. 2004 yılının Haziran ayında, Zübeyir Aydar arkadaş televizyona çıktı ve Ferhat ile Botan'ın kaçtığını söyledi. Biz, bu durumu bu şekilde öğrendik. Bu açıklama ile, bazı şeyler açığa kavuştu. 1 Haziran Atılım Hamlesi, bu zor şartlar altında gerçekleşti. O durumda olan arkadaşları hazırlamak, içeriye göndermek ve eylem yaptırmak, hiç de kolay bir iş değildi. Bir yandan, bu işe engel olmak isteyenler de varken her şeye rağmen bu Hamleyi gerçekleştirmek, çok zordu. Önderlik o süreçte bazı mesajlar vermişti ama o hain olanlar, Önderliğin bu mesajlarının pratikleşmemesi için ellerinden geleni yapıyorlardı. Yine, o süreçte Amerika da Irak'a girmişti ve tasfiyeciler bu durumu kendileri için fırsat bilerek, 'Amerika'nın artık Ortadoğu'ya girdiğini ve biz de dahil, kendisinin yanında yer almayan bütün güçleri yok edeceğini' söyleyerek, kendi ihanet çizgilerinin propagandasını yapıyorlardı ve yine arkadaşlara, 'artık savaşmamızın bir anlamı olmadığını ve başka çalışmalara yönelmemiz gerektiğini' söyleyerek, birçok kadroyu evlerine geri göndermeye çalışıyorlardı. Güney'den Parti'ye katılan birçok kişiyi, farklı çalışmalar adı altında geri gönderdiler ve o kişiler bir daha geri dönmediler. O hainler, siyasi-askeri gelişmeleri kendi çıkarları doğrultusunda değerlendirerek, arkadaşlar üzerinde etki bırakıyorlardı. Bunun için de 1 Haziran Hamlesi'ni bu şartlarda pratiğe koymak, gerçekten de hem çok zor bir işti hem de olmazsa olmazdı. Yani, savaş her zaman sadece kötülükleri doğurmuyor, bir yandan kötü durumları ortaya çıkarırken, bir yandan da bazı şeyleri temizliyor, netlik yaratıyor ve muğlaklığı ortadan kaldırıyor. Bu husus, 2000 yılı YNK savaşı ve 2004 yılı 1 Haziran Atılım Hamlesi için sonuna kadar geçerli olan bir husustur.

Xinêrê'deki arkadaşların yanından ayrılarak, Xakûrkê'ye gittik. Bir süre Xakûrkê'de kaldıktan sonra Garê'ye geçtik. Bir süre de orada kaldıktan sonra en son Zap'a gittik. Zap'ta, Qendîl ve Xinêrê'deki gibi bir hava fazla yoktu. Orada askeri güçlerimiz vardı ve yaşananlardan fazla haberdar değillerdi. Ama yaşanan durumlardan hiç nasibini almamış da değillerdi, o genel hastalık durumu, oraya kadar da yayılmıştı. Bir süre Zap'ta kaldım. Orada, benimle birlikte oraya giden arkadaşlardan bazılarını, arkadaşlar

Mahsum Korkmaz Akademisi eğitimine dahil ettiler. Ben ise, bir süre karargâhta kalıp, düzenlememi bekledim. Son olarak da Haziran ayında arkadaşlar bana, Çîyayê Reş taburuna gideceğimi söylediler. O zamanlar, Zap'ta askeri güç olarak sadece Çîyayê Reş'te bir taburumuz, karargâh ve Şikefta Birîndara'da tepecilerimiz vardı. Zaten bizim taburumuz da karargâha bağlıydı. Onun dışında, Zap çevresinde hiçbir askeri gücümüz yoktu, her yerde kurumlar vardı. Biz, oralarda bazı hazırlıklar yapmak, askeri faaliyetler yürütmek istiyorduk. O zamanlar istihkam çalışması yoktu ama biz tepelerin yüksek yerlerinde kanal, mevzi vb. hazırlıklar yapıyorduk, bunun yanında da erzak toplama çalışması da yürütüyorduk. Bizim yanımızda böyle bir hava vardı ve arkadaşları da bu şekilde yoğunlaştırmak istiyorduk. Ama, geneli düşündüğümüzde, böyle bir hava yoktu. Bazı arkadaşlar, bize kazma-kürek verene kadar, bizi günlerce uğraştırdılar. O zamanlar istihkam çalışması olmadığı yoktu, yer yapmak için tek ihtiyacımız olan şey kazma-kürekti, ama bu eşyalar için bile bizi günlerce uğraştırdılar. Yine, telsiz için gereken pilleri bize verene kadar da bizi günlerce uğraştırdılar. Böyle küçük şeyler için, boş yere tartışma gündemleri yaratılıyordu. Biz kaç sefer tekmillerde bu hususları dile getirdiysek de kimse bizi dinlemedi. Biz, kötü bir şey söylememiştik. Sadece, yeraltı mevzileri, erzak hazırlığı yapmak istediğimizi söylemiştik ve bunlar için gereken ihtiyaçlarımızı belirtmiştik ama bu bile sorun oldu. Bir süre biz o şekilde orada kaldıktan sonra, arkadaşlar bizi çağırdılar ve bizim taburumuzun teknik taburu olarak, teknik eğitim göreceğini söylediler. Bu, iyi bir karardı. Biz, kış sürecinde bahara kadar çok iyi bir eğitim gördük. Eğitim grubumuzun sayısı, 84 arkadaştı. Hêzên Taybet'ten komisyon olarak arkadaşlar gelip, bize tekniki açıdan gerçekten iyi düzeyde bir eğitim verdiler. Eğitim gördüğümüz arazi çok iyiydi. Böyle bir eğitime ihtiyacımız da vardı ve örgütsel sorunlarımız yoktu. Bunun için de bu eğitimde, bahara kadar iyi bir yoğunlaşma düzeyi ortaya çıktı. Eğitimin sonunda, arkadaşların büyük çoğunluğunun önerisi, Kuzey'e gitmek yönündeydi. O baharda arkadaşlar her eyaletten birkaç arkadaşı Kuzey için istemişlerdi ama sadece bizim taburumuzdan, 40 arkadaş Kuzey'e gitti. Bu 40 arkadaşın büyük çoğunluğu Kuzey'deki farklı eyaletlerde şahadete ulaşılar. Halen sağ olan bazı arkadaşlar da olabilir.

O arada, Kanîgûzê'de HPG konferansı gerçekleşti. Bu konferansa ben katılmadım, başka arkadaşlar gittiler. Arkadaşlar, bu konferansta yine bazı tartışmaların olduğunu söylediler. Çetece-tasfiyeci Doktor Ali onlar, ortamı karıştırmak için çabalamışlardı. Talimatları kaldırma gibi bir konuyu tartışmaya koymuşlardı ve herkesin keyfine göre çalışmasını istemişlerdi. Aslında, askeri düzen-disiplini bozmak istemişlerdi ama arkadaşlar bu görüşü kabul etmemişlerdi. Yeni düzenlemelere göre, bizim taburumuzu arkadaşlar Metîna'ya bağladılar. Ben, 2005 yılı baharından, 2009 yılının yılbaşına kadar Metîna'nın yönetiminde yer aldım. Bu yıllarda bazı pratik çalışmalar yürüttük. Bu çalışmalar; güvenlik tedbiri için araziye tutma, kış eğitimi, altyapı çalışmaları, Kuzey grupları için hazırlık yapma ve benzeriydi. Özellikle 2007'den sonra, Metîna'da biraz toparlanma yaşandı. Türkiye ve Amerika arasında imzalanan anlaşmalar doğrultusunda, keşif uçağı uçuşları başlamıştı. En başlarda, Zap ve Metîna'da keşif uçağı hep geziyordu ama kimse onun ne olduğunu anlamıyordu. Daha sonra arkadaşların görüntüsünü alınca ve arkadaşların olduğu yeri obüsler vurunca, daha yeni havada gezen o uçağın görevinin ne olduğu anlaşıldı. Bu keşif uçuşlarından sonra, Aralık ayında bu sefer Medya Savunma Alanlarının genelinde hava saldırıları gerçekleşti. Bu durumlar, kendimizi toparlamamızı ve tedbir geliştirmemizi sağladı. Bu saldırılardan önce, Metîna'nın ortasındaki Kanîgûzê'de köye benzeyen, hiç gerillayla alakası olmayan, gerilla tarzından uzak kamp yerleri vardı ve bu kamplardaki her manganın bir lambası vardı. Geceleyn bütün mangaların ışıkları yakılınca, kamp yeri bir köyden farksız oluyordu. Yine, arkadaşlar kampın içerisinde el fenerleriyle gidip-geliyorlardı. Bu durum, sadece Metîna'da değil; Garê'de de, Zap'ta da, Heftanîn'de de bu şekildeydi.

Düşman, 1999 yılından, 2007 yılına kadar Medya Savunma Alanlarına hava saldırısı yapmamıştı. 2007 yılının sonunda, Aralık ayında artık hava saldırıları tekrar başladı, genel ve kapsamlı saldırılar yapıldı. Keşif uçuşları da buna eklenince, düşmanın bize karşı yürüttüğü savaşta bazı yenilik ve değişiklikler olduğu, gözle görülür bir husus olmuştu. Bunun için, artık bizim de bazı yenilik ve değişiklikleri askeri sistemimizde oturtmamız gerekiyordu. Medya Savunma Alanları'nda artık mevzilenme tarzımızı, üstlenme tarzımızı ve genel olarak yaşam tarzımızı gözden geçirmemiz

gerekiyordu. Bu konular üzerine toplantılar yapıldı. Bu toplantılarda; olağanüstü bir durum yaşandığı, bu yeni durumlara göre tarzımızı komple gözden geçirmemiz gerektiği, artık yerüstü üstlenme tarzını bırakmamız ve yeraltı manga ve sığınaklarında üstlenme yapmamız gerektiği kararları alındı. Saldırıları Aralık ayında gerçekleştiği ve artık kış olduğu için, alınan bu kararları uygulamak, bizim için zor olmuştu. Çünkü, kamp yerlerimizi yapmış ve hazırlamıştık. Yerde kar da varken, kamp yerini bırakıp yeni kamp yeri hazırlamak ve yeni kampın ihtiyaçlarını karşılayıp taşımak, bizim için büyük bir sorun olmuştu. Her yerde bu çalışmalar büyük zorluklarla yapıldı. O kışın biz hep hareket halindeydik ve yerimizde durma, bir araya gelme, toplanma şansımız fazla olmadı. Bu değişiklikleri gerçekleştirene kadar herkes çok zorlandı.

MEDYA SAVUNMA ALANI: 2008 Zap Operasyonu

2008 yılı başındaki Zap Operasyonu başlamadan önce, Şubat ayında karargah tarafından bir toplantı düzenlendi. O toplantıda biz, bu hava saldırıları ve keşif uçuşlarından sonra düşmanın askeri bir hareketliliğe girebileceğini tahmin edebiliyorduk ve tehlikeyi öngörebiliştik. Ama kısa bir zaman içerisinde operasyon olabileceğini kimse tahmin etmemişti. Oysa, toplantıdan kısa bir süre sonra Zap operasyonu başlayacaktı. Düşmanın operasyona çıkması ihtimaline karşı, taktik konusunda da tartışmalar yürüttük. Olası bir operasyon durumunu nasıl karşılayacağımızı netleştirmeye çalışırken, iki temel görüş ortaya çıktı: Kuzey'den gelen ve Kuzey tarzına alışkın olan arkadaşlar, sabit yerleri tutmak yerine arazide hareketli olarak savaşmayı ve vur-kaç eylemleri ile düşmanı darbelemeyi önermişlerdi. Ancak, Güney'de kalan arkadaşlar olarak biz de yıllardır bu yerleri bizim tuttuğumuzu ve kontrol ettiğimizi, bunun için de şimdi düşman geldiğinde, öyle rahat bir şekilde düşmana bırakmamızın doğru olmayacağını, elimizde olan yerleri bırakmamayı ve korumayı, bunun için de gerekli hazırlıkları yaparak, gerekirse günlerce o mevzilerde savaşmayı önerdik. Bu toplantıda, her arkadaşın gittiği yerde gerekli hazırlıkları yapması ve arkadaşları da motive etmesi görevi, toplantıya katılan arkadaşlara verildi. Bu esas üzerine toplantıdan çıkıp, yerlerimize gittik. Yerimize ulaştıktan çok kısa bir süre sonra, Zap operasyonu başladı. Şubat ayının sonuydu. Operasyon, oradaki

bütün yerleri kapsamıyordu. O dönem orada olan arkadaşların daha sonra bahsettiğine göre; özellikle, Şikefta Birîndara ve Çemço hattı arasında operasyon yoğunlaşmıştı. Zagros hattı, operasyon kapsamında değildi. Düşman, dar bir alan belirlemiş ve belirlediği bu alandaki bazı yerleri sızma tarzı ile ele geçirmeyi ve daha sonra genişlemeyi hedeflemişti. O bölgede karargahımız da vardı. Düşmanın esas amacı, karargâha baskın yapmak ve onun üzerinden propaganda yapmaktı. Çatışmaların büyük çoğunluğu, Şikefta Birîndara'da ve Çemço'da yoğunlaşmıştı. Düşmanın Deştan ve diğer bazı yerlerde her zaman hazırlığı vardı. Güney'den Zap'a girmek istediler ama halk bunu engelledi. Bu operasyon, hiç düşmanın planladığı gibi yürümedi. Zaten, yaklaşık 10 gün sürdü. Bu süreçte, Şikefta Birîndara'da çatışmalar çok şiddetliydi ve düşman orada takılıp kalmıştı. Yine, Şikefta Birîndara ve Avaşîn arasında da çatışmalar çok şiddetliydi. Düşmanın helikopterleri düştü ve birçok askeri öldü. Bizim de bazı kayıplarımız oldu. Ben o süreçte Metîna'daydım ve çatışmaların olduğu yerden uzaktaydım ama arkadaşlar bize Girê Hekkarî'nin tutulması talimatını vermişlerdi. Ancak, o kış koşullarında Girê Hekkarî'nin tutulması çok zordu. Çünkü, o zamana kadar hiç kimse ne kışın ne de yazın Girê Hekkarî'de kalmamıştı. O coğrafyada, kışın en çok kar alan tepe, Girê Hekkarî'ydi.

Operasyon sürecinde, Girê Hekkarî'deki karlar daha hiç erimemişti, daha kayalıklarının ucu bile ortaya çıkmamıştı. Ancak, biz o süreçte savaşın ne yöne doğru gideceğini bilemediğimiz için, bulunduğumuz alana operasyonun yayılması ihtimaline karşı, intişar durumuna geçtik, arazideki bazı yerleri tuttuk ve ağırlıklarımızı kaldırdık. Düşmanın Deştan tarafından da çıkması ihtimali vardı, biz bu ihtimali de hep göz önünde bulunduruyorduk. Zaten arkadaşlar da bu nedenle Girê Hekkarî'nin tutulması gerektiğini söylemişlerdi. Arkadaşları harekete geçirdik ve bir taburumuz, 3-4 günde zor bela Girê Hekkarî'ye ulaştı. Arkadaşlar Amedîyê Boğazî'nı geçip Girê Hekkarî'ye ulaşana kadar çok zorlandılar. O süreçte, keşif uçağı orada fazla gezmiyordu ama arkadaşların Girê Hekkarî'ye giderken çıkardıkları iz, büyük bir kanal şeklini almıştı ve uzaktan bile rahatlıkla görülebilirdi. Girê Hekkarî'nin zirvesine kadar da arkadaşların bu izi devam ediyordu ve arkadaşların yerini rahatça açığa çıkarabilirdi, arkadaşların kendini gizleme şansı çok az olurdu. Ama o hatta keşif uçağı fazla

gezmediği için, arkadaşların izleri de görülmedi ve arkadaşlar zarar görmediler. Arkadaşlar, 3-4 gün sonra tepeye ulaştıklarında, hemen oradaki karın içerisinde kendilerine naylonlarla yer yaptılar ve hazır olarak beklediler. Düşman, çok kayıp verdiği ve helikopteri de düştüğü için geri çekilmek zorunda kaldı. Bu durumlar, bizim için olumlu sonuçlardı. Ama bazı arkadaşlarımızı da şehit vermiştik.

Operasyondan önce, Fazıl arkadaş Zap'ta istihkam çalışmalarını belli düzeyde yürütmüştü ve arkadaşları yoğun olarak bu çalışmalara yönlendirmişti. Operasyondan önceki süreçte, kimse istihkam çalışmalarına fazla önem vermiyordu ve sanki öylesine bir çalışmamış gibi görüyorlardı. Buna, Zap'ta Fazıl arkadaşın denetimi altında İstihkam çalışmasında yer alan arkadaşlar da dahildi ve arkadaşlar, Fazıl arkadaşın kendilerini öylesine çalıştırdıklarını düşünüyorlardı. Ama, operasyon sürecinde, arkadaşlar istihkam çalışması yürütülerek yapılan, kısıtlı sayıda ve kısıtlı olarak hazırlanmış o mevzilerin faydasını görünce, istihkam çalışmasının önemini artık herkes daha iyi anladı. Bu durum en azından, arkadaşların istihkam çalışmasına yaklaşımını değiştirdi. Bizim tarafımızda, istihkam çalışması ile hazırlanmış böyle yerler zaten hiç yoktu ve arkadaşlar intişara çıkınca, karın üzerinde kaldılar. O süreçte darbe yemedik, ama darbe yemeye müsait bir pozisyondaydık. Özellikle de Girê Hekkarî'ye gönderdiğimiz taburumuz, o süreç boyunca karın üzerinde kaldı ve darbe yemeye de açıldı. Zaten, o arkadaşlar artık bahara kadar da orada kaldılar ve aşağı inmediler. Daha sonra şartlar uygun olunca, Girê Hekkarî konusu için bir çare bulmamız gerektiğini düşündük.

O yıla kadar, kimse ne kışın ne de yazın Girê Hekkarî'yi tutmamıştı. Biz de operasyon sürecinde düştüğümüz o duruma düşmemek için, Girê Hekkarî'yi hem kışın hem de yazın tutmak istiyorduk. Yani, ne zaman bir durum çıksa hemen daha yeni Girê Hekkarî'yi tutmak için yola çıkmak yerine, orayı sabit tutmanın daha doğru olduğunu görmüştük. Bunun için de çare ve yöntem bulmamız gerekiyordu. Tepeyi tutmamızın önünde iki engel vardı: Birincisi, tepenin suyu yoktu, ikincisi ise tepenin kış koşullarından dolayı, nerede kalınacağını belirleme hususuydu. Bunun için de o baharda daha karlar erimeden, su konusu üzerine düşündük. Önceki yıl da ben oradaydım ve Girê Hekkarî'de bulunan

taburumuz, kar k t lelerinin halen olduğu Mayıs ayına kadar da orada su sorunu yaşamamış ama karlar tamamen eriyince, bu sefer katırlarla aşağıdan su çekmek zorunda kalmıştı. Aşağıdan su çekmek de arkadaşları çok zorlamıştı bu nedenlerden dolayı da tepeyi bırakmalarını arkadaşlara söylemek zorunda kalmıştık. Bu tecrübeyi yaşadığımız için, bu sefer su tedbirini almak zorundaydık ki arkadaşları tepeye yerleştirebilelim ve tepeyi bırakmayalım. Daha  nceki yıllarda biz tonluk varilleri erzak gömmeleri için kullanmıştık ve bu varillerin sağlam olduklarını görmüştük. Ayılar bu varillere karışmadığı sürece, variller sağlam kalıyordu. Bunun için biz, bahar sürecinde bu varillerden çok sayıda alıp, tepeye göndermeyi ve Girü Hekkarî'nın zirvesinde bulunan çukurlara yerleştirmeyi uygun bir yöntem olarak gördük. Bu şekilde, arkadaşlar eriyen karların oluşturduğu su kanallarıyla bu varilleri doldurabilirlerdi ve yazın orada kalmalarını sağlayacak kadar suyu depolayabilirlerdi. Zaten  ğleden sonra karlar eridiğinde, oradaki vadilerde çok fazla su akıyordu. Yani, varillerin su ile doldurulması rahattı. Bu konudaki görüşlerimiz bir olunca, alımcı arkadaşlara bu varillerden getirmelerini söyledik. Arkadaşlar, en başta toplam 57 adet yarım tonluk varil getirdiler. Biz, bu varilleri Amed y  boğazına gönderdik ve tepedeki arkadaşlar da bu varilleri sırtla tepeye çektiler. Daha sonra, birkaç varil daha gönderdik. Ayrıca, arkadaşlara branda, naylon ve kazma-kürek gibi eşyalar da vererek hem varilleri doldurmalarını hem de tepedeki bazı yerleri kazarak, içerisine branda ve naylon yerleştirmelerini ve o kazdıkları yerlerde de su toplamalarını söyledik. Kazdıkları yerlerde toplayacakları suyu temizlik için, varillerde toplayacakları suyu da içmek için kullanacaklarını söyledik. Biz, tepeye iki bölük arkadaş konumlandırıdık. Bir bölük, tepenin zirvesine yakın bir yerde, diğer bölük ise birinci bölüğün arka tarafında, çukur bir yerde kalıyordu. Biz tepede çok fazla su depolamıştık ve arkadaşlar bütün ihtiyaçlarını karşıladılar, hiç su sorunu yaşamadılar. Bu konuda artık tecrübe de ortaya çıktı.  ukurlarda, naylon ve brandaların içerisinde topladığımız sular biraz bozuldu ve koktu ama varillerdeki sular sağlamdı.

Arkadaşları kışın nereye yerleştireceğimiz konusu da bir sorundu ve bu kapsamda gidip, bir yer belirledik ve eğer orada birkaç patlama yaparsak, arkadaşların oraya yerleşebileceğini düşündük. O zamanlar, İstihkam  alışması konusunda tecrübemiz

de çok azdı. Arkadaşlarla bu konuyu tartıştık ve arkadaşlar bize bütün Metîna'nın istihkam ve mevzilenme çalışması için 1 adet jeneratör, 1 adet hilti ve 2 adet de hilti şişi verdiler. Şimdiki şartlara göre kıyaslarsak, aslında komik bir durumdu. Biz, bu eşyalarla, belirlediğimiz o yerde bazı patlamalar yaparak, arkadaşlar için bir yer yaptık. Bu yaptığımız yer, tepenin zirvesindeydi. Arkadaşlar daha önce hiç kışın orada kalmadıkları için, nasıl olacağını çok merak ediyorlardı. Ancak, biz arkadaşların hazırlıklarını iyi yaptık. Arkadaşların ihtiyaç duyabileceği her şeyi 3-4 kat kadar ayarlayıp, arkadaşlara verdik. Arkadaşlar eşyalarını çekip, kar yağmadan oraya yerleştiler. Bu hazırladığımız yerin dışında, daha istihkam çalışması başlamamışken, o süreçte eyalet yönetiminde yer alan Sinan arkadaş onlar tepenin mevzilenmesini sağlamlaştırmak için, orman silsilesinin bulunduğu arazide, kazma ve küreklerle çok derin kanallar kazdılar, elektrikli testere ile büyük ve kalın ağaçları keserek, kanalların üzerini kapattılar. Sinan arkadaş, bu konu üzerinde özenle duruyordu, bu kanalların uzun süre dayanabilmesi için, tavanlarına koyacakları ağaçların kabuklarını, çürümemeleri ve içerisine kurtların girmemesi için soyuyordu. Ağaçları koyduktan sonra, ağaçların üzerini önce taşlarla, sonra da kalın bir toprak tabakasıyla kapatarak, kamuflajını da yapıyordu ve bu şekilde, yaptığımız bu onlarca kanal, obüslere karşı bile dayanıklı oluyordu. Yani, biz tepeyi hem kışın ve yazın kalabilecek hem de belli bir seviyeye kadar içinde savaşılabilecek bir hale getirmiştik. Su sorununu da çözmüştük ve bu konuda aslında ilk tecrübemizi de yaşamıştık. Metîna'daki 2008 yılı pratiğimiz böyle geçmişti.

MEDYA SAVUNMA ALANI: Haftanın

2008-2009 kış üstlenme hazırlıklarını yaparken, sonbaharın son süreçlerinde düzenlemem oldu. PKK Ocağı Eğitimi'ne gitmem gerekiyordu. Biz bir grup arkadaş olarak eğitime gittik. O gruptaki arkadaşların çoğu daha sonra şahadete ulaştı. Eğitim yerine gidip, hazırlıklarımızı tamamladığımızda, artık Şubat ayı gelmişti. Yani, eğitime geç başladık. Zaten eğitimimiz biraz erken de bitti. Eğitimimiz, genel olarak sorunsuz geçti. Bazen hava saldırıları oluyordu ama, genel anlamda sorunsuzdu. O eğitim devrimizdeki arkadaşlardan halen sağ olan arkadaşlar da vardır. Şahadete ulaşan arkadaşlar ise; Hüseyin arkadaş, Amed'li olan Mêrxas arkadaş, Dêrsim arkadaş, Dêrsim'lı olan Faysal arkadaş, Bawer Bozova

arkadaş ve Bengîn Muş arkadaştır. Hatırladığım arkadaşlar, bu arkadaşlardır. Eğitim devremiz, Haziran ayında sona erdi ve daha sonra Garê'ye gittim. O süreçte, Garê'de HPG Konferansı gerçekleşti ve ben de Konferans'a katıldım. Konferanstan sonra, Fazıl arkadaş ile birlikte bir süre Zap ve Metîna'yı gezdik. Daha sonra, arkadaşlar benimle tartışarak, düzenlememi Heftanîn'e yaptılar ve 2009 yılı 3 Ekim günü, Heftanîn'e gittim.

Daha önce, farklı yıllarda Heftanîn'den birkaç kez geçmiştım ve arazisini genel anlamda tanıyordum ama hiç orada çalışma yürütmediğim için, detaylarını bilmiyordum. Heftanîn, benim için yeni bir alandı, ayrıntılarını tanımam gerekiyordu. Hem de 10 yıldan fazla bir zaman boyunca Kuzey'e veya Kuzey'e yakın sınıra gitmemiş olduğum için, o kadar yıldan sonra Heftanîn'e gitmem, benim için başka hissiyatları da beraberinde getiriyordu. 10 yıldan fazla bir zamandan sonra, düşman karakolları karşımda olacaktı ve vurabileceğimiz hedeflerimiz olacaktı. Yine, düşman de sürekli oraları obüs ve havan gibi ağır silahlarla vuruyordu. Benim Heftanîn'e gittiğim o süreçte, oradaki sınır karakollarına karşı eylem yapılmaması yönünde arkadaşların kararı vardı. Arkadaşlar, bazı siyasi dengeleri de hesaplamışlardı ve orada eylem yapılmamasını uygun görmüşlerdi. Ayrıca, o süreçte keşif uçağı da Heftanîn'de fazla gezmeyordu. Diğer alanlarımızda keşif uçağı yoğun geziyordu ama Heftanîn'de çok az geziyordu. Ben oraya gittim ve daha 1 gün geçtikten sonra düşman Xantur tepesini obüslerle yoğun bir şekilde bombaladı. Daha sonra, keşif uçağı da yoğun bir şekilde gezmeye başladı. 2009-2010 kışında keşif uçağı çok gezdi. Daha önce durum bu şekilde olmadığı için, arkadaşların orada kurduğı sistem, bu yeni durumlara cevap olamıyordu. Arkadaşlar, çok az bir istihkam çalışması yürütmüşlerdi, onun dışında bütün sistem, sığınak ve yerüstü şeklinde örgütlenmişti. Yine, arkadaşlar ısınmak için de odun sobası kullanıyorlardı. Bu nedenlerden dolayı, 2009-2010 kışı bizim için güvenlik anlamında biraz zorlu geçti.

Haftanin'e gittiğimde, sonbaharın son süreçleriydi. İmkanlara göre hem arkadaşları tanımak hem coğrafyayı daha iyi tanımak ve hem de neler yapabileceğimizi incelemek için, hızlı bir şekilde araziye ve arkadaşların yerlerini gezmeye başladım. Rıza Altun arkadaş onlar da o zamanlar oradaydı. Arkadaşlar normalde eğitim yerinde kalıyorlardı ama eğitime biraz ara girmişti ve bunun için

de arkadaşlar, o ara sürecinde oradaki arkadaşları görmek, tanımak ve arkadaşlara süreç üzerine toplantılar yapmak için, gücümüzün bulunduğu yerleri gezmek istemişlerdi. Bunun için, ben ve Rıza arkadaş onlar, birlikte o araziye ve arkadaşların yerlerini gezip, arkadaşları da birlikte tanıdık. Rıza arkadaş onları, Pîrbula'daki bahçelere götürdük. O bahçelerde, her çeşit, her renk meyve vardı. Rıza arkadaş da her meyve ağacının önünde ayrı ayrı fotoğraf çekiyordu. Bir yandan geziyor, bir yandan da sohbet ediyor, şaka yapıyorduk. Rıza arkadaş bana, "Hevalê Ali, demek ki Havva, Adem'i bu bahçelerde kandırmış" dedi. O bahçelerde Rıza arkadaş ile bu şekilde bir anımız da olduktan sonra, gezme ve tanıma çalışmamız da bitince, arkadaşlar yerlerine geri döndüler ve biz de çalışmalarımızı yürütmeye başladık.

O kış boyunca biz hiç durmadık, arkadaşların durmasına da izin vermedik. O kış boyunca hep keşif uçağı gezdiği için, biz de sürekli keşif uçağına karşı tedbir çalışmaları yürütüyorduk. Oradaki arkadaşlar, o sınır hattındaki karakolların kışın boşaltıldığını, bahar olunca askerlerin oraya geldiğini söylemişlerdi. Bunun için de biz, askerler o karakolları bıraktığı zaman gidip, o karakollara mayın döşemeyi ve baharda askerler gelince de mayınları patlatmayı düşündük. Bizim sabotajcımız yoktu, Hêzên Taybet'e bağlı olan Akif arkadaş oraya gelmişti. Biz, Akif arkadaş ile bu sabotaj konusunu halletmek istedik, bu esas üzerine arkadaş ile konuştuk. Bu şekilde, sınırdaki karakollara rağmen ulaşabildiğimiz bütün yerleri mayınladık. Adı Kurê Çala olan bir yer vardı. Orada Kendal Şırnak arkadaş şahadete ulaşınca, arkadaşlar oranın adını Ş. Kendal yaptılar ama o bölgedeki halk oraya 'Kurê Çala' diyorlardı. Düşman, Kurê Çala'yı da tutmuştu ve daha sonra bırakmıştı. Biz, Azê arkadaş onlarla birlikte, yaz aylarında eylem yapabiliriz düşüncesiyle, o kış sürecinde gidip oranın keşfini yapmak istedik. Her yerde kar varken oraya gittik. İçeriye gittiğimizde, oradaki bazı üstü açık ve üstü kapalı mevzileri gördük. Akif arkadaş da yanımızdaydı. Ne yapalım diye düşündük ve daha sonra, oraları mayınlamaya karar verdik. Mayınlamanın dışında da oranın etrafında, oraya yaklaşmamız için ve oranın etrafındaki telleri geçmek için uygun olan yerleri belirledik ve karakolun tam keşfini yaptık. Ayrıca, video ve fotoğraf da çektik. Biz, orada bir süre kaldıktan sonra, o karakol yerindeki mevzileri bozmaya karar verdik. Çünkü, eğer askerlerin mevzileri olsaydı, biz mayınları patlattıktan sonra

mevzilere girip, savaşabilirlerdi. Bunu engellemek için de o mevzileri bozmamız ve daşıtmanız gerekiyordu. Mevzilerin olduğu yere gitmenin riski vardı ama o riski göze aldık. Biz, yaklaşık 20-25 arkadaşı oraya Balyoz, manivela gibi araç-gereçlerle birlikte gönderdik. Arkadaşlar erzaklarını da alarak gündüz vakti oraya gittiler ve orada askerlere ait ne kadar mevzi vb. yapılar varsa, hepsini yıktılar ve daha sonra oraları da tekrar mayınladılar.

Adı Ş.Vacip olan, o tepenin devamındaki başka bir tepede arkadaşlar mayınlama yapmak istediler. Akif arkadaş ve yanındaki Egîd arkadaş oraya gittiler. Arkadaşlar mayınlama çalışması yaparken, Akif arkadaşın hazırladığı mayın, arkadaşın kendisinde patladı ve arkadaş şahadete ulaştı. Yanındaki Egîd arkadaş da ağır yaralandı. Arkadaşlar, çok acele etmişlerdi ve bu kaza gerçekleşmişti. Patlamayı duyan düşman da oraları obüslerle vurdu, kobra hareketliliği de yaşandı. Daha sonra, arkadaşlar, ancak ikinci gün oraya gidip, ağır yaralı olan Egîd arkadaşı getirmek istediklerinde, Egîd arkadaş da yolda şahadete ulaştı. Bu şekilde, hiç yerinde olmayan, iki arkadaşın şahadetiyle sonuçlanan bir durum yaşadık. Düşman da o hatlarda bir şeyler yapmak istediğimizi anladı. Baharın başında biz istihkam çalışması için altyapı hazırlıkları yaparken, düşman da erkenden karakollara asker getirmeye başladı. Akif arkadaş onların döşediği mayınların yüzde sekseni düşman askerlerinde ve çetelerde patladı. Her gün hem bölge halkı bize bu yönde bilgi getiriyordu, hem de arkadaşlar da mayın patlaması seslerini duyuyorlardı. Düşmanın orada çok fazla ölü ve yaralıları oldu. Özellikle de o mevzilerini daşıttığımız Kurê Çala tepesinde, her gün bir mayın askerlerde patlıyordu ve o tepenin karşısında başka bir tepede bulunan arkadaşlar, mayın patlamasından sonra düşmanın oradan ölü ve yaralı kaldırdıklarını görüyorlardı.

Biz, orada hem eylem hazırlıklarını hem de istihkam çalışması hazırlıklarını birlikte yürütüyorduk. İstihkam çalışması ihtiyaçlarını tamamladık ve çalışmalara başladık. O süreçte, arkadaşların bu çalışmada fazla tecrübesi olmadığı için, genel eyaletlerimizde kazalar çok fazla yaşanıyordu. Bu nedenle de biz en başta bu çalışmaya korkarak yaklaşıyor, fazla mayın patlatmak istemiyorduk. Çok az mayın patlatılınca da çalışma iyi ilerlemiyordu. Bu nedenlerden dolayı, biz istihkam çalışmalarında iyi bir sonuç alamadık. O zamanlar fûnye de bulunamadığı için,

arkadaşlar ampulleri kırıp, ampullerin içerisindeki parçalarla fünüye yapıyorlardı. Bir arkadaş da fünüye yaparken kaza yaptı. Bunun için de istihkam çalışmasına karşı kaygılı bir yaklaşımımız vardı. Bir sefer bu çalışmaya başlamıştık ve bunun için de arkadaşlar hep bu çalışmayı ilerletmek için ısrarcı yaklaşıyorlardı. Bu da bu çalışmada belli bir tecrübenin ortaya çıkmasını beraberinde getirdi. En sonunda, stratejik önemi olan Xantûr, Boxaza Sîpan gibi yerlerde belli bir düzeye kadar istihkam çalışmasından sonuç alabildik, sonbahara kadar bazı tüneller yapabildik. Bu süreçte, bazı eylemlerimiz de oldu.

Mayıs ayında düşman, ilk olarak Qaşûra hatt'nda araziye çıkmıştı. Düşman askerleri, Kureşîno'nun batı tarafında, Kureşîno'nun devamı olan bir sırta yerleşmişlerdi. O süreçte de 1 Haziran 2010 tarihine kadar arkadaşların belirlediği bir ateşkes durumu vardı. Bu süre tam dolmamıştı ve bu nedenle de araziye çıkan bu askerleri vurup vurmamayı yönetimdeki diğer arkadaşlarla birlikte genişçe düşündük. Arkadaşlar, bu eylemi arkadaşlara söylemeden yaparsak, sorun çıkabileceğini belirttiler. Ondan bir süre önce de düşman yine bir yere gelmişti. Biz de arkadaşlara o düşman askerlerini eğer o zaman vurmazsak, yerlerini sağlamlaştırdıktan sonra vurmamızın zor olduğunu belirterek, eylem yapalım mı yoksa yapmayalım mı diye sormuştuk ve arkadaşlar da eylem yapmamamızı söylemişlerdi. Bunun için de Qaşûra hattına gelen bu askerlere karşı eylem yapıp yapmamayı arkadaşlara yine sorsaydık, arkadaşlar yine yapmamamızı söyleyebilirlerdi. Bunun için de yönetim olarak tartışmamızda, Qaşûra hattına gelen o askerleri, arkadaşlara sormadan vurmamız gerektiğini söyledim ve eylem kararı aldık. Arkadaşlar daha sonra eleştirse bile, o askerlere karşı eylem yapacaktık. Ayrıca, bu sefer önceki seferde olduğu gibi hedefimiz karakol değildi, araziye çıkan askerlerdi. Yani, onlar bizim alanımıza girmişlerdi ve ateşkese rağmen vurma hakkımız vardı. Arkadaşlara bu gerekçemizi belirtecektik.

Kısa bir süre içerisinde hazırlıklarımızı tamamladık. Pîrbula tarafında bulunan karargahımızdan bize gerekli olan şeyleri ve eylem için gerekli arkadaş sayısını da yanımıza aldık ve keşif için o bölgeye gittik. Askerlerin Kureşîno'nun batı tarafından devamı olan sırta konumlandıklarını, naylon ve branda açarak kendilerine yer yaptıklarını ve oraya yerleştiklerini gördük. Oradaki en yüksek yer,

askerlerin elinde değildi. Askerlerin bulunduğu sırt, Kureşîno'ydu. O günlerde ay ışığı vardı ve bu bizim için bir dezavantajdı. Bu konu üzerine, acaba ay ışığı yüzünden arkadaşlar deşifre olur mu olmaz mı diye düşündük. Daha sonra, eğer gözle göremezlerse, termalle de dürbünle de göremeyeceklerini düşündük. Yani, eğer gizli ve askerlerin görüş açısına girmeyen yerlerden geçerek oraya gidersek, düşmanın elindeki hiçbir teknik bizi göremeyecekti. Bunun için de eylemi gerçekleştirmeye karar verdik. Gruplarımızı belirledik ve ay ışığında 2 tane 12,7 mm'lik doçkamızı askerlerin karşısındaki bir yere yerleştirdik. Saldırı ve savunma gruplarımızı da belirledikten sonra, orada yaklaşık bir gün bekledik. Gece vakti, saldırı grubu askerlerin çok yakınına kadar da gitmişti ama askerler arkadaşları fark etmemişti. Arkadaşlar, o askerleri vurmaya başladılar. Arkadaşlar onları vurduğunda, düşmanın birçok ölüsü olmuştu. Arkadaşlar aslında eyleme devam etseler, oradaki bütün askerleri de imha edebilir ve birçok silah ve cephaneye de el koyabilirlerdi. Ama, ay ışığı olduğu için biz acele ettik. Ayrıca savunma grubumuzun yeri, Elemun'da bulunan düşman tankının karşısındaydı ve arkadaşlar vurmaya başlayınca, düşman da arkadaşların olduğu yeri tank ile sürekli vurmaya başlamıştı. Savunma grubumuzun yerini belirlerken, bu ayrıntıyı hesaplamamıştık. Bu nedenler, eylemi erken sonlandırma kararı almamızda etken oldular. Bu şekilde, aceleyle eylemi sonlandırdık. Arkadaşlar, askerlerin çanta ve silahlarına el koydular. Kaç askerin öldüğünü, kaçının yaralandığını ve kaç mevziin arkadaşlar tarafından düşürüldüğünü hatırlamıyorum. Bizim 1-2 arkadaşımız hafif yaralanmıştı. Bu şekilde geri çekilme yaptık. Geri çekilme hattımızı düşman sabaha kadar obüslerle vurdu. Ama biz sağlam bir yere ulaşmıştık ve bizi etkilemiyordu. Sonucu iyi olan bir eylemimiz, bu eylemdi.

Biz, Ş.Kendal tepesi (Kurê Çala)'ne karşı saldırı eylemi yapmayı da zaten daha önceden planlamıştık ve bu doğrultuda askerlerin mevzilerini yıkmış, oraya birçok mayın döşemiştik. Düşman o tepeye Haziran ayında, yani geç gelmişti. Mayınlarımız, daha önce de belirttiğim gibi her gün askerlerde patlamıştı ve düşmanın orada birçok ölüsü olmuştu ama biz o zaman eylem için hazır değildik. Bu nedenle düşman oradaki mevzilerini tekrar yapmış ve oraya yerleşmişti. Yani, biz o tepeye saldırı eylemi yapmak için kendimizi toparlayana kadar, düşman tepeye

yerleşmişti. Kendimizi eylem için toparladığımızda, kapsamlı bir eylem hazırlığı yaptık. Birçok Ağır silahı o tepeye karşı konumlandırmıştık. Saldırı ve savunma grubu vardı. Keşan'ın bir noktasında eylem düzenlemesini yaptık. Arkadaşlar, düzenleme yerinden akşam vakti ayrılacaklardı ve gidip, tepeye yakın bir yerde bekleyeceklerdi ve sonraki gün de eylem yerine gideceklerdi. Arkadaşların gideceği hat üzerinde, askerler tarafından görünebilen, açık bir yer vardı. Sadece o açık yamacı geçseler, artık arkadaşlar askerlerin yakınına gidene kadar da askerler arkadaşları göremezdi. Biz, arkadaşların o yamaçtan hangi saatte, nasıl geçeceğini, nerede duracaklarını, en ince ayrıntısına kadar tartıştık. Akşam karanlık çökmeye yakın ne karanlık ne de aydınlık olan o zaman aralığında arkadaşların o yamacı geçmesini doğru bulduk. Çünkü, o zaman hem daha tam karanlık çökmediği için karakol ışıkları yanmıyordu, hem de tam aydınlık da olmadığı için arkadaşların görülmesi zor olacaktı. Arkadaşlar, plana göre hareket ederek, sorunsuz bir şekilde orayı geçtiler ve eylemin saldırı, savunma ve ağır silah grupları, zamanında yerlerini aldılar. Bu şekilde, arkadaşlar saldırı eylemine başladılar. Ancak, saldırı sırasında durumlar bizim istediğimiz şekilde gelişmedi. Saldırının bir kolunda, 2 arkadaş şahadete ulaştı, 2 arkadaş da yaralandı ve bu da orada bir karışıklık durumu yaşanmasına neden oldu. Bu saldırı koluyla bağlantı sağlanamadığı için, arkadaşların durumunu anlayamadık ve takviye grubumuz oraya giremedi. Arkadaşlar, cihaz ile çağırmamıza rağmen, cevap vermiyorlardı. Bu şekilde hem muhabere hem de eylem uzadı. Bizim bu eylemde iki eksikliğimiz vardı: Birinci eksikliğimiz, 2 arkadaşın şahadete ulaşmasıydı, ikinci eksikliğimiz ise eylem düzenlemesinde yaptığımız hataydı. Biz, savunma grubuna, eyalet dar yönetiminde yer alan bir arkadaş, yakın koordine yapması için dahil etmiştik. Eylemimiz, yakın ve uzak olmak üzere iki koordine tarafından koordine ediliyordu. Ancak, yönetimimizde yer alan ve yakın koordine yapan arkadaş, daha önce Güney sahası tecrübesi olmayan bir arkadaştı. Arkadaş hep Kuzey'de kalmış, küçük gruplarla hareket etmeye ve savaşmaya alışmıştı ve Güney'deki koordineli ve kapsamlı eylemlere ilişkin bir tecrübesi yoktu. Bu koordineli ve kapsamlı eylemler, Kuzey'deki eylemlerden farklıydı. Bir yandan bizim saldırı ve savunma gruplarımız, bir yandan 5-6 tane doçkamız, bir yandan da düşmanın doçkaları ve çatışma halinde olan askerleri

sürekli savaş halindeyken, o kalabalık ortamda Kuzey'dekinden daha farklı bir koordine yeteneği ve soğukkanlılık gerekiyordu. Çünkü, bu ortamda heyecan çok daha fazla yaşıyordu ve bu heyecana rağmen arkadaşları koordine etmeye yetecek bir hakimiyet kurmak, farklı bir tecrübe gerektiriyordu. Bu nedenle de Kuzey'deki savaş tecrübesine dayanarak o arkadaşı o eylemde yakın koordine yapmamız, bir eksiklikti. Eylemdeki durumumuz bu şekilde olunca, yani 2 arkadaşın şahadet durumu ve bağlantıda kopukluk, bu nedenle de bir dağınıklık, belirsizlik hali yaşanınca, eylemin bu şekilde daha fazla devam etmesinin doğru olmayacağını, düşmanın eylem yerindeki arkadaşlara teknik ile müdahale etme ihtimalinin olduğunu düşündük ve geri çekilme kararı aldık. Daha sonra aldığımız bilgiye göre, düşmanın 6-7 tane ölüsü vardı. Bizim de 2 arkadaşımız şahadete ulaştı. Bu arkadaşlardan bir tanesi, Şırnex'lı olan ve kurye grubunun komutanı olan Kendal arkadaşı. Zaten, o günden sonra artık Kendal arkadaşın adı o tepeye verildi ve Tepenin adı, 'Şehit Kendal Tepesi' oldu. Diğer şahadete ulaşan arkadaş ise, Wan'lı olan Rênas arkadaşı.

O yaz sürecinde, farklı şekillerde başka eylemlerimiz de gerçekleşti ve eylem çalışmalarının dışında, diğer çalışmalarımız da devam ediyordu. Biz bir yandan kış hazırlıklarını, bir yandan da sonraki yılın hazırlıklarını birlikte yürütüyorduk. Eyalet üzerine geniş planlamalarımız vardı. Birçok cephane getirtmiş ve hazırlamıştık. Biz her doçka istediğimizde, Bedran arkadaş bize 3-4 doçkayı birlikte gönderiyordu. O mevsimde onlarca doçkayı sınıra yerleştirdik. Belki de Heftanîn tarihinde hiçbir zaman o kadar doçka silahı oralara yerleştirilmemişti. Bir yandan da istihkam çalışması için eşya topluyor, hazırlıklarımızı yapıyorduk. Ayrıca, sonraki yılı da düşünerek, elimizde birçok altyapı malzemesini fazladan bulunduruyorduk. Ayrıca, 2009-2010 ve 2010-2011 yıllarında, art arda 3 tabur arkadaşı teknik eğitiminden geçirdik. Arkadaşlarda belli bir teknik bilgisi ve yoğunlaşma düzeyi gelişti. Benim bütün plan ve yoğunlaşmalarım, bahara kadar Heftanîn'in gerekli olan hazırlıklarının tamamlanması üzerineydi. Bu konudaki inancımız da üst düzeydeydi. Ayrıca, daha önceden de belirttiğim gibi, on yıldan fazla bir zamandan sonra Heftanîn gibi sınır hattında bulunan bir yere gitmiştim ve oradan ayrılmayı hiç istemiyordum. Ama yıl sonunda toplantıya gittiğimde, arkadaşlar toplantıdan

sonra Garê'ye düzenlememin olduğunu söylediler. Arkadaşlar düzenlemem olduğunu söylediğinde itiraz etmedim ama bu düzenleme, moralimi olumsuz etkiledi. Daha sonradan Sofî arkadaşaa, benim için uygun gördükleri düzenlemeyi istemediğimi bir şekilde söyledim. Arkadaş da arkadaşların bu şekilde uygun gördüğünü, bunun için de kabul etmemi söyledi. Ben de sesimi çıkarmadım ama istemediğim bir düzenlemeydi. Çünkü, Heftanîn'den çıkmayı hiç istemiyordum. Heftanîn'i nasıl anlatacağımı bilmiyorum ama, Güney'deki her alanı gördüğümü, bu gördüğüm yerler arasında arazisi en güzel olan iki yerden birisi olduğunu söyleyebilirim.

Güney'de arazisini en çok beğendiğim 2 alanımız, Garê ve Heftanîn'dir. Yine, Heftanîn'in hem doğası ve hem de o bölgenin stratejik konumu, bende oraya karşı bir bağlılık durumu geliştirmişti. Ayrıca, Heftanîn'de bulunan bazı yerlerin heyecanı da çok farklıydı. Örneğin; Xantûr'un zirvesine çıkıldığı zaman, Kürdistan'ın üç parçası birden görülüyordu. Hem Zaxo, hem Girikê Mihemê Emo(Silopî), hem de Dêrîka Hemko aynı anda görünüyordu. Bir tarafa baktığında Cudî dağı, bir tarafa baktığında Kêla Memê'yi, bir tarafa baktığında Qaşûra hattını ve kafanı biraz daha çevirip baktığında da Metîna dağı görülebiliyordun (Bu özelliklere sahip olan diğer bir yer ise, yine Kürdistan'ın 3 parçasını (Başur, Bakûr, Rojhilat) aynı anda görebildiğin, Dalampêr'dir. Ben, Dalampêr'in zirvesine de çıkmak ve oradan da Kürdistan'ın 3 parçasını aynı anda görmek istedim, ama bir sefer Dalampêr'in yakınına kadar gitmeme rağmen, zirvesine gitme fırsatını şimdiye kadar bulamadım). O coğrafya, insanı tarihin derinliklerine götürüyor ve daha sonra yaşadığı o ana kadar getiriyordu. Maalesef, şimdi o kutsal yerler, düşmanın askerlerinin potinlerinin altındadır. Kendisini oranın sahipleri olarak görenler de, işgalci olan düşmanın oradaki varlığını sevinçle karşılıyor ve düşmanı alkışla karşılıyorlar. Bu durum, büyük üzüntü duyduğum bir durumdur.

MEDYA SAVUNMA ALANI: Yeniden Gare'deyim

Haftanîn'den Gare'ye düzenlememin yapıldığı toplantı yılın başındaydı. Daha sonra gidip kısa bir sürede Heftanîn'deki görevimi Cuma Biliki arkadaşaa devrettim ve Şubat ayının sonlarına doğru Gare'ye geldim. Ben daha önce 1997-99 yılları arasında

Gare'de kalmıştım. Daha sonraki yıllarda da Garê'ye zaman zaman gidip, kısa süre kalmıştım. Bunun için de Garê'yi tanıyordum. Garê'ye ikinci kez görevli olarak gidiyordum. Ben gitmeden önce Gare'de örgütsel sorunlar vardı. Bahsettiğimiz toplantıda yönetim değişmişti. Arkadaşlar arasında kolektif çalışma sorunları vardı. Gare gücü dışında, örgütün farklı farklı çalışmaları da Garê'de yürütülüyordu. Hem Garê yönetiminin kendi aralarında hem de diğer çalışmaları yürüten arkadaşlar ve Garê yönetimi arasında bazı örgütsel sorunlar yaşanmıştı, bundan dolayı değişime gidilmişti. Oradaki sorunlar hem toplantıda dile gelmişti hem de toplantıdan sonra benim düzenlemem oraya olduğu için arkadaşlar beni çağırıp oranın sorunlarıyla ilgili bilgi vermişti. Tabi böyle bir ortamda Gare'ye gidecektim. Var olan sorunların üstesinden gelebilir miyim, bir toparlanma sağlanır mı, cevap olabilir miyim, diye düşünüyordum. Çünkü bahsettiğim sorunlar sıradan sorunlar değildi. Gare'ye gittiğimde bahar gelmek üzereydi. Oradaki arkadaşlarla tartışıp, planlamalarının ne olduğunu öğrendim. Oradaki çalışmalar ve örgütsel durumlar hakkında bilgi aldım ve neler yapabileceğimiz hakkında tartışmalar yürüttük. Bu tartışmaları hem Gare eyalet yönetimindeki arkadaşlarla hem de Garê'deki diğer çalışmaların yönetimi olan arkadaşlarla yaptım, onların fikirlerini aldım ve ileriye dönük çalışmaları nasıl planlayacağımızı belirledik.

Garê sınır hattının gerisinde olduğu için, o zamanlar, diğer yerlere göre mevzilenmesi zayıftı ve güvenlik tedbirleri çok azdı. Bütün mangalar yerüstü yapılmıştı, her yerde odun sobaları vardı ve dumanlar yükseliyordu, geceleri bile her yer aydınlıktı. Herkes gece gündüz hareket halindeydi, kamuflaj yoktu, istihkam çalışmaları yoktu. Gare'de, merkez karargâha bağlı çalışmalar yürütülüyordu, onun dışında Gare'nin kendi gücü vardı. Yeni dönemin tarzına göre yeniden örgütleyip tedbir almak üzerine çoğunlukla tartışmalar yürütüyorduk ama ne kadar cevap olabileceğimiz, ilerleyen süreçte belli olacaktı. Ayrıca, mevzilenme ve altyapı çalışmaları, sadece bizim çabalarımızla sonuç alabilecek çalışmalar değildi. Ancak, diğer çalışmaların yönetimi olan arkadaşların da destek sunmasıyla sonuç alabilirdi. Biz kendimiz, hiç değilse stratejik yerlerde istikam çalışmalarının hazırlıklarını yapmak ve arkadaşların bu stratejik yerlerde kalabileceği yerleri belirlemek istedik ama yönetimdeki bazı arkadaşlar o dönem bu

alışmalara fazla sıcak yaklaşmadılar. Eğer bir yerde istihkam çalışmasına başlıyorsak oranın belirli bir maddi gideri oluyordu, ihtiyaçları vardı ve bu da biraz uğraş istiyordu. Eğer sorun çıkmamasını istiyorsak; karargahtaki yönetimimizin ve maliyeci arkadaşların yaptığımız planlamayı desteklemesi gerekiyordu. Bu alışma arkadaşlar tarafından desteklenmezse planlamayı hayata geiremezsin. Arkadaşlar bize, yapmayın demediler, ama yeterince destekte vermediler. Biz de Gare ynetimimizdeki arkadaşlarla tartıştık, arkadaşlar bana, “Yürütmek istediğin bu çalışmaları yrtemezsin. Çünkü, kimse bu çalışmayı desteklemiyor” dediler. Ben de arkadaşlara, “Destek verirlerse iyi olur, ama destek vermeseler de bu çalışmayı yürüteceğiz ve imkanlarımızı zorlayacağız” dedim. Bazı stratejik yerleri tespit etmiştik ve oralarda çalışmalara başlayacağımızı belirttik.

Çalışmalarımızı belirlediğimiz bütün yerlerde başlattık. Belirlediğimiz stratejik yerlerde, 2011 yılında karşılaştığımız bütün engel ve yetersizliklere rağmen, çalışmalarımızı belli bir düzeye getirdik. Bu yerlerin hepsine 2011-2012 kış sürecinde arkadaşları yerleştirdik. Bu alışma, bizim için başarılı bir çalışmaydı. Yani planlama yaptığımız yerlerde her türlü zorluklara ve kısıtlı imkanlara rağmen çalışma yürüttük ve arkadaşları kışın orada planladığımız şekilde konumlandırırdık. Belki tam istediğimiz gibi olmadı ama, arkadaşların oralarda kalabileceği duruma getirdik. Bizim o çalışmalarımız, oraya her giden arkadaşın orada çalışma yürütmesine vesile oldu. Oraya gittiğimde esas olarak ilgilendiğim konulardan biri bu konuydu. Özellikle o süreçten sonra örgütsel çalışmalar özellikle akademi alışmaları Gare eyaletinde yoğunlaştı. Bazen eyalette toplam 1500 arkadaş bulunuyordu. Bu sayıya göre; örgütlenme, üstlenme, güvenlik ve altyapı çalışmaları yrtlüyordu ve bu çalışmalar, kolay çalışmalar değildi. Örgütsel sorunlar oluşturacak, birbirinden uzaklaşma ve soğuk yaklaşımları arkadaşlar arasından kaldırdık. Ben orada olduğum süre boyunca orda olan İdeolojik eğitimlerin görüldüğü Akademiler Komutanlığı, askeri branşların görüldüğü branş okullarının komutanlığı ve Gare eyalet yönetimi tek bir karargâh gibi çalışmalarını yrtüyordu. alışmalar hep bir ahenk içinde yrtlüyordu, çalışmalarda sorunlar çıktığında da o sorunların örgüt gündemine girmesine izin vermiyor ve kendi aramızda zyorduk. Var olan soğuk

yaklaşımları aştık ve herkes uyum içinde çalışmalarını yürütmeye başladı.

Eyalette yeni savaşçılar vardı onların eğitim devrelerinin toplanması ve dağıtılması, başka alanlara geçişlerinin sağlanması çalışması yürütülüyordu. O süreçlerde binlerce yeni savaşçı arkadaş orada kalıyor ve başka yerlere gidiyordu. 2011 yılı Ağustos ayından itibaren, Garê’de hava saldırıları da başladı. Garê’de görev yürüttüğüm 2011-2014 yılları arasındaki süreçte, sadece branş eğitimi yerindeki 2 kadın arkadaş, hava saldırısı sonucu şehadete ulaştı. Onun dışında gücümüz genel olarak korundu, gelişen diğer hava saldırıları boşa çıkarıldı ve o 2 kadın arkadaş dışında hiç kaybımız olmadı. Ayrıca, orada farklı farklı tarihlerde yürütülen örgütsel bazı çalışmalar, herhangi olumsuz bir durum çıkmadan, güvenlik içerisinde, başarıyla yürütüldü ve sonuçlandı. Bu geçen süreçte, belki bazı eksiklik ve yetersizlikler yaşanmış olabilir ama örgütün gündemini etkileyecek ya da örgütü zorlayacak herhangi bir sorun yaşanmadı, çalışmalar genel olarak uyum içerisinde yürütüldü. Garê’deki pratiğimi genel anlamda değerlendirecek olursam, en azından örgütün gündemine girecek veya örgütü kendisiyle uğraştıracak bir pratik yaşanmasına izin vermediğimizi belirtebilirim. Ben nereye gitmişsem, ilkin oraya gitmek istememişimdir, ama o gittiğim yerden çıkma zamanım geldiğinde de oradan çıkmak istememişimdir. Gare’ye de ilkin gitmek istememişim, ama daha sonra oradan çıkmak istemedim. Demek ki nerede olursan ol oranın coğrafyasından önce, verdiğin emeğe bağlıyorsun, o emeği verdiğin yerden kopamıyorsun. Arkadaşlar 2014 yılında düzenlememi yaptığında ben Gare’den çıkmak istemiyordum. Orada emek vermişim, coğrafyasını ve oradaki arkadaşları tanıyordum. Bu nedenlerden dolayı orada kalmak istiyordum ama arkadaşlar düzenlememi Nisan ayında Medya Sevk-İdare Komutanlığı’na uygun görmüşlerdi.

Frankfurt Okulu

Burada, Garê'deki bazı anılarımı belirteceğim. Öncelikle, Dîyar Bagok arkadaşı saygı ve hürmetle anıyorum. Dîyar arkadaş, o süreçte Garê'de Savunma Komitesi'ne bağlı olarak çalışma yürütüyordu. Arkadaş çok hareketliydi ve ne zaman fırsat bulsa, arkadaşların bulunduğu yerleri geziyordu, arkadaşları tanımak istiyordu. O kadar hareketliydi ki, gece istirahat ettiğinde Dîyar arkadaş noktanda değilken, sabah kalktığına Dîyar arkadaşın noktanda istirahat ettiğini görüyor ve şaşıryordun. Ya da arkadaş, geceleyin istirahat gitmeden önce noktandayken, sabah kalktığına noktanda olmadığını görüp, yine şaşıryordun. Dîyar arkadaş onların yanında, genç arkadaşlardan oluşan bir birlik de vardı. Dîyar arkadaş ne zaman gidip arkadaşların noktalarını gezse, özelliklerini uygun gördüğü genç arkadaşları gözüne kestiriyordu. Arkadaş hangi noktaya gitse, ziyaretinden bir süre sonra, o gittiği noktadaki bir arkadaş, not yazarak bizden istiyorlardı. Bu durum tekrarlanınca, ben de en sonunda arkadaş, "Hevalê Dîyar, siz bizden genç arkadaşları istemiyorsunuz ki, siz bizden uygun arkadaşları istiyorsunuz" dedim.

Bu konuyla bağlantılı olarak; bir gün Sofî arkadaş Bergarê tarafına gitmiş ve oradaki kurye birimizden uygun gördüğü 2 arkadaş yanına alıp, oradan götürmüştü. Biz de bu konuyu eleştiren bir notu Savunma Komitesi'ne yazarak, "Sofî arkadaşın eyalet yönetimini de bilgilendirmeden, o şekilde o 2 kurye arkadaş alıp götürmesi, yerinde olmamış. Madem arkadaşın bazı arkadaşları yanına almaya ihtiyacı vardı, bu durumu bizimle paylaşıyaydı, biz arkadaşın yanına vermek için uygun olan 2 arkadaş ayarlayıp, verebilirdik" dedik. Savunma Komitesi'ndeki arkadaşlar da bize cevap olarak, "Heval tabi, siz uygun olan arkadaşları oraya koyarsanız, Sofî arkadaş da alıp götürür" dediler. Hâlbuki, kurye birimi belirlenirken, birimde yer alacak olan arkadaşlar, her zaman seçilerek belirlenir. Çünkü, çalışmanın zorlukları vardır ve herkes yapamayabilir. En sonunda, biz bu konu üzerine düşünerek, uygun ve gelişmeye açık olan arkadaşları Sofî arkadaş ve Dîyar arkadaşın elinden kurtarabilmek için bir çare bulmak istedik. Sonunda çareyi, her zaman, gelişmeye açık olan 10'a yakın arkadaş, hiç kimsenin kolay kolay yolunun düşmeyeceği, ters bir yer olan, arkadaşların şimdi tepê Egîd dedikleri Derfîyê Bîyê'ye gönderip, orada 1 yıl boyunca pratik

tecrübe kazanmalarını ve kitap okuyup yoğunlaşmalarını sağlamakta bulduk. Bu 10'a yakın arkadaş, Derîyê Bîyê'de 1 yıl kaldıktan sonra, arkadaşları çağırıp, bu sefer de operasyon okulu eğitiminden geçiriyorduk ve eğitimden sonra da arkadaşları eyalet içinde görevlendiriyorduk ki, kimse o arkadaşları almasın. O arkadaşları tepeden indirince, bu sefer de başka bir grup arkadaş onların yerine gönderiyorduk. Arkadaşların tecrübe kazanıp, yoğunlaşma yaptıkları Derîyê Bîyê'ye, arkadaşlar şimdi 'Tepê Egîd' diyorlar. (O tepeden Egîd adında biri ihanet etmiş ve o kişinin adı, tepe üzerinde kalmıştı.)

Derîyê Bîyê, hem ters bir yerdi ve hem de yoğunlaşmak için çok güzel bir yerdi. Doğası gerçekten çok güzel olan, insanın rahat bir kafayla düşünmesini sağlayan bir doğadır. Orada insan, Gowendê-Cîlo-Çarçella silsilelerinden Heftanîn'e bağlı sıradağlara kadar birçok yeri ve yine güney yönünde de birçok yeri görebiliyor. Havası çok temizdir ve baharda hem kuzey, hem de güney yamaçlarında çok fazla soryaz ve sorî yeşeriyor. Her iki yamacı da soryaz ve sorî tarlası gibi oluyor. Ben şimdiye kadar da Garê silsilesinin her iki tarafı kadar çok soryaz ve sorî yetiştiren başka bir yer görmedim. İşte bu güzellikleri çok olan ortamda arkadaşlar yoğunlaşıyorlar ve ta 1997 yılındaki Dilxwaz Çewlîk arkadaş (Dilxwaz arkadaş, 2000 yılından sonra, Rojhilat'ta şahadete ulaştı) onların muhabere grubu döneminden kalma kitapların da arasında olduğu, 1997 yılından o güne kadar tepede toplanan kitapları okuyorlardı. Arkadaşların yeri ters olduğu için, kafaları rahattı. Apollo Akademiler Komutanlığı'ndaki Yılmaz arkadaş dışında kimse fazla o arkadaşların yanına gitmiyordu. Yılmaz arkadaş da gittiği zaman, bir yandan orada dinlenirken, bir yandan da o arkadaşlarla eğitim konuları üzerine tartışmalar yürütüyor ve o da arkadaşları yoğunlaştırıyordu. Derîyê Bîyê'ye yani kısacası, Dîyar arkadaş ve Sofî arkadaş bizi böyle bir tedbir almaya yönlendirmişti ve biz de böyle bir sistem kurmuştuk. Daha sonra, kurduğumuz bu sistemden ve oynadığı rolden dolayı, arkadaşlar Derîyê Bîyê'ye "Frankfurt Okulu" demeye başladılar. Bu sistemimiz sayesinde, artık uygun ve gelişmeye açık olan arkadaşlar, Dîyar arkadaş ve Sofî arkadaşın denetim alanından çıkmışlardı, Dîyar arkadaş ve Sofî arkadaş artık o arkadaşlar hakkında bilgi sahibi olamazlardı.

ŞENGAL-ROJAVA: DAİŞ'e Karşı Savaş

2014 yılının Nisan ayında Gare'den çıkıp Zap'a gittim. O dönem, yani 2013 yılından sonra farklı bir süreç vardı. Yine de eyaletlerin hazırlığı da vardı. 2014 yılının baharında hem Gare'de hem Zap'ta konferans yapılmıştı. O konferanslarda da esas gündem pratik çalışmalardı. Örgüt, güçlerini geri çekmiş ve eylemleri durdurmuştu, ama pratik çalışmalar hep gündemdeydi. Özellikle Cilo, Çarçela hattında pratik çalışmalar çok öndeydi. O dönemin geneline bakarsak, o süreç boyunca zamanını en iyi kullanan yerler Cilo ve Çarçela hattıydı. Diğer yerlerde 2013-2015 yılları arasında farklı gündemler vardı ama Cilo ve Çarçela'da güvenlik konusunda iyi bir çalışma temposu vardı. Her tepede, her boğazda, her stratejik yerde kendi imkanlarıyla istikam çalışmaları yürütmüşlerdi ve her yerde tünel yapmış, arkadaşları konumlandırmışlardı. Bunları 2013 yılından 2015 yılının yarısına kadar olan sürede yapmıştılar. Ben Medya Sevk-İdare Komutanlığı'na gittiğimde arkadaşlar konferanslarını yapmışlardı. Bahar olduğu için, hazırlıklarını yapıyorlardı ve eyaletlere arkadaşlar gönderiyorlardı. Özellikle Zap eyaleti, Geliyê Zap'a kadar olan bölgelerde mevzilenme çalışmaları yapmalıydı. Avaşin eyaletinin de bu şekilde mevzilenmesi gerekiyordu, genel planlamalar bu çerçevede yapılmıştı. Ben daha önce Zap'ta kısa bir dönem kalmıştım, ama hem arazinin derinliklerini hem de karargahdaki arkadaşları ve eyalet yönetimindeki arkadaşları tanımam biraz zaman aldı. 2014 yılı genellikle bu şekilde geçti.

2014 yılı genelde Zap ve Xakûrkê eyaletlerini tanımakla geçti. Avaşin'i de kısmen görüp, tanıdım. O süreçte, Rojava'daki savaş sürecinden dolayı, arkadaşlar Rojava'ya göndermek üzere grupları hazırlıyorlar ve gönderiyorlardı. Daha sonra, Xakûrkê'den Zap'a geldiğim dönemlerde, Daış'in Şengal'e dönük saldırıları gündemdeydi ben Zap'a geldikten sonra Merkez Karargâh'tan arkadaşlar bize, "Sizin yönetimden bir arkadaşın bazı görevler için Karargâha gelmesi gerekiyor" dedi. O dönem yönetimdeki arkadaşlardan bazıları Çarçela'dan yeni gelmişlerdi. Arkadaşlar da beni uygun gördü ve ben karargâha gitmek için Garê'ye gittim. O zaman arkadaşlar 15 Ağustos hazırlıklarıyla uğraşıyordu. 15 Ağustos kutlamalarından sonra arkadaşlar benimle tartıştılar. O dönem genel durumlar iyi değildi. Daış saldırıları şiddetlenmişti.

Duhok, Şêxan ve Beatrê gibi yerlerde bile insanlar, kaldıkları yerleri bırakıp gidiyorlardı. Daiş saldırılarından dolayı korkup kaçıyorlardı. Bazı bölgeler boşalmıştı Hewlêr ve Duhok'ta bile halk evlerini terk edip kaçmayı düşünüyordu. Öyle büyük bir korku vardı her yerde. Arkadaşlar da bana daha önce bazı arkadaşları Kürt Ezidilerinin kutsal yeri olan Laleş'i savunmak için gönderdiklerini söylediler. Oraya daha önce giden, Perwer ve Sadun arkadaş ile oranın halkı arasında bazı sorunlar çıkmıştı. Arkadaşlar bize oraya gitmemizi söylediler, yaklaşık 150 arkadaşla Laleş'e gittik ve 20-30 gün boyunca orada kaldık. Bir taburumuz Duhok'un savunması için Duhok şehrine hâkim bir tepede konumlanmışlardı. O süreçte, taburlarımız yaklaşık 50 arkadaştan oluşuyordu. Bunun dışında 2 taburumuz da Laleş'in arka taraflarında yerlerini almışlardı. Orada bulunan taburlar özellikle Laleş, Şexan, Beatrê için oradaydı ve planlamamız ona göre idi. Ne olursa olsun oraların düşmemesini, Daiş'in eline geçmemesini sağlayacaktık.

Gittiğimizde yaz aylarıydı, hava sıcaktı ve o bölgelerde de su kaynakları yoktu. Sadece Berbûkê denen eski bir köyde bir su kaynağı vardı ve iki taburda buranın etrafında konumlanmıştı, küçük guruplar halinde arazide kalıyorduk. Duhok'ta olan taburumuza ise bazı köylüler tankerle su getiriyorlardı. Hava çok sıcaktı. İnsan oturduğu yerde bile terlemeye başlıyordu. Biz de farklı coğrafyalardan geldiğimiz için oranın bunaltıcı sıcakları bizi zorluyordu. Biz dağda arkadaşlarla Laleş'e gelmek için tartıştığımızda arkadaşlar bize, Laleş halkının, eğer onlara yardıma gidersek bize orada yardım edeceklerinin, her türlü desteği sunacaklarının sözünü verdiklerini söylediler ve bize bazılarının telefon numaralarını da verdiler. Biz gittikten sonra yönetimdeki arkadaşların bazıları tekrar dönüp dağa gittiler, fakat biz orada kaldık. Bir süre biz orada kaldığımız süre boyunca, onların bize yardım etme gibi bir niyetlerinin olmadığını, hatta bize gelen yardımı engellediklerini gördük. Bazı Kuzey Kürdistanlı aileler ve orada bulunan bazı yurtseverler bir şekilde arkadaşlara su getirmek istiyorlardı, ama orada bulunan asayiş gelip önlerini kesiyor ve su getirmelerine izin vermiyorlardı. Biz onlara gece vakti gidip, Laleş'te bulunan su kaynağından su almak istediğimizi söyledik, su kaynağı evlerin uzağında bir yere doğru akıyordu, ama gidip oradan su almamıza bile izin vermediler. Akşam gelip su

alalım dedik, onu da kabul etmediler. En son ben onların dini liderleriyle konuşup, “Biz buraya bu sıcakta, bütün işlerimizi bırakıp sizi korumak için geldik, ama siz, bizim suyumuzun önünü kesiyorsunuz. Yaptığınız ayıptır. Siz gelip su almamıza izin vermiyorsunuz, bari bize su getirmek isteyen yurtseverlerin önünü kesmeyin. Gidip pêşmergelere, su getiren yurtseverleri engellememelerini söyleyin” dedim. Değişen bir şey olmadı ve onlardan bir hayır gelmeyeceğini anlayıp, arkadaşlara haber verdik. Arkadaşlarda durumları değerlendirdikten sonra, onların bu yaklaşımlarından sonra, o kadar arkadaşın orada kalmasına gerek olmadığını gördüler ve yavaş yavaş bizi çağırdılar. İlk önce biz 2 tabur olarak geldik, daha sonra kalan bir taburumuz da geldi ve orada gücümüz kalmadı.

Garê'nin Sêdarê bölgesinde toplandık. Yönetim'deki arkadaşlar gelip, toplantı yaptı ve o arkadaşların hepsini, Daiş'e karşı savaşmaları ve halkı korumaları için, Rojava'ya gönderdi. Oradaki işimiz bitince tekrardan Zap'ta ki Medya Sevk-İdare Komutanlığı'na döndüm. Sonbahar aylarında merkez karargâhtan arkadaşlar geldi ve eyaletleri gezip toplantılar yaptılar. Arkadaşlar, genel medya savunma güçlerine toplantılar yaptılar. Sonbahar ayları olmuştu ve o süreçte Rojava'ya güç gönderiyorduk. Her eyaletin yeni savaşçı devreleri vardı ve sayıları fazlaydı. O sene sadece Zap'tan 10 tabur arkadaş Rojava'ya gitti. Avaşin, Xakurkê ve Qendîl'de de arkadaşlar, belirlenen sayılarda arkadaşları hazırlayıp, gönderiyorlardı. Biz de genelde bu çalışmalarla ilgileniyorduk. Bizim komutanlığımıza bağlı olan eyaletlerden olan Zap'ın bir kısmı, Çilo, Çarçella ve Xakurkê hatlarının çalışmalarıyla ilgileniyorduk. Kış süreci için hazırlıklar yapıyorduk, örgütsel çalışmalarla ilgileniyorduk. Yönetimimizdeki bazı arkadaşlar, örgütsel çalışmalar için alandan gitmişlerdi. O Arkadaşlar gelene kadar, bahar ayları olmuştu.

2015 yılının bahar aylarında, Temmuz ayının başına kadar çalışmalar için Zap'tan başlayarak Avaşin, Xakurkê ve Kandil'e kadar gittik ve bu hatlardaki çalışmalara katıldık. Arkadaşlar çağırınca Kandil'den Xakurkê'ye gittik orada, daha sonra şahadette ulaşan Tekoşer arkadaş, Kasım ve Cuma Mardin arkadaş ile bazı arkadaşların bulunduğu bir grup ile, Adılbeg boğazı üzerinden Zap'a gitmek istedik. Yaz mevsimiydi, hava sıcaktı ve Kasım arkadaşın da ayağı sakattı. Ama arkadaş, o sakat ayağına rağmen,

hiç geride kalmadan, Adilbeg boğazına kadar da bizimle yürüdü. Adilbeg boğazına ulaştığımızda, oradaki arkadaşların yerinde sabahleyin istirahat etmek için bir yere girdik ve öğlene kadar istirahat edip, öğleden sonra da oradan harekete geçip, yolumuza devam etmeyi düşündük. Kasım arkadaş, yanında getirdiği bir kitabı okuyor ve her iki-üç sayfa okuduktan sonra, “Bedirxanlar filan yerde şöyle yapmışlar, falan yerde böyle yapmışlar” diyordu. Arkadaş bu durumu tekrarlayınca, en son arkadaş, “Hevalê Kasım, biz öğleden sonra yürümeye devam edeceğiz, ama sen şimdi istirahat etmemize izin vermiyorsun” dedim. Bu şekilde, öğlene kadar Kasım arkadaş istirahat etmemize izin vermedi ve öğleden sonra tekrar yürümeye başladık. 20 Temmuz günüydü ve hava çok sıcaktı. Ben, Kasım arkadaşın istirahat sırasında yaptığının yanına kalmayacağını kendi kendime kararlaştırdım. Kasım arkadaş da hazırcevap bir arkadaştı. İnsan ne söylese, anında bir cevap buluyordu. Ben, Kasım arkadaş, “Hevalê Kasım, geçen gün sen yine radyoda Bedirxanlar üzerine konuşuyordun ve onlar hakkında söylemedik bir şey bırakmadın. Kendi tarihimizdeki insanlarımız hakkında radyoda bu şekilde konuşman doğru değildir” dedim. Kasım arkadaş da bu sözlerimi kabul etmedi ve hemen cevap vererek, yine Bedirxanlar hakkında değerlendirme yapmaya başladı. Ben de cevap olarak, “Hevalê Kasım, sen Yezdan Şêr’in ihanetini de getirip, Bedirxan’a bağlıyorsun, ihanetinin sebebi Bedirxan’mış gibi ele alıyorsun, ama mesele öyle değildir. Yezdan Şêr zaten düşkün birisiymiş ve İngiliz bir kadın onu kandırarak, ihanete sürüklemiş. Bu şekilde, Yezdan Şêr ihanet ederek, Cizîr’in düşmesine neden olmuş” dedim ama Kasım arkadaş yine kabul etmedi, cevap verdi. Bu şekilde, tartışmamız uzadı ve Avaşîn’e kadar da hep bu konu üzerinde tartışarak gittik.

Zap’a 20 Temmuz’da ulaştık. Gittiğimizde arkadaşlar toplantı hazırlığı yapıyordu. Çünkü bazı tehlikelerin belirtisi vardı ve tedbir almak için bu toplantı yapılıyordu. Sürecin bozulacağından değil ki hiç haberimiz yoktu, örgüt bunu daha önceden fark etmişti. Bunun için de tedbir almak, her duruma karşı hazır olmak için toplantı düzenliyordu. Toplantımız 3-4 gün sürdü, toplantı bitti ve arkadaşlar yerlerine gitmek için yolla çıktılar. Arkadaşlar daha yerine ulaşmadan 24 Temmuz gecesi, hava saldırıları başladı. Bu şekilde, Önderliğin 2013 Newrozu’ndaki açıklamasıyla başlayan iki taraflı ateşkes durumu, sona erdi. Düşman, her yönden saldırı

yapmaya başladı. Biz bir şeylerin olacağını tahmin ediyorduk, ama düşmanın söylediği şekilde, ilk geceden 400 farklı yeri vuracaklarını tahmin etmiyorduk. Arkadaşların kullandığı bütün noktaları bombaladılar. Hatta, arkadaşlarla alakası olmayan bazı yerleri de bombaladılar ve o yerleri neden bombaladıklarını biz anlamadık. Bazı deşifre olmamış alanlar dışında her yeri bombaladılar. İlk hafta Avaşın ve Zap bölgelerinde ne keşif uçağı sesi ve savaş uçağı sesi, ne de obüs ve havan sesleri kesildi. Bizim kaldığımız hatlarda her yerden dumanlar yükseliyordu, araziler yanıyordu.

Bizim kaldığımız yerin adı, Kani Tûyê'ydi. O süreçte biraz rahatsızlığımız vardı, güneşten faydalanmak istiyorduk, ama arazide çıkan yangının oluşturduğu duman her yeri kaplamıştı. Rüzgâr, yanan yaprakların küllerini üzerimizden savuruyordu. Kaldığımız yerde birkaç arkadaşla oturmuş, sohbet ediyorduk. Yanımızda Komalên Cıwan'a bağlı olan birkaç arkadaş da vardı. O içinde kaldığımız, dolaştığımız Avaşın'de ki Zap'taki ormanların hepsi yanıyor ve bu durum bizi öfkeliyordu. Biz, kendi aramızda bu durum üzerine sohbet ediyorduk ve bu durumun içimizi sızlattığından bahsediyorduk. Bazı arkadaşlar o kadar çok öfkelenmişti ki, 'biz de gidip bize düşman olanların ormanlıklarını yakalım, bu acıyı onların yaşamasını sağlayalım' diyordu. Komalê Cıwan'ın Koordinasyonunda olan Munzur arkadaş, (o sonbahar Xakurkê'de hava saldırısında şahadette ulaştı) gerilla arazilerinin, Kürdistan'da yakılan ormanların acısını, kızgınlığını yaşayan bu arkadaşlara, 'bu yaklaşımın bizim ideolojimize göre doğru olmadığını' söyledi. Yaklaşık bir hafta boyunca, bütün Medya Savunma Alanlarına belki binlerce kazan, roket, obüs ve havanla saldırı gelişmiş, her dereye, her yaylaya, her ormanlık alana binlerce bombalama yapılmış, ormanlık alanlar yanmış, arkadaşlar şahadette ulaşmıştı ve Munzur arkadaş, soğuk kanlılığını koruyarak bu arkadaşların, 'Türkiye'deki ormanları yakma düşüncesini yanlış buluyor, özgürlük ideolojimize ters düştüğünü' söyleyerek bu arkadaşları eleştiriyordu. Savaşa yaklaşımın paradigmamızın ilke ve ölçülerine göre olması gerektiğini belirtiyordu. Çıçero, "Savaşta yasalar susar" diyor. Eğer yürüttüğün savaşın amacı, düşmanı imha etmek ise, düşmanı imha etmek için elinden gelen her şeyi yapacaksın. Eğer sen elinden gelenleri yapmazsan, bu da düşmanın seni imha edeceği anlamına

gelir. Bu, genel geçerliliği olan bir kuraldır ve hem haklı savaşlar için hem de haksız savaşlar için geçerlidir. Eğer bu kurallara göre hareket etmezsen, ne kadar savaşında haklı da olsan, darbe yemekten kurtulamazsın ve zafere ulaşamazsın. Tabi ki bizim savaş anlayışımız ve yöntemlerimiz özgürlük paradigmamıza, programımıza göre olmalıydı.

Genel olarak süreçte bir değişim oluyordu her gittikçe daha da sert bir atmosfer oluşuyordu. Toplantılarda konuştuğumuz gündemlerin gerçekliği ortaya çıkıyordu, tabi pratikte biraz geç kaldık ve düşman, bizden önce harekete geçti. Gün geçtikçe süreç kızgınlaşıyordu. Colemêrg ve geliyê Zap'taki arkadaşlar eylemler yapıyorlardı, oradaki karayolu uzun bir süre arkadaşların kontrolünde kaldı. Çarçella hattında düşman bazı yerlerde operasyona çıktığında, arkadaşlar orada eylemler yaptı, arkadaşların orada çok etkili birkaç sabotaj eylemi oldu. Düşman, Çarçela hattında saldırılarına ağırlık verdi ve ilerlemeye başladı. Düşman, aldığı yerleri tutmaya başladı. Bu durum sonbaharın sonlarında da devam etti. Karların olmasına rağmen, Çarçela'nın stratejik yüksek tepelerine kadar geldiler ve oralarda çatışmalar yaşandı. Yerde yaklaşık bir metre kar olmasına rağmen, oralarda çatışmalar vardı. Oremar karakol komutanı yarbay, orada arkadaşlar tarafından öldürüldü. Orada çok şiddetli çatışmalar yaşandı. Belki de düşman en fazla kaybını Çarçela'da verdi. O dönemde Xakurkê'de ve diğer başka yerlerde eylemler vardı. Kim nerde ne yapabiliyorsa, yapıyordu. O eski süreç tamamıyla ortadan kalkmıştı ve bütün çalışmalar savaş üzerine yürüyordu. Zap ve Avaşin de hareketlilik halindeydi, ama savaşın en kızgın olduğu hat Çarçela ve Xakurkê hattıydı. Bu yoğun atmosferde kış sürecine girdik.

Sonbaharın sonlarına doğru Oramar hattında olan Avaşin'in Şehid Rehime, Şehid Bager tepeleri düşmanın eline geçti. Orada, bazı eksiklikler yaşanmıştı. Zap, Cilo taraflarında düşmanın fazla hareketliliği yoktu. Cilo eyaletinin Çarçela ve Cilo tarafları vardı Çarçela'da savaş vardı ama Cilo'da düşman hareketliliği yoktu. Bu şekilde 2016 yılına girdik. 2015-2016 kışında düşman, ele geçirdiği yerlerden bazılarını bırakmadı. Keşif uçağının denetimi altında oralarda kaldılar. Bu durumlarla bağlantılı olarak, aynı süreçte şehir savaşları da devam ediyordu. Şehir savaşlarındaki arkadaşlara destek olabilmek için, kışın da hiç durmadık.

Xakûrkê'den Zap'a kadar arkadaşlar, eylemler yaparak destek olmaya çalışıyorlardı. Biz, askeri gücümüz üzerine düşen görevleri yerine getirmek için her şeyi göze aldık. Kışın ortasında bile yüzbinlerce mermi silah ve daha birçok tekniği de seferber ettik, ama bizim o çabalarımız var olan eksikliklerin önünü almaya yetmedi. Çünkü eksiklikler başka yerlerden kaynaklanıyordu. Avaşın hattında bazı hazırlıklarımız vardı. Keşif faaliyetleri altyapı çalışmaları vb. çalışmaları yürütüyorduk. Arkadaşları Şubat ayında eylem için Çarçela'nın yamaçlarında, metrelerce karın içinde 3 gün 3 gece boyunca harekete geçirdik ve arkadaşlar gidip hedefe ulaştılar. Şehit Rahime üzerine hazırlık vardı. Arkadaşlar hazırlık yapıp oraya ulaşana kadar, tarih 6 Mart olmuştı. 6 Mart gününde kar fırtınası bastırdı. Akşam, arkadaşların kar fırtınasında şahadete ulaşmasına çok az kalmıştı. Biz, daha önceden azda olsa tedbir almıştık, her arkadaşla kar çorabı vermiştik, her arkadaşın elinde hava geçirmeyen eldivenler vardı. Pratik yaşamsal ihtiyaçlar her arkadaşın yanında vardı, vücudu el ve ayakları ısıtabilecek malzemeler, her arkadaşla verilmişti. Bu verilen eşyalarla, arkadaşlar 3 gün 3 gece karın içinde yürüdüler ve hiçbir arkadaşın ayağı soğuktan dolayı yanmadı. Demek ki, bazı detayları düşünmek, tehlikelerin önünü alabiliyor ve insan yaşamını kurtarabiliyor.

5 Mart'ı 6 Mart'a bağlayan gece, bizim olduğumuz yerde kar yağmaya başladı. Biz, bu duruma şaşırdık. Arkadaşların bulunduğu yer yüksek yerlerdi. Çarçela'nın yamaçlarında bu kar fırtınasından dolayı arkadaşlara bir şey olabileceğini düşündük. Artık yapılacak eylem üzerine değil, arkadaşlar üzerine, o kar fırtınasında durumları nasıl diye düşünmeye başladık. Güvenlik için cihaz kullanmıyorduk ve arkadaşların tam olarak nerde ve nasıl olduklarından haberimiz yoktu. Ama eyleme giden arkadaşlar bir şekilde kendilerini korumayı başarmışlardı. 6 Mart sabahı, kar fırtınası sonlandıktan ve güneş çıktıktan sonra, eylem yerinin etrafına dürbün attığımızda, karın her tarafı beyaz bir örtü gibi kapladığını gördük. Daha önceden de kar vardı ama son kar yağışından önce bazı yerlerde kar erimiş, toprak görünmüştü. Eyleme giden arkadaşların, hedefle aralarındaki mesafe BKC silahı menzilineydi. Eyleme giden saldırı grubunun komutanı, Medeni arkadaşı. Biz eylem öncesi planlama yaptığımızda, önce savunma grubu belirlediğimiz yeri vuracak ve daha sonra da saldırı grubu o

belirlediğimiz yere gidecek, orayı ele geçirecekti. Fakat Medeni arkadaş, o kar fırtınasından yararlanarak oranın keşfini yapıyor ve orada kimse olmadığını görünce inisiyatif kullanarak, gündüz vakti savunma grubuyla birlikte gidip, mermi atmadan orayı tutuyorlar. Arkadaşların tuttuğu tepe, düşmanın bulunduğu tepenin tam üstünde olan bir tepeydi. Arkadaşlar oradan düşmanı vurmaya başladı ve orada bulunan düşmanı dağıttı. Bu eylemde, bizim planlamamız dışında gelişen ve bizim tam hesaplamadığımız bazı durumlar gelişti. Birincisi, eylem öncesi yağın yoğun kar, bizim planlamamızın dışındaydı. İkincisi ise, normalde planlamamıza göre arkadaşlar, düşmanın tepesinin yukarısındaki tepeyi tutup, düşmanı vurduktan sonra, bu sefer o tepeden düşmanın olduğu tepeye inerek, düşmanın üzerine gideceklerdi. Ama arkadaşların bulunduğu tepe ile düşmanın bulunduğu tepe arasındaki arazi yol vermeyen, uçurumlu bir araziydi. Sadece merdiven bir yol vardı, o da düşmanın yan tarafına çıktığı için, tehlikeliydi. İşte, bizim hesaplamadığımız ayrıntı, bu husustu. Bu nedenlerden dolayı, arkadaşlar düşmanı iki buçuk saat boyunca çok etkili vurup, düşmanın o iki buçuk saat boyunca bir mermi bile atmasına izin vermediler ama, planladığımız gibi düşmanın üzerine gidip silah da kaldıramadılar. Düşmanın çok fazla ölüsü oldu. Çünkü, 10-15 arkadaş tam tepenin üst tarafına gitmişlerdi, oradaki çadırlara eş zamanlı bomba ve silahlarla saldırmışlardı, aynı zamanda 4-5 doçka da birlikte düşmanı vurmuştu, ama düşmandan hiç cevap gelmemişti. Biz, arkadaşların düşmanın üzerine gidemeyeceğini görünce, arkadaşlara geri çekilme yapmalarını söyledik. Bu şekilde arkadaşlar geri çekildi. Arkadaşlar geri çekildiği zaman, düşmanın yoğunlaşmasını dağıtmak için hem doçkalarla atışa devam ettik hem de cihaz üzerinde, sanki halen eylem devam edecekmiş gibi arkadaşlara “Arkadan vurun, ilerleyin gibi” şeyler söyledik. Arkadaşlar eylem yerinden saatlerce uzaklaştıklarında bile düşman halen eylemin sürdüğünü, ilerleyeceğimizi sanıyordu. Arkadaşlar sağlam bir yere ulaştıktan sonra, gerçeğin farkına vardılar ve arkadaşlara doğru mermi ve obüs atışları yaptılar. Daha sonra da savaş uçakları gelip, Dola Bîra’dan Gundê Satê’ye kadar olan arazinin hepsini bombaladı. Ama arkadaşlar o zamana kadar tehlikeli olan alanı çoktan geçmişti. O eylemde hiç kaybımız olmadı, ama arazi ve hava koşullarından dolayı, arkadaşlar tam hedeflediğimiz gibi eylemi sonuçlandıramadılar. Arkadaşlar

geldikten sonra, arkadaşlarla toplantı yaptık ve eylemin sonuçları üzerine tartışma yürüttük. Mevsim koşulları daha uygun olunca, tekrardan aynı yer üzerine eylem yapma kararı aldık.

Planlama yaparken, hava koşullarına göre planlama yapıp, farklı ayrıntıları hesaplamadık. Bundan dolayı, 40 gün boyunca hava koşullarının uygun olmasını bekledik. O dönemde çok ilginç olaylara denk geldik. Yağmur yağıyordu, sis çöküyordu fakat Çarçela'nın yamaçlarında ilginç hava olayları yaşanıyordu. Her taraf sisle kaplanıyordu, fakat düşmanın olduğu yerde sis yoktu. Ama düşmanın yukarı kısımları bir hat şeklinde sisle kaplıydı. Askerlerin bulunduğu yerin aşağısındaki derelerde sis olunca "Tamam bu sefer sisler yukarı doğru yükselince, düşmanın olduğu yer de kapanır" diyorduk, ama sis düşmanın olduğu seviyeye gelince, sanki Çarçela'nın zirveleri o sisleri yukarıya, kendine doğru çekiyordu ve sisler hemen orayı geçip yukarı kısımları kaplıyordu. 40 gün boyunca arkadaşlar hazırlık yaptı ve gidip, düşmanın burnunun dibine yerleştiler ve hava koşullarının uygun olmasını beklediler. Ama Mayıs ayına kadar da koşullar bizim istediğimiz gibi olmayınca, biz bu eylemi iptal etmeye karar verdik ve arkadaşlar geri geldiler. Planlama hava koşullarına göre yapıldığı için, arkadaşların uzaktan vurup, düşmanın üzerine gitmesini uygun görmedik ve sonunda eylemi yapmama kararı aldık. Arkadaşlar düşmanın çevresindeyken, düşman rastgele araziye obüs atışları yapıyordu. Diyar arkadaş bu obüs atışları sonucu şahadette ulaştı. Demek ki sadece bir ayak üzerine planlama yapılırsa, farklı alternatifler olmazsa, yapılan planlamanın boşa çıkma ihtimali oluyor. Bu pratiğimizde, onca hazırlık, yorgunluk, emek ve 40 gün boyunca o arazilerde kaldık, ama planlamamız sonuç almadı.

Bu arada beklemediğimiz bir olay oldu. Şehit Gafur adında bir tepemiz vardı. Düşman orayı her zaman obüs havan ve savaş uçaklarıyla bombalıyordu. Bir gece yoğun hava saldırıları yapıyorlar ve arkadaşlar hareket etmesin diye yoğun bir şekilde, keşif uçağı hareketliliği oluyor. Gece saatlerinde düşman tek bir mermi atmadan sızma yaparak gelip, o tepenin zirvesine konumlanıyor ve arkadaşalar fark etmeden düşman, arkadaşların doçka silahının bulunduğu yere kadar gidiyor. Bunu hiç tahmin etmiyorduk. Geceleyin düşman tepeye geldiğinde, hiç çatışma yaşanmamıştı, sabah olunca, sabah saatlerinden akşam saatlerine

kadar şiddetli çatışmalar yaşandı. Arkadaşlar şikeftte oldukları için, dışardan arkadaşlar takviye gitti. Takviye için giden arkadaşlar, orada düşmana müdahale ettiler ve aradan bir gün geçmesine rağmen, şikeftteki arkadaşları çıkardılar. Orada gündüz vakti yaşanan çatışmalarda 2-3 arkadaş şahadette ulaşmıştı. Düşmanın kaç ölüsü olduğu netleştirilemedi. Takviyeye giden grup yine Medenî arkadaşın komutasında olan, daha önce Şehit Rahime'deki eylemi yapan gruptu. Bu şekilde düşman, zayıflığımızdan yararlanarak sızma yapıp o tepeyi aldı ve oraya yerleşti. Daha sonra o tepenin üzerine eylem planlaması yaptık, ama eylem istediğimiz gibi gitmedi ve 6 arkadaşımız şahadette ulaştı. O eylemde bazı ayrıntıları hesaplamamıştık. Düşmanın gizli birliği arazide vardı. Arkadaşların savunma grubu için belirlediği yerde, gündüz vakti hiç düşman askeri yoktu ve düşmanın gizli birlikleri, gece vakti oraya yerleşmişlerdi. Arkadaşlar da bu durumdan habersiz, gündüz orada düşmanın olmamasına dayanarak, orayı savunma grubu için belirlemişlerdi. Bunun için de savunma grubu oraya gittiğinde, düşmanın gizli birliklerinin pususuna düşmüşler ve arkadaşlar geri çekilme yapmak istediğinde, savaş uçakları gelip arkadaşların yerini bombalamıştı. Orada, saldırıya gitmeden 6 arkadaşımız şahadette ulaşmıştı. Tecrübesizlik vardı. Zamanında hesaplamayıp, tedbir almamanın sonuçları oluyordu. Biz eksikliklerimizi gördükten sonra, bazı şeylerin farkına vardık. Askerlerin gündüz orayı tutmayıp, akşam karanlığında gelip tutabileceği ihtimalini, eksikliklerimizden sonra fark ettik. Demek ki daha önce bahsettiğim 1990'lı yılların taktiğini orada kullanıyorlardı. Gündüz orayı tutmuyor, ama karanlık çökünce oraya geliyorlardı. Arnos arkadaş ve yanındaki bir grup arkadaş orada şahadette ulaştı ve Şehit Gafur tepesine eylem olmadı.

MEDYA SAVUNMA ALANI: Cilo Dağları

Daha sonra örgüt toplantıları oldu ve o toplantılardan sonra Cilo'ya gidecektim. Daha önceki senelerde Deşta Xanê tarafalarına gitmiştim. Toplantıdan sonra hazırlıklarımızı yaptık ve Cilo'ya gidecektik. Gidip Cilo'yu görecektim. Hep Cilo'ya gitmek istiyordum. Arkadaşlar toplantı olduğunu, gidip toplantıya katılmam gerektiğini söylediler. Ben, "Belki başka zaman Cilo'yu görme fırsatım olmaz. Onun için ben, Cilo'ya gideceğim yönetimdeki diğer arkadaşlar da gelip toplantıya katılsa iyi olur" dedim. Demek o dönemki yorumlarım doğrudu, eğer o zaman

Cilo'ya gitmeseydim Cilo'yu görme şansını kaybetmiş olacaktım. Cilo'ya doğru giderken, Alişer'deki arkadaşları gördük. Oradan Ertuş'taki arkadaşların yanına gittik, daha sonra Kuzey Garê'ye geçtik. Bir süre Garê'deki arkadaşların yanında kaldık. Bazı çalışmalar vardı, onlarla ilgilendik. Kuzey Gare'den Deşta Xanê'ye gittik Deşta Xanê'yi hem 1995 yılında hem görmüştüm, hem 2014 yılında da oradan geçmiştım. Daha sonra Cilo'daki arkadaşların yanına doğru yola çıktık.

Deşta Xanê'den Cilo'ya doğru gittik. Gitmeden önce, arkadaşlar hep Cilo'nun arazisi ve yüksekliğinden, zorluklarından bahsediyorlardı. Ben de arkadaşlara, daha biz oraya gitmeden psikolojimizi bozduklarını söyledim. Cilo'ya doğru gittik, bir yerde Cilo'da kalan arkadaşları gördük ve Cilo'nun zirvesine gitmemiz gerektiğini o arkadaşlara söyledim. Arkadaşların Cilo ile ilgili en çok propaganda yaptıkları ve oraya yürüyerek gitmenin çok zor olduğunu söyledikleri yer, "Derîyê Aslana" denilen yerdı. Biz oraya gittiğimizde, Derîyê Aslana'nın, arkadaşların abarttığı kadar zor olmadığını gördük. Doğrudur, insanın zorlukla tırmanabildiği bir yokuşu vardı, ama arkadaşların abarttığı kadar da değildi, ben kendim öyle bir şey yaşamadım. Biz henüz aşağıdayken, orada mavi renkli kırık varilleri ve bazı teneke kutularını gördüm ve Cilo'da kalan arkadaşlara, "Bu variller neden burada? Burada arkadaşların noktası mı var?" diye sordum. Yanımdaki arkadaşlar da orada herhangi bir nokta olmadığını söylediler. Ben tekrar o varillerin kime ait olduğunu sorunca, arkadaş da kendilerinin olduğunu söyledi. Buna karşılık ben, "Burası ile sizin nokتانız arasında bir buçuk saatlik yürüme mesafesi var. Nasıl oluyor da bu variller sizin nokتانızın varilleri oluyor" diye sorduğumda arkadaş bana, o varillerin kırılmış variller olduğunu ve kışın kar varken o varilleri bulundukları yerden karın üzerinden attıklarını, varillerin de hiç durmadan o bulunduğumuz yere kadar ulaştığını söyledi. Daha sonra Derîyê Aslana'ya kadar gittik ve daha sonraki yıllarda şahadete ulaşan, o zaman da Cilo eyalet komutanı olan Bager Garzan arkadaşşı orada gördük. Orada birkaç gün o arkadaşlarla birlikte kaldık.

Orada arazi daha yeni açılıyor, kar kütleleri eriyordu ve kar sularının toplanmasıyla oluşan göl vardı. Yine, çiçekler yeni yeni açılmıştı. Arkadaşlarla birçok fotoğraf çektik. Cilo'daki, siyah ve gri renkli, kömüre benzeyen kayalıkların yanında da fotoğraflar çektik.

Cîlo'nun o bölgedeki ismi, Reşko'dur. Kitaplarda ve bizim arkadaşlar arasında adı Cîlo'dur, ama o bölge halkı tarafından 'Reşko' adı ile anılıyor. Oraya gidip, o siyah kömür gibi kayalıkları görünce, adının neden 'Reşko' olduğunu daha iyi anlayabildim. Büyük ihtimalle, o siyah kayalıklardan oluşan tepeciklerden dolayı Reşko adı ile anılıyordu. Orada kaldığımız yer de kuzey tarafının zirvesiydi ve aşağısı uçurumdu. Arkadaşların girip-çıktığı kapı normaldi, ama diğer kapı uçurumdaydı. İnsan orada içeriye girdiği zaman, yaşam yerine ulaşana kadar, insanın nefesi kesiliyordu. Yine, insan içeriden dışarıya çıktığı zaman da insanın başı dönüyordu, insan sersemliyordu. Ben en başta bu durumu sadece benim yaşadığımı, bir rahatsızlık yaşadığımı düşündüm, ama sonra bu durumu oradaki Arkadaşlarla paylaşınca, sadece benim yaşadığım bir durum olmadığını anladım. Arkadaşlar, orası çok yüksek olduğu için havasının farklı olduğunu, bu nedenle de insan üzerinde böyle etkiler bıraktığını söylediler. Oradaki arkadaşlar artık bu duruma alışmışlardı, ama biz oradayken arkadaşlara geceleyin dışarıya çıkmayı yasakladım. Arkadaşların başı dönebilir ve o uçurumlardan düşebilirler diye endişeleniyordum.

Cîlo'nun zirvesinin tamamını görmek, gezmek istemiştik ama bunun için imkânımız yoktu, şartlar uygun değildi. Mesela, arkadaşların hep bahsettiği ve oradaki bir tepenin üzerinde bulunan, yıllarca herkesin anılarını yazdığı defteri de görmek istedik, ama oraya gidemedik. Arkadaşların yanında örgütsel işlerimizi tamamladıktan sonra, oradan ayrılmak zorunda kaldık. Zaten, Bager arkadaş onlar da o süreçte eylem hazırlıkları yapıyorlardı, işleri vardı. Cîlo'daki arkadaşlardan hatırlı istedikten sonra, Deşta Xanê'ye doğru yola çıktık. Deşta Xanê'ye doğru giderken, Çîyayê Simbûl'ün eteklerinden geçtik. Dağlarda insan çok farklı, ilginç görüntüler görebiliyor. Mesela; bazı taşlar uzaktan bakıldığında insan gibi, heykel gibi görünüyorlar. Bazıları bazılarının üzerinde, ya da yan yana dizilmiş şekilde ve hepsi de insan şeklini andıran taşları insan uzaktan görüp, hayrete düşüyor. Çîyayê Simbûl de böyle görüntülere sahipti ve adının da bu nedenle Simbûl konulmuş olabileceğini düşünüyorum. Çîyayê Simbûl, Cîlo'dan uzanarak Zap suyuna kadar devam eden bir dağdır. Bu dağa Colemêrg tarafından hiç bakmadım, ama Deşta Xanê tarafından bakınca, çok güzel bir görüntüsü vardır. Hepsı birbiri üzerine binmiş kayalıklardan oluşan silsilesi, Zap suyunun üzerine

kadar devam ederek, güzel bir görüntü oluşturuyor. Ama Çîyayê Simbûl'ün Colemanêrg tarafından daha heybetli bir görüntüsü olduğu söyleniyor.

Çîyayê Simbûl'ü de geçtikten sonra yolumuza devam ettik ve bu yaptığımız uzun yürüyüşten sonra, akşam saatlerinde Girê Berxa tarafına, Gelîyê Tale'nin yukarısına ulaştık. Orada arkadaşlar vardı, o bölgedeki arkadaşların tamamını gördük. Girê Berxa'da kalan arkadaşları da gördük. Temmuz ayında oradaydık ama oraya sanki daha yeni bahar geliyordu. Çiçekler yeni yeni açılıyordu, çiçekler araziye rengarenk yapmışlardı. Bizim yerimiz de tam Colemanêrg şehrinin karşısındaydı. Bir yanımızda Gelîyê Tale, bir yanımızda Gelîyê Kehê, bir yanımızda da Çîyayê Simbûl, Samuray, Semedar, Garê, Cîlo vardı. O bölgedeki en bilinen ve heybetli dağların hepsini çevremizde görebiliyorduk. Biz, oradaki arkadaşlarla toplantılar yaptık. Büyük bir inanca sahiptik ve o inancımız doğrultusunda arkadaşlarla toplantıda tartışmalar yürüttük. Deşta Xanê'de, Gelîyê Talê'de, Girê Berxa'da ve Garê'de kalan arkadaşlarla toplantı yaptığımız zaman, o bölgeyi de Medya Savunma Alanları bünyesine katacağımız iddiasını orada dile getirdik. Colemanêrg şehrinin caddesine kadar olan araziye, Medya Savunma Alanları'na bağlamayı kafamıza koymuştuk ve bunun için de kafamızda planlar yapmıştık. Zaten, o süreçte bu bahsettiğim bölgede düşman yoktu, arkadaşlar o bölgede gece-gündüz hareket ediyordu. Arkadaşlar Çemço'da onlarca katırı yüklüyor, Cîlo'nun zirvesinde ve Deşta Xanê'de katırların yüklerini indiriyorlardı. Oremar ve Colemanêrg hattı dışındaki bütün arazi, bizim elimizdeydi. Garê Bakûr'un her tarafında, Deşta Xanê'de arkadaşlar vardı. Biz de bu durumun bize verdiği inançla, arkadaşlara oraları Medya Savunma Alanı yapacağımızı söyledik. Arkadaşlar, o süreçte istihkam çalışmasını Gelîyê Talê'nin Ecîzanê ucuna, yani Colemanêrg'e giden caddenin yukarısına kadar da götürmüşlerdi. Yine, arkadaşların Qolunkaya dedikleri yerde de istihkam çalışması esaslı patlamalar yapıyordu. Biz, o toplantıda arkadaşlara, oraya ağır ve uzun menzilli silahlar göndereceğimizi söyledik. 1 adet 23 mm'lik doçkayı Gelîyê Talê'ye göndermeyi ve Colemanêrg caddesinin tamamını bu doçkanın hakimiyeti altına almayı planlamıştık. Bu plan ve projelerimiz doğrultusunda, arkadaşlar her yönden hazırlık çalışmalarını yürütüyorlardı.

Biz oradan ayrıldıktan bir süre sonra, orada gördüğümüz ve Girê Berxa'dan gelen, o toplantı yerinde birlikte fotoğraf çektiğimiz arkadaşların çoğu, hava saldırılarında şahadete ulaştılar. Biz daha orada, arkadaşların yanındayken, Türkiye'de darbe olmuştu. Sabahleyin büyük cihaz ile uğraşıp, tekmilleri takip etmek istediğimizde, bir arkadaş gelip, Türkiye'nin karıştığını, darbe olduğunu söyledi. Ben de o arkadaşla şaka yapıp yapmadığını sordum ve arkadaş ciddi olduğunu, şaka yapmadığını söyledi. Daha sonra gerçekten de darbe olduğunu gördük. O darbe sürecinde, biz Deşta Xanê'deydik. Oradan ayrıldığımızda, Garê tarafından, Güney'e doğru gitmemiz gerekiyordu. Yolumuzun üzerinde, Colemêrg'den araba ile gelen bir grubu gördük. Arabadaki o insanlarla daha önceden tanışıyorduk. Karşılaştığımızda, arabaya binmemi istediler ama ben, Kuzey'de arabaya binmediğimizi onlara söyledim. Onlar da zaten Türkiye'nin karıştığını, bir sorun olmayacağını söyleyerek, ısrar ettiler ama ben yine de kabul etmedim. Daha sonra onlar gittiler ve biz de Garê tarafına, arkadaşların yanına gittik.

Garê'nin doğası çok farklıydı. İnsan Garê'nin zirvesine çıktığında, Temmuz ayında bile bazı yerlerde karların yeni yeni eridiğini, bazı yerlerde daha yeni çiçeklerin ve otların çıktığını, bazı yerlerde de çiçek ve otların çoktan çıkmış ve hatta yaşlanmış olduğunu görebiliyordu. Yani, aynı anda farklı mevsimlerin görüntülerini bir arada görmek mümkündü. Yine, Garê'nin çok ünlü ve yeşil renkli, çok güzel olan gölleri de vardı. Bu göller her zaman vardı ve çukurluk yerlerdeydi. Biz, o gölleri yukarıdan gören bir yerden geçtik ve göllerin üzerinde, gemi gibi duran kar kütlelerinin yüzdüğünü gördük. Bu renkli ve ilginç görüntülerin fotoğraflarını çektik. Garê, çok yüksek bir tepedir ve oradan hem Güney'deki hem de Kuzey'deki birçok yer görünebiliyordu. Oraya çok uzak olan yerleri bile görebiliyorduk. O doğayı ve coğrafyayı çok sevmiştim ve hep orada kalmak istemiştim. Orada arkadaşlar vardı ve biz bir süre orada kalıp, arkadaşları gördük. Garê'ye bağlı olan, arkadaşların kaldığı yerleri gezdik. Orada gördüğümüz arkadaşlardan bazıları, daha sonra şahadete ulaştı. Garê'yi gezdiğimizde bize rehberlik eden ve o zaman oranın tabur komutanı olan, Rojhilat'lı Baran arkadaş, daha sonra Avaşîn'de şahadete ulaştı. Garê'nin arazisinin ayrıntıları da çok fazlaydı. Çember şeklinde bir silsileydi ve bu çemberin içerisinde suyun

aktığı birçok dere ve kayalık arazi de vardı. Orada her çeşit bitki vardı ve suyu da fazlaydı. Bu nedenle, halk için de çok bereketli ve güzel bir yerdi. Garê silsilesinin en yüksek ve ünlü olan yeri de Cembelîydi. Cembelî, Oremar tarafından uzayıp, Garê silsilesine dahil oluyordu. Biz, o zamanlar Cembelî'nin zirvesinde de istihkam çalışması yürütüyorduk. 2016 yılı Temmuz ayında, o bölgenin en stratejik yeri olan Cembelî'de ve Garê'nin çevresindeki başka yerlerde istihkam çalışması yürütülüyordu. Bir süre orada kaldıktan sonra Güney'e doğru geldik, önce Ertuş'a, oradan Kinyaniş hattına geldik, oradan da Güneye geçtik.

Biz geldikten bir süre sonra, Ertuş hattında düşmanın saldırıları başladı. Ağustos'un sonu Eylül'ün başlarıydı. Demek ki, o zaman bazı arkadaşların yaptığı yorumlar doğru çıkmamıştı. Ben Avaşın'deki arkadaşlara not yazarak "Düşman şimdi karışıklık yaşıyor olabilir, ama biz kendimizi gevşetmeyelim ve bu oluşan durum bizi kandırmasın" dedim. Eylül ayındaki saldırı da bizim söylediklerimizi haklı çıkardı. Zap tarafında, düşman önce Kale Ertuş'a operasyon yapıp aldı, daha sonra peyder pey Avaşine doğru ilerlediler. Ama bu yerler, rahat bir şekilde düşmanın eline geçmedi, çok şiddetli bir savaş çıktı. Eylül ayından Kasım ayına kadar çok şiddetli çatışmalar yaşandı. Çok zor koşullarda arkadaşlar savaştı ve çok büyük kahramanlıklar orada yaşandı, arkadaşlar şahadette ulaştı. Düşman saldırdığı zaman istihbarat almış olabilir, çünkü saldırı yapıldığı zaman eyaletin büyük bir bölümü, eyalet yönetimlerinin de içinde olduğu gücümüz, Geliyê Zap tarafına gitmişti. Eyaletin yarısından fazlası boştu diyebiliriz. Düşman da bunu fırsata çevirdi ve helikopterlerle indirme yapıp hemen Kale Ertuş'u kuşatmaya aldı. İlk gün çok karmaşık bir durum yaşandı. Eyalet yönetimi orada olmadığı için, karargâh kurumlarındaki arkadaşların kendisi müdahale ediyordu ve arkadaşlar toparlanmaya çalışıyordu. O kadar zor bir durum vardı ki, ortada Çemço'da kurumlarda bulunan arkadaşların bir kısmı kendi başına, bir kısmı yapılan planlama çerçevesinde gidip Kale Ertuş'ta düşmana karşı saldırı yaptı. Kurumlardaki arkadaşların bazıları Kale Ertuş'ta, Şehid Cihan'da şahadette ulaştılar. Zap gücünün çoğu Geliyê Zap'ta olduğu için, kurumlar müdahale etmek zorunda kaldı. Öyle hazırlıksız ve planlama dışında çıkan durumlar olunca bazı sorunlarda ortaya çıktı. Koordine etme noktasında sorun yaşanıyordu. Çünkü, arkadaşlar kendi başına gidip,

müdahale etmek istiyorlardı ve duygusal bir atmosfer vardı. Aşiret savaşları gibi herkes kendi başına saldırıya gidiyordu. Zor bir dönemdi 2-3 ay boyunca çok şiddetli çatışmalar yaşanıyordu Zap'ın çevresinden, Kale Bedevi'den Bırçêla hattına kadar, diğer taraftan Kale Ertuş'tan, Gare Bakur'a kadar hatta Kinyanış'a kadar olan bölge savaş meydanıydı. Daha sonra düşman, bazı yerlerde yerlerini sağlamlaştırdı. Düşman kendini orada sağlamlaştırmıştı, bizde Zap ve Avaşin'deki durumlardan dolayı, Kunişka üçgeninde arazide kalıyorduk.

Bir akşam biz hiç hava saldırısı olduğunu duymadık ve cihazda oluşan kalabalıktan, Alişer tepesine düşmanın helikopterlerle indirme yaptığını öğrendik. Hava saldırısı olmadan indirme yapmışlardı. Normalde düşman indirme yapacağı yere, önceden yoğun bir şekilde hava saldırısı düzenliyordu, ama bu sefer hava saldırısı yapmamış ve daha önce askerlerinin olmadığı yere aniden gelip indirme yapmıştı. Bu da arkadaşların hazırlıksız yakalanmalarına neden olmuştu. Orada, arkadaşların bazı eksikliklerinden dolayı düşman bir boşluk yakalamış ve asker indirmişti. Yukarı taraflarda, bazı yerlerde tünel ve hazırlıklar vardı. Biz arkadaşların oralarda da kaldıklarını sanıyorduk, ama orada arkadaşlar kalmıyormuş. Düşman keşif uçaklarıyla mı fark etti, cihazları mı takip etti, yoksa istihbarat mı almıştı, tam bilemiyoruz ama, o boş olan yere askerleri indirmişlerdi. Daha sonra aşağı şikeften arkadaşlar yolla çıkıp, yukarı kısımda bulunan şikefte gitmek istediler. Arkadaşlar oraya varana kadar, hava aydınlanmıştı. Kısa bir süre içerisinde, hava saldırıları sonucu bazı kayıplarımız oldu. O dönemin orada tabur komutanı olan Medeni arkadaş da şahadette ulaştı. Hava saldırıları olmasa ve o arkadaşlar şahadette ulaşmasa, o tepenin düşmanın eline geçmesi imkansızdı. Arkadaşlar, daha sonra o tepeye eylem düzenlediler. Eylem başarılıydı, arkadaşlar gidip silah da kaldırdılar, ama düşman o tepeyi bırakmadı.

MEDYA SAVUNMA ALANI: Kandil

Kasım ayıydı, hava artık soğumuş, yapraklar dökülmeye başlamıştı Sofi arkadaş Merkez Karargah'tan geldi. Sofi arkadaş bana, arkadaşların benim Qendîl'e gitmemi söylediğini aktardı. O dönem Qendîl de genel durumlardan dolayı intişar durumundaydı. Sofi arkadaş, benimle konuştuktan sonra kendimi hazırladım. Kasım ayında gidip Merkez Karargahtaki arkadaşlarla tartıştık. 20

Kasım'da da Qendîl'e gittim. Şubat ayına kadar orada kaldım. Daha önce 2003-2009 yıllarında Kandil'den geçmiştim. 2001 yılında da Dola Kûkê taraflarından geçmiştim, onun dışında Qendîl'i ayrıntılı olarak tanıımıyordum. Qendîl'e gittiğimde, arkadaşlar intişardaydı. O sene kış mevsimi yağışsız geçiyordu kışın başında kar gelmişti, fakat daha sonraları erimişti ve her yer bahar gibiydi. Biz de görmek istediğimiz birçok yere gidip, oralaradaki arkadaşları gördük. Daha sonra hava koşulları giderek bozuldu. Bu şekilde o kışı Kandil'de geçirdim.

Şubat ayından sonra Merkez Karargah'a örgütsel çalışmalar için gittim. 2017 yılının Nisan ayında düzenlemem resmi olarak Kandile oldu. Daha önce sonbaharda Kandil hakkında biraz bilgi almıştım, ama her yeri, her çalışması, oradaki yapıyı her yönüyle tanıma noktasında hakimiyetim yoktu. Seyitxan arkadaşın yerine gitmiştim. Seyitxan arkadaş, görevini bana devredip gidecekti. Ama Mart ayının sonunda durumlar gerginleştiği için Kandilde başlayan intişar durumu vardı. Ben de henüz Qendîl üzerine hakimiyetim olmadığı için, Seyitxan arkadaş, gitmemesini ve bir süre daha kalmasını söyledim. Bu şekilde Seyitxan arkadaş bir süre daha kaldı ve daha sonra, 15 Nisan günü gitti. Biz, orada daha kış aylarında altyapı ve istikam çalışmalarıyla ilgili hazırlıklara başlamıştık. Bütün stratejik yerlerde çalışmalara başlamayı planladık. Bahar ayları gelip şartlar uygun olunca, genel toplantı yaptık ve bu planlamamızı arkadaşlarla da tartıştık. Daha sonra, belirlediğimiz stratejik yerlerin hepsi için gerekli olan arkadaş ve altyapıyı hazırlayarak, her yerde eşzamanlı olarak çalışmalara başladık. Daha önce hiç kimsenin kışın kar, fırtına ve soğuktan dolayı kalmadığı yerlerde bile çalışmalara başladık ve o yılın Kasım ayına kadar çalışmalara başladığımız bütün yerlerde arkadaşlar kışın üstlenme yaptılar. Gittiğim ilk yıl bu şekildeydi. Bazı eksiklikler ve sorunlar vardı ama hiç değilse planladığımız ve önümüze koyduğumuz hedef çerçevesinde çalışmalara başladığımız yerlere arkadaşları yerleştirebildik.

2017 Nisan ayından 2021 yılının Nisan ayına kadar Kandil'i gelen yeni arkadaşlara devredene kadar çalışma yürüttük. Qendîl'e ilk gittiğimde, oradaki mevzilenmeyi güçlendirme ve sağlam bir mevzilenme düzeyi yaratma iddiası ile çalışmalara başladım. Orada çalışma yürüttüğüm süreçte, tam istediğimiz gibi olmasa da orada belli bir düzey yakalandığını, orada birçok şeyi değiştirdiğimizi

düşünüyorum. Orada çalışma yürütürken, var olan değerlere daha fazla değer katma, daha fazla değer yaratma amacı ile çalışmalarını yürütüyorduk. Örgütsel açıdan bakıldığında da, her ne kadar bazı yetersizlikleri tam olarak çözüme kavuşturamamış olsak da, bazı şeyleri düzelttiğimize inanıyorum.

Örgüt içerisindeki yaşamım boyunca, iki sefer örgütü zor duruma soktum. Bunlardan biri, 1998 yılındaki KDP Savaşı'nda Garê'deki Gelîyê Muselleka'da yaşanan kayıplardır. İkincisi ise; 2018 yılı Newrozu'nda Qendîl'deki Gelîyê Balayan'da yaşanan kayıplardır. Bu iki durum, örgüt içerisindeki bütün yaşamıma iz bırakmış ve bırakacak olan durumlardır. Özellikle de Balayan'da yaşadığımız durum, beni çok zorladı. Orada, eyaletimizin çalışmalarının çoğunda aktif olarak yer alan bazı arkadaşlarımız şahadete ulaştı. Bu arkadaşların arasında, eyalet yönetimimizden 2 arkadaş da vardı. O yıl gerçekleştirmeyi düşündüğümüz birçok planlamamız, geniş bir çalışma perspektifimiz vardı ama o şahadetler, beni çok zorladı. Belki ben bu durumu başka yerlere yansıtmadım ama aslında bu yaşadığım durumun altında kaldım. Ama ben, bu durumda bile kendimi geri çekmeyi doğru görmedim. Toplantı yerlerinde özeleştirir verirken, bu pratiğimi hep göz önünde bulundurarak yaklaşım gösterdim. Aslında Balayan, eyalet yönetiminin kalacağı bir yer değildi. Bazı örgütsel sorunlar bizi oraya sürükledi. Bazı ayrıntıları iyi hesaplamadım. Qendîl'e ilk geldiğimde, askeri güçlerimizin halen köylerde ve köylü bahçelerinde bulunmasını eleştirmiştım. Ancak, bazı örgütsel sorunlar yüzünden ve oranın bazı durumları nedeniyle, bizim gücümüz kendimizi o durumdan kurtarmaya yetmedi. Bazı şeyler, inisiyatifimiz dışında gelişti. Var olan tarzı, yaklaşımları ve düzeni, kısa bir zaman içerisinde değiştirmeyi başaramadık. Bu durum da böyle ağır şahadetlerin yaşanmasına sebep oldu. Biz böyle ağır bir durumu hak etmemiştik. Qendîl'de bildiğim şeyleri yaptım, yaptığım şeyleri de inanarak yaptım. Bunu sadece Qendîl pratiğim için değil; her alandaki pratiklerim için belirtiyorum.

Qendil’de, daha önceki yıllarda tanıdığım bazı arkadaşları da gördüm. Bu arkadaşlardan biri de Gürcan arkadaşı. Gürcan arkadaşı, ilk kez 1987 yılında Gabar’da gördüm ve tanıdım. Daha sonra, birlikte ana birlikte de kalmıştık. İlk gerilla tecrübelerimi, Gabar’da Gürcan arkadaş onlarla birlikte yaşadım. Qendil’de Gürcan arkadaşı görmeye gittiğimde, arkadaşın durumunun nasıl olduğunu anlamak için, arkadaşın ne yaptığını, neyle uğraştığını sordum. Arkadaş da bana, bir kitap yazdığını, o sıralarda o kitapla uğraştığını söyledi. Ben de arkadaşla “Hevalê Gürcan, sanki sen kitap yazmasan daha iyi olur” dedim. Arkadaş neden böyle söylediğimi sorunca ben, “Hevalê Gürcan, sen daha önce kitap yazdığında, yaşananları olduğu gibi her şeyi ile anlatmıştın. Onun için yazmamamı söylüyorsun” dedim. Gürcan arkadaş da, “Peki, neden ben olduğu gibi her şeyi kitabımda yazmayayım” diye sordu ve ben de cevap olarak, “Çünkü, sen kitabında gerekli olmayan ayrıntıları söylüyorsun ve bu nedenle de yazdığın kitabın içeriği dağılıyor. Bunun için de senin kitap yazmamamın senin için daha iyi olacağını, eski bir arkadaşın olarak sana söylüyorum” dedim. Arkadaş da “Hayır, yazacağım” diye ısrar etti. Daha sonra, ben Gürcan arkadaşı şaka yaparak kızdırmak istedim ve Gürcan arkadaşla Clausewitz’in adını hiç duyup duymadığını sordum, arkadaş da duyduğunu söyledi. Ben de Clausewitz’in 1830’da Kolera hastalığından ölmeden önce, 12 yıl boyunca savaş ile ilgili yazdığı notların, o öldükten sonra eşi tarafından toplandığını ve bu şekilde, herkes tarafından bilinen ‘Savaş Üzerine’ kitabının çıkarıldığını söyleyerek, Gürcan arkadaşla, “Senin eşin de yok, sen şimdi şehit olsan, kitaplarını kim toplayıp, çıkartacak” diye sordum. Gürcan arkadaş da bana, “Sen merak etme, ben kitaplarımı toplayıp bir flaşa koymuşum ve filan yerde tedbirini almışım” dedi. Gürcan arkadaşla şakalaşıyorduk, böyle bir anımız olmuştu...

Silahlı mücadelede yaklaşık 40 yıldır yer alıyorum. Bu geçen yaklaşık 40 yıllık süre içerisinde, her yerde kalmadım. Benim burada dile getirdiğim hususlar, benim kaldığım

alanları ve pratikleri ilgilendiren hususlardı. Bu değerlendirmelerim, denizdeki bir damla gibidir. Farklı nedenlerden dolayı, bazı süreçleri anlatmadım ve sadece bazı konuları dile getirmek istedim. İnsanın her şeyi yazması için zaman gerekiyor. Yani, özgürlük mücadelemizin zafere ulaşması ve sürecin sonlanması gerekiyor. Kürdistan'da soykırımcı, işgalci ve işbirlikçi güçlerle olan savaşımız, tüm hızıyla devam etmektedir. Bunun için de ben, burada son sözümü söylemiyorum. Özgürlük mücadelesinde yaşadıklarımın bir tanığı olarak anılarımı kısa ve özlü bir biçimde paylaşmayı, halkımın özgürlük tarihinin yazılmasına bir nebze de olsa katkısı olması dileğimdir.

YAŞAMIN SIRRI: Yüksek Dağların Doruklarındadır

1991-Garzan Xanemîr

Ava Hecîbeg

Avaşın

AVAŞİN-BOXAZA ÇINARA

AVAŞIN

Avaşîn-Elîşêr

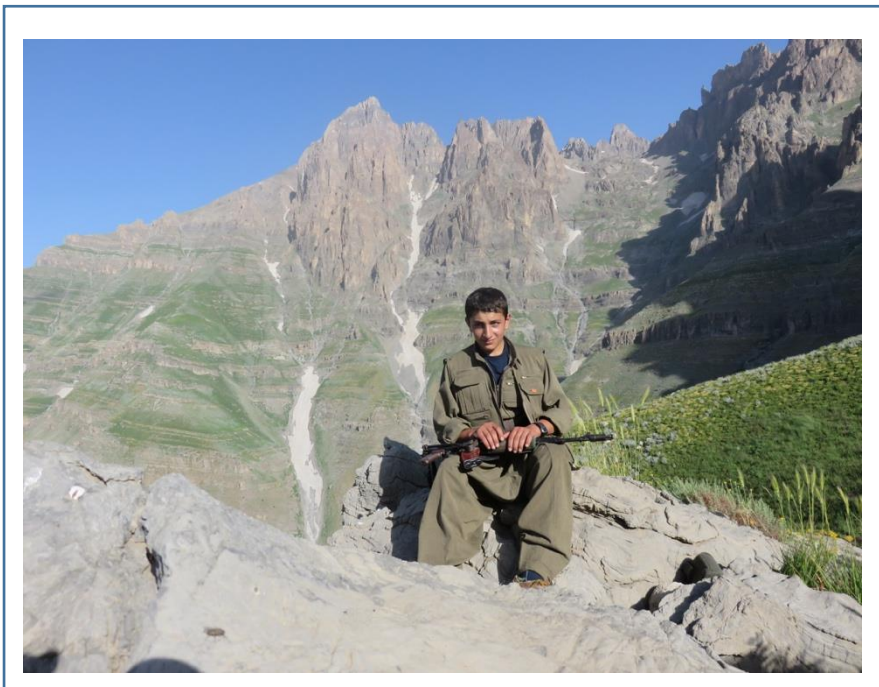
Avaşın

Cembelî

Cielo

Cîlo-Derîyê Aslana

Çarçêla

Çarçêla

Çarçêla

Çarçêla

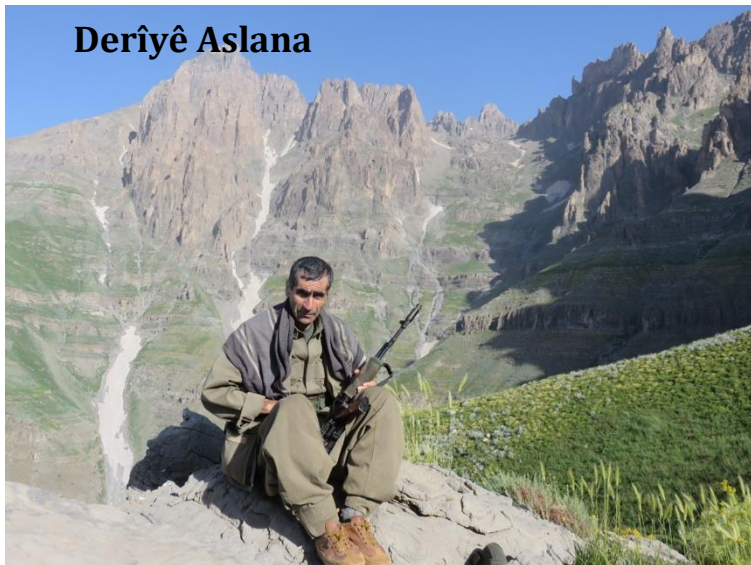
Çemço

Derîyê Aslana

Derîyê Aslana

Deşta Kafya

Deşta Kafya

Deşta Kafya

Gare-Sîyanê

Ertuş

Deşta Xanê

Garê

Garê

Garê

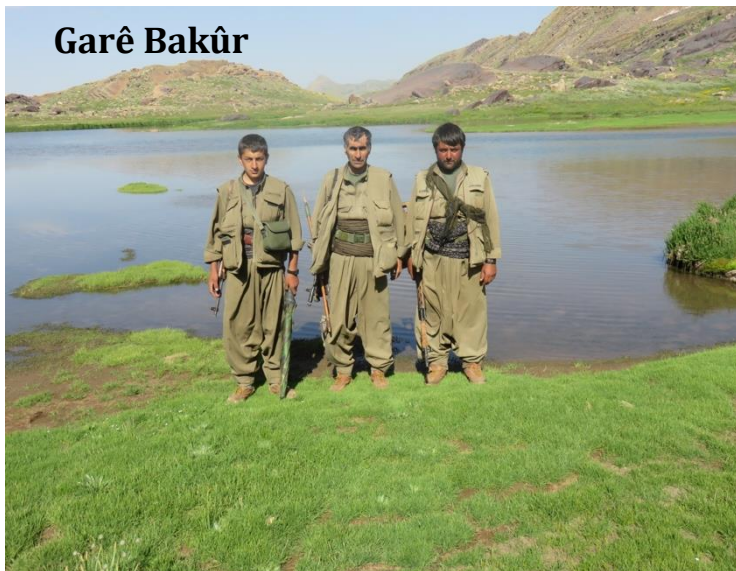
Garê Bakûr

Garê Bakûr

Garê Bakûr

Garê Bakûr

Garê-Derîyê Bîyê

Garê-Xêrê

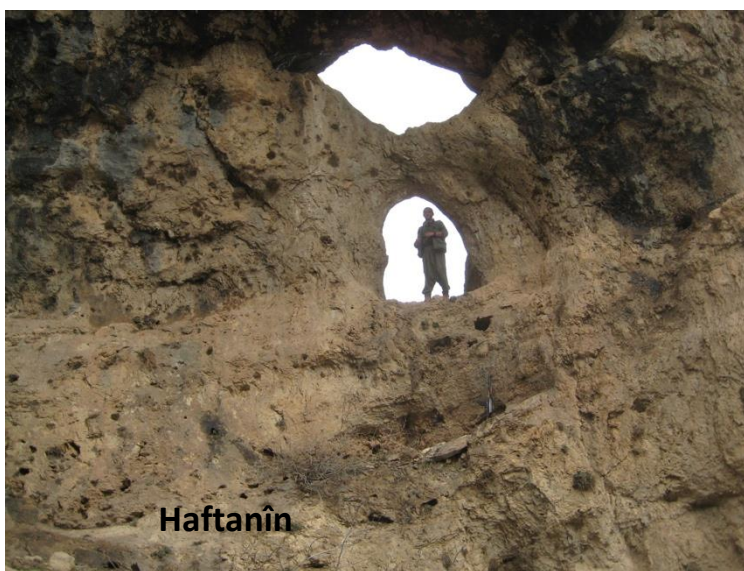

Garê

Gostê

Kelaşîn

Kelaşîn

Qandîl

Qandîl

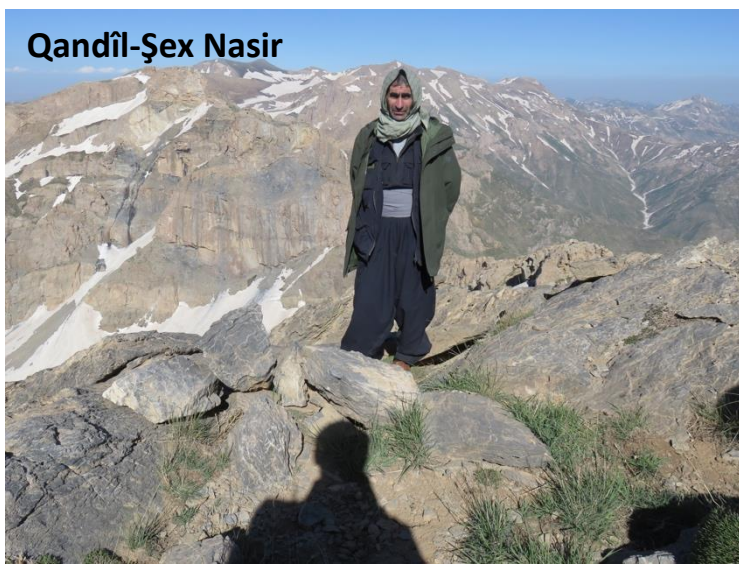
Qandîl

Qandîl-Ş. Serxwebûn

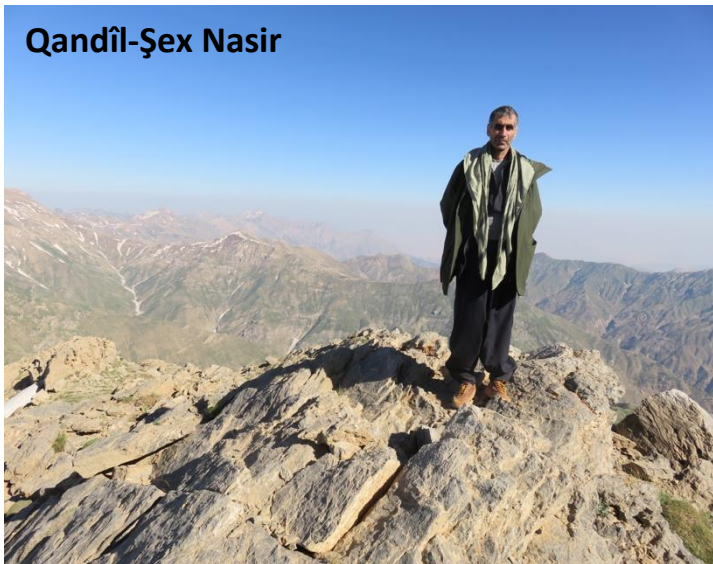
Qandîl-Şex Nasir

Pîrîs

Qandîl-Şex Nasir

Xakûrkê-Gêlîye Reş

Xakûrkê-Gire-Sîro

Xakûrkê-Şexzadê

Xêrê

Zap-Kokerê

Qandîl

Zap-Qela Bêdewê

